ATAKTA.

ΑΤΑΚΤΑ,

ΗΓΟΥΝ

ΠΑΝΤΟΔΑΠΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΝΕΑΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΓΛΩΣΣΑΝ

ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΩΝ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ,

ΚΑΙ ΤΙΝΩΝ ΑΛΛΩΝ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΩΝ,

ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΟΣ ΣΥΝΑΓΩΓΗ.

ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ,

ΠΕΡΙΕΧΩΝ ΓΛΩΣΣΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΥΛΗΣ ΔΟΚΙΜΙΟΝ,

ΑΛΦΑΒΗΤΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ,

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ Κ. ΕΒΕΡΑΡΤΟΥ.

SE TROUVE CHEZ

F. DIDOT, PÈRE ET FILS, RUE JACOB, N° 24.

1829.

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ.

Ιδού, φίλε ἀναγνῶστα, καὶ ὁ δεύτερος τόμος τῶν ΑΤΑΚΤΩΝ. Περιέχει, ὡς καὶ ὁ πρῶτος, μέρος ἀπὸ τὰς πρὸ πολλοῦ καταγραφείσας εἰς μόνην ἰδίαν μου χρείαν καὶ χρῆσιν σημειώσεις. Τὸν ἐπέγραψα Γλωσσογραφικῆς ὕλης Δοκίμιον, διὰ νὰ μὴ νομίσῃς, ὅτι συντάσσω Λεξικὸν τέλειον τῆς γλώσσης, μηδὲ νὰ μέμφεσαι ἀδίκως, ὅταν μὲ βλέπῃς εἰς μὲν τὰς λέξεις, παρατρέχοντα πολλὰς αὐτῶν σημασίας, εἰς δὲ τὴν φρασεολογίαν, σιωπῶντα πολλὰς φράσεις.

Τοιοῦτον Λεξικὸν δὲν ἔχομεν ἀκόμη, οὐδ' ἐγὼ ἔμελλα νὰ ἐπιχειρήσω εἰς τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, ὅ,τι δὲν ἤθελα τολμήσειν, ὅτε εἶχα καὶ δύναμιν καὶ ἐλπίδα μακροτέρου χρόνου πλειοτέραν. Ὅστις μέλλει καὶ δύναται νὰ τὸ συντάξῃ, χρεωστεῖ πρῶτον νὰ συναθροίσῃ μὲ πολλοὺς ἄλλους συνεργοὺς ὕλην, ἔπειτα νὰ ἀνακομβωθῇ εἰς τὸ ἔργον. Ἡ λείπουσα ὕλη εἶναι πολλὴ διὰ τὰς λέξεις, καὶ ἀκόμη πλειοτέρα διὰ τὴν φρασεολογίαν, χωρὶς τῆς ὁποίας οὔτ' ὁ ἐγχώριος ἐμπορεῖ νὰ μεταχειρισθῇ ἐπιδέξια τὴν γλῶσσάν του, καὶ ὁ ἀλλόγλωσσος δὲν θέλει τὴν καταλάβειν ποτέ. Διὰ τὸ πολὺ πλῆθος τῆς ὕλης, ἐπρόσθεσα εἰς τὴν ἐπιγραφὴν τὸ, ΑΛΦΑΒΗΤΟΝ ΠΡΩΤΟΝ, ἐλπίζων νὰ ἐκδώσω καὶ ΔΕΥΤΕΡΟΝ, καὶ ΤΡΙΤΟΝ ἴσως·

ἀλλ' ἡ ἀνάγκη νὰ πληρώσω ἄλλο χρέος, πιθανὸν ὅτι ἔχει νὰ μοῦ ματαιώσῃ καὶ τὴν ἐλπίδα ταύτην.

Λοιπὸν εἶναι νὰ ἐξηγήσω τὰς πηγὰς ὅθεν ἐσυνάθροισα τὰς λέξεις· αἱ πλειότεραι εἶναι ἀπὸ ποιητὰς βαρβάρους μεταγενεςέρους τοῦ Πτωχοπροδρόμου, ἀκμάσαντας ἀπὸ μέσης τῆς δεκάτης πέμπτης ἕως τὰς ἀρχὰς τῆς δεκάτης ὀγδόης ἑκατονταετηρίδος.

Α. 1. Πρῶτος, ἔχων ὡρισμένην σημείωσιν χρόνου, εἶναι ὁ Ῥόδιος ποιητὴς, Ἐμμανουὴλ Γεωργιλλᾶς, Λειμενίτης. Τὸ Ποίημά του ἐπιγράφεται, « Τὸ Θανατικὸν τῆς Ῥόδου, α υζή. » Εἰς αὐτὸ θρηνεῖ τὴν συμβᾶσαν μεγάλην φθορὰν, κατὰ τὸ 1498 ἔτος, ἀπὸ τὸ θανατικὸν εἰς τὴν Ῥόδον, κρατουμένην ἀκόμη τότε ἀπὸ τοὺς Ἱππέας, τοὺς ἐξοικισθέντας ἔπειτα (1522) ἀπὸ τοὺς Τούρκους, καὶ μετοικισθέντας εἰς τὴν Μάλταν, ὅθεν τοὺς ἐξοίκισε πάλιν (1798) ὁ Ναπολέων (1).

---

(1) Πρὸ μικροῦ ἐσπούδασαν νὰ μεταφέρωσι καὶ πάλιν εἰς τὴν ταλαίπωρον Ἑλλάδα τὴν σώφρονά των ἀγαμίαν οἱ Καβαλλιέροι, ὡς νὰ εἶχαν οἱ γενναῖοί μας ναυτικοὶ χρείαν ἀπὸ τὰ προπολλοῦ σαπημένα πλοῖα τῶν Καβαλλιέρων τῆς Μάλτας. Σημειώσεως ἄξιος εἶναι καὶ ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον ἐσπούδασαν νὰ εἰσαχθῶσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τὸν ἀπεςαλμένον ἀπ' αὐτοὺς, νὰ πραγματευθῇ τὴν ἕνωσιν καὶ συμμαχίαν μὲ τοὺς κυβερνήτας τῆς Ἑλλάδος, παραγγέλλουν νὰ φυλάσσεται τοὺς Γραικοὺς, ὡς γένος ὀξὺ, εὐφυὲς, δόλιον καὶ ἄπιςον (fins, spirituels, faux et sans foi). Ἔπειτα τὸν διδάσκουν ποίας ἄλλας νήσους παρὰ τὴν Ῥόδον, ἂν ἡ χρεία τὸ καλέσῃ, πρέπει νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τοὺς Γραικούς· καὶ εἰς τὴν καταρίθμησιν ταύτην σημειώνουν περιέργως καὶ τὰ νησία, ὅπου αἱ γυναῖκες εἶναι ὡραῖαι. Εἰς τὴν Σίφαντον, λέγουν, αἱ γυναῖκες εἶναι εὔμορφαι (ses femmes sont belles)·

Οἱ στίχοι εἶναι δεκαπεντασύλλαβοι, ὡς τοῦ Πτωχοπροδρόμου, ὁμοιοτέλευτοι ὅμως, ἂν καὶ δὲν φυλάσσωσι πάντοτε τὴν κατὰ ζυγὴν ςίχων ἀκολουθίαν, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὴν σημειωθεῖσαν εἰς τὸ Δοκίμιον (σελ. 20) μακρὰν αὐτοῦ ῥῆσιν, ἐκ τῆς ὁποίας μανθάνομεν, καὶ ὅτι πλὴν αὐτοῦ καὶ τοῦ υἱοῦ του, Γεωργίου, ἐξωλοθρεύθη ἀπὸ τὸ θανατικὸν ὅλη του ἡ οἰκογένεια.

Τὸ ποίημά του τελειόνει μὲ τοὺς ἑξῆς ςίχους, λεγομένους πρὸς τὸν Χριστόν·

Μύριες μυριάδες κρίματα μὲ ἄλλην μίαν χιλιάδα
Νάχῃ ὁ υἱὸς τοῦ Γεωργιλλᾶ, συμπάθησέ τον τώρα,
Ὡς τοῦ πιστοῦ σου τοῦ λῃστοῦ, ποῦ σώθηκεν εἰς ὥρα.
Ἀμὴν, Ἀμὴν καὶ γένοιτο! γένοιτο, γένοιτό μοι!

Ἡ μία χιλιὰς, προσκολλημένη εἰς τὰς μυρίας μυριάδας, ὡς ἀξιόλογος προσθήκη, ἀρκεῖ νὰ δείξῃ πόσον ἀξιόλογος ποιητὴς ἦτον ὁ μακαρίτης Γεωργιλλᾶς. Τὸ ποίημά του ἐσημείωσα μὲ τὰ ςοιχεῖα ΘΡ.

2. Δεύτερον τοῦ αὐτοῦ Γεωργιλλᾶ ποίημα εἶναι ἡ ἅλωσις τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐπιγραφόμενον, « Θρῆνος τῆς » Κωνσταντινουπόλεως. Ἠχμαλωτίσθη δὲ ὑπὸ τῶν Τούρκων, ἔτει αυνγ', μηνὶ Μαΐῳ κθ', ἡμέρᾳ τρίτῃ, ὥρᾳ πρώτῃ » τῆς ἡμέρας. » Στιχουργημένον καὶ τοῦτο, ὡς τὸ πρώ-

---

ἡ Τῆνος ἔχει ὡραίας, δελεαςικὰς, εἰς ἄκρον ἐρασμίας καὶ θελκτικὰς κόρας (belles, séduisantes, extrêmement aimables et attrayantes). Ἴδε Histoir. de la révolut. grec. par A. Soutzo (1829), pag. 281-288.

τον, διακόπτεται ὅμως συχνὰ μὲ ςίχους ἀνομοιοτελεύτους. Καὶ ἐκ τούτου, νομίζω, συμπεραίνεται, ὅτι τὸ βάρβαρον τοῦτο ὁμοιοτέλευτον (rime), προσκολλημένον σήμερον εἰς τοὺς ςίχους, ἔλαβεν ἀρχὴν περὶ τὰ μέσα τῆς δεκάτης πέμπτης ἑκατονταετηρίδος, οὐδ' ἦτον ἀκόμη κοινὸν, ὅτ' ἐςιχούργει ὁ Γεωργιλλᾶς τὸ πρῶτόν του ποίημα, ἤγουν ὅτ' ἐμβῆκαν (1453) οἱ Τοῦρκοι, ἢ μικρὸν πρὸ τῆς ἐμβάσεως αὐτῶν, εἰς τὴν Κωνςαντινούπολιν. Εἰς ἐκείνην τοῦ χρόνου τὴν περίοδον, πιθανὸν ὅτι ὁ Γεωργιλλᾶς ἦτον εἰκοσαετὴς τὀλιγώτερον τὴν ἡλικίαν, ἐπειδὴ εἰς τῆς Ῥόδου τὸ θανατικὸν ἔθαψε τέκνα καὶ ἀνεψιούς.

Εἰς τὸ ποίημα τοῦτο θρηνεῖ ὁ ταλαίπωρος ποιητὴς τὴν δούλωσιν τῆς Ἑλλάδος (ἂν καὶ ἡ πατρίς του Ῥόδος δὲν εἶχεν ἀκόμη ὑποπέσειν εἰς τὸν Τουρκικὸν ζυγὸν), καὶ παρακαλεῖ τοὺς Χριςιανοὺς τῆς Εὐρώπης ἡγεμόνας νὰ ἐκςρατεύσωσιν ὁμοφώνως κατὰ τοῦ τυράννου, καὶ νὰ τὸν ἀποδιώξωσιν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, πρὶν (λέγει) ῥιζωθῇ (1) εἰς αὐτήν. Ἕνα τῶν ἡγεμόνων τούτων ὀνομάζει βασιλέα, καὶ νοεῖ τὸν τότε βασιλεύοντα τῆς Γαλλίας (ἀπὸ τὸ 1461 ἕως τὸ 1483 ἔτος) Λοδοβίκον τὸν ἑνδέκατον (2).

Παρακαλεῖ ἀκόμη μὲ πολλὴν εὐλάβειαν καὶ προθυμίαν τὸν μακαριώτατον Πάπαν, νὰ συνοδεύσῃ τὴν κατὰ τῆς Κωνςαντινουπόλεως ἐλπιζομένην τῶν Χριςιανῶν ἡγεμόνων

(1) Ἴδε κατωτέρ. σελ. 45. — (2) Biograph. universel., tom. 25, pag. 145.

ἐκςρατείαν· ὅθεν συμπεραίνεται, ὅτι ὁ ποιητής μας ἢ ὀλίγον ἐγνώριζε τὰς περὶ θρησκείας διαφορὰς τῶν Δυτικῶν πρὸς τοὺς Ἀνατολικοὺς, ἢ ἦτον ἀπ᾽ ἐκείνους, ὅσους ἔσυραν εἰς τὴν ἐκκλησίαν των οἱ ἀπόςολοι τῆς Ῥώμης, εὑρισκόμενοι τότε εἰς τὴν Ῥόδον, καὶ πολλοὶ καὶ δυνατοὶ, διὰ τὴν ἐξουσίαν τῶν ἱππέων. Σύγχρονος τοῦ Λοδοβίκου Πάπας ἦτο Πίος ὁ δεύτερος, ὅςις ἀνέβη εἰς τὸν παπικὸν θρόνον κατὰ τὸ 1458 ἔτος (1).

Ἀληθῶς, ὁ Πάπας οὗτος ἐσπούδασε νὰ διεγείρῃ κατὰ τοῦ Σουλτάνου τοὺς Χριστιανοὺς ἡγεμόνας, καὶ ἐξαιρέτως τὸν Λοδοβίκον. Εἰς τοῦτον πρῶτον ἔδωκε, καὶ τὸ ἔτι σήμερον διδόμενον εἰς τοὺς βασιλεῖς τῆς Γαλλίας ἐπώνυμον, τὸ Χριςιανικώτατος (2), πέμψας εἰς αὐτὸν καὶ σπαθίον λιθοκόλλητον, διὰ νὰ πολεμήσῃ τὸν δορικτήτορα τοῦ Βυζαντίου (3). Μὴν ἀρκούμενος εἰς τοῦτο, ἠθέλησε νὰ ἐνισχύσῃ τοὺς Χριστιανοὺς ἡγεμόνας καὶ μὲ τὸ παράδειγμά του, ἐκςρατεύων προσωπικῶς κατὰ τοῦ Σουλτάνου· καὶ κατέβη τῳόντι μὲ πλοῖα πολεμικὰ ἕως τὸν Ἀγκῶνα, ὅπου καὶ ἀπέθανε (1464), πρὶν τελειώσῃ τὰς ἐλπίδας του.

Τὸ ἀξιοσημείωτον τῆς ἱςορίας ταύτης εἶναι, ὅτι ὁ ζηλωτὴς τοῦ Χριςιανιςμοῦ οὗτος Πάπας, σύγχρονα (ὄχι πρότερον ἢ ὕστερον) μὲ τὴν ὁποίαν ἐσυμβούλευε κατὰ τοῦ τυράννου ἐκστρατείαν, ἔγραφε πρὸς αὐτὸν τὸν τύραννον, προβάλλων τὸ βάπτισμα; καὶ ἀμοιβὴν τοῦ βαπτίσματος νὰ τὸν κυρώσῃ

---

(1) Biograph. univ., tom. 34, pag. 296. —— (2) Ibid. tom. 25, pag. 137. —— (3) Daunou, Ess. histor. sur la puiss. tempor. des papes, tom. 1, pag. 275.

« Αὐτοκράτορα τῆς Ἀνατολῆς, καὶ αὐτῆς τῆς Δύσεως, ἂν » ἡ χρεία τὸ ἐκάλει! » (1). Ἐκ τούτων καὶ πολλῶν ἄλλων τοιούτων φαίνεται, ὅτι αἱ ἀπὸ τοὺς Πάπας κηρυχθεῖσαι, καὶ πρὸ τῆς ἁλώσεως καὶ μετὰ τὴν ἅλωσιν ἐκςρατεῖαι, εἰς ἕνα μόνον σκοπὸν ἀπέβλεπαν, νὰ ὑποτάξωσι τοὺς δυςυχεῖς Ἀνατολικοὺς εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Ῥώμης, νὰ καταιβάσωσι τοὺς τέσσαρας αὐτῶν Πατριάρχας εἰς βαθμὸν ἐπισκόπων, χειροτονουμένων καὶ καθαιρουμένων ἀπὸ τὸν Πάπαν, διὰ νὰ κατασταθῇ ἀληθῶς καθολικὴ κεφαλὴ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας καὶ μονώτατος αὐτῆς ἱερατικὸς αὐτοκράτωρ, συγχωρῶν ὅμως ἐντοσούτῳ τὴν κοσμικὴν αὐτοκρατορίαν εἰς Νέρωνα, εἰς Σουλτάνον, ἢ καὶ εἰς αὐτὸν ἀκόμη τὸν διάβολον, ἂν ὁ διάβολος ὑπέφερε νὰ βαπτισθῇ.

Τοῦ Γεωργιλλᾶ τὸ δεύτερον τοῦτο ποίημα ἐσημειώθη μὲ τὰ ςοιχεῖα ΘΚ.

3. Μεταβαίνω εἰς τρίτον ἄλλο του ποίημα ἐπιγραφόμενον « Ἱςορικὴ ἐξήγησις περὶ Βελισαρίου. » Τοῦτο, ἂν καὶ δὲν φέρῃ τὄνομα τοῦ Γεωργιλλᾶ, συμπεραίνεται ὅμως ἀπὸ τοὺς ἀνωτέρω (σελ. γ') σημειωθέντας τέσσαρας ςίχους, γραμμένους καὶ εἰς τοῦτο ἀπαραλλάκτως ἀντὶ ἐπιλόγου, ὡς εἰς τὸ πρῶτον ποίημα, ὅτι εἶναι γέννημα τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ, καὶ γέννημα πρωτότοκον, ἐπειδὴ καὶ τὸ πραγματικὸν καὶ τὸ λεκτικὸν αὐτοῦ μέρος εἶναι πολὺ τῶν ἄλλων ἀηδέςερα, καὶ ἡ ςιχουργία του δὲν ἔχει τὸ ὁμοιοτέλευτον. Σημειόνεται τὸ ποίημα μὲ τὸ ςοιχεῖον Β.

---

(1) Daunou, Ess. histor. sur la puiss. tempor. des papes, tom. 1, pag. 275.

Β. Μετὰ τὸν Γεωργιλλᾶν παρουσιάζεται ἡ ἀνώνυμος μυθιστορία, φέρουσα τὴν μακρὰν ταύτην ἐπιγραφὴν, « Διήγησις » ἐξαίρετος Βελθάνδρου τοῦ Ῥωμαίου, ὃς διὰ θλῖψιν ἣν εἶχεν » ἐκ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἀπεξενώθη, ἔφυγεν, ἐκ τῆς γονικῆς » του χώρας, καὶ πάλιν ἐπανέστρεψεν. Ἔλαβε δὲ χρυσάντζα, » θυγατέρα Ῥηγὸς τῆς μεγάλης Ἀντιοχείας, πλὴν κρυφίως » πατρὸς καὶ μητρὸς αὐτῆς. » Ἀρχὴ τοῦ ποιήματος εἶναι οἱ ἑξῆς δύο στίχοι,

Δεῦτε προσκαρτερήσατε μικρὸν ὡραῖοι πάντες·
Θέλω σᾶς ἀφηγήσασθαι λόγους ὡραιοτάτους. κ. τ. λ.

Τὸ ποίημα φαίνεται πολὺ ἀρχαιότερον τοῦ Γεωργιλλᾶ, καὶ ἴσως ὄχι πολὺ νεώτερον τοῦ Πτωχοπροδρόμου. Πιθανολογεῖται τοῦτο ἀπὸ τὴν ἀνομοιοτέλευτον κατάληξιν τῶν στίχων, καὶ ἀπὸ τὰ πρόσωπα τοῦ ποιήματος, φανερὰ ἐπαρμένα ἀπὸ τὰς σταυροφορικὰς ἐκστρατείας τῶν δυτικῶν ἡγεμόνων, οἵτινες ἐκυρίευσαν καὶ τὴν Ἀντιόχειαν (1). Ὁ Βέλθανδρος ἀναμφιβόλως εἶναι ὄνομα δυτικὸν Bertrand, καὶ ὁ πατὴρ τοῦ Βελθάνδρου τούτου ὠνομάζετο Ῥοδόφιλος, ὄνομα εὐτυχῶς πλασμένον ἀπὸ τὸ Rodolphe, ὡς θέλομεν ἰδεῖν κατωτέρω (σελ. 336).

Τὴν αὐτὴν εὐτυχίαν δείχνει καὶ εἰς ἄλλα τινὰ μέρη τῆς μυθιστορίας ὁ ἀνώνυμος οὗτος ποιητής· ἀλλ' ἡ ἀνάγνωσίς του εἶναι ἀηδὴς, διὰ τὴν μῖξιν καὶ γειτνίασιν πολλῶν ἀρχαίων λέξεων

(1) Τὴν ὁποίαν ἔχασαν περὶ τὰ τέλη τῆς δεκάτης τρίτης ἑκατονταετηρίδος. Ἰδ. Daru, Hist. de la Rép. de Venis. tom. 1, pag. 420.

καὶ φράσεων Ἑλληνικῶν, μὲ πολλὰς λέξεις καὶ φράσεις τῆς ἐσχάτης χυδαιότητος, εἰς ἕνα λόγον, διὰ τὸν ἀηδέςατον αὐτοῦ μακαρονισμόν. Σημειόνεται τὸ ποίημά του μὲ τὰ ςοιχεῖα ΒΧ.

Γ. 1. Ὁ τρίτος ποιητὴς ὀνομάζεται Στέφανος Σαχλήκης. Τὸ ποίημά του φέρει τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην· « Γραφαὶ καὶ » ςίχοι καὶ ἑρμηνεῖαι, ἔτι καὶ ἀφηγήσεις, κυροῦ Στεφάνου » τοῦ Σαχλήκη, » καὶ ἀρχίζει ἀπὸ τοὺς ἑξῆς ςίχους,

Ἀπὸ τὴν ὥραν τὴν κακὴν, ὁποῦ με φυλακήσαν,
Ὁ λογισμός μου ἐβίαζέ με, ὁ νοῦς μου ἠνάγκαζέ με,
Λέγοντα (1), Γράψε γράμματα, Στέφανε, διὰ τοὺς φίλους,
Πῶς τοὺς ἀγαποῦν, καὶ διὰ τί, τοὺς φίλους των οἱ φίλοι,
Καὶ οἱ συγγενεῖς τοὺς συγγενοὺς (2), καὶ πῶς τοὺς ἀπαρνοῦνται.

Εἰς ὅλον τὸ ποίημα θρηνεῖ ὅσα ἔπαθε κακὰ εἰς τὴν φυλακὴν, παραπονεῖται διὰ τὴν ἀπιςίαν τῶν φίλων του, καὶ ςηλιτεύει τὰς ἑταίρας ἢ μᾶλλον τὰς πόρνας τῆς Κρητικῆς Κυδωνίας, ἥτις πιθανὸν ὅτι ἦτο καὶ πατρίς του.

Τὰ παθήματα τῆς φυλακῆς ἱςορεῖ μὲ πολλὴν βωμολοχίαν, καὶ ἐξαιρέτως τὰς πανουργίας καὶ τὴν ἀπανθρωπίαν τοῦ δεσμοφύλακος, ὅςις κατέτρωγε τὰ εἰς τὸν Στέφανον ἔξωθεν ςελλομένα μὲ ἄλλους προσκαλεσμένους, διὰ παρηγορίαν (ὡς ὑπ-

---

(1) Ἀντὶ τοῦ Λέγων. Ἐμεταχειρίζοντο οἱ τότε τὴν ἑνικὴν αἰτιατικὴν τῶν μετοχῶν, ὡς οἱ σήμερον τὴν πληθυντικὴν (Λέγοντας), ἀντὶ τῆς ἑνικῆς ὀνομαστικῆς. ═══ (2) Ἰδ. Ἄτακτ. Ι. σελ. 306.

εκρίνετο) τοῦ φυλακισμένου. Τοὺς συμπότας τούτους σκώπτων ὁ ποιητὴς, λέγει,

Καὶ κεῖνοι εἰς μίαν ἤρχιζαν νὰ τρώγουν καὶ νὰ πίνουν,
Νὰ τραγῳδοῦν Λατινικὰ (1) καὶ νά με πεσκαντάρουν (2).
Καὶ τότε λέγουσι καὶ ἐμέ· Βαίνη μπέβρε οὖν τράτον (3).
Καὶ τότε ἀπῆν μισεύσουσιν, καὶ ὑπᾶν εἰς τοὺς ἀνέμους,
Σιμόνει φυλακάτορας, τάχα τε πρὸς ἐμένα,
Καὶ λέγει, Ἐγὼ ταῦς ἔφερα νὰ σὲ παρηγορήσουν,
Πιςεύοντα (4) νά μέ καμε πολλὰ μεγάλην χάριν.

Ἐκ τούτων συμπεραίνεται καὶ τοῦ Σαχλήκη καὶ τοῦ ποιήματος αὐτοῦ ὁ χρόνος, ὅςις ἦτον ἀδιστάκτως, ὅτε οἱ Βενετοὶ ἐκρατοῦσαν ἀκόμη τὴν Κρήτην (5).

Ἤθελα φέρειν μαρτυρίας καὶ ἀπ' ὅσα λέγει περὶ τῶν πορνῶν τῆς Κρήτης, ἂν μὲ τὸ ἐσυγχώρει ὁ χαρακτὴρ τοῦ λόγου τοῦ ποιητοῦ. Ἀλλ' ἔκαμεν αἰσχρότερα τὰ αἰσχρὰ, μὲ τὴν ἄμετρον βωμολοχίαν, ἡ ὁποία δείχνει, ὅτι καὶ ἡ νεότης τοῦ ποιητοῦ μας ἐδελεάσθη ἀπὸ τὰς σειρῆνας, καὶ ἡ ἀπάρνησις τῶν φίλων

---

(1) Λατινικὰ ὀνομάζει, τὴν Ἰταλικὴν γλῶσσαν. —— (2) Ἀγνοῶ τὴν λέξιν Πεσκαντάρουν. Ἂν ἦναι ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν pescare, σημαίνει νὰ μὲ ὀψαρεύωσι, μεταφορικῶς, νὰ μὲ ἐρευνῶσι, ζητοῦντες νὰ μοῦ σύρωσι λόγους καὶ ἐξομολογήσεις βλαβερὰς εἰς ἐμέ. —— (3) Ἰταλιςὶ, Veni bevere un tratto (viens boire un coup). —— (4) Πιςεύοντα, ἀντὶ τοῦ Πιςεύων. —— (5) Τὴν ἐπῆραν ἀπ' αὐτοὺς οἱ Τοῦρκοι κατὰ τὸ 1669 ἔτος ἀπὸ Χριςοῦ.

καὶ ἡ φυλάκωσις αὐτοῦ ἦσαν καρποὶ διαγωγῆς ἀτάκτου. Μίαν μάλιςα ἀπὸ τὰς πόρνας, τὴν κορυφαίαν, ὀνομαζομένην, Κουταγιώτεναν, ςηλιτεύει μὲ πολλὴν ὀργὴν, ὡς αἰτίαν τῶν συμφόρων του,

Στὸ Ρέθεμνος (1) κ' εἰς τὰ Χανέα (2) παντοῦ κουδούνισά την,
Καὶ γὼ τὴν Κουταγιώτενα παντοῦ μανδάτευσά (3) την.

Σημειώνεται τὸ ποίημα μὲ τὰ ςοιχεῖα ΣΣ.

2. Παρὰ τοῦτο σώζεται καὶ ἄλλο ςιχούργημα τοῦ Σαχλήκη, ἐπιγραφόμενον, « Γραφαὶ καὶ ςίχοι, καὶ ἑρμηνεῖαι κυροῦ » Στεφάνου τοῦ Σαχλήκη. » Κατευθύνεται εἰς υἱὸν φίλου του, ὀνομαζόμενον Φραντζεσκῆν, καὶ ἀρχίζει οὕτως,

Πολλὰ ἐκοπίασα εὔκαιρα πολλὲς φορὲς δι' ἐσένα,
Νὰ σὲ διατάξω, Φραντζεσκῆ, νὰ λείπῃς αὐτὰ ξένα.

Ὡσαύτως τὸν συμβουλεύει νὰ ἀπέχῃ καὶ ἀπὸ τὴν γυναικομανίαν,

Θωρεῖς, υἱέ μου Φραντζεσκῆ, τὰ κάμνουν οἱ πουτάνες,
Τὰ κάμνουν ἡ πολιτικαῖς μὲ ταῖς πικραῖς των μάνες·
Πῶς δείχνουσιν καὶ ἀγαποῦν, σὰν ἔνι μαθημένες,
Καὶ πῶς ἐπιβουλεύουνται, διὰ τί ἔνεν ἐντροπιασμένες.

---

(1) Ἡ παλαιὰ Ρίθυμνα, ἢ Ριθυμνία. ═══ (2) Ἡ παλαιὰ Κυδωνία. Τὸ Χανέα (Χανία) λέγεται Ἰταλιςὶ Canea (Canée). ═══ (3) Μανδατεύω, ἢ ὡς προφέρεται σήμερον Μαντατεύω (accuser), ἀπὸ τὸ Μανδάτον (Ἰταλ. mandato,). Ἰδ. κατωτέρ. σελ. 417.

Άλλοῦ δὲ πάλιν, νὰ ἀπέχῃ καὶ ἀπὸ τὸ κυβοπαίγνιον (jeu de dés),

Τρία κοματζούλια (1) κόκαλα (2), νάχουν κουκούδια (3) μαῦρα,
Τὸν βάνουσιν τὸν ζαριστὴν εἰς τὴν ἰςίαν (4) καὶ λαῦραν (5).

Τὰ χρηςὰ ταῦτα παραγγέλματα μαρτυροῦν ἀκόμη, ὅτι τὰ παθήματα ἔγιναν εἰς τὸν Σαχλήκην μαθήματα, καὶ μετανοημένος, ὅτι ἐναυάγησεν εἰς τοῦ βίου τὸ ταξείδιον, ἐσπούδαζε νὰ προφυλάξῃ τὸν Φραντζεσκῆν ἀπὸ παρόμοιον ναυάγιον.

Ἡ ςιχουργία του εἶναι ὁμοιοτέλευτος (rimée), ἀλλ' ἀτάκτως, ὡς μαρτυροῦν οἱ ἀνωτέρω (σελ. ί) τέσσαρες στίχοι, τελευτῶντες καθεξῆς εἰς τὸ ες, καὶ οἱ ἑξῆς (ἀπὸ τὸ πρῶτον ποίημα) οἱ ὁποῖοι, μετὰ τέσσαρας ἄλλους στίχους εἰς τὸ ουλα, τέλος ἔχουν τὸ αριν,

Καὶ ἡ κλέπτρα ἡ Κουταγιώτενα εἰς ὅλες ἐροζονάριν (6),
Εἰπὲ μωρὴ κυρὰ Καλὴ, ποῦ τόβρες τὸ λινάριν;

---

(1) Ἀπὸ τὸ Κομμάτια (pièces). —— (2) Ἀπὸ τὸ Κόκκαλος, καὶ τοῦτο ἀπὸ τὸ Κόκκος. Κοκκάλους ὠνόμαζαν οἱ παλαιοὶ τὰ σήμερον ὀνομαζόμενα Κοκκωνάρια. Ἡ λέξις ἐμεταφέρθη εἰς τὰ ὀστᾶ (os), διὰ τὴν σκληρότητα. —— (3) Ἀπὸ τὸ Κοκκίδια, grains, μεταφορ. points. —— (4) Ἑςίαν, Ἰωνικ. Ἰςίαν (feu). —— (5) Γρ. Λάβραν, ὡς τὸ γράφει καὶ ὁ Σομαυέρας. Οὕτως ὀνομάζομεν τὸ μέγα καῦμα, ἐξ ἐκείνου πιθανὸν ὅτι οἱ παλαιοὶ τὸ ἐσύντασσαν συχνὰ ὡς ἐπίθετον τοῦ πυρὸς, « Λάβρον πῦρ » ὀνομάζοντες τὸ σφοδρὸν πῦρ. —— (6) Raisonnait.

Νὰ πάγω νὰ πραγματευτῶ χανένα κεντηνάριν (1),
Νὰ κάμνω πέτζες (2) νὰ πουλῶ, καὶ ναγοράζω οἰνάριν (3),
Νὰ πίνω, νὰ ζεςένομαι, τὸν μῆναν τὸν γεννάριν (4).

Σημειόνεται τὸ ποίημα μὲ τὰ στοιχεῖα ΣΦ.

Δ. Τέταρτον ποιητὴν ἀνέγνωσα τὸν ὀνομαζόμενον Ἀλέξιον Κομνηνόν. Τὸ ποίημά του φέρει ἐπιγραφὴν στιχοθρογημένην ταύτην,

Ἐξ Ἀλεξίου Κομνινοῦ, τοῦ μακαρίτου κείνου
Λόγοι χρηςοὶ, βουλευτικοὶ, πάνυ ὡραιομένοι
Πρὸς τὸν ἀνεψιὸν αὐτοῦ, Σπανέας τὸ ἐπίκλην.

Ἔπειτα ἀρχίζει ἀπὸ τοὺς στίχους τούτους,

Παιδί μου ποθεινότατον, παιδί μου ἠγαπημένον,
Ὀςοῦν ἐκ τῶν ὀςέων μου, καὶ σάρξ ἐκ τῆς σαρκός μου,

καὶ τελευτᾷ εἰς τοὺς ἑξῆς,

Ἐπεὶ δ' ὁ λόγος ὁ βραχὺς κοῦφος ἐςὶ τοῖς πᾶσιν,
Ἀρκοῦν καὶ σὲ ἃ σὲ ἔγραψα. Ἂν ταῦτα νὰ προσέχῃς,
Καὶ πρὸς τὸν νοῦν τοῦ γράμματος τὸν νοῦν σου νὰ τὸν θέσῃς,
Ἐντεῦθε (5) ζῇς σωματικῶς τὸν βίον ἐν εἰρήνῃ,
Καὶ τὴν ψυχήν σου σώζεις δὲ εἰς λυκάβας (6) αἰῶνας.

Ὁ δι' ὅλου τοῦ ποιήματος ἀηδέστατος μιξοβαρβαρισμὸς, καὶ

---

(1) Κεντηνάριον, ἀπὸ τὸ Λατιν. Centenarius (quintàl). ——— (2) Ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Pezza (pièce de toile). ——— (3) Οἰνάριον, ὑποκοριςικ. τοῦ Οἶνος. ——— (4) Ἰανουάριον. ——— (5) Ἀντὶ τοῦ Ἐνταῦθα. ——— (6) Ἀντὶ τοῦ Λυκάβαντας.

περιπλέον τὸ ἀνομοιοτέλευτον τῶν στίχων, δείχνει τὸν Κομνηνὸν ἀρχαιότερον τοῦ τρίτου καὶ δευτέρου· ἴσως δὲ καὶ τοῦ πρώτου ποιητοῦ. Τὸ δὲ ὄνομα (Ἀλέξιος Κομνηνὸς) βάλλει εἰς ὑποψίαν, μήποτε ἐκατάγετο καὶ ἀπὸ τὴν γενεὰν τῶν Γραικορωμαίων αὐτοκρατόρων τῶν ἐπωνομασμένων Κομνηνῶν, τῶν ὁποίων πρῶτος ἐχρημάτισεν (1057) Ἰσαὰκ ὁ Κομνηνὸς, καὶ τελευταῖος (1203) Ἀλέξιος ὁ τέταρτος. Τὸ ποίημα δηλοποιεῖται μὲ τὰ στοιχεῖα ΑΚ.

Ε. Πέμπτος ἀνώνυμος ποιητὴς εἶναι ὁ στιχουργήσας τὴν κατατρόπωσιν τοῦ Σουλτάνου Βαϊαζίτου τοῦ πρώτου (ἔτ. 1402) ἀπὸ τὸν περιβόητον δορικτήτορα, Τιμοὺρ-λὲγγ (1), ὅςις ὀνομάζεται ἀπὸ μὲν τὸν ποιητὴν (σελ. 112), Ταμυρλάγγος, σήμερον δὲ κοινῶς Ταμερλάνος (Tamerlan). Τὸ ἀνώνυμον τοῦτο ποίημα (τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ ἀτελὲς) δηλοποιεῖται μὲ τὰ στοιχεῖα ΤΜ.

Τόσαι καὶ τοιαῦται εἶναι αἱ πηγαὶ, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἠρανίσθη τὸ Γλωσσογραφικὸν τοῦτο δοκίμιον. Δὲν ὀνομάζω, ὡς εἰς ὅλους γνωςοὺς, τὸν πατέρα τοῦ ποιήματος ἐπιγραφομένου « Διήγησις ὡραιοτάτη Ἀπολλωνίου τοῦ ἐν Τύρῳ » (2), τὸν

---

(1) Τιμοὺρ-λὲγκ, σημαίνει Τιμοὺρ ὁ χωλὸς, διότι ἐχώλαινε τοὺς πόδας. —— (2) Ἐςιχουργήθη κατὰ τὸ 1500 ἀπό τινα Γαβριὴλ Κοντιανὸν, Κρητικὸν τὴν πατρίδα. Ἐξήγησαν τινὲς τὸ Κοντιανὸς, Κόμης (Comte), προσθέσαντες, ὅτι ἦτο καὶ τῆς Δυτικῆς ἐκκλησίας θρησκευτής. Ἐνδεχόμενον νὰ ἐπωνομάζετο Κόμης, ἐπειδὴ ἐκρατοῦσαν ἀκόμη τὴν Κρήτην οἱ Βενετοὶ, οἱ ὁποῖοι κατεπλούτισαν καὶ τὰς

ποιητὴν τοῦ Ἐρωτοκρίτου (1), ἄλλον τρίτον ποιητὴν, Δημήτριον τὸν Ζῆνον, τὸν Ζακύνθιον (2), μεταφραστὴν τῆς Βατραχομυομαχίας, ἐκ τῶν ὁποίων ἔλαβα τινὰς μαρτυρίας. Παρέσπειρα καὶ ὀλίγας τινὰς λέξεις δανεισμένας ἀπὸ τὸν Δουκάγγιον καὶ ἀπὸ τὸν Σομαυέραν.

Παρὰ τὰ δύο ταῦτα Λεξικὰ, τοῦ Σομαυέρα λέγω καὶ τοῦ Δουκαγγίου, ἄλλα σχεδὸν βοηθήματα δὲν ἔχει (3) ὅςις μέλλει νὰ συντάξῃ ὄχι ἄτακτον γλωσσογραφίαν, ἐτυμολογικὴν μᾶλλον παρὰ ἐξηγητικὴν, καὶ γέμουσαν ἀπὸ παρεκβάσεις ἀλλοτρίας τοῦ προκειμένου, ὡς εἶναι τὸ Δοκίμιόν μου, ἀλλὰ τὄνομα καὶ τὸ πρᾶγμα Λεξικόν. Τοιοῦτον Λεξικὸν δὲν ἔχομεν ἀκόμη, οὐδὲ θέλομεν τὸ ἀποκτήσειν πλὴν ἀπὸ τὴν συνδρομὴν καὶ συνεισφορὰν πολλῶν λογίων ἀνδρῶν.

Ἀλέξιος ὁ Σομαυέρας, Καπουκῖνος ἀπόςολος (missionnaire), διέτριψε μακρὸν χρόνον εἰς τὴν Κωνςαντινούπολιν, πρὸς τὰ τέλη τῆς δεκάτης ἑβδόμης ἑκατονταετηρίδος, ὡς

Ἰωνικὰς νήσους μὲ Κόμητας. Ἀλλ' οὔτε τὸ Κοντιανὸς σημαίνει Κόμης, καὶ τὄνομα Γαβριὴλ ἐμφανίζει πλέον Ἀνατολικὸν παρὰ Δυτικὸν χριςιανόν. Ἰδ. Δουκαγγ. Index autor. pag. 46, καὶ Ioh. Mich. Langii, *Philolog. Barbarogræc.* p. II, pag. 23-24.

(1) Ὀνομαζόμενον Βικέντιον Κορνάρον, Κρητικὸν καὶ τοῦτον. —— (2) Ἤκμασεν ὁ Ζῆνος κατὰ τὸ 1530 ἔτος, ὡς ἐσημείωσεν ὁ Δουκάγγιος (Ind. Auctor. pag. 47). —— (3) Δὲν ὀνομάζω τὸ πτωχὸν ἀπὸ λέξεις Λεξικὸν τοῦ Βλάχου, οὐδ' ἄλλα τινὰ ὄχι πλουσιώτερα. Ἀλλ' ὅμως οὐδ' αὐτὰ πρέπει νὰ καταφρονηθῶσιν ἀπὸ τὸν μέλλοντα νὰ συντάξῃ Λεξικόν.

ἱερουργὸς (chapelain) τῆς Γαλλικῆς πρεσβείας, περιῆλθεν ἔπειτα Σμύρνην, Ἀθήνας, Κρήτην, Πελοπόννησον, Νάξον, Πάρον, καὶ τὰς λοιπὰς νήσους ὅλας τοῦ Αἰγαίου πελάγους, καὶ ἐσύνταξεν, εἰς διάστημα ἐτῶν τεσσαράκοντα, τὸ Λεξικόν του, ἐπιγραφόμενον « Θησαυρὸς τῆς Ῥωμαϊκῆς καὶ τῆς Φραγ- » κικης γλώσσας » καὶ τυπωμένον (μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ) εἰς τοὺς Παρισίους κατὰ τὸ 1709 ἔτος, ἀπὸ συναδελφόν του ἄλλον Καπουκῖνον, ὀνομαζόμενον Θωμᾶν Παρισινόν. Ἡ ἐπιγραφὴ, ἐξηγουμένη δικαίως, δὲν εἶναι κομπαστική· ἐπειδὴ σημαίνει, ὅτι ἐθησαύρισ᾽ ἀληθῶς ὅσας ἤκουσε λέξεις εἰς διάστημα ἐτῶν τεσσαράκοντα ἀπὸ τόσων πόλεων καὶ νήσων πολλὰς μυριάδας Γραικῶν. Ὅπως ἂν ἦναι, χάριν μεγάλην χρεωστοῦμεν τὸν Καπουκῖνον Σομαυέραν διὰ τὸν μακρόν του κόπον, ὠφελιμώτερον ἀσυγκρίτως παρ᾽ ὅσον ἐκοπίασαν καὶ αὐτὸς καὶ οἱ συναδελφοί του Καπουκῖνοι, νὰ μᾶς ὑποτάξωσιν εἰς τὸν μακαριώτατον αὐτῶν Πάπαν.

Πολὺ μεγαλητέρα χάρις χρεωστεῖται εἰς τὸν Δουκάγγιον, τοῦ ὁποίου τὸ Λεξικὸν ἐξεδόθη ὀλίγους χρόνους πρὸ τοῦ Σομαυέρα εἰς τὸ Λουγδοῦνον (1688), ἐπιγραφόμενον « Γλωσσάριον εἰς » τοὺς συγγραφεῖς τοῦ μέσου καὶ ἐσχάτου Ἑλληνισμοῦ » Glossarium ad scriptores mediæ et infimæ græcitatis. Εἰς αὐτὸ ὁ φιλόπονος καὶ φερέπονος Δουκάγγιος ἐσυνάθροισεν ὄχι μόνον λέξεις, εὑρισκομένας καὶ εἰς τὸν Σομαυέραν, τῆς τότε (ὡς καὶ σήμερον ἀκόμη) λαλουμένης γλώσσης, ἀλλὰ πολὺ πλειοτέρας ἀπὸ τὴν εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Πτωχοπροδρόμου, καὶ ἔτι ἀνώτερον εἰς ὅλον τὸν μεσαιῶνα (moyen âge) συνήθη γλῶσσαν. Ἂν καὶ ἔσφαλε πολλάκις, διὰ τὴν ὄχι ἱκανὴν

γνῶσιν τῆς κοινῆς ἡμῶν γλώσσης, καὶ εἰς τὴν γραφὴν καὶ εἰς τὴν ἐξήγησιν πολλοτάτων λέξεων, τὸ δίκαιον ἀπαιτεῖ νὰ ὁμολογήσω, ὅτι χρεωςοῦμεν εἰς αὐτὸν, διὰ τὴν βαρβαρωθεῖσαν γλῶσσαν, πλειότερον ἴσως ὅσου χρέους ἔχομεν εἰς τὸν Λεξικογράφον τῆς καθαρᾶς Ἑλληνικῆς γλώσσης Ἐρρίκον Στέφανον. Ὁ Στέφανος, Ἑλληνιςὴς ἄκρος, εἶχε πρὸ αὐτοῦ Λεξικογράφους ἄλλους, καὶ βιβλία τυπωμένα ποιητῶν καὶ συγγραφέων Ἑλλήνων ὄχι ὀλίγα· τοῦ Δουκαγγιανοῦ Λεξικοῦ ἡ πλειοτέρα ὕλη, ἠρανίσθη ἀπὸ ποιητὰς καὶ συγγραφεῖς βαρβάρους, ἀνεκδότους ἀκόμη καὶ καταφρονημένους διὰ τὴν βαρβαρότητά των. Λεξικὸν παρόμοιον ἄλλο πρὸ αὐτοῦ δὲν εἶχε παρὰ τὸ συντομώτατον τοῦ Μεϋρσίου γλωσσάριον (1) καὶ τὸ πτωχὸν Λεξικὸν τοῦ Βλάχου. Ὁ Στέφανος ἀπέλαυε κἂν ἀμοιβὴν τοῦ μακροῦ κόπου τὴν ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τοσούτων ἐνδόξων ποιητῶν καὶ συγγραφέων Ἑλλήνων ἡδονήν· ὁ Δουκάγγιος ἔπινε κατὰ πᾶσαν ὥραν ἀψινθίου καὶ χολῆς ποτήριον, ἀναγινώσκων τόσον πλῆθος ςιχηρῶν καὶ πεζῶν συγγραμμάτων βαρβάρων, ἐκ τῶν ὁποίων μόλις δέκα ὑπέφερα νὰ ἀναγνώσω.

Τέσσαρα τινὰ ἔχεις νὰ παρατηρήσῃς, Ἀναγνῶςα, εἰς τὸ Δοκίμιόν μου τοῦτο· τὴν Γαλλικὴν ἑρμηνείαν τῶν λέξεων, τὰς παροιμίας, τὰς ἀλλοτρίας πολλάκις παρεκβάσεις, καὶ τετάρτην τὴν μὲ τὴν προγονικὴν γλῶσσαν φράσεων τινῶν ἢ λέξεων παραβολήν.

Τὴν Γαλλικὴν ἑρμηνείαν, ἐπειδὴ εὑρέθη προσκολλημένη εἰς

(1) Meurs. *Glossar. Græcobarbarum.*

πολλὰς λέξεις τοῦ πρωτογράφου μου, ἄφηκα, ὡς δυνατὴν νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὰ πρωτομαθῆ τῆς γλώσσης μειράκια.

Αἱ παροιμίαι ἐπροςέθησαν, ὄχι μόνον διότι τὰς προσθέτουν συνήθως ὅλων τῶν ἐθνῶν οἱ Λεξικογράφοι, ἀλλ' ὅτι καὶ πολλαὶ ἀπ' αὐτὰς, γεννημέναι ἀπὸ παλαιῶν φρονίμων ἀνδρῶν παρατηρήσεις (1), ἔγιναν μὲ τὴν συχνὴν χρῆσιν, ἠθικὴ τρόπου τινὰ κατήχησις εἰς τοὺς ἀσόφους, καὶ δυνατὴ κάποτε νὰ φρενώσῃ καὶ πολλοὺς νομιζομένους σοφούς. Τόσον εἶναι τοῦτο ἀληθὲς, ὥςε οὐδ' αὐτοὶ οἱ φιλόσοφοι (ὡς τὸ ἐσημείωσα καὶ ἄλλοτε) ἔκριναν ἀνάξιον νὰ ἀσχοληθῶσιν εἰς συναγωγὴν παροιμιῶν. Ὁ μέγας Ἀριςοτέλης ἔγραψε Περὶ παροιμιῶν (2), σύνταγμα σήμερον ἀφανισμένον. Δύο του ἐπίσημοι μαθηταὶ, Θεόφραςος καὶ Κλέαρχος, μιμούμενοι τὸν διδάσκαλον, ἐσυνάθροισαν καὶ αὐτοὶ παροιμίας (3), οὐδ' αὐτὰς πλέον σωζομένας. Μετ' αὐτοὺς ἄλλοι πολλοὶ, ἐκ τῶν ὁποίων σώζονται ὀλίγοι τινές (4).

Τὸ αὐτὸ ἔχω νὰ προβάλλω καὶ διὰ τὰς παρεκβάσεις μου, ἂν καὶ ἀρκῇ εἰς ἀπολογίαν αὐτὴ τοῦ βιβλίου ἡ ἐπιγραφὴ ΑΤΑΚΤΑ. Ἐπειδὴ [illegible]ύρηκα πρὸ πολλοῦ σημειωμένας εἰς ἰδίαν μου χρῆσιν, ὄχι μόνον τὰς ἀφῆκα, ὡς ἦσαν γραμμέναι,

---

(1) « Παλαιᾶς φιλοσοφίας, ἐν ταῖς μεγίςαις ἀνθρώπων φθοραῖς » ἀπολομένης ἐγκαταλείμματα, περισωθέντα διὰ συντομίαν καὶ » δεξιότητα » ὡς τὰς ὥρισεν ὁ Ἀριςοτέλης (Παρὰ Συνεσίῳ, Ἐγκωμ. Φαλάκρ.) ═══ (2) Ἰδ. Διογεν. Λαέρτ. V, 26. ═══ (3) Ἰδ. τὸν αὐτὸν, V, 45, καὶ τὸν Ἀθήν. III, σελ. 116, IV, σελ. 160. ═══ (4) Ἰδ. τὸν κατάλογον τῶν Παροιμιογράφων εἰς τὰ Προλεγόμενα τοῦ Σχόττου εἰς τὰς ἐκδοθ. ἀπ' αὐτὸν παροιμ.

ἀλλὰ καὶ πολλὰς ἐξ αὐτῶν ἐπλάτυνα, καὶ τινὰς πρώτην φορὰν ἐπρόσθεσα. Συλλογιζόμενος ὅτι τὸ βιβλίον, διὰ τὸν ἰδιωτισμόν του, ἀκολούθως καὶ εἰς ἰδιωτῶν χεῖρας ἔμελλε νὰ πέσῃ, Διὰ τί (εἶπα κατ' ἐμαυτὸν) νὰ μὴν ὠφεληθῶσι καὶ οἱ ἰδιῶται ἀπὸ τὰ περιεχόμενα εἰς αὐτὸ, ἐρανισμένα τὰ πλειότερα ἀπὸ τῆς θρησκείας τὰ παραγγέλματα, καὶ ἀπὸ παραινέσεις παλαιῶν φιλοσόφων;

Ἔμεινε τέταρτον ἡ παραβολὴ λέξεων καὶ φράσεων τῆς σημερινῆς γλώσσης μὲ τὰς παλαιάς. Σκοπὸς ταύτης εἶναι νὰ διεγείρω τοὺς νέους εἰς ἀκριβεστέραν γνῶσιν τῆς προγονικῆς γλώσσης, ὄχι διὰ νὰ τὴν ἀναστήσωσι (ἂς ἀφήσωσι τὴν ἀνάστασιν αὐτῆς εἰς τοὺς ἔχοντας τὸ χάρισμα τῶν θαυμάτων), ἀλλ' ὡς μόνον μέσον νὰ διορθώσωσι καὶ νὰ καλλύνωσι τὴν σήμερον ζῶσαν ἀπὸ ζῶντας λαλουμένην γλῶσσαν, τρίβοντες καὶ πλύνοντες τὰς προσκολλημένας εἰς αὐτὴν ἀπὸ τὴν μακροχρόνιον τοῦ ἑλληνικοῦ γένους δυστυχίαν πολλὰς ἀσχημίας.

Αὐτὴν ἡ τρίψις ὅμως καὶ πλύσις ἔχει χρείαν καὶ αὐτὴ προσοχῆς, μὴ συνεκτρίψωμεν πολλὰς αὐτῆς λέξεις καὶ φράσεις, τὸ φαινόμενον ἀλλ' ὄχι καὶ πραγματικῶ[illegible]ρβάρους, καὶ γυμνώσωμεν τὴν γλῶσσαν ἀπ' ὅσα εἶχε πρὸ εἴκοσι ἑκατονταετηρίδων, βάλλοντες εἰς τόπον αὐτῶν, πάλιν ἐξ αὐτῆς, συνωνύμους μὲν λέξεις καὶ φράσεις, ἀλλ' αἱ ὁποῖαι, συρραπτόμεναι μὲ τὰς εἰς ὅλους συνήθεις, κατασκευάζουν τὸν δικαίως κωμῳδούμενον μακαρονισμόν. Ἡ γλῶσσα, ὅσον κἂν ἐβαρβαρώθη, εἶναι ὅμως γλῶσσα λαλουμένη πρὸ πολλοτάτων ἑκατονταετηρίδων ἀπ' ὅλον τὸν κοινὸν λαὸν τῆς Ἑλλάδος.

Ὅτινα φανῇ παράξενος ἡ τοιαύτη ἀλήθεια, ἂς παραβάλῃ τὴν ἀνεπαίσθητον διαφορὰν τῆς πρὸ σχεδὸν 700 ἐτῶν γλώσσης τοῦ Πτωχοπροδρόμου πρὸς τὴν σήμερον τοῦ λαοῦ γλῶσσαν· ἔπειτα ἂς ἀναβῇ ἐπέκεινα τῆς ἑπτακοσιετοῦς ταύτης γλώσσης ἄλλα ἑπτακόσια ἔτη, ὅπου θέλει ἀπαντήσειν ἑλληνικοὺς συγγραφεῖς, ἀκμάσαντας ἀπὸ τὴν τετάρτην ἕως περὶ τὰ μέσα τῆς πέμπτης ἀπὸ Χριςοῦ ἑκατονταετηρίδος (1). Αὐτοὶ ἐσυνωμίλουν μὲ τὸν περὶ αὐτοὺς λαὸν, ὄχι ὡς ἔγραφαν, ἀλλ' ὡς ἔμελλαν νὰ λαλῶσι μετ' αὐτοὺς οἱ τῆς δωδεκάτης ἑκατονταετηρίδος Γραικοί, τῶν ὁποίων τὴν γλῶσσαν, χάρις εἰς τὸν Πτωχοπρόδρομον γνωρίζομεν σήμερον. Ἐὰν δύο μόνον ἢ τρεῖς ἑκατονταέτηρίδας προχωρήσωμεν ἀνώτερον, ἀπαντῶμεν ἐνδοξοτέρους ἄλλους, ὅσοι ἤκμασαν ἀπὸ τὴν πρώτην καὶ δευτέραν ἀπὸ Χριςοῦ ἑκατονταετηρίδα (2), οἱ ὁποῖοι καὶ αὐτοὶ συνελάλουν μὲ τοὺς περὶ αὐτοὺς εἰς γλῶσσαν ὄχι πολὺ εὐφραδεςέραν τῆς Πτωχοπροδρομικῆς γλώσσης, ὡς ἠθέλαμεν τὸ πληροφορηθῆν, ἂν εὑρίσκετό τις μεταξύ των, κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, ἀρκετὰ τολμηρὸς νὰ γράψῃ εἰς τοῦ χυδαίου λαοῦ τὴν γλῶσσαν. Γλῶσσα οὔτε δημιουργεῖταί οὔτε μεταβάλλεται εἰς ὀλίγων ἐτῶν διάςημα. Μακρὸς χρόνος τὴν πλάσσει, καὶ μακρὸς χρόνος τὴν μεταπλάσσει, οὐδ' ἐμπορεῖ

(1) Λιβάνιον, Ἰουλιανὸν τὸν Αὐτοκράτορα, Ὀρειβάσιον, Θεμίστιον, Ἡλιόδωρον, Εὐνάπιον, Ἰωάννην τὸν Χρυσόςομον, Συνέσιον, Ζώσιμον, καὶ πολλοὺς ἄλλους. —— (2) Στράβων, Ξενοκράτης, Φίλων, Ὀνήσανδρος, Ἰώσηπος, Ἐπίκτητος, Ἀρριανὸς, Πλούταρχος, Κλεομήδης, Ἀρτεμίδωρος, Ἀππιανὸς, Πολύαινος, Γαληνὸς, Παυσανίας, Λουκιανὸς, Ἀθήναιος, καὶ ἄλλοι πολλοί.

νὰ τὴν ἐξαλείψῃ ὁλότελα, ἂν δὲν ἐξαλείψῃ πρότερον αὐτὸ τὸ ἔθνος.

Δὲν ἤθελα τολμήσειν νὰ δώσω εἰς τὴν χυδαίαν γλῶσσαν, δύο σχεδὸν χιλιάδων ἐτῶν ἡλικίαν, ἐὰν ἄλλος τολμηρότερός μου δὲν εἶχε τὴν κρίνειν καὶ αὐτοῦ τοῦ Ὁμήρου συνηλικιώτιδα. Ἰδοὺ πῶς ἔκρινεν ὄχι πρὸ πολλοῦ (1796) ἕνας ἀπὸ τοὺς ἐπισήμους Προφέσσορας τῆς Ἰένης, ἐκδίδων τὴν βάρβαρον μετάφρασιν τῆς Βατραχομυομαχίας, περὶ τῶν θαυμαζόντων τὴν τόσην μεταβολὴν τῆς γλώσσης· « Πολὺ πλανῶνται (λέγει), ἂν » πιστεύωσιν, ὅτι χθὲς ἢ προχθὲς εἰσέβησαν εἰς τὴν γλῶσσαν » αἱ τόσαι μεταβολαί. Δὲν φοβοῦμαι νὰ δυσχυρισθῶ, ὅτι καὶ » κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Δημοσθένους οὕτως ἐλαλοῦσαν οἱ » ἄγροικοι. Τί λέγω Δημοσθένους; αὐτοὶ τοῦ Ὁμήρου οἱ » σύγχρονοι χυδαῖοι πιθανώτατον ὅτι δὲν ὡμιλοῦσαν ἄλλην » γλῶσσαν παρ' αὐτήν (1). Διότι πόθεν ἄλλοθεν, πλὴν ἀπὸ » τοῦ λαοῦ τὴν γλῶσσαν, ἐπέρασαν εἰς τὰ ποιήματα τῶν λο- » γίων τὰ Δῶ, Κρῖ, Ἄλφι, Τρόφι, Κάρη, Ῥᾶ... Ἧλ, Παῦ, » κ. τ. λ. ἀντὶ τοῦ Δῶμα, Κρῖμνον, Ἄλφιτα, Τρόφιμον, » Κάρηνον, Ῥᾴδιον, Ἧλος, Παῦσαι κ. τ. λ. (2); »

(1) Τοῦ μεταφραστοῦ δηλαδὴ τῆς Βατραχομυομαχίας Ζήνου.

(2) Valde errant, si crediderint heri modo, aut nudius tertius, tantas in eam illatas esse mutationes: ego contendere ausim, jam Demosthenis ætate, inter rusticos eas in usu fuisse. Quid? quod veri simillimum est, Homeri ætate non aliam vulgi in ore esse auditam? Unde enim illud δῶ pro δῶμα, κρῖ pro κρίμνον, ἄλφι pro ἄλφιτα, τρόφι pro τρόφιμον, κάρη pro κάρηνον, ῥᾶ pro ῥᾴδιον... ἧλ pro ἧλος, παῦ pro παῦσαι? Non-

Καὶ τὸ αἴτιον τούτου δὲν εἶναι τῶν ἀδήλων. Καθὲν ἔθνος μίαν γλῶσσαν ἔχει, καὶ ταύτην μόνην λαλεῖ πρὶν τοῦ πολιτισμοῦ του. Ἀλλ'εὐθὺς ἀποῦ ἀρχίσῃ νὰ πολιτίζεται, διαιρεῖται εἰς δύο κόμματα· τὸ πολυπληθὲς κόμμα τῶν ἔτι χυδαίων, καὶ τοὺς πολλὰ ὀλίγους ὁπωσοῦν πλέον πολιτισμένους καὶ λογιωτέρους τῶν ἄλλων. Οὗτοι καὶ λαλοῦν κομψότερα· παρὰ τοὺς ἄλλους, καὶ, ἂν ἡ τέχνη τοῦ γράφειν ἔγινεν ἤδη γνωστὴ, φέρονται φυσικὰ εἰς τὸ γράφειν, καὶ ἐκφράζουν ἔτι κομψότερα τοὺς λογισμούς των, ἔχοντες πλειοτέραν εὐκαιρίαν νὰ καλλωπίζωσι τὴν χυδαίαν γλῶσσαν. Ἀπὸ τὴν διαφορὰν ταύτην γεννῶνται εἰς καθὲν ἔθνος δύο γλῶσσαι, ἡ γλῶσσα τοῦ πλέον πολιτισμένου κόμματος τοῦ ἔθνους, καὶ ἡ γλῶσσα τῶν χυδαίων.

Ἀλλὰ καὶ ὁ καλλωπισμὸς, ἢ νὰ εἴπω οὕτως, κτενισμὸς καὶ στολισμὸς τῆς γλώσσης ἔχει ὅρια, τὰ ὁποῖα ὅστις ἀγωνίζεται νὰ ὑπερπηδήσῃ, γίνεται τύραννος τῆς γλώσσης, καὶ τύραννος γελοῖος, διὰ τὸ ἀδύνατον τῆς κατορθώσεως. Ἄλλο τὶ δημοτικώτερον παρὰ τὴν γλῶσσαν δὲν εἶναι· οὔτε μοναρχίαν οὔτ'ὀλιγαρχίαν ὑπομένει. Ἡ γλῶσσα εἶν'αὐτὸ τὸ ἔθνος (1)· σὲ συγχωρεῖ

---

ne ex vulgi sermone? Car. D. Ilgen, *in Prolegomen. in Hymn. Homeric.* (1796) pag. XXXIV.

(1) Ἐπαρατήρησαν οἱ ἐξηγηταὶ, ὅτι ἡ λέξις Γλῶσσα ἐτέθη ὡς συνώνυμον καὶ ταυτόσημον τοῦ Ἔθνος εἰς τοῦτο τὸ ῥητὸν, « Ἵνα ἐν τῷ » ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψῃ... καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογή» σηται κ. τ. λ. » (Πρὸς Φιλιππησ. β', 10). Τὸ παρῴδησεν ὁ Ἀπόστολος ἀπὸ τὴν Παλαιὰν διαθήκην (Ἡσαΐ. μέ, 23), ὅπου οἱ Ἑβδομήκοντα συμφώνως μὲ τὸ ἑβραϊκὸν λέγουν, « Ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ, καὶ » ὀμεῖται πᾶσα γλῶσσα τὸν Θεὸν » ἤγουν πᾶν ἔθνος. Τὴν αὐτὴν ση-

νὰ τὴν καλλωπίζῃς καὶ νὰ τὴν στολίζῃς, ἀλλ᾽ὄχι καὶ νὰ βαλῃς εἰς τόπον αὐτῆς ἄλλην γλῶσσαν ἰδικήν σου. Μᾶς ὑποφέρει (νὰ ἐπαναλάϐω τὴν μεταφορὰν) νὰ τὴν κτενίζωμεν, ἀλλ᾽ὄχι καὶ νὰ τῆς πληγώνωμεν τὴν κεφαλήν. Ἀπὸ τὸ ἔθνος ἐδημιουργήθη, καὶ ἀπὸ τοῦ ἔθνους πάλιν τὰς ψήφους μέλλουν νὰ κυρωθῶσιν, ἢ νὰ γελασθῶσιν ὡς ἀληθινῆς γλωσσαλγίας φλυαρίαι, ὅσους ἐπινοήσῃ τὶς καθήμενος εἰς τὸ ταμεῖόν του στολισμοὺς τῆς γλώσσης. Ὅσον λογικώτεραι καὶ ἂν ἦναι αἱ διορθώσεις καὶ οἱ προϐαλλόμενοι νέοι νόμοι, ἐὰν γίνωνται βιαίως, τὸ ἔθνος προκρίνει τὰς συνήθεις εἰς τὴν ἀκοήν του ἀλογίας παρὰ νὰ ὑποταχθῇ εἰς νέων νόμων ζυγὸν, καὶ ἐπιμένει τόσον ἰσχυρὰ εἰς αὐτὰς, ὥστε ἀναγκάζει καὶ αὐτὸν τὸν νομοθέτην τελευταῖον, θέλει δὲν θέλει, νὰ συναλογῇ μὲ τοὺς χυδαίους.

;Ἐπιθυμεῖς ἀναντίῤῥητον ἀπόδειξιν τούτου; Δὲν εἶναι μόναι αἱ σημειωθεῖσαι ἀνωτέρω ἀπὸ τὸν Προφέσσορα τῆς Ἰένης ἀκαταλληλίαι. Ἄνοιξε τὴν γραμματικὴν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης· ;Τόσα ἑτερόκλιτα ὀνόματα, τόσα ῥήματα ἀνώμαλα, τί ἄλλο εἶναι, τί ἄλλο πρέπει νὰ κριθῶσι παρὰ τόσαι ἀλογίαι τῆς γλώσσης; Δημιουργημένη ἀπὸ τὸ ἔτι νήπιον λογικὸν ἀγρίων ἀνθρώπων, καὶ ἀναθραμμένη ἀπὸ τὴν διάδοχον τῆς νηπιότητος βαρϐαρότητα, ἐξανάγκης ὁποῖα ἦσαν τὰ νοήματα τῶν λαλούντων, μὲ τοιαῦτα χρώματα (δὲν εἶχαν ἄλλα) ἔπρεπε καὶ νὰ τὰ εἰκονίζωσιν

μανίαν ἔχει καὶ τὸ langue τῶν Γάλλων, ὅταν ὁ λόγος ἦναι περὶ τῶν διαφόρων γενῶν τῶν Ἱππέων τῆς Μάλτας, οἷον la langue de France τὸ γένος τῶν Γάλλων, ἤγουν οἱ ἐκ τῆς Γαλλίας Καϐαλλιέροι.

εἰς τοὺς συλλαλοῦντας· « Καὶ γὰρ ἡ λαλιά σου δῆλόν σε » ποιεῖ. »

Ἐγεννήθησαν ἔπειτα οἱ νοοῦντες καὶ συλλογιζόμενοι διακριτικώτερα παρὰ τοὺς ἄλλους, κ'ἐσπούδασαν νὰ ἐκφράζωνται ὀρθὰ, καὶ νὰ ζωγραφίζωσιν ἔτι ὀρθότερα τὰ διανοήματά των. Ἀλλὰ δὲν εἶχαν ἄλλην γραμματικὴν παρὰ τὴν γραμματικὴν τοῦ ἔθνους, οὐδ'ἄλλα χρώματα παρὰ τὰ ὁποῖα καὶ αὐτοὶ συνεθήλασαν μὲ τὸ μητρικὸν γάλα. Τί ἔπρεπε νὰ κάμωσι; νὰ συντρίψωσι τὸ χρωμοσάνιδον (palette) τῆς γλώσσης, καὶ νὰ συγκεράσωσι νέα ἄλλα χρώματα, νέαν ἄλλην φιλοσοφικωτέραν (1) γραμματικήν; Τοῦτο βέβαια ἐπεθύμουν, καὶ τοῦτο (μὴν ἀμφιβάλλωμεν) ἐχρεωστοῦσαν νὰ πράξωσιν, ἂν ἦτον εἰς τὴν ἐξουσίαν των. Μὴ δυνάμενοι νὰ τὸ κατορθώσωσιν, ἐδέχθησαν τὴν ἀνωμάλως ποικιλόχρωμον τοῦ ἔθνους γραμματικήν, τόσον μόνον συγχωρήσαντες εἰς ἑαυτούς, ν'ἀποῤῥίψωσιν ὀλίγα τινά της χρώματα, νὰ προσθέσωσιν ἄλλα τινὰ ὀξύτερα καὶ ζωηρότερα, καὶ νὰ τὰ συγκεράσωσι τοιουτοτρόπως, ὥστε νὰ λαλῶσιν ὀρθὰ, καὶ νὰ γράφωσιν, ὡς ἔπρεπεν (2), ἔτι ὀρθότερα.

Τοῦτο ἔκαμαν οἱ πρῶτοι ποιηταὶ ἢ συγγραφεῖς τῆς γλώσσης

---

(1) Ἡ φιλοσοφικὴ γραμματικὴ, ἔπρεπε νὰ ἦναι τοιαύτη, ὥστε μήτε ἑτερόκλιτα μήτε ἀνώμαλα ὅλως νὰ ἔχῃ· καὶ τοιαύτη γλῶσσα ἐδύνατο ἀκολούθως νὰ διδάσκεται καὶ νὰ μανθάνεται εἰς ὀλίγων μηνῶν διάστημα, καὶ ὄχι νὰ χρειάζεται τόσον κόπον καὶ τόσον χρόνον, ὅσον ἀπαιτεῖ τῶν γλωσσῶν ἡ μάθησις. ═══ (2) On écrit presque toujours mal, lorsqu'on écrit comme on parle. Helvetius, *De l'esprit*, Disc. II, Chap. 9.

(ὅ,τι παρατηρεῖται γινόμενον εἰς ὅλας τὰς γλώσσας), καὶ τοῦτο πάλιν, γράφοντες ἢ στιχουργοῦντες, ἀλλ' ὄχι καὶ διὰ ζώσης φωνῆς λαλοῦντες μὲ τοὺς χυδαίους τοῦ ἔθνους. Μὲ τούτους, παρ' ὅσας ἐδέχθησαν στιχουργοῦντες ἢ πεζογραφοῦντες, ἠναγκάζοντο νὰ μεταχειρίζωνται καὶ τὰς λοιπὰς τῆς χυδαϊκῆς γραμματικῆς ἀνωμαλίας. Ὁ Ἰσοκράτης, ὁ Δημοσθένης, ὁ Πλάτων καὶ οἱ λοιποὶ λόγιοι τοῦ ἔθνους ὡμιλοῦσαν μὲ τοὺς χυδαίους Ἀθηναίους, ὄχι ὡς ἔγραφαν, ἀλλ' ὁποίαν σχεδὸν ἐλαλοῦσαν οἱ χυδαῖοι γλῶσσαν, ἥτις πιθανὸν ὅτι δὲν διέφερε παραπολὺ ἀπὸ τὴν σήμερον συνήθη γλῶσσαν, ἂν καὶ δὲν ἦτο διόλου ἡ αὐτή. Διότι, καθόσον ἐπληθύνοντο οἱ λόγιοι τοῦ ἔθνους, τόσον πλέον ἐφωτίζοντο καὶ οἱ χυδαῖοι, φιλοτιμούμενοι νὰ μιμῶνται πλειότερον ἢ ὀλιγώτερον ὅσα ἤκουσαν, ἢ ἀνεγίνωσκαν γραμμένα ἀπ' ἐκείνους, καὶ νὰ διορθόνωσι σύγχρονα μὲ τὰς ἐννοίας καὶ τὴν ἔκφρασιν τῶν ἐννοιῶν αὐτῶν.

Ἀλλ' οἱ λόγιοι τοῦ ἔθνους, ὡς ἐγεννήθησαν ἀπὸ τὸν πολιτισμὸν, μὲ τὸν πολιτισμὸν ὁμοίως διαμένουν, καὶ μ' αὐτὸν συναποθνήσκουν, ἂν κατὰ δυστυχίαν θανατώσῃ τὸν πολιτισμὸν ἡ δουλεία. Τότε τὸ ἔθνος ὅλον ἐπαναστρέφει εἰς τὴν ἀρχαίαν του βαρβαρότητα, καὶ οἱ λόγιοί του, ἀντὶ νὰ γίνωνται κανόνες γλώσσης καὶ παράδειγμα εἰς τοὺς χυδαίους, τοὺς ἀκολουθοῦν ὡς ὁδηγούς. Τοῦτο δὲν γίνεται πάραυτα. Πρῶτον ἀρχίζουν νὰ φθείρωσι τὴν γραφομένην γλῶσσαν, καὶ, μὲ πρόφασιν νὰ τὴν καλλωπίσωσιν ἐπιπλέον, τὴν μολύνουν κατὰ μικρὸν μὲ φράσεις καὶ λέξεις χυδαιότητος, αὐξημένης τότε καὶ ἀπὸ τὴν ἐπιμιξίαν ξένων καὶ βαρβάρων ἐθνῶν. Καὶ ἂν γεννηθῶσι μεταξύ των τινὲς μὲ φαντασίαν

ἀχαλίνωτον εὕρεται νέας φιλοσοφίας, μεταβάλλουν καὶ τὴν γλῶσσαν εἰς αἰνιγματώδη λαλιὰν σοφιστῶν, ἢ εἰς ψιττακῶν ἀκατανόητα ψελλίσματα.

Τοῦτο συνέβη καὶ εἰς τοὺς Ἕλληνας. Δουλωθέντες εἰς τοὺς Μακεδόνας, ἔμβασαν εἰς τὴν γλῶσσαν πολλὰς λέξεις καὶ φράσεις Μακεδονικάς, καὶ ἀκολουθήσαντες τοὺς διαδόχους τοῦ Ἀλεξάνδρου βασιλεῖς εἰς τὴν Αἴγυπτον, τὴν Συρίαν (1), καὶ ἄλλα μέρη τῆς Ἀσίας, προσέλαβαν καὶ τὸν Ἀσιανὸν τοῦ λόγου χαρακτῆρα. Ὑποκύψαντες ἔπειτα εἰς τὸν ζυγὸν τῶν Ῥωμαίων, τὴν ἔβαψαν καὶ μὲ Ῥωμαϊκὰ χρώματα ὄχι ὀλίγα. Καὶ ἐκ τούτων ἐγεννήθη ὁ λεγόμενος Παρακμάζων ἑλληνισμός.

Ἀλλ' ἡ τόση δυστυχία δὲν ἴσχυσεν ἀκόμη νὰ ἐξαλείψῃ τὸ κάλλος τῆς γλώσσης, ἕωσοῦ ἐγεννήθη ἡ φιλοσοφία τῶν Νεοπλατωνικῶν (2). Οἱ Νεοπλατωνικοὶ οὗτοι φιλόσοφοι, συγκεράσαντες εἰς ἓν τὰ Πυθαγορικά, τὰ Πλατωνικά, τὰ Στωϊκά, μὲ τοῦ Ζοροάστρου, τῶν Χαλδαίων, τῶν Αἰγυπτίων ἱερέων δόγματα, ἔπλασαν νεοφανὲς καὶ τερατῶδες φιλοσοφίας, ἢ μᾶλλον Θεοσοφίας, σύστημα, ὅπου ἔμβαινεν ἡ μὲ τὰς ἀΰλους οὐσίας κοινωνία τῆς ψυχῆς εἰς τὸν πάροντα κόσμον, ἡ μαγεία, ἡ ὀνει-

---

(1) Ἐκ τούτου ἐγεννήθησαν τὰ ἐπίθετα, Συρομακεδόνες καὶ Συροέλληνες· ἐκ τούτου καὶ ὁ λεγόμενος Ἀσιανὸς τοῦ λόγου χαρακτήρ. ═══ (2) Περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς τρίτης ἑκατονταετηρίδος, καὶ ἀπεσβέσθη περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς ἕκτης, χωρὶς ὅμως νὰ συναποσβεσθῶσι καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς κακά· ἐκ τῶν ὁποίων ἓν ἦτο καὶ ἡ εἰσαχθεῖσα εἰς τῶν χριστιανῶν θεολόγων τὰ βιβλία κατάχρησις τῆς λεγομένης ἀλληγορικῆς ἐξηγήσεως τῶν Γραφῶν.

ροκρισία, ἡ ἀστρολογία, ἡ προφητεία τῶν μελλόντων, ἡ μὲ ἐπῳδάς (1), περίαπτα (2) καὶ φυλακτήρια (3) ἰατρεία ἢ προφυλακὴ ἀῤῥωστημάτων, καὶ ἄλλα τοιαῦτα εἰς μωρῶν ἀπάτην ὄχι πάντοτε ἀπὸ μωροὺς εὑρημένα γοητεύματα, ὀνομαζόμενα κομπαστικῶς Θεουργικὰ ἐνεργήματα, ὡς ὠνόμαζαν καὶ τὴν φιλοσοφίαν των, Θεουργικὴν ἀγωγήν (4).

Τοιαύτη φιλοσοφία, σπειρομένη καὶ εἰς τοὺς σοφοὺς καὶ εἰς τοὺς ἀσόφους τοῦ ἔθνους, ἔπρεπε φυσικὰ νὰ διαστρέψῃ καὶ τὰς ἐννοίας του, καὶ ἀκολούθως τὴν γλῶσσάν του. Ὁ προφορικὸς λόγος εἰκονίζει πάντοτε τὸν ἐνδιάθετον. Καθὼς φρονεῖ ἢ συλλογίζεται καθένας, παρόμοια καὶ ἐκφράζεται, ὡς ἔλεγεν ὁ Κωμικὸς, σκώπτων τινας συγχρόνους του ποιητὰς (5),

—— Ὁ Σοφοκλῆς αἰσχρὸς ὢν αἰσχρῶς ποιεῖ·
Ὁ δὲ Ξενοκλέης ὢν κακὸς κακῶς ποιεῖ·
Ὁ δ' αὖ Θέογνις ψυχρὸς ὢν ψυχρῶς ποιεῖ.

Ἡ ἱστορία, καὶ παλαιὰ καὶ νέα, δὲν μας συγχωρεῖ νὰ διστάσωμεν περὶ τοῦ συγχρονισμοῦ τῆς διεστραμμένης φιλοσοφίας μὲ φιλολογίαν διεστραμμένην. Καὶ ἂν ἀφανίζοντο ὅλα τἄλλα τῶν τότε φιλοσόφων καὶ τῶν φιλολόγων ὑπομνήματα, ἤρκει τοῦ Λουκιανοῦ

---

(1) Γαλλ. Enchantemens, incantations. ═══ (2) Amulettes. ═══ (3) Talismans. Λέξις ἀπὸ τοὺς Ἄραβας δανεισμένη· οἱ ὁποῖοι ὅμως τὴν ἔπλασαν ἀπὸ τὸ Τέλεσμα, λέξιν τῶν Νεοπλατωνικῶν, ἢ κἂν τῶν μεταγενεστέρων θεοσόφων συγγραφέων τοῦ μεσαιῶνος. Ἴδ. Δουκάγγ. Λέξ. Τέλεσμα. ═══ (4) Ἴδ. Μαρίνου Πρόκλον, σελ. 22-23, ἔκδ. Boissonade. ═══ (5) Ἀριστοφάν. Θεσμοφ. 168.

ἡ μαρτυρία. Ὅστις ἀναγνώσῃ μὲ προσοχὴν ὅσα λέγει, εἰς τὸ ἐπιγραφόμενον Λεξιφάνης, καὶ εἰς ἄλλα πολλά του συγγράμματα (1), ὁ εὐφυέστατος οὗτος κριτὴς καὶ σκώπτης τῶν τοιούτων περὶ τῶν τότε φιλοσόφων, ἢ φιλολόγων, ἀκόμη καὶ περὶ τῶν ὑποκριτῶν θεουργῶν ἢ θεοσόφων, θέλει πληροφορηθῆν, ὅτι μὲ τοιαύτην ἀλλόκοτον φιλοσοφίαν ἔπρεπε φυσικὰ νὰ συνακμάζωσι, καὶ κακοὶ τῆς γλώσσης ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς. Τῶν ἀνθρώπων αἱ πλειότεραι γνώσεις εἶναι μὲ τοιούτους δεσμοὺς συγκολλημέναι, ὥστε κάμμία ἀπ' αὐτὰς δὲν διαστρέφεται χωρὶς νὰ διαστρέψῃ εὐτάμα καὶ ἄλλας αὐτῆς γείτονας ἐπιστήμας.

Παρατήρησε τί γίνεται σήμερον εἰς τὴν σοφὴν Γαλλίαν, ὅπου σύγχρονα μὲ Νέαν φιλοσοφίαν (πολὺ σεμνοτέραν, ὄχι ὅμως ἀποδεικτικωτέραν τοῦ Νεοπλατωνισμοῦ) βιάζονται νὰ προχωρήσωσιν ὁ Ἰησουϊτισμὸς καὶ ὁ Ῥωμαντισμὸς (2), ἢ, ὡς ἤθελε τὸν ὀνομάσειν ὁ Λουκιανὸς, Λεξιφανισμός. Τοῦτο μόνον διαφέρουν οἱ σημερινοὶ καινοτόμοι ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς, ὅτι ἐκεῖνοι ἔφθειραν φιλοσοφίαν, φιλολογίαν, αὐτὴν τὴν γλῶσσαν καὶ τὰ ἤθη τοῦ ἔθνους, ἕως καὶ νὰ τὸ δουλώσωσιν εἰς τυράννους ἀπανθρώπους· οἱ δὲ σημερινοὶ πολεμοῦνται ἀπὸ ἰσχυρότερον πολλῶν

---

(1) Ἴδε καὶ τὸ ἐπιγραφόμενον Πῶς δεῖ ἱστορίαν συγγράφειν, τὸ Ῥητόρων διδάσκαλος, καὶ τὸ Ἀλέξανδρος ἢ ψευδόμαντις. —— (2) Χαρακτῆρα λόγου Ῥωμαντικὸν (romantique) ὀνομάζουν σήμερον τὸν σπουδάζοντα νὰ εἰκονίζῃ τὴν φύσιν κακοζήλως, ὥστε νὰ ἐκφράζῃ καὶ αὐτά της τὰ ἀνάξια ἐκφράσεως, χαρακτῆρα ἐναντίον τοῦ Κλασσικοῦ λεγομένου χαρακτῆρος. Ἡ παραγωγὴ τοῦ ἐπιθέτου εἶναι ἀπὸ τὸ Roman (μυθιστορία).

Λουκιανῶν ἀντίπαλον τὴν τυπογραφίαν. Ἡ ἀκαταμάχητος αὕτη Ἀθηνᾶ, πολυπλασιάζουσα καὶ σπείρουσα ἐγρήγορα τὰ φῶτα, οὔτε εἰς τοὺς φωτισμένους Γάλλους συγχωρεῖ πλέον νὰ ἐπαναςρέψωσιν εἰς τὴν παλαιὰν αὐτῶν βαρβαρότητα, καὶ ἡμᾶς ἔχει νὰ διδάξῃ πῶς νὰ ἀναλάβωμεν καὶ νὰ εὐοδώσωμεν εἰς τὸ τελειότερον τὸν προγονικὸν πολιτισμὸν, καὶ πῶς νὰ μορφώσωμεν τὴν ἐθνικὴν γλῶσσαν, μὴ δυνάμενοι πλέον νὰ ἀναςήσωμεν τὴν παλαιάν.

Ἐπειδὴ ἡ γλῶσσα εἶναι κοινὸν καὶ δημοτικὸν ὅλων τῶν ὁμογλώσσων κτῆμα, τόση μόνον ἐξουσία συγχωρεῖται εἰς τοὺς καλλωπιςὰς αὐτῆς, ὅση δὲν τοὺς κάμνει ἀκατανοήτους εἰς τὸν ἀπαίδευτον λαόν. Εἶναι ὅμως καὶ πολλόταται περιςάσεις ἀναγκάζουσαι τὸν γράφοντα νὰ μεταχειρίζεται καὶ λέξεις ἀγνώςους εἰς τοὺς πολλούς· ἀλλ᾽ ἔχει καὶ τούτου θεραπείαν, ἂν φροντίζῃ νὰ τὰς θέτῃ (ὡς καὶ ἄλλοτε τὸ εἶπα) εἰς τόπον ὅπου τρόπον τινὰ σχολιάζονται ἀπὸ τὰς συνοδευούσας λοιπὰς λέξεις, ἢ κἂν νὰ τὰς ἐξηγῇ μὲ ὑποσημείωσιν, διὰ νὰ γνωρίζωνται εἰς τὸ ἑξῆς ἀπ᾽ ὅλους. Ἂν ἦναι χρέος τῶν λογίων νὰ συγκαταβαίνωσιν εἰς τὴν ἄγνοιαν τῶν χυδαίων, διὰ νὰ μὴν ἀκούωσι κατὰ πᾶσαν ὥραν ἀπ᾽ αὐτοὺς τὸ,

Ἀμαθέστερόν πως εἰπὲ καὶ σαφέστερον (1),

χρεωςοῦν ὅμως καὶ οἱ χυδαῖοι νὰ ἀναβαίνωσιν κατὰ μικρὸν πρὸς τοὺς λογιωτέρους, διὰ νὰ μὴν ἀποχυδαϊσθῶσιν ὁλότελα. Δὲν εἶναι δίκαιον οὔτ᾽ οἱ ἰδιῶται νὰ καταδικασθῶσιν εἰς τὴν ἀκαταληψίαν τῆς γλώσσης, διὰ τὴν ἄλογον ὄρεξιν τῶν ζητούντων ν᾽ ἀναςήσωσι

(1) Ἀριστοφάν. Βατρ. 1445.

τὴν παλαιὰν γλῶσσαν, οὔτε πάλιν οἱ λόγιοι νὰ καταφρονήσωσι, πρὸς χάριν τῶν ἀπαιδεύτων, τὸν καλλωπισμὸν καὶ πλουτισμὸν τῆς γλώσσης. Ἡ ἀνάςασις εἶναι ἀδύνατος· μέρος τι μόνον ἀπὸ τὸν πλοῦτον τοῦ νεκροῦ τούτου μᾶς ἐσυγχωρήθη νὰ κληρονομήσωμεν, καὶ νὰ τὸ συναρμόσωμεν μὲ τὴν κοινὴν γλῶσσαν. Καὶ τὸ μέρος τοῦτο, κατ' εὐτυχίαν, εἶναι ἀσυγκρίτως πλουσιώτερον τῶν ἀπὸ τὴν Λατινικὴν γλῶσσαν καταγομένων νεωτέρων γλωσσῶν (1).

Ὁ πλοῦτος οὗτος ἔδωκεν ἀφορμὴν καὶ εἰς τὸ ἀηδέςατον μιξοβάρβαρον ὀνομαζόμενον ὕφος. Ἀπὸ πολλὰς συγχωρημένας τῆς παλαιᾶς μιμήσεις ἀπατώμενοι, ἐμβάλλομεν εἰς τὴν νέαν καὶ τὰ ἀσυγχώρητα, καὶ ἐξεναντίας καταφρονοῦμεν λέξεις καὶ φράσεις χρηςὰς, εὑρισκομένας πολλάκις καὶ εἰς τοὺς παλαιούς· συλλογιζόμενοι, ὡς φαίνεται, τὸ « Ἐπειδὴ τοῦτο συγχωρεῖται, » διὰ τί ὄχι καὶ ἄλλο τοιοῦτον; » ἀλλ' εἶν' ἄλλος λογικώτερος συλλογισμὸς, τὸ « Μέχρι πόσου. » Τοῦτον ἀμελοῦντες, κοπιάζομεν κόπον μάταιον νὰ συγκλώθωμεν τὰ ἀσύγκλωςα, καὶ ἀπομακρύνομεν τοὺς ἀναγινώσκοντας ἀπὸ τὴν ἐνδεχομένην ἐκ τῶν γραμμένων ὠφέλειαν.

---

(1) Ἰταλικῆς, Γαλλικῆς, Ἰσπανικῆς καὶ Λυσιτανικῆς γλώσσης. Εἰς τὸ Λεξικὸν τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας ἀριθμήθησαν 29,712 λέξεις· εἰς τὸ Ἀγγλικὸν τοῦ Ἰώνσωνος (Johnson), 36,784· τῶν Ἀρμενίων ἡ γλῶσσα ἀριθμεῖ 50,000 (Ἴδ. L. Simond, Voyag. en Ital. et en Sicil. tom. I, pag. 66, 2e édit.) Εἰς τὴν ἐν Λονδίνῳ νέαν ἔκδοσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Θησαυροῦ τοῦ Στεφάνου ἀρίθμησε κατὰ συνεγγισμὸν (approximativement) ἕνας ἀπὸ τοὺς φίλους μου 150,000 λέξεων Ἑλληνικῶν.

Ἡ σημερινή μας γλῶσσα εἶναι ὅλη Ἑλληνικὴ, πλὴν ὀλιγωτάτων τινῶν λέξεων Ἰταλικῶν καὶ Τουρκικῶν· καὶ τούτων μόνων τὴν ἐξόρισιν χρεωςοῦμεν νὰ φροντίζωμεν, ὅπου τοῦτο εἶναι δυνατὸν, μεταχειριζόμενοι τὰς λοιπὰς, ὡς νὰ ἦσαν καὶ εἰς τοὺς Ἕλληνας συγγραφεῖς καὶ ποιητὰς, μὲ τὴν χρειαζομένην μόνον κρίσιν, ποῖαι παρὰ ποίας, καὶ εἰς ποῖον λόγου χαρακτῆρα ἁρμόζουν πλέον. Πολλαὶ ἐξ αὐτῶν ἀφανίσθησαν ἀπὸ τὰ συγγράμματα τῶν παλαιῶν· ἀλλ' ὁ ἀφανισμός των δὲν ἀρκεῖ νὰ κάμῃ ὕποπτον τὴν γνησιότητά των· διότι οὔτε ὅλοι οἱ παλαιοὶ συγγραφεῖς καὶ ποιηταὶ σώζονται πλέον, καὶ εἰς τοὺς Γλωσσογράφους εὑρίσκονται πολλαὶ, ἐκ τῶν ὁποίων οὐδεμία φέρει παλαιὰν μαρτυρίαν. Καὶ ὡς πιστεύομεν τούτους, ἀκόμη καὶ ἀμαρτύρους, ὁμοίως πρέπει νὰ πιςεύωμεν καὶ τὴν κοινὴν γλῶσσαν, ὡς σωζόμενον Ἑλληνικῆς γλώσσης Λεξικὸν ἀνέκδοτον. Εἰς δεῖξιν τούτου ἔφερα ὀλίγα τινὰ παραδείγματα, εἰς τὸ παρὸν Δοκίμιον, καὶ δέν μ' ἔλειπαν πολὺ πλειότερα, ἂν μ' ἐσυγχώρει ὁ καιρὸς νὰ τὰ σωρεύσω.

Τοῦτο μόνον προσθέτω τελευταῖον, ὅτι εἰς ὅσας ἐλάβαμεν ἀπὸ τὸν παρακμάζοντα ἑλληνισμὸν λέξεις καὶ φράσεις, συνήργησε μάλιςα καὶ ἡ Παλαιὰ καὶ νέα Διαθήκη, συγγραμμέναι καὶ αἱ δύο εἰς ἑλληνισμὸν παρακμάζοντα. Αὐτὰς ἀναγινώσκοντες ἢ ἀκούοντες ἀναγινωσκομένας καθημέραν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, φυσικὰ ἔπρεπε καὶ νὰ τὰς μιμηθῶμεν πολλάκις. Καὶ τοῦτο ἴσως ἐχρημάτισεν ἓν ἀπὸ τὰ αἴτια νὰ μὴν ἀποβαρβαρωθῇ ὁλότελα ἡ γλῶσσα.

ΔΙΑΛΕΓΟΝΤΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΝ [1]

ΔΗΜΟΧΑΡΗΣ, ΠΑΣΙΧΑΡΗΣ.

Π. Μηγαρὶ 'ξεύρω κ' ἐγώ; Μόλις ἤρχισα νὰ σὲ λέγω ὅσα ἴδα εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ μοῦ διακόπτεις τὸν λόγον κατὰ πᾶσαν ϛιγμὴν μὲ τὰς ἀπορίας καὶ μὲ τοὺς διϛαγμούς σου. Παράξενος, ἰδιότροπος ἄνθρωπος εἶσαι.

Δ. Ἰδιότροπος!

Π. Ναί, ἰδιότροπος· μή σε κακοφανῇ.

Δ. Ἔϛω, ἰδιότροπος. Λέγε με σὺ, κοινότροπε, τὰ λοιπά.

Π. Ποῖα λοιπά! Μόλις μ' ἀφῆκες ν' ἀρχίσω.

Δ. Μὴν ὀργίζεσαι, φίλε Πασιχάρη. Ποία εἶναι ἡ ἀρχὴ τῶν λόγων σου;

Π. Ποί' ἄλλη παρὰ τὴν παρουσίαν τοῦ νέου Κυβερνήτου, καὶ τὴν ὁποίαν τὸν ὑπεδέχθησαν λαμπροτάτην ὑποδοχήν.

Δ. Τὴν ἐμπρόσμενα τοιαύτην ὑποδοχήν. Καταβαρημένος ὁ ταλαίπωρος Ἑλληνικὸς λαὸς ἀπὸ τὰς προτέρας του ταραχὰς καὶ ἀκούων ἐκ τῆς φήμης πρώτην φορὰν, ἄνδρα φιλέλληνα καὶ φιλόπατριν, ἐρχόμενον νὰ θεραπεύσῃ τὰς πληγάς του,

---

(1) Ἴδ. τὸν Πρῶτ. Διάλογ. εἰς τὰς Διατρ. Ἐπικτ. Μερ. δεύτερ. σελ. ά-μ'.

ἔπρεπε φυσικὰ νὰ τὸν ὑποδεχθῇ μὲ τόσην χαρὰν, ὅσην ἤθελ' αἰσθανθῆν, ἂν εὕρισκε θησαυρὸν ἀπροσδοκήτως.

Π. Προσφυεστάτη παραβολή! Ναί! θησαυρὸν ἀπροσδόκητον, καὶ θησαυρὸν μέγαν.

Δ. Εἴθε μόνον, φίλε Πασιχάρη, μὴ συμβῇ.....

Π. Τὴν παροιμίαν ἀπεικάζω ὅτι ἔμελλες νὰ εἴπῃς, τὸ Ἄνθρακες ἡμῖν ὁ θησαυρός.

Δ. Οὐδὲ τὴν ἐσυλλογίσθην, μὰ τὴν φιλίαν μας! σὺ τὴν λέγεις.

Π. Καὶ ἂν τὸ ἔλεγες, δὲν ἤθελα σὲ ὀνειδίσειν. Ναί! Ἄνθρακες ὁ θησαυρός. Ὄχι ὅμως ἀπὸ τοὺς κοινοὺς τούτους ἄνθρακας, οἱ ὁποῖοι σὲ μαυρίζουν ἢ σὲ καίουν, ἀλλ' ἀπὸ τοὺς πολυτίμους λίθους τοὺς ὀνομαζομένους Ἄνθρακας (1), ὁποίους ἔχουν οἱ βασιλεῖς εἰς τὰ κειμήλιά των.

Δ. Εἴθε! εἴθε! φίλε μου. Μή μου ἀναφέρῃς μόνον μήτε βασιλεῖς, μήτε βασιλέων κειμήλια.

Π. Τόσον εἶσαι μισοβασιλεύς;

Δ. Δὲν ἀρκεῖσαι, βλέπω, νὰ μαντεύῃς ὅσα οὐδὲ νοῶ, ἀλλὰ καὶ παρεξηγεῖς ὅσα λέγω. Ἄπαγε! δὲν μισῶ τοὺς βασιλεῖς. Ἀλλ' ἡ πολιτεία μας δὲν ἔχει τι κοινὸν μ' αὐτούς, καὶ κειμήλιον ἄλλο δὲν ἐπιθυμεῖ καὶ « Κτῆμα εἰς ἀεὶ » παρὰ τὴν ἀποκτημένην μὲ τὰ αἵματά της ἐλευθερίαν. Λέγε τὰ λοιπά.

Π. Τὸν ὑπεδέχθησαν, λέγω, ὡς ὑπεδέχθησαν πάλαι οἱ Συρακούσιοι τὸν Τιμολέοντα...

---

(1) Carboncles.

Δ. Τὸ εἶπες τοῦτο ἄλλοτε.

Π. Ἐπροφήτευ' ἄλλοτε, ὅτι ἔμελλε νὰ μιμηθῇ ὁ νέος κυβερνήτης τὸν Τιμολέοντα. Ἀλλὰ τώρα παραβάλλω καὶ τὴν πρὸς τοῦτον τῶν Συρακουσίων ὑποδοχὴν μὲ τὴν ὁποίαν ἔκαμαν οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες πρὸς τὸν κυβερνήτην.

Δ. ;Ἔπειτα;

Π. Ἔπειτα ὑπῆγε μὲ τοὺς ὑποδεχθέντας, μέγα πλῆθος πολιτῶν, εἰς τὸν ναὸν, νὰ δοξολογήσωσι τὸν Θεὸν, καὶ νὰ τὸν παρακαλέσωσι νὰ μὴ συγχωρήσῃ νὰ ματαιωθῶσιν αἱ χρηςαὶ ἐλπίδες, τοῦ μὲν λαοῦ, ν' ἀπολαύσῃ κυβερνήτην προνοητὴν τοῦ κοινοῦ συμφέροντος, τοῦ δὲ κυβερνήτου, νὰ εὕρῃ λαὸν εὔκολον νὰ διδαχθῇ καὶ νὰ μάθῃ τὰ ἀληθινά του συμφέροντα.

Δ. Ἅγιον τοῦτο. « Ἐκ Θεοῦ τε ἄρχεσθαι, καὶ εἰς Θεὸν » ἀναπαύεσθαι· » ;Πότε τοῦτο; ἐνθυμᾶσαι;

Π. Ἤμην παρὼν, τὴν 12 Ἰανουαρίου (1828), ἕνας ἀπὸ τοὺς συνοδεύοντας τὸν κυβερνήτην εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Μετὰ τὴν δοξολογίαν ἐξεφώνησε καὶ λόγον θαυμαστόν....

Δ. Τίς, καὶ ποῖον λόγον;

Π. Μή μου διακόπτῃς καθώραν τὴν διήγησιν. Γνωρίζεις βέβαια, τὸν Θεόφιλον, τὸν σχολαρχήσαντα ποτὲ εἰς τὰς Κυδωνίας.

Δ. Μάλιςα.

Π. Ἐκεῖνος ἐξεφώνησε τὸν λόγον.

Δ. Ἐγκώμιον βέβαια τοῦ κυβερνήτου, κατὰ τοὺς παραδιδομένους εἰς τὰ σχολεῖα μας ῥητορικοὺς περὶ ἐγκωμίων κανόνας.

Π. Ἐγκωμίασε τὸν κυβερνήτην, ὡς ἦτο δίκαιον· ἀλλὰ καὶ τὸν ἔδωκε νὰ καταλάβῃ, ὅτι ἡ τόση χαρὰ τοῦ λαοῦ διὰ τὴν παρουσίαν του ἐγεννᾶτο ἀπὸ τὴν ἐλπίδα ὅσων ἔμελλε κ' ἐχρεώςει νὰ προξενήσῃ καλῶν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν. Ἔκαμεν ἀρχὴν τοῦ λόγου τὴν γραφικὴν ταύτην ῥῆσιν. « Οὐκ ἄρξω ἐγὼ καὶ οὐκ » ἄρξει ὁ υἱός μου ἐν ὑμῖν· κύριος ἄρξει ὑμῶν » (1).

Δ. . . !. . . . !

Π. Τί ςέκεις μ' ἀνοικτὸν τὸ ςόμα, τί ἀπορεῖς καὶ τί θαυμάζεις; ἢ δέν σ' ἀρέσκει οὐδὲ τοῦτο;

Δ. Τόσον μ' ἀρέσκει, ὅσον ἦτον ἄκουσμα νέον εἰς ἐμὲ τὸ τοιοῦτον. Καὶ ἀπορῶ, ὅτι, γνωρίζων πόσον ἐπιθυμῶ τὰ τοιαῦτα, δὲν ἤρχισες τὴν διήγησιν ἀπ' αὐτὸ, καὶ ὄχι ἀπὸ τὴν ὑποδοχήν.

Π. Ὡς ὁ Ὅμηρος ἀπὸ τὴν Μῆνιν τοῦ Ἀχιλλέως! Ἐγὼ δὲν εἶμαι ποιητής· ἡ ὑποδοχὴ ἦτον ἡ πρώτη, ἀπ' αὐτὴν ἔπρεπε ν' ἀρχίσω πρώτην.

Δ. Ἔχεις δίκαιον, καλέ μου Πασιχάρη. Ἀλλ' ἔμελλα νὰ εἴπω, ὅτι αἱ ὑποδοχαὶ δὲν σημαίνουν τίποτε. Πολλοὺς λῃςὰς, πολλοὺς τυράννους ὑπεδέχθησαν τὰ ἔθνη λαμπρῶς, καὶ ἐξεσγαρίσθησαν φωνάζοντες τὸ ΖΗ̍ΤΩ! ἄλλοι δι' ἀνόητον ἐλπίδα νὰ τρυγήσωσιν « Ἀπὸ ἀκανθῶν ςαφυλὴν, ἢ ἀπὸ τρι- »βόλων σῦκα » (2), καὶ ἄλλοι, ἐλπίζοντες, νὰ συλλῃστεύωσι καὶ νὰ συντυραννῶσι μ' ἐκείνους. Σ' ἐδίδαξαν τὰ συμβάντα πρὸ τοῦ νῦν νέου κυβερνήτου εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅτι ἐφάνησαν εἰς

---

(1) Κριτ. ή, 23. —— (2) Ματθ. ζ', 16.

αὐτὴν καὶ τοιαῦτα ἀνδράποδα, τὰ ὁποῖα ἐζήτουν βασιλέα, μ' ἐλπίδα νὰ γενῶσιν αὐλικοί του....

Π. Κ' ἐγνώρισα κ' ἐσυνωμίλησα μὲ πολλοὺς τοιούτους.

Δ. Τῶν ὁποίων τέχνη εἶναι νὰ περιγυρίζωσι τοὺς ἄρχοντας τῶν λαῶν, νὰ τοὺς κολακεύωσι, νὰ τοὺς φθείρωσιν, ἂν ἦναι χρηϛοὶ, νὰ τοὺς καταϛένωσι χειροτέρους, ἂν ἦναι κακοί.

Π. Ἐγνώρισα μάλιϛα τινὰς ἐξ αὐτῶν....

Δ. Στεῖλέ τους εἰς τοὺς κόρακας καὶ αὐτοὺς καὶ τοὺς ὁμοίους αὐτῶν·

> Τούσδε δ' ἔα φθινύθειν, ἕνα καὶ δύο, τοί κεν Ἀχαιῶν
> Νόσφιν βουλεύωσιν. (1)

Δὲν θέλω νὰ τοὺς ἐξεύρω. Εἰπέ με, Ποίαν ἐντύπωσιν ἔκαμεν ὁ λόγος τοῦ Ἱεροκήρυκος εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ κυβερνήτου; πῶς τὸν ἐφάνη ἡ παῤῥησία τοῦ Θεοφίλου;

Π. Ὡς νὰ εἶχε πρῶτος αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν καὶ συλλογισθῆν καὶ ἀποφασίσειν νὰ πράξῃ· « Οὐκ ἄρξω ἐγὼ, Κύριος » ἄρξει. Τὸ ἔθνος μ' ἐπροσκάλεσεν ὄχι νὰ τὸ δεσπόζω, ἀλλὰ » νὰ τὸ διδάσκω μὲ τὸ παράδειγμά μου, πῶς χρεωϛεῖ νὰ » δεσπόζεται ἀπὸ τὸν μόνον ὄντως δεσπότην καὶ κύριον, τὸν » ΝΟΜΟΝ, ὅϛις, ἐπειδὴ ἐτέθη ἀπὸ κοινὴν βουλὴν καὶ » φωνὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, εἶναι αὐτοῦ τοῦ δημιουργοῦ καὶ » ὑψίϛου δεσπότου φωνή. Ἂν ἡ Ἑλλὰς ἐπεθύμει δεσποτείαν » κοσμικὴν, εἶχε νὰ προσκαλέσῃ δεσπότην ἄλλον εὐγενέ-

(1) Ἰλιάδ. β', 346.

» ϛερον, γεννημένον καὶ ἀναθραμμένον δεσποτικῶς. Γέμει ἡ
» κομπάζουσα εἰς τὴν σοφίαν της Εὐρώπη ἀπὸ τοιούτους
» δεσπότας. Ἀπ' αὐτοὺς κανένα ἤθελε προσκαλέσειν μὲ τὴν
» ὁποίαν ἔκαμαν οἱ Ἰουδαῖοι πρόσκλησιν εἰς τὸν Γεδεών·
» Ἄρξον ἡμῶν καὶ σὺ, καὶ ὁ υἱός σου, καὶ ὁ
» υἱὸς τοῦ υἱοῦ σου· καὶ ὄχι ταπεινὸν τῆς Ἑπταννήσου
» πολίτην, ὁποῖος εἶμ' ἐγώ. »

Δ. Ἅγια λόγια, φίλε Πασιχάρη. Μακάριος, ἐὰν τὰ ἐξεφώνησεν, ὡς τὰ ῥητορεύεις σύ! καὶ μακαριώτερος ἂν τὰ ἐσυλλογίσθη μὲ τὰ σωϛά του! Μακάριος ἀκόμη καὶ ὁ φιλόπατρις συνήγορος τῆς ἐθνικῆς ἐλευθερίας Θεόφιλος, ὅϛις ἔδωκεν ἀφορμὴν τοιούτων λογισμῶν εἰς τὸν κυβερνήτην!

Π. Καὶ εἰς ἄλλους τινάς.

Δ. ¿Ποίους;

Π. Τοὺς ὁποίους ἔλεγες μωροὺς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἔϛειλαν ἀποϛόλους εἰς τὴν Εὐρώπην ζητοῦντες, μὲ τὸν λύχνον εἰς τὰς χεῖρας, ΔΕΣΠΟΤΗΝ, καθὼς ἄλλοτε ὁ Διογένης, ἈΝΘΡΩΠΟΝ. Ἂς ἔχῃ δόξαν ὁ Θεὸς, ὅστις ἐσπλαγχνίσθη τὴν μωρίαν των, πέμψας εἰς αὐτοὺς ἀληθινὸν ἄνθρωπον, γνήσιον τοῦ Τιμολέοντος ἀπόγονον. Καὶ λέγω....

Δ. Ἀρκοῦν, φίλε μου Πασιχάρη, τὰ λόγια· ἱϛόρησέ μου καὶ πράγματα. ¿Τί ἔπραξε; τί πράσσει, ὁ Τιμολέων σου; Ἀρέσκουν αἱ πράξεις του εἰς τοὺς Ἕλληνας, ὡς ἄλλοτε εἰς τοὺς Συρακουσίους ἡ κυβέρνησις τοῦ Τιμολέοντος;

Π. Ὄχι εἰς ὅλους.

Δ. Ὡς οὐδ' εἰς ὅλους τοὺς Συρακουσίους ἄλλοτε ἤρεσκεν ὁ

Τιμολέων. Τὸ εἰς ὅλους εἶν' ἀδύνατον· καὶ ὅςις τὸ ἐπιχειρήσῃ, καταντᾷ νὰ μὴν ἀρέσκῃ μηδένα· διότι δὲν ἐμπορεῖ νὰ τὸ κατορθώσῃ χωρὶς νὰ πλανᾷ τοὺς πάντας. Τοῦ χρηςοῦ πολίτου ἡ καθ' αὐτὸ σπουδὴ εἶναι νὰ ἀρέσῃ τὸν νόμον, τὴν δικαιοσύνην, τὴν ἰσότητα. Μὲ τὴν ἁγίαν ταύτην, ἀντίπαλον τῆς ἀνθρωπαρεσκείας, ἀρέσκειαν θέλει φθάσειν τελευταῖον νὰ ἀρέσκῃ, ἂν ὄχι ὅλους, τὸ πλειότερον ἐξάπαντος μέρος τοῦ ζῶντος γένους, καὶ ὅλην, χωρὶς ἐξαίρεσιν, τὴν ἐπερχομένην γενεάν.

Π. Εἶπε, δὲν ἐνθυμοῦμαι τίς ἀπὸ τοὺς παλαιούς, ἀςειευόμενος, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀρέσῃ τὶς ὅλους, πλὴν ἂν γενῇ ζαχαρόπιττα, « Εἰ μὴ πλακοῦντα γενόμενον. »

Δ. Ἄφες, φίλε μου Πασιχάρη, τὰ ἀςεῖα· εἶχες ἄλλο σπουδαιότερον νὰ φέρῃς.

Π. Ποῖον;

Δ. Τοῦ Ἀποστόλου (1) τὸ, « Εἰ γὰρ ἔτι ἀνθρώποις » ἤρεσκον, Χριςοῦ δοῦλος οὐκ ἂν ἤμην. » Ὅςις κυβερνᾷ πολιτείαν, χρεωςεῖ νὰ διάγῃ ὡς ἀληθινὸς ἀπόςολος τοῦ Χριςοῦ, νὰ διδάσκῃ μόνην τὴν ἀλήθειαν, ὡς μόνην δυνατὴν νὰ γεννήσῃ τὴν ἐλευθερίαν, « Ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς » (2), καὶ νὰ ἀποςρέφεται τοὺς ὑποκρινομένους αὐτὴν ψευδαδέλφους καὶ ψευδαποςόλους, ὡς ἐπιβούλους καὶ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς θρησκείας τῶν πολιτῶν, ὡς ἐθνικούς, ὡς Καιφήρους.

Π. Καιφήρους!

---

(1) Πρὸς Γαλάτ. ά, 10. —— (2) Ἰωάνν. ή, 32.

Δ. Ἐξεύρεις τίνας ὀνομάζουν Κιαφὴρ οἱ ἀληθινοὶ Κιαφῆροι καὶ ἀσεβέστατοι Τοῦρκοι.

Π. Τοὺς μὴ πιστεύοντας εἰς τὸν Μωάμεθ, ὡς Θεοῦ προφήτην.

Δ. Ὅ,τι λοιπὸν σημαίνει εἰς ἐκείνους τὸ Κιαφῆρος (1), τοῦτο ἐσήμαινεν εἰς τὴν Ἰουδαϊκὴν καὶ εἰς τὴν Χριστιανικὴν ἐκκλησίαν τὸ ὄνομα Ἔθνος, καὶ τὸ ἐπίθετον Ἐθνικός. Ἐθνικοὺς ὠνόμαζαν ὅλους τοὺς εἰδωλολάτρας, ὡς πιστεύοντες μόνοι αὐτοί, πρῶτοι οἱ Ἰουδαῖοι, ἔπειτα καὶ οἱ Χριστιανοί, τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεόν.

Π. Μ' ἐλάνθανε τοῦτο. Δὲν ἤξευρα ὅτι τὸ Ἐθνικὸς καὶ τὸ Κιαφῆρος εἶναι λέξεις συνωνύμοι.

Δ. Εὔκολα θέλεις τὸ μάθειν ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς Παλαιᾶς καὶ τῆς Νέας διαθήκης. Εἰς τὴν Παλαιὰν λέγει ὁ Δαυὶδ περὶ τῶν ἀρνηθέντων τὸν Θεὸν Ἰουδαίων, ὅτι ἀπὸ τὰ ἔθνη (ἤγουν ἀπὸ τοὺς Κιαφήρους) ἐδιδάχθησαν τὴν εἰδωλολατρείαν (2). Εἰς τὴν Νέαν μᾶς παραγγέλλει ὁ Χριστὸς νὰ μὴ

(1) Ἀπὸ τοῦτο ἀκόμη τὸ Κιαφὴρ παράγουν οἱ Γάλλοι ἐτυμολογηταὶ καὶ τὸ σύνηθες εἰς τὴν γλῶσσάν των cafard, τὸ σημαῖνον τὸν προσποιούμενον θεοσέβειαν δι' ἴδια τέλη καὶ συμφέροντα, εἰς ἕνα λόγον, τὸν Ὑποκριτήν. Τοιοῦτοι, κατὰ τῶν Τούρκων τὴν γλῶσσαν, Κιαφὴρ, κατὰ δὲ τὸ Εὐαγγέλιον, Ἐθνικοὶ, εὑρίσκονται μάλιστα μεταξὺ τῶν Μοναχῶν, καὶ ἐξαιρέτως τῶν Ἰησουϊτῶν.

(2) « Ἐμίγησαν ἐν τοῖς ἜΘΝΕΣΙ, καὶ ἔμαθον τὰ ἔργα αὐτῶν, καὶ ἐδούλευσαν » τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν, καὶ ἐγεννήθη αὐτοῖς εἰς σκάνδαλον. » Ψαλμ. ρϛ', 35.

κάμνωμεν μακρὰς καὶ πολυλόγους προσευχὰς, καθὼς οἱ Ἐθνικοὶ (1), ἤγουν καθὼς οἱ Κιαφῆροι, καὶ τὸν παρακούοντα τῆς ἀπ' αὐτὸν διδαχθείσης Ͽρησκείας νὰ κρίνωμεν ὡς Ἐθνικὸν (2), ἤγουν ὡς Κιαφῆρον. Ἐξεύρεις ποία εἶναι ἡ διδαχὴ τῆς Χριςιανικῆς Ͽρησκείας.

Π. Ἡ ἀγάπη καὶ ἡ εἰρήνη μὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, εἰς ἕνα λόγον, ἡ φιλανθρωπία.

Δ. Τὴν ὁποίαν ὑποκρίνονται, δὲν ἔχουν ἀληθῶς, ὅσοι καταφρονοῦν τὴν ἰσότητα, ὅσοι υψόνονται ὑπὲρ τοὺς ἀδελφούς των μὲ τίτλους, μὲ παράσημα, μὲ προνόμια, ὅσοι ἀγαποῦν νὰ δεσπόζωσι τοὺς ἄλλους. Οἱ τοιοῦτοι δὲν εἶναι Χριςιανοί, ἀλλ' Ἐθνικοί, Κιαφῆροι.

Π. Καὶ αὐτοὶ Κιαφῆροι!

Δ. Δὲν τὸ λέγω ἐγώ· εἶναι λόγοι τοῦ Χριςοῦ. Θέλων νὰ διδάξῃ τοὺς ἀποστόλους τὴν ἰσότητα, ἔφερε παράδειγμα τῶν ἐθνικῶν τὴν ἀνισότητα. « Οἱ ἄρχοντες τῶν ἘΘΝΩΝ κατα-» κυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ μεγάλοι κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν· » οὐχ οὕτως δὲ ἔςαι ἐν ὑμῖν κ. τ. λ. » (3). Οἱ Κιαφῆροι ἀγαποῦν νὰ κατεξουσιάζωσι τοὺς ὁμογενεῖς των, καὶ ὅσον μεγάλην ἐξουσίαν ἀποκτήσωσι, τόσον πλέον μεγαλύνεται ἡ ἀσέβεια καὶ κιαφηρία των.

---

(1) « Προσευχόμενοι δὲ μὴ βαττολογήσητε, ὥσπερ οἱ ἘΘΝΙΚΟΙ· » δοκοῦσι γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται. » Ματθ. ς', 7. ——— (2) « Ἐὰν δὲ καὶ τῆς ἐκκλησίας παρακούσῃ, ἔςω σοι » ὥσπερ ὁ ἘΘΝΙΚΟΣ καὶ ὁ τελώνης » Ματθ. ιη', 17. ——— (3) Λουκ. κ', 25.

Π. Καὶ λοιπὸν οἱ νῦν βασιλεύοντες ἢ μοναρχοῦντες εἰς τὴν φωτισμένην Εὐρώπην...

Δ. Ἐξεύρω τί σε ταράσσει· ἡ μὲ τὸ εὐαγγέλιον ἀσυμβίβαστος αὐτῶν ἐξουσία. Πρᾶγμα ἀληθῶς παράξενον, πρᾶγμα ἀκατανόητον· εἷς μόνος ἄνθρωπος κατεξουσιάζων πολλὰς μυριάδας λαοῦ, κατὰ δίκαιον (λέγει) κληρονομίας, ἤγουν ὡς κληρονομεῖ τοὺς οἴκους, τοὺς ἀγροὺς καὶ τὰ κτήνη τοῦ πατρός του.

Π. Ναί, τοῦτο μὲ ταράσσει, καὶ μάλιστα τὸ Κιαφῆρος.

Δ. Θέλουν παύσειν νὰ γίνωνται Κιαφῆροι.

Π. Πῶς;

Δ. Πηδῶντες ἑκούσιοι ἀπὸ τὸν θρόνον κάτω, καὶ σχίζοντες τὸ διάδημα τῆς κεφαλῆς των.

Π. Διὰ τὸν θεόν! φίλε μου, μὴ μᾶς ἀκούσῃ κανεῖς! ¿Τί συλλογίζεσαι, τί λέγεις;

Πῶς οὐχὶ ταρβεῖς τοιάδ' ἐκρίπτων ἔπη; (1).

Δ. Τίνα ἔχω νὰ φοβῶμαι σκεπασμένος μὲ τὴν εὐαγγελικὴν ἀσπίδα; Δέν σε εἶπα, Νὰ κρημνισθῶσιν, ἀλλὰ Νὰ πηδήσωσιν ἑκούσιοι ἀπὸ τὸν θρόνον, τὸν ὁποῖον αὐτοὶ πρῶτοι, ὡς χριστιανοί, ἀποστρέφονται, καὶ νὰ ὀνομασθῶσιν ἀντὶ βασιλέων, μονάρχων, αὐτοκρατόρων, Πολῖται, ὄνομα ἀσυγκρίτως ἐνδοξότερον. Καὶ τὴν ἑκούσιον ταύτην τοῦ θρόνου παραίτησιν μέλλουν νὰ τὴν χρεωστῶσιν εἰς τὴν τυπογραφίαν. Ἀλλ' ὁ περὶ τούτων καὶ τῶν τοιούτων λόγος εἶναι διεξοδικός, καὶ μᾶς

(1) Αἰσχύλ. Προμ. δεσμ. 940.

μακρύνει πολὺ ἀπὸ τὸ προκείμενον. Ἱστόρησέ μου τὰ λοιπὰ τῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα διατριβῆς σου.

Π. Ἐπεθύμουν ὅμως....

Δ. Εἰπέ με πρῶτον τὰ Ἑλληνικὰ, καὶ μετέπειτα, ἂν μᾶς τὸ συγχωρήσῃ ὁ καιρὸς, θέλομεν ἐξετάσειν καὶ τῆς σοφῆς Εὐρώπης τὰ Κιαφηρικά.

Π. Ἐδιάλυσε πρῶτον τὴν Ἀντικυβερνητικὴν ἐπιτροπὴν καὶ τὴν Βουλὴν, σύνθετον ἀπὸ ὀγδοηκοντατέσσαρας ἀντιπροσώπους· τὸ ὁποῖον ἴδα μὲ μεγάλην μου χαράν.

Δ. ;Αὐτογνωμόνως, φίλε Πασιχάρη, τὴν ἐδιάλυσε;

Π. Μὲ τὴν συγκατάθεσιν τῆς Βουλῆς, καὶ μὲ ὑπόσχεσιν νὰ συγκροτήσῃ νέαν Βουλὴν, τὸν ἀκόλουθον Ἀπρίλιον.

Δ. ;Ἀλλ' εἰς τὸ ἀναμεταξὺ πῶς ἐδιώρισε τῶν πραγμάτων τὴν κυβέρνησιν, ἕως νὰ ἔλθῃ ὁ Ἀπρίλιος;

Π. Αὐτὸς κυβερνήτης, βοηθούμενος ἀπὸ συμβούλιον...

Δ. ;Ποίων καὶ πόσων;

Π. Εἰκοσιεπτὰ, ἐκ τῶν ὁποίων ἐννέα μόνοι κατὰ τὸ παρὸν, ἐψηφίσθησαν. Τούτων τὸ συνάθροισμα ὠνομάσθη Πανελλήνιον.

Δ. Καλὸν ὄνομα τοῦτο!

Π. Εἰπὲ, καὶ πρᾶγμα καλόν.

Δ. Καὶ πρᾶγμα καλόν. ;Ἀλλὰ πῶς ἔκαμε τὴν ἐκλογήν;

Π. « Ἐκ τῶν ἐνόντων. » Ἐξεύρεις ὅτι ἡ παροῦσά μας κατάστασις δὲν συγχωρεῖ ἀκόμη ἐκλογὰς ἀκριβεῖς καὶ τῳόντι ἐκλογάς. Μίγμα ποικίλον ἀπὸ ἀληθῶς ἀξίους, καὶ ἀπὸ...

Δ. ;Χωρὶς προσωποληψίαν κἂν;

Π. Μὴν ἀμφιβάλλῃς περὶ τούτου.

Δ. Ἴσον, δίκαιον καὶ ὄντως χριστιανικὸν τοῦτο.

Π. Τόσον χριστιανικὸν, ὥστε συνέζευξε τὸν νέον μὲ τὸν γέροντα, τὸν πένητα μὲ τὸν πολυχρήματον. Ἕνας μάλιστα ἀπὸ τούτους τοὺς πανέλληνας καὶ παναχαιοὺς ἐδυσαρεστήθη τρόπον τινὰ (μὲ εἶπαν) νὰ συνεδρεύῃ μὲ νέον, ὅστις ἄλλον πλοῦτον παρὰ τὴν παιδείαν δὲν ἀπέκτησεν ἀκόμη.

Δ. Κιαφηρικὴ δυσαρέσκεια! « Οὐχ οὕτως δὲ ἔςαι ἐν ὑμῖν. » Λέγε μ' ἄλλα χριςιανικώτερα.

Π. Ἔϐαλεν εἰς τάξιν τὸ στρατιωτικόν.

Δ. Εἶχε χρείαν τάξεως μεγάλην. Περιέρχονται ἀκόμη ὡπλισμένοι μεταξὺ ἀόπλων πολιτῶν οἱ στρατιῶταί μας;

Π. Ὄχι τόσον ὡς ἀρχήτερα. Τοῦτο ὅμως δὲν ἔϐλαπτε πολύ. Ὅσον τὸ κατ' ἐμὲ, ἔχαιρα βλέπων ςολισμένους μὲ ὅπλα λαμπρὰ τοὺς ἀγωνιςὰς τῆς ἐλευθερίας.

Δ. Αἱ παρελθοῦσαί των ἀταξίαι, φίλε Πασιχάρη, καὶ αἱ ἐνδεχόμεναι νὰ συμϐῶσι καθεξῆς, ἔπρεπε κἂν νὰ μετριάζωσι τὴν χαράν σου. Ὅσον ἀναγκαία εἶναι ἡ ὁπλοφορία εἰς καιρὸν καὶ τόπον, ὅπου πολεμοῦν τοὺς ἐχθροὺς τῆς ἐλευθερίας των οἱ πολῖται, τόσον κινδυνεύουν νὰ γενῶσι Κιαφῆροι, ὅταν ὁπλοφορῶσιν εἰς μέσας τὰς πόλεις. Τοιαύτη ἄκαιρος καὶ ἄτοπος ὁπλοφορία σημαίνει, ὅτι τὸ ἔθνος εἶναι ἀκόμη βάρϐαρον. Τοιοῦτοι ἦσαν οἱ παλαιοὶ Ἕλληνες, πρὶν πολιτισθῶσιν· ὡπλισμένοι περιήρχοντο εἰς τὰς πόλεις, ὡς οἱ εὐγενεῖς τῶν Γάλλων πρὸ τῆς πολιτικῆς μεταςάσεως (1). Κ' ἐκεῖνοι μεταξὺ τῶν Ἑλλη-

(1) Πρὸ τῆς πολιτικῆς μεταςάσεως, ἦτο καὶ τοῦτο ἓν ἀπὸ τὰ

νων ἐπολιτίσθησαν πρῶτοι, ὅσοι καὶ πρῶτοι ἀφῆκαν τὴν ὁπλοφορίαν.

Π. Ποῖοι;

Δ. Ἀπορῶ, πῶς ἐλησμόνησες τὸν Θουκυδίδην (1), ὅστις ἀποδίδει ταύτην τὴν τιμὴν εἰς τοὺς Ἀθηναίους· τοῦτο φέρει εἰς παράδειγμα καὶ ἄλλος ἱςορικὸς, λαλῶν περὶ ἄλλων Ἀσιανῶν βαρβάρων, ὡπλισμένων καὶ εἰς αὐτά των τὰ συμπόσια (2), ὡς οἱ Γιανιτζάραι τῶν Τούρκων.

Π. Ἀλλ' οἱ ἰδικοί μας ςρατιῶται εἶναι καὶ τὸ γένος Ἕλληνες, καὶ τὴν θρησκείαν Χριστιανοί. Καὶ ἂν ὁπλοφορῶσι καὶ εἰς αὐτὰς τὰς πόλεις, δὲν τολμοῦν νὰ βλάψωσι κανένα των ἀδελφὸν καὶ συμπολίτην.

Δ. Μὴ με λέγεις, Χριστιανοί· Δὲν ἔμαθες ἀκόμη ἀπὸ τὴν ἱςορίαν, ὅτι καὶ οἱ Χριστιανοὶ ἐμόλυναν πολλάκις τὴν ἱεράν αὐτῶν θρησκείαν μὲ τὸν κιαφηρισμόν; Καὶ τοῦτον τὸν κίνδυνον τρέχουν μάλιστα, ὅσοι ὡπλισμένοι συναναστρέφονται μὲ ἀόπλους. Δὲν ἐγνώρισες ἀκόμη, βλέπω, τὴν ἀνθρώπινον φύσιν, ὡς τὴν

παράσημα τῆς εὐγενείας, τὸ σπαθίον εἰς τὸ πλευρόν. Περὶ τῶν Ἑλλήνων, λέγει ὁ Ἀριςοτέλης (Πολιτικ. II, 5 § 11) « Τοὺς γὰρ ἀρχαίους νόμους » ἁπλοῦς εἶναι καὶ βαρβάρους· ἐσιδηροφόρουν τε γὰρ οἱ Ἕλληνες, καὶ » τὰς γυναῖκας ἐωνοῦντο παρ' ἀλλήλων. »

(1) I, 6. « Ἐν τοῖς πρῶτοι δὴ Ἀθηναῖοι τόν τε σίδηρον κατέθεντο, κ. τ. λ. » ═══ (2) Omnes tamen promisque, vel inter epulas festosque dies, gladiis cincti cernuntur. Quem Græcorum veterum morem abjecisse primos Athenienses, Thucydides est auctor amplissimus. Амм. Marcell. *Rer. Gestar.* XXIII, 6, § 75.

ἐγνώριζεν ὁ ἀκριβὴς παρατηρητὴς καὶ ζωγράφος τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν Ὅμηρος. Μὲ τὰς ὀλίγας ταύτας λέξεις,

——Αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα σίδηρος (1),

ἐπαράστησε τὸν μέγαν κίνδυνον τῆς ὁπλοφορίας. Ὄχι σίδηρος, ἀλλὰ καὶ μικρόν τι ῥαβδίον, χωρὶς ἀνάγκης βασταζόμενον, ἀρκεῖ νὰ ἀλλοιώσῃ τὸν ῥαβδοφόρον· τὸ παίζει πρῶτον περιστρέφων εἰς τὰς χεῖρας, τὸ δοκιμάζει ἔπειτα καὶ εἰς τὴν ῥάχιν τοῦ γαδάρου του, καὶ τελευταῖον τολμᾷ νὰ κρίνῃ τοὺς ὁμοίους του ὡς γαδάρους, διὰ τοῦτο μόνον ὅτι δὲν κρατοῦν ῥάβδον. Δὲν ἐξεύρω, φίλε Πασιχάρη, ἂν εἰς τοιαύτην περίστασιν ἤρκει νὰ σὲ παρηγορήσῃ τὸ ἀγαπητόν σου « Ἔδοξεν αὐτῷ » (2).

Π. Ὄχι, μὰ τὸν!... λίθον ἀπὸ γῆς ἤθελ' ἁρπάσειν, ἂν δὲν εὕρισκα ῥόπαλον νὰ παίξω κ' ἐγὼ εἰς τὴν ῥάχιν τοῦ ῥαβδοφόρου.

Δ. Τὸ ἀσφαλέστερον εἶναι νὰ μὴ συγχωρῶσιν οἱ νόμοι εἰς κἀνένα τὰ τοιαῦτα παίγνια, διὰ νὰ μὴ γεννῶνται ἐξ αὐτῶν παρόμοια ἀντιπαίγνια·

——Αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα σίδηρος.

Ἡ ἔμφυτος εἰς ὅλους φιλαυτία μᾶς κινεῖ εἰς τὴν κατάχρησιν παντὸς προτερήματος, καὶ μᾶς φέρει εἰς τὴν καταφρόνησιν τῶν ὁμοίων μας. Δύναμις σωματικὴ, φυσικὴ ἢ ἐπίκτητος, δύναμις πλούτου, δύναμις τινὸς ἀξιώματος, καὶ τοῦ πλέον

(1) Ὀδυσσ. π', 294. —— (2) Ἴδε τὸν Πρῶτ. Διάλογ. σελ. κ'.

ταπεινοῦ, δύναμις διὰ τυχηρὰν ἀπὸ ἐνδόξους γέννησιν, αὐτὴ τοῦ σώματος ἡ στολὴ ἢ ἡ προσώρας θέσις, μᾶς σαλεύουν τὸν ἐγκέφαλον, καὶ μᾶς γίνονται τόσοι πειρασμοὶ νὰ φανταζώμεθα ἀνώτεροι ἐκείνων, ὅσους ἐςέρησεν ἡ φύσις ἢ ἡ τύχη παρόμοια προτερήματα. Ποῖος πλούσιος ἐσυλλογίσθη ποτὲ, ὅτι ὁ πλοῦτος δὲν εἶν᾽ ἄλλο παρὰ σωρὸς ἄψυχος μετάλλων, χωρὶς τὴν ὀρθὴν χρῆσιν τοῦ πλούτου, τὴν ὁποίαν διδάσκει μόνη ἡ ὀρθὴ παιδεία, καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς γεννωμένη ἀρετὴ καὶ φιλανθρωπία;

Π. Κατὰ τὸ,

—Ἀφνειὸς βιότοιο, φίλος δ' ἦν ἀνθρώποισιν (1).

Δ. Ναὶ, φίλε Πασιχάρη, ὅταν τῆς τύχης ἢ τῆς φύσεως τὰ προτερήματα, ἀντὶ νὰ μᾶς προξενήσωσι τὴν φιλίαν τῶν ὁμοίων, μᾶς καταςένουν ἀφίλους, ἀνίσους καὶ ἀκοινωνήτους εἰς τοὺς ὁμοίους, γίνονται ἀληθινὰ ὑςερήματα, θρήνου πλέον παρὰ θαυμασμοῦ ἄξια. Ὅταν ὁ ςρατευόμενος πολίτης, διότι εἶναι ὡπλισμένος, καταφρονῇ τὸν ἄοπλον καὶ ἡσύχως ἐργαζόμενον τέχνην τινὰ συμπολίτην, ἐξανάγκης γίνεται μισητὸς εἰς τοῦτον· οὐδὲ καταλαμβάνει ὁ ταλαίπωρος, ὅτι, ὡς τεχνίτης πολέμου, εἶναι ὀλιγώτερον χρήσιμος αὐτὸς εἰς τὴν πολιτείαν παρὰ τὸν ἐργαζόμενον κἀμμίαν ἄλλην τέχνην εἰρηνικήν. Ὁ πόλεμος εἶναι προσωρινὸν ἀνάγκης δυςυχέςατον ἔργον· αἱ τέχναι καὶ αἱ ἐπιστῆμαι αὐξάνουν τὸν νοῦν, τὴν εἰρήνην καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τῶν πολιτῶν.

---

(1) Ἰλιάδ. ζ', 14.

Π. Ἀληθέςατον τοῦτο....

Δ. Ὡσαύτως, ἐὰν ὁ ἐκλεγόμενος ἀπὸ τοὺς συμπολίτας δικαςὴς, ἀντιπρόσωπος, ἢ κυβερνήτης, λησμονήσας ὅτι ἐκλέχθη ὡς ἱκανὸς νὰ φυλάξῃ τὴν ἰσονομίαν καὶ τὴν ἐλευθερίαν τῆς πατρίδος, μεταχειρισθῇ κατ' αὐτῆς αὐτὰς τὰς ἐμπιςευθείσας εἰς αὐτὸν τιμὰς, ἐξανάγκης ἀποβάλλεται εἰς τὸ ἑξῆς ἀπ' αὐτὰς, ἢ ἂν διὰ κακήν του τύχην τὰς ἁρπάζῃ, ἢ τὰς κρατῇ μὲ βίαν, θησαυρίζει κατὰ τῆς κεφαλῆς του, ὡς κακῆς κακοῦ τυράννου κεφαλῆς, τὸ μῖσος ὅλων τῶν πολιτῶν.

Π. « Ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς καὶ ἀποκαλύψεως δικαιοκρισίας « τοῦ Θεοῦ. » (1)

Δ. Ἁρμόδια ἐνθυμήθης τοῦ Ἀποςόλου τὴν ῥῆσιν. Αὐτὴ τὴν ὁποίαν ἔλεγα ἔμφυταν εἰς ὅλων τὰς ψυχὰς φιλαυτίαν, μᾶς τυφόνει καὶ μᾶς τυφλόνει ὅλους, ὥστε μήτε μῖσος ἀνθρώπων, μήτ' ὀργὴν Θεοῦ πλέον νὰ φοβώμεθα.

Π. Δὲν ἐτάραξε ποτὲ τὴν κεφαλήν μου ὁ τύφος.

Δ. Φαρισαΐζεις, φίλε Πασιχάρη, συλλογιζόμενος, ὡς ἐκεῖνος, ὅςις εἶπε τὸ « Οὐκ εἰμὶ ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν » ἀνθρώπων (2). »

Π. Δὲν εἶμαι Φαρισαῖος· τὴν ἀλήθειαν σὲ λέγω, Δέν μ' ἐτάραξεν ὁ τύφος ποτέ.

Δ. Οὐδὲ τύφος ἵππου ποτέ; Οἱ ὀλέθριοι πολιτικοὶ τύφοι γεννῶνται πολλάκις ἀπὸ μικροὺς τινας, τὸ φαινόμενον ἀθώους τύφους, ὁποῖος εἶναι τοῦ ἵππου ὁ τύφος.

---

(1) Πρὸς Ῥωμ. β΄, 5. —— (2) Λουκ. ιη΄, 11.

Π. Δὲν καταλαμβάνω τί σημαίνει, τοῦ Ἵππου ὁ τῦφος.

Δ. Τὴν Ἀλογοϋπεριφάνειαν λέγω· ¿ἢ δὲν ἐκάθισες ποτέ σου εἰς ἄλογον;

Π. Κ' ἐκάθισα, καὶ καθίζω συχνά.

Δ. Εἰπέ με εἰλικρινῶς, ἂν ἡ ψυχή σου εὑρίσκεται εἰς τὴν αὐτὴν κατάςασιν, καὶ τοῦ πεζοῦ, ἢ τοῦ καθημένου εἰς ὄνον.

Π. ¿Καὶ πῶς εἶναι δυνατὸν, καὶ μάλιςα ὅταν ὁ ἵππος ἦναι γενναῖος;

Δ. Τὸ αἴσθημα ἢ πάθος τοῦτο τῆς ψυχῆς ὀνομάζεται Ἱπποτυφία.

Π. Ἐνθυμήθην τώρα τὴν ὁποίαν ὁ Πλάτων ἐφοβεῖτο Ἱπποτυφίαν (1), οὐδ' ἀρνοῦμαι, ὅτι τὴν ἔπαθα πολλάκις.

Δ. Τὸ πάθος εἶναι φυσικὸν γέννημα τῆς φιλαυτίας. Φρυάσσεται πρῶτον ὁ ἀναβάτης κατὰ τοῦ ἵππου, ὡς δυνατὸς νὰ συςέλλῃ τὰ φρυάγματα τοῦ ζώου, δεύτερον καταφρονεῖ ὅσους ἀπαντήσῃ καθημένους εἰς ὄνον, τρίτον καὶ τοὺς πεζοὺς, καὶ τελευταῖον, ἂν δὲν ἔχῃ τὴν ἐπιςήμην νὰ χαλινόνῃ τὴν ἱπποτυφίαν, ὡς χαλινόνει τὸν ἵππον του, καταντᾷ εἰς τὴν αἰσχρὰν ἐπιθυμίαν νὰ ἄρχῃ, καὶ νὰ κατεξουσιάζῃ καὶ τοὺς ὁμοίους του λογικοὺς ἀνθρώπους, ὡς ἄλογα ζῶα.

Π. Κακὸν τοῦτο.

Δ. Κακίςη νόσος τῆς ψυχῆς, τὴν ὁποίαν δύνασαι νὰ ὀνομάσῃς Ἀρχοτυφίαν, ἐὰν ὁ τυφωμένος ἦναι ἄρχων, Ὁπλο-

---

(1) « Πλάτων ἐφ' ἵππου καθίσας, εὐθέως κατέβη, φήσας εὐλαβεῖσθαι μὴ Ἱπποτυφίᾳ ληφθῇ. » Διογ. Λαερτ. III, 39.

τυφίαν, ἐὰν ςρατιώτης, Δικοτυφίαν, ἐὰν δικαστής, Βουλευτοτυφίαν, ἐὰν βουλευτὴς, Πλουτοτυφίαν, ἐὰν κομπάζῃ εἰς πλοῦτον, καὶ Γενοτυφίαν, ἐὰν εἰς γένος. Ἐνθυμᾶσαι βέβαια τὴν παιδικήν σου ἡλικίαν, ὅτε οἱ γονεῖς σου σ' ἐχάριζαν νέον φόρεμα, τὴν Λαμπρὰν ἢ τὰ Χριςούγεννα...

Π. Τὴν Στολιδοτυφίαν λέγεις. Μάλιςα τὴν ἐνθυμοῦμαι· μ' ἔκαμνε νὰ καταφρονῶ ὅτινα ἀπὸ τοὺς συνομίληκας ἀπαντοῦσα ἐνδυμένον ταπεινότερα. Ἀπορῶ πῶς ἐλησμόνησες τοὺς τίτλους, σὺ ὁ ἄσπονδος ἐχθρὸς τῶν τίτλων.

Δ. Ὀνόμασέ την καὶ αὐτὴν Τιτλοτυφίαν.

Π. Γελοιοτέραν τῆς Ἱπποτυφίας.

Δ. Καὶ πλέον δυσίατον παρὰ τὴν σωματικὴν ἀῤῥωςίαν τὸν Τύφον.

Π. ¿Ποίας λογῆς ἀῤῥωςίαν;

Δ. Τὴν ὀνομάζουν Πυρετὸν τυφώδη, ἢ Τυφομανίαν.

Π. ¿Ποῖα εἶναι τὰ συμπτώματά της;

Δ. Ἀρχίζει ἀπὸ μωρίαν, καὶ καταντᾷ εἰς λαμπρὰν μανίαν (1)· ἀπαράλλακτα, ὡς οἱ φίλοι τῶν τίτλων, μωραίνονται πρῶτον, μὴ νοοῦντες ὅτι γίνονται μισητοὶ, ὡς καταφρονηταὶ τῆς ἰσότητος· ἀφοῦ δὲ τὸ νοήσωσι, σπουδάζουν μανικῶς νὰ καταςαθῶσιν, ἂν δύνανται, καὶ φοβεροί.

---

(1) « Τυφώδεις λέγονται πυρετοὶ οἱ μετὰ νωθρείας γιγνόμενοι, » καὶ μετὰ ἐπιτάσεως ἐξιστάμενοι. » (Ἐρωτιαν.)

Π. Χαίρω, ὅτι ὁ Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος καταγίνεται εἰς τὴν ἰατρείαν ὅσων ὠνόμασες ψυχικῶν ἀῤῥωστημάτων τύφου.

Δ. ; Ἐθεράπευσε τὴν τιτλοτυφίαν;

Π. Μὲ τὸ παράδειγμά του, πρῶτος αὐτὸς παύσας νὰ ὀνομάζεται Κόμης.

Δ. Εὖγέ του! ἐμεταχειρίσθη, ὡς σοφὸς ἰατρὸς, τὸ δραστικώτατον ὅλων τῶν μέσων. Τὰ λόγια καὶ αἱ συμβουλαὶ δὲν εἶναι πλὴν « χαλκὸς ἠχῶν καὶ κύμβαλον ἀλαλάζον· » μόνον τὸ παράδειγμα ἰσχύει νὰ θεραπεύσῃ τοὺς τυφομανεῖς ἀῤῥώστους.

Π. Δὲν ὁμοιάζει τὸν ἐξοχώτατον ἰατρόν μου (δέν σε λανθάνει ὅτι Ἐξοχώτατοι τιτλοφοροῦνται καὶ οἱ σημερινοὶ Ἱπποκράται), ὅστις μὲ παραγγέλλει καθημέραν τὴν δίαιταν, ἐνῷ αὐτὸς τρώγει,

Μέχρις ἂν διδῷ τις, ἢ λάθῃ διαῤῥαγείς,
——————— πίνει δ', ἕνα
Καλῶν μετρητὴν, τὸν δεκάμφορον πίθον (1).

Δ. Ἆ! φίλε Πασιχάρη, μακρύνεσαι ἀπὸ τὸ προκείμενον.

Π. Ἔχεις δίκαιον. Ἔλεγα περὶ τοῦ κυβερνήτου μας, ὅτι αὐτὸς πρῶτος ἔπαυσε νὰ ὀνομάζεται Κόμης· ἔμελλα νὰ προσθέσω, ὅτι καὶ πρὸς ἄλλους γράφων, ἢ λαλῶν, τοὺς ὀνομάζει μὲ τὄνομά των.

Δ. Εὖγέ του! Ὁ Λόρδος Βιρὼν, ἐξεναντίας, ὠνόμαζε Πρίγκιπα τὸν Μαυροκορδάτον γράφων πρὸς αὐτὸν, καὶ ὑπεγράφετο « Τῆς ὑμετέρας ὑψηλότητος εὐπειθὴς δοῦλος »

(1) Ιδ. Ἀθήν. Χ, σελ. 415.

Your highness's obedient servant, *καὶ* (*τὸ νόστιμον*) *εἰς τὴν αὐτὴν ἐπιστολὴν, ὅπου ἔγραφε ῥητῶς ὅτι ἐπεθύμει νὰ μὴ δουλωθῇ ἡ Ἑλλὰς εἰς ξένους, ὡς ἡ Βλαχία, ἡ Ἰταλία ἢ ἡ Ταυρικὴ Χερσόνησος, ἀλλὰ νὰ μείνῃ « Ἀληθὴς Ἑλλὰς, ἐλευ- » θέρα καὶ ἀνεξάρτητος »* **Truly Greece, free and independ** (1). *Ὡραία ἀνεξαρτησία! θαυμαστὴ πολιτεία, ἥτις ὑποφέρει νὰ στολίζωνται οἱ πολῖταί της μὲ τίτλους Πριγκίπων, Δουκῶν, Βαρόνων, Κομήτων, καὶ ἄλλων τοιούτων τυφομανικῶν καὶ κιαφήρων* (2) *ἀῤῥώστων! Ἀνεξαρτησία παρομοία τῆς Μολδαυϊκῆς ἢ Βλαχικῆς τῶν Ὀσποδάρων ἀνεξαρτησίας, οἱ ὁποῖοι ἐφύλαξαν καὶ αὐτὰ τὰ Τουρκικὰ ὀνόματα πολλῶν αὐλικῶν ὑπουργημάτων. Ἐνθυμᾶσαι βέβαια, ἂν σοῦ ἔγινε γνωστὸν, τὸν μνημονευθέντα εἰς χριστιανικὸν ναὸν, ἀπὸ χριστιανὸν ἱερέα, χριστιανὸν νεκρὸν, μὲ τὴν δέησιν « Ὑπὲρ ἀναπαύσεως καὶ συγ- » χωρήσεως τοῦ δούλου τοῦ θεοῦ *** Καϊμακάμη* (3). »

Π. *Δέν με παραξενίζει τόσον ἡ Μολδοβλαχικὴ τυφομανία, ἐπειδὴ ἀπὸ Τούρκους καὶ ὑπὸ Τούρκους ἐσυγχωρεῖτο εἰς αὐτοὺς νὰ ἄρχωσιν, ὅσον παράξενον μὲ φαίνεται, ὅτι καὶ οἱ ἐλεύθεροι καὶ ἀνεξάρτητοι Ἄγγλοι ἀγαποῦν τοὺς τίτλους.*

Δ. *Ὡς εἶν' ἀκόλουθον νὰ τοὺς ἀγαπῶσιν ὅλα τὰ ὀλιγαρ-*

---

(1) Ἰδ. STANHOP, *Greece, during Lord Byron's resid. in the countr. in* 1823 *and* 1824, Append. N° 1, pag. 125. —— (2) Ἰδ. ἀνωτέρ. σελ. λθ'. —— (3) Καϊμακάμης ὀνομάζεται εἰς τὴν Τουρκικὴν Βυζάντιον αὐλὴν ὁ ἐπίτροπος ἢ ὑποκατάστατος (substitut) τοῦ πρώτου Βιζήρου.

χικὰ πολιτεύματα. Ἔπειτα δὲν ἐξεύρω πῶς νοεῖς τὸ Ἀνεξάρτητον. Πολιτεῖαι ἀνεξάρτητοι δικαίως νομίζονται καὶ ὀνομάζονται, ὄχι τόσον αἱ μὴ ἐξαρτώμεναι ἀπὸ ἀλλογενῆ ἄλλην πολιτείαν, ἢ βασιλείαν, ἀλλὰ πολὺ πλέον ἐκεῖναι, εἰς τὰς ὁποίας κἀνεῖς ἀπὸ τοὺς πολίτας δὲν κρέμεται ἀπὸ ἄλλον πολίτην, οὐδὲ γνωρίζει δεσπότην ἄλλον πλὴν μόνον τὸν νόμον. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν, φίλε μου, ἡ φατρία τῶν ὀλιγαρχικῶν ἔφθειρε καὶ αὐτὸν τὸν ταλαίπωρον χρηστὸν λαὸν, καὶ τὸν ἔκαμεν ὅλων τῆς Εὐρώπης τῶν λαῶν δουλοπρεπέστατον (1). Ὕπαγε εἰς τοὺς Ἀγγλαμερικανοὺς, ἂν ἐπιθυμῇς νὰ θεωρήσῃς θέαμα ἐλευθεροπρεπὲς, λαὸν ὄντως ἀνεξάρτητον, ὅπου τιμᾶται ὁ ἀνώτερος τὴν φρόνησιν καὶ τὴν ἀρετὴν, ἀκόμη καὶ ὁ ἀνώτερος τὴν τύχην, ἂν ἡ τύχη δὲν τοῦ ἐσάλευσε τὴν κεφαλὴν, ἀλλὰ δὲν προσκυνεῖται οὐδὲ λατρεύεται κἀνεῖς ἀπὸ κἀνένα.

Π. Τοῦτο ζητεῖ νὰ κατορθώσῃ καὶ ὁ κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος· τοιαῦτα ἐλεύθερα φρονήματα σπουδάζει νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τὰς ψυχὰς τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

---

(1) En Angleterre, surtout les classes qui sont en contact plus immédiat avec les riches, sont d'une servilité qui surpasse tout ce qui est connu dans les autres pays chrétiens; tandis que c'est un fait digne de remarque, que l'Américain, dans les mêmes classes dépendantes de la société, est plus naturel, et moins humble dans ses rapports avec ses supérieurs, que même le paysan européen. J. F. COOPER, *Lettr. sur les mœurs et les institut. des États-Unis de l'Amér. septentr.* tom. I, pag. 108.

Δ. Καὶ πάλιν, Εὖγέ του! « Τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο » νὰ καταςαθῇ ἀληθινὸς σεβαςὸς Λαοσώςης, ὡς ὁ Βασιγκτὼν, καὶ ὄχι Κιαφῆρος Λαοπλάνος. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀρκεῖ, ἂν δὲν φροντίσῃ καὶ τὴν παιδείαν τοῦ λαοῦ; Τί ἄλλο συνήργησε τόσον εἰς τὴν ἀξιοθαύμαςον τῶν Ἀγγλαμερικανῶν πολιτικὴν κατάστασιν παρὰ τὴν παιδείαν; Εἰς κἀνὲν ἔθνος δὲν εὑρίσκεις τόσον ἀριθμὸν σχολείων, ὅσων ἔχουν ἐκεῖνοι (1).

Π. Ἀκούω, ὅτι καταγίνονται πολὺ εἰς τὴν παιδείαν τοῦ λαοῦ.

Δ. Εἰς μόνον τὸ Νεοϐόρακον (2), μίαν ἀπὸ τὰς εἰκοσιτέσσαρας Ὁμοσπόνδους ταύτας πολιτείας, εὑρίσκεις πλειότερα σχολεῖα τῶν εὑρισκομένων εἰς ὅλην τὴν Γαλλίαν· καὶ αὐτά των τὰ διδόμενα εἰς χεῖρας τῶν παιδαρίων ςοιχειώδη βιϐλία, ἔγιναν πολὺ τελειότερα τῶν Εὐρωπαϊκῶν ὁμοίων συνταγμά-

---

(1) Le nombre des écoles et colléges établis dans toute l'Union pour l'éducation des garçons est véritablement étonnant. Miss. Wright, *Voyag. aux Etats-Unis d'Amér.* tom. I, pag. 45. —— (2) En 1825 il y avait à Neu-Yorck 7773 écoles primaires, où 425,530 enfants étaient instruits, indépendamment de ceux élevés dans 656 pensions, dont on ne put évaluer le nombre à temps pour être compris dans ce calcul. J. F. Cooper, *Lettre sur les mœurs et les institut. des Etats-Unis de l'Amér. septentr.* tom. II, pag. 236.

των (1). Ἡ τόση πρόνοια τῆς κοινῆς παιδείας, ἔκαμε τὸν λαὸν φιλόσοφον (2).

Π. Λαὸς φιλόσοφος!!!

---

(1) Je puis vous affirmer, comme un fait certain, que les géographies et les histoires modernes qui sont lues par les enfants du peuple en Amérique, sont infiniment plus détaillées et plus exactes que celles dont on fait usage dans les pensions les plus renommées de Paris. J. F. Cooper, *ibid.* tom: I, pag. 161. Τοῦτο *μάλιστα τὸ μέρος τῆς ἀλληλοδιδακτικῆς ἔχει χρείαν διορθώσεως. Εἰς τοὺς πρώτους ἡμῶν ἀλληλοδιδακτικοὺς πίνακας ἐξ-ανάγκης ἐμβήκασι πολλὰ τοῦ σκοποῦ ἀνοίκεια, ὡς εἶναι τὸ « Ἵππον καὶ » ἀναβάτην ἔῤῥιψεν εἰς θάλασσαν » καὶ ἄλλαι τοιαῦται ῥήσεις γραφικαί. Ὁ σκοπὸς εἶναι ὄχι μόνον ἡ διδασκαλία τῆς ἀναγνώσεως, ἀλλὰ καὶ ἡ παιδιόθεν πλάσις καὶ μόρφωσις τῶν ἠθῶν. ; Μὴ δὲν εὑρίσκονται ῥήσεις ἄλλαι εἰς τὴν Παλαιάν, καὶ πολὺ πλέον εἰς τὴν Νέαν διαθήκην, αἱ ὁποῖαι, μεταφρασμέναι εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν δύνανται νὰ κτυπήσωσιν ἐπιτυχέστερα τὸν σκοπόν; Τοιαῦται εἶναι, ἀπὸ τὴν Παλαιάν, « ; Τί καλὸν » ἢ τί τερπνὸν, ἀλλ' ἢ τὸ κατοικεῖν ἀδελφοὺς ἐπιτοαυτό;» (Ψαλμ. ρλγ', 1) « Ἀδελφὸς ὑπὸ ἀδελφοῦ βοηθούμενος, ὡς πόλις ὀχυρὰ κ. τ. λ.» (Παροιμ. ιή, 19). Ἀπὸ τὴν νέαν, « Ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς» (Ἰωαν. ή, 32), « Μὴ γίνεσθε δοῦλοι ἀνθρώπων » (Πρὸς Κορινθ. Α', ζ, 23), « Πίστις, ἐλπὶς, ἀγάπη, τὰ τρία ταῦτα· μείζων δὲ τούτων ἡ » ἀγάπη » (Αὐτόθ. ιγ', 13).* —— (2) Les Américains sont des hommes instruits et des PHILOSOPHES libéraux, et l'on gagne plus d'instruction solide en les écoutant pendant une heure, qu'on ne ferait dans toute une soirée au milieu du premier corps littéraire ou diplomatique de l'Europe, etc. Miss Wright, *Voyag. aux États-Unis d'Amér.*, Tom. I, pag. 157.

Δ. Ναί, λαὸς φιλόσοφος, ἂν πιςεύῃς, ὡς ἐγὼ πιςεύω, ὅτι ἡ φιλοσοφία δὲν ἐπαγγέλλεται ἄλλο τὶ παρὰ τὴν ὄρθωσιν τοῦ Λογικοῦ, μόνην δυνατὴν νὰ φυλάξῃ ἐλευθερίαν. Ἐνόσῳ ὁ λαὸς μένει ἀπαίδευτος, τὸ γένος μὴν ἐλπίζῃ νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τυφομανεῖς ὀλιγαρχικούς. Ἡ ἀπαιδευσία τοῦ λαοῦ τοὺς γεννᾷ· αὐτὴ τρέφει καὶ ἐξάπτει τὸν κιαφηρικὸν τυφώδη πυρετὸν τῆς κεφαλῆς των, μὲ τοὺς ἀλόγους ἐπαίνους καὶ τὰς ἀνδραποδώδεις ὑποκύψεις· αὐτὴ διαςρέφει καὶ τῶν προσκυνουμένων καὶ τῶν προσκυνούντων τὸ λογικὸν, καὶ τοὺς καταςένει ἐντάμα ἀδίκους (1), τούτους, διότι δίδουν, ἐκείνους, ὅτι τολμοῦν νὰ δέχωνται μὴ χρεωςουμένας τιμάς. Μόνη ἡ φιλοσοφία ὀρθόνει καὶ φωτίζει τὸν λόγον (2), διαλύουσα τὸ σκότος τῆς ἀπαιδευσίας· καὶ εἰς ταύτην τὴν διάλυσιν χρεωςεῖ ἐξαιρέτως νὰ ἀσχολῆται ὁ κυβερνήτης.

Π. Δὲν ἔφυγεν οὐδὲ τοῦτο τὴν φροντίδα του. Παρὰ τὴν ἀλληλοδιδακτικὴν μέθοδον, γνωςὴν καὶ πρὸ τῆς παρουσίας του εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐφρόντισε νὰ καταςήσῃ πολλὰ ςοιχειώδη σχολεῖα, καὶ διδασκαλεῖα τῆς Ἑλληνικῆς παλαιᾶς παιδείας, κυβερνώμενα ἀπὸ διδασκάλους ἐμπείρους.

---

(1) « Ἡ ἀπαιδευσία πολλὴν ἐνδίδωσι ῥοπὴν εἰς ἀδικίαν. » Κλημ. ὁ Ἀλεξανδρ. Παιδαγωγ. III, 11, σελ. 245. —— (2) « Ναὶ μὴν τὸ » κορυφαιότατον, αὐτὴν ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΝ, ἐπιτήδευσιν ΛΟΓΟΥ ΟΡΘΟ- » ΤΗΤΟΣ ἀποδιδόασιν· ὡς ἐξ ἀνάγκης εἶναι τὸ πλημμελούμενον πᾶν » διὰ τὴν τοῦ λόγου διαμαρτίαν γινόμενον, καὶ εἰκότως καλεῖσθαι » ἁμάρτημα » Ὁ Αὐτ. Αὐτόθ. I, 13, σελ. 136.

Δ. Ποίους τινάς;

Π. Μακρὸν εἶναι νὰ τοὺς ὀνομάσω ὅλους. Σὲ λέγω μόνον τὸν Θεόφιλον.

Δ. Ἐκεῖνον, ὅςις ἐξεφώνησε τὸ εὐτυχέςατον καὶ εὐσεβέστατον, « Κύριος ἄρξει ὑμῶν; »

Π. Αὐτὸν ἐκεῖνον.

Δ. Χαίρω εἰς τὴν ἐκλογήν· τὴν ὁποίαν δὲν ἤθελε βέβαια δεχθῆν ὁ Θεόφιλος, ἂν δὲν ἔμελλε νὰ διδάσκῃ καὶ εἰς τὸ σχολεῖον, ὡς ἐδίδαξεν εἰς τὸν ἄμβωνα, τὸ « Κύριος ἄρξει ὑμῶν. » Οἱ νέοι μας μάλιςα ἔχουν χρείαν, πρὶν ἀρχίσωσι νὰ κλυδωνίζωνται ἀπὸ τὰ πάθη, νὰ διδαχθῶσι τὸ ἀξιόλογον μάθημα τοῦτο, ὅτι αἱ νόμιμαι καὶ γνήσιαι πολιτεῖαι ἄλλην ἀρχὴν δὲν γνωρίζουν παρὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ νόμου καὶ τοῦ θεοῦ· ὅτι ὁ πολίτης, ἂν ἦναι ἄρχων, χρεωςεῖ νὰ ἄρχῃ, ὡς ὑπηρέτης τοῦ νόμου, ἂν ἦναι ἰδιώτης, μήτε νὰ ὑποφέρῃ ὁμοίου του ἄλλου πολίτου προσταγάς, μήτε νὰ τολμᾷ αὐτὸς νὰ προστάσσῃ ἄλλον ὅμοιόν του πολίτην. Τὸ πρῶτον τὸν καταφέρει εἰς τὴν ἄτιμον τάξιν τοῦ δούλου, τὸ δεύτερον τὸν ὑψόνει εἰς τὸν πολὺ ἀτιμότερον βαθμὸν τοῦ δεσπότου (1)· ἐναντία καὶ τὰ δύο τῆς διδασκομένης ἀπὸ τὸ εὐαγγέλιον ἀδελφικῆς ἰσότητος· « Οὐχ » οὕτως δὲ ἔςαι ἐν ὑμῖν. » Δύσκολα δύναται νὰ τὰ ἀποφύγῃ, ὅστις δὲν μάθῃ παιδιόθεν νὰ τὰ μισῇ ὡς κιαφηρικά.

Π. Τὸ Παιδιόθεν μοῦ ἐνθύμησε τῶν παλαιῶν μας σχολείων τὰ θαυμαςὰ διδάγματα· καταλαμβάνεις ποῖα λέγω.

---

(1) « Μηδενὸς μήτε τύραννον μήτε δοῦλον ἑαυτὸν καθιστάς. » Μάρκ. Αὐρήλ. Δ', λα', σελ. 31.

Δ. Τὰ ξυλοκοπήματα. Δοῦλοι δούλων τέκνα διδάσκοντες, ἀκόλουθον ἦτο νὰ προετοιμάζωσι τοὺς μαθητὰς εἰς τὴν ὑπομονὴν τῆς ἀσεβοῦς τῶν Τούρκων τυραννίας, καὶ εἰς τὴν τόλμην νὰ ἀσεβῶσι καὶ αὐτοὶ εἰς τοὺς ὑποδεεςέρους των. Εἰς τὰς ἐλευθέρας πολιτείας οὔτ' ὁ μαθητὴς ὑποφέρει νὰ ξυλοκοπῆται ὡς κτῆνος, καὶ ὁ τολμήσας νὰ ξυλοκοπῇ διδάσκαλος κολάζεται, ὡς διδάσκαλος τυραννίας (1). Διότι εἰς τοῦ ξυλοκοπουμένου τὴν ψυχὴν πρῶτον πάθος γεννᾶται ἡ ἐπιθυμία νὰ ξυλοκοπήσῃ τὸν ἀτιμαςήν του. Τοιαύτη ἐκδίκησις εἶναι φυσικὴ, καὶ, τὸ φαινόμενον, δικαία· δὲν μένει ὅμως μέχρι τούτου τὸ πάθος, ἀλλὰ προχωρεῖ, καὶ μεταβάλλεται εἰς ἐπιθυμίαν νὰ λάβῃ καὶ αὐτὸς κἀνὲν ἐπάγγελμα πολιτικὸν, μικρὸν ἢ μέγα, ὄχι μόνον διὰ νὰ μὴ ξυλοκοπῆται πλέον ἀπὸ κἀνένα, ἀλλὰ καὶ νὰ ἔχῃ τὴν ἐξουσίαν, ἂν ἡ χρεία τὸ καλέσῃ, νὰ ξυλοκοπῇ αὐτὸς ἄλλους.

Π. Τοῦτο εἶναι ὑπερβολή· τοιοῦτοι λογισμοὶ δὲν γεννῶνται εἰς κἀνενὸς κεφαλήν.

Δ. Ἐλησμόνησες ὅσα πρὸ μικροῦ ἐλέγαμεν περὶ τοῦ τύφου. Εἰς οὐδενὸς ἴσως κεφαλὴν γεννᾶται λογισμὸς ξυλοκοπήματος, ἂν περιορίζῃς τὸ ξυλοκόπημα, εἰς τὴν κυρίαν αὐτοῦ σημασίαν.

---

(1) « Τολμᾷς νὰ μὲ κτυπήσῃς; Διδάσκαλός μου εἶσαι, καὶ ὄχι » τύραννος » Osez-vous bien me frapper? vous êtes mon instituteur, et non pas mon tyran, εἶπε μικρὸν παιδάριον Ἀγγλαμερικανὸν εἰς τὸν διδάσκαλόν του· καὶ ὁ διδάσκαλος ἐκολάσθη μὲ τὴν καθαίρεσιν τῆς σχολαρχίας, ὡς φθορεὺς τῆς νεότητος. Ἴδ. Miss Wright, *Voyag. aux États-Unis d'Amér.* Tom. II, p. 205.

Εἰς τὰς ἐλευθέρας ὅμως πολιτείας, ὅςις ἀπὸ τοὺς πολίτας ἀπαιτεῖ ἀπὸ συμπολίτην ἄλλον μὲ βίαν ἄλλο τι παρ' ὅ,τι ἀπαιτεῖ ὁ θεμένος μὲ κοινὴν τῶν πολιτῶν γνώμην νόμος, ξυλοκοπητὴς δικαίως λογίζεται· τύραννος κιαφῆρος ἐπιθυμεῖ νὰ κατασταθῇ.

Π. Ἐνόσῳ κυβερνᾷ ὁ Καποδίστριας, ἔχων μάλιςα συνεργὸν καὶ σύμβουλον τὴν Βουλὴν, δὲν εἶναι φόβος νὰ γεννηθῶσι τοιοῦτοι κιαφῆροι.

Δ. Καλὰ μ' ἐνθύμησες τὴν Βουλήν. Μὲ εἶπες (1), ὅτι τὴν ἐδιάλυσε μὲ ὑπόσχεσιν νὰ συγκροτήσῃ νέαν ἄλλην τὸν ἐρχόμενον Ἀπρίλιον. ‘Τὴν ἐσυγκρότησεν, ὡς ὑπεσχέθη;

Π. Τὴν ἀνέβαλε.

Δ. ‘Καὶ μὲ ποίαν πρόφασιν, νὰ ζήσῃς;

Π. Ὄχι μίαν, ἀλλὰ πολλὰς καὶ εὐλόγους· τὰς ὁποίας μὴ γνωρίζοντες πολλοὶ καὶ τὸν ὑπωπτεύθησαν ἀλόγως, ὡς ὑπηρέτην τῆς Ῥωσικῆς αὐλῆς, καὶ ὄχι τῶν Ἑλληνικῶν νόμων.

Δ. Ὑποψίαν ἄλογον, τὴν ὁποίαν ὑποπτεύονται καὶ πολλοὶ τῆς Εὐρώπης πολιτικοί (2).

Π. Ἀλογωτάτην. Χρηστότερα ἐλπίζω ἐγώ.

Δ. Κ' ἐγὼ τὰς αὐτὰς ἐλπίδας ἔχω, φίλε Πασιχάρη, ςηριζόμενος εἰς ἰσχυρὰ θεμέλια.

Π. ‘Ποῖα;

Δ. Τὴν φρόνησιν καὶ τὴν ἀρετὴν τοῦ κυβερνήτου. Ἡ ἀρετὴ

---

(1) Ἀνωτέρω σελ. μά. —— (2) Ἰδ. τὴν ἐφημερίδα : Courrier des Électeurs, N° 1, 4 janvier 1829.

δὲν θέλει· τὸν ἀφήσειν νὰ προδώσῃ τὴν πατρίδα του εἰς δεσποτικὴν αὐλὴν, οὐδὲ νὰ φανῇ ὑπηρέτης Αὐτοκράτορος ἀπολύτου, ἐνῷ δύναται νὰ ἀναςήσῃ τὸν Τιμολέοντα εἰς τὴν νέαν Ἑλλάδα, κατὰ τὴν προφητείαν σου (1)....

Π. Ναί, δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι μέλλει νὰ πληρωθῇ ἡ προφητεία μου.

Δ. Ἄφες με νὰ τελειώσω τὸν λόγον. Ἡ φρόνησίς του πάλιν θέλει τὸν διδάξειν, ὅτι οἱ μὲ τόσους ἀγῶνας ἀποκτήσαντες τὴν ἐλευθερίαν Ἕλληνες, δὲν θέλουν ὑποφέρειν οὔτε τῶν Ῥώσων, οὔτε κάμμίαν ἄλλην ξένην ἀρχήν. Δυνατὸν νὰ βιασθῶσι πρὸς καιρὸν νὰ κλίνωσι τὸν αὐχένα εἰς ἀλλογενῶν ζυγόν· ἀλλ' ὁ καιρὸς οὗτος δὲν θέλ' εἶσθαι μακρός...

Π. Τῆς παιδείας καὶ τῶν φώτων τὴν δύναμιν λέγεις, ὅτι θέλει συντέμειν τὸν καιρόν.

Δ. Δὲν ἐτελείωσα ἀκόμη τὸν λόγον. Δὲν εἶπ' ἀκόμη τὸ ἰσχυρότατον ὅλων θεμέλιον τῆς ἐλπίδος μου. Ἔκρινα καὶ κρίνω τὸν Καποδίςριαν πολλῆς φρονήσεως καὶ μεγάλης ἀρετῆς ἄνδρα. Ἀλλὰ τὸν ὑποθέτω προσώρας κλονούμενον, ὡς ἄνθρωπον, ἀπὸ τὸν ἄνεμον τοῦ ἰδίου συμφέροντος· καὶ λέγω, ὅτι οὐδ' αὐτό του τὸ προσωπικὸν συμφέρον τὸν συγχωρεῖ νὰ παραδράμῃ, ἓν ἰῶτα ἢ μίαν κεραίαν, ἀπὸ τὴν πρόνοιαν τοῦ κοινοῦ τῆς Ἑλλάδος συμφέροντος. Ἡ προσκάλεσις τῶν Ἑλλήνων ἔβαλε τὸν Καποδίςριαν εἰς ἐπικινδυνοτάτην θέσιν· τὸν ἐτόπισε μεταξὺ τῆς ἐσχάτης ἀδοξίας καὶ τῆς ἀνυπερβλήτου δόξης. Ἐὰν κινήσῃ τὰ

(1) Ἴδ. τὸν Πρῶτ. Διάλογ. σελ. ν'.

βήματά του πρὸς τὸν μόνον ἔντιμον καὶ δίκαιον σκοπὸν τῆς κοινῆς εὐδαιμονίας, ἐὰν ἀκούσῃ τὴν συμβουλὴν τοῦ Ἀποςόλου, « τὰ μὲν ὀπίσω ἐπιλανθανόμενος, τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκ- » τεινόμενος (1) » τὸν προσμένει ἡ ἀείμνηςος δόξα μὲ τὰς χεῖρας ἀνοικτὰς, νὰ τὸν περιλάβῃ καὶ νὰ τὸν ςεφανώσῃ μὲ ἀμάραντον ςέφανον· ἐὰν ὀπισθοποδήσῃ πρὸς ξένης καὶ ἀλλογενοῦς ἄλλης αὐλῆς συμφέροντα, καὶ προτιμήσῃ νὰ δουλεύῃ Αὐτοκράτορας, ἀντὶ νὰ ἦναι πρῶτος τῶν ὑπηρετῶν Αὐτονόμου πολιτείας, τὸν ἀπαντέχει ἡ ἐσχάτη ἀδοξία, καὶ αὐτὴ μὲ χεῖρας ἁπλωμένας ἡ κιαφηρικὴ, νὰ τὸν ἐναγκαλισθῇ σφιγκτὰ, καὶ νὰ... δὲν λέγω τί πλέον. Καταλαμβάνεις, φίλε Πασιχάρη, ὅτι, ὅςις εὑρεθεὶς εἰς τοιαύτην θέσιν, δὲν νοήσῃ πάραυτα, ποῦ τὸν καλεῖ τὸ συμφέρον του, καὶ ποῦ χρεωςεῖ νὰ κινηθῇ, ἢ δὲν ἀνέγνωσεν οὔτε παλαιὰν οὔτε νέαν ἱςορίαν, ἢ τὴν ἀνέγνωσεν ὡς μυθολογίαν.

Π. Ἐγὼ δὲ σὲ βεβαιόνω, ὅτι θέλει κινηθῆν ὅπου ἐκινήθη ὁ Τιμολέων. Ἐκείνου τὴν διαγωγὴν ἐμιμήθη ἕως τώρα· ἐκείνου καὶ τὸ τέλος μέλλει νὰ λάβῃ.

Δ. Τοῦτο ἐλπίζω καὶ τοῦτο εὔχομαι κ' ἐγώ. Εἰπέ με, ἂν ὑποφέρῃ τῶν πολιτῶν τὴν παῤῥησίαν, ὡς τὴν ὑπέφερεν ὁ Τιμολέων.

Π. Ὡς ὑπέφερε καὶ τὴν ἐπ' ἄμβωνος κήρυξιν τοῦ Θεοφίλου, « Κύριος ἄρξει ὑμῶν. »

Δ. Δὲν εἶν' ὁ λόγος περὶ ἐκκλησιαςικῶν διδαχῶν. Καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀπολύτους τῆς Εὐρώπης δεσπότας ὑπέφεραν

---

(1) Πρὸς Φιλιππ. γ', 14.

ἄλλοτε τοὺς ἱεροκήρυκάς των· ἀλλὰ τοὺς ὑπέφεραν εἰς αὐτὸν τὸν ναὸν, ὅπου μόνον ἐνδύνοντο προσώρας προβάτου δέρμα· μόλις ἀπελύοντα ἀπ' αὐτὸν, καὶ ἐγίνοντο, ὡς καὶ πρότερον ἦσαν, « δημοβόροι βασιλεῖς (1), τόσον χειρότεροι τῶν σαρκοβόρων λύκων, ὅσον ἤθελαν καὶ νὰ νομίζωνται καὶ νὰ ὀνομάζωνται πατέρες τοῦ λαοῦ φιλόςοργοι.

Π. Ὡς ὁ αἱμοβόρος Σουλτάνος, ἀλλὰ...

Δ. Εἰπὲ μᾶλλον χειρότεροι τοῦ Σουλτάνου. Ὁ Σουλτάνος εἶναι λύκος, ἀλλὰ λύκος κἂν ἀνυπόκριτος. Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς φυλάσσῃ ἀπὸ λύκους, λειτουργουμένους εἰς χριστιανικοὺς ναοὺς, καὶ μεταλαμβάνοντας Χριςοῦ μυςήρια! Ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ βρέχει τοὺς τοιούτους ὑποκριτὰς λύκους ὡς τὴν χάλαζαν, εἰς τὰς κεφαλὰς τῶν ἀπαιδεύτων λαῶν (2).

Π. Διὰ τοῦτο μάλιςα φροντίζει καὶ ὁ κυβερνήτης μας τὴν παιδείαν τοῦ λαοῦ.

Δ. Τῆς ἀληθινῆς παιδείας θυγάτηρ εἶναι ἡ παῤῥησία, ἤγουν ἡ φανέρωσις τῆς ἀληθείας, καὶ ἡ ἄφοβος αὐτῆς κήρυξις ἐπὶ τῶν δωμάτων (3). Τίς ὠφέλεια ν' ἀνάψῃς τὸν λύχνον τῆς παιδείας, ἔπειτα νὰ τὸν κουκλώσῃς μὲ μόδιον; ἢ νὰ τὸν σπρώ-

---

(1) Ἰλιάδ. α', 231. —— (2) « Βασιλεύων ἄνθρωπον ὑποκριτὴν » ἀπὸ δυσκολίας λαοῦ » Ἰὼβ λδ', 30. Κατὰ δὲ τὸ Ἑβραϊκὸν κείμενον, « Ἵνα μὴ βασιλεύσῃ ἄνθρωπος ὑποκριτὴς, ἵνα μὴ [γένωνται] βρόχοι » λαοῦ ». Οἱ ὑποκριταὶ τύραννοι μεταχειρίζονται τὰς παγίδας καὶ τὰ βρόχια. —— (3) « Μὴ οὖν φοβηθῆτε αὐτούς..... Ὃ εἰς τὸ οὖς » ἀκούετε; κηρύξατε ἐπὶ τῶν δωμάτων » Ματθ. ί, 26-27.

ξῃς ὑπὸ κλίνην, ἀντὶ νὰ τὸν θέσῃς εἰς τὸν λυχνοςάτην; (1). Τοῦτο κάμνουν ὅσοι ἐκ τῶν ἀπολύτων δεσποτῶν φοβοῦνται τὴν ἐλευθερίαν τῆς τυπογραφίας, ἀντιφάσκοντες γελοίως αὐτοὶ εἰς ἑαυτούς. Ἐξ ἑνὸς μέρους συγκροτοῦν Ἀκαδημίας ἐπιςημῶν καὶ τεχνῶν, συναθροίζουν βιβλιοθήκας δημοσίους, ἀνοικτὰς εἰς τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ σοφίζωνται, συγχωροῦν νὰ διδάσκωνται οἱ νέοι εἰς τὰ φροντιςήρια τὴν γλῶσσαν τῶν παλαιῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Ῥωμαίων, καὶ νὰ ποτίζωνται καθημέραν ἀπ' ἐκείνας τὸ γλυκὺ τῆς ἐλευθερίας ποτήριον, ςέλλουν μὲ βαρείας δαπάνας περιηγητὰς εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου, νὰ μετακομίζωσιν ἐκεῖθεν νέας γνώσεις, ἀνταμείβουν μὲ βασιλικὰς τιμὰς καὶ συντάξεις ἐτησίους τούς, ὅσοι εὐτύχησαν ν' αὐξήσωσιν ἐπιστήμην ἢ τέχνην τινά· καὶ ἀπὸ τἄλλο, ἐμποδίζουν τὴν τυπογραφίαν νὰ κηρύττῃ ὅ,τι δύναται νὰ τελειοποιήσῃ τὴν Πολιτικὴν ἐπιςήμην, τὴν μόνην γνῶσιν, ἥτις ἔχει νὰ φέρῃ τὴν διδασκομένην ἀπὸ τὴν θρησκείαν παγκόσμιον εἰρήνην, χωρὶς τῆς ὁποίας οὔτε παροῦσαν οὔτε μέλλουσαν εὐδαιμονίαν ἔχουν νὰ ἐλπίζωσιν οἱ ἐπαγγελλόμενοι ἐνάρετοι καὶ ἍΓΙΟΙ ἄνθρωποι (2).

Π, Ὡραῖον τὸ παράδειγμα τοῦ λύχνου καὶ τοῦ λυχνοστάτου.

Δ. Τοιοῦτον λυχνοςάτην ἱερὸν μᾶς ἐχάρισεν ἡ Πρόνοια τὴν τυπογραφίαν. Ὅπου τὴν βλέπεις ἐλευθέραν, ἐκεῖ πίςευε ὅτι εἶναι

---

(1) « Μήτι ὁ λύχνος ἔρχεται, ἵνα ὑπὸ τὸν μόδιον τεθῇ, ἢ ὑπὸ » τὴν κλίνην, οὐχ ἵνα ἐπὶ τὴν λυχνίαν ἐπιτεθῇ; » Μάρκ. δ', 21.

(2) « Εἰρήνην διώκετε μετὰ ΠΆΝΤΩΝ, καὶ τὸν ἉΓΙΑΣΜΌΝ, » οὗ χωρὶς οὐδεὶς ὄψεται τὸν κύριον. » Πρὸς Ἑβρ. ιβ', 14.

ἀρετὴ, εἰρήνη, ἀσφάλεια, ἐλευθερία τῶν πολιτῶν· ὅπου πολεμεῖται, ἐκεῖ, μὴν ἀμφιβάλλῃς ὅτι ἐγεννήθη ἢ κυοφορεῖται τύραννος.

Π. Δὲν ἀμφιβάλλω περὶ τούτου· εἰς τὰ πολιτικὰ ὅμως νομίζω ὅτι χρειάζεται, δὲν λέγω ἐμπόδισις, ἀλλὰ κάποια ἐπαγρύπνησις, εἰς τοὺς ἐφημεριδογράφους μάλιςα.

Δ: Ἐλησμόνησες καὶ πάλιν ὅσα ἐλέγαμεν καταρχὰς, καὶ ὅμως ἐξ ἐκείνων συμπεραίνεται ἀναντιῤῥήτως, ὅτι τὰ Πολιτικὰ, χωριζόμενα ἀπὸ τὰ Θρησκευτικὰ, γίνονται Κιαφηρικά. ¿Ἢ φοβεῖσαι τὴν κατάχρησιν τῆς ἐλευθερίας τοῦ τύπου;

Π. Ταύτην μάλιςα. Δὲν εἶναι πολὺς καιρὸς ἀποῦ μία ἀπὸ τὰς ἐφημερίδας, ἐπαγγελλομένη παῤῥησίαν ἀνεξάρτητον (1), εἶπε μυρία κακὰ κατὰ τοῦ συμπολίτου καὶ συντοπίτου μας. Ἐξεύρεις ποῖον λέγω.

Δ. Τὰ μυρία κακὰ, ἂν ἦναι συκοφαντίαι, ἢ δυσφημίσεις, πρέπει νὰ κολάζωνται αὐςηρῶς ἀπὸ τοὺς νόμους. Ἂν ἦναι ἀπὸ τὰς συνήθεις τῶν κακὰ ἀναθραμμένων ἀνθρωπίσκων φλυαρίας, κολάζει αὐτὸς ἑαυτὸν, χωρὶς νὰ τὸ αἰσθάνεται, ὁ φλυαρογράφος, καὶ ςολίζεται μὲ ςίγματα πολὺ πλέον ἄσχημα παρὰ τὰ συνήθη εἰς τοὺς ἀγρίους σωματικὰ ςίγματα (2).

Π. ¿Πῶς τοῦτο;

Δ. Τὸ εἶπα καὶ ἄλλοτε, φίλε Πασιχάρη, ἀλλὰ πρέπει νὰ μεταλέγεται συχνὰ, ὡς ἓν ἀπὸ τὰ μυρία τῆς ἱερᾶς τυπογραφίας καλά. Δέν σε λανθάνει βέβαια ποῖον ἐπίθετον δίδει ὁ Ὅμηρος εἰς τὰ λόγια.

---

(1) Ἰδ. Γενικ. ἐφημερίδ. τῆς Ἑλλάδ. 1828, Ἀριθμ. I. —— (2) Tatouages.

Π. « Ἔπεα πτερόεντα » (1) τὰ ὀνομάζει.

Δ. Τὰ πτερωτὰ ταῦτα λόγια, εὐθὺς ἀποῦ πετάξωσιν ἀπὸ τὸ ςόμα, ὡς τὰ ἀπολυόμενα ἀπὸ κλωβίον πωλία, δὲν εἶναι πλέον εἰς τὴν ἐξουσίαν μας νὰ τὰ ἀναλάβωμεν· ἐπαινούμεθα μόνον, ἂν ἐλαλήσαμεν χρηςὰ, κατηγορούμεθα, ἂν ἐφλυαρήσαμεν, ἀλλὰ πρὸς καιρὸν καὶ τὰ δύο. ‘Ἐὰν ὅμως, μὴν ἀρκούμενοι νὰ τὰ προφέρωμεν, θελήσωμεν καὶ νὰ τὰ γράψωμεν, ἢ νὰ τὰ τυπώσωμεν, ‘τί ἄλλο κάμνομεν παρὰ νὰ τῶν κόπτωμεν τὰ πτερὰ μὲ τῆς τυπογραφίας τὸ ψαλίδιον, καὶ νὰ κερδαίνωμεν ἔπαινον, ἢ ν' ἀλειφώμεθα καταισχύνην αἴδιον;

Π. Τοῦτο μάλιςα ἀπορῶ, ὅτι δὲν φοβοῦνται τινὲς ταύτην τὴν ἀλοιφήν.

Δ. Ἔπρεπ' ἐξεναντίας νὰ ἀπορῇς, ὅτι δὲν γράφουν πλειότερα. Ἀντὶ νὰ ὑποπτεύωνται καταισχύνην, αἰσθάνονται μεγάλην ἡδονὴν αὐτοὶ, ὅταν κρατῶσι κονδύλιον, ὡς λέγει ὁ Γάλλος Σατυρικός.

Un sot en écrivant fait tout avec plaisir (2),

Χαρὰν αἰσθάνετ' ὁ μωρὸς πολλὴν ὁσάκις γράφει,

---

(1) Ἰλιάδ. α', 201. —— (2) Boileau, *Satyr.* II, 87. Ἀλλοῦ δὲ πάλιν (Satyr. IV, 90), σκώπτων μὲ τοῦτον τὸν στίχον,

Chapelain veut rimer, et c'est-là sa folie,

τὸν ποιητὴν τοῦ ἀδοξοτάτου ποιήματος, ἐπιγραφομένου, Ἡ Παρθένος, προσθέτει τὴν ἀξιομνημόνευτον, διὰ τὸν λακωνισμὸν, σημείωσιν ταύτην· « Προτοῦ τυπωθῇ τὸ ποίημά του, (Ἡ Παρθένος) ἐκρίνετο ὁ » πρῶτος ποιητὴς τοῦ παρόντος χρόνου· ἡ τύπωσις τὰ ἐχάλασεν ὅλα, »

καὶ ἐλπίζουν νὰ τὴν μεταδώσωσι καὶ εἰς τοὺς ἀναγνώςας, καὶ νὰ λάβωσι παρ' αὐτῶν ἀμοιβὴν τὸν ἔπαινον.

Π. Δὲν ἔλειψαν νὰ κεντήσωσι κ' ἐμέ.

Δ. Δὲν ἔλειψες βέβαια οὐδὲ σὺ νὰ τοὺς ἐκδικηθῇς μὲ τὸ ἀγαπητόν καὶ σύνηθές σου, Ἔδοξεν αὐτῷ.

Π. Τὸ ἐμάντευσες. Τοῦτο εἶπα, Ἔδοξεν αὐτῷ. Δὲν ζαλίζομαι ἐγὼ τόσον εὔκολα ἀπὸ τὰ τοιαῦτα.

Δ. Ἀρκεῖ τὸ Ἔδοξεν αὐτῷ διὰ τὰ πτερόεντα μωρολογήματα. Ἀλλὰ διὰ τὰ ψαλιδισμένα μὲ τῆς τυπογραφίας τὸ ψαλίδιον, νὰ σὲ διδάξω, ἂν ἀγαπᾷς, ἄλλην ὄχι ἄδικον ἐκδίκησιν.

Π. Ποίαν;

Δ. Παρακάλει, συμβούλευε τὸν ψαλιδιςὴν, νὰ μὴ παύῃ νὰ ψαλιδίζῃ καθημέραν τὰ πτερόεντά του φλυαρήματα μὲ τὸ κοπτερὸν τῆς τυπογραφίας ψαλίδιον, διὰ νὰ γίνεται καταφανὴς εἰς τοὺς ζῶντας, καὶ ἀείμνηςος εἰς τοὺς μέλλοντας νὰ ζήσωσιν ἡ μανία του·

> Εἰσὶ καὶ ἐν Μούσῃσιν Ἐριννύες, αἵ σε ποιοῦσι
> Ποιητὴν, ἀνθ' ὧν πολλὰ γράφεις ἀκρίτως.
> Τοίνυν σοῦ δέομαι, γράφε πλείονα· μείζονα γάρ σοι
> Εὔξασθαι ταύτης οὐ δύναμαι μανίαν (1).

Π. Νόςιμον τοῦτο, καὶ καλὸν νὰ ψαλιδισθῇ.

Cet auteur, avant que son poème de la PUCELLE fût imprimé, passoit pour le premier poète du siècle; l'impression gâta tout.

(1) Ἰδ. Πρόδρομ. Ἑλληνικ. Βιβλιοθ. σελ. λϛ΄.

Δ. Ἐψαλιδίσθη πρὸ πολλοῦ· ἀρκεῖ μόνον νὰ μεταγράφεται καὶ νὰ μετατυπόνεται. Ἀλλὰ δέν με εἶπες, διὰ τί καὶ τίς σ' ἐκέντησε.

Π. Διὰ τὴν εὐχαριστήριον ἐπιστολήν μου πρὸς τοὺς Ψυρανοὺς, οἱ ὁποῖοι μ' ἐπολιτογράφησαν.

Δ. Σ' ἐπολιτογράφησαν! Οἱ Ψυρανοί! Ἐχωρίσθησαν λοιπὸν ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν πολιτείαν!

Π. Ἀκόμη καὶ οἱ Ὑδραῖοι, καὶ οἱ Σπετσιῶται, καὶ ἄλλοι πολλοὶ νησιῶται....

Δ. ¿Ἐχωρίσθησαν καὶ αὐτοί;

Π. Ἄπαγε! Μ' ἐπολιτογράφησαν.

Δ. Ὦ Θεέ! Τί ἀκούω! ¿Κατεκερματίσθη λοιπὸν ἡ Ἑλλὰς εἰς διαφόρους χωριστὰς πολιτείας; Δέν με εἶπες ἀκόμη τίποτε περὶ τούτου. ¿Πρὸ πόσου, καὶ διὰ ποίαν αἰτίαν ἐγεννήθη τὸ σχίσμα τοῦτο; Ἔχει λοιπὸν χωριστὸν καὶ πᾶσα μία κυβερνήτην ἴδιον.

Δ. Ὄχι· τὸν Καποδίστριαν ὅλαι γνωρίζουν κυβερνήτην καὶ τὸν ἐπολιτογράφησαν καὶ αὐτόν.

Δ. Εἰπέ με, ¿Παίζεις, κατὰ τὰ συνειθισμένα σου, ἢ μὲ τὰ σωστά σου λαλεῖς;

Π. Νὰ σὲ δείξω, ἂν ἀγαπᾷς, καὶ τὰ διάφορα διπλώματα τῆς πολιτογραφίας μου. Δίπλωμα Δημογερόντων τῶν Ψυρῶν, δίπλωμα Δημογερόντων Ὑδραίων, δίπλωμα Δημογερόντων Σπετσιωτῶν, καὶ ἄλλων πολλῶν.

Δ. ¿Καὶ ἐδέχθη τὴν πολιτογραφίαν ὁ κυβερνήτης;

Π. Τὴν ἐδέχθη, καὶ τοὺς ἀπεκρίθη.

Δ. ¿Τί τοὺς λέγει ἀποκρινόμενος;

ε

Π. Ἡ ἀπόκρισίς του δὲν εἶναι τόσον καθαρά. Κ' εὐχαριςεῖ, καὶ δὲν εὐχαριςεῖ, κ' ἐπαινεῖ, καὶ δὲν τοὺς ἐπαινεῖ. Κατὰ τοὺς γρίφους τῶν παλαιῶν « Ἀνήρ τε, κοὐκ ἀνὴρ, Ὄρνιθα, κοὐκ ὄρνιθα κ. τ. λ. » (1)

Δ. Καταλαμβάνω. Πράσσει τὸ « Πρὸς τοὺς καιροὺς πολι- » τεύεσθαι. » Ὡς φρόνιμος κυβερνήτης, σπουδάζει νὰ τοὺς διορθώσῃ, χωρὶς νὰ τοὺς λυπήσῃ. ¿ Ἀλλὰ σὺ ἐδέχθης τὰ διπλώματα;

Π. Ἐπειδὴ σὲ εἶπα, ὅτι τὰ ἔχω μὲ τὰς σφραγῖδας καὶ τὰς ὑπογραφὰς τῶν δημογερόντων.

Δ. Μοῦ ἐνθύμισες (μή σε κακοφανῇ!) ὅ,τι ἔλεγε τὸ πομπευόμενον εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως γραΐδιον πρὸς τοὺς καταγελῶντας, « Μὲ πᾶσαν τιμὴν τοῦ κόσμου, καὶ μὲ τὸ θέλημα » τῶν γερόντων. » Δὲν εἶχε λοιπὸν ἄδικον ὅςις ἐκωμῴδησε τὴν εὐχαριςήριον ἐπιςολήν σου.

Π. Ὅπως ἂν κρίνῃς τὰ τοιαῦτα, ἐγὼ καὶ τὴν τιμὴν ἐδέχθην, καὶ τοὺς τιμῶντας εὐχαρίςησα.

Δ. Ὁ κυβερνήτης ἦτον ἀναγκασμένος νὰ ἀποκριθῇ εἰς τοὺς παραδόξους τούτους πολιτογράφους· σὺ δὲν εἶχες οὐδεμίαν ἀνάγκην ἀποκρίσεως· πλὴν ἂν ἀπεκρίνεσο, ὡς χρεωςοῦν ν' ἀποκρίνωνται καὶ νὰ λαλῶσιν Ἕλληνες πρὸς Ἕλληνας, ἐλεύθεροι πρὸς ἐλευθέρους.

Π. Ἡ παντελὴς σιωπή μου ἤθελε κριθῆν ἀγροικία· ἡ ἐλευθέρα καὶ Ἑλληνική μου πάλιν ἀπόκρισις, ὡς τὴν συμβουλεύεις

---

(1) Ἴδε Σουΐδ. λέξ. Αἶνος, καὶ Ἀθήν. Χ, σελ. 452.

σὺ, παράκαιρος αὐςηρότης· συντομώτερον ἐσυλλογίσθην τὸ Ἔδοξεν αὐτοῖς. Καὶ οἱ παλαιοὶ Ἀθηναῖοι, ὅτε ἐπολιτογραφοῦσαν, ἢ ἐψήφιζαν ἄλλο τι πολιτικὸν βούλευμα, ἔγραφαν εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ ψηφίσματος « Ἔδοξε τῇ βουλῇ καὶ τῷ » δήμῳ τῶν Ἀθηναίων. »

Δ. Συγκλώθεις, φίλε Πασιχάρη, τὰ ἀσύγκλωςα, καὶ συγχέεις πράγματα τῶν ὁποίων ἡ σύγχυσις συγχέει τὴν Ἑλληνικὴν πολιτείαν, φέρουσα εἰς αὐτὴν τὴν ἀναρχίαν. Οἱ Ἀθηναῖοι ἐδιαιροῦντο εἰς χωρία, ἢ κώμας, ὀνομαζομένας Δήμους, ὡς διαιρεῖται σήμερον ἡ Ἑλλὰς εἰς πολλὰς Δημογεροντίας (1). Καὶ ὅτε ἔλεγαν, παραδείγματος χάριν, « Ἡ Βουλὴ » καὶ ὁ δῆμος τῶν Ἀθηναίων πολιτογραφεῖ τὸν δεῖνα » ἤγουν τὸν κάμνει Ἀθηναῖον, ἐνοοῦσαν τὸ τοιοῦτον ψήφισμα προφερόμενον ἀπ' ὅλους τοὺς δήμους, ὡς ἀπὸ ἓν ἀδιαίρετον σῶμα καὶ ςόμα. Ἀλλὰ κανεῖς ἀπὸ τοὺς δήμους χωριςὰ δὲν εἶχεν οὔτ' ἐξουσίαν οὔτε δίκαιον νὰ πολιτογραφήσῃ κανένα ξένον...

Π. Δὲν ἔχει λοιπὸν τὴν ἄδειαν νὰ ἀνταμείψῃ κανενὸς κανεὶς δῆμος εὐργεσίας διὰ τοῦτο, ὅτι εἶναι δῆμος καὶ μέλος πολιτείας;

Δ. Ἐξεναντίας, καὶ χρεωςεῖ νὰ ἀνταμείβῃ τοὺς εὐεργέτας του. Ἀλλ' εἶναι τρόποι ἀμοιβῆς πολλοὶ, συγχωρημένοι εἰς καθένα δῆμον χωριςά. Τὸ πολιτογράφημα, φίλε Πασιχάρη, εἶν' ἀπ' ἐκεῖνα τὰ δωρήματα, τὰ ὁποῖα μόνη ἡ πολιτεία, ἤγουν μόνον

(1) Municipalités. Ὁ Ἀππιανὸς (Ῥωμ. ἐμφυλ. I, 10), τὰς ὠνόμασεν Ἰσοπολίτιδας πόλεις, τὰ Γλωσσάρια ἑρμηνεύουν Πολίχνη τὸ Municipium.

ε*

τὸ κοινὸν, ἔχει τὸ δίκαιον νὰ χαρίζῃ. Εἰπέ με, σὲ παρακαλῶ, Τὸ κατ' ἔτος δόσιμον ἐξεύρεις ὅτι ἀπὸ τὴν πολιτείαν ψηφίζεται, καὶ ἀπὸ τοὺς πολίτας, καθένα ὅσον συγχωρεῖ ἡ χρηματικὴ ἢ κτηματική του κατάςασις, συνάγεται, καὶ εἰς τῆς πολιτείας τὸ δημόσιον ταμεῖον συναθροίζεται· εἰπέ με, λέγω, ·Πως ἤθελες τὸ κρίνειν, ἐὰν, καθυπόθεσιν, οἱ Ὑδραῖοι, οἱ Σπετσιῶται, ἢ οἱ Ψυρανοὶ ἐχάριζαν εἰς κανέν' ἀπὸ τοὺς πολίτας, ἢ μετοίκους των, ἀτέλειαν, ψηφίζοντές του ἀσύνδοτον;

Π. Τοῦτο δὲν γίνεται ποτέ. Τὰ κοινὰ τῆς πολιτείας βάρη, ὅλοι οἱ πολῖται ἀπαραιτήτως χρεωστοῦν νὰ τὰ βαστάζωσιν ἀναλόγως καθένας μὲ τὴν δύναμίν του.

Δ. Εὖγε! φίλε Πασιχάρη. Παρὰ τὴν ἀργυρικὴν συνεισφορὰν, εἶναι ὅμως καὶ ἄλλα βάρη διάφορα, τῶν ὁποίων ἡ ἄνισος μοιρασία, γίνεται ἄδικος προσωποληψία. Ἐπειδὴ εἶσαι τώρα καταπολιτογραφημένος Ὑδραῖος, Σπετσιώτης, Ψυρανὸς, ἂν ἐψηφίζεσο ἀπὸ τὸν κοινὸν ἑλληνικὸν λαὸν ἕνας τῶν βουλευτῶν, ἐρωτῶ σε ·ποίαν διαγωγὴν ἔμελλες νὰ διάξῃς εἰς τὴν βουλήν; ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ ὅλης τῆς Ἑλληνικῆς πολιτείας συμφέροντος ἐχρεώστεις ν' ἀγωνίζεσαι, ἢ ὑπὲρ τοῦ μερικοῦ μιᾶς πόλεως; καὶ τίνος πόλεως, τῶν Ψυρανῶν, τῶν Σπετσιωτῶν, ἢ τῶν Ὑδραίων, ἐπειδὴ ἀπ' ὅλας αὐτὰς ἐτιμήθης; Τὸ πρῶτον σ' ἔδειχνε χρηστὸν πολίτην, τὸ δεύτερον σ' ἔκαμνε φατριαστὴν Ὑδραῖον, Σπετσιώτην ἢ Ψυρανόν.

Π. Τὸ πρῶτον, φίλε, τὸ πρῶτον. Εἰς τοὺς κόρακας οἱ φατριαςαὶ καὶ αἱ φατρίαι! Αὐταὶ ἔφεραν καὶ εἰς τοὺς παλαιοὺς Ἀθηναίους τὴν ὀχλοκρατίαν, καὶ τελευταῖον τὴν ἀπώλειαν τῆς ἐλευθερίας.

Δ. Καὶ εἰς αὐτὴν αὐτῶν ὅμως τὴν ὀχλοκρατίαν, ἐὰν τὸ πολιτογράφημα ἐκατήντησε νὰ χαρίζεται ἀσώτως εἰς τοὺς ἀναξίους, ὡς τοὺς ὠνείδιζε περὶ τούτου ὁ Δημοσθένης (1), ἐχαρίζετο κἂν ὄχι ἀπὸ κάνενα δῆμον χωριστά, ἀλλ' ἀπὸ τὸ κοινὸν τῆς πολιτείας σύνταγμα, τὴν Βουλὴν καὶ τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων, καὶ μὲ ψηφηφορίαν ἑξακισχιλίων πολιτῶν (2).

Π. Ἔχεις, βλέπω, δίκαιον. Ἀλλ' ἡ παιδεία θέλει διορθώσειν καὶ τοῦτο, ὡς καὶ πολλὰ ἄλλα ἄτοπα, λείψανα τῆς ὑπὸ τὸν τυραννικὸν ζυγὸν ἀπαιδευσίας καὶ κακοηθείας ἡμῶν.

Δ. Ἀπὸ ταύτην τὴν ἐλπίδα παρηγοροῦμαι κ' ἐγώ, μάλιστα ἐπειδὴ μὲ βεβαιόνεις, ὅτι ὁ κυβερνήτης καταγίνετ' ἐξαιρέτως εἰς τὴν πρόοδον τῆς παιδείας. Ἐφρόντισε νὰ καλέσῃ ἀπὸ τὴν φωτισμένην Εὐρώπην τοὺς περιπλανωμένους ἐκεῖ πολλοὺς ὁμογενεῖς, ἱκανοὺς νὰ διδάξωσι τὸ γένος;

Π. Ὄχι ἀκόμη.

Δ. Τί προσμένει λοιπόν;

Κ. Ἄλλους ὑποπτεύεται ὡς ἐπιτηδείους νὰ βλάψωσι πλέον παρὰ νὰ ὠφελήσωσι τὸ γένος· καὶ περὶ τῶν λοιπῶν συλλογίζεται, ὅτι ἂν ἦσαν ἱκανοί, ἐχρεωστοῦσαν νὰ τρέξωσιν αὐτοκάλεστοι, καὶ ὄχι ν' ἀπαντέχωσι προσκάλεσιν.

---

(1) « Νῦν δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, φθόρους ἀνθρώπους, οἰκότριβας, » οἰκοτρίβων τιμὴν, ὥσπερ ἄλλου του τῶν ὠνίων, λαμβάνοντες, » ποιεῖσθε πολίτας. » Δημοσθέν. Περὶ συνταξ. σελ. 173.

(2) « Οὐκ ἐᾷ κυρίαν γενέσθαι τὴν ποίησιν, ἐὰν μὴ τῇ ψήφῳ εἰς τὴν » ἐπιοῦσαν ἐκκλησίαν ὑπερεξακισχίλιοι Ἀθηναῖοι ψηφίσωνται, κρύ- » βδην ψηφιζόμενοι. » Ὁ αὐτ. Κατὰ Νεαίρ. σελ. 1375.

Δ. Ἡ περὶ τῶν πρώτων ὑποψία εἶναι ἄδικος· ἐνδεχόμενον νὰ εὑρίσκωνται μεταξύ των, καὶ τινὲς τὄνομα μόνον Ἕλληνες· ἀλλ' ἡ παρουσία των εἰς τὴν Ἑλλάδα (ὅπου καὶ ἀκάλεστοι μέλλουν ἐξανάγκης τελευταῖον νὰ καταντήσωσι) θέλει τοὺς ἀναγκάσειν νὰ ὠφελήσωσι καὶ μὴ θέλοντες. Περὶ δὲ τῶν ἱκανῶν, ἡ παρὰ τῆς πολιτείας προσκάλεσις, ἤθελε τῶν ἀφαιρέσειν πᾶσαν ἀπολογίαν καὶ πρόφασιν, ἤθελε τοὺς δείξειν ἢ γνήσια τῆς Ἑλλάδος τέκνα, ὑπήκοα εἰς τὴν φωνὴν τῆς μητρός των, ἢ καὶ τῶν ἀγρίων ὀρνέων ἀγριώτερα γεννήματα·

> Οὐδ' ἀγρία γὰρ ὄρνις, ἣν πλάσῃ δόμον,
> Ἄλλῃ νεοσσοὺς ἠξίωσεν ἐντεκεῖν (1).

Τοῦτο ἐχρεώστει νὰ κάμῃ ὁ κυβερνήτης, νὰ τοὺς καλέσῃ ὅλους, « ἵνα οἱ δόκιμοι φανεροὶ γενήσωνται. » Τοὺς ὀλίγους ἐξανάγκης δέχεται ὁποίους τοὺς εὕρῃ· μόνον ἀπὸ τοὺς πολλοὺς δύναται νὰ κάμῃ ἐκλογὴν, καὶ ἡ τοιαύτη ἐκλογὴ ἔχει νὰ σπείρῃ ἐγρήγορα εἰς ὅλον τὸ γένος τὴν ἀληθινὴν παιδείαν.

Π. Τὴν παιδείαν τῶν ἐπιστημῶν καὶ τεχνῶν, ἥτις φέρει τὸν πολιτισμόν.

Δ. Καὶ ταύτην βέβαια· ἀλλὰ πολὺ πλέον ταύτης τὴν ἠθικὴν παιδείαν. Δύο λογῶν παιδεῖαι, φίλε Πασιχάρη, εἶναι, ὡς καὶ δύο λογῶν πολιτισμοί· ἡ ἀτελὴς καὶ ἡ τελεία παιδεία, ὁ ἀτελὴς καὶ τέλειος πολιτισμός. Ἡ ἀτελὴς παιδεία ἄρχεται ἀπὸ τὰς ἐπιστήμας καὶ τέχνας, ὡς ἤρχισαν ὅλα τὰ ὁπωσδήποτε

---

(1) Παρὰ τῷ Λυκούργ. Κατὰ Λεωκράτ. § 33, σελ. 38.

πολιτισθέντα ἔθνη, καὶ προβαίνει πολιτίζουσα τοὺς ἀνθρώπους, καθόσον αὐξάνονται αἱ τέχναι καὶ αἱ ἐπιςῆμαι· ἀλλὰ δὲν τελειοῦται, πλὴν ἀφοῦ προσλάβῃ τὴν ἠθικὴν ΠΑΙΔΕΊΑΝ, ἥτις, ὡς καὶ τὄνομά της τὸ λέγει, πρέπει ν' ἀρχίζῃ, πρὸ πάσης ἐπιςήμης καὶ τέχνης, ἀπ' αὐτὴν τὴν ΠΑΙΔΙΚῊΝ ἡλικίαν, διὰ νὰ πολιτίσῃ τελείως τὸν ἄνθρωπον, ἤγουν νὰ τὸν ἐξημερώσῃ πρὸς τοὺς ὁμοίους του· ὥςε νὰ μὴ τολμᾷ νὰ ἀδικῇ κανεῖς κανένα μικρὸν ἢ μέγα τίποτε.

Π. Καὶ λοιπὸν οἱ εὑρεταὶ τῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἐπιςημῶν πρόγονοί μας δὲν ἦσαν πολιτισμένοι;

Δ. Ὄχι ἐντελῶς· ἐπειδὴ οὐδ' οἱ σημερινοὶ Εὐρωπαῖοι, μ' ὅλον ὅτι σοφώτεροι τῶν Ἑλλήνων, ἔφθασαν ἀκόμη εἰς τὸ τέλειον τοῦ πολιτισμοῦ. Καὶ αὐτοὶ οἱ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας ὀνομαζόμενοι καταφρονητικῶς βάρβαροι εἶχαν ὅμως καὶ τέχνας καὶ πολιτισμὸν τινὰ μ' αὐτάς. Ἄλλο δὲν ἔκαμαν οἱ Ἕλληνες παρὰ νὰ τὰς αὐξήσωσιν ἐπιποσὸν καὶ νὰ τὰς καταςήσωσι χαριεςέρας. Καὶ ἔκαμαν πολύ· πλειότερον ἦτον ἀδύνατον νὰ κάμωσι. Τὸ αἰσθάνθησαν τοῦτο καὶ πολλοί των φιλόσοφοι, ἐκ τῶν ὁποίων ἦτον ὁ Σωκράτης, ὁ Πλάτων, οἱ ὁποῖοι ἔλεγαν, ὅτι οἱ ἄνθρωποι διὰ τοῦτο ἀδικοῦν, διότι δὲν ἐδιδάχθησαν παιδιόθεν πόσον μέγα κακὸν εἶναι ἡ ἀδικία (1)· καὶ ὁ σύγχρονος αὐτῶν Ἰσοκράτης,

---

(1) « Εἰ γὰρ οὕτως ἐλέγετο ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ πάντων ὑμῶν, καὶ ἐκ » νέων ἡμᾶς ἐπείθετε, οὐκ ἂν ἀλλήλους ἐφυλάττομεν μὴ ἀδικεῖν· ἀλλ' » αὐτὸς αὑτοῦ ἦν ἕκαςος ἄριςος φύλαξ, δεδιὼς, μὴ ἀδικῶν τῷ μεγίςῳ » κακῷ ξυνοικοίη. » Πλάτων, Πολιτ. II, σελ. 367.

ὅςις, διδάσκων τὴν ἠθικὴν ἐντάμα μὲ τὴν ῥητορικὴν, ἔλεγεν ὅτι ἔχαιρε πλέον βλέπων τοὺς μαθητάς του χρηςοὺς πολίτας, παρὰ δεινοὺς ῥήτορας (1). ;Ἀλλὰ τί ἐδύναντο νὰ κατορθώσωσιν οἱ ὀλίγοι, ὅτ᾽ ἔλιπεν ἀκόμη τοὺς πολλοὺς ὁ τέλειος πολιτισμὸς, ἡ ἠθικὴ λέγω παιδιόθεν ἀγωγὴ καὶ ἡμέρωσις τῆς ψυχῆς;

Π. Τὸν νοῦν μου σπουδάζεις νὰ σηκώσῃς. Δὲν διέφεραν λοιπὸν τίποτε ἀπὸ τὴν ἀγριότητα τῶν βαρβάρων.

Δ. Οὐδ᾽ ὁ ἰδικός μου νοῦς δύναται νὰ χωρήσῃ, πῶς εὑρεις τοιαῦτα συμπεράσματα ἀπὸ τοὺς λόγους μου, μ᾽ ὅλον ὅτι γνωρίζεις τὴν Ἑλληνικὴν ἱστορίαν. Τὸ μεταξὺ τελείου καὶ ἀτελοῦς χαράσσεται εἰς πολλοτάτους βαθμούς· οἱ Ἕλληνες ἀνέβησαν ἀναμφιβόλως πολλοὺς, ἀφίνοντες μακρὰν ὑπὸ τοὺς πόδας των τοὺς βαρβάρους, ἀλλὰ δὲν τοὺς ἀνέβησαν ὅλους. Πολλά των ἔθιμα ἢ νόμιμα ὀλίγον διέφεραν ἀπὸ τὰ βαρβαρικά. Αὐτὰ διδασκόμενοι παιδιόθεν δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ πολιτισθῶσι τὸν τέλειον πολιτισμόν. ;Ποία (παρακαλῶ σε) ἦτον ἡ παιδικὴ ἀγωγὴ τῶν Ἑλλήνων, καὶ τούτων ὄχι ὅλων, ἀλλὰ μόνων σχεδὸν τῶν εὐπατριδῶν;

Π. Ἡ ἐγκυκλοπαιδεία.

Δ. Περιωρισμένη εἰς ὀλίγους ποιητὰς καὶ συγγραφεῖς, καὶ ὕλην ἔχουσα πολλῶν θεῶν αἰσχροβίων ἱςορίαν, ἢ ἡρώων περιερχομένων λῃςρικῶς τὴν Ἑλλάδα. ;Καὶ ἀπὸ ποίους ἦσαν περικυκλωμένα τὰ οὕτω διδασκόμενα παιδάρια;

---

(1) « Τῶν πεπλησιακότων ἐμοὶ φανείην ἂν μᾶλλον χαίρων τοῖς ἐπὶ » τῷ βίῳ καὶ ταῖς πράξεσιν εὐδοκιμοῦσιν, ἢ τοῖς περὶ τοὺς λόγους » δεινοῖς εἶναι δοκοῦσι. » Ἰσοκράτ. Παναθηναϊκ. § 32, σελ. 250.

Π. Από δούλους.

Δ. Εμάνθαναν δηλαδή σιμά των άλλων ενωρίς και τούτο, να δεσπόζωσι τους ομοίους των· εδιδάσκοντο παιδιόθεν το ολέθριον τούτο μάθημα, ότι ήσαν δύο γένη ανθρώπων φύσει χωρισμένα, οί ελεύθεροι, και οί καταδικασμένοι να δουλεύωσι τους ελευθέρους· και το χειρότερον ότι και ελεύθερος ελεύθερον είχε δίκαιον να δουλώση, αν ήτο μόνον δυνατώτερος εκείνου.

Π. Όχι δα μέχρι τούτου.

Δ. Έγινε και τούτο εις τους εμφυλίους των πολέμους. Αθηναίοι, Λάκωνες, Αργείοι, Κορίνθιοι, αιχμαλώτιζαν κ' επωλούσαν Αθηναίους, Λάκωνας, Αργείους, Κορινθίους, ομόγλωσσοι ομογλώσσους, ομόθρησκοι ομοθρήσκους, αφού εκρατούσαν όσους εχρειάζοντο, εις ιδίαν του καθένας υπουργίαν.

Π. Αληθές τούτο, κατά δυςυχίαν, και πολλά παράξενον διά τους Έλληνας.

Δ. Ίδαμεν και πλέον παράξενα παρά τα Ελληνικά παράξενα. Σε είπα ότι ουδ' οί σημερινοί Ευρωπαίοι, πολύ σοφώτεροι των Ελλήνων, δεν επολιτίσθησαν ακόμη τον αληθινόν πολιτισμόν. Απ' αρχής της δικαίας των Γραικών επαναςάσεως πολλοί της σοφής Ευρώπης διπλωματικοί, παρακινούντες τους ηγεμόνας των να βοηθώσι τους τυράννους μας, έδειξαν ότι την θρησκείαν μόνον διαφέρουν από τους Τούρκους. Εξ ενός μέρους υποκρίνονται θεοσέβειαν, συχνάζοντες τους ναούς, και λειτουργούμενοι προ πάσης άλλης πράξεως καθημέραν εις τας εκκλησίας, και από τάλλο συγχωρούντες ή και συμβουλεύοντες την αιχμαλωσίαν

καὶ σφαγὴν τῶν ταλαιπώρων Ἑλλήνων, κατὰ τοὺς παλαιοὺς τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου ἀγρίους, οἱ ὁποῖοι σφάζοντες ἐπάνω τῶν βωμῶν τοὺς ξένους, ἐνόμιζαν ὅτι ἐξιλέοναν τὸν Θεὸν μὲ τοιαύτας ἀσεβείας, ὡς εἶπεν εὐφυέϛατα περὶ αὐτῶν ὁ συντοπίτης μας Σκύμνος,

> Τὴν δ' ὠμότητα βάρβαροί τε καὶ φονεῖς,
> Ἱλασκόμενοι τὰ Θεῖα τοῖς ἀσεβήμασι (1).

Π. Ἔπαυσαν ὅμως τώρα ἀπὸ τοιαῦτα ἀσεβήματα.

Δ. Δὲν ἔπαυσαν, πλὴν ἀφοῦ ἀπελπίσθησαν νὰ μᾶς ἐξαναδέσωσιν εἰς τὸν Τουρκικὸν ζυγόν.

Π. Χρεωϛοῦμεν τὴν ἀπελπισίαν των εἰς τὰ συμβάντα εἰς τὸν Ἀβαρῖνον. Χάρις εἰς τοὺς πυρπολήσαντας ἐντάμα μὲ τὸν ϛόλον καὶ τὰς ἀσεβεῖς ἐλπίδας καὶ τῶν περιτμημένων καὶ τῶν ἀπεριτμήτων Τούρκων.

Δ. Καλὰ ἐνθυμήθης τὴν πυρπόλησιν. Ἴδες ὅτι ὀλίγον ἔλειψε νὰ μαυροφορήσωσιν οἱ Ἄγγλοι καὶ οἱ Ἀουϛριακοί. Ἡμέρα πένθους ἔγιν' εἰς αὐτοὺς ἡ ἡμέρα τῆς πυρπολήσεως, διότι ἔπαυε τοὺς αἰχμαλωτισμοὺς καὶ τὰς σφαγὰς τῶν ταλαιπώρων Γραικῶν.

Π. Πένθος αἰσχρὸν, μὰ τὴν ἀλήθειαν.

Δ. Καὶ βαρβάρων, ὄχι πολιτισμένων ἀνθρώπων πένθος· καὶ ὅμως, ἀντὶ νὰ τὸ αἰσχυνθῶσι, βλέπεις, ὅτι μὴ δυνάμενοι νὰ δουλώσωσι καὶ δεύτερον τοὺς Γραικοὺς, σπουδάζουν νὰ περι-

---

(1) Σκύμν. ὁ Χῖος, Περιηγήσ. Λειψ. 87.

ορίσωσι τὴν ἐλευθερίαν αὐτῶν εἰς μόνην τὴν Πελοπόννησον καὶ τὰς κυκλάδας νήσους. Τοιούτους μισέλληνας τουρκοφίλους, τίς ἄλλος τολμᾷ νὰ ὀνομάσῃ πολιτισμένους, ἢ χριστιανοὺς ὅλως, πλὴν ὅστις δὲν γνωρίζει τὴν σημασίαν τῶν λέξεων. Ὁ ἀληθινὸς πολιτισμὸς, κυοφορούμενος πρὸ πολλοῦ ἀπὸ τὴν τυπογραφίαν, τώρα μόλις ἀρχίζει νὰ γεννᾶται εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ πρῶτοι οἱ Γάλλοι μέλλουν ν' ἀπολαύσωσι τὰ καλά του, ἐπειδὴ καὶ πρῶτοι, ἐλευθερωθέντες ἀπὸ ὀλιγαρχικοὺς ἱερωμένους καὶ κοσμικοὺς, φίλους καὶ εὐχέτας τῶν Τούρκων, ἤρχισαν νὰ λύωσιν ἀπὸ τὰ δεσμὰ τὴν τυπογραφίαν....

Π. Ἔχεις δίκαιον. Οἱ Γάλλοι ἑώρτασαν, ἀντὶ νὰ πενθήσωσι τοῦ Τουρκικοῦ στόλου τὴν πυρπόλησιν. Τὸ αὐτὸ ἔπρεπε νὰ κάμῃ ἡ τυπογραφία καὶ εἰς τοὺς Αὐστριακοὺς καὶ εἰς τοὺς Ἄγγλους.

Δ. Οἱ Αὐστριακοὶ κρατοῦν τὴν τυπογραφίαν δέσμιον· καὶ ἂν δὲν τὴν ἀπολύσωσιν ἀπὸ τὰ δεσμὰ, μέλλουν νὰ μείνωσι διαπαντὸς εἰς τὴν τάξιν τῶν βαρβάρων καὶ ἀπολιτίστων ἐθνῶν.

Π. Οἱ Ἄγγλοι ὅμως τὴν ἔλυσαν πρὸ πολλοῦ.

Δ. Εἰς τοὺς Ἄγγλους οὐδ' ἀπόλυτος ἔχει νὰ φέρῃ ποτὲ ἡ τυπογραφία τὸν ἀληθῆ πολιτισμὸν, ἂν δὲν διορθώσωσι πρῶτον τὸ ὀλιγαρχικὸν αὐτῶν σύνταγμα τῆς πολιτείας. Ἡ ὀλιγαρχία τοὺς ἠνάγκασε νὰ ἐπιβουλευθῶσι τὴν ἐλευθερίαν τῶν Ἰταλῶν, καὶ τῶν Ἱσπανῶν, νὰ βλέπωσιν ἀσπλάγχνως τὰς γινομένας καθημέραν σφαγὰς εἰς τὴν Λυσιτανίαν ἀπὸ λῃστὴν μιαιφόνον, σφετεριστὴν ἀναίσχυντον, πρῶτον τῆς πατρικῆς, ἔπειτα καὶ τῆς ἀδελφικῆς ἐξουσίας· αὐτὴ ἀκόμη τοὺς ἀναγκάζει νὰ προκρίνωσι

τὴν ἀπώλειαν τῶν Γραικῶν παρὰ τὴν ταπείνωσιν τοῦ τυράννου· αὐτὴ τελευταῖον μέλλει νὰ ταπεινώσῃ καὶ αὐτοὺς, ἂν δὲν ἀλλάξωσι τὴν αἰσχρὰν αὐτῶν μισάνθρωπον καὶ Μακιαβελικὴν διαγωγήν.

Π. Δεινὴ προφητεία!

Δ. Τὴν ὁποίαν ἡ θεία δίκη ἐπλήρωσε πάντοτε· ὑπομένει πρὸς μικρὸν, πολλάκις καὶ πρὸς μακρὸν, ἀλλὰ δὲν ἀφίνει ποτὲ τὴν ἀδικίαν ἀτιμώρητον·

> Εἴπερ γάρ τε καὶ αὐτίκ' Ὀλύμπιος οὐκ ἐτέλεσσεν,
> Ἔκ τε καὶ ὀψὲ τελεῖ· σύν τε μεγάλῳ ἀπέτισαν (1).

Ὄχι, φίλε Πασιχάρη, δὲν ἀπέφυγαν ποτὲ τὴν θείαν δίκην αἱ ἀδικίαι τῶν ἀνθρώπων. Ἀκόμη δύο ἢ τρεῖς διάδοχοι καὶ ὅμοιοι τῶν σημερινῶν Ἀγγλικῶν βασιλικῶν ὑπουργῶν, καὶ θέλεις ἰδεῖν τὴν ὑπερήφανον Ἀγγλίαν εἰς ποίαν τάξιν μέλλει νὰ καταντήσῃ.

Π. Τὸ κράτος της ὅμως εἶναι ἰσχυρὸν κ' ἐξαπλωμένον εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου.

Δ. Ἐκεῖνο μένει ἰσχυρὸν καὶ ἀκλόνητον μόνον, ὅ,τι θεμελιόνεται εἰς τὴν δικαιοσύνην (2). Καὶ τοιαύτην ἰσχὺν ἔχει σή-

---

(1) Ἰλιάδ. δ', 160. —— (2) « Ὅταν μὲν γὰρ ὑπ' εὐνοίας τὰ » πράγματα συςῇ, καὶ πᾶσι ταὐτὰ συμφέρῃ... μένειν ἐθέλουσιν οἱ » ἄνθρωποι· ὅταν δ' ἐκ πλεονεξίας καὶ πονηρίας τις, ὥσπερ οὗτος, » ἰσχύσῃ, ἡ πρώτη πρόφασις καὶ μικρὸν πταῖσμα ἅπαντα ἀνεχαίτισε » καὶ διέλυσεν. Οὐ γὰρ ἔςιν, οὐκ ἔςιν, ἀδικοῦντα, καὶ ἐπιορκοῦντα, » καὶ ψευδόμενον, δύναμιν βεβαίαν κτήσασθαι κ. τ. λ. » Δημοσθέν. Ὀλυνθ. Β', σελ. 20.

μερον ἡ ἀντίζηλος τῆς Ἀγγλίας Ἀγγλαμερικανὴ συμπολιτεία. Αὐτὴ μόνη δύναται νὰ καυχηθῇ, ὅτι προχωρεῖ δρομαία εἰς τὸν ἀληθινὸν πολιτισμόν· καί αὐτὴν ἴσως ἑτοιμάζει ἡ θεία πρόνοια, νὰ πολιτίσῃ ἐντελῶς ποτὲ καὶ τοὺς Εὐρωπαίους, νὰ τοὺς καθαρίσῃ ἀπὸ τῆς ἱερατικῆς καὶ κοσμικῆς πλεονεξίας τὴν λέπραν, νὰ τοὺς καταςήσῃ ἀληθῶς ἰσχυροὺς καταςένουσά τους δικαίους (1). Ἠ νομίζεις ἰσχυροὺς τοὺς ἡγεμόνας τῆς Εὐρώπης, ἀναγκαζομένους νὰ τρέφῃ καθεῖς μὲ τοὺς ἱδρῶτας τοῦ λαοῦ ἑκατὸν ἢ διακοσίας χιλιάδας τακτικοῦ ςρατοῦ, διὰ μόνην τὴν ὑποψίαν καὶ τὸν ἀδιάλειπτον φόβον, μὴν ἀδικηθῇ ἀπὸ τοὺς ἄλλους (2);

Π. Καὶ πῶς ἔχουν νὰ θαυματουργήσωσι τοιαῦτα τεράςια οἱ Ἀγγλαμερικανοί σου, μὲ τὸ παράδειγμά των, ἢ μὲ βίαν;

Δ. Ἡ καθημέραν αὐξάνουσα μὲ τὴν Εὐρώπην ἐπιμιξία των, φυσικὰ μέλλει νὰ κινήσῃ καὶ τοὺς Εὐρωπαίους εἰς μίμησιν, ἐπειδὴ καὶ μόνα τὰ ἱςορούμενα περὶ τῆς εὐδαιμονίας των ἀνάπτουν εἰς τῶν ἀκουόντων τὰς ψυχὰς ἐπιθυμίαν νὰ εὐδαι-

---

(1) « Ἐν πλεοναζούσῃ δικαιοσύνῃ ἰσχὺς πολλή. » Παροιμ. ιέ, 5.

(2) Εἰς ἓξ χιλιάδας μόνας συμποσοῦται τῶν Ἀγγλαμερικανῶν τὸ τακτικὸν ςράτευμα : Ceux qui sont accoutumés à voir des rois passer en revue des grands corps d'armée, pour leur servir de simple délassement, souriront, sans doute, en apprenant que l'armée de cette république ne se compose que de six mille hommes. Cooper, *Lettres sur les États-Unis*, etc. tom. II, pag. 155.

μονήσωσι καὶ αὐτοί. Ἔπειτα, ¿διὰ τί ὄχι καὶ μὲ βίαν, ἂν χρειασθῇ καὶ βία;

Π. Πολέμους πάλιν, διὰ τὸν Θεόν!

Δ. Πολέμους ἀναιμάκτους. ¿Ἂν εἶχαν σήμερον δεκαπέντε ἢ εἴκοσι καράβια πολεμικὰ οἱ Ἀγγλαμερικανοὶ εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν, νομίζεις ὅτι ἤθελαν ὑποφέρειν νὰ κολοβωθῇ τῆς Ἑλλάδος ἡ ἐλευθερία; ὅτι ἤθελαν ἀφήσειν τοὺς ταλαιπώρους Ἰσπανοὺς ἀβοηθήτους εἰς τὴν καταδαπανῶσαν αὐτοὺς ἀναρχίαν, καὶ τοὺς ταλαιπωροτέρους Λυσιτανοὺς νὰ σφάζωνται ἢ νὰ πνίγωνται εἰς τὰ νερὰ τοῦ Τάγου ἀπὸ τὸν μιαρὸν λῃστὴν τὸν Μιχουέλην, διότι οὕτως συμφέρει εἰς τοὺς Λόρδους τῆς Ἀγγλίας; Ἡ παρουσία μόνη τῶν Ἀγγλαμερικανῶν καὶ χωρὶς πόλεμον ἀρκοῦσε νὰ προξενήσῃ τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα ὄντως χριστιανικὰ (ὄχι Κιαφηρικὰ) ἔργα.

Π. Ἂς ἐλπίζωμεν πλέον τὰ τοιαῦτα καλὰ ἀπὸ τὴν Γαλλίαν.

Δ. Αἱ αὐταὶ ἐλπίδες παρηγοροῦν κ' ἐμὲ, τώρα μάλιστα, ὅτε ἡ τυπογροφία της, ἐλευθερωμένη, ὡς εἶπα, ἀπὸ τὰ δεσμὰ, κηρύττει καθημέραν ἀφόβως, ὁποῖα πρέπει νὰ ἦναι τῶν ἀληθῶς πολιτισμένων τὰ ἔργα.

Π. Μ' ὅλα ταῦτα βλέπω ὅτι καὶ εἰς τοὺς Γάλλους, ἡ ἀπόλυσις τῆς τυπογραφίας ἐγέννησεν ἐφημεριδογράφους ἀκολάστους, ἐφημεριδογράφους ἑνωμένους μὲ Ἰησουΐτας, καὶ μὲ ἱερεῖς μεταβλημένους ἀπὸ ποιμένας εἰς λύκους, σπουδάζοντας ν' ἀναστήσωσι τὴν ἱεροκοσμικὴν δεσποτίαν, καὶ νὰ ὑποτάξωσιν αὐτὸν αὐτῶν τὸν βασιλέα εἰς τῆς Ῥώμης τὰ θεσπίσματα, εἰς ἕνα λόγον, νὰ ὀπισθοποδίσωσι τὸν πολιτισμόν· καὶ τοῦτο μὲ τὴν αὐτὴν

πορνικὴν ἀναιχυντίαν, τὴν ὁποίαν ὀνειδίζει ὁ προφήτης εἰς τοὺς ποιμένας τῆς Ἱερουσαλὴμ (1). ¿Τί με λέγεις περὶ τῶν ὁποίων βλέπω πικρῶν καρπῶν τῆς ἐλευθέρου τυπογραφίας τούτων;

Δ. Βλέπεις τρεῖς ἢ τέσσαρας πωλημένους ἐφημεριδογράφους, καὶ κλείεις τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τριάκοντα ἢ τεσσαράκοντα ἄλλους, οἱ ὁποῖοι στηλιτεύουν καθημέραν τὴν γελοίαν ταύτην ὀλίγων τινῶν ὑποκριτῶν κατὰ τῆς εὐδαιμονίας τοῦ ἔθνους συνωμοσίαν.

Π. Ἀσφαλέστερον ὅμως ἦτο, νὰ κολάζωνται οἱ ἐπίβουλοι τοῦ ἔθνους ἐφημεριδογράφοι ἀπ' αὐτὴν τὴν κυβέρνησιν.

Δ. Μέσον ἀσφαλέστατον νὰ τοὺς δικαιώσῃ κολάζουσά τους ἡ κυβέρνησις, νὰ κάμῃ νὰ πιστευθῶσιν αἱ φλυαρίαι των ἀναντίῤῥητοι λόγοι. Ὅστις κατασιγάζεται μὲ βίαν, ἐμπορεῖ νὰ λέγῃ εἰς τὸν βιαστὴν, « Μοῦ κλείεις τὸ στόμα, διότι δὲν ἔχεις » πῶς ν' ἀποκριθῇς. » Τοῦτο τὸ καλὸν ἔχει μάλιστα ἡ ἐλεύθερος τυπογραφία, ὅτι δὲν μεταχειρίζεται ἄλλα ὅπλα παρὰ τοὺς λόγους. Ἂν ἦναι ἰσχυροὶ, ἀρκοῦν νὰ καταισχύνωσι τὸν ἀντιλέγοντα· ἂν ἐξεναντίας δὲν ἔχωσιν ἰσχὺν, κρίνονται, ἢ κατακρίνονται ἀπὸ λόγους ἄλλους ἰσχυροτέρους·

—Οἱ λόγοι γὰρ καταπαλαίουσι λόγους (2).

Καὶ ἡ πάλη δὲν εἶναι μακρά· διότι ὁ ἄνθρωπος φυσικὰ τὴν ἀλήθειαν ζητεῖ καὶ τὴν ἀλήθειαν ἀγαπᾷ (3)· ἀρκεῖ μόνον νὰ

---

(1) « Καὶ ἔσχες ποιμένας πολλοὺς εἰς πρόσκομμα σεαυτῇ. Ὄψις » πόρνης ἐγένετό σου· ἀπηναισχύντησας πρὸς πάντας. » Ἱερεμ. γ', 3. ——(2) Εὐριπιδ. Ἰφιγ. Αὐλ. 1013. ——(3) « Ἡ φύσις αὕτη ἐστὶ τῆς

πιςεύση τῆς ἀληθείας τὸν κήρυκα. Κ' ἐκεῖνον μόνον πιςεύει, ὅτινα βλέπει ὅτι τὴν κηρύττει χωρὶς πάθος, χωρὶς ἐνθουσιασμὸν μανιώδη, ὅτι δὲν τοῦ ζητεῖ οὔτ' ἀρχὰς, οὔτε χρήματα, ὡς οἱ Ἰησουῖται. Ὄχι, σὲ λέγω, ἡ πάλη δὲν εἶναι μακρά.

Π. Μακρὸς ὅμως εἶναι ὁ καιρὸς ἀποῦ ἤρχισεν· οὐδὲ βλέπω πότ' ἔχει νὰ παύση, ἂν δὲν τὴν παύση, ὡς εἶπα, ἡ κυβέρνησις.

Δ. Ἂν συγχωρήσης εἰς τὴν κυβέρνησιν νὰ παύση τοῦ ἀντιπάλου σου τὰς φλυαρίας, μὲ τὴν αὐτὴν ἐξουσίαν μέλλει ποτὲ νὰ κρίνη καὶ τὰς ἰδικάς σου ἀληθείας, καὶ νὰ τὰς κατασιγάζη, ὁσάκις τὴν συμφέρη νὰ τὰς κρίνη ὡς φλυαρίας. Καὶ εἰς τοιαύτην περίςασιν, μὴν ἀμφιβάλλης ὅτι θέλει προσλάβειν συνεργοὺς αὐτοὺς ἐκείνους τοὺς κακοὺς ἐφημεριδογράφους, ὅσοι πρότερον τὴν κατεσπάρασσαν, ὡς προςάτιδα τῆς ἐλευθερίας τοῦ τύπου.

Π. Ἄλλο τοῦτο πάλαισμα.

Δ. Πάλαισμα τῶν ἐμποδιζομένων νὰ κηρύσσωσι καὶ ν' ἀκούωσι τὴν ἀλήθειαν πρὸς τοὺς ἐμποδίζοντας· ἀλλὰ πάλαισμα τέλος ἔχον πάλιν τὸν θρίαμβον τῆς ἀληθείας, τῆς ἀκαταμαχήτου καὶ μεγίςης θεᾶς, ὡς τὴν ὠνόμαζεν ὁ Πολύβιος (1), δέκα ἓξ ἑκατοντα-

---

» διανοίας, τοῖς μὲν ἀληθέσιν ἐπινεύειν, τοῖς δὲ ψευδέσι δυσαρεςεῖν, » πρὸς δὲ τὰ ἄδηλα ἐπέχειν... Πᾶσα γὰρ ψυχὴ ἄκουσα ςερεῖται τῆς » ἀληθείας, ὡς λέγει Πλάτων. » Ἐπικτήτ. Διατριβ. I, κζ', 2-4, σελ. 64.

(1) « Καί μοι δοκεῖ μεγίςην θεὸν τοῖς ἀνθρώποις ἡ φύσις ἀποδεῖξαι » τὴν ἀλήθειαν, καὶ μεγίςην αὐτῇ προσθεῖναι δύναμιν· πάντων γοῦν » αὐτὴν καταγωνιζομένων, ἐνίοτε δὲ καὶ πασῶν τῶν πιθανοτήτων μετὰ » τοῦ ψεύδους ταττομένων, οὐκ οἶδ' ὅπως αὐτὴ δι' αὐτῆς εἰς τὰς » ψυχὰς εἰσδύεται τῶν ἀνθρώπων, καὶ ποτὲ μὲν παραχρῆμα δείκνυσι

ετηρίδας πρὸ τῆς εὑρέσεως τῆς τυπογραφίας· δὲν ἐξεύρω τί ἤθελεν εἰπεῖν σήμερον, ἂν ἔβλεπε τὴν ἀλήθειαν ὡπλισμένην καὶ μὲ τυπογραφικοὺς χαρακτῆρας.

Π. Μὲ τὰ αὐτὰ ὅμως ὅπλα (πάλιν τὸ λέγω) ὁπλίζεται καὶ τὸ ψεῦδος.

Δ. Καὶ τοῦτο μέγα τῆς τυπογραφίας κατόρθωμα. Οἱ ὑπερασπισαὶ τῆς ἀληθείας γράφουν καὶ μεταγράφουν τὰ αὐτὰ, διότι ἡ ἀλήθεια εἶναι μία, οὐδ' ἐπιδέχεται λόγους ποικίλους. Τῶν ψευδαποςόλων αἱ πράξεις, σκοπὸν ἔχουσαι τὴν πλάνην τοῦ λαοῦ, διὰ νὰ τὸν κυριεύωσι, καὶ νὰ τρυφῶσιν ἀπὸ τοὺς ἱδρῶτάς του, μεταβάλλουν (ἂν ἀναγινώσκῃς μὲ προσοχὴν τὰς ἐφημερίδας των) ἄλλοτ' ἄλλως τοὺς λόγους των. Πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ θεατρισθῶσιν αἱ καθημεριναὶ ἀντιφάσεις τῶν μολυσμένων τούτων ἀπὸ τὴν νόσον τῆς ἀδικίας, οἱ παραλογισμοὶ καὶ τὰ φαρμακερά των σοφίσματα, ἂν δὲν εἶχαν καὶ αὐτοὶ τὴν ἐλευθερίαν νὰ ψαλιδίζωσι τὰ πτερὰ τοῦ ψεύδους μὲ τῆς τυπογραφίας τὸ ψαλίδιον, σύροντες αὐτοὶ εἰς ἑαυτοὺς τὴν προφητικὴν κατάραν, « Οὐαὶ τοῖς γράφουσι πονηρίαν· γράφοντες γὰρ » πονηρίαν γράφουσι (1). » Εἰς τὸ ψαλίδιον τοῦτο, φίλε Πασιχάρη, χρεωςεῖται (μὴν ἀμφιβάλλῃς) ὁ πολιτισμὸς τῶν Εὐρωπαίων, καὶ ἀπ' αὐτὸ προσμένεται τοῦ πολιτισμοῦ ἡ τελείωσις.

» τὴν αὐτῆς δύναμιν, ποτὲ δὲ πολὺν χρόνον ἐπισκοτισθεῖσα, τέλος » αὐτὴ δι' ἑαυτῆς ἐπικρατεῖ καὶ καταγωνίζεται τὸ ψεῦδος. » Πολύβ. XIII, § 5, σελ. 448, Sweig.

(1) Ησαΐας, ί, 1.

Πολὺ δεινότερα κακὰ προξενεῖ τὸ ψεῦδος, ὅταν περιορίζεται εἰς « Ἔπεα πτερόεντα. » Ἄφες τὸ ἐλεύθερον νὰ ψαλιδίζεται, ἀφίνων τὴν αὐτὴν ἐλευθερίαν ἐνταυτῷ καὶ εἰς τὴν ἀλήθειαν· καὶ θέλεις ἰδεῖν τίς μέλλει νὰ θριαμβεύσῃ, τίς νὰ ψάλῃ τὰ ἐπινίκια.

Π. Ἀπ' ὅσα λέγεις περὶ τῆς τυπογραφίας, συμπεραίνεται, ὅτι ἐλευθέραν τὴν θέλεις καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Δ. Ἐλευθέραν, διότι εἶναι τῶν ἀδυνάτων νὰ πολιτισθῇ πολιτισμὸν τέλειον ἡ Ἑλλὰς μὲ δούλην τυπογραφίαν· ἐλευθέραν ἀκόμη, διότι δὲν δουλόνεται ἡ τυπογραφία, χωρὶς νὰ συνδουλωθῶσι καὶ πολλαὶ ἄλλαι τῶν πολιτῶν πράξεις ἀθῶοι μ' αὐτήν.

Π. Ὡς ποῖαι τινές;

Δ. Ἡ δούλωσις τῆς ἐντοπίου τυπογραφίας ἀπαιτεῖ νὰ ἐμποδίσῃς ἀκόμη τοὺς πολίτας καὶ ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἐρχομένων ἔξωθεν ἐφημερίδων· οὐδ' ἀρκεῖται εἰς μόνον τοῦτο ὁ δουλαγωγὸς τῆς τυπογραφίας, ἀλλὰ πολεμεῖ καὶ τὴν ἀνάγνωσιν πολλῶν φιλοσοφικῶν συγγραμμάτων. Τοιαύτην προφυλακὴν διὰ νὰ κάμῃ, πρέπει νὰ ἐξετάζῃ ἀκριβῶς τὰς ἐρχομένας ἀλλαχόθεν ἐπιστολὰς, ἂν περικλείωσιν ἐφημερίδας ξένας, καὶ τὰ εἰσαγόμενα εἰς τὸ τελώνιον φορτία, ἂν περιέχωσι βιβλία· ὡς γίνεται εἰς τὴν μακαρίαν Ῥώμην, εἰς τὴν μακαρίαν Ἱσπανίαν, εἰς τὴν μακαρίαν Λυσιτανίαν, καὶ εἰς ἄλλας τρισμακαρίας ἀπὸ τρισμακαρίους κυβερνωμένας πόλεις, ὡς ἤθελε γενῇ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Γαλλίαν, ἂν δὲν ἔφθανε νὰ διασκεδάσῃ τὰς βουλὰς τοῦ σατανικοῦ τῶν Ἰησουΐτῶν τάγματος. Σ' ἀρέσκει, φίλε Πασιχάρη, τοιαύτη

κυβέρνησις, ἐστὶ (λέγω) τὸν φιλαναγνώστην καὶ φιλομαθῆ, ἢ λέγεις καὶ περὶ τούτου « Ἔδοξεν αὐτῷ; »

Π. Ἤθελα προκρίνειν τὴν προτέραν τουρκικὴν τυραννίαν, ἥτις δὲν ἐξέταζε κἂν οὔτ' ἐφημερίδας οὔτε βιβλία, ἂν δὲν ἤμην βέβαιος, ὅτι ὁ νέος κυβερνήτης μας τὴν ἐλευθερίαν τῆς τυπογραφίας μάλιστα μέλλει νὰ μεταχειρισθῇ ὡς τὸ γρηγορώτερον καὶ δραστικώτερον μέσον τῆς ἠθικῆς παιδείας τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους.

Δ. Οὐδ' ἐγὼ ἀμφιβάλλω περὶ τούτου.

Π. Ἐπεθύμουν μόνον νὰ μὴ πολυκρίνωσι τὰς πράξεις τοῦ κυβερνήτου οἱ ἐφημεριδογράφοι.

Δ. Ἐξεναντίας, διὰ τοῦτο μάλιστα χρεωστεῖ νὰ προστατεύῃ τὴν ἐλευθερίαν τῶν κριτῶν. Ὁ κυβερνήτης δὲν εἶναι ἀναμάρτητος· πλειοτέρας ἀφορμὰς καὶ πλειοτέρους πειρασμοὺς ἁμαρτημάτων ἔχει παρὰ κανέν' ἄλλον πολίτην. Ἐὰν τὸν περικυκλώσωσι κόλακες (δέν σε λανθάνει τῶν κολάκων ἡ προθυμία ἢ μᾶλλον ἀναισχυντία νὰ τρέχωσι δρομαῖοι ὅπου ἐλπίζουν ν' ἀπολαύσωσι τίποτε), ἐὰν λέγω τὸν περικυκλώσωσι κόλακες, πόθεν ἄλλοθεν ἔχει νὰ διδαχθῇ νὰ φεύγῃ τὰς παγίδας τῶν κολάκων, πλὴν ἀπὸ τὴν ἐλευθερίαν τῆς τυπογραφίας; Ἐὰν (καὶ τὸ ὁποῖον σὺ φοβεῖσαι) αἱ πράξεις του κρίνωνται ἀδίκως ἀπὸ ἀδίκους καὶ ἀνοήτους ἐφημερίδας, τίς ἄλλος πάλιν δύναται νὰ τὸν δικαιώσῃ πλὴν ἡ ἐλεύθερος τυπογραφία;

—— Οἱ λόγοι γὰρ καταπαλαίουσι λόγους.

Δὲν εἶναι ὅλοι οἱ ἐφημεριδογράφοι ἀνόητοι· εὑρίσκονται μεταξὺ

των καὶ ἄνδρες μὲ φρόνησιν, φιλοπατρίαν, καὶ δύναμιν ἱκανὴν νὰ κατασιγάσωσι τὰς φλυαρίας τῶν μωρῶν. Ἔχει παλαιὸν παράδειγμα προγονικὸν ὁ κυβερνήτης τὸν Τιμολέοντα, ὅςις ὑπέφερε τῶν κακῶν δημαγωγῶν τὰς φλυαρίας (1)· ἂν θέλῃ καὶ νέον ξένον ἄλλο, γνωρίζει βέβαια τὴν διαγωγὴν τοῦ περιδόξου Ἰεφερσῶνος, προέδρου τὸ δεύτερον (1805 ἔτ.) τῆς συμπολιτείας τῶν Ἀγγλαμερικανῶν.

Π. Τοῦ Τιμολέοντος, μοῦ εἶναι γνωςή· τοῦ Ἰεφερσῶνος τὴν διαγωγὴν δὲν γνωρίζω.

Δ. Κατ' ἐκείνην τοῦ χρόνου τὴν περίοδον, ὅτε ἐταράσσετο ἀκόμη ἡ πολιτεία ἀπὸ δύο φατρίας· τί δὲν εἶπαν, τί δὲν ὕβρισαν, τί δὲν ἐξέρασαν τινὲς ἀπὸ τοὺς ἐφημεριδογράφους κατὰ πολλῶν χρηςῶν πολιτῶν, καὶ ἐξαιρέτως αὐτοῦ τοῦ χρηςοτάτου Ἰεφερσῶνος; Καὶ ὅμως αὐτὸς ὁ ὑβρισθεὶς ἐδημηγόρησεν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς τυπογραφίας, στηριζόμενος εἰς τῶν δικαίων ἐφημεριδογράφων τὴν ἀντίρρησιν, καὶ εἰς τὴν κοινὴν τῶν πολιτῶν ὑπόληψιν (2), ἥτις δὲν ἀφίνει ποτὲ τὸν χρηςὸν πολίτην ἀνεκδίκητον. Εἰς ἕνα λόγον, τὰ ἐκ τῆς ἐλευθέρου τυπογραφίας κακὰ πάλιν αὐτὴ ἡ ἐλεύθερος τυπογραφία τὰ θεραπεύει, κατὰ τὴν γνωςὴν παροιμίαν, « Ὁ τρώσας ἰάσεται. »

Π. Μοῦ διεγείρεις τὴν ὄρεξιν νὰ γενῶ ἐφημεριδογράφος.

Δ. Διὰ τί ὄχι; Τοῦ χρηςοῦ ἐφημεριδογράφου τὸ ἐπάγγελμα,

(1) Ἰδ. τὸν Πρῶτ. Διάλογ. σελ. νγ'. — (2) Miss. Wright, *Voyag. aux États-Unis d'Amérique*, etc., tom. II, pag. 186-188.

εἰν' ἐπάγγελμα ἀποςολικὸν, ἐπάγγελμα θεῖον. Φοβοῦμαι ὅμως, μὴ δὲν εἶσαι ἀρκετὰ ἐπιτήδειος εἰς αὐτό. Ἡ διάθεσίς σου κλίνει πολὺ εἰς τὸ « Ἔδοξεν αὐτῷ. » Ὁ δίκαιος ἐφημεριδογράφος χρεωςεῖ νὰ διακρίνῃ τὰ καλῶς ἀπὸ τὰ κακῶς δογμένα· εἰς ταῦτα νὰ φωνάζῃ « Κακῶς ἔδοξεν αὐτῷ » εἰς ἐκεῖνα, « Καλῶς ἔδοξεν » αὐτῷ. » Συγχώρησέ με νὰ σοῦ ἐνθυμίσω τὴν ἀλήθειαν ταύτην.

Π. Συγχώρησε κ' ἐμὲ νὰ σὲ εἴπω, « Κακῶς ἔδοξε τῷ » Δημοχάρῃ, » καὶ Κακὰ μὲ κρίνει ὁ Δημοχάρης. Μή σε μέλει. Θέλεις ἰδεῖν, πόσον διαφέρει ὁ Πασιχάρης, ὅτε λαλεῖ Ἔπεα πτερόεντα, ἀπὸ τὸν Πασιχάρην, ὅταν τὰ ψαλιδίζῃ μὲ τοῦ τύπου τὸ ψαλίδιον.

Δ. Εἴθε! Εἴθε! φίλε Πασιχάρη. Ἐλπίζω ὅτι μόνον σκοπὸν τῆς ἐφημερίδος σου μέλλεις νὰ προβάλῃς τὴν ἐλευθερίαν, τὴν ἰσονομίαν, τὴν ἰσηγορίαν, τὴν εὐδαιμονίαν καὶ λαμπρότητα τῆς Ἑλλάδος.

Π. Εἰς τὰς Ἀθήνας ἐπιθυμῶ νὰ κατοικῶ, κ' ἐκεῖ νὰ συντάσσω τὴν ἐφημερίδα, νὰ κινήσω πάντα λίθον ν' ἀναςήσω τὰς κλεινὰς Ἀθήνας, καὶ τὴν παλαιὰν τῶν Ἀθηναίων λαμπρότητα.

Δ. Βλέπεις, φίλε Πασιχάρη, ἀρχὴν τῆς ἐφημερίδος σου κάμνεις τὴν ἀνισότητα, καὶ σπουδάζεις νὰ φουσκώσῃς τῶν Ἀθηναίων τὰς κεφαλὰς μὲ τὸν τύφον τῆς εὐγενείας.

Π. Ἀθηναιοτυφίαν λέγεις, ὡς Ἱπποτυφίαν, νομίζω.

Δ. Ναί, Ἀθηναιοτυφίαν· ἐσβέσθησαν οἱ Ἀθηναῖοι πρὸ πολλοῦ ἐπίσης, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ὅλοι Ἕλληνες·

Πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι.

Σήμερον ἐξανήφθη, πάλιν ἐπίσης, εἰς ὅλων τὰς ψυχὰς τὸ ἱερὸν τῆς ἐλευθερίας πῦρ, μὲ ἐλπίδα νὰ μὴ μετασβεσθῇ πλέον ποτέ· οὐδὲ διαφέρουν οἱ νῦν Ἀθηναῖοι ςιγμὴν ἀπὸ τοὺς Πελοποννησίους, Ὑδραίους, Σπετσιώτας, Ψυρανούς, καὶ τοὺς λοιποὺς νησιώτας. Διὰ τί λοιπὸν προτιμᾷς τοὺς Ἀθηναίους μὲ καταφρόνησιν τόσων ἄλλων, οἱ ὁποῖοι ἔδειξαν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀνδραγαθήματα ὄχι ὀλιγώτερον λαμπρὰ τῶν παλαιῶν Ἀθηναίων, καὶ ἴσως πολὺ λαμπρότερα τινῶν ἀπὸ τοὺς σημερινούς; Τοιαύτη ἄδικος προτίμησις ἀρκεῖ νὰ φθείρῃ τοὺς ταλαιπώρους Ἀθηναίους μὲ καυχήσεις πατραγαθικάς, ὥςε νὰ λέγῃ καὶ ὁ πλέον χαμερπὴς αὐτῶν ῥακοσυλλέκτης (chiffonnier) εἰς τὸν Βότσαρην, τὸν Μιαούλην, καὶ τοὺς ὁμοίους των, δεσποτικῶς, Γέννημα τῶν Ἀθηνῶν εἶμαι· μὴ θέλῃς νὰ ἰσηγορῇς καὶ νὰ συγκρίνεσαι μ' ἐμὲ τὸν Ἀθηναῖον,

Ἶσον ἐμοὶ φάσθαι, καὶ ὁμοιωθήμεναι ἄντην (1).

Μή, διὰ τὸν θεόν! φίλε, μὴν ἐμβάσωμεν ἀπαρχῆς εἰς τὴν

(1) Ἰλιάδ. ά, 187. Τοιαύτην μεγαλαυχίαν ἔκαμεν (ὡς λέγει ἡ ἱςορία) ἕνας ἀπὸ τοὺς σεβαςοὺς γέροντας τῆς σημερινῆς Σπάρτης πρὸς ἀγωνιζόμενον ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἄλλον Γραικόν, Ἀθεσινὲ ἄνθρωπε (τὸν εἶπε) τολμᾷς νὰ μετρηθῇς μὲ ἄνθρωπον, τοῦ ὁποίου ἡ γένεσις εἶναι τόσον παλαιά, ὅσον καὶ αἱ κορυφαὶ τοῦ Ταϋγέτου; (Ἰδ. A. Soutzo, *Histoir. de la révolut. Grecque*, pag. 101). Τοιαύτη μεγαλαυχία ἤθελ' εἶσθαι τόσον πλέον ἀναξία τοῦ λέγοντος, ὅσον οὐδ' εἶχε χρείαν νὰ ςολισθῇ μὲ πατραγαθίας, ἔχων ἀληθινὰς ἰδίας ἀνδραγαθίας καὶ ἑαυτοῦ, καὶ τῶν θυσιασθέντων ὑπὲρ τῆς πατρίδος γενναίων του τέκνων.

Ἑλληνικὴν πολιτείαν τὸν φθοροποιὸν σκώληκα τῆς εὐγενείας, ὅστις τρώγει ἀκόμη πολλὰς πολιτείας τῶν πολιτισμένων ἐθνῶν, καὶ μέλλει νὰ καταφάγῃ καὶ ἡμᾶς, ἂν δὲν τὸν πνίξωμεν εἰς αὐτά του τὰ σπάργανα, ὡς ἔκαμαν οἱ φρόνιμοι Ἀγγλαμερικανοί. Μὴ διεγείρωμεν τὸν φθόνον τῶν ἄλλων πόλεων, ὁμοίων κατὰ πάντα τὴν σήμερον μὲ τὰς σημερινὰς Ἀθήνας, ἁρπάζοντες τὴν ἐλπίδα τῆς δόξης ἀπ' ἐκείνας, διὰ νὰ τὴν χαρίσωμεν εἰς τοὺς ἴσους καὶ ὁμοίους των Ἀθηναίους. Τὰ ἀπαρχῆς, φίλε μου, κακὰ, ὅσον μικρὰ, ὅσον ἀνάξια προσοχῆς καὶ ἂν κρίνωνται, αὐξάνουν, ἂν ἀμεληθῶσι, καὶ βλαστάνουν δριμυτάτους καρπούς (1).

Π. Μέλλουν ὅμως, δὲν ἀμφιβάλλω, οἱ Ἀθηναῖοι νὰ ἀναστήσωσι τὰς παλαιὰς Ἀθήνας.

Δ. Εἴθε καὶ νὰ τὰς ὑπερβάλωσι πολύ! καὶ τότε θέλουν στολισθῆν ὄχι μὲ πατραγαθικὴν εὐγένειαν, ἀλλὰ μ' ἄλλο τι ἀσυγκρίτως ἐνδοξότερον καὶ εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα, τὸ,

Ἡμεῖς τοι πατέρων μέγ' ἀμείνονες εὐχόμεθ' εἶναι (2).

Τὴν καύχησιν ὅμως ταύτην, τὸ δίκαιον ἀπαιτεῖ νὰ τὴν ἀφήσῃς εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα κοινὴν, ὄχι εἰς μόνας τὰς Ἀθήνας. Εἰς ὅλας αὐτῆς τὰς πόλεις χρεωστοῦν οἱ νόμοι νὰ

(1) « Ἀδύνατον ἀπὸ τοῦ πρώτου καὶ τοῦ ἐν ἀρχῇ ἡμαρτημένου » μὴ ἀπαντᾷν εἰς τὸ τέλος κακόν τι. — Πολλάκις λανθάνει μεγάλη » γιγνομένη μετάβασις τῶν νομίμων, ὅταν παρορῶσι τὸ μικρόν. — » Αἴτιον τῶν μεταβολῶν καὶ τὸ μικρὸν ἐστίν. » Ἀριστοτέλ. Πολιτικ. V, 1, 2, 6, σελ. 144, 147, 159. ═══ (2) Ἰλιάδ. δ', 405.

κρατῶσιν ἀνοικτὸν τῆς δόξης τὸ ϛάδιον· ἥτις ἀπ' αὐτὰς τὸ τρέξῃ οὕτως, ὥστε νὰ καταϛαθῇ τρόπον τινὰ μητρόπολις τῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἐπιϛημῶν, ὡς αἱ παλαιαὶ Ἀθῆναι, ἐκείνη δίκαιον εἶναι νὰ λάβῃ καὶ τῆς δόξης τὸ βραβεῖον.

Π. Αἱ Ἀθῆναι θέλουν τὸ λάβειν... ; Τί με βλέπεις ἀπορῶν;

Δ. Ἐνθυμήθην τὸν μῦθον, περὶ τοῦ πωλοῦντος τὸ δέρμα τοῦ λύκου, πρὶν ἀκόμη σκοτώσῃ τὸν λύκον. Ἐλπίζεις τόσον μεγάλα καλὰ ἀπὸ τὰς νέας Ἀθήνας, πρὶν ἀκόμη βεβαιωθῇς, ἂν ὁ μέγας διπλωματικὸς Βελιγκτὼν συγχωρήσῃ εἰς τοὺς ταλαιπώρους Ἀθηναίους, νὰ συναπολαύσωσι μὲ τοὺς λοιποὺς ἀδελφούς των τὴν Ἑλληνικὴν ἐλευθερίαν, ἢ προκρίνῃ συμφερώτερον εἰς τὴν Ἀγγλίαν νὰ μὴ παύσωσι νὰ τυραννῶνται οἱ Ἀθηναῖοι. Ἡ ἐλευθερία τῶν Ἀθηνῶν ἐμπορεῖ νὰ προξενήσῃ εἰς αὐτοὺς νέον ἄλλο πένθος, παρόμοιον τοῦ διὰ τὴν εἰς τὸν Ἀβαρῖνον πυρπόλησιν τῶν Τούρκων πένθους.

Π. Δὲν βλέπω, τί συμφέρει εἰς τοὺς Ἄγγλους ἡ δούλωσις τῶν Ἀθηνῶν.

Δ. Μέγα καὶ πολὺ, κατὰ τὴν διπλωματικὴν τῶν ὀλιγάρχων· ἂν ὄχι ἄλλο, νὰ τελειώσωσιν, ὅ,τι ἤρχισεν ὁ Λόρδος Ἐλγῖνος, ν' ἀπογυμνώσωσιν ὁλότελα τὰς Ἀθήνας ἀπὸ τὰ ἀρχαῖα τῶν τεχνῶν της μνημόσυνα· τὸ ὁποῖον δὲν θέλουν δυνηθῆν, ἂν ἐλευθερωθῶσιν αἱ Ἀθῆναι ἀπὸ Τούρκους.

Π. Τοῦτο μάλιϛα μὲ φαίνεται παράξενον τῶν Ἄγγλων, διότι καὶ ὅταν ἤμεθ' ἀκόμη ὑποζύγιοι τῶν Τούρκων, ἔδειξαν πλειοτέραν εἰς τὰς Ἀθήνας, παρὰ εἰς κάμμίαν ἄλλην πόλιν τῆς Ἑλλάδος, φιλανθρωπίαν.

Δ. Τὴν ἔδειξαν, ὄχι ἡ κυβέρνησις τῆς Ἀγγλίας, ἀλλὰ μερικοί τινες Ἄγγλοι· διότι δὲν ἐχάθησαν ὁλότελα ἀπὸ τὸ Ἀγγλικὸν ἔθνος ἄνδρες φίλοι τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀνθρωπότητος, ἀποςρεφόμενοι αὐτοὶ πρῶτοι τὴν διαγωγὴν τῶν ἰδίων κυβερνητῶν. Ἡ διαγωγὴ τούτων, ἂν ἐφάνη ποτὲ φιλάνθρωπος εἰς τὰς Ἀθήνας, ἢ ἄλλην τινὰ πόλιν ἢ χώραν τῆς Εὐρώπης, ὁμοιάζει τῆς ὁποίας δείχνουν σήμερον φιλανθρωπίας εἰς τοὺς ταλαιπώρους Λυσιτανούς. Ἐνῷ ὑποδέχονται περιποιούμενοι τὴν νόμιμον αὐτῶν βασίλισσαν, ἐνταυτῷ βοηθοῦν καὶ τὸν ληςρικῶς ἁρπάσαντα τὸν θρόνον αὐτῆς μιαιφόνον θεῖόν της, καὶ κατατρέχουν θανασίμως τοὺς πλέοντας Λυσιτανοὺς εἰς βοήθειαν τῆς βασιλίσσης των (1).

Π. Δολία καὶ ἀναίσχυντος πολιτική.

Δ. Κατὰ τὴν πολιτικὴν τῆς δολίας ἐκείνης γυναικὸς, ἥτις ἐκράτει εἰς τὴν μίαν χεῖρα πῦρ, καὶ νεροῦ ςαμνίον εἰς τὴν ἄλλην, ν' ἀνάψῃ πυρκαϊὰν, ἂν φθάσῃ, ἢ νὰ καυχηθῇ εἰς τὴν σβέσιν της, ἂν τὴν προφθάσωσιν ἄλλοι,

> Τῇ μὲν ὕδωρ ἐφόρει δολοφρονέουσα χειρὶ,
> Τῇ ἑτέρῃ δὲ πῦρ (2) ———

Τοιαύτη σήμερον εἶναι ἡ πολιτικὴ ὅλων σχεδὸν τῶν διπλωματικῶν τῆς σοφῆς Εὐρώπης. Φαντάζονται οἱ ταλαίπωροι, ὅτι

---

(1) Ἰδ. τὰς Γαλλικὰς ἐφημερίδας τοῦ Ἰανουαρ. καὶ τοῦ Φεβρ. 1829, καὶ ἐξαιρέτως τὸν Courrier des Electeurs, n° 6, 8 févr. 1829. —— (2) Ἀρχίλοχ. παρὰ τῷ Brunck, *Analect. Græc.*, tom. I, pag. 44.

γνωρίζουν τὴν ἀληθινὴν πολιτικὴν, μὴν ἔχοντες παρὰ τὸ φύσημα τῆς πολιτικῆς, ὡς ἔλεγεν ὁ Σωκράτης (1).

Π. Πάλιν τὸ λέγω, δέν μας ἔμεινεν ἄλλη ἐλπὶς πλὴν οἱ Γάλλοι· αὐτοὶ ἔχουν νὰ μᾶς ἐλευθερώσωσιν, ἐλευθερίαν ἀληθῆ καὶ ἀνεξάρτητον.

Δ. Καὶ ἡμᾶς καὶ πολλοὺς ἄλλους.

Π. Ποίους;

Δ. Ὅσοι ἐνοχλοῦνται ἀπὸ ἀπόλυτον δυναστείαν, ἢ καταθλίβονται ἀπὸ τὴν ἀναρχίαν.

Π. Τὸ κακὸν εἶναι, ὅτι οἱ Γάλλοι ἔχουν καὶ αὐτοὶ χρείαν ἡσυχίας, μετὰ τοσαύτας μακροχρονίους ταραχὰς τῆς πολιτείας των.

Δ. Καὶ χρείαν πολλήν· ἀλλὰ βοηθοῦντες ἄλλους, δὲν ἔχουν νὰ ταράξωσιν οὔτε τὴν ἰδίαν, οὔτε κἀνενὸς ἄλλου ἡσυχίαν. Μόνη των ἡ γλῶσσα, χωρὶς ὅπλα, ἀρκεῖ νὰ σπείρῃ εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην τὰ σπέρματα τῆς ἐλευθερίας, ἔχουσα τυπογραφίαν ἐλευθέραν ἀπὸ δεσμά. Τῆς γλώσσης ἡ δύναμις ἰσχύει καὶ μεγάλα καλὰ, ὡς καὶ μεγάλα κακὰ, νὰ προξενήσῃ. Γνωρίζεις βέβαια τὴν παροιμίαν.

Π. Τοῦ Σαλομῶντος λέγεις «Θάνατος καὶ ζωὴ ἐν χειρὶ » γλώσσης » (2).

Δ. Καὶ αὐτήν· ἀλλὰ πολὺ πλέον τὴν οἰκειοτέραν εἰς τὸ

---

(1) « Ποίαν οὖν οἴει πολιτείαν εἶναι.... ἀνδρῶν ῥητορικῶν, » πολιτικὸν φύσημα φυσώντων, ἁπάντων δὲ τούτων ὄντων ἄνευ » τῆς τοῦ βελτίςου ἐπιςήμης; » Πλάτων, Ἀλκιβ. Β', σελ. 145.

(2) Παροιμ. ιή, 21.

προκείμενον ἑλληνικὴν παροιμίαν· « Γλῶσσα, ποῖ πορεύῃ, » πόλιν ἀνορθώσουσα, ἢ πόλιν καταςρέψουσα (1); » Καὶ μάλιςα τῶν Γάλλων ἡ γλῶσσα, ἥτις ἐξισώθη σχεδὸν καὶ κατὰ τοῦτο μὲ τὴν ἑλληνικήν.

Π. Πῶς ἐξισώθη;

Δ. Καθὼς ἄλλοτε ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα, μετὰ τὰς νίκας τοῦ Ἀλεξάνδρου, διεσπάρη εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Εὐρώπην, ὥστε καὶ εἰς αὐτὰς τῶν βαρβάρων τὰς αὐλὰς νὰ δραματίζωνται αἱ ἑλληνικαὶ τραγῳδίαι (2)· ὁμοίως καὶ ἡ Γαλλικὴ ἐσπάρη εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην, ὥστε νὰ λογίζεται σήμερον ςερημένος ἀνατροφῆς ἐλευθερίου ὅστις δὲν τὴν γνωρίζει ὁπωσοῦν, καθὼς ἄλλοτε ἐκαταφρονεῖτο ὡς ἀπαίδευτος ὁ ςερημένος τὴν γνῶσιν τῆς ἑλληνικῆς.

Π. Καὶ τί τοῦτο πρὸς τὴν ἐλευθερίαν;

Δ. Ἱκανὸν νὰ μεταβάλῃ ὅλας τὰς δυναςείας τῆς Εὐρώπης εἰς κοινοβουλευτικὰς πολιτείας. Ἕως τώρα τῆς Ἀγγλίας καὶ ἡ ἐλευθερία ἐπεριωρίζετο ζηλοτύπως εἰς μόνους τοὺς Ἄγγλους, καὶ ἡ γλῶσσά των ἦτον εἰς ὀλίγους γνωςὴ, καὶ τὰ φιλοσοφικά των συγγράμματα δυσαπόκτητα διὰ τὸ βαρύτιμον. Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ νῦν, φίλε, τῆς ἐλευθερίας τὸ κήρυγμα ἔλαβε βροντοφῶνον σάλπιγγα τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν, καὶ σαλπιγκτὰς Γάλλους, ἤγουν τὸ πλέον φιλάνθρωπον, τὸ πλέον μεταδοτικὸν γένος· γένος τὸ ὁποῖον ἀποςρέφεται νὰ ποτίζῃ τὴν εὐτυχίαν του μὲ

(1) Ζηνόβ. Παροιμ. (2) Ἰδ. Πλούταρχ. Μ. Κράσσ. § 33, σελ. 336.

τὰ δάκρυα τῶν δυςυχῶν, ἀλλὰ « Χαίρει μετὰ χαιρόντων, » καὶ κλαίει μετὰ κλαιόντων, » ὡς παραγγέλλει ἡ Θρησκεία (1). Τοιαῦτα φρονήματα κηρύσσονται ἀπὸ τῶν Γάλλων τὰς ἐφημερίδας καὶ τὰ βιβλία. Ὅσοι ἐπιθυμοῦν τὴν μόνην τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀρετῆς γεννήτριαν ἐλευθερίαν, χρεωςοῦν νὰ εὔχωνται ἡμέραν καὶ νύκτα, τὴν τελειοποίησιν καὶ πῆξιν τῆς Γαλλικῆς πολιτείας. ¿ Θέλεις ἀπόδειξιν τούτου; παρατήρησε πόσον φοβοῦνται τὰς Γαλλικὰς ἐφημερίδας οἱ ὀλιγαρχικοὶ ἱερωμένοι καὶ κοσμικοί· μὲ πόσας κιαφηρικὰς προφυλάξεις ἐμποδίζουν τὴν εἴσοδον καὶ κοινοποίησιν αὐτῶν εἰς τοὺς λαούς.

Π. Εἰς τὴν Ῥώμην, ἀκούω, δὲν συγχωρεῖται τῶν Γαλλικῶν ἐφημερίδων ἡ εἴσοδος.

Δ. Τῆς Ῥώμης ὁ φόβος δὲν εἶναι παράξενος, ἐπειδὴ οὐδὲ τῆς εἰς κοινὴν γλῶσσαν μεταφράσεως τοῦ Εὐαγγελίου τὴν ἀνάγνωσιν συγχωρεῖ εἰς τὸν λαόν· ὡς δὲν ἤθελε συγχωρήσειν οὐδ' αὐτὸς ὁ Λάμας (2) τὴν εἴσοδον τοῦ Εὐαγγελίου εἰς ὅλην αὐτοῦ τὴν ἐπικράτειαν.

Π. Δὲν ἠξεύρω πότ' ἔχουν νὰ παύσωσι τὰ κωμικὰ ταῦτα.

Δ. Χάρις εἰς τὴν τυπογραφίαν, ἥτις τὰ κατέςησε κωμικά· δὲν εἶναι πολὺς καιρὸς ἀποῦ ἐπαίζοντο εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην, ὡς παίζονται ἀκόμη σήμερον εἰς τὴν Ἰσπανίαν καὶ Λυσιτανίαν, τραγικώτατα. Τοιαύτην τραγῳδίαν ἐσπούδασαν οἱ Ἰησουῖται νὰ

---

(1) Πρὸς Ῥωμ. ιϐ', 15. —— (2) Ἐπαράβαλε τὶς πρὸ πολλοῦ τὸν Πάπαν μὲ τὸν Λάμαν τοῦ Θιβέτου. Ἴδε J.-J. ROUSSEAU, *Contr. Soc.*, livre IV, ch. 8, pag. 513 de l'édit. 1817.

παίξωσι καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν. Ἀλλ' οἱ Γάλλοι δὲν ὁμοιάζουν τοὺς Ἱσπανοὺς ἢ Λυσιτανούς. Ἡ ἐλευθερία τῆς τυπογραφίας καὶ ἡ προθυμία νὰ σπείρωσι τὴν παιδείαν εἰς ὅλον τὸν λαὸν, ἔδειξε σήμερον τοὺς Ἰησουΐτας καὶ τῶν κωμικῶν γελοιοτέρους; « Ὄνειδος ἀνθρώπων καὶ ἐξουθένημα λαοῦ. » Τὴν αὐτὴν ἐλευθερίαν καὶ παῦσιν τῶν κακῶν μέλλουν τῶν Γάλλων τὰ συγγράμματα νὰ προξενήσωσι καὶ εἰς τοὺς βασανιζομένους ἀκόμη ἀπὸ τῆς Ῥώμης τὴν πλεονεξίαν λοιποὺς λαούς.

Π. ¿ Ἐλπίζεις;

Δ. Μὴν ἀμφιβάλλῃς περὶ τούτου. Διὰ τοῦτο ἐπιθυμῶ νὰ ϛηριχθῇ ἀπαρχῆς ἡ Ἑλληνικὴ πολιτεία εἰς τὰ δύο ταῦτα ἰσχυρότατα θεμέλια, παιδείαν εἰς ὅλον τὸν λαὸν, ὅσον τὸ δυνατὸν χωρὶς ἐξαίρεσιν, καὶ τυπογραφίαν, πλὴν συκοφαντίας καὶ δυσφημίσεως, καθ' ὅλα τὰ λοιπὰ ἀνυπεύθυνον.

Π. Τὸ ἀνυπεύθυνον ὅμως τοῦτο....

Δ. Σὲ εἶπα, Πλὴν συκοφαντίας καὶ δυσφημίσεως.

Π. Ἐὰν ἦναι γνωϛὸς ὁ δυσφημίζων· ¿ ἀλλὰ πῶς ἔχουν οἱ νόμοι νὰ κολάσωσι τὰς φλυαρίας τῶν ἀνωνύμων;

Δ. Κολάζουν τότε τὸν ἐφημεριδογράφον, ὅϛις ἀντὶ σκεύους ἐκλογῆς κάμνει τὴν ἐφημερίδα του σκεῦος ἀτιμίας, λεκάνην νὰ δέχεται τῶν ἀῤῥώϛων πολιτῶν τὰ ἐξεράσματα. Συγχωρεῖται ἡ σιώπησις τοῦ ὀνόματος, ὁσάκις ὁ γράφων δὲν ἐγγίζει τὴν τιμὴν ἢ τὴν ὑπόληψιν κἀνενὸς πολίτου· ἀλλ' ὅϛις δυσφημίζῃ, χωρὶς νὰ ὑπογράψῃ τὴν δυσφημίαν, πρέπει νὰ κολάζεται αὐϛηρὰ ἢ αὐτὸς, ἂν γνωρισθῇ, ἢ, ὡς εἶπα, ὁ ἐφημεριδογράφος, ὡς ἄτιμος καὶ κακὸς πολίτης. Πάλιν σὲ λέγω, μή σε φοβίζῃ

τῆς τυπογραφίας τὸ ἐλεύθερον, μή σε φοβίζωσιν οἱ ὑποκρινόμενοι ὅτι φοβοῦνται τὰ ἐξ αὐτῆς ἐνδεχόμενα κακά. Ἄλλο τι ἀληθῶς φοβοῦνται, τὸ ὁποῖον δὲν τολμοῦν νὰ ὁμολογήσωσι.

Π. Ποῖον;

Δ. Ἐπιθυμοῦν αὐτοὶ νὰ γενῶσιν ἀνυπεύθυνοι· καὶ τοῦτο δὲν ἐμποροῦν νὰ κατορθώσωσιν, ἐνόσῳ ἡ τυπογραφία εἶναι ἐλευθέρα, καὶ ὁ λαὸς ἔχει αὐτία ἱκανὰ ν' ἀκούῃ καὶ νὰ νοῇ τῆς τυπογραφίας τὴν σάλπιγγα.

Π. Μὲ πείθεις. Ἐπιθυμῶ τώρα νὰ μὲ διδάξῃς, ὡς ὑπεσχέθης (1), πῶς ἡ τυπογραφία μέλλει νὰ παύσῃ καὶ τὰς μοναρχίας τῆς Εὐρώπης.

Δ. Σὲ εἶπα, Ἂν μᾶς τὸ συγχωρήσῃ ὁ καιρός. Βλέπεις, ὅτι δέν μας ἔμεινε πολύς. Ἔχω ἄλλας ἀσχολίας· δὲν σχολάζεις ἴσως οὐδὲ σὺ νἀκούῃς λόγους διεξοδικούς. Μ' ὅλον τοῦτο θέλω τοὺς συντέμειν, ὅσον δυνατὸν, ἐλπίζων ὅτι καὶ τὰ ὀλίγα μέλλουν νὰ σὲ σύρωσιν ἀπὸ τὴν αἵρεσιν τῆς Βασιλολατρείας.

Π. Νέαν αἵρεσιν ἀκούω τώρα.

Δ. Παλαιοτάτη· ἡ ἱστορία της μόνον καὶ ἡ καὶ μὲ τὰς λοιπὰς αἱρέσεις καταρίθμησις εἶναι νέα, χάρις εἰς τὸν σοφὸν καὶ σεβάσμιον ἐπίσκοπον, ὅστις τὴν ἱστόρησε πρὸ ὀλίγου, ὡς πολιτικὴν

(1) Ἀνωτέρ, σελ. μά.

εἰδωλολατρείαν (1). Εἰς ταύτην τὴν αἵρεσιν φοβοῦμαι μὴν ἔπεσες καὶ σύ.

Π. Ἄπαγε! Τὸν Θεὸν μόνον λατρεύω. ¿Τί ἤθελες εἰπεῖν, φίλε Δημοχάρη, ἐὰν, διότι προκρίνεις τὰς δημοτικὰς πολιτείας, σὲ ὠνόμαζέ τις Δημολάτρην;

Δ. Ὅ,τι εἶπες καὶ σὺ, Τὸν Θεὸν μόνον λατρεύω, προσθέτων ὅμως, ὅτι κ᾽ ἐκείνας τὰς πολιτείας προκρίνω, τὰς ὁποίας παραγγέλλει καὶ προκρίνει ἡ ἀπὸ τὸν Θεὸν ἀποκαλυφθεῖσα Θρησκεία· « Οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν, » καὶ οἱ μεγάλοι κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν· οὐχ οὕτως δὲ ἔϛαι » ἐν ὑμῖν. » Γνωρίζεις βέβαια, φίλε Πασιχάρη, ἀπὸ τὴν ἱϛορίαν καὶ τὴν παλαιὰν καὶ τὴν νέαν, ὁποῖαι ἐχρημάτισαν αἱ μέχρι τῆς σήμερον ὀνομαζόμεναι πολιτεῖαι, ἂν ἁρμόζῃ πολιτείας ὄνομα εἰς τὰς δυναϛείας.

Π. Δειναὶ τυραννίαι αἱ πλειότεραι.

Δ. Ὄχι ὅμως κατὰ μέτρον ἴσον ὅλαι, ἀλλ᾽ ἄλλαι ἄλλων δεινότεραι, ἀναλόγως μὲ τὴν παιδείαν ἢ τὴν βαρβαρότητα τῶν δυναϛευόντων καὶ τῶν δυναϛευομένων. Ἀφίνω τὰς εἰς ἄλλα μέρη τῆς γῆς δυναϛείας παλαιὰς καὶ νέας, καὶ λαμβάνω μόνην τὴν Εὐρώπην παράδειγμα. Εἰς αὐτὴν βλέπω, ὅτι καθόσον ηὔξανεν ὁ πολιτισμὸς βοηθούμενος ἀπὸ τὴν τυπογραφίαν, ὠλιγόϛευ᾽ ἀναλόγως καὶ ἡ ἀγριότης τῶν τυράννων.

Π. Ἐλησμόνησες, βλέπω, τὴν τραγῳδίαν τοῦ ἁγίου Βαρθολο-

(1) Histoir. des sect. religieus. par M. Grégoire, ancien évêque de Blois, tom. III, pag. 1—220, de l'édit. 1828.

μαίου, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ θηριώδης Κάρολος ἔννατος ἔσφαξε (24 Αὐγούστου, 1572) πολλὰς χιλιάδας ὑπηκόων ἀθώων, ἑκατὸν ἔτη καὶ ἐπέκεινα μετὰ τὴν εὕρεσιν τῆς τυπογραφίας (1440).

Δ. Ἐθυσίασεν ὁ αἱμοβόρος τύραννος εἰς μίαν ἡμέραν πολλὰς, ἀλλ' ἀσυγκρίτως ὀλιγωτέρας, χιλιάδας ἀνθρώπων παρὰ τοὺς θυσιασθέντας εἰς τριῶν ἢ τεσσάρων ἑκατονταετηρίδων διάστημα τῶν πρὸ αὐτοῦ ἀπὸ πολλοὺς ἄλλους κοσμικοὺς καὶ ἱερωμένους φονέας. Ἐλησμόνησες, βλέπω, καὶ σὺ τὸ κατ' αὐτὰς τῆς δεκάτης τρίτης ἑκατονταετηρίδος τὰς ἀρχὰς (1204), συγκροτηθὲν τῆς ἱερᾶς ἐξετάσεως κριτήριον (1), καὶ τῆς τιμαριωτικῆς (féodale) πολυκεφάλου ὕδρας τὰς καθημερινὰς εὐγενεῖς ἀκολασίας.

Π. Δὲν τὰς γνωρίζω τόσον καλά.

Δ. Παρὰ τοὺς καθημερινοὺς πρὸς ἀλλήλους πολέμους, οἱ εὐγενεῖς οὗτοι τιμαριῶται ἀσκοῦσαν καὶ τὸ εὐγενὲς ἐπιτήδευμα τῆς λῃστείας· ἐφύλασσαν τοὺς διαβάτας ἐμπόρους, κατέβαιναν ἀπὸ τὰ καστέλλα των ὡπλισμένοι, τοὺς αἰχμαλώτιζαν, τοὺς ἐφόνευαν ἀνηλεῶς, ἀπαράλλακτα ὡς πράσσουν σήμερον οἱ Ἄραβες τῆς ἐρήμου. Εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν τῶν Παρισίων πολλοὶ ἡμερινοὶ καὶ νυκτερινοὶ κλέπται ἦσαν ἐκ τῆς τάξεως τῶν εὐγενῶν, διὰ πλεονεξίαν οἱ πλειότεροι (2), καὶ τινὲς διὰ

---

(1) Ἰδ. τὰς εἰς τοῦ Βεκκαρ. τὴν δευτέρ. ἐκδ. σημ. σελ. 41, σημ. 2.

(2) I. A. Dulaure, *Histoir. civil. physiq. et moral. de Paris*, de la 3e édit. tom. V, pag. 317-324, VI, pag. 244.

τὴν ἡδονὴν, νὰ δείξωσιν ὅτι ἦσαν, ὡς εὐγενεῖς, καὶ τῶν νόμων ἀνώτεροι (1). Πολλοὶ ἀρχιερεῖς, ἢ μοναςηρίων ἡγούμενοι, τιμαριῶται (seigneurs féodaux), ἐμίσθοναν ςρατιώτας, καὶ ἐςρατηγοῦσαν αὐτοὶ τὸν πόλεμον καλυμμένοι περικεφαλαίαν, καὶ περιζωσμένοι ῥομφαίαν (2).

Π. Ὢ τὸν χρυσοῦν αἰῶνα!

Δ. Δέν σε εἶπα τὰς εὐγενεῖς ἀσελγείας των, τὰς ἁρπαγὰς γυναικῶν, καὶ αὐτὰς ἀκόμη τὰς ἀῤῥενομανίας των. Αὐτοὶ τοῦ Πάπα οἱ Ἀπεςαλμένοι (légats) ἐταξείδευαν συνοδευόμενοι ἀναφανδὸν μὲ τοὺς Γανυμήδας των (mignons) (3). Αὐτὸς ὁ μετὰ τὸν αἱμοβόρον Κάρολον βασιλεύσας, Ἐῤῥίκος τρίτος, ἔτρεφεν, εὐγένιζε καὶ κατεπλούτιζεν εἰς τὴν αὐλήν του τοιούτους Γανυμήδας (4).

Π. Ὢ τὸν χρυσοῦν αἰῶνα!

Δ. Διὰ νὰ ἀπολαύωσι τόσον ἀκόλαςον ἐξουσίαν, φυσικὰ ἔπρεπε νὰ τρέφωσι τὴν ἀπαιδευσίαν τοῦ λαοῦ διὰ τῆς δεισιδαιμονίας· καὶ τοῦτο ἔκαμναν. Πούποτε δὲν ἐφάνησαν τόσαι ἀλλόκοτοι ἱεροπραξίαι, οὐδ' ἐπλάσθησαν τόσα λείψανα ἁγίων παρὰ

---

(1) Ὡς ἔκαμνεν αὐτὸς αὐτοῦ τοῦ χρηςοῦ βασιλέως, Ἐῤῥίκου τετάρτου, ὁ υἱὸς Γάστων: Gaston prenait plaisir, après avoir fait la débauche, à s'embusquer sur le Pont-Neuf, à dépouiller les passans de leurs manteaux (I. A. Dulaure, *Histoir. civil. physiq. et moral. de Paris*, tom. VI, pag. 231). ═══ (2) Id. *ibid.* tom. V, pag. 324. ═══ (3) Id. *ibid.* et tom. IV, pag. 118. ═══ (4) Id. *ibid.* tom. III, pag. 376. et IV, 493.

τότε. Λιτανεῖαι καθημέραν εἰς τοὺς δρόμους πλήθους Μοναχῶν καὶ κοσμικῶν, ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, γυμνῶν ὄχι μόνον τοὺς πόδας (τοῦτο ἦτον ἀπὸ τὰ κοινὰ καὶ συνήθη), ἀλλὰ πολλάκις καὶ ὁλογύμνων (1). Εἰς τὰς πυρκαϊὰς ἔφεραν δρομαῖοι τὴν Θείαν Εὐχαριςίαν, ὡς ἱκανὴν νὰ τὰς σβέσῃ (2). Πολλὰς σωματικὰς ἀῤῥωςίας ὠνόμαζαν δαιμονικὰς, διὰ νὰ μεταχειρίζωνται τὴν ἀπάτην τοῦ ἐξορκισμοῦ (3). Εἰς τοὺς χρόνους τοῦ αἱμοβόρου Καρόλου, εἰς μόνην τὴν πόλιν τῶν Παρισίων ἀριθμοῦντο τριάκοντα χιλιάδες μάγων, πιστευομένων δυνατῶν καὶ νὰ προσκαλέσωσι καὶ νὰ διώξωσι τὸν διάβολον (4).

Π. Ὦ τὸν χρυσοῦν αἰῶνα!

Δ. Καὶ τοῦτον τὸν ὁλόχρυσον αἰῶνα θρηνοῦν σήμερον οἱ ὑποκριταὶ ὅτι ἔπαυσε, καὶ προθυμοῦνται νὰ τὸν ἀνακαλέσωσι, δὲν ἐξεύρω διὰ πονηρίαν πλέον ἢ διὰ μωρίαν.

Π. Εἰπὲ καὶ διὰ τὰ δύο·

——————— Ἡ γὰρ μωρία
Μάλιστ᾽ ἀδελφὴ τῆς πονηρίας ἔφυ (5).

Τοῦτο θαυμάζω, ὅτι μέρος ἐξ ὅσων ἱςόρησες συνέβησαν καὶ ἀφοῦ ὁ πολιτισμὸς ἐπροχώρησεν ἀρκετὰ βήματα.

---

(1) I. A. Dulaure, *Histoir. Civ. Physiq. et Moral. de Paris*, tom. V, pag. 345-347. —— (2) Id. *ibid.* tom. VI, pag. 518. —— (3) Id. *ibid.* tom. II, pag. 514-515. V, pag. 328. —— (4) Id. *ibid.* tom. IV, pag. 547. —— (5) Παρὰ τῷ Στοβ. IV, σελ. 53.

Δ. Ὁ πολιτισμὸς, φίλε, ἀρχίζει πάντοτε ἀπὸ τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐπιςήμας, καὶ πρὶν τελειωθῇ, ἤγουν πρὶν λάβῃ τὴν ἠθικὴν καὶ πολιτικὴν ἀρετὴν, γίνεται μᾶλλον ὄργανον κακίας εἰς τοὺς μωροπονήρους ἀνθρώπους. Μόνη ἡ τελείωσις αὐτοῦ ἐξημερόνει τὸν ἄνθρωπον, καὶ τὸν κάμνει ὄντως λογικὸν ζῶον. Παρατήρησε, τί γίνεται εἰς δύο μερικοὺς κακῶς ἀναθραμμένους ἀνθρώπους, τὸν ἕνα ὅλως ἀπαίδευτον, καὶ τὸν ἄλλον λόγιον.

Π. Ἐμὲ ἐρώτα περὶ τούτου· ὁ λόγιος εἶναι ὁ χειρότερος.

Δ. Διότι εἶναι ὡπλισμένος τῆς σοφίας τὰ ὅπλα (1). Ὁ ἀρχῆθεν κάκιστ' ἀναθραμμένος ἄνθρωπος, ὅσον πλειοτέρας ἐπιςήμας ἔπειτα διδαχθῇ, τόσον γίνεται ἀχρειέςερος (2).

Π. Ἀπὸ τοιούτους ἀχρείους γέμει ἀκόμη καὶ ἡ σοφὴ Εὐρώπη.

Δ. Οὐδὲ θέλει κενωθῆν ἀπ' αὐτοὺς διὰ πολὺν ἔτι καιρόν. Διὰ τοῦτο ἔλεγα, ὅτι εἴμεθα ἀκόμη εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ πολιτισμοῦ. Τότε θέλει τελειωθῆν, ἀφοῦ καταςαθῆν ἡ παιδικὴ ἠθικὴ ἀνατροφὴ, ὅσον εἶναι δυνατὸν, κοινή. Μ' ὅλην ὅμως ταύτην τὴν ἀτελειότητα βλέπεις, ὅτι οἱ σημερινοὶ λαοὶ εἶναι ἀσυγκρίτως χρηςοηθέςεροι, δὲν λέγω παρὰ τοὺς πρὸ πολλῶν ἑκατονταετηρίδων, ἀλλὰ καὶ τοὺς ζήσαντας εἰς τοῦ δεκάτου τετάρτου καὶ δεκάτου πέμπτου Λοδοβίκου τοὺς χρόνους· καὶ ἂν τολμῶνται

---

(1) « Οὐ χρείαν ἔχει σοφίας ἐνδεὴς φρενῶν, μᾶλλον γὰρ ἄγεται » ἀφροσύνῃ. » Παροιμ. ιή, 2. —— (2) « Οὐδαμοῦ γὰρ δεινὸν οὐδὲ » σφοδρὸν ἀπειρία τῶν πάντων, οὐδὲ μέγιςον κακὸν, ἀλλ' ἡ πολυπειρία » καὶ πολυμαθία μετὰ κακῆς ἀγωγῆς γίγνεται πολὺ τούτων μείζων » ζημία. » Πλάτων, Νόμ. σελ. 819.

ἀκόμη αἱ τότε γινόμεναι ἀδικίαι, δὲν τολμοῦν κἂν οἱ ἀδικοῦντες νὰ καυχῶνται εἰς αὐτὰς, φοβούμενοι τὴν κοινὴν ὑπόληψιν, καὶ τῆς τυπογραφίας τὴν μάστιγα. Τὴν ἀδίσακτον ταύτην ἀλήθειαν, μόνη τῶν ὀλιγαρχικῶν ἡ μωρία τολμᾷ νὰ ἀρνηθῇ.

Π. Οἱ Ἰησουῖται ὅμως καὶ οἱ λοιποὶ τῆς Ῥώμης ἀπόστολοι δὲν εἶναι μωροί.

Δ. Ἐλησμόνησες τοὺς λόγους σου, ὅτι ἡ μωρία εἶναι ἀδελφὴ τῆς πονηρίας. Μωροὺς ὀνομάζω τοὺς ὅσοι ἐπιχειροῦν τὰ ἀδύνατα. Θέλεις δεινοτέραν μωρίαν παρὰ τὴν βόσκουσαν τοὺς Ἰησουΐτας ἐλπίδα ν' ἀναστήσωσι τὸ τάγμα των, κατ' αὐτὴν τὴν δεκάτην ἐννάτην ἑκατονταετηρίδα, καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Γαλλίαν, ἥτις τοὺς ἐδίωξε (ἔτ. 1767) καὶ πρὶν ἀκόμη φθάσῃ εἰς τὸν βαθμὸν, ὅπου σήμερον εὑρίσκεται τοῦ πολιτισμοῦ;

Π. Μακρυνόμεθα πολὺ ἀπὸ τὸ προκείμενον, τοῦ πολιτισμοῦ λέγω τὴν πρόοδον, ἕως νὰ παύσῃ καὶ τὰς μοναρχίας.

Δ. Ἐξεναντίας, τῶν Ἰησουΐτῶν ἡ κατάργησις μᾶς ἐπλησίασεν εἰς τὸ προκείμενον, ἐπειδὴ προφητεύει καὶ προοδοποιεῖ καὶ τῶν μοναρχιῶν τὴν κατάργησιν· μὲ ταύτην ὅμως τὴν διαφορὰν (πρόσεχε καλά), ὅτι οἱ Ἰησουῖται καὶ διωγμένοι σπουδάζουν ἀναισχύντως νὰ γενῶσι πάλιν διῶκται, οἱ δὲ μόναρχοι, καὶ παρακαλούμενοι νὰ βασιλεύωσι, μέλλουν ν' ἀποστρέφωνται τὴν βασιλείαν, δὲν λέγω ὡς βάρος ἀνυπόφορον (καθὼς καὶ εἶναι τῷόντι), ἀλλ' ὡς πειρασμὸν καθημερινὸν νὰ τῶν φθείρῃ τὴν ψυχὴν, ὡς ἐπιτήδευμα ἐναντίον τῆς πολιτικῆς, τῆς ἠθικῆς, τῆς θρησκείας, ἐναντίον τῆς κοινῆς τῶν πολιτῶν εἰρήνης, εἰς ἕνα λόγον, ὡς ἐπάγγελμα κιαφηρικόν.

Π. Καταλαμβάνω τὸ ἀνυπόφορον αὐτῆς βάρος. Δὲν νοῶ, διὰ τί ἔχει νὰ τῶν φθείρῃ τὴν ψυχὴν, ἂν ἡ ψυχή των ἦν' ἀσφαλισμένη μὲ τὴν ἀρετήν. Ἔφθειρε τὸν Μάρκον Αὐρήλιον ἡ αὐτοκρατορία;

Δ. Ἀλλὰ καὶ δίδαξέ με, σὲ παρακαλῶ, πόσους Μάρκους εὕρηκες εἰς τὴν ἱςορίαν.

Π. Ὄχι πολλοὺς, μὰ τὴν ἀλήθειαν.

Δ. Διότι ἂν ἡ ἐξουσία, ὡς ἔλεγεν ὁ Ἰσοκράτης (1), ὁμοιάζῃ τὰς πόρνας...

Π. Τὸ εἶπες καὶ ἄλλοτε (2), τὸ ἐνθυμοῦμαι.

Δ. Δὲν εἶμαι ταυτολόγος· ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα, φίλε, πρέπει νὰ μεταλέγωνται συχνὰ, καὶ νὰ γενῶσι τρόπον τινὰ παροιμιακὰ, κατὰ τὸ « Ἀρχὴ ἄνδρα δείκνυσι » διὰ νὰ προσέχωσι καὶ οἱ ἐξουσιάζοντες καὶ οἱ ἐξουσιαζόμενοι πόσον κίνδυνον τρέχουν οἱ μὲν, νὰ κρατῶσι, οἱ δὲ, νὰ συγχωρῶσι τὴν ἐξουσίαν εἰς μακρὸν χρόνου διάςημα. Ἂν ἡ ἐξουσία, λέγω, κατὰ τὸν Ἰσοκράτην, ὁμοιάζῃ τὰς πόρνας, ὅςις ἔχει ἐξουσίαν, συγκατοικεῖ ἀληθῶς μὲ πόρνην, ἥτις, βραδύτερον ἢ ταχύτερον, μέλλει νὰ τὸν ἀπολέσῃ, πρῶτον αὐτὸν, ἔπειτα μὲ τὸ παράδειγμά του καὶ τοὺς

---

(1) « Οὐ γὰρ ᾔδεσαν τὴν ἐξουσίαν, ἧς πάντες εὔχονται τυχεῖν, » ὡς δύσχρηςός ἐςιν, οὐδ' ὡς παραφρονεῖν ποιεῖ τοὺς ἀγαπῶντας » αὐτὴν, οὐδ' ὅτι τὴν φύσιν ὁμοίαν ἔχει ταῖς ἑταίραις, ταῖς ἐρᾷν μὲν » ἑαυτῶν ποιούσαις, τοὺς δὲ χρωμένους ἀπολλυούσαις. » Ἰσοκράτ. Συμμαχικ. § 33, σελ. 179. ═══ (2) Ἴδ. τὰ εἰς τὰς Διατριβ. Ἐπικτήτ. Προλεγόμ. Μέρ. I, σελ. λϛ'.

ἐξουσιαζομένους ἀπ' αὐτόν. Μὴν ἀμφιβάλλῃς, ὅτι αἱ παρανομίαι τῶν ἀρχόντων δὲν ἀργοῦν νὰ καταςήσωσι παρανόμους καὶ τοὺς ἀρχομένους (1). Ἐνθυμᾶσαι τί ἔλεγα πρὸ μικροῦ, καὶ τὸ ὡμολόγησες καὶ σὺ, περὶ τῆς Ἱπποτυφίας. ¡Ἐὰν ἡ εἰς κτῆνος ἄλογον τόσον μικρὰ ἐξουσία μᾶς σαλεύῃ τὸν ἐγκέφαλον, πῶς ἔχει νὰ μείνῃ ἀκλόνητος ὅςις ἐξουσιάζει πολλὰς μυριάδας ἀνθρώπων, ποτίζεται καὶ πλουτίζεται ἀπὸ μέγα μέρος τῶν ἱδρώτων ὁλοκλήρου ἔθνους, τρυφᾷ καθημέραν αὐτὸς, καὶ δύναται μὲ τὸν πλοῦτον νὰ προσλάβῃ συνεργοὺς τῆς ἐξουσίας καὶ τρυφῆς του ὅσους θέλει;

Π. Ἐφάνησαν ὅμως τινὲς καὶ....

Δ. Ἐφάνησαν! Ἀρίθμησέ τους, φίλε. Ὁσάκις ἡ ἱςορία μᾶς δείχνει χρηςὸν βασιλέα κανένα, μᾶς διδάσκει ἐνταυτῷ βιογραφοῦσα, πῶς ἔχομεν νὰ νοῶμεν τὸν χρηςόν.

Π. Πῶς;

Δ. Ὡς ὀλιγώτερον παρ' ἄλλους κακοχρήςην τῆς ἐξουσίας, ὡς μὴ τολμήσαντα νὰ πράξῃ ὅσας ἀδικίας ἔπραξαν οἱ πρὸ αὐτοῦ, καὶ τὸν ἐσυγχώρει καὶ αὐτὸν νὰ πράξῃ ἡ συγκατοικός του πόρνη ἐξουσία. Ἄφες τῶν λοιπῶν ἐθνῶν τοὺς μονάρχους, καὶ ἀρίθμησε (πάλιν σὲ λέγω) μόνους τοὺς βασιλεύσαντας εἰς τὴν Γαλλίαν ὑπὲρ τοὺς ἑξήκοντα βασιλεῖς μέχρι τοῦ Ἐρρίκου τετάρτου.

Π. Αὐτὸν τὸν καλὸν Ἐρρίκον. ¡Τί ἔχεις νὰ εἴπῃς περὶ τοῦ

(1) « Βασιλέως ὑπακούοντος λόγον ἄδικον, πάντες οἱ ὑπ' αὐτὸν » παράνομοι. » Παροιμ. κθ', 12.

χρηςοῦ τούτου βασιλέως; ¿Πόσα καλὰ δὲν ἔπραξε, καὶ πόσα δὲν ἤθελ' ἔτι πράξειν, ἂν δὲν τὸν ἐφόνευαν οἱ Ἰησουΐται;

Δ. Χρηςότατος, ἢ μᾶλλον ἅγιος, ἂν τὰν παραβάλλῃς μὲ πολλοὺς ἄλλους βασιλεῖς, καὶ μάλιςα μὲ τὸν πρὸ αὐτοῦ Ἐῤῥίκον τρίτον.

Π. Μή με λέγῃς τὸν τρίτον (1). Ἐκεῖνος ὡμοίαζε τοὺς ἐθνικούς, οἱ ὁποῖοι, « Ἀφέντες τὴν φυσικὴν χρῆσιν τῆς θηλείας, » ἐξεκαύθησαν ἐν τῇ ὀρέξει αὐτῶν εἰς ἀλλήλους, ἄρσενες ἐν » ἄρσεσι τὴν ἀσχημοσύνην κατεργαζόμενοι (2).

Δ. Καλὰ ἐνθυμήθης τοῦ Ἀποςόλου τὴν ῥῆσιν. Ἂν ὁ τρίτος Ἐῤῥίκος καταδικάζεται δικαίως, διὰ ἀφήσας τὴν συγχωρημένην Φυσικὴν χρῆσιν, ἐδόθη εἰς τὰς παρὰ φύσιν ἀσχημοσύνας, ὁ θηλυμανὴς Ἐῤῥίκος τέταρτος μεταβάλλων τὴν φυσικὴν χρῆσιν εἰς κατάχρησιν, ἔδιδεν εἰς τοὺς ὑπηκόους του παράδειγμα διαστροφῆς τόσον ἰσχυρότερον, ὅσον εἶναι τὰ φυσικὰ τῶν ἀντιφυσικῶν κοινότερα. Τὸ πλειότερον μέρος τῶν Γάλλων ἐβδελύσσοντο τὸν τρίτον, διὰ τὰς παρὰ φύσιν ἀσελγείας του· ἀλλ' οἱ αὐτοὶ Γάλλοι ἐδόξαζαν καὶ τοὺς φυσικοὺς ἔρωτας τοῦ τετάρτου· καὶ μόλις πρὸ μικροῦ, μετὰ διακόσια ἔτη, ἔπαυσαν νὰ τοὺς ψάλλωσιν εἰς τὰ συμπόσια, καὶ νὰ τοὺς δραματίζωσιν εἰς τὰ θέατρα. Ἐκ τούτου συμπεραίνεται πόσην ἰσχὺν ἔχει τὸ παράδειγμα τῶν βασιλέων εἰς τοὺς ὑπηκόους. ¿Τόση σπάνις χρηςῶν βασιλέων, τόση δυσκολία καὶ αὐτῶν τῶν χρηςῶν ν' ἀποφύγωσιν ὅσα φθείρουν καὶ αὐτοὺς καὶ τοὺς λαούς των, τί ἄλλο

---

(1) Ἰδ. ἀνωτέρ. σελ. μζ'. ═══ (2) Πρὸς Ῥωμ. ά, 27.

σημαίνει, τί ἄλλο λέγει, τί ἄλλο φωνάζει, πλὴν ὅτι ὅλων τῶν πολιτικῶν συστημάτων τὸ βλαβερώτατον εἰς τοὺς ἀνθρώπους εἶναι ἡ μοναρχικὴ ἐξουσία, καὶ τὸ ὠφελιμώτατον.....

Π. Ἡ δημοκρατία, κατὰ σὲ, φίλε Δημοχάρη...

Δ. Ἡ πολιτεία λέγω· ὀνόμασέ την σὺ Δημοκρατίαν, ἂν ἀγαπᾷς. Εἰς τὸν δῆμον βέβαια ἀνήκει τὸ κράτος, ἐπειδὴ καὶ εἰς αὐτὰς τὰς μοναρχίας ὁ δῆμος τρέφει καὶ ποτίζει μὲ τοὺς ἱδρῶτάς του καὶ τὸν δημοβόρον μόναρχον, καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν ἀδηφάγους αὐλικούς. Ὀνόμασέ την, λέγω, δημοκρατίαν· πλὴν ὄχι κατὰ τὰς παλαιὰς δημοκρατίας, ἀπέξωθεν ὡραιοτάτας, ἀλλὰ τὰς ὁποίας ἔπρεπε νὰ ἐκδύσῃς, ὡς ἔλεγεν ὁ Σωκράτης, διὰ νὰ γνωρίσῃς τὴν ἐσωτερικὴν ἀσχημίαν των (1). Τὄνομα μόνον τῆς Δημοκρατίας εἶχαν, τὸ δὲ πρᾶγμα, ἦσαν ἀληθεῖς Δημοτυραννίαι, ἔχουσαι καὶ αὐταὶ αὐλικοὺς, τοὺς δημαγωγούς των.

Π. Χειροτέρους τῶν αὐλικῶν, ἂν πιστεύσωμεν τὸν Πλάτωνα.

Δ. Ὄχι τόσον ἴσως, ἐπειδὴ ὁ Πλάτων καὶ αὐτὴν τὴν κακὴν δημοκρατίαν προκρίνει παρὰ τὴν κακὴν μοναρχίαν, ὡς ἀπὸ δύο κακὰ τὸ μικρότερον (2). Ἀλλ' ἔστω, καὶ χειροτέρους. Μὴ δὲν

(1) « Τοῦτο γὰρ δὴ μάλιστα ἐγὼ φοβοῦμαι, μὴ δημεραστὴς ἡμῖν » γενόμενος διαφθαρῇς· πολλοὶ γὰρ ἤδη κἀγαθοὶ αὐτὸ πεπόνθασιν » Ἀθηναίων. Εὐπρόσωπος γὰρ ὁ τοῦ μεγαλήτορος δῆμος Ἐρεχθέως· » ἀλλ' ἀποδύντα χρὴ αὐτὸν θεάσασθαι. » Πλάτ. Ἀλκιβιάδ. Α, σελ. 132.

(2) « Πασῶν μὲν νομίμων τῶν πολιτειῶν οὐσῶν τούτων, χειρίστη » [ἡ δημοκρατία], παρανόμων δ' οὐσῶν ξυμπασῶν, βελτίστη. Καὶ » ἀκολάστων μὲν πασῶν οὐσῶν, ἐν δημοκρατίᾳ νικᾷ ζῆν κ. τ. λ. » Πλάτων, πολιτικ. σελ. 303.

ἦτον ὠφελιμώτερον, νὰ καταργηθῶσι καὶ Δημοκρατίαι καὶ Μοναρχίαι, διὰ νὰ παύσωσι καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν ἀνυπόφορα κακά;

Π. Τὰς δημοκρατίας ἔπαυσαν αἱ ταραχαὶ, ὑποβάλλουσαι αὐτὰς εἰς τῶν βασιλειῶν τὸν ζυγόν.

Δ. Ἀλλ' ἀντὶ νὰ παύσωσι καὶ τὰ ἐκ τῶν δημοκρατιῶν κακὰ, αἱ βασιλεῖαι τὰ ηὔξησαν ἐπιπλέον. Διότι ἀντὶ τῶν δημαγωγῶν, παρὰ τοὺς αὐλικοὺς, ἀληθινοὺς βασιλαγωγοὺς, ἐγεννήθη δεύτερον κακὸν ἰσχυρότερον, αἱ ἐρωμέναι τῶν βασιλέων, καὶ τρίτον ἄλλο κάκιστον, οἱ ἱερωμένοι. Ἀπὸ τὰ δύο ταῦτα τάγματα, τῶν ἐρωμένων λέγω καὶ τῶν ἱερωμένων, ἐρεθιζόμενοι οἱ βασιλεῖς, ἐθυσίασαν μέγα μέρος τῶν ὑπηκόων εἰς ἀδίκους ἐξωτερικοὺς πολέμους, καὶ τὸ φρικτότερον, εἰς ἐσωτερικοὺς ἐμφυλίους, σφάζοντες, ἢ διεγείροντες αὐτοὺς νὰ σφάζωνται ἀπ' ἀλλήλους, εἰς ὄνομα θρησκείας, στηριζομένης εἰς τὴν πρὸς ἀλλήλους ἀγάπην καὶ μετ' ἀλλήλων εἰρήνην. Τὰ τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα κακὰ ἦσαν, φίλε Πασιχάρη, ἄγνωστα εἰς τὰς παλαιὰς δημοκρατίας. Ὅσον κακαὶ, ὅσον ταραχώδεις καὶ ἂν ἐχρημάτισαν, οὔτ' ἀπὸ ἐρωμένας ἐκυβερνῶντο, οὔτ' εἰς Ἰησουΐτας ἐξωμολογοῦντο οἱ δημαγωγοὶ τὰς ἁμαρτίας των, ὡς ἔκαμναν ἄλλοτε οἱ βασιλεῖς τῆς Γαλλίας (1).

---

(1) Ἀπὸ τὸν Ἐρρῖκον τέταρτον ἕως τοῦ δεκάτου πέμπτου Λοδοβίκου, οἱ Ἰησουῖται, διαδεχόμενοι ἕνας τὸν ἄλλον, ἦσαν οἱ ἐξαγορευταὶ τῶν βασιλέων. Ὁ δέκατος τέταρτος Λοδοβίκος, μὲ ὅλην του τὴν ἀπόλυτον δεσποτείαν, ταρασσόμενος ὅμως κἄποτε ἀπὸ τὴν συνείδησιν, ἐφαίνετο περίλυπος, διὰ τοὺς ἐπιβαλλομένους εἰς τοὺς ὑπηκόους βαρυτάτους φόρους. Ὁ Πνευματικὸς αὐτοῦ Ἰησουΐτης, ὁ Λετελλιέρος

Π. Ὅλα ταῦτα θέλουν ὅμως παύσειν, ὅταν οἱ βασιλεῖς φιλοσοφήσωσιν, ἢ οἱ φιλόσοφοι βασιλεύσωσι, καθὼς ἔλεγε πάλιν ὁ Πλάτων (1).

Δ. Θαυμαςὴ τοῦ Πλάτωνος ἡ ῥῆσις. Μάρτυς ὁ φιλόσοφος βασιλεὺς, Μάρκος Αὐρήλιος, ὅςτις τὴν ἔφερε συχνὰ εἰς τὸ ςόμα του (2). Ἀλλὰ δὲν σε λανθάνει καὶ ποῖον φιλόσοφον ἐγέννησε διάδοχον τῆς βασιλείας.

Π. Τὸν ἀλιτήριον Κόμμοδον.

Δ. Καὶ τοῦτο ἐξηγεῖ τὴν ῥῆσιν τοῦ Πλάτωνος· ὅτι δὲν ἀρκεῖ ἡ φιλοσοφία ἑνὸς, δύο, ἢ καὶ πλειοτέρων βασιλέων, ἀλλὰ χρειάζεται μακρὰ σειρὰ βασιλέων φιλοσόφων ἀδιάσπαςας, διὰ νὰ παύσῃ τὰ κακὰ, καὶ νὰ φέρῃ τὴν εἰρήνην εἰς τοὺς βασιλευομένους.

Π. Τοιαύτη σειρὰ ἴσως εἶναι δύσκολος.

(Le Tellier), τοῦ ἐγαλήνισε τὴν συνείδησιν, βεβαιόνων αὐτὸν, ὅτι « Ὅλα τὰ ὑπάρχοντα τῶν ὑπηκόων, ἦσαν ἴδιά του κτήματα, καὶ ὅτι » λαμβάνων αὐτὰ, ἐλάμβανε τὰ ἰδικά του. » Ἴδε Dulaure, Histoir. civil. physiq. et moral. de Paris, tom. VI, pag. 191 et 389.

(1) « Ἐὰν μὴ ἢ οἱ φιλόσοφοι βασιλεύσωσιν ἐν ταῖς πόλεσιν, ἢ » οἱ βασιλεῖς τε νῦν λεγόμενοι καὶ δυνάςαι φιλοσοφήσωσι γνησίως τε » καὶ ἱκανῶς.... οὐκ ἔςι (γρ. ἔςαι) κακῶν παῦλα, ὦ φίλε Γλαύκων, » ταῖς πόλεσιν. » Πλάτων, Περὶ πολιτ. V, σελ. 473.

(2) Sententia Platonis semper in ore illius [Marci] fuit: *Florere civitates, si aut philosophi imperarent, aut imperatores philosopharentur.* J. Capitolin, *M. A. Philosoph.* § 27.

Δ. Και αδύνατος, αν δεν φιλοσοφήσωσι πρώτον οι λαοί, ή κάν το πλειότερον αυτών μέρος. Αλλά, βλέπεις, εις τούτο μας οδηγεί και μας προβιβάζει κατά μικρόν η εξάπλωσις των φώτων, και η ελευθερία της τυπογραφίας. Παράβαλε τους βασιλείς των περασμένων χρόνων, και ιδιαιτέρως τους από της δεκάτης έως της δεκάτης ογδόης εκατονταετηρίδος βασιλεύσαντας, με τους σήμερον βασιλεύοντας, να πληροφορηθής πόσον διαφέρουν ούτοι από τους πρώτους. 'Διά τί; Διότι από την εις τους λαούς εξάπλωσιν της παιδείας αναγκαζόμενοι ήρχισαν και αυτοί να γεύωνται τα πρώτα της φιλοσοφίας ςοιχεία. Καθόσον ο λαός καθαρίζεται από την αίρεσιν της Βασιλολατρείας, καταλαμβάνουν και οι βασιλείς, ότι δεν είναι Θεοί, ως ετολμούσαν να ονομάζωνται οί παλαιοί της Ασίας δεσπόται (1), έπειτα και οι Αυτοκράτορες των Ρωμαίων και των Γραικορωμαίων, και ως σπουδάζει να τους πείση η πολιορκούσα αυτούς καθημέραν των κολάκων αναισχυντία.

Π. Ανδράποδα αληθώς αναίσχυντα, ή μάλλον άγρια θηρία...

Δ. Ολιγοςεύει όμως, βλέπεις, και αυτών ο αριθμός καθημέραν. Ήρχισαν και αυτοί να συςέλλωνται, και να εντρέπωνται την φιλόσοφον κοινήν υπόληψιν. Και αυτοί οί διπλωματικοί ή αύλικοί και υπουργοί των βασιλέων (αν εξαιρέσης ολίγους τινάς, εχθρούς

---

(1) Εις τον τραγῳδόν Αισχύλον (Πέρσ. 155), Θεού συμβίαν και θεού μητέρα ονομάζουν οι αύλικοί της Περσίας την Άτοσσαν, γυναίκα του Δαρείου και μητέρα του Ξέρξου,

Θεού μεν εὐνάτειρα Περσῶν, θεού δε και μήτηρ έφυς.

τῆς κοινῆς εἰρήνης), κρινόμενοι καὶ ἀνακρινόμενοι καθημέραν ἀπὸ τὴν τυπογραφίαν ἀναγκάζονται νὰ ἀπολογῶνται εἰρηναίως διὰ τῆς τυπογραφίας, καὶ τρόπον τινὰ νὰ παρακαλῶσι τὴν ἀθώωσίν των, ἐνῷ ἄλλοτε ἄλλην ἀπολογίαν δὲν εἶχαν παρὰ τὴν φυλάκισιν, τὴν ἐξορίαν, ἢ καὶ τὸν θάνατον τοῦ τολμῶντος νὰ τοὺς κρίνῃ. Ὅλα ταῦτα, φίλε Πασιχάρη, δὲν εἶναι παραμύθια, ἀλλ' ὀφθαλμοφανεῖς καρποὶ τῆς προόδου τοῦ πολιτισμοῦ ἀπὸ τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐπιστήμας εἰς τὸν ἀληθῆ καὶ γνήσιον πολιτισμόν, ὅστις εἶναι ἡ ὄρθωσις τοῦ λογικοῦ. Ὅταν ὁ πολιτισμὸς τελειωθῇ, τότε θέλεις ἰδεῖν....

Π. Θέλω ἰδεῖν βασιλεῖς φιλοσόφους, ἀλλ' ὄχι παῦσιν τῆς βασιλείας, ὡς ἔλεγες.

Δ. Ναί, φίλε, βασιλεῖς φιλοσόφους, κατὰ τὸν Μάρκον Αὐρήλιον, περὶ τοῦ ὁποίου ἐλέχθη, ὅτι ἐγνώριζε τὴν θείαν τέχνην, Νὰ μεταβάλλῃ τοὺς κακοὺς εἰς ἀγαθούς, καὶ τοὺς ἀγαθοὺς εἰς ἀρίστους (1). Ἀλλ' ἂν εὐτυχήσῃς νὰ τοὺς ἴδῃς, ἐρώτησε κανέν' ἀπ' αὐτούς, ὅτινα θέλῃς, καὶ ἐὰν εὐαρεστῆται νὰ βασιλεύῃ, ἀφοῦ φιλοσοφήσῃ « γνησίως τε καὶ ἱκανῶς » καὶ ἀφοῦ οἱ λαοὶ ἀπολαύσωσι τὴν ἐπιθυμουμένην ἀπὸ τὸν Πλάτωνα « Παῦλαν τῶν κακῶν (2) » καὶ διόλου κατάργησιν.

Π. Δὲν ἐπρόσθεσεν ὅμως ὁ Πλάτων, ὅτι μέλλουν διὰ τοῦτο καὶ νὰ παύσωσιν αἱ βασιλεῖαι.

---

(1) Fecitque ex malis bonos, ex bonis optimos (ἐποίησέ τε ἐκ τῶν κακῶν ἀγαθούς, ἐκ δὲ τῶν ἀγαθῶν ἀρίστους). J. CAPITOLIN. *M. Anton. Philosoph.* § 12. —— (2) Ἴδε ἀνωτέρ. σελ. ρϛ', σημ. 2.

Δ. Οὐδ' ἦτο χρεία νὰ προσθέσῃ ὅ,τι συμπεραίνεται ἀναγκαςῶς ἀπὸ τὰ ὀλίγα του λόγια. Τοῦ φιλοσόφου ἡ καθ' αὐτὸ σπουδὴ εἶναι νὰ μὴ πιςεύεται εἰς ἄλλο τὴν φυλακὴν τῆς ἰδίας ἀρετῆς, παρὰ εἰς τὴν ἀποφυγὴν τῶν πειρασμῶν· καὶ ἂν πιςεύῃ καὶ τὸν Χριςὸν, νὰ προσεύχεται καθημέραν τὴν προσευχὴν τοῦ Χριςοῦ, « Μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν. » Ὁ σφοδρότατος ὅλων τῶν πειρασμῶν εἶν' ὁ πειρασμὸς τῆς ἐξουσίας· ὄχι κατὰ τὸν πειρασμὸν τῆς ἱπποτυφίας ἢ ἀμαξοτυφίας, ἀλλὰ τρομερὸς πειρασμὸς εὐειδεςάτης πόρνης συγκατοικούσης νύκτα καὶ ἡμέραν μὲ τὸν ἐξουσιάζοντα εἰς πολλὰς μυριάδας λαοῦ, καὶ λαοῦ φιλοσόφου, ἤγουν καὶ τὄνομα καὶ τὸ πρᾶγμα λογικοῦ. Ἐνθυμοῦ τοῦτο καλὰ, φίλε Πασιχάρη, διὰ νὰ μὴ σὲ ταράσσῃ τὄνομα τῆς φιλοσοφίας, ἥτις ἄλλο δὲν σημαίνει (ὡς ἔλεγα καὶ πρότερον) παρὰ τὴν ὄρθωσιν τοῦ λογικοῦ, τὴν κατάληψιν τῶν ἀληθινῶν συμφερόντων εἰς τὸ λογικὸν ζῶον, κατὰ τὴν φιλοσοφίαν τῶν Ἀγγλαμερικανῶν (1). ¿Τίς φιλόσοφος βασιλεὺς, βασιλεύων εἰς φιλόσοφον λαὸν, ἤγουν εἰς λαὸν, εἰς τὸν ὁποῖον εὑρίσκονται πολλοὶ ἄλλοι, ἄξιοι νὰ βασιλεύωσιν, ὡς αὐτὸς, λαὸν ἱκανὸν νὰ νομοθετῇ εἰς ἑαυτὸν, καὶ νὰ πείθεται εἰς τοὺς ἰδίους του νόμους, ςέργει πλέον νὰ βασιλεύῃ, ἤγουν νὰ μὴ συμπολιτεύεται ὡς πολίτης μὲ τοὺς λοιποὺς πολίτας, ἀλλὰ, χωριςὸς ἀπὸ τοὺς ἄλλους, νὰ συγκατοικῇ μὲ τὴν πόρνην ἐξουσίαν, τίς (λέγω) ςέργει τοιαύτην διαγωγὴν, χωρὶς νὰ φανῇ ψευδοφιλόσοφος, ψευδοχριςιανὸς, ἐθνικὸς

(1) Ἰδ. ἀνωτέρ. σελ. νγ', σημ. 2.

τιφόντι καὶ κιαφῆρος; « Οἱ ἄρχοντες τῶν ἘΘΝΩΝ κατα-
» κυριεύουσιν αὐτῶν. »

Π. ¿Ἀλλὰ τοὺς νῦν βασιλεύοντας εἰς τὴν φωτισμένην Εὐρώπην, τί νὰ τοὺς κάμωμεν;

Δ. Ἄφες εἰς τὴν πρόοδον τοῦ πολιτισμοῦ νὰ κάμῃ τοὺς ἀπογόνους των πολίτας.

Π. Τοὺς σήμερον βασιλεύοντας συγχρόνους ἡμῶν, λέγω, ἡγεμόνας.

Δ. Χρεωςοῦμεν νὰ τοὺς σεβώμεθα ὡς νομίμους βασιλεῖς· διότι οὔτ' ἥρπασαν οὔτ' ἐδέχθησαν ἑκούσιοι τὴν βασιλείαν, ἀλλ' ἐγεννήθησαν βασιλεῖς· οὐδ' εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν των νὰ τὴν παραιτηθῶσι (πρὶν ἐξαπλωθῶσι τὰ φῶτα) χωρὶς νὰ φέρωσι τὴν καὶ αὐτῆς τῆς τυραννίας φρικτοτέραν ἀναρχίαν εἰς τοὺς λαούς.

Π. Εὐχαριςῶ, ὅτι μ' ἐλευθέρωσες ἀπὸ δεινὴν ἀπορίαν.

Δ. Καὶ αὐτὸς ἤθελες τὴν λύσειν, ἂν δὲν ἐλησμόνεις ὅ,τι μ' ἔλεγες ἄλλοτέ.

Π. ¿Τὸ ποῖον;

Δ. Τὸ « Μὴ ζήτει τὰ γινόμενα γίνεσθαι, ὡς θέλεις. »

Π. Μὴ κολοβόνῃς τὸ σοφὸν τοῦ Ἐπικτήτου παράγγελμα· λέγε καὶ τὸ ἑξῆς, « Ἀλλὰ θέλε τὰ γινόμενα ὡς γίνεται, καὶ » εὐροήσεις (1). »

Δ. Τοῦτο χρειάζεται κἄποιαν ἐξήγησιν. Ἐὰν τὰ γινόμενα ἦναι κακά, μηδὲ δύνασαι νὰ τὰ κάμῃς καλήτερα, θέλε τα, ἤγουν ὑπόφερέ τα· ἀλλ' ὅταν ἔχῃς εἰς τὴν ἐξουσίαν σου τὴν

(1) Ἴδ. τὰ εἰς τὰς Ἀρριαν. διατριβ. Ἐπικτ. Προλεγόμ. σελ. κ'.

τραννὴν τῆς τυπογραφίας σάλπιγγα, χρεωςεῖς νὰ κηρύσσης δι' αὐτῆς τὴν κακίαν των, ἕως νὰ κάμῃς ὅλους τοὺς πολίτας νὰ τὰ σιχαίνωνται, ὡς βρωμερὰ, ὡς κιαφηρικά.

Π. Καὶ τοῦτο δίκαιον. Ἀλλὰ καιρὸς εἶναι νὰ σ' ἀφήσω ὑγείαν.

Δ. Ὑγίαινε καὶ σὺ, φίλε Πασιχάρη, καὶ ἔρχου νὰ συνομιλῶμεν κάποτε.

Π. Σ' ἀφίνω ὑγείαν, φίλε, διὰ μακρότερον ταξείδιον.

Δ. Πάλιν ταξείδια! ;Ποῦ καὶ διὰ τί;

Π. Πάλιν εἰς τὴν Ἑλλάδα, Κ' ἐκεῖ θέλω διηγεῖσθαι εἰς τοὺς φίλους τὸν παρόντα μας διάλογον, καὶ ἐξαιρέτως εἰς τὸν κυβερνήτην μας, τὸν Τιμολέοντα.

Δ. ;Τὸν ἐγνώρισες προσωπικῶς εἰς τὸ πρῶτόν σου ταξείδιον;

Π. Καὶ τὸν ἐγνώρισα καὶ συνελάλησα πολλάκις μ' αὐτόν.

Δ. Πρὸ πάντων, λοιπὸν, ἐὰν δέχεται τοὺς λόγους σου, παρακάλεσέ τον νὰ φυλάσσεται τὴν ἐξουσίαν ὡς πόρνην, καὶ τοὺς κόλακας, ὡς μαςροποὺς κιαφήρους· νὰ φέρῃ πάντοτ' εἰς τὴν μνήμην του τὸ,

—— Μέμνασ' ἀπιστεῖν· ἄρθρα ταῦτα τῶν φρενῶν (1)·

νὰ προσέχῃ εἰς ποίους δίδει τὰ πολιτικὰ ὑπουργήματα, καὶ μετὰ τὴν δόσιν νὰ ἐρευνᾷ πῶς τὰ ἐνεργοῦν, ἀδελφικῶς φερόμενοι πρὸς τοὺς ἄλλους ἢ κιαφηρικῶς.

Π. Δὲν ἔχει χρείαν τοιαύτης συμβουλῆς· ἀρκετὰ προσέχει

(1) Ἐπίχαρμ. παρὰ Στοβ. III, σελ. 49.

εἰς τοῦτο. Διὰ τοῦτο ἔταξε τοὺς ἀδελφούς του καὶ ἄλλους συγγενεῖς καὶ συντοπίτας εἰς ὑπουργήματα.

Δ. Ἔπραξε καλὰ, ἂν οἱ συγγενεῖς του πρῶτον τὸν ὁμοιάζωσι τὴν ἀρετὴν, ἤγουν ἂν ἐλησμόνησαν τὴν Ἑπτάννησον, ὅπου βασιλεύουν ἀκόμη οἱ κιαφηρικοὶ τίτλοι τῶν Κομήτων καὶ τῶν Καϐαλλιέρων, κ' ἐδέχθησαν πρόθυμοι τὸν χριςιανικὸν τίτλον τῆς ἰσότητος καὶ τῆς ἀγάπης, ὀνομαζόμενοι Πολῖται. Δεύτερον, ἂν ἦναι ἄξιοι καθένας τοῦ ἐμπιςευθέντος εἰς αὐτὸν ὑπουργήματος.

Π. Προσέχει, σὲ λέγω, ἂν καὶ τινὲς ἀνόητοι τὸν ἐκατηγόρησαν περὶ τούτου, ὡς κλίνοντα εἰς τὸν Νεποτισμὸν (népotisme).

Δ. Ὠνόμασαν ἴσως τὸν Νεποτισμὸν μὲ σκοπὸν νὰ προφυλάξωσι τὸν κυϐερνήτην ἀπὸ τοῦ Νεποτισμοῦ τὸν κίνδυνον, πάθους, μὰ τὴν ἀλήθειαν, τόσον ἀπατηλοτέρου, ὅσον ςηρίζεται εἰς τὸ πλέον φυσικὸν αἴσθημα τῆς ψυχῆς, τὴν ἀγάπην καὶ προτίμησιν τῶν συγγενῶν καὶ φίλων. Οἱ Πάπαι, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐγεννήθη καὶ τὄνομα καὶ τὸ πρᾶγμα τοῦ Νεποτισμοῦ, ἄλλοτε (δὲν ἐξεύρω ἂν ἀκόμη κάμνουν τὸ αὐτὸ), εὐθὺς ὅτ' ἐπροϐιϐάζοντο εἰς τὸν Παπικὸν θρόνον, πρώτην φροντίδα εἶχαν νὰ πλουτίζωσι τοὺς συγγενεῖς των μὲ τιμὰς καὶ ἀξιώματα. Καὶ ὁ περιϐόητος Ναπολέων, ὅςις οὐδὲ τὰ παπικὰ ἐκαταφρονοῦσεν, ὁσάκις τὸν ἐσύμφεραν, κατεςόλισε τὴν Εὐρώπην μὲ βασιλεῖς καὶ βασίλισσας Ναπολεοντικοῦ αἵματος. Διὰ τοῦτο κρίνω τὸ πρᾶγμα πολλῆς καὶ μεγάλης προσοχῆς ἄξιον.

Π. Παῦσε ν' ἀμφιϐάλλῃς περὶ τούτου ἐπιπλέον. Ὁ κυϐερνή-

τη; μας ἄλλον συγγενῆ ἢ φίλον δὲν γνωρίζει παρὰ τὴν κοινὴν πάντων ἡμῶν, μητέρα καὶ πατρίδα, τὴν Ἑλλάδα.

Δ. Εὖγέ του! Εὖγέ του!

> Καὶ μείζον' ὅςις ἀντὶ τῆς αὐτοῦ πάτρας
> Φίλον νομίζει, τοῦτον οὐδαμοῦ λέγω (1).

Εὕρηκε τὸ μόνον μέσον νὰ τρέξῃ τὸ πολύμοχθόν του ςάδιον εὐτυχῶς, τὸ μόνον μέσον νὰ δοξασθῇ, καὶ νὰ δοξάσῃ τὴν κοινὴν ἡμῶν πατρίδα. Δὲν εἶναι, νομίζω, χρεία νὰ σ' ἐρωτήσω, ἂν τὸν ἐλάλησες καὶ περὶ τῆς μερικῆς ἡμῶν πατρίδος, τῆς δυςυχεςάτης Χίου. Οἱ κάτοικοί της σκορπισμένοι, κινδυνεύουν νὰ συγκαταθάψωσι μὲ τὸν ἴδιον θάνατον καὶ αὐτὸ τῆς πατρίδος τὄνομα, ἀφίνοντες ἀντὶ τέκνων Χίων, ἀλλογενῆ, ἀλλόγλωσσα καὶ ἀλλόκοτα γεννήματα.

Π. Μή μου ἀνενθυμίζῃς τοὺς ὁποίους ὑποφέρω καθημέραν πόνους. Πρὸ πολλοῦ ἤθελ' ἀποσπασθῆν ἀπὸ τοῦ τυράννου τὰς χεῖρας ἡ ταλαίπωρος ἡμῶν πατρὶς, ἂν ἦτον εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ κυβερνήτου ἡ ἀπολύτρωσις αὐτῆς.

Δ. Εἰς τὴν ἐξουσίαν του ὅμως εἶναι νὰ παραςήσῃ ζωηρα εἰς τοὺς εὐεργέτας ἡμῶν βασιλεῖς, ὅτι οἱ διπλωματικοί των σπουδάζουν νὰ τοὺς κάμωσι κακεργέτας, πλέον σκαφήρους καὶ αὐτοῦ τοῦ φονικοῦ Σύλλα, ὅςις ἠνάγκασε τὸν Μιθριδάτην νὰ ἀποκαταςήσῃ τοὺς Χίους εἰς τὴν πατρίδα των (2). Εἰς τὴν ἐξουσίαν του εἶναι νὰ διδάξῃ τοὺς ἡγεμόνας, ὅτι ἂν ἀφήσωσι

---

(1) Σοφοκλ. Ἀντιγ. 182. ═══ (2) Ἰδ. τὰ εἰς τὰς Ἐπικτήτ. Διατριβ. Μέρ. 2, Προλεγόμ. σελ. λδ'.

η

τὴν Χίον καὶ τὰς ἄλλας νήσους εἰς τὸν τύραννον, κινδυνεύουν νὰ καταστήσωσιν ἀληθινὸν Μιθριδάτην τὸν ἀκόμη πίθηκον τοῦ Μιθριδάτου, νὰ τὸν ἐξοπλίσωσι τελευταῖον καὶ καθ' ἑαυτῶν. Δύο ἢ τρεῖς ἀκόμη διάδοχοι καὶ τῆς τυραννίας καὶ τῆς θεομανίας τοῦ Μαχμούτη ἀρκοῦν νὰ φέρωσι πάλιν τοὺς Τούρκους, μετὰ τὸν παντελῆ τῆς Ἑλλάδος ὄλεθρον, εἰς τὰ προάστεια τῆς Αουστριακῆς Βιέννης (1), καὶ διὰ θαλάσσης εἰς τὴν Ἰταλίαν, τὴν ὁποίαν ὀλίγον ἔλειψε νὰ κυριεύσωσιν ἄλλοτε. Μόνη τῆς Ἑλλάδος ἡ ἀνάστασις ἰσχύει σήμερον νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐνδεχομένην καὶ μέλλουσαν αὔξησιν τῆς τυραννικῆς δυνάμεως.

Π. Τόσον ὀλιγώτερον θέλω λείψειν νὰ τοῦ παραστήσω ὅλα ταῦτα, ὅσον καὶ τὰ συλλογίζομαι καθημέραν, καὶ τὰ κρίνω, ὡς τὰ κρίνεις καὶ σύ.

Δ. Μὴν ἀμελήσῃς ἔτι νὰ τὸν εἴπῃς, νὰ φροντίσῃ νὰ σύρῃ ἀπὸ τὴν Γερμανίαν, Γαλλίαν, Ἀγγλίαν καὶ Ἰταλίαν ὅσα μειράκια ἔστειλαν οἱ ταλαίπωροι γονεῖς των, πρὶν φροντίσωσι νὰ τὰ διδάξωσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα τῶν Ἑλλήνων τὴν γλῶσσαν, ἢ ὅσα διὰ τὰς δυστυχίας τῆς Ἑλλάδος ἠναγκάσθησαν νὰ γεννήσωσιν εἰς ξένους τόπους. Ἡ Ἑλλὰς ἔχει χρείαν σήμερον τέκνων ἀναθραμμένων Ἑλληνικὴν ἀγωγὴν, καὶ διδαγμένων ἀπ' αὐτὰ τῶν προγόνων τὰ συγγράμματα, πῶς ἔχουν νὰ συζῶσι καὶ νὰ συμπολιτεύωνται μὲ τοὺς ὁμοίους των.

Π. Τοῦτο μελετῶ νὰ κατορθώσω, νὰ μὴ στέλλωνται εἰς τὸ

(1) Παρ' ὀλίγον ἦλθε νὰ παραδοθῇ εἰς τοὺς Τούρκους (ἔτ. 1683) ἡ Βιέννα, ἂν δὲν ἔφθαν' εἰς βοήθειαν αὐτῆς ὁ περιβόητος Ἰωάννης Σοβιέσκης, βασιλεὺς τῆς Πολονίας.

ἐξῆς εἰς τὴν σοφὴν Εὐρώπην Ἕλληνες νεώτεροι τῶν δεκαοκτὼ ἢ εἴκοσιν ἐτῶν καὶ πρὶν σοφισθῶσι τὴν Ἑλληνικὴν σοφίαν εἰς αὐτὰ τῆς Ἑλλάδος τὰ φροντιςήρια. Καὶ τοῦτο ἐπιθυμῶ μάλιςα, ἀφοῦ ἐπεσκέφθην εἰς τὴν Ἀγγλίαν, Γαλλίαν καὶ ἄλλας χώρας πολλὰ δυςυχῆ μας μειράκια, ἐκ τῶν ὁποίων, ἄλλα μέλλουν νὰ μείνωσιν ἀδίδακτα τῆς προγονικῆς γλώσσης, ἄλλα κινδυνεύουν νὰ χάσωσιν ὁλότελα καὶ τὴν μητρικήν. Ἔφθασαν ἐξ αὐτῶν τινὰ εἰς τόσην ἀναισθησίαν, ὥςε νὰ ὀνομάζωσι καὶ τὰς δύο, Λεξείδια.

Δ. Λεξείδια! Ὅταν κατευοδωθῇς εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐνθύμιζε συχνὰ τοὺς πατέρας τῶν δυστυχῶν τούτων μειρακίων, καὶ τοὺς λοιποὺς ὁμογενεῖς τῶν λεξειδίων τούτων τὴν μεγάλην χρείαν, καὶ μάλιςα τὸ ὄχι μίαν ἀλλὰ πολλάκις προφερόμενον ἀπὸ τὸν Σωκράτην λεξείδιον, « Πᾶσα ἐπιςήμη, χωριζομένη δικαιοσύ« νης, καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς, πανουργία, οὐ σοφία φαίνεται » (1). Λέγε τους συχνὰ τοιαῦτα λεξείδια, ἂν ἀγαπᾷς τὴν εὐδαιμονίαν τῆς πατρίδος σου.

Π. Βαρύνονται καὶ τοῦτο τὸ συχνόν.

Δ. Μὴ βαρύνεσαι σὺ τὴν ταυτολογίαν· ἔχεις παράδειγμα καὶ ταύτης τὸν Σωκράτην. « Δὶς γὰρ καὶ τρὶς (ἔλεγε) φασὶ « καλὸν εἶναι τὰ καλὰ λέγειν τε καὶ ἐπισκοπεῖσθαι » (2). Καὶ πάλιν, « Εὖ δ' ἡ παροιμία δοκεῖ ἔχειν, τὸ δὶς καὶ τρὶς τό « γε καλῶς ἔχον ἐπαναπολεῖν τῷ λόγῳ δεῖν » (3). Ἔσο βέ-

(1) Πλάτων, Μενεξεν. σελ. 246. Ἰδ. καὶ τὰς εἰς τὸν Βεκκαρ. σημ. σελ. 258, δευτέρ. ἐκδ. —— (2) Πλάτων, Γοργ. § 53, σελ. 209. —— (3) Ὁ αὐτ. Φιλήβ. σελ. 59.

βαιος, φίλε, ὅτι τὰ λεξείδια ταῦτα τοῦ Σωκράτους ἐδιώρθωσαν, καὶ διορθόνουν ἔτι σήμερον πολλούς. Ὀλίγαι εἶναι αἱ μακάριαι φύσεις ἐκεῖναι, ὅσαι δύνανται νὰ τὰ νοήσωσι πάραυτα, καὶ νὰ ὠφεληθῶσιν ἀπ' αὐτά· οἱ πλειότεροι ἔχουν ψυχὴν σκληράν, Ἀτέραμνον καὶ σιδήρεον ἐν φρεσὶ θυμὸν, ὡς λέγει ὁ Ποιητής (1)· τοὺς ὁποίους ὅμως ὅςις ἐπαγγέλλεται φιλόσοφος, ἀντὶ νὰ ἀποβάλλῃ ὡς ἀνιάτους, χρεωςεῖ νὰ τοὺς ἐνθυμίζῃ ταυτολογῶν, ὄχι δὶς καὶ τρὶς, ἀλλὰ καὶ πλεονάκις, ἂν ἡ χρεία τὸ καλέσῃ, τὰ ἀληθῶς συμφέροντα εἰς αὐτούς. « Προδοσία τοῦ » δικαίου εἶναι (ἔλεγε Ῥωμαῖος τὶς φιλόσοφος) νὰ παρα- » τρέχῃ τις τοὺς χρειώδεις λόγους· προδοσί' ἀκόμη νὰ ἐγγίζῃ » ἐμπαρόδῳ καὶ συντόμως, ὅσα πρέπει νὰ ἐμπόθωνται, νὰ » ἐμπήγωνται, νὰ ἐπαναλαμβάνωνται συχνά. Διότι τὰ πλειότερα » μὲ τὴν συχνοτέραν μεταχείρισιν γίνονται τρόπον τινὰ ἰσχυρό- » τερα καὶ βαρύτερα· καὶ ὡς ὁ σίδηρος εἰς τὸ σῶμα, παρόμοια » ὁ λόγος εἰς τὴν ψυχὴν, ἐντυπόνεται ὄχι τόσον ἀπὸ τὴν πληγὴν, » ὅσον ἀπὸ τὴν ἐπιμονὴν τῆς πληγῆς (2). »

Π. Μ' ἀρέσκει τοῦτο, καὶ οὕτω θέλω πράσσειν εἰς τὸ ἑξῆς. Σ' εὔχομαι καὶ πάλιν ὑγείαν!

Δ. Ὀλίγα λόγια ἀκόμη, νὰ ζήσῃς! Δέν σε κρατῶ πολύ. Παρα-

---

(1) Ὀδυσσ. ψ', 167 καὶ 172. —— (2) Prævaricatio est transire dicenda; prævaricatio etiam cursim et breviter attingere, quæ sint inculcanda, infigenda, repetenda. Nam plerisque longiore tractu vis quædam et pondus accedit: utque corpori ferrum, sic oratio animo non ictu magis, quam mora, imprimitur. Plin. Secund. *Epistol.* I, 20.

κάλεσε τὸν κυβερνήτην νὰ διατάξῃ μάλιςα τὰ περὶ τοῦ ἱερατείου μας εἰς τρόπον, ὥςε νὰ μὴν ἐμβαίνωσιν εἰς αὐτὸ πλὴν ἀληθινοὶ τοῦ Χριστοῦ ἀπόςολοι.

Π. Διδάσκοντες τὴν ἰσονομίαν.

Δ. Καὶ φυλάσσοντες αὐτὴν αὐτοὶ πρῶτοι.

Π. Ἀρκοῦν περὶ τούτου ὅσα ἐλέχθησαν ἄλλοῦ (1). Ταῦτα τοὺς ἔλεγα κ' ἐγὼ εὑρισκόμενος ἐκεῖ· καὶ τούτων τὴν πλήρωσιν προσμένουν ἀπὸ τὸν κυβερνήτην.

Δ. Ὁ κυβερνήτης, μὴ δυνάμενος νὰ γίνεται τῶν ὅλων αὐτουργὸς, ἐξανάγκης ἔχει νὰ ἐμπιστευθῇ τὴν περὶ τῶν ἐκκλησιαςικῶν φροντίδα εἰς κανέν' ἀπὸ τοὺς πολίτας· εἰς τούτου τοῦ πολίτου μάλιςα τὴν ἐκλογὴν χρεωςεῖ νὰ προσέχῃ. Ὁ ἐκλεγόμενος πρέπει νὰ ἦναι χριςιανός...

Π. ; Φοβεῖσαι τάχα μὴν ἐκλέξῃ Ἰουδαῖον ἢ Τοῦρκον;

Δ. Καὶ Ἰουδαίου καὶ Τούρκου χειρότερον ἀκόμη κινδυνεύει νὰ ἐκλέξῃ, ἂν δὲν κάμῃ τὴν ἐκλογὴν μὲ προσοχὴν καὶ σκέψιν. Χριςιανὸν νοῶ, ἀληθινὸν τοῦ χριςιανισμοῦ φίλον, ζῆλον ἔχοντα τὸν κατ' ἐπίγνωσιν, καὶ καταπεισμένον, ὅτι ἡ ἀληθὴς Θρησκεία τὄνομα μόνον διαφέρει ἀπὸ τὴν δικαιοσύνην (2)· ὅπου βλέπεις φιλαρχίαν, σπουδὴν τίτλων, ἀποςροφὴν ἰσότητος, ἐκεῖθεν μὴ προσμένῃς δικαιοσύνην, καὶ ἀκολούθως μηδὲ Χριςοῦ Θρησκείαν· ἐκεῖ κρύπτεται ἐθνικόν τι καὶ κιαφηρικόν. « Οἱ δοκοῦντες

---

(1) Ἴδε τὰ εἰς τὰ Πολιτικ. Ἀριςοτέλ. Προλεγόμεν. σελ. ρκ'—ρκς'.

(2) « Τόδ' ἐςὶ Θρησκεύειν τὸ Θεῖον διὰ [τῶν] τῆς ὄντως δικαιοσύνης ἔργων τε καὶ γνώσεως » Κλήμ. ὁ Ἀλεξάνδρ. Στρωμάτ. VI, σελ. 653.

« ἌΡΧΕΙΝ ΤΩΝ ἘΘΝΩΝ, κατακυριεύουσιν αὐτῶν κ. τ. λ. »

¿Δὲν εἶν' ἄκρως παράξενον, ὅθεν ἔπρεπε νὰ προβάλλωνται εἰς τοὺς κοσμικοὺς τῆς ἰσότητος καὶ τῆς ἀγάπης τὰ παραδείγματα, ἐκεῖ μάλιςα (εἰς τὴν ἐκκλησίαν λέγω), νὰ πλεονάζῃ τὸ ἘΘΝΙΚῸΝ ὄνομα τῆς ἈΡΧΗ͂Σ;

Π. ¿Πῶς τοῦτο; δὲν καταλαμβάνω.

Δ. Οἱ Πατριάρχαι λέγω, οἱ Ἀχιερεῖς, οἱ Ἀρχιεπίσκοποι, οἱ Ἀρχιδιάκονοι, ἀκόμη καὶ οἱ Ἀρχιμανδρῖται.

Π. ¿Ποῖον ὄνομα λοιπὸν θέλεις νὰ δώσωμεν εἰς τοὺς Ἀρχιερεῖς;

Δ. Τὸ δοθὲν ἀπ' αὐτὴν τὴν θρησκείαν τοῦ Χριστοῦ, Ἐπίσκοποι; «Προσέχετε οὖν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ, ἐν « ᾧ ὑμᾶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο ἘΠΙΣΚΌΠΟΥΣ, ποι« μαίνειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ κ, τ. λ.» (1).

---

(1) Πράξ. κ', 28. Τὸ Πατριάρχης ἔλαβεν ἀρχὴν ἀπὸ τὴν Ἰουδαϊκὴν πολιτείαν, διῃρημένην εἰς δώδεκα Πατριὰς ἢ φυλὰς, ἐκ τῶν ὁποίων καθεμία ἐγνώριζε Πατριάρχην της ἐπώνυμον ἕν' ἀπὸ τοὺς δώδεκα υἱοὺς τοῦ Ἰακώβ. Εἰς τὴν Χριςιανικὴν ἐκκλησίαν τὄνομα τοῦ Πατριάρχου ἠκούσθη πρῶτον περὶ τὰ μέσα τῆς πέμπτης ἀπὸ Χριςοῦ ἑκατονταετηρίδος. Τὸ δὲ Ἀρχιερεὺς εὑρίσκεται καὶ εἰς τὴν Νέαν διαθήκην, ὄχι ὅμως ὡς τὸ ἐνοοῦσαν οἱ Ἰουδαῖοι, οὐδ' ὡς ἐπώνυμον τῶν χριςιανῶν ἐπισκόπων. Μόνος ὁ Χριςὸς ὀνομάζετ' εἰς αὐτὴν Ἀρχιερεύς· καὶ μόνον αὐτὸν ἐγνώρισαν οἱ Ἀπόςολοι Ἀρχιερέα καὶ Ἀρχιποιμένα (Α. Πέτρ. έ, 4), καὶ τοῦτον ὄχι κατὰ τὴν τάξιν Ἀαρὼν, ἀλλὰ κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδὲκ, τοῦ ὁποίου τὰ ὀνόματα σημαίνουν Δικαιοσύνην καὶ Εἰρήνην· « Ἰησοῦς, κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδὲκ, » ἀρχιερεὺς γενόμενος εἰς τὸν αἰῶνα. Οὗτος γὰρ ὁ Μελχισεδὲκ, βασι-

Π. Δὲν ἔχω τί νὰ ἀντιλέξω εἰς ταῦτα· δὲν τολμῶ ὅμως νὰ τὰ συμβουλεύσω καὶ πρὸς τοὺς ἐκεῖ. Φοβοῦμαι...

Δ. Ἔχων τὸ εὐαγγέλιον εἰς χεῖρας φοβεῖσαι τί; μή σ' ὀνομάσωσιν αἱρετικόν;

Π. Μὴ ἄλλο τι χειρότερον, Ἄθεον. Κ' εἰς τοῦτο, φίλε Δημοχάρη, δὲν ἔχει νὰ μὲ παρηγορήσῃ τὸ Ἔδοξεν αὐτῷ. Ὄχι δὲν ὑποφέρω τόσον αἰσχρὸν ἐπίθετον.

Δ. Μάταιος φόβος, φίλε Πασιχάρη· ἐπέρασ' ὁ καιρὸς, ὅτε ἀπὸ ἀληθινῶν ἀθέων ςόματα ἐδίδοντο εἰς ἄλλους τοιαῦτα ἀντιχριςιανικὰ ἐπίθετα. Δὲν ἔχει ἡ Ἑλλὰς ἱερωμένους ἀντιχρίςους· ἂν ἀγαπᾷς νὰ γνωρίσῃς τοιούτους, ζήτει τους εἰς τὴν ἀθλίαν Ἱσπανίαν καὶ εἰς τὴν ἀθλιεστέραν Λυσιτανίαν. Ἐὰν ὅμως εὑρεθῇ καὶ μεταξύ μας τὶς ἀρκετὰ μωρὸς, ἢ ἀρκετὰ ὑποκριτὴς, ὥςε νὰ σὲ συκοφαντήσῃ, οὐδ' ἐγὼ σὲ συμβουλεύω τὸ Ἔδοξεν αὐτῷ· ἔχεις ὅπλον ἰσχυρὸν ἄλλο, πάλιν ἀπὸ τὴν ὁπλοθήκην τῆς θρησκείας.

» λεὺς Σαλὴμ, ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίςου.... πρῶτον μὲν ἑρμη-» νευόμενος βασιλεὺς δικαιοσύνης, ἔπειτα δὲ καὶ βασιλεὺς Σαλὴμ, ὅ » ἐςι βασιλεὺς εἰρήνης » (Πρὸς Ἑβρ. ς'. 20. ζ', 1-2). Εἰς ἡμᾶς σήμερον ὁ Ἀρχιερεὺς, ἂν νοῆται κατὰ τὴν τάξιν Ἀαρὼν, Ἰουδαΐζει· καὶ οὕτω φαίνετ' ὅτι τὸ νοεῖ ὁ κλῆρος τῆς Δυτικῆς ἐκκλησίας, ἐπειδὴ δεκατεύει ἀκόμη τοὺς χριςιανούς του (ὅπου συγχωρεῖται), ὡς ἐδεκάτευαν οἱ Λευῖται τοὺς Ἰουδαίους. Ἂν νοηθῇ κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδὲκ, σφετερίζεται τὸ εἰς μόνον τὸν Χριςὸν δοθὲν ὄνομα.

Τοῦτο ἔκρινα σημειώσεως ἄξιον, ὄχι δογματικῶς, ἀλλ' ὑποβάλλων αὐτὸ εἰς τὴν κρίσιν τοῦ φιλοχρίςου τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας κλήρου.

Π. Φανέρωσέ μέ το, παρακαλῶ σε.

Δ. Εἰπέ τον, ὅτι Ἀθέους ὀνομάζει ὁ Ἀπόςολος τοὺς μὴ πιςεύοντας εἰς τὸν Χριςόν (1)· κ' ἐρώτησέ τον, · τίς δὲν πιςεύει εἰς Χριςὸν, ὅςις ἀγαπᾷ ἀρχὰς, ἐξουσίας, τίτλους, μισεῖ τὴν ἰσονομίαν, καὶ τὴν ἀδελφικὴν μετ' ἀλλήλων συμβίωσιν, ἢ ὅςις ἐπιθυμεῖ καὶ εὔχεται νὰ ἴδῃ τοὺς ἐλευθερωμένους Ἕλληνας, κατὰ μὲν τὴν κοσμικὴν πολιτείαν, κυβερνωμένους ἀπὸ κυβερνήτας τὸ πρᾶγμα καὶ τὄνομα χριςιανοὺς, καὶ ὄχι ἐθνικούς· κατὰ δὲ τὴν ἱερατικὴν, ποιμαινομένους ἀπὸ πατέρας φιλοςόργους, καὶ ὄχι ἀπὸ λύκους βαρεῖς, καλυμμένους μὲ δέρματα προβάτων; Εἶχα καὶ ἄλλα νὰ σὲ εἴπω περὶ τούτου, καὶ ἀπὸ τὴν ἐκκλησιαςικὴν καὶ ἀπὸ τὴν πολιτικὴν ἱςορίαν, φίλε μου Πασιχάρη, ἂν δὲν ἐβιάζεσο νὰ ἀναχωρήσῃς.

Π. Μὲ κακοφαίνεται πολὺ, ὅτι δέν με συγχωρεῖ ὁ καιρὸς νὰ τ' ἀκούσω· ἐλπίζων ὅτι θέλεις ἄλλην φορὰν μὲ τὰ διηγηθῆν, σ' εὔχομαι καὶ τρίτον ὑγείαν!

Δ. Καὶ κατευόδιον ἐγὼ εἰς τὸν Πασιχάρην!

15 Μαρτίου, 1829.

---

(1) « Ὅτι ἦτε ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ χωρὶς Χριςοῦ, ἀπηλλοτριωμένοι » τῆς πολιτείας τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ξένοι τῶν διαθηκῶν τῆς ἐπαγγελίας, » ἐλπίδα μὴ ἔχοντες, καὶ ΑΘΕΟΙ ἐν τῷ κόσμῳ. » Πρὸς Ἐφεσ. β', 12.

ΓΛΩΣΣΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΥΛΗΣ

ΔΟΚΙΜΙΟΝ.

ΑΛΦΑΒΗΤΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Α.

Α. Στοιχεῖον πρῶτον τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀλφαβήτου. Πλεονάζει καταρχὰς τῶν λέξεων, οἷον, Ἀπήγανος, Ἀμασχάλη, Ἀσφενδόνη, πλεονασμὸν συγχωρημένον εἰς τοὺς ποιητὰς, ὁσάκις τὸ ἀπαιτεῖ τὸ μέτρον τῶν συλλαβῶν, οἷον ὁ ςιχουργήσας (δὲν ἐνθυμοῦμαι τίς),

Δίδει του πληγὴν μεγάλην
Μέσα εἰς τὴν ἀμασχάλην,

φανερὸν, ὅτι ἐπλεόνασε τὸ ᾱ, διὰ τὸ μέτρον. Ἀλλ' ἐὰν ἀντὶ τοῦ Μέσα ἐμεταχειρίζετο τὸ Πάραυτα, ἢ ἄλλο τὶ τρισύλλαβον, τότ' ἐδύνατο νὰ εἴπῃ χωρὶς πλεονασμὸν,

Πάραυτα εἰς τὴν μασχάλην.

Λαμβάνεται εἰς τόπον τοῦ η̄, Δὰ (δωρικῶς), Ἀλεκάτη — τοῦ ο̄, Ἀγκανίζει, Ἀρμαθιὰ, Ἀρφανός. — τοῦ ω̄ (Ἴδ. Ἄτακτ. I, σελ. 99). — τῆς αι̅ διφθόγγου, Ἀψὰ ἀπὸ τὸ Αἶψα. Αἱ λοιπαὶ μεταβολαὶ ἐσημειώθησαν πρότερον (Ἄτακτ. I, σελ. 377).

Α. Σημαίνει ςέρησιν, συνθεμένον μὲ λέξεις ἄλλας, τῶν

ὁποίων ποτὲ μὲν φυλάσσει, ποτὲ δὲ μεταβάλλει τὸν σχηματισμόν. Τὸν φυλάττει μὲν, παραδείγματος χάριν, εἰς ταύτας τὰς λέξεις· ἀπὸ τὸ νοῦς σχηματίζεται τὸ Ἄνους, ὁ ϛερημένος δηλαδὴ ἀπὸ νοῦν, ἀπὸ τὸ κακὸς, Ἄκακος, ὁ ϛερημένος ἀπὸ κακίαν, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Τὸν μεταβάλλει δὲ εἰς ταύτας· ἀπὸ τὸ ὕλη, Ἄϋλος, ὅστις δὲν εἶναι πλασμένος ἀπὸ ὕλην, ἀπὸ τὸ ψυχὴ, Ἄψυχος, ὅστις δὲν ἔχει ψυχήν.

Ὅταν ἡ ἁπλῆ λέξις ἀρχίζῃ ἀπὸ φωνῆεν, τὸ ϛερητικὸν ᾱ προσλαμβάνει τὸ ν̄ καὶ γίνεται ᾱν̄, εἰς ἀποφυγὴν τῆς προξενουμένης ἀπὸ τὴν συνδρομὴν δύο φωνηέντων κακοφωνίας. Οὕτω παρ. χάρ. ἀπὸ τὸ ἄξιος, δὲν λέγομεν Ἀάξιος, διὰ τὸ κακόφωνον, ἀλλ' Ἀνάξιος· ἀπὸ τὸ ἁρμοϛὸς, ὄχι Ἀάρμοϛος, ἀλλ' Ἀνάρμοϛος. Καὶ τοῦτο μὲν φαίνεται γενικὸς κανὼν δι' ὅλας τὰς ἀρχομένας ἀπὸ τὸ ᾱ φωνῆεν, διότι, ἐπειδὴ ἡ ἐκφώνησις τοῦ ᾱ ἀπαιτεῖ τὴν μεγαλητέραν ἄνοιξιν τοῦ ϛόματος καὶ τῶν χειλέων, ἕπεται, ὅτι καὶ ἡ συνδρομὴ τῶν δύο α α κάμνει μεγαλητέραν τὴν κακοφωνίαν. Εἰς τὰς λέξεις ὅμως τὰς ἀρχομένας ἀπὸ τὰ λοιπὰ φωνήεντα, ὁ κανὼν ἔχει ἐξαιρέσεις· ἐπειδὴ λέγομεν Ἀόμματος, Ἄϋλος κ. τ. λ. καὶ ὄχι Ἀνόμματος, Ἄνυλος.

Εἰς τινὰς λέξεις ἐχούσας τὸ ϛερητικὸν ᾱ μὲ προσθήκην τοῦ ν̄, οἱ χυδαῖοι ἐπενόησαν βάρβαρον συγκοπὴν, ἄγνωϛον εἰς τοὺς παλαιοὺς, οἷον Ἀρίθμητος, Ἀγδίκητος, Ἄγγικτος κ. τ. λ. ἀντὶ τοῦ Ἀναρίθμητος, Ἀνεκδίκητος, Ἀνέγγικτος. Τὰ τοιαῦτα εἰς τοὺς ποιητὰς συγχωροῦνται ἴσως κάποτε· οἱ πεζογράφοι χρεωστοῦν νὰ τἀποφεύγωσι.

Εἰς ἄλλας λέξεις τὸ ϛερητικὸν ᾱ διπλασιάζεται μὲ προσθήκην τοῦ ν̄ μεταξὺ τῶν δύο, οἷον Ἀνάβαθος, Ἀνάμελος, ἀντὶ τοῦ Ἄβαθος (Ἑλλ. Ἀβαθὴς), Ἄμελος (Ἑλλ. Ἀμελὴς), Ἀνάβολα, Ἀνάκαρδα, ἀντὶ τοῦ Ἄβολα, Ἄκαρδα.

Τούτων παραδείγματα εὑρίσκονται καὶ εἰς τὴν ἀρχαίαν τῶν Ἑλλήνων γλῶσσαν, μάλιςα δὲ τῶν ποιητῶν, οἷον Ἀνάεδνος, Ἀνάελπτος, καὶ ἄλλα.

Ἆ. Ἐπιφώνημα θαυμασμοῦ, Ἆ! καλὲ τίμε λέγεις;— ἐπιθυμίας, Ἆ! μὴν ἦτον ἀληθὲς ὅ,τι με λέγεις. — λύπης, Ἆ! πόσον εἶμαι δυστυχής! — γέλωτος, Ἃ, Ἃ, Ἆ, νόστιμον τοῦτο! Ἁμαρτάνουν ὅσοι ἀντὶ τούτου μεταχειρίζονται τὸ Ἀχ.

Σημείωσε, ὅτι ὁ διάφορος πνευματισμὸς τοῦ ἐπιφωνήματος τούτου, ἐπινοηθεὶς εἰς διάκρισιν τῆς διαφόρου σημασίας ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς γραμματικούς, εἰς ἡμᾶς τὴν σήμερον ἔγινεν ἀδιάφορος· ὅθεν ἐπίσης καλῶς γράφεται Ἃ, Ἃ, Ἆ, ἢ Ἀ.

ἌΒΑΛΤΟΣ, ὅστις ἀκόμη δὲν ἐβάλθη, νέος, καινούργιος (Ἑλλ. καινουργής). Φόρεμα ἄβαλτον, φόρεμα, τὸ ὁποῖον κανεὶς ἀκόμη δὲν ἐνδύθη, καὶ ἀκολούθως, νέον.

Οἱ παλαιοὶ ἐμεταχειρίζοντο, εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν, τὴν λέξιν Ἀβλής, σύνθετον (ὡς καὶ τὸ Ἄβαλτος) ἀπὸ τὸ Βάλλω ῥῆμα καὶ τὸ ᾱ, στερητικὸν μόριον. Κατὰ τὸν Ἡσύχιον, » Ἀβλής, νεουργής, μὴ βληθεὶς » καὶ « Ἄβλητα, καινά, » κ. τ. λ ». Καὶ ἂν ἐκεῖνοι τὸ ἐμεταχειρίζοντο διὰ νὰ σημάνωσι βέλος, τὸ ὁποῖον ἀκόμη δὲν ἐβάλθη, ἤγουν δὲν ἐτοξεύθη, καὶ ἀκολούθως νεωστὶ κατασκευασμένον, τίποτε δὲν ἐμποδίζει ἡμᾶς νὰ μεταχειριζώμεθα τὸ Ἄβαλτον καὶ εἰς τὰ ἐνδύματα ἢ φορέματα. Ἡ λέξις Βάλλω εἶναι πολυσήμαντος· ἐπειδὴ ἀπ' αὐτὴν ὠνομάσθη καὶ τὸ ἔνδυμα, Περίβλημα καὶ Περιβόλαιον. Οὐδ' αὐτὸς ὁ βαρβαροφανὴς σχηματισμὸς τοῦ Ἄβαλτος (ἀντὶ τοῦ Ἄβλητος), μάχεται τὴν ἀναλογίαν τῆς γλώσσης, ἐπειδὴ ὁμοιάζει τὸ ἀπὸ τὸ Ψάλλω, Ἄψαλτος, καὶ τὸ ἀπὸ τὸ Σφάλλω, Ἄσφαλτος.

Σημείωσε προσέτι, ὅτι ὡς λέγομεν Ἄβαλτον φόρεμα, τὸ μὴ

ἀκόμη ἐπιβαλμένον εἰς τὸ σῶμα, ὡσαύτως λέγομεν καὶ Πρωτόβαλτον, τὸ ὁποῖον ἐνδυόμεθα κατὰ πρώτην φοράν.

ἌΒΙΑ, Στεῖρα, στέρφα (stérile). Ταύτην τὴν σημασίαν δίδει εἰς τὸ Ἄβια ὁ Σομαυέρας. Ὁ δὲ Δουκάγγιος (σελ. 4) τὸ γράφει παροξυτόνως Ἀβία, μὲ τὴν αὐτὴν ἐξήγησιν, λέγων, « sterilis, » στεῖρος, ἄγονος. » Νομίζω ὅμως, ὅτι τὸ Ἄβια (ἢ μᾶλλον, Ἄβιος) ἁρμόζει πλέον εἰς γυναῖκας ὑποκειμένας εἰς συχνὰς ἐξαμβλώσεις, ἢ γεννήσεις ἀσθενῶν καὶ ὀλιγοβίων βρεφῶν, παρὰ εἰς τὰς ὁλότελα στείρας. « Ἄβια, οὐ βιώσιμα » λέγει ὁ Ἡσύχιος, οὐδετέρως.

ἈΒΛΑΒΗΣ, (ἴσως) ὅστις δὲν βλάπτεται· Ἄβλαβος, (ἴσως) ὅστις δὲν προξενεῖ βλάβην, οἷον, Ἄβλαβον φαγίον, ποτόν. κ. τ. λ.

ἌΒΟΥΛΑ. Ζήτει Ἄβουλος.

ἌΒΟΥΛΟΣ (inconsidéré). Ἔχομεν παροιμίαν διδασκαλικήν, Ἄβουλος νοῦς, διπλὸς ὁ κόπος. Τοῦτο συμβαίνει εἰς τοὺς ἐπιχειροῦντας τί, χωρὶς νὰ τὸ προσκεφθῶσι, καὶ νὰ τὸ προερευνήσωσιν ἀκριβῶς· καὶ κοπιάζουν τὸ διπλοῦν, καὶ οὐδ' ὁ διπλοῦς κόπος ἀρκεῖ πολλάκις νὰ τὸ κατορθώσωσι. Ἄβουλα, ἐπίῤῥ. συντασσόμενον κομψῶς μὲ γενικήν, οἷον Ἄβουλά μου, χωρὶς τὴν θέλησιν ἢ γνώμην μου· Τὸ ἔκαμεν ἄβουλα τῶν γονέων του.

ἈΓΆΛΙΑ. Ἐπίῤῥ. σιγὰ (doucement). Ἴσως ἀπὸ τὸ Ἀγανός. « Ἀγάνιδα, ἀτρέμας » λέγει ὁ Ἡσύχιος, καὶ « Ἀγανοί, » πραεῖς. »

ἈΓΑΠΩ, εὐαρεστοῦμαι εἰς πρόσωπον ἢ πρᾶγμα τί, κρίνων αὐτὸ ὡς καλόν. Ἀγαπῶ μὲ τὴν καρδίαν, — ἀπὸ καρδίας, — ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας. Ἀγαπῶ τὸν Θεόν, — τὸν πλησίον, — τὴν ἀρετήν, — τὴν σπουδήν. Ἀγαπῶ πιστά, — σταθερά, — ἐγκαρδιακά. Τὸν

ἀγαπῶ ὡς τὸν ἑαυτόν μου, — ὡς τὰ ὀμμάτιά μου. 2) Συνειθίζω, καταγίνομαι, ἀσχολοῦμαι, εὑρίσκω εὐχαρίστησιν εἰς πρᾶξιν τινὰ, Ἀγαπᾷ νὰ καταλαλῇ, — νὰ κοιμᾶται, — νὰ παίζῃ.

Αἱ τελευταῖαι φράσεις ἰσοδυναμοῦν μὲ τὸ Ἀγαπᾷ τὴν καταλαλιὰν, τὸν ὕπνον, τὸ παιγνίδιον. 3) Ἔχω ἔρωτα εἰς πρόσωπον διαφόρου γένους, Ἀγαπᾷ ἀνὴρ γυναῖκα, ἡ Γυνὴ ἄνδρα, καὶ οὐδετέρως, Ἀγαπᾷ, χωρὶς πτῶσιν, ἀντὶ τοῦ ἁπλῶς ἔχει ἔρωτα, οἷον, Δὲν ἐξεύρει πόσον σκληρὸς τύραννος εἶναι ὁ ἔρως, ὅςις ποτέ του δὲν ἠγάπησεν. Ὅθεν λέγεται καὶ Ἀγαπητικὸς ὁ ἐραςὴς, καὶ Ἀγαπητικὴ ἡ ἐρωμένη, ἀντὶ τῶν ὁποίων ὀρθότερον ἤθελ' ἴσως εἶσθαι τὸ Ἀγαπητὸς καὶ Ἀγαπητή. 4) Προτιμῶ (μὲ τὸ Κάλλιον). Κάλλιον ἀγαπῶ νὰ ἀποθάνω παρὰ νὰ πράξω ἔργον ἄτιμον. 5) Εὐαρεςοῦμαι ὠφελοῦμαι, εἴς τι ἢ ἀπό τινος (ἐπὶ ἀλόγων ζώων ἢ ἀψύχων). Τὰ ἀηδόνια ἀγαποῦν ὅπου εἶναι νερὰ πολλά. Τὰ σιτάρια δὲν ἀγαποῦν πετρώδεις τόπους.

Εἰς τὴν πρώτην σημασίαν, λέγομεν, Ἀγαπῶ ἀπὸ καρδίας, ὡς τὸ ἔλεγαν καὶ οἱ παλαιοί (Ἀριςοφάν. Νεφ. 86),

> Ἀλλ', εἴπερ ἐκ τῆς καρδίας μ' ὄντως φιλεῖς,
> Ὦ παῖ, πιθοῦ, ——————

ἤγουν, Ὦ παιδίον, ἄκουσε τὴν συμβουλήν μου, ἂν ἀληθινὰ μ' ἀγαπᾷς ἀπὸ καρδίας. Λέγομεν ἀκόμη, συγχαιρόμενοι, εὐχόμενοι, ἢ παρακαλοῦντες τινὰ καὶ ζητοῦντες τί, Νὰ ἴδῃς ὅ,τι ἀγαπᾷ ἡ καρδία σου! Νὰ χαρῇς ὅ,τι ἀγαπᾷς! Ὁμοίως καὶ οἱ παλαιοὶ (Σοφοκλ. Οἰδ. Κολ. 250),

> Πρὸς ὅ,τι σοι φίλον, ἐκ σέθεν ἄντομαι,
> Ἢ τέκνον, ἢ λέχος, ἢ χρέος, ἢ θεός.

Εἰς τὴν δευτέραν σημασίαν ἐμεταχειρίζοντο τὸ συνώνυμον Φιλῶ (Σοφοκλ. Οἰδ. Τυρ. 569),

Ἐφ' οἷς γὰρ μὴ φρονῶ, σιγᾷν φιλῶ.

Ἡ τρίτη εὑρίσκεται εἰς τοὺς Ἑβδομήκοντα, « Θημὰρ τὴν » ἀδελφὴν Ἀβεσσαλὼμ τοῦ ἀδελφοῦ μου ἐγὼ ἀγαπῶ. » (Β. Βασιλ. 13, 4).

Εἶπε καὶ ὁ Λουκιανὸς (Ἀληθ. ἱστορ. Β', § 25), « Ἐπιμανῶς » ἀγαπῶσα τὸν νεανίσκον. »

ἈΓΓΑΡΕΥΩ. (Ἴδ. Πρόδρ. Ἑλλ. Βιβλιοθήκ. σελ. 364).

ἈΓΓΕΙΟΝ, σκεῦος κοῖλον, διωρισμένον νὰ δέχεται καὶ νὰ κρατῇ τί. 2) Εἰδικῶς καὶ κατ' ἀντονομασίαν, τὸ εἰς ὑποδοχὴν οὔρου, ἢ κοπρίων χρήσιμον, τὸ ὁποῖον καὶ Καθήκιον, καὶ Ἐπιδέξιον, καὶ Ἀναγκαῖον, καὶ Χρεία λέγεται· Καθήκιον, ὅτι κάθηται ἐπάνω εἰς αὐτὸ, ὅστις θέλει νὰ κενώσῃ τὴν κύστιν ἢ τὴν κοιλίαν· Ἐπιδέξιον, κατ' εὐφημισμὸν ὅμοιον τῶν Ἰταλῶν, οἱ ὁποῖοι τὸ σημαίνουν μὲ ταυτόσημον λέξιν, Destro. Ἀναγκαῖον, καὶ Χρεία, ὅτι ὑπουργεῖ εἰς μίαν ἀπὸ τὰς ἀναγκαιοτάτας τῆς φύσεως χρείας. 3) Μεταφορικῶς, Κακὸν ἀγγεῖον, ἄνθρωπος διεστραμμένος, γεμισμένος ἀπὸ κακίαν, « Πλήρης παντὸς δόλου καὶ πάσης » ῥᾳδιουργίας » ὡς εἶπεν ὁ Ἀπόστολος (Πράξ. ιγ', 10). Ὁ Ἀριστοφάνης (Ἀχαρν. 936) λέγει περί τινος συκοφάντου,

Πάγχρυσον ἌΓΓΟΣ ἔσαι,
Κρατὴρ ΚΑΚΩΝ, τριπτὴρ δικῶν·

ὅθεν φαίνεται, ὅτι τὸ Ἀγγεῖον εἶναι παράγωγον τοῦ Ἄγγος.

ἈΓΓΕΛΙΚΟΣ, ἴδιος τῶν Ἀγγέλων. Βίον ἀγγελικὸν ὀνομάζουν οἱ Μοναχοὶ τὸν μοναστικὸν βίον, καὶ Σχῆμα ἀγγελικὸν, τὴν μοναστικὴν φορεσίαν, ἥτις τοὺς διακρίνει ἀπὸ τοὺς

κοσμικούς. Ἀγγελικὴ φωνή, ἡ γλυκεῖα καὶ μελῳδικὴ φωνὴ (voix angélique).

Τὸ θηλυκὸν Ἀγγελικὴ ὀξύνεται, ὡς τὸ ἀρσενικὸν, ὅταν ἦναι ἐπίθετον· παροξύνεται δὲ, Ἀγγελίκη (Angélique), ὅταν μεταβαίνῃ εἰς ὄνομα γυναικὸς κύριον, καὶ ὄχι, προπαροξυτόνως, Ἀγγέλικα. Λέγεται καὶ Ἀγγελίνα.

ἌΓΓΕΛΟΣ, (ange). Θηλυκ. Ἀγγέλισσα (ange femelle). Ζ. Νεράδες.

ἈΓΓΊΔΕΣ (γρ. Ἀγκίδες). Εἰς τούτους τοῦ Ὀππιανοῦ (Ἁλ. III, 285) τοὺς στίχους,

Χαλκοῦ μὲν σκληροῖο τετυγμένον, ἠὲ σιδήρου
Ἄγκιστρον πέλεται, δίχα δὲ γλωχῖνες ἔχουσιν,

ὁ σχολιαστὴς ἐξηγεῖ τὸ Γλωχῖνες, διὰ τοῦ Ἀγγίδες (pointes) τῆς κοινῆς γλώσσης. Οἱ παλαιοὶ τὰς ἔλεγαν Ἀκίδας χωρὶς τὸ γ· ἀλλ' ὅτι καὶ τὸ Ἀγκίδες (ὄχι Ἀγγίδες) ἦτον Ἑλληνικὸν, μαρτυρεῖται ἀπὸ τὸν Ἡσύχιον, ὅστις λέγει ὄχι μόνον, « Ἀκίδας, τοῦ βέλους τὰς ὀξύτητας » ἀλλ' ὀνομάζει καὶ τὴν βελοθήκην (carquois) « Ἀγκίον, Ἀγκιθήκην. »

ἈΓΓΡΊΖΩ (irriter, effaroucher). Ἴσως καὶ τοῦτο Ἀγκρίζω. Ὁ ποιητὴς τοῦ ΒΧ. λέγει,

Εἶχε δ' αὐτὸς ὁ βασιλεὺς δύο παῖδας φιλτάτους,
Λοιπὸν ὡς ἐτελεύτησεν ὁ πρῶτος ἐκ τοὺς δύο,
Καὶ ὁ υἱός του ὁ δεύτερος ἐξέβη ἠγκρισμένος.

Καὶ ἄλλος (ΣΦ),

Ὁ νοῦς τις τῆς πολιτικῆς εἰς τὸ κακὸ γυρίζει,
Ἀγκρίζει κύριν καὶ παιδία, καὶ ἀνδρόγυνα χωρίζει.

Λέγει ὅμως ὁ Ἡσύχιος, « Ἀγγρίζειν, ὑφαιρεῖσθαι, ἐρεθίζειν. » Τὴν αὐτὴν γραφὴν καὶ τὴν αὐτὴν ἐξήγησιν φέρει καὶ ὁ Ἐτυμο-

λόγος (σελ. 7). Ἀλλ' ὁ Σουΐδας, « Ἄγγρις, ἡ ὀδύνη, καὶ » Ἀγγρίζειν, τὸ ὀδυνᾷν » Γράφεται καὶ διὰ τοῦ ε· « Ἐγγρι- » αμὸς παροξυσμὸς » λέγει πάλιν ὁ Ἡσύχιος. Ζ. Ἀγρίζω.

ἈΓΓΡΊΦΙΟΝ (ὄχι ἀγκρύφιον), ἁρπάγιον, ὄργανον ὡσεπιπολὺ σιδηροῦν, ἔχον μίαν ἢ πολλὰς ἄκρας κυρτὰς, ὅθεν κρεμῶμεν, ἢ μὲ τὸ ὁποῖον, ἀναλαμβάνωμεν ἢ ἀνασύρωμεν τίποτε. Εἶναι τὸ βαρβαροτουρκιςὶ λεγόμενον Τσιγκέλιον (croc ἢ crochet). Τὸ Ἀγγρίφιον πιθανὸν ὅτι παράγεται ἀπὸ τὸ Ἔγγριφος, Ἐγγρίφιον (ἀπὸ τὴν πρόθεσιν, ἘΝ, καὶ τὸ ΓΡΊΦΟΣ ἢ ΓΡΙΠΟΣ). Ἐνδέχεται δὲ νὰ ἔπαθε καὶ συγκοπὴν τῆς ἈΝᾺ προθέσεως, ἀπὸ τὸ Ἀναγρίφιον, ὡς τὸ Ἄγκρισις ἀπὸ τὸ Ἀνάκρισις, καὶ τὸ Ἄγκλιμα ἀπὸ τὸ Ἀνάκλιμα. Τὸ δὲ Ἁρπάγιον (ὅθεν τὰ Γαλλικὰ ὀνόματα harpeau, harpin, harpon), εἶν' ὑποκοριςικὸν τοῦ Ἁρπάγη, (ἀπὸ τὸ ἁρπάζω). Ἁρπάγην ὠνόμαζαν οἱ παλαιοὶ τὸ σκεῦος μὲ τὸ ὁποῖον ἐκβάλλονται ἀπὸ τὰ πηγάδια οἱ πεσόντες εἰς αὐτὰ κάδοι ἢ σίκλαι (seaux). « Ἁρπάγη (λέγει ὁ Ἡσύχιος)... σκεῦος ἔχον ὀγκίνους, » ᾧ τοὺς κάδους ἀνασπῶσιν ἀπὸ τῶν φρεάτων κ. τ. λ. »

ἈΓΔΊΚΗΤΟΣ, ἀντὶ τοῦ Ἀκδίκητος, καὶ τοῦτο πάλιν ἀντὶ τοῦ Ἀνεκδίκητος, Λατιν. Inultus (qui n'est point vengé). Ζ. Α. ςερητ. καὶ Παρου.

ἉΓΙΆΖΩ (devenir saint), καὶ μεταβατ. Κρίνω ἅγιον (canoniser). 2) καθαρίζω δι' ὕδατος τοῦ ὀνομαζομένου Ἁγιασμοῦ (eau bénite) ἢ ἄλλου τινὸς μέσου (sanctifier). Ζ. Ψηφῶ.

ἉΓΙΑΣΜΌΣ. Ζ. Ἁγιάζω.

ἉΓΙΟΚΈΡΙ, Ἁγιοκήριον. Οὕτως ὠνομάσθη ἡ ἀπὸ κηρίον κατασκευασμένη λαμπὰς (bougie), διὰ τὴν ὡσμάλιςα εἰς τὰς ἐκκλησίας χρῆσιν.

ἈΓΙΌΚΛΗΜΑ. Ζ. Αἰγόκλημα.

ἈΓΚΑΛΆ. Ζ. Καλακαί.

ἈΓΚΑΛΊΑ (καὶ ὄχι Ἀγγαλία) σημαίνει τὸ αὐτὸ καὶ Ἀγκάλη, τὴν ὅλην χεῖρα δηλαδὴ ἀπὸ τοὺς ὤμους ἕως τὰ δάκτυλα, κυρτωμένην διὰ νὰ περιλάβῃ τι πρᾶγμα ἢ πρόσωπον· ὅθεν τὸ ῥῆμα Ἀγκαλιάζω (embrasser), σημαῖνον τὴν ἐνέργειαν, καὶ τὰ ῥηματικὰ, Ἀγκαλίασις, ἢ Ἀγκαλίασμα, τὴν ἀπὸ τῆς ἐνεργείας πρᾶξιν. 2) αὐτὸ τὸ περιλαμβανόμενον πρᾶγμα, οἷον, Ἐκράτει μίαν Ἀγκάλην (brassée) ἢ Ἀγκαλίαν ξύλα, ἢ φρύγανα, κ. τ. λ.

Κατὰ τὸ δεύτερον σημαινόμενον εὑρίσκομεν εἰς τὸν Ἡσύχιον, « Ἀγκαλίδες, αἱ τῶν φρυγάνων δέσμαι ἢ μερίδες, » καὶ εἰς τὸν Σουΐδαν, « Ἀγκαλίδα, μερίδα. » Ἀντὶ τοῦ Ἀγκαλὶς ὁ Ὅμηρος ἐμεταχειρίσθη τὸ Ἄγκαλος, (Ὕμν. εἰς Ἑρμ. 82),

> Συμμίσγων μυρίκας καὶ μυρσινοειδέας ὄζους,
> Τῶν τότε συνδήσας νεοθηλέος ἄγκαλον ὕλης.

Τὰ πρὸ τοῦ Σνεϊδέρου Λεξικὰ τὸ ἐσημείωσαν ὡς ἀρσενικὸν, Ὁ ἄγκαλος· ἐνδέχεται ὅμως, ὡς τὸ ὑπωπτεύθη, νὰ ἦναι καὶ οὐδέτερον, Τὸ ἄγκαλον. Καὶ τοῦτο κρίνω πιθανώτερον.

ἈΓΚΑΛΙΆΖΩ. Ζ. Ἀγκαλία, καὶ Περιλαμπάνω.

ἈΓΚΑΝΊΖΕΙ (λέγομεν) ὁ γάδαρος, θέλοντες νὰ σημάνωμεν τὴν ἐνέργειαν τῆς φωνῆς του. Ὀρθότερον ἤθελ' εἶσθαι τὸ Ὀγκανίζει, ἐπειδὴ εἶναι ἀπὸ τὸ παλαιὸν Ὀγκάω, Ὀγκάομαι. Ὡς ἀπὸ τὸ Ὀργάω ἔγινε τὸ Ὀργανίζω, τὸν αὐτὸν τρόπον ἀπὸ τὸ Ὀγκάω ἐσχηματίσθη τὸ Ὀγκανίζω (braire).

ἈΓΚΊΔΕΣ. Ζ. Ἀγγίδες.

ἈΓΚΙΝΆΡΑ, ἀπὸ τὸ Ἑλλην. Κινάρα (artichaut), καὶ μὲ τὸ πλεοναστικὸν ᾱ Ἀκινάρα. τὸ γ̄ ἐπροστέθη, ὡς εἰς τὸ Ἀγκίδα.

ἈΓΚΩΝΊΑ, τὸ αὐτὸ καὶ Γωνία (coin), ἀπὸ τὸ Ἀγκὼν (coude)· διότι τοῦ Ἀγκῶνος ἡ δίπλωσις σχηματίζει γωνίαν, καὶ πᾶσα γωνία εἰκονίζει διπλωμένον ἀγκῶνα. Οἱ σχολιασταὶ τοῦ Ὁμήρου (Ἰλιάδ. π΄, 702), εἰς τὸ « Ἐπ' ἀγκῶνος » τείχεος » παρετήρησαν, ὅτι ὁ Ποιητὴς ἐμεταχειρίσθη τὸ Ἀγκὼν εἰς σημασίαν τοῦ Γωνία.

ἈΓΝἈΝΤΙΑ ἀπὸ τὸ ἐναντία (ἐπίρρ.) κατὰ τροπὴν τοῦ ε̄ εἰς ᾱ, καὶ προσθήκην τοῦ δίγαμμα.

ἌΓΝΩΣΤΟΣ (imprudent). Ζ. Περνῶ. Καὶ ἐξήγει ἐμπαρόδῳ καὶ τὸν Ἡσύχιον, « ὈΝΟΔΈΣΤΕΡΟΙ, ἄγνωστοι. » Οἱ κριτικοί, μὴ γνωρίζοντες τὴν νέαν σημασίαν τοῦ Ἄγνωστοι, δὲν ἐκατάλαβαν τί λέγει ὁ Ἡσύχιος. Γράφε πρῶτον ὈΝΩΔΈΣΤΕΡΟΙ (ἀπὸ τὸ Ὀνώδης), ἔπειτα νόει ἀγνώστους τοὺς ὀνώδεις τὸν νοῦν, ἢ ἂν ἀγαπᾷς, μονολεξεί, τοὺς Γαδαρόνους, ὡς ὀνομάζουν καὶ οἱ Γάλλοι Γάδαρον (âne), μεταφορικῶς, τὸν ἠλίθιον, καὶ Γαδουροσύνην (ânerie) πρᾶξιν ἢ λόγον ἀνόητον.

ἌΓΟΥΡΟΣ, ὁ μὴ ὥριμος. Οἱ παλαιοὶ ἔλεγαν, Πέπων, Ὥριμος καὶ Ὡραῖος (mûr), τῶν ὁποίων τὸ ἀντικείμενον εἶναι Ἄωρος (vert), καὶ μὲ τὸ Αἰολικὸν δίγαμμα, Ἄγωρος. Ἡ δὲ τροπὴ τοῦ ω̄ εἰς ου̅ συνέβη κατὰ τὸ Κουδούνιον ἀπὸ τὸ Κώδων, καὶ Σκουρία ἀπὸ τὸ Σκωρία.

ἈΓΡΆΜΜΑΤΟΣ, ἀμαθής, ἀπαίδευτος (ignorant), καὶ ἀκολούθως ἄχρηστος· ὡς τὸ μαρτυρεῖ καὶ ἡ κοινὴ παροιμία, » Ἄνθρωπος ἀγράμματος, ξύλον ἀπελέκητον » παροιμία ἀξία νὰ λέγεται καὶ νὰ μνημονεύεται συχνά. Καθὼς τὸ ξύλον διὰ νὰ χρησιμεύσῃ εἰς οἰκοδομήν, πρέπει πρῶτον νὰ πελεκηθῇ, παρόμοια καὶ ὁ πολίτης, διὰ νὰ ἦναι χρήσιμος εἰς τὴν πολιτείαν καὶ πατρίδα του, χρεωστεῖ νὰ ἐξεύρῃ κἂν, ἂν ὄχι ἄλλο, νὰ ἀναγινώσκῃ, νὰ γράφῃ, νὰ ἀριθμῇ, καὶ διὰ τῆς ἀναγνώσεως

ἠθικῶν καὶ ἱστορικῶν βιβλίων, νὰ σοφίζεται καθημέραν, ὥςε νὰ βλέπῃ καὶ νὰ κρίνῃ ὀρθῶς τὰ γινόμενα.

Διπλοῦν ὁρῶσιν οἱ μαθόντες γράμματα,

εἶπεν ἕνας ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς ποιητάς.

ἌΓΡΑΦΟΣ (ὁ καὶ ἡ), ὅςις δὲν εἶναι γραμμένος, οἷον, Παράδοσις ἄγραφος, Νόμος ἄγραφος. Λαμβάνεται καὶ οὐσιαςικῶς ἢ μᾶλλον ἐλλειπτικῶς, εἰς τὸ οὐδέτερον, Τοῦτο εἶναι ἀπὸ τὰ ἄγραφα, ἤγουν ἀπὸ τὰ ἀσυνήθιςα, ἀπὸ τὰ παράξενα, ὅταν ὁ λόγος ἦναι περὶ παραδόξου τινὸς πράγματος. 2) Εἰς τὸν ὁποῖον δὲν εἶναι τίποτε γραμμένον, Χαρτίον ἄγραφον, ἤγουν λευκὸν (papier blanc).

ἌΓΡΕΛΟΣ. Ἑλλην. Ἀγριέλαιος, ἢ Κότινος (olivier sauvage).

ἈΓΡΊΑ, ἡ Ἀγριάδα. Φυτὸν ὅμοιον τοῦ σίτου· εἶναι τῶν Ἑλλήνων ἡ Ἄγρωςις (chiendent). Οἱ παλαιοὶ ἰατροί μας ἐπαινοῦν μάλιςα τοῦ Παρνασσοῦ τὴν Ἄγρωςιν, καὶ ἐξεναντίας ἐφυλάσσοντο, ὡς βλαβερὰν εἰς τὰ ζῶα, τὴν Ἄγρωςιν τῆς Κιλικίας, τὴν ὁποίαν καὶ μὲ ἰδιαίτερον ὄνομα ὠνόμαζαν Κίναν (Διοσκορίδ. IV, 30-33), τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ καταχωρισθῇ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ Λεξικά, ἂν καὶ ἴδιον τῶν Κιλίκων ὄνομα.

ἈΓΡΙΑΊΝΩ, ἀμεταβάτως, γίνομαι ἄγριος, ὀργίζομαι, θυμόνω, παροξύνομαι. Ὁ Ἡσύχιος ἐξηγεῖ τὸ Ἀγρίανεν διὰ τοῦ ὠργίσθη· καὶ εἰς ταύτην τὴν σημασίαν τὸ μεταχειρίζεται πολλάκις ὁ Πλάτων (Συμποσ. σελ. 173)· « Σαυτῷ τε καὶ » τοῖς ἄλλοις ἀγριαίνεις. » 2) Καὶ μεταβατικῶς (ὡς καὶ τὸ Ἀγριεύω), παροξύνω ἄλλον, τὸν ἐμβάλλω εἰς ὀργὴν (Αἰλιαν. Ποικ. Ἱςορ. II, 13).

ἈΓΡΙΕΎΩ, μεταβατ. (Ζ. Ἀγριαίνω). 2) Ἀμεταβάτ., παροξύνομαι, ἐρεθίζομαι, γίνομαι ἄγριος.

ἈΓΡΊΖΩ. Διὰ τοῦ irritare (irriter) τὸ ἐξηγεῖ ὁ Σομαυέρας. Ζ. Ἀγγρίζω.

ἈΓΡΊΜΙ, ζῶον ἄγριον. Ἀπὸ τὸ Ἀγρίμιον, καὶ τοῦτο πάλιν ἀπὸ τὸ Ἑλληνικ. Ἀγριμαῖον, κατὰ τροπὴν τῆς διφθόγγου αι εἰς ι, τροπὴν συνήθη καὶ εἰς ἄλλα πολλά. Εἰς τὸν Ἀθήναιον (XII σελ. 549), Ἀγριμαῖα λέγονται, τὰ ἀπὸ κυνηγέσιον ἀγρευμένα ἄγρια ζῶα (venaison), χρήσιμα εἰς τροφήν.

ἈΓΡΙΌΔΟΛΟΣ. Ζ. Ἄγριος.

ἌΓΡΙΟΣ, θηριώδης, ἀνήμερος. Λέγεται κυρίως διὰ τὰ θηρία, ὅσα φεύγουν τὸν ἄνθρωπον, ἢ δὲν τὸν πλησιάζουν παρὰ νὰ τὸν βλάψωσι. Οἱ λέοντες, αἱ ἄρκτοι, καὶ τὰ τούτων ὅμοια, εἶναι ζῶα ἄγρια. 2) ἔρημος ἀπὸ ἀνθρώπους; ἀκατοίκητος καὶ ἀγεώργητος. Τόπος ἄγριος, καὶ συνθέτως Ἀγριότοπος. 3) μεταφ. ὅστις ἀγαπᾷ νὰ ζῇ μόνος, φεύγει τὴν συναναστροφὴν τῶν ἀνθρώπων διὰ μισανθρωπίαν, ἢ ἰδιοτροπίαν, Ἄγριος ἄνθρωπος, καὶ συνθέτως, Ἀγριάνθρωπος. Τρόπος ἄγριος, Βλέμμα ἄγριον, Ἰδεῖν ἄγριον. 4) περὶ δένδρων ἢ καρπῶν, ὅσα γεννῶνται αὐτομάτως ἀπὸ τὴν γῆν, χωρὶς βοήθειαν τῆς γεωργίας ἢ τῆς ἐγκεντρίσεως. Ἐλαία, συκῆ ἀγρία, καὶ συνθέτως Ἀγριελαία, Ἀγριοσυκῆ. Οὕτω λέγομεν καὶ Ἀγριοκάρδαμον, Ἀγριόμηλον, Ἀγριόρροδον κ. τ. λ.

Τὸ ἄγριον, οὐδετέρως, ἀντὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ, Ἡ Ἀγριότης ἢ Ἀγριωσύνη, Μὲ βλέπει μὲ τὸ ἄγριον, Μὲ λαλεῖ μὲ τὸ ἄγριον.

Τὸ Ἄγριος σημαίνει πολλάκις ὑπέρθεσιν καὶ ὑπερβολὴν, μάλιστα εἰς τὴν μὲ ἐπίθετα σύνθεσιν, οἷον Ἀγριόλολος, ὁ ὑπερβολῇ λολὸς (fou à lier), ἤγουν λολὸς ἄξιος δεσμῶν. Ὁ αὐτὸς λέγε-

ται καὶ Θεόλολος. (Ζ. Θεός). Τοιαύτην σημασίαν φαίνεται σχεδὸν νὰ ἔχῃ τὸ ἄγριος εἰς τοῦτον τὸν στίχον τοῦ Βίωνος,

Ἄγριον, ἄγριον ἕλκος ἔχει κατὰ μηρὸν Ἄδωνις,

ἤγουν ἕλκος κακόηθες (plaie maligne) ἀνίατον.

ἈΓΡΙΌΤΗΣ. Ζ. Ἀγριωσύνη (férocité).

ἈΓΡΙΌΦΩΝΟΣ, ὅστις ἔχει φωνὴν ἀγρίαν. Ὁ Ὅμηρος (Ὀδυσσ. Θ', 294) ὀνομάζει τοὺς Σίντιας ἀγριοφώνους, εἰς σημασίαν ὅμως τοῦ βαρβαροφώνους.

ἈΓΡΙΌΨΥΧΟΣ, ἀγρίας ψυχῆς ἄνθρωπος (homme féroce) Ζ. Ἄγριος.

ἈΓΡΙΩΣΎΝΗ, Ἀγριότης, ἡ ποιότης τοῦ ἀγρίου· εἶναι τὸ ἐναντίον τῆς ἡμερότητος.

Εἰς τὴν Ἀνθολογίαν τῶν Ἐπιγραμμάτων εὑρίσκεται διὰ διφθόγγου Ἀγρειοσύνη (Analect. Brunck, III, σελ. 185).

ἈΓΡΟΙΚΩ͂. Ζ. Γρικῶ.

ἈΓΎΡΙΣΤΟΣ, ὅστις δὲν γυρίζεται κύκλῳ. 2) Ὅστις δὲν ἐπέστρεψεν, ἤγουν δὲν ἐγύρισεν ὀπίσω. 3) Ὅστις δὲν ἐπεστρέφθη, δὲν ἐδόθη ὀπίσω, οἷον τὸ παροιμιῶδες, Δανεικὰ καὶ ἀγύριστα, ὁπόταν ὁ λόγος ἦναι περὶ κακοῦ χρεωφειλέτου, ὅστις δανείζεται μὲ σκοπὸν νὰ μὴ πληρώσῃ.

ἈΓΏΓΙΟΝ, ὁ διδόμενος μισθὸς διὰ κτῆνος ἢ ἀμάξιον, τὸ ὁποῖον μεταχειριζόμεθα.

ἈΓΩΝΊΖΟΜΑΙ (tâcher, s'efforcer) Ζ. Παροῦ.

ἈΔΑΝᾺ, ἐπίρρ. σύνηθες εἰς τοὺς Χίους, ἀντὶ τοῦ Τώρα, ταύτην τὴν ὥραν (à cette heure, maintenant). Ἡ παραγωγὴ εἶναι ἀμφίβολος. Ὁ Ἡσύχιος ἐξηγεῖ τὸ « Δαινὰ, ἡ δὴ (ἴσ. » γρ. ἤδη), ὡς δὴ ». Ἐὰν τὸ Δαινὰ ἀληθῶς ἐσήμαινε τὸ Ἤδη, φανερὸν ὅτι τὸ Δανὰ παράγεται ἀπὸ τοῦ Δαινὰ (καθὼς τὸ

Ἀψὰ ἀπὸ τοῦ Αἶψα), τὸ δὲ προηγούμενον ᾱ (Ἀδανὰ) εἶναι πλεοναστικὸν, κατὰ τὸν τύπον τοῦ Στάχυς, Ἄσταχυς.

ἌΔΕΙΑ (liberté, pouvoir). Ζ. Τζακίζω.

ἈΔΕΛΦΙΚΩ͂Σ, ὡς ἀδελφὸς, ἢ ὡς ἀδελφόν. Τὸ μεταχειριζόμεθα μάλιστα εἰς τοὺς ἐπιστολικοὺς χαιρετισμοὺς, οἷον Ἀδελφικῶς ἀσπάζομαι. Τὸ ἔθος εἶναι παλαιόν. Λέγει ὁ Πλούταρχος. (Περὶ Φιλαδέλφ. §. 3) « Ποῖός τις ἐστὶ τὸν ἑταῖρον ἐν » φιλοφροσύναις καὶ γράμμασιν ἀδελφὸν προσαγορεύων, τῷ δ' » ἀδελφῷ μηδὲ τὴν αὐτὴν ὁδὸν οἰόμενος δεῖν βαδίζειν; ».

ἈΔΕΛΦΟΠΟΙΗΤΌΣ. Οἱ σημερινοὶ Γραικοὶ συνειθίζουν νὰ κάμνωσιν ἀδελφοὺς ποιητοὺς, ὡς υἱοὺς ποιητοὺς, καὶ θυγατέρας ποιητάς. Πολλοὶ προφέρουν κατὰ συγκοπὴν Ἀδελφοποιτός. Ταύτης τῆς συγκοπῆς παραδείγματα εὑρίσκονται εἰς τοὺς ἀορίστους καὶ μέλλοντας τοῦ Ποιῶ ῥήματος. Ζ. Ποῖσε καὶ Ποίσωμεν.

ἈΔΕΛΦΟΠΟΙΤΌΣ. Ζ. Ἀδελφοποιητός.

ἈΔΈΞΙΟΣ, (maladroit, gauche). Τὸ ἀδέξιον (maladresse, gaucherie). Μὲ τὴν αὐτὴν μεταφορὰν ὠνόμασεν ὁ Λουκιανὸς (Τὰ πρὸς Κρόν. §. 4) Ἀδέξιον διακονίαν, τὴν κακὴν ὑπηρεσίαν.

ἈΔΙΆΒΑΤΟΝ. Ζ. Ἀπέραντος.

ἈΔΙΆΝΤΡΟΠΟΣ, ἀναίσχυντος, ἀναιδὴς (impudent). Οἱ παλαιοὶ ἔλεγαν, Ἐντρέπομαι ἢ Διατρέπομαι, ἀντὶ τοῦ αἰσχύνομαι. Τὸ Ἀδιάντροπος λοιπὸν ἢ παράγεται ἀπὸ τὸ Διατρέπομαι, μὲ πλεονασμὸν βάρβαρον τοῦ ν· ἢ ἀπὸ διπλοπρόθετον, τὸ Διεντρέπομαι, καὶ τότε πρέπει νὰ γράφεται Ἀδιέντροπος.

ἈΔΙΑΦΟΡΊΑ, κατάστασις τῆς ψυχῆς ἀναμέσον δύο πραγμάτων τοιαύτη, ὥστε νὰ μὴ κλίνῃ εἰς μηδέτερον ἀπ' αὐτὰ (indifférence). 2), ὥστε μήτε νὰ κλίνῃ εἰς τὸ πρᾶγμα, μήτε νὰ τὸ ἀποφεύγῃ. 3) μεταφ. Ἀμέλεια, καθὼς τὸ ἐξηγεῖ ὁ Σουΐδας. Λέγομεν καὶ Τὸ ἀδιάφορον, εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν.

ἈΔΙΚΙ͂Α, τὸ ἐναντίον τῆς Δικαιοσύνης. Μ' ἔκαμε μεγάλην ἀδικίαν, Ἡ ἀδικία εἶναι ἐχθρὸς τῆς ἐλευθερίας. Λέγομεν καὶ Τὸ ἄδικον εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν. Ὁ χυδαῖος λαὸς τὸ μεταχειρίζεται εἰς τὰς κατάρας, Ἀδικία νὰ σ' ἔλθῃ! Ζ. Ἀδικός.

ἈΔΙΚΟΘΑ͂ΝΑΤΟΣ, ὅστις ἀπέθανεν ἢ φονευθεὶς ἀπ' ἄλλον, ἢ καταδικασθεὶς εἰς θάνατον ἀδίκως.

ἌΔΙΚΟΣ, τὸ ἐναντίον τοῦ Δίκαιος. Ἄνθρωπος, Νόμος, Πόλεμος ἄδικος, Ζήτησις ἄδικος, καὶ Ζήτημα ἄδικον. Μὲ κάμνεις ἄδικον, ἀντὶ τοῦ Μὲ κάμνεις ἀδικίαν. Τὸ ἄδικον δὲν συγχωρεῖται. Ταῦτ' ὅμως σημαίνει, Ἡ ἀδικία δὲν πρέπει νὰ συγχωρῆται. Ἀλλέως ἤθελ' εἶσθαι ψευδὲς τὸ λεγόμενον· ἐπειδὴ ἐξ ἀτυχίας πολλάκις συγχωρεῖται. Ὅλος ὁ κόσμος τὸν δίδει τἄδικον, ἤγουν ὅλοι τὸν κρίνουν ἄδικον. Ἡ φράσις αὐτὴ εἶν' ἰδία τῆς Ἰταλικῆς καὶ Γαλλικῆς γλώσσης, (tout le monde lui donne le tort). Ἄδικον ἔχεις νὰ μὲ κατατρέχῃς, ἤγουν Ἀδίκως μὲ κατατρέχεις.

Ὁ χυδαῖος λαὸς τὸ μεταχειρίζεται εἰς τὰς κατάρας, Ἄδικη ὥρα νὰ σ' ἔλθῃ! ἢ νὰ σ' εὕρῃ! Ζ. καὶ Ἀδικία.

Καὶ μὲ τὸ δίκαιον καὶ μὲ τἄδικον (À tort et à droit), ἤγουν μὲ πάντα τρόπον, ὡς ἔλεγαν καὶ οἱ παλαιοί, » Καὶ δικαίως κἀδίκως » (Ἀριστοφάν. Πλοῦτ. 233).

ἈΔΡΆΚΤΙΟΝ, σκεῦος ἐπιτήδειον εἰς τὸ νέσμα. Ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Ἄτρακτος (fuseau), κατὰ τροπὴν τοῦ τ εἰς δ. Ζ. Σφονδύλιον.

ἈΔΥΝΑΜΙ͂Α, στέρησις φυσικῆς δυνάμεως (faiblesse). 2) ὀλιγόστευσις πάχους (maigreur). Ἀδυναμίζω καὶ Ἀδυνατίζω. (ὄχι Ἀδυναμώνω), ὀλιγοστεύω εἰς τὸν ὄγκον τοῦ σώματος (maigrir).

ἈΔΥΝΑΜΊΖΩ. Ζ. Ἀδυναμία.

ἈΔΥΝΑΜΟΣ, ὅστις δὲν ἔχει δύναμιν, ἀσθενὴς, ἀχαμνὸς (faible, débile). Ἴδε τὸν Ἡσύχιον (λέξ. Ἔκμελος). 2) ὅστις ὠλιγόστευσεν εἰς τὸ πάχος, ὅθεν λέγομεν Κρέας ἀδύναμον (viande maigre).

ἈΔΥΝΑΤΟΣ. Ἀδύνατον (impossible), ὅ,τι δὲν ἐμπορεῖ νὰ γένῃ ἢ νὰ συμβῇ. Λέγομεν ὄχι μόνον Εἶναι ἀδύνατον, ἀλλὰ καὶ Εἶναι τῶν ἀδυνάτων. Εἰς τοὺς παλαιοὺς ἡ τοιαύτη σύνταξις τοῦ ὑπαρκτικοῦ ῥήματος μὲ γενικὴν πληθυντικὴν οὐδετέρου ὀνόματος ἦτο συχνὴ, οἷον, Ἔστι τῶν καλῶν, τῶν χρησίμων, τῶν ἀτόπων, τῶν ἀδίκων, ἐλλειπτικῶς δηλαδὴ, ἀντὶ τοῦ Ἔστιν ἓν τῶν καλῶν κ. τ. λ. ἀκόμη καὶ μετοχῆς οὐδετέρας, Ἔστι τῶν δεόντων. Ὁ δὲ Αἰσχύλος (Ἀγαμ. 1406) καὶ χωρὶς τὸ ἄρθρον,

> Εἰ δ' ἦν πρεπόντων ὥστ' ἐπισπένδειν νεκρῷ,
> Τάδ' ἂν δικαίως ἦν,

ὡς τὸ ἐξηγεῖ ὁ Οὐόλφιος (Σημ. εἰς τὸν πρὸς Λεπτίν. λόγον τοῦ Δημοσθέν. σελ. 217). Εἰς ἡμᾶς δὲν ἔμεινε παρὰ τὸ Εἶναι τῶν ἀδυνάτων· ἀλλὰ τίποτε δὲν μᾶς ἐμποδίζει, νὰ λέγωμεν καὶ Εἶναι τῶν ἀτόπων, Εἶναι τῶν πρεπόντων, καὶ ἄλλα παρόμοια τὸν αὐτὸν τρόπον.

ἈΔΩ. Οἱ παλαιοὶ ἐμεταχειρίζοντο τὸ ῥῆμα, εἰς τὴν σημασίαν τοῦ ψάλλω ἢ τραγῳδῶ, ὡς λέγομεν σήμερον. Εἰς τὴν κοινὴν χρῆσιν δὲν ἔμεινε πλὴν τὸ τρίτον πρόσωπον τοῦ παθητικοῦ ἐνεστῶτος, εἰς ταύτην τὴν φράσιν, Ἄδεται λόγος (le bruit court).

ἈΕΡΙΚΟΝ. Τὸ ἀερικὸν, οὐδετέρως, σημαίνει πάθος προερχόμενον ἀπὸ ψυχρότητα τοῦ ἀέρος, οἷον κατάῤῥοη, φλόγωσις καὶ φούσκωσις μέρους τινος τοῦ σώματος, καὶ ἰδιαιτέρως

τὸ Ἐρυσίπελας (érysipèle). 2) Ἀερικὸν ἢ Ἐξαφνικὸν ὀνομάζει ἡ δεισιδαιμονία, πληγὴν ἢ βλάβην ἀπὸ ἀόρατον τινὰ Θεὸν ἢ δαίμονα, οἷον Ἐξαφνικὸν ἢ Ἀερικὸν τὸν εὕρηκε. Ἡ δεισιδαιμονία δὲν εἶναι νέα. Εἰς τοὺς νοθευομένους διαλόγους τοῦ Πλάτωνος (Ἀξιοχ. σελ. 364), ὁ Κλεινίας, υἱὸς τοῦ Ἀξιόχου, προσκαλεῖ δακρυμένος τὸν Σωκράτην, νὰ παρηγορήσῃ τὸν πατέρα του, κτυπημένον ἀπὸ πληγὴν αἰφνίδιον· « Ὁ γὰρ πατὴρ ἔκ τινος « ὩΡΑΣ ΑἸΦΝΙΔΊΟΥ ἀδυνάτως ἔχει, καὶ πρὸς τῷ τέλει τοῦ βίου « ἐστὶν κ. τ. λ. » Οἱ κριτικοί, μὴ γνωρίζοντες τὴν δεισιδαιμονίαν, ἐνόμισαν ἄλλοι μέν, ὅτι ἔπρεπε νὰ γραφῇ ΣΥΜΦΟΡᾶΣ ΑἸΦΝΙΔΊΟΥ, ἄλλοι δὲ ὭΡΑΣ ΜΕΤΑΒΟΛῆΣ ΑἸΦΝΙΔΊΟΥ. Ὥρα αἰφνίδιος, εἶναι τὸ Ἐξαφνικόν· καὶ τὰ τοιαῦτα συμβαίνουν μάλιστα, κατὰ τὴν ὑπόληψιν τῶν δεισιδαιμόνων, τὴν ὥραν τοῦ μεσημερίου, ἀληθῶς Δαιμόνια μεσημβρινά, ὡς ἔκριναν οἱ Ἑβδομήκοντα νὰ μεταφράσωσι τοὺς μεταφορικοὺς λόγους τοῦ Δαυὶδ (ψαλμ. ϟά, 6). Λέγει δὲ καὶ ὁ Ἡσύχιος, « Ὡραῖα, νεκύ» σια· οἱ δέ, δαιμόνια κ. τ. λ. » Εὑρίσκομεν καὶ εἰς τὰ Πατερικὰ ὅμοιόν τι πάθος τοῦ Ἀξιόχου, « Ἐξ ἐνεργείας δέ τινος « κατὰ καιρίου κρουσθείς, λειποθυμήσας ἀπέθανε » (Δουκαγγ. σελ. 386). Τοῦτο σημαίνει καὶ ἡ χυδαία κατάρα, Κακὴ ὥρα νά σ' εὕρῃ! 3) Ἀερικὸν ὠνόμασαν οἱ Ῥωμαῖοι Αὐτοκράτορες τὸ ὁποῖον ἐπέβαλαν εἰς τοὺς ὑπηκόους, διὰ τὸν ἀναπνεόμενον ἀέρα, δόσιμον. Ὁ φιλάνθρωπος οὗτος φόρος ἐπενοήθη (λέγουν) ἀπὸ τὸν Ἰουστινιανόν!

ἈΖΎΓΙΣΤΟΣ, ἀπὸ τὸ Ζυγίζω (καὶ ὄχι Ἀζυγίαστος, ἀπὸ τὸ Ζυγιάζω), ὅστις δὲν ἐζυγίσθη, διὰ νὰ γνωρισθῇ τὸ βάρος του. 2) Μεταφορ. ὅστις δὲν ζυγίζει, ἤγουν δὲν σκέπτεται, οὐδὲ συλλογίζεται ὀρθῶς τὰ πράγματα. Ἄνθρωπος ἀζύγιστος, δηλαδὴ ἀσυλλόγιστος, ἀστόχαστος, ἀκατάστατος (inconsidéré, étourdi). Ἡ αὐτὴ μεταφορὰ θεωρεῖται εἰς τὸ Ἀστάθμητος

τῶν παλαιῶν. « Ἐμπλήκτους καὶ ἀςαθμήτους » ὀνομάζει ὁ Πλάτων (Λύσ. σελ. 214) τοὺς κακοὺς ἀνθρώπους· διότι κανεῖς δὲν γίνεται κακὸς, πλὴν ἀφοῦ χάσῃ τὴν ζυγαρίαν τοῦ λογικοῦ. Εἶπε καὶ ὁ Δημοσθένης (Περὶ Παραπρεσϐ. σελ. 382), μετὰ τὸν Πλάτωνα, περὶ τῶν Ἀθηναίων, « Ὁ μὲν δῆμός ἐςιν ὄχλος, » ἀςαθμητότατον πρᾶγμα τῶν ἁπάντων καὶ ἀσυνθετώτατον, » ὥσπερ ἐν θαλάττῃ πνεῦμα ἀκατάςατον, ὡς ἂν τύχῃ, » κινούμενον· ὁ μὲν ἦλθεν, ὁ δ' ἀπῆλθε, μέλει δ' οὐδενὶ τῶν » κοινῶν, οὐδὲ μέμνηται. » Ὡραῖον ἐγκώμιον! ἀλλ' ἄξιον τῆς τότε ἐλεεινῆς καταςάσεως τῶν Ἀθηναίων, οἱ ὁποῖοι εἶχαν χάσειν τὴν ζυγαρίαν τοῦ Σόλωνος, κ' ἔμελλαν μετὰ μικρὸν νὰ χάσωσι καὶ τὴν ἐλευθερίαν.

ἈΗΡ, καὶ Ἀέρας, σῶμα ῥευςὸν, τὸ ὁποῖον μᾶς περικυκλόνει πανταχόθεν, ἀναγκαῖον εἰς τὴν ἀναπνοὴν καὶ ζωὴν (air). 2) Καταχρηςικῶς, ἀντὶ τοῦ ἄνεμος (vent), *Κάμνει πολὺν ἀέρα*. Κακῶς προφέρουν τινὲς Ἀγέρας, μὲ τὸ δίγαμμα.

ἈΘΈΡΑΣ (κακῶς γράφεται εἰς τὸ Γραικιταλικὸν λεξικὸν θηλυκῶς, Ἡ Ἀθέρα). Τὸ λεπτότατον ἄκρον τοῦ ςάχυος (épi), τὸ ὁποῖον τινὲς καὶ Γένειον (barbe) ὀνομάζουν. 2) τὸ λεπτότατον μέρος τοῦ μαχαιρίου ἢ σπαθίου (fil). Καὶ αἱ δύο σημασίαι εὑρίσκονται εἰς τὴν λέξιν *Ἀθὴρ* τῶν παλαιῶν· « Καὶ » λαϐὼν [τὸ ἐγχειρίδιον] ἐσπάσατο καὶ κατενόησεν· ὡς δ' εἶδεν » ἐςῶτα τὸν ἀθέρα καὶ τὴν ἀκμὴν διαμένουσαν..... τὸ μὲν ξίφος » ἔθηκε » (Πλούταρχ. *Κάτων*. Νεωτ. § 70). 3) Τὸ λεπτότατον τοῦ ἀλεύρου, τὸ ὁποῖον οἱ παλαιοὶ ὠνόμαζον *Παιπάλην*. 4) Τὸ λεπτότατον ἢ ἐκλεκτὸν μέρος οἱουδήποτε πράγματος, τὸ Ἑλληνιςὶ *Ἄνθος*, ἢ *Ἄωτον*.

ἈΘΕΡΊΝΑ, εἶδος ὀψαρίου. Οὕτως τὸ ὠνόμαζαν καὶ οἱ παλαιοί (Ἴδε Ἀθήν. VII, p. 285). Εἰς τὴν παραλίαν τῆς Ταυρικῆς χερσονήσου ἡ *Ἀθερίνα* ὀνομάζεται ἀπὸ τοὺς Τα-

τάρους Χαμσσὶ (Chamssi), τὴν ὁποίαν ταριχεύουν καὶ τρώγουν ὡς τὴν ἔγγραυλιν (anchois), ὡς ἱςορεῖ ὁ Πάλλας (Pallas, Prem. voyag., tom. IV, pag. 234). Εἶναι τάχα τὰ ὀνομαζόμενα σήμερον Χαψία, καὶ τὄνομα ἀπὸ τοὺς Ταταρους ἐπέρασεν εἰς ἡμᾶς, ἢ ἀπὸ ἡμᾶς εἰς ἐκείνους (Ἴδε τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτ. σημ. σελ. 168).

ἈΘΙΒΟΛΗ. Ζ. Ἀνθηβολὴ, καὶ Ἀντιβολή.

ΑΙ, δίφθογγος προφέρεται ὡς τὸ ε. Οἱ παλαιοὶ ἢ τὴν ἐπρόφεραν ὡς ἡμεῖς, ἢ ἡ διαφορὰ τῆς προφορᾶς των ἀπὸ τὴν σημερινὴν ἦτο σχεδὸν ἀνεπαίσθητος, καὶ ἀκολούθως ἀδύνατος νὰ φθάσῃ πατροπαραδότως μέχρις ἡμῶν. Οὕτω, παραδείγματος χάριν, εὑρίσκεται εἰς ἐκείνους θρηνητικὸν ἐπιφώνημα τὸ Αἶ, Αἶ, ὅθεν τὸ Αἰάζω, καὶ τὸ, Ἒ, Ἔ, ὅθεν ὁ Ἔλεγος, « ἀπὸ τοῦ ἒ ἒ λέγειν » ὡς τὸ ἐξηγεῖ ὁ σχολιαςὴς τοῦ Ἀριςοφάνους (Ὀρν. 217). Ὡσαύτως εὑρίσκομεν ἀδιαφόρως γραφόμενον Αἰώρα καὶ Ἑώρα, ὅθεν τὸ Μετεωρίζω.

Ταύτην τὴν δίφθογγον μεταχειριζόμεθα εἰς πολλὰ ῥήματα ἀντὶ τοῦ υ τῶν παλαιῶν: οἷον Βαθαίνω, Βαραίνω, Λεπταίνω, Μεγαλαίνω, Πληθαίνω, Σμικραίνω, τὰ ὁποῖα ἐπροφέροντο καὶ πρέπει νὰ προφέρωνται Βαθύνω, Βαρύνω, Λεπτύνω, Μεγαλύνω, Πληθύνω, Σμικρύνω.

Εἰς ἄλλα πάλιν τὴν γράφομεν ἀντὶ τοῦ ᾱ, οἷον Μαθαίνω, Τυχαίνω, Λαχαίνω, Λαβαίνω, Παθαίνω κ. τ. λ. ἀπὸ τὸ Μανθάνω, Τυγχάνω, Λαγχάνω, Λαμβάνω, Πανθάνω (ἄχρηςον, ὅθεν τὸ Πέπονθα).

ΑΪ! ἐπιφώνημα θρηνητικόν. Οἱ ἑξῆς ςίχοι ἀπὸ τὸ ποίημα ἐπιγραφόμενον Θανατικὸν τῆς Ῥόδου, ἐγράφησαν πλειότεροι τῆς χρείας, διὰ πολλὰ ἀξιοσημείωτα. Ὁ ποιητὴς ὠνομάζετο, Ἐμμανουὴλ Γεωργιλλᾶς Λειμενίτης, καὶ θρηνεῖ τὸν ὁποῖον ἔπαθεν ὄλεθρον ἡ οἰκογένειά του ἀπὸ τὸ συμβὰν εἰς

2*

τὴν πατρίδα του θανατικὸν κατὰ τὸ 1498 ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ. Ὁ θάνατος, λέγει, δὲν ἀφῆκε πλὴν αὐτὸν καὶ τὸν υἱόν του Γεώργιον:

> Αἲ πικραμὸς, Αἲ συμφορὰ, πόσονε τὸ κακό μου!
> Ἀφῆκέ με τὸν Γεωργιλλὰν καὶ Γεώργι τὸν υἱόν μου.
> Καὶ ἔπιον, πίνω καὶ ΝΑ πιῶ ὉΛΟΝΩΝ ταῖς πικράδες·
> Καὶ δύο καὶ τρία ὀρφανὰ ἀπὸ κύριν καὶ μανάδες.
> Παιδία ἀπὸ τὰ μέλη μου, καὶ αὐταῖς ἀδελφάδες·
> Καὶ κλαίω πῶς ἘΓΧΔΕΧΟΥΝΤΑΙ μῆνες καὶ ἑβδομάδες,
> Τίτις ταῖς δὲν θέλουν ναδοῦν ἀλλ' οὐδὲ νὰ γευθοῦσιν·
> Διότι ὥςε ναλησμωθοῦν πολλὰ ΝΑ πικρανθοῦσι.

Τοῦ ἕκτου στίχου τὸ Ἐγχδέχουνται πρέπει νὰ γραφῇ ἘΓΔΕΧΟΥΝΤΑΙ, διότι εἶναι ἀπὸ τὸ Ἐκδέχονται (ὡς τὸ Ἐγδύνω ἀντὶ τοῦ Ἐκδύνω, καὶ τὸ Ἐγδέρω, ἀντὶ τοῦ Ἐκδέρω. Καὶ τοῦτο εἰς σημασίαν τοῦ προσδοκῶ, προσμένω (attendre), ὡς καὶ εἰς τοὺς παλαιούς· « Ἐκδέχεται, προσδοκᾷ, ἀναμένει » καὶ « Ἔκδεξαι, ἀνάμεινον » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Τὸ ἔλεγαν καὶ μὲ διπλῆν πρόθεσιν, Ἀπεκδέχομαι. Τούτου φθορὰν ἤθελέ τις νομίσειν τὸ σήμερον σύνηθες καὶ ταυτόσημον Ἀπαντέχω, περὶ τοῦ ὁποίου ἴδε τὰ ἑξῆς (Λέξ. Ἀπαντέχω).

Σημείωσε δεύτερον, εἰς τὸν τρίτον καὶ ὄγδοον στίχον τοῦ ποιητοῦ μας, τὸ ΝΑ μόριον, τὸ ὁποῖον κοινωνεῖ μέλλοντος σημασίαν εἰς τὰ ἑξῆς ῥήματα, Νὰ πιῶ (Πίομαι), Νὰ πικρανθοῦσι (Πικρανθήσονται).

Σημείωσε τρίτον τὸ Ὁλονῶν (γρ. Ὁλωνῶν) ἀντὶ τοῦ Ὅλων, ὡς λέγουν ἀκόμη καὶ Ἀλλωνῶν (Ἄλλων), Αὐτωνῶν (Αὐτῶν), Τουτωνῶν (Τούτων). Εἰς ταῦτα ἡ προσθήκη τῆς ων συλλαβῆς, εἶναι λείψανον τῆς Ἰωνικῆς διαλέκτου, οἱ ὁποῖοι ἐμεταχειρίζοντο πλεοναστικῶς τὸν συμπερασματικὸν Ὦν (Ἀττικ. Οὖν).

ΑΙΓΟΚΛΗΜΑ (chèvre-feuille).

ΑΪΜΑ. Ὑγρὸν κόκκινον, τὸ ὁποῖον ῥέει εἰς τὰς φλέβας καὶ ἀρτηρίας τῶν ζώων (sang). Τὸ αἷμα κυκλοφορεῖ εἰς τὰς φλέβας, Ἡ βράσις τοῦ αἵματος, Τὸ αἷμά του βράζει, Τοῦ ἔκβαλαν αἷμα (διὰ μιᾶς λέξ. Τὸν ἐφλεβοτόμησαν), Ἡ πτύσις τοῦ αἵματος (αἱμοπτυσία ἢ αἱμόπτυσις), Ἔπτυσεν αἷμα, Ἡ χύσις τοῦ αἵματος (αἱματοχυσία).

Μεταφ. Ἱδρόνω αἷμα, ἤγουν ὑποφέρω κόπους μεγάλους. Ἵδρωσα αἷμα διὰ νὰ τὸ κατορθώσω.

Ὁμοίως, ὅταν ὁ λό[illegible]ἦναι περὶ ἀνθρώπου σκληροῦ καὶ τυραννικοῦ, Ἀγαπᾷ τὸ αἷμα, Ἐλούσθη εἰς τὸ αἷμα, Εἶναι ἄνθρωπος αἵματος.

Ὅταν δὲ ὁ λόγος ἦναι περί τινος, τὸν ὁποῖον ἀγαπῶμεν, « Τὸ αἷμά μου θέλω δώσειν (ἢ χύσειν) μετὰ χαρᾶς δι' αὐτόν. 2) σημαίνει ἀκόμη σειρὰν, γένος, γενεὰν, Εἶναι ἀπὸ καλὸν, εὐγενικὸν ἢ βασιλικὸν αἷμα.

Σημ. εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν τὸ ἐμεταχειρίσθησαν καὶ οἱ παλαιοί·

« Ταύτης τοι γενεῆς τε καὶ αἵματος εὔχομαι εἶναι »

(Ἰλιάδ. ζ, 211), τὸ ὁποῖον ἐμιμήθη ἔπειτα ὁ Πλάτων, καὶ ἄλλοι.

ΑΪΜΑΤΟΛΑΠΤΗΣ, Αἱματοπότης, Αἱμοβόρος. Τὰ τρία ταῦτα συνώνυμα σημαίνουν ἄνθρωπον, ὅστις ἀγαπᾷ τὸ αἷμα, καὶ τοὺς φόνους. Τὸ πρῶτον συνειθίζεται εἰς τὴν Πελοπόννησον.

ΑΙΝΩ (ῥήματα λήγοντα εἰς). Ζ. Μαθαίνω.

ΑΪΣΘΗΣΙΣ, (sens). Ζ. Νά.

ΑΪΧΜΑΛΩΣΙΑ, (captivité). Ζ. Μαγκούριν.

ἈΚΑΜΩΤΟΣ, ὅστις δὲν ἔγινε, δὲν ἐτελειώθη (qui n'est pas fait)· Τὸ φόρεμα στέκει ἀκάμωτον εἰς τοῦ ῥάπτου, ἤγουν δὲν ἐράφθη ἀκόμη. 2) ὅστις δὲν ἐκαμώθη, δὲν -

ὡρίμασεν ἀκόμη, ὅταν ὁ λόγος ἦναι περὶ καρπῶν τῆς γῆς ἢ τῶν δένδρων, καὶ συνωνυμεῖ τότε μὲ τὸ Ἄγουρος (vert), Ἀκάμωτα σῦκα, ςαφύλια, καὶ ἄλλα ὅμοια. Ζ. Καμόνω.

ἈΚΑΝΘΟΚΤΕΝΟΝ, κτένιον φυσικὸν λαμβανόμενον ἀπὸ τὸ φυτὸν, ὀνομαζόμενον Ἑλληνιστ. Δίψακος (cardère, ἢ chardon-à-foulon), ἄλλο παρὰ τὸ κατασκευασμένον ἀπὸ σίδηρον, καὶ ὀνομαζόμενον Λανάρα (carde). Ὠνομάζετο τὸ Ἀκανθόκτενον καὶ Κροκυδιανὸν, διὰ τὰς ὁποίας δηλαδὴ ἀποσπᾷ κροκύδας ἀπὸ τὰ μάλλινα ὑφάσματα. (Ἴδ. Δουκαγγ. σελ. 317.).

ἈΚΑΤΑΖΗΤΗΤΟΣ, συνηθεςάτη λέξις, σημαίνουσα τὸν μὴ ὑπόχρεων νὰ δώσῃ λογαριασμὸν εἰς κανένα, τὸν ἐλεύθερον ἀπὸ πᾶσαν ἔρευναν καὶ ζήτησιν (qui n'est point comptable). Οἱ Γραικορωμαῖοι τὸν ὠνόμαζαν Ἀλογοθέτητον, διότι τὸ Λογοθετεῖν εἰς ἐκείνους ἐσήμαινε τὸ ἀνακρίνειν τοὺς λογαριασμοὺς, καὶ Λογοθέτην ἔλεγαν τὸν Γαλλιςὶ λεγόμενον contrôleur.

ἈΚΑΤΑΣΤΑΤΟΣ, σημαίνει κυρίως τὸν inconstant τῶν Γάλλων· εἰς ἡμᾶς ὅμως φανερόνει περιπλέον καὶ τὸν μὴ ἔχοντα μηδ' ἀκολουθοῦντα εἰς ὅλας του τὰς πράξεις τάξιν τινὰ καὶ τύπον ςαθερὸν, τὸν ἀκανόνιςον καὶ ἀλόγιςον (déréglé désordonné) τὸν « ἀκατάςατον ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ » ὡς λέγει ὁ Ἀπόςολος (Ἰακωβ. ά, 8).

ἈΚΕΡΑΙΟΣ, χυδ. Ἀκέριος, κατὰ τὸ Παλαιὸς, Παλιός. Καὶ σύνθετον, Ὁλάκερος (ἤγουν Ὁλακέραιος), ὁλόκληρος, σωστὸς (entier, intact). « Ὁλόκληρος ἔτι καὶ « ἀκέραιος νεκρὸς τεθνήξομαι » εἶπεν ὁ Λουκιανὸς (Λουκ. ἢ ὄν. § 33).

ἈΚΙΔΑ, (aiguillon, épine). Ζ. Ἀγκίδα.

ἈΚΛΟΥΘΩ. Ζ. Ἀκολουθῶ.

ἈΚΜῚ, οἷον Β,

> Πέρσαι τε καὶ Σαρακηνοὶ, ἀκμὶ καὶ ἄλλα γένη,
> Μετὰ Γραικῶν ἐμίχθησαν, βαβαὶ καὶ τί ἐγίνη.

καὶ μετὰ τοῦ ν̄ Ἀκμὶν, οἷον ΒΧ,

> Ἀκμὶν οὐδὲν ἐνέμπλεξες εἰς τζούκνια τῆς τύχης

Εἶναι τοῦ παρακμάζοντος Ἑλληνισμοῦ τὸ Ἀκμὴν, τὸ ὁποῖον σήμερον ἐκατήντησεν εἰς τὸ Ἀκόμη (encore).

Εἰς τοὺς πρώτους ςίχους τὸ, Ἀκμὶ καὶ, σημαίνει, Ἔτι καί (et de plus)· εἰς τὸν τελευταῖον τὸ Ἀκμὶν οὐδὲν, Οὐκέτι, ἢ μᾶλλον, Οὔπω (pas encore).

Τζουκνία ὀνομάζει τὰς νῦν λεγομένας Τζικνίδας (orties), μεταφορικῶς, ἤγουν τὰς δυςυχίας.

ἈΚΟῊ, μία ἀπὸ τὰς πέντε αἰσθήσεις, διὰ τῆς ὁποίας αἰσθανόμεθα τοὺς ψόφους ἢ τὰς φωνάς (ouïe). Ἀκοὴ καλὴ, ὀξεῖα, βαρεῖα. Τὸ ἔχω ἐξ ἀκοῆς ἢ ἀπ' ἀκοῆς, ἤγουν τὸ ἤκουσα, τὸ ἐξεύρω, διότι τὸ ἤκουσα ἀπὸ ἄλλους. Τὸ λέγω ἐξ ἀκοῆς, ἤγουν τὸ λέγω, ὄχι ὡς αὐτόπτης τοῦ πράγματος, ἀλλ' ὡς ἀκούσας αὐτὸ ἀπ' ἄλλους. Παρόμοια καὶ ὁ Πλάτων (Φαίδων, σελ. 139), « Καὶ ἐγὼ ἐξ ἀκοῆς » περὶ αὐτῶν λέγω. »

ἈΚΟΛΟΥΘΩ͂. Ἀκολουθεῖ εἰς τὸν ἄλλον, ὅταν ἔρχεται μετὰ τὸν ἄλλον, τοπικῶς ἢ χρονικῶς (suivre), οἷον Ἀκολουθεῖ ὁ δοῦλος τὸν δεσπότην, προπατεῖ δηλαδὴ ἐξοπίσω τοῦ δεσπότου· ὅθεν ὠνομάζετο καὶ Ἀκόλουθος ὁ δοῦλος (Θεοφραστ. Χαρακτηρ. XI). Τὸν Φεβρουάριον ἀκολουθεῖ ὁ Μάρτιος, ἤγουν ἀρχίζει μετὰ τὸν Φεβρουάριον. 2) Συνοδεύω (accompagner)· Τὸν ἠκολούθησα ἕως εἰς τὴν ἀγοράν. 3) Συμβαίνω (arriver se passer)· Τί ἠκολούθησε; Ἠκολούθησαν πολ-

λὰ πράγματα, ἤγουν συνέβησαν. 4) Ἀκολουθεῖ, συμπεραίνεται (s'ensuivre)· Ἀπὸ τὰ λόγιά σου, ἀκολουθεῖ, ὅτι κ. τ. λ. Οἱ χυδαῖοι συγκόπτουν τὸ Ἀκολουθῶ εἰς τὸ Ἀκλουθῶ, καὶ τὸ ἀποβαρβαρίζουν εἰς τὸ Κλουθῶ.

ἈΚΟΜΙ ἢ Ἀκόμα. Ζ. Ἀκμί. Γράφουν τινὲς Ἀκόμην, ὅταν ἡ ἀκόλουθος λέξις ἀρχίζῃ ἀπὸ σύμφωνον. Εἶναι παραφθορὰ τοῦ Ἀκμὴν, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται εἰς τὸν Ἰσοκράτην (Πρὸς Δημόνικ. § 2). Ὁ Σουΐδας φέρει καὶ ἄλλους τινὰς ὀλίγους μάρτυρας τῆς χρήσεως τοῦ Ἀκμήν. Ὁ Φρύνιχος καὶ ὁ Μοῖρις τὸ καταδικάζουν ὡς ἀνάττικον, λέγοντες, ὅτι μίαν μόνην φορὰν τὸ ἐμεταχειρίσθη ὁ Ξενοφῶν.

ἈΚΟΥΜΒΙΖΩ ἢ ἈΚΟΥΜΠΙΖΩ, λέξις συνηθεστάτη, ἂν καὶ ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν Accumbo. Ὀρθότερα πράσσει ὅστις ἀντ' αὐτοῦ μεταχειρίζεται τὸ Κλίνω, ἢ Στηρίζομαι. Μ' ὅλον τοῦτο καὶ τοῦ Accumbo, κλίνω ἢ στηρίζομαι εἰς τὸν ἀγκῶνα (se coucher ou s'appuyer sur le coude) τὰ γενέθλια εἶναι ἑλληνικὰ, ἐπειδὴ τὸ Cubitus ἢ Cubitum εἶναι τῶν Ἑλλήνων τὸ Κύβιτον, τὸ σημαῖνον τὸν ἀγκῶνα (coude) καὶ εὑρισκόμενον εἰς τὸν Ἱπποκράτην. Ὁ Γαληνὸς (Ἱπποκρ. Γλωσ. ἐξηγ.) τὸ ἐξηγεῖ· « Κύβιτον, τὸ ὠλέκρανον, ὅπερ καὶ » ἀγκών· Διοσκορίδης δὲ τὸν κόνδυλον τοῦ βραχίονος οὕτως » ὠνομάσθαι φησί. »

ἈΚΟΥΩ, αἰσθάνομαι διὰ τῆς ἀκοῆς (ouir, entendre). 2) ὀνομάζομαι, οἷον Πῶς ἀκούεις; ἤγουν Πῶς ὀνομάζεσαι; 3) Πείθομαι εἰς λόγους ἢ συμβουλάς· Δὲν ἀκούει τὸν πατέρα του, Δὲν ἠθέλησε ποτὲ ν' ἀκούσῃ τὰ λόγιά μου, καθὼς εἶπε καὶ ὁ Σοφοκλῆς (Αἴαντ. 1069),

———— Οὐ γὰρ ἔσθ' ὅπου
Λόγων ἀκοῦσαι ζῶν ποτ' ἠθέλησ' ἐμῶν.

ἌΚΡΑ καὶ Ἄκρη, καὶ οὐδετέρως Τὸ Ἄκρον, τὸ μέρος ὅπου τελευτᾷ καὶ περιορίζεται ἡ ἔκτασις (bout, extrémité). Καὶ κατὰ τοῦτο δύναται νὰ ὀνομασθῇ Ἄκρα καὶ ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος τοῦ πράγματος. Οὕτω, παραδείγματος χάριν, εἰς τὸ ἀνθρώπινον σῶμα ἄκρα λέγονται καὶ ἡ κεφαλὴ, καὶ τὰ χέρια, καὶ τὰ ποδάρια. Ἄκρα τῆς πόλεως, ὅλα τὰ μέρη τῆς περιοχῆς τῆς πόλεως, πρὸς ἀνατολὴν, δύσιν, ἄρκτον, ἢ μεσημβρίαν κ. τ. λ. 2) Ὅπου παύουν αἱ κατοικίαι, καὶ ἀρχίζει ἡ ἐξοχή. Κατοικεῖ εἰς τὴν ἄκραν τῆς πόλεως. Ἡ πόλις εὑρίσκεται εἰς τὴν ἄκρην τῆς ἐπαρχίας. 3) Ἀκρωτήριον, μέρος γῆς, τὸ ὁποῖον ἐξέχει εἰς τὴν θάλασσαν (βαρβαροϊταλιστὶ, Κάβος). 4) Μεταφορικ. ὑπερβολὴ τινὸς πράγματος, ἤγουν ὁ τελευταῖος βαθμὸς, ἐπέκεινα τοῦ ὁποίου τὸ πρᾶγμα δὲν δέχεται πλέον αὔξησιν (au dernier point, au plus haut point), Εἰς ἄκρον τρελός. Ζ. Ἄκρος.

ἈΚΡΑΝΊΑ. Εἶναι ἡ Κρανεία (Cornouillier), τῶν παλαιῶν, μὲ τὸ πλεοναστικὸν ᾱ. Τὸν καρπὸν ὀνομάζομεν, οὐδετ. καὶ πληθυντ. Κράνεια (Cornouilles).

ἌΚΡΙΑ. Σημαίνει τὰ αὐτὰ ὅσα καὶ τὸ Ἄκρα. Ἀπὸ τὸ Ἄκρις, τοῦ ὁποίου τὴν αἰτιατικὴν, ἐμεταβάλαμεν εἰς ὀνομαστικήν. Εἰς τὸν Ὅμηρον τὸ Ἄκρις σημαίνει πολλάκις τὴν κορυφὴν τῶν βουνῶν (Ὀδυσσ. ι, 400),

Ὤκεον ἐν σπήεσσι δι' ἄκριας ἠνεμοέσσας.

« Ἄκριες, τὰ ἄκρα τῶν ὀρέων » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ἈΚΡΙΒΑΊΝΩ καὶ Ἀκριβόνω. Αὐξάνω πλέον τοῦ ἱκανοῦ τὴν τιμὴν τοῦ πωλουμένου. Ὁ δεύτερος σχηματισμὸς παράγεται ἀπὸ τὸ Ἀκριβόω (ὡς τὸ χρυσόνω ἀπὸ τὸ χρυσόω). Τὴν αὐτὴν σημασίαν ἔχει εἰς τὸν Πλούταρχον (Κάτων νεωτερ. § 36.) « Πάντα βουλόμενος ἐξακριβοῦν, καὶ πάντα κατατείνειν εἰς » ἄκραν τιμήν. »

Τὸ μεταχειριζόμεθα καὶ οὐδετέρως, Τὸ σιτάριον ἠκρίβανεν, ἢ ἠκρίβηνεν (renchérir).

ἈΚΡΊΒΕΙΑ. Ὑπερβολικὴ τιμὴ τῶν πωλουμένων (cherté). 2) Φιλαργυρία, ἡ ὑπερβολικὴ οἰκονομία (parcimonie). Εἰς ταύτην τὴν σημασίαν τὸ μεταχειρίζεται ὁ Πλούταρχος (Περικλ. § 36) « Χαλεπῶς ἔφερε τὴν τοῦ πατρὸς ἀκρίβειαν, γλίσχρως καὶ » κατὰ μικρὸν αὐτῷ χορηγοῦντος. » 3) Ἡ ποιότης τοῦ ἀκριβοῦς (exactitude). Ζ. Ἀκριβής.

Ἡ διαφορὰ τὴν ὁποίαν κάμνει εἰς τὸ Γραικιταλικὸν λεξικὸν ὁ Σομαυέρας, γράφων ἐπὶ τῆς πρώτης σημασίας, Ἀκρίβεια, προπαροξυτόνως, ἐπὶ τῆς δευτέρας, Ἀκριβειά, ὀξυτόνως, ἂν καὶ φυλάσσεται ἀπὸ τινάς, εἶναι ὅμως περιττή.

ἈΚΡΙΒΗ͂Σ, ὅστις φυλάσσει εἰς τὰς πράξεις του ἀκρίβειαν, ὥστε νὰ μὴ πράσσῃ μήτ' ὀλιγώτερον, μήτε πλέον τοῦ ἱκανοῦ (exact, ponctuel). 2) Λέγεται καὶ περὶ πραγμάτων τὰ ὁποῖα γίνονται μὲ ἀκρίβειαν. Ἀκριβὴς ἐξέτασις, Ἀκριβὴς διήγησις. Ἴσως, μὴν ἔχοντας πῶς νὰ ἑρμηνεύσωμεν τῶν Γάλλων τὸ Procès verbal, μᾶς ἦτο συγχωρημένον νὰ τὸ ὀνομάσωμεν Ἀκριβόγραμμα.

ἈΚΡΙΒΌΓΡΑΜΜΑ. Ζ. Ἀκριβής.

ἈΚΡΙΒΟΠΛΗΡΌΝΩ, πληρόνω τὶ πλέον παρ' ὅ,τι ἀξίζει (payer cher).

ἈΚΡΙΒΌΣ. Ὅ,τι πωλεῖται ἢ ἀγοράζεται μὲ τιμὴν ὑπερβολικὴν λέγεται Ἀκριβόν (cher). Ὅλα εἶναι ἀκριβὰ εἰς τὰς μεγάλας πόλεις. 2) Ὅστις πωλεῖ εἰς τοιαύτην τιμὴν ὀνομάζεται Ἀκριβός. 3) Ὁ μὲ ὑπερβολὴν οἰκονόμος (parcimonieux). 4) Ὁ πολλὰ ἠγαπημένος (bien-aimé)· Φίλος ἀκριβός, Τέκνον ἀκριβόν.

ἌΚΡΟΣ. Πολλαὶ λέξεις, συνθεμέναι μὲ τὸ Ἄκρος λείπουν ἀπὸ τὰ μέχρι τοῦδε γραφέντα τῆς κοινῆς γλώσσης Λεξικά. Καὶ

ὅμως πολλαὶ ἐξ αὐτῶν εἶναι καὶ συνήθεις, καὶ κομψαὶ διὰ τὴν βραχυλογίαν των, καὶ κατὰ μίμησιν ἀκόμη τῆς παλαιᾶς γλώσσης.

Εἰς τινὰς ἐξ αὐτῶν παλαιὰ τὸ Ἄκρος ἐδύνατο νὰ γεννήσῃ ἀμφιβολίαν· παραδείγματος χάριν, Ἀκροθώρακα, ἔλεγαν τὸν ὀλίγου ἢ μετρίως μεθυσμένον (gris)· καὶ ὅμως μὲ τὴν αὐτὴν σύνθεσιν ὠνόμαζαν Ἀκρόσοφον τὸν πάνσοφον, καὶ Ἀκριβοδίκαιον (οὐδετέρως) τὴν ἀδυσώπητον δικαιοσύνην (justice rigoureuse). Ἡ αἰτία εἶναι φανερά· ἐπειδὴ τὸ ἄκρον σημαίνει ἀδιαφόρως καὶ τὸ τέλος καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ πράγματος (Ζ. Ἄκρα), τὰ ἀπ' αὐτὸ σύνθετα δύνανται νὰ σημαίνωσι καὶ τὸν τέλειον εἰς τὸ πρᾶγμα, καὶ τὸν ἀρχόμενον καὶ πεῖραν μόνον λαμβάνοντα τοῦ πράγματος.

Μ' ὅλον τοῦτο ἡ δευτέρα αὕτη σημασία (μετρίως) ἦτον ἡ πλέον συνειθισμένη· οἷον Ἀκροβαφὲς, τὸ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν μόνον, καὶ ὄχι εἰς βάθος βαμμένον· Ἀκροσαπὲς, ὅ,τι ἄρχισε νὰ σήπεται καὶ τοῦ ὁποίου ἡ σῆψις δὲν ἐπέρασεν ἀκόμη εἰς τὸ βάθος· Ἀκρολίπαρος, Ἀκροχλίαρος, Ἀκρόπαστος, καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα.

Οἱ παλαιοὶ ἀκόμη ἐμεταχειρίζοντο τὸν σχηματισμὸν καὶ τὴν σημασίαν ταύτην εἰς τὰ ὀνόματα· ἡμεῖς δὲ καὶ εἰς τὰ ῥήματα. Λέγομεν, παραδείγματος χάριν, Ἀκροπεινῶ, ἤγουν ἀρχίζω νὰ αἰσθάνωμαι πεῖναν, Ἀκροκρυόνω, Ἀκρονυστάζω, Ἀκροσυννεφιάζει, καὶ ἄλλα πολλά. Δυνατὸν ὅμως νὰ σχηματίσωμεν καὶ ὀνόματα, ἂν ὄχι ἀπ' ὅλα, κἂν ἀπὸ τινὰ τοιαῦτα ῥήματα. Παραδείγματος χάριν, Ἀκρονύσταγμα καὶ Ἀκροσυννέφιασμα, δὲν εἶναι λέξεις κακαί.

ἈΚΡΩΝΆΡΙΟΝ, Ὑποκοριστικὸν τοῦ ἀρσενικοῦ Ἄκρων (jambon). Ἴδ. Λεξικ. Σνεϊδέρ. λέξ. Ἄκρων.

ἈΚΡΩΤΉΡΙΟΝ (promontoire). Ζ. Ἄκρα.

ἈΚΤΕΝΙΣΤΟΣ. Καὶ σήμερον εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν, εἰς τὴν ὁποίαν τὸ ἐμεταχειρίσθη καὶ ὁ Σοφοκλῆς, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Πολυδεύκους.

ἈΚΤΡΑΝ ὠνόμαζαν βαρβάρως τὴν Ἑλληνιςὶ λεγομένην Ἀκτὴν (sureau), καὶ κοινῶς Κουφοξυλέαν (Δουκάγγ. λέξ. Κουφοξυλέα).

ἈΛΑΜΠΆΜΠΟΥΛΑ (pêle-mêle). Δὲν ἐξεύρω τὴν παραγωγήν. Εἶναι τάχα βάρβαρος σύνθεσις τοῦ Ἄλλα πάμπολλα;

ἈΛΕΚΆΤΗ. Ζήτ. Ἠλακάτη.

ἈΛΕΥΡΙΚῸΝ, (bluteau) κόσκινον (crible), δύο συνώνυμα τῶν ὁποίων τὸ ἓν ὠνόμαζαν καὶ οἱ παλαιοὶ Κόσκινον, τὸ ἄλλο (Ἀλευρικὸν), Ἀλευρότησιν. « Ἀλευρότησις (λέγει » ὁ Ἡσύχιος), τηλία, εἰς ἣν τὰ ἄλευρα διασήθουσιν. »

Τὴν Τηλίαν, οὐδ' οἱ ἀρχαῖοι γραμματικοὶ ἤξευραν βεβαίως, τί κυρίως σημαίνει. Ὁ Ἡσύχιος, ὡς ἴδαμεν, τὴν κρίνει συνώνυμον τῆς Ἀλευροτήσεως. Ἀλλοῦ ὅμως λέγει, « Τηλία, » σηλία, ἐν ᾗ ΔΙΑΜΆΤΤΕΤΑΙ τὰ ἄλευρα· ἢ περιφέρεια » κοσκίνου. » Ἂν ἡ γραφὴ δὲν ἦναι σφαλμένη, συγχέει τὸ κόσκινον, μὲ τὴν σκάφην, εἰς τὴν ὁποίαν ζυμόνεται τὸ ἀλεύριον· διότι τοῦτο σημαίνει τὸ Διαμάττεται. Ἔγραψεν ὅμως ὁ Ἡσύχιος, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, ΔΙΑΤΤᾶΤΑΙ· καὶ τοῦτο σημαίνει κοσκινίζονται. Μοῦ πιςόνει τὴν διόρθωσιν ἄλλη γλῶσσα τοῦ Ἡσυχίου, « Δίαττος, ἡ ἀλευρότησις, τὸ κόσκινον. » Ἡ δευτέρα ἐξήγησις (Περιφέρεια κοσκίνου) συμφωνεῖ μὲ ἄλλον γραμματικὸν, ὅςις εἰς τὸν ςίχον τοῦτον τοῦ Ἀριςοφάνους (Πλουτ. 1038)

Εἰ τυγχάνει γ' ὁ δακτύλιος ὢν τηλία,

ἐξηγεῖ τὴν τελευταίαν λέξιν μὲ τὸ καὶ τὴν σήμερον σύνηθες, Κοσκινόγυρος. Ἀπὸ τὸ Κόσκινον ἔχομεν καὶ ῥῆμα τὸ

Κοσκινίζω (cribler), καὶ ἐκ τούτου καὶ παροιμίαν ὄχι ἄχρηστον, « Ὅστις δὲν θέλει νὰ ζυμώσῃ πέντ' ἡμέρας κοσκι-» νίζει, » ἁρμόδιον εἰς τοὺς ἀμελοῦντας τὸ ἔργον των, μὲ πρόφασιν ὅτι δὲν ἐτελείωσαν ἀκόμη τὴν χρειώδη προετοιμασίαν εἰς αὐτό.

ἈΛΕΥΡΩΜΈΝΟΣ, κυρίως ὁ καταπασμένος ἄλευρον (enfariné). 2) μεταφορικῶς συγχωρεῖται νὰ τὸ μεταχειρισθῶμεν, ὡς οἱ Ἰταλοὶ τὸ infarinato, εἰς σημασίαν τοῦ μετρίως διδαγμένου τὶ, τοῦ μήτε παντάπασιν ἀπαιδεύτου εἰς ἐπιστήμην ἢ τέχνην τινὰ, μήτε ἱκανῶς ἐμπείρου, ὡς οἱ κατ' ἐπάγγελμα διδάσκοντες αὐτὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἔκαμε διάκρισιν τούτων καὶ ὁ Ἀριστοτέλης (Πολιτικ. III, 6, § 8). Ὁ τοιοῦτος ὀνομάζεται σκωπτικῶς ἀπὸ τὸν Πετρώνιον (Petr. *Satyric.* XLVI, 7), Literis satis inquinatus, Γράμμασιν ἱκανῶς μεμολυσμένος.

ἈΛΗΘΕΎΩ, λέγω τὴν ἀλήθειαν, δὲν ψεύδομαι (dire la vérité), εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν, ὡς καὶ οἱ παλαιοί· ἀλλ' ἐκεῖνοι τὸ ἐλάμβαναν ἀκόμη καὶ εἰς τὴν σημασίαν τοῦ ἐρευνῶ τὴν ἀλήθειαν τινὸς πράγματος, ἐξετάζω ἂν τὰ ἱστορούμενα ἢ διηγούμενα ἀληθῶς ἐπράχθησαν (vérifier). Παράδειγμα τούτου φέρουν τὰ Λεξικὰ ἀπὸ τὸν Ξενοφῶντα. 2) Ἀληθεύει, ἀληθὲς εἶναι, οἷον Ἀληθεύει τὸ πρᾶγμα.

Συγχωρεῖται, διὰ νὰ ἀποφύγωμεν τὴν σύγχυσιν, νὰ μεταχειριζώμεθα τὸ Ἀληθίζω, ἑρμηνεύοντες τὸ vérifier τῶν Γάλλων.

ἈΛΗΘΊΖΩ. Ζ. Ἀληθεύω.

ἈΛΊ, ἢ Ἀλή. Θρηνητικὸν ἐπιφώνημα. Ἀλὶ εἰς ἐμέ! Ἀλὶ εἰς τὴν τύχην μου! Ἀλὶ εἰς αὐτόν! Εἶναι ταυτόσημον μὲ τὸ Οὐαί, οἷον (ΘΡ.),

Ἀλὴ καὶ τί ἦτον τὸ κακὸν, Χριστὲ, ἡ ἁμαρτία!

Ἡ παραγωγή του εἶναι δυσεύρετος. Πιθανὸν ὅτι εἶναι τῆς αὐτῆς συγγενείας, τῆς ὁποίας καὶ τὸ Ἀ ε λ ὶ ς καί Α ἴ λ ι ν ο ς. Τὸ πρῶτον ἐξηγεῖ ὁ Ἡσύχιος, « Ἀελὶς, τάλαινα, ἀθλία » τὸ δεύτερον « Αἴλινος... Θρῆνος. » Ἴσως εἶχαν καὶ Θρηνητικὸν ἐπιφώνημα, Α ἴ λ ι, ὅθεν ἐσχηματίσαμεν τὸ Ἀ λ ὶ, ὡς τὸ Ἀ ψ ὰ ἀπὸ τὸ Αἶψα.

Ἔχομεν καὶ παροιμίαν, « Ἀλὶ 'σ τὸν δαίρουν δεκοκτὼ, καὶ » δὲν τὸν δαίρει ὁ νοῦς του! » διδάσκουσαν τὸ μάταιον τῶν σωματικῶν κολάσεων εἰς ἀνθρώπους, τῶν ὁποίων ἡ ψυχὴ ἀπελιθώθη, ὥςε μήτ' ἀφ' ἑαυτῶν, μήτ' ἀπ' ἄλλους ὁδηγούμενοι νὰ καταλαμβάνωσι τὰ καλά.

ἈΛΙΧΆΝΗ, ἡ κατὰ τοὺς νεωτέρους Λατινιςὰς Alcanna. Ὁ Δουκάγγιος (σελ. 56) ἀπὸ ἰατρικὰ Γλωσσάρια τὴν γράφει Ἀ λ χ ὰ ν, μὲ ἐξήγησιν Κ ύ π ρ ι ν ο ν ἔ λ α ι ο ν. Ὁ Σομαυέρας, Ἀ λ ι χ ά ν η, μὲ ἐξήγησιν δὲν ἐξεύρω πόθεν ἐρανισμένην, creta rossa da pingere. Δὲν εἶναι γῆ βαφικὴ, ἀλλὰ φυτὸν εὐῶδες, τὸ καὶ ἀπὸ τὸν Θεόφραςον καὶ ἀπὸ τὸν Διοσκορίδην ὀνομαζόμενον Κ ύ π ρ ο ς (Lawsonia inermis, Γαλλ. Troène d'Egypte). Ἐξ αὐτοῦ ἐκατασκεύαζαν τὸ περίφημον Κ ύ π ρ ι-νον ἔ λ α ι ο ν ἢ μ ύ ρ ο ν, καὶ ἀπὸ τὰ φύλλα του τριβόμενα χρῶμα ξανθὸν, μὲ τὸ ὁποῖον ἀκόμη καὶ σήμερον, ὡς καὶ παλαιὰ, βάφουν αἱ γυναῖκες τὰς τρίχας καὶ ἄλλα μέρη τοῦ σώματος, εἰς καλλωπισμόν. Ἡ καλὴ Κύπρος ἐγεννᾶτο, κατὰ τὸν Διοσκορίδην (I, 124) εἰς τὴν Ἀσκάλωνα τῆς Ἰουδαίας, καὶ τὴν Κανώπην τῆς Αἰγύπτου· ὁ δὲ Πλίνιος (XII, 24) προσθέτει, καὶ εἰς τὴν νῆσον τῆς Κύπρου. Ἀπορῶ, ἂν οἱ Ἕλληνες ἐκινήθησαν ἐκ τούτου νὰ ὀνομάσωσι καὶ τὸ δένδρον Κ ύ π ρ ο ν, ἢ ἔλαβαν ἀρχήτερα τὸ ὄνομα ἀπὸ τοὺς Ἀλεξανδρέας, οἱ ὁποῖοι τὸ ὠνόμασαν οὕτως ἀπὸ τὸ Ἑβραϊκὸν Κ ό φ ε ρ (כֹּפֶר), ὡς ἡρμήνευσαν τὸ Κ ό φ ε ρ καὶ οἱ Ἑβδομήκοντα

(Ἄσμ. ἄσμ. ά, 14) λέγοντες, « Βότρυς τῆς Κύπρου ἀδελφι-
» δός μου. » Τὸ σύνηθες εἰς ἡμᾶς ὄνομα, Ἀλιχάνη, παράγεται ἀπὸ τὸ Ἀραβικὸν Χεννὰ, συνταγμένον μὲ τὸ ἄρθρον Ἀλ-χεννὰ, ὡς λέγομεν καὶ Ἀλκοράνιον, ἀπὸ τὸ Ἀλ-κοράν.

ἌΛΛΑ ΚΑῚ ἌΛΛΑ. ΘΡ,

> Διατὶ τινὲς εὑρίσκουνται νὰ λέγουν ἄλλα καὶ ἄλλα,
> Καὶ ἁμαρτάνουν εἰς Θεὸν καὶ σφάλλουσι μεγάλα.

Οἱ χυδαῖοι τὸ προφέρουν, Ἀλλαντωναλλῶν (des choses ou des paroles déraisonnables, absurdes, Ἰταλιστ. Spropositi), πιθανὸν ὅτι ἀπὸ τὸ Ἄλλ' ἀντ' ἄλλων.

ἈΛΛΑΓΉ ἡ Ἀλλαξία φορεμάτων. Ἴδε τὰ σημειωθέντα πρότερον (Ἀτακτ. I, σελ. 51.).

ἈΛΛΑΝΤΩΝΑΛΛΩ͂Ν. Ζ. Ἄλλα.

ἈΛΛΑΞΊΑ. Ζ. Ἀλλαγή.

ἈΛΛΆΣΣΩ. Ἀλλάσω β[illegible]λὴν (changer d'avis, de conduite etc.), οἷον ΒΧ,

> Δειμαίνω τὴν βαγίτζα σου, μὴ ἀλλάξῃ τὴν βουλήν της,
> Καὶ μετατρέψῃ τὸν σκοπὸν, καὶ πᾶ καὶ καταβάλῃ·
> Ἢ καὶ τοὺς παῖδας τοὺς ἐμοὺς ἐχθρός τινας χαυνώσῃ,
> Καὶ ταῦτα τὰ καμώματα μάθῃ τα ὁ πατήρ σου,
> Κἀμὲ ψηφίσῃ θάνατον πικρὸν κατὰ τῆς ὥρας.

2) Ἀλλάσσει, ἀμεταβάτ. Ὁ καιρὸς ἤλλαξεν. Καὶ ὄχι μόνον, Ἀλλάσσει τὰ λόγιά του, ἀλλὰ καὶ Τὰ λόγιά του ἀλλάσσουν, ὡς καὶ τὸ, Ἤλλαξε γνώμην καὶ Ἤλλαξεν ἡ γνώμη του. Ἔχομεν καὶ παροιμίαν στιχουργημένην,

> Ὁ λύκος καὶ ἂν ἐγήρασε, κ' ἤλλαξε τὸ μαλλίν του,
> Οὔτε τὴν γνώμην του ἤλλαξεν, οὔτε τὴν κεφαλήν του.

Τὸ Δειμαίνω, δὲν ἐξεύρω, ἂν ἦτο τότε σύνηθες, ἢ ἂν ἦναι μακαρονισμὸς τοῦ ποιητοῦ.

Τὸ Βαγίτζα, εἶν' ὑποκοριστικὸν τοῦ Βάγια (nourrice), ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν, Balia.

Τὸ Χαυνώσῃ ἀπὸ τὸ Ἑλλην. Χαυνόω, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐσχηματίσαμεν, μὲ τὸ πλεοναστικὸν ᾱ, τὸ Ἀχαμνίζω (affaiblir), σημαίνει ἐδῶ, τὸ ἀπατηλῶς καὶ δολίως καταπείσῃ (séduire). Καὶ τοῦτο ἐξηγεῖ τοῦ Ἀριστοφάνους (Νεφελ. 874) τὸ,

> Πῶς ἂν μάθοι ποθ' οὗτος ἀπόφευξιν δίκης,
> Ἢ κλῆσιν, ἢ ΧΑΥ͂ΝΩΣΙΝ ἈΝΑΠΕΙΣΤΗΡΊΑΝ;

Κατὰ τῆς ὥρας. Σήμερον λέγομεν ἀπροθέτως, Τῆς ὥρας.

ἈΛΛΗΘΩΡΕΥ͂Ω. Ζ. Θωρῶ.

ἈΛΛΗΛΟΓΩ͂ (dire une chose pour une autre, mentir), οἷον ΑΚ,

> Υἱέ μου, ἴδε ἂν ἔφαγες ξένο τίποτις πρᾶγμα,
> Καὶ πῆρες καὶ κατέλυσες κατέδαπάνησές το,
> Μὴ κρύψῃς, τοῦτο μὴ ἀρνηθῇς, μὴ τὸ ἀλληλογήσῃς,
> Διατὶ οὐκ εἶχε μάρτυρες, σημάδιν ἐνεχύρου.

Καλὴ λέξις ἤθελ' εἶσθαι τὸ Ἀλληλογῶ, ἂν ἐγράφετο Ἀλλολογῶ. Σημάδιν ἐνεχύρου· σήμερον καὶ διὰ μιᾶς λέξεως, Σημάδιον, σημαίνομεν τὸ ἐνέχυρον. Ζ. Σημάδιον.

ἈΛΛΗ͂ΛΩΣ (reciproquement, mutuellement) ΘΚ,

> Νὰ σφάζουνται ἀλλήλως των καὶ νὰ μηδὲν λυποῦνται.

Ἰδοὺ καὶ ἄλλο παράδειγμα, ΣΣ,

> Καὶ ὅσαις τὴν ἐκολουθήσασιν, ἀλλήλως ἐμιλρῦσαν.

Ζ. καὶ Χαράζω.

ἈΛΛΟΓΥΡΊΖΩ (s'esquiver). Λείπει ἀπὸ τὰ Λεξικά μας,

ὡς καὶ μυρία ἄλλα. Καλὴ καὶ ἀναγκαία λέξις. Λέγει ὁ Δημοσθένης (Περι παραπρεσϐ. σελ. 411), «Οὗτος ἐκτρέπεται » με νῦν ἁπαντῶν. . . . κἂν ἀναγκασθῇ που συντυχεῖν, ἀπ» επήδησεν εὐθέως κ. τ. λ » ἤγουν Ἀλλογυρίζει ὁσάκις μ' ἀπαντήσῃ, ἀλλάσσει τὸν δρόμον του.

ἈΛΛΟΙΏΝΩ. Τὴν λέξιν ταύτην καὶ τὰ παράγωγα της ὅλας ἐξήγησεν ὁ Σομαυέρας; ὡς συνώνυμα τοῦ Ἀλλοτριῶ, Ἀλλοτρίωσις, Ἀποξένωσις κ. τ. λ. μὲ τὰ ὁποῖα δὲν ἔχει οὐδεμίαν κοινωνίαν. Τὸ Ἀλλοτριῶ καὶ Ἀποξενόνω σημαίνει κυρίως τὸ Aliéner, καὶ εἰς σημασίαν νομικὴν, τὸ μεταφέρω τὴν κτῆσιν τινὸς πράγματος εἰς ἄλλον διὰ δωρήσεως ἢ πωλήσεως· τὸ ὁποῖον κυριολεκτικώτερον ὀνομάζουν οἱ νόμικοὶ Ἐκποιῶ, ὡς λέγουν καὶ Ἐκποίησιν τὴν Aliénation. Τὸ δὲ Ἀλλοιῶ ἢ Ἀλλοιόνω σημαίνει τὸ μεταϐάλλω τὴν μορφὴν ἢ φύσιν τοῦ πράγματος (Altérer, changer). Εἰς ὅλων τὰς ἀκοὰς εἶναι συνήθης ἡ φράσις, Ἠλλοιώθη τὸ πρόσωπόν του.

ἈΛΛΟΛΟΓΩ͂. Ζ. Ἀλληλογῶ.

ἈΛΛΟΥ͂ (ailleurs), ὄχι ὀλιγώτερον ὀρθὸν τοῦ Ἑλλ. Ἀλλαχοῦ. Ὡς ἐκεῖνοι ἐμεταχειρίζοντο ἐπιρρηματικῶς τὴν δοτικὴν τοῦ θηλυκοῦ Ἄλλῃ (ἐν ἄλλῃ χώρᾳ), παρόμοια ἡμεῖς τὴν γενικὴν τοῦ ἀρσενικοῦ Ἄλλου (ἐπ' ἄλλου χώρου ἢ τόπου) ἐμεταμορφώσαμεν εἰς ἐπίρρημα, μεταθέσαντες μόνον τὸν τόνον. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ Ἄλλου εὑρίσκεται εἰς τοὺς παλαιοὺς ὡς ἐπίρρημα, ὡς εἰς τοῦτο τοῦ Λυσίου (τόμ. I, σελ. 755 Reisk) « Ἅπαντες » γὰρ εἴθισθε προσφοιτᾷν καὶ διατρίϐειν ἌΛΛΟΥ γέ που » ὅπου γράφε, ἌΛΛΟΣ ἌΛΛΟΥ γέ που. Ὁ Ῥεΐσκιος ἐπρόϐαλλε τὸ πληθυντικὸν « Ἄλλοι ἄλλου γέ που. »

ἈΛΛΟΥΣΝΙΌΣ, ἢ μᾶλλον Ἀλουσνοιὸς (hébété), παραλογισμένος, ξεχασμένος. Πιθανὸν ὅτι παρεφθάρη ἀπὸ τὸ

Ἀλλόνοος, ἤγουν ὅστις ἔχει ἀλλοῦ τὸν νοῦν του, μηδὲ προσέχει εἰς ὅ,τι πράσσει, ἢ λέγει, ἢ παρ' ἄλλων ἀκούει. Τὴν αὐτὴν σχεδὸν σημασίαν ἔχουν τὸ Ἀλλόφρων, καὶ Ἀλλοφρονέειν τῶν παλαιῶν.

ἌΛΟΓΟΝ. Οὕτως ὀνομάζομεν τὸν Ἵππον (cheval), δίδοντες εἰς αὐτὸν ὅ,τι ἀνήκει εἰς ὅλα τὰ μὴ λογικὰ ζῶα προσηγορικὸν, ὄχι καταφρονητικῶς, ἀλλ' ἐξεναντίας, ὡς ἓν ἀπὸ τὰ πλέον χρήσιμα εἰς τὸν ἄνθρωπον ζῶα, ὡς ὠνομάσαμεν τὸν Ἀλέκτορα, Πετεινὸν (coq), μ' ὅλον ὅτι Πετεινὰ λέγονται ὅσα ἔχουν πτερά. Παρόμοια, κατὰ τὴν αὐτὴν ἀντονομασίαν, λέγοντες, Ὁ Ποιητὴς, νοοῦμεν τὸν Ὅμηρον. Οὗτος (σιμὰ πολλῶν ἄλλων ὡραίων) εἶπε καὶ τὸ περὶ τοῦ ἵππου (Ἰλιάδ. ό, 263) « Ὡς δ' ὅτε τις στατὸς Ἵππος . . . καὶ νομὸν ἵπ- » πων. » Δὲν εἶν' ὀλιγώτερον ὡραῖον καὶ τοῦ Σοφοκλέους (Ἠλεκτρ. 25) τὸ,

> Ὥσπερ γὰρ ἵππος εὐγενὴς, κἂν ᾖ γέρων,
> Ἐν τοῖσι δεινοῖς θυμὸν οὐκ ἀπώλεσεν,
> Ἀλλ' ὀρθὸν οὖς ἵστησιν. ———

ἈΛΥΓΙΣΤΟΣ, ὁ ἀδύνατος νὰ λυγισθῇ (qu'on ne peut ployer, fléchir). Ξύλον ἀλύγιστον. 2) Μεταφ. Ἄκαμπτος, ἀδυσώπητος, ἀμετάθετος, ἀμετάτρεπτος, σταθερὸς (inflexible). Ἀλύγιστος γνώμη, ἥτις δὲν μεταβάλλεται οὔτ' ἀπὸ συμβουλὴν, οὔτ' ἀπὸ παρακλήσεις ἢ δάκρυα. Λέγεται καὶ ἐπὶ καλοῦ, καὶ ἐπὶ κακοῦ, ἤγουν σημαίνει τὸν σταθερὸν (constant), καὶ τὸν πεισματάρην (opiniâtre, entêté).

ἈΛΥΜΟΝΟΝ! Ἐπιφώνημα συνώνυμ. τοῦ Ἀλί, ἢ Ἀλή: οἷον (ΘΡ),

> Ἀλύμονον, Ῥοδίτες μου, καλὰ παλικαράκια,
> Καὶ ξένοι, ὅσοι ἐχάθητε Ῥωμαῖοι καὶ Φραγκάκια.

Ὁ Σομαυέρας τὸ γράφει διὰ τοῦ τ Ἀλίμονον. Οὔτ' ἡ μία οὔτ' ἡ ἄλλη γραφὴ μᾶς βοηθεῖ πολὺ εἰς τὴν ἐτυμολογίαν. Ζ. Ἀλί.

ἈΛΎΠΗΤΑ. Ἐπίῤῥ. Χωρὶς ἔλεον, λύπην ἢ συμπάθειαν (impitoyablement). 2) Μεταφ. πλουσιοπάροχα, δαψιλῶς (abondamment, largement), οἷον, Μᾶς ἐκέρασεν ἀλύπητα.

Παρομοία μεταφορὰ εὑρίσκεται εἰς τὸ Ἀφθόνως τῶν παλαιῶν, τὸ ὁποῖον κυρίως σημαίνει, χωρὶς φθόνου, καὶ μεταφ. τὸ πλουσιοπάροχα, διότι ὅστις δίδει πλουσιοπάροχα, κρίνεται ὅτι δὲν φθονεῖ τὸν λαμβάνοντα, οὐδὲ λυπεῖται τὰ διδόμενα. Ὁ θεὸς παραγγέλλων τοὺς πλουσίους τὴν πρὸς τοὺς πένητας ἐλεημοσύνην λέγει (Δευτερονομ. ιέ, 10) διὰ τοῦ Μωϋσέως, « Διδοὺς » δώσεις αὐτῷ... καθ' ὅ,τι ἐνδεεῖται, καὶ ΟΥ̓ ΛΥΠΗΘΉΣῌ » τῇ καρδίᾳ σου διδόντος σου αὐτῷ. » Οὕτω λέγομεν πρὸς τὸν διδόντα, ὅτε μᾶς δίδει ὀλιγώτερον ὅσου ἐπιθυμοῦμεν, Μὴ τὸ λυπῆσαι (ne le plaignez pas).

ἈΜΆΔΕΣ, (εἶδος παιγνιδίου). Ἴδε τὰ προσημειωθέντα (Ἄτακτ. I, σελ. 286).

ἈΜΑΝΊΤΗΣ, εἶδος φυτοῦ σπογγώδους, τὸ ὁποῖον βλαστάνει χωρὶς ῥίζας εἰς τὴν γῆν, καὶ πολλάκις εἰς δένδρα τινά. Τὸ Ἑλληνικόν του ὄνομα εἶναι Μύκης (champignon)· μ' ὅλον τοῦτο ἔλεγαν καὶ Ἀμανίτης, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὸν Ἀθήναιον (II, σελ. 61) καὶ τὸν Γαληνὸν (Περὶ τροφ. δυνάμ. Τόμ. Δ', σελ. 335).

ἈΜΆΡΜΑΚΤΟΣ. Ζ. Μαρμάζω.

ἊΜΑΤΙΣ. Ἐπίῤῥημ. Ὁ Σομαυέρας, τὸ γράφει Ἆματα καὶ Ἆματις, καὶ τὸ ἐξηγεῖ « Ἐπειδὴ, giaché, poiché » (puisque). ὁ Δουκάγγιος, Ἆματα μὲ ἐξήγησιν, « Quando- » quidem, ἐπειδὴ καὶ » (puisque). Νομίζω ὅμως ὅτι σημαίνει πλέον, Τολοιπὸν, Ἄρα, Ὅθεν. Κατὰ τὸν Ἡσύ-

χιον, οἱ Κρῆτες (Δωριεῖς) ἔλεγαν προπαροξυτόνως καὶ διὰ τοῦ κ, Ἄμακις, καὶ οἱ Ταραντῖνοι (ἀποικία Δωρικὴ) ὀξυτόνως καὶ διὰ τοῦ τ, Ἀματὶς τὸ ἀπὸ τοὺς λοιποὺς Ἕλληνας λεγόμενον Ἅπαξ. Ὅθεν ἢ ὁ Ἡσύχιος ἠμέλησε νὰ σημειώσῃ καὶ τὴν σημασίαν τοῦ Λοιπὸν, ἢ ἡμεῖς φυλάξαντες τὴν λέξιν, ἐμεταβάλαμεν τὴν ἔννοιαν.

ἈΜΆΧΙΟΝ. Καὶ ὁ Δουκάγγιος καὶ ὁ Σομαυέρας τὸ ἐξηγοῦν ὡς ταυτόσημον τοῦ Ἐνέχυρον (gage). Πολλοὶ σήμερον μεταχειρίζονται καὶ νοοῦν τὴν λέξιν Ἐνέχυρον· ὀλίγοι τινὲς λέγουν ἀντ' αὐτοῦ καὶ Σημάδιον (signe), καὶ ὀλιγώτεροι, Ἀμάχιον. Οἱ πλειότεροι χυδαϊκῶς Ἀμανέτιον, λέξιν τουρκικὴν (Ἐμὰν), σημαίνουσαν, πίστιν, ἀσφάλειαν (assurance). Τὰ τουρκικὰ δίκαιον καὶ πρέπον εἶναι νὰ τάφήσωμεν εἰς τοὺς Τούρκους· τὸ Ἀμάχιον ὅμως εἶναι ἀδιςάκτως Γραικικὴ λέξις, καὶ λέξις πρὸ πολλῶν ἑκατονταετηρίδων συνήθης εἰς τὴν γλῶσσαν. Ἀλλὰ πόθεν ἔλαβεν ἀρχὴν τῆς τοιαύτης σημασίας; ἡ ἐτομολογία της κατὰ λέξιν μᾶς διδάσκει ὅτι τὸ Ἀμάχιον σημαίνει ςέρησιν ἢ παῦσιν μάχης. Ἂν δὲν ἀπατῶμαι, Ἀμάχιον ὠνόμασαν καταρχὰς οἱ Γραικορωμαῖοι τὴν ἐκεχειρίαν ἢ ἀνακωχὴν τῆς μάχης (trève). Καὶ ἐπειδὴ ἡ ἀνακωχὴ, ὡς καὶ ἡ τελεία παῦσις τοῦ πολέμου, γίνεται μὲ συνθήκας τινὰς καὶ πίστεις ἢ ἀσφαλείας, τὰς ὁποίας δίδουν πρὸς ἀλλήλους οἱ μαχόμενοι, ἐκ τούτου καὶ τὸ διδόμενον ἐνέχυρον ἀπὸ τὸν ὀφειλέτην εἰς τὸν δανειςὴν, εἰς πίςωσιν ἢ ἀσφάλειαν ὅτι μέλλει νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος του, ὠνομάσθη Ἀμάχιον. Καὶ τοῦτο τόσον εὐλογώτερον, ὅσον καὶ ὁ δανείζων καὶ ὁ δανειζόμενος ἠμποροῦν νὰ θεωρηθῶσιν ὡς δύο ἐχθροὶ μαχόμενοι, τῶν ὁποίων ὁ πρῶτος καὶ εἰς κριτήριον νὰ ἐγκαλέσῃ, καὶ εἰς φυλακὴν νὰ βάλῃ ἔχει ἐξουσίαν τὸν ἄλλον, ἂν ἐδάνειςε χωρὶς ἐνέχυρον. Γίνεται λοιπὸν τὸ ἐνέχυρον ἀληθὲς Ἀμάχιον, ἤγουν προλαμβάνει

κ' ἐμποδίζει τὰς μάχας. Ἀλλὰ πόθεν νὰ δείξω καὶ ὅτι ἡ Ἀνακωχὴ τῆς μάχης ὠνομάσθη ποτὲ Ἀμάχιον; Ἡ μαρτυρία μου εἶναι σκοτεινὴ, ἱκανὴ ὅμως, νομίζω, ἂν εὐτυχήσω νὰ τὴν ἐξηγήσω, νὰ πιθανολογήσῃ τὴν γνώμην μου. Τὴν λαμβάνω ἀπὸ τοὺς δικαστικοὺς νόμους τῆς ἐν Ἱερουσαλὴμ βασιλείας τῶν Σταυροφόρων· καὶ τὴν γράφω ἀπαράλλακτον μὲ ὅλα της τὰ γραφικὰ σφάλματα, « Κελέβι τὸ δίκεον, τὸ πόλεμον νὰ » γένιτε εἰς ὅλας τὰς ὅπλας, ἀφ' ὃν δόθοῦν τὰ Ἀμάχια μέσα » εἰς μ' ἡμέρας. » Συνοδεύει τὴν αἰνιγματώδη ταύτην περικοπὴν ἡ ἑξῆς Ἰταλικὴ μετάφρασις, Commanda la rason che la battaglia debba esser ad ogni modo infra quaranta giorni dapoi che sara impegnata. Ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1049), ἐκ τοῦ ὁποίου τὴν ἀντέγραψα, τὴν ἐθησαύρισεν εἰς τὸ Λεξικόν του, ὄχι εἰς ἐξήγησιν τοῦ Ἀμαχίου, ἀλλ' εἰς μαρτυρίαν, ὅτι ἔλεγαν καὶ Ὅπλα, θηλυκῶς, ἀντὶ τοῦ Ὅπλον, κινηθεὶς, ὡς φαίνεται, ἀπὸ τὸν Ἰταλὸν μεταφραστὴν, ὅστις ὅμως ἑρμηνεύει τὸ Εἰς ὅλας τὰς ὅπλας, ad ogni modo, τὸ ὁποῖον σημαίνει μᾶλλον τὸ Κατὰ πάντα τρόπον. Ὅπως ἂν ἦναι, τοῦτο μόνον νοῶ καὶ πιστεύω ἀδιστάκτως, ὅτι ὁ λόγος εἶναι περὶ πολέμου ἀνακωχῆς τεσσαρακονταημέρου, ἤγουν ἥτις ἔμελλε νὰ παύσῃ ἀφοῦ (ἀφ' ὃν) ἐδίδοντο ὀπίσω τὰ ὑπὲρ ἀσφαλείας αὐτῆς δοθέντα εἴτε ὅμηρα, εἴτε φρούρια, εἴτ' ἄλλου ὁποιουδήποτε γένους ἐνέχυρα, ὀνομαζόμενα διὰ τοῦτο Ἀμάχια, διότι ἐδίδοντο ὑπὲρ τῆς διαπαύσεως τῆς μάχης, ἥτις καὶ αὐτὴ διὰ μιᾶς λέξεως ἐλέγετο Ἀμάχιον.

ἌΜΕ. Προστακτικὸν ἀνώμαλον (va) τοῦ Ὑπάγω ῥήματος, Ὕπαγε, διάβα, Ἄμε εἰς τοῦ δεῖνος, Ἄμε εἰς τὴν ἀγοράν. Καὶ μὲ ῥῆμα ἀπαρέμφατον μεσολαβοῦντος τοῦ Νὰ, Ἄμε νὰ τὸν εἴπῃς. Καὶ ἀμέσως μὲ προστακτικὸν ἄλλου

ῥήματος, Ἄμε δράμε (ὡς καὶ ὁ Ὅμηρος συχνὰ τὸ Βάσκ' ἴθι), Ἄμε λεῖπέ με. Τὸ μεταχειρίζεται συνεχῶς ὁ ἀπαίδευτος ὄχλος καὶ εἰς τὰς κατάρας, Ἄμε νὰ χαθῇς, Ἄμε εἰς τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ. Ἄμε εἰς τὸν διάβολον. Τὸ πληθυντικὸν Ἄμετε ἢ Ἀμεῖτε (καὶ ὄχι Ἀμέτε) εἰς τὸ καλόν. Παρὰ τὰ δύο ταῦτα, Ἄμε καὶ Ἄμετε, οὔτ' ἔγκλισις, οὔτε χρόνος, οὔτε πρόσωπον ἄλλο εὑρίσκεται τοῦ ῥήματος, τοῦ ὁποίου τὸ θέμα ἔπρεπε νὰ ἦναι Ἄμω, Ἄμεις, Ἄμει, ἢ (ὡς φαίνεται ἀπὸ τὸ Ἀμεῖτε) Ἀμέω, ῶ, κ. τ. λ. ὡς Τύπτω καὶ Τυπτέω, Ῥίπτω καὶ Ῥιπτέω. Οὔτε τὸ ἓν οὔτε τὸ ἄλλο φαίνονται πλέον εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν· εὑρίσκεται ὅμως δεύτερον παράγωγον Ἀμεύω, (ὡς ἀπὸ τοῦ Νοσέω καὶ Τυραννέω τὸ Νοσεύω καὶ Τυραννεύω), τὸ ὁποῖον εἰς τὸν Πίνδαρον συνωνυμεῖ καὶ σημαίνει τὸ αὐτὸ μὲ τὸ πολύχρηστον καὶ γνωστὸν Ἀμείβω· ἐπειδὴ ποτὲ μὲν λέγει (Πυθ. V, 50) « Κρίσαιον λόφον ἄμειψεν » (ἀπὸ τὸ Ἀμείβω) ἤγουν ἐδιάβη, ἐπέρασε τὸν Κρισαῖον λόφον· καὶ ἄλλοτε (Πυθ. I, 86), « Ἀμεύσασθ' ἀντίους » (ἀπὸ τὸ Ἀμεύω), ἤγουν νὰ περάσῃ καὶ νὰ νικήσῃ τοὺς ἀνταγωνιστάς. Ὁ Σοφοκλῆς (Φιλοκτ. 1256) λέγει, « Ἔξελθ' ἀμείψας τάσδε στέγας » καὶ ὁ Εὐριπίδης (Ἠλέκτρ. 850) « Ἄμειψον δώματα τάδε » ἤγουν Ἄμε ἔξω ἀπὸ τὸν οἶκον τοῦτον. Ὁ συντάκτης τοῦ μεγάλου ἐτυμολογικοῦ ἐξηγεῖ τὸ Ἀμεύω, διὰ τοῦ πορεύομαι· καὶ ὁ Ἡσύχιος τὸ Ἀμείψασθαι διὰ τοῦ διελθεῖν, παραιώσασθαι. Δὲν μένει λοιπὸν οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι τὸ Ἄμω ἄχρηστον, ἦτο τὸ πρωτότυπον ῥῆμα τοῦ Ἀμεύω καὶ Ἀμείβω. Ζ. Κοπιάζω.

ἈΜΕΡΙΜΝΟΜΕΡΙΜΝΟΝ (τό). Ζ. Ἀμέριμνος.

ἈΜΕΡΙΜΝΟΣ (libre d'inquiétude, insouciant). Εἰς τὴν κομπάζουσαν εἰς τὸν πολιτισμόν της Εὐρώπην, καὶ ὅμως τυραννουμένην ἀκόμη ἀπὸ πολλὰς παλαιὰς καὶ σαπρὰς

ὀλιγαρχικὰς καταχρήσεις, ἀξιωτέρας βαρβάρων παρὰ πολιτισμένων ἐθνῶν, ἡ ἀναίσχυντος ζήτησις πολλῶν πολιτικῶν ἐπικερδῶν ὑπουργημάτων ἐπροχώρησεν εἰς τόσον, ὥστε οἱ ἡγεμόνες μὴν ἔχοντες πλέον πῶς νὰ χορτάσωσι τὴν ἀπληστίαν τῶν ἰδίων κολάκων, ἐπενόησαν νέα ὑπουργήματα, τὰ ὁποῖα τὄνομα μόνον τῆς ὑπουργίας ἔχουν, οὐδὲ μέριμναν ἄλλην προξενοῦν εἰς τὸν ὑπουργοῦντα παρὰ τὴν μέριμναν νὰ λαμβάνῃ καὶ νὰ δαπανᾷ εἰς τὰς τρυφάς του ἀναισχύντως τοὺς ἱδρῶτας τοῦ λαοῦ.

Ὠνόμασαν δὲ τὰ τοιαῦτα ὑπουργήματα, Sinécure, ἀπὸ δύο Ῥωμαϊκὰς λέξεις sine cura, ἤγουν, χωρὶς μέριμναν, ὄνομα ἱκανὸν, διὰ τὴν γελοιότητά του, νὰ μακρύνῃ ἀπ' αὐτὰ τοὺς ψωμοζήτας, ἂν οἱ ψωμοζῆται ἦσαν ἱκανοὶ νὰ αἰσχύνωνται τὰ αἰσχρά. Ἡμεῖς δὲν ἔχομεν ἀκόμη λέξιν ἑρμηνεύουσαν τὸ sinécure· καὶ εἴθε μὴν ἔλθῃ ποτὲ εἰς χρείαν τὸ πολίτευμά μας τοιαύτης λέξεως! Ἀλλ' ἐπειδὴ χρεωστοῦμεν νὰ γνωρίζωμεν κἂν καὶ νὰ ἑρμηνεύωμεν εἰς ἀλλήλους τὰς καταχρήσεις τῶν ἄλλων ἐθνῶν, ἐσύμφερ' ἴσως νὰ ὀνομάσωμεν τὰ χωρὶς ὑπουργίαν ταῦτα γελοῖα ὑπουργήματα μὲ τὸ γελοιότερον ὀξύμωρον τοῦτο, Ἀ μ ε ρ ι μ ν ο μ έ ρ ι ν α.

ἈΜΕΡΙΜΝΩ (ne point se soucier, négliger).

ἌΜΕΣΤΟΣ ἢ Ἀμέστωτος, ἄγουρος, ὄχι ὥριμος, ὅταν ὁ λόγος ἦναι περὶ καρπῶν γῆς. Ζ. Μεστόνω.

ἈΜΕΤΆΘΕΤΟΣ, ὅστις δὲν μετατίθεται, δὲν μεταβάλλεται. Τὸ ἀ μ ε τ ά θ ε τ ο ν τ ῆ ς γ ν ώ μ η ς, ἡ ἰσχυρογνωμοσύνη. Ἡ χρῆσις εἶναι ὡσεπιτοπολὺ μεταφορική.

ἈΜΉ. Ζ. Ἀμμή.

ἈΜΉΝ. Ζ. Μαχεύω.

ἌΜΙΑ. Ζ. Ἄμμια.

ἈΜΊΛΗΤΟΣ. Ζ. Ἀνομίλητος.

ἈΜΜἨ, *σύνδ.* *σύνθετος ἀπὸ τὰ Ἂν μὴ, καὶ ταυτόσημος μ' ἐκεῖνα* (si non). 2) *ἀντὶ τοῦ Ἀλλὰ συνδέσμου* (mais).

Διὰ νὰ καταλάβῃ τις τὴν σημασίαν, ὀρθογραφίαν καὶ παραγωγὴν τοῦ Ἀμμὴ (*καὶ ὄχι* Ἀμὴ), *πρέπει νὰ τὴν ἐξετάσῃ εἰς τὰ βάρβαρα ποιήματα τῶν* Γραικορωμαίων *τῆς δεκάτης τρίτης μέχρι τῆς δεκάτης ἕκτης ἑκατονταετηρίδος.* Παραδείγματος *χάριν, ὁ συγγραφεὺς τοῦ Θρήνου τῆς ἁλώσεως τῆς* Κωνσταντινουπόλεως *λέγει,*

> *Τὰ ἔργα τῶν χριστιανῶν καὶ ἡ κενὲς ἐλπίδες*
> *Ἐκεῖνες ἐχαλάσασιν βασιλείαν Ῥωμαίων.*
> ἈΜἨ *οἱ Τοῦρκοι οὐ δύνουντα νὰ πάρουν τίτια χώρα.*

Ὅθεν γίνεται φανερὸν ὅτι τὸ Ἀμὴ *πρέπει νὰ γράφεται* Ἀμμὴ (*ὡς γράφομεν τὸ* Κάμμία *ἀπὸ τὸ* Κἂν μία)· *διότι ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ* Ἂν μὴ, *ἐδῶ δὲ, καὶ μὲ τὸ* Εἰ δὲ μὴ, *ὡς τὸ ἐνόησεν ὁ ποιητὴς,* Ἐὰν *αἱ κεναὶ ἐλπίδες τῶν χριστιανῶν δὲν ἐχαλοῦσαν τὴν βασιλείαν τῶν* Ῥωμαίων, *οἱ* Τοῦρκοι *δὲν ἤθελαν δυνηθῆν κ. τ. λ.* Ἰδοὺ *καὶ δεύτερον παράδειγμα ἀπὸ τὸν* Ἐρωτόκριτον (*σελ.* 197),

> *Εἰς τὰ καλά μου μ' εὕρηκε, νὰ ζήσῃς, θυγατέρα·*
> ἈΜἨ *κακὴ γιὰ λόγουτου ἦτον ἐτούτη ἡ μέρα.*

Γράφε καὶ ἐδῶ ἈΜΜἨ, *ἐπειδὴ τὸ νόημα εἶναι* (Ἂν δὲν) *μ' εὕρισκεν εἰς τὰ καλά μου, ἡ ἡμέρα τούτη ἤθελ' εἶσθαι κακὴ δι' αὐτόν.*

Τὸ Ἀμμὴ *ἔχει μάλιστα χώραν εἰς τὰς ἀνταποκρίσεις, οἷον τὸν συμβουλεύοντα νὰ ἀπέχωμεν ἀπὸ τίποτε, ἀντερωτῶμεν* Ἀμμὴ τί νὰ κάμω; *ἤγουν,* Ἂν *μὴ κάμω τὸ ὁποῖον μὲ συμβουλεύεις ν' ἀποφύγω, τί νὰ κάμω;* Ὁμοίως *πρὸς τὸν λέγοντα* Κακὰ τὸ ἔκαμες, *ἀντιλέγομεν,* Ἀμμὴ τί ἤθελες νὰ κάμω; *ἤγουν,* Ἂν *δὲν ἔκαμνα ὡς ἔκαμα, τί ἤθελες νὰ κάμω;*

ἊΜΜΙΑ, πατρὸς ἢ μητρὸς ἀδελφὴ (tante).

ἈΜΌΡΓΗ, τὸ παχύτατον μέρος τοῦ ἐλαδίου, τὸ συναθροιζόμενον εἰς τὸν πάτον τοῦ πίθου, ἢ τοῦ ἐλαδικοῦ (marc d'huile). Εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν ἐμεταχειρίζοντο καὶ οἱ παλαιοὶ τὴν λέξιν. Ὅθεν εὔκολον εἶναι καὶ καλὸν νὰ προφέρωμεν καὶ ἡμεῖς Ἀμόργη, καὶ ὄχι Ἀμούργα.

Ἀκόμη βαρβαρότερος εἶναι ὁ οὐδέτερος σχηματισμὸς, Ἀμοῦρι, τὸν ὁποῖον ἔχει εἰς τὸ λεξικόν του ὁ Σομαυέρας.

ἈΜΟΎΡΓΑ. Ζ. Ἀμόργη.

ἌΜΟΎΧΛΑ. Τὸ ᾱ πλεονάζει Ζ. Μοῦχλα.

ἈΜΠΑΡΙΆΖΩ λέγουν πολλοὶ τὸ καταλιμπάνω, ἀφίνω τινὰ ἢ τινὰς, μὲ τοὺς ὁποίους ἐχρεωστοῦσα νὰ ἦμαι, ἢ νὰ συνεργῶ.

Κατὰ συγκοπὴν ἀπὸ τὸ Ἀναπαριάζω (ὡς οἱ παλαιοὶ, ποιητικῶς, Ἀμπαύω, ἀντὶ τοῦ Ἀναπαύω). Ἐσήμαινε δὲ τὸ Ἀναπαριάζω, παραβαίνω τὰς συνθήκας, ἢ ὑποσχέσεις, καὶ ἔλαβεν ἀρχὴν ἀπὸ τοὺς Παρίους, οἱ ὁποῖοι ὑποσχεθέντες νὰ παραδοθῶσιν εἰς τοὺς Ἀθηναίους, τοὺς ἠπάτησαν εὐθὺς ὡς ηὗραν ἄλλους τρόπους βοηθείας. « Ἀνεπαρίασαν (λέγει ὁ » Σουΐδας), εἰς μετάμελον ἦλθον, ἐπειδὴ οἱ Πάριοι, πολε» μούμενοι ὑπ' Ἀθηναίων, ἀνοχὰς τὸ πρῶτον αἰτήσαντες, ἐπὶ » τῷ δοῦναι τὴν πόλιν, εἶτα συμμαχίαν ποθὲν προσδοκήσαντες, » ἔλυσαν τὰ ὁμολογηθέντα. »

ἊΜΠΟΤΕ (plut à Dieu!), Θ Κ,

Καὶ ἄμποτε νὰ ποίσετε ἀνδραγαθίας ἔργον!

Εὐκτικὸν ἐπίῤῥημα σύνθετον (Ἂν ποτε), κατὰ τὸ Εἴποτε ἢ Εἴ ποτε τῶν παλαιῶν. Ἴδε τὰ περὶ τούτου εἰς πλάτος σημειωθέντα εἰς τὴν Βολισσίαν ἔκδοσιν τοῦ Ὁμήρου (Ἰλιάδ. γ', 180, σελ. 38-39):

ἈΜΠΏΘΩ (pousser). Ἄπολλων, ὁ ἐν Τύρ.

Καὶ ἀμπώθει τον ὁ ἄνεμος, κ' ἡ θάλασσα τὸν βγάνει.

Πιθανὸν ὅτι εἶναι τὸ Ἀπώθω τῶν παλαιῶν, μὲ τὴν προσθήκην τοῦ μ̄, ὡς λέγουν (χυδ.) καὶ Γρεμπίδα τὴν Κρηπῖδα, καὶ Λεμπίδα τὴν Λεπίδα. Ζ. Ἐμπώθω.

ἈΜΥΛΑ, Ἀνθόγαλον, τὸ βαρβαροτουρκιστὶ λεγόμενον Καϊμάκι (crême). Ἄμυλον ὅμως, οὐδετέρως, ἔλεγαν οἱ παλαιοὶ τὸν βαρβαροτουρκιστὶ, Νισεστὲν, τὸν ὀρθότερα ὀνομαζόμενον Καταστατὸν (Ζ. Καταστατὸς), διότι κατεσκευάζετο ὄχι ὡς τὰ λοιπὰ ἄλευρα, διὰ τοῦ μύλου, ἀλλὰ μὲ τρόπον ἄλλον, τὸν ὁποῖον περιγράφει ὁ Πλίνιος, καὶ ὁ Διοσκορίδης. Ἐπειδὴ τὸ Ἄμυλον εἶναι, τρόπον τινὰ, τὸ ἄνθος τοῦ ἀλεύρου, πιθανὸν ὅτι καθ' ὁμοίωσιν καὶ τὸ ἄνθος τοῦ γάλακτος ὠνομάσθη Ἀμύλη ἢ Ἀμύλα.

Ὠνόμαζαν ἔτι θηλυκῶς Ἄμυλον εἶδος τὶ πλακοῦντος (tourte).

Ἔπειτ' ἐπείσφερε τὰς ἀμύλους καὶ τὰς κίχλας,

λέγει ὁ Ἀριστοφάνης (Εἰρ. 1195), ἴσως διότι ἦτον ἀπὸ ἄλευρον ἄμυλον. Ὁ δὲ σχολιαστὴς ἐξηγῶν τὸν στίχον τοῦτον τοῦ Κωμικοῦ, λέγει, « Ἄμυλοι, πλακοῦντές τινες· οἱ δὲ, ζύμη » πλακουντώδης, ὃν νῦν Ἀμύλατόν φασιν. »

ἈΝΆΒΑΘΟΣ, ῥηχὸς, ὀλιγόνερος (bas fonds, gué). Ποταμὸς ἀνάβαθος, Πηγάδιον ἀνάβαθον, Ἀνάβαθα νερὰ, τὰ ὁποῖα καὶ Ῥηχὰ ἁπλῶς ὀνομάζονται, ὡς δυνατὰ νὰ περασθῶσι μὲ τοὺς πόδας χωρὶς κίνδυνον.

Λέξις σύνθετος ἀπὸ τὸ Βαθὺς καὶ τὸ στερητικὸν ᾱ, Ἄβαθος (Ἑλλην. Ἀβαθὴς), καὶ μὲ τὴν ἐπαναδίπλωσιν τῆς στερήσεως, Ἀνάβαθος (Ζ. Α,στερητικόν).

Λέγομεν ὁμοίως καὶ Ἀνάμελος, συνώνυμον τοῦ Ἀμελής. Εἶναι καὶ τὰ δύο κατὰ τῶν παλαιῶν τὸ Ἀάατος, Ἀάθικτος, Ἀάπλετος, Ἀάσχετος, συνθεμένα μὲ δύο στερη-

τικὰ ᾱ. Ἐπροσθέσαμεν τὸ ν̄ εἰς ἀποφυγὴν τῆς χασμωδίας. Τοιαύτης προσθήκης παραδείγματα παλαιὰ ἔχομεν τὸ Ἀνάεδνος, Ἀνάελπτος, Ἀνάπνευστος. Φέρουν ἀπὸ τὸν Καλλίμαχον (Καλλιμ. ἀποσπασμ. 422) καὶ τὸ Ἀνάγνωστος ἀπὸ τὸ Ἀάγνωστος, ἤγουν Ἄγνωστος (inconnu).

ἈΝΑΒΆΛΛΩ, ὅ,τι ἔπρεπε νὰ πραχθῇ ἢ νὰ λεχθῇ τώρα, τὸ βάλλω, ἢ τὸ πέμπω εἰς ἄλλην ὥραν (remettre, différer), Ἀναβάλλω εἰς ἄλλον καιρὸν τὸ πρᾶγμα, καὶ ἁπλῶς Ἀναβάλλω τὸ πρᾶγμα. Τοιαῦται ἀναβολαὶ εἶναι ποτὲ μὲν χρήσιμοι, κἄποτε δὲ καὶ ἀναγκαῖαι· προξενοῦν ὅμως πολλάκις καὶ βλάβας, ὅταν γίγωνται πλέον ἀπὸ ἀμέλειαν παρὰ ἀπὸ σκέψιν ὥριμον τοῦ πράγματος. Καὶ τοῦτο μᾶς παραγγέλλει καὶ ὁ Ἡσίοδος (Ἔργ. καὶ ἡμ. 411) λέγων,

> Οὐ γὰρ ἐτωσιεργὸς ἀνὴρ πίμπλησι καλιὴν,
> Οὐδ' ἀναβαλλόμενος· μελέτη δέ τοι ἔργον ὀφέλλει.
> Αἰεὶ δ' ἀμβολιεργὸς ἀνὴρ ἄτῃσι παλαίει.

Τοῦτο μᾶς διδάσκει καὶ ἡ κοινὴ παροιμία· « Τὸ σημερινὸν, μὴ » τ' ἀφίνῃς αὔριον » Ἂν ἐτόλμα τὶς νὰ τὸ μεταβάλῃ εἰς τὸ, » Μὴν αὐριάζῃς τὸ σημερινὸν » ἤθελε κερδήσῃ ἡ γλῶσσα τὸ Αὐριάζω, λέξιν ὡραίαν, ὄχι μόνον διότι παράγεται ἀβιάστως ἀπὸ τὸ Αὔριον, καὶ ἑρμηνεύει λεκτικῶς τὸ Procrastinare τῶν Ῥωμαίων, ἀλλ' ὅτι διαφέρει σχεδὸν οὐδὲ τίποτε ἀπὸ τὸ Αὐρίζω τῶν παλαιῶν. « Αὐρίζειν . . . τὸ εἰς αὔριον ὑπερτίθεσθαι » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ἈΝΆΒΑΣΜΑ, προζύμιον, Ἑλλ. Ζύμη καὶ Ἄρσις. Τῶν Γάλλων τὸ Levain ἑρμηνεύει κατὰ λέξιν καὶ τὸ Ἀνάβασμα καὶ τὴν Ἄρσιν.

ἈΝΑΒΟΛΉ, ὑπέρθεσις (délai). Χωρὶς ἀναβολὴν, καὶ Χωρὶς αναβολὴν καιροῦ (Ζ. Ἀναβάλλω). 2) Ἐμε-

τος, ἐξέρασμα (vomissement). Ἔκαμεν ἀναβολὴν, ἤγουν ἐξέρασεν.

ἈΝΑΓΚΑΙ͂ΟΝ. Ὑπάγω εἰς τὸ Ἀναγκαῖον (Aller à ses nécessités). Ἀναγκαῖον, ἀκόμη λέγεται καὶ τὸ κοπροδόχον ἀγγεῖον. Ζ. Ἀγγεῖον.

ἈΝΑΓΕΛΩ͂, περιγελῶ, περιπαίζω (se moquer).

ἈΝΑΖΗΤΩ͂. Ζ. Συμφέρω.

ἈΝΑΘΙΒΆΝΩ. Ζ. Ἀθιβολή.

ἈΝΆΚΑΤΑ (pêle-mêle). Ἑλλ. Ἀναμὶξ, Φύρδην. ΘΚ,

> Πλούσιες πτωχὲς ἀνάκατα μὲ τὸ σκηνὴ δεμένες.

Ζ. καὶ Βρύλλα.

ἈΝΑΜΕΛΩ͂ ἢ Ἀμελῶ (négliger). Ζ. Λοκτοπατῶ.

ἈΝΑΝΔΡΆΝΙΣΜΑ (regard) ΘΡ,

> Τὸ σεῖσμα καὶ τὸ λύγισμα καὶ τ' ἀνανδράνισμά των,
> Τὸ κλῖμα τοῦ τραχήλου των καὶ τὸ ὑπολύγισμά των.

Ἀπὸ τὸ Ἀνανδρανίζω. Ἀλλοῦ (Ἀτακτ. Ι, σελ. 112) ἴδαμεν, ὅτι τὸ ἔγραφαν Ἀναντρανίζω, καὶ Ἀνατρανίζω.

ἈΝΑΠΟΔΟΓΥΡΊΖΩ. Ζ. Γυρίζω, ἐνεργ.

ἈΝΑΠΌΤΑΜΟΝ, τὸ πρὸς τὴν πηγὴν μέρος τοῦ ποταμοῦ (le pays d'amont), ΒΧ,

> Ἐπίασα τὸ ἀναπόταμον, θέλων ἰδεῖν τὸ τέλος·
> Τὴν κεφαλὴν τοῦ ποταμοῦ ἐπεθύμουν γνωρίσαι.

Καλὴ λέξις τὸ Ἀναπόταμον (Ἄνω ποταμοῦ). Δὲν εἶναι κακὴ οὐδὲ ἡ μεταφορὰ, Κεφαλὴ τοῦ ποταμοῦ, ἀντὶ τοῦ Πηγὴ (source).

ἈΝΑΣΠΑΣΤΟΚΛΩΝΌΡΙΖΟΣ (Ἑλλην. Προθέλυμνος ἢ πρόῤῥιζος), ἐκβαλμένος σύῤῥιζα. Ζ. ΜΕ ἐγκλιτικ. ἀντωνυμ.

ἈΝΑΣΠΩ͂ (arracher, extirper), ΘΚ,

> Ὅτι φοβοῦμαι ταπεινὸς, μὴ ἀνασπασθῇ ψυχή μου.

ἈΝΆΣΤΗΜΑ. Ζ. Ἡλικία.

ἈΝΑΦΈΡΝΩ, λέγω διηγοῦμαί τι εἰς τινὰ (dire, raconter), ΘΚ,

> Λοιπὸν μηδὲν ἀφήσετε τὸν Τοῦρκον νὰ ῥιζώσῃ
> Εἰς τὴν Κωνςαντινούπολιν, ὅτινε φόβος μέγας,
> Τὸ ὁποῖον ποῦ ξεύρετε, καὶ οὐδὲν τὸ ἀναφέρνω.

Σημείωσε πρῶτον τὴν βάρβαρον προσθήκην τοῦ ν εἰς τὸ Φέρω, ὡς λέγουν καὶ Σύρνω καὶ Φύρνω, ἀπὸ τὸ Σύρω καὶ Φύρω. Ἔπειτα τὸ Μηδὲν ἀντὶ τοῦ Μὴ, καὶ τὸ Οὐδὲν, ἀντὶ τοῦ Οὐ, ἢ τοῦ σήμερον συνηθεςέρου Δέν.

Εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν μεταχειρίζεται ὁ Πλάτων (Τιμ. ἢ περὶ φύσ. σελ. 26) τὸ Ἀναφέρω, « Χθές τε εὐθὺς ἐνθένδε » ἀπιὼν πρὸς τούσδε ἀνέφερον αὐτά. »

Παρὰ ταύτην σημαίνει καὶ τὸ Μνημονεύω, ἐνθυμοῦμαι, ἀναγνωρίζω, οἷον, Μόλις σε ἀνέφερα, λέγομεν πρὸς ὅτινα ἐπέρασε πολὺς καιρὸς ἀποῦ δὲν ἴδαμεν, ἤγουν Μόλις σε ἀνεγνώρισα, μόλις ἐνθυμήθην τίς εἶσαι. « Τὴν μὲν οὖν ὄψιν τἀνδρὸς » οὐκ ἀνέφερεν » εἶπεν ὁ Ἡλιόδωρος. Ἴδε τὰς εἰς αὐτὸν σημειώσεις (σελ. 334), ὅπου ἔφερα καὶ ἀρχαιότερον παράδειγμα ἀπὸ τὸν Πλούταρχον (Περὶ φυγ. § 17) τὸ « Διὰ τὸ μὴ μνημο» νεύειν, μηδ' ἀναφέρειν. »

ἈΝΑΧΕΝΤΡΊΖΩ. Ζ. Σακτανίζω.

ἈΝΑΨΗΛΑΦΩ͂, ἐρευνῶ, ἐξετάζω ἐκ δευτέρου ὅ,τι δὲν ηὗρα ἢ δὲν ἐκατάλαβα καταρχὰς (rechercher, examiner de nouveau). 2) Ἀναψηλαφῶ δίκην ἢ κρίσιν, ἔλεγαν οἱ Γραικορωμαῖοι νομικοί, τὸ ἀναθεωρῶ καὶ κρίνω ἐκ δευτέρου τὸ κριθὲν (reviser un procès), καὶ Ἀναψηλάφησιν δίκης ἢ κρίσεως (revision d'un procès). Οἱ Ἕλληνες ὠνόμαζαν τὸ ῥῆμα, Ἀναδικάζειν, Ἀναδικάζεσθαι, Παλινδικεῖν, καὶ τὸ πρᾶγμα Ἀναδικίαν ἢ Παλινδικίαν.

Κατὰ τὸν Ἀριστοφάνην (Σφ. 781) ἔλεγαν καὶ Ἀναμασᾶσθαι τὴν δίκην·

> ——— Καὶ λέγεται γὰρ τουτογὶ,
> Ὡς οἱ δικασταὶ, ψευδομένων τῶν μαρτύρων,
> Μόλις τὸ πρᾶγμ' ἔγνωσαν ἀναμασώμενοι.

Ἡ μεταφορὰ δὲν εἶν' ὀλιγώτερον κομψὴ, παρὰ τὴν μεταφορὰν τοῦ Ἀναψηλαφῶ. Ἀλλ' ἴσως ἦτο λέξις τοῦ ὄχλου, τὸ Ἀναμασᾶσθαι, καὶ ὄχι τῶν δικαστηρίων· ἢ καὶ τὴν ἔπλασεν ὁ Ἀριστοφάνης, διὰ νὰ κινήσῃ τοὺς θεατὰς εἰς γέλωτα, καταγελῶν τῶν Ἀθηναίων τὸ φιλόδικον, διὰ τὸ ὁποῖον ὠνειδίζοντο δικαίως καὶ ἀπὸ τοὺς μὴ χαίροντας εἰς τὰ γελοῖα. Ζ. Τίποτα.

ἈΝΔΡΑΓΑΘΩ̃. Ζ. Ποῖοι.

ἈΝΔΡΟΓΥΝΟΝ, σημαίνει ἄνδρα καὶ γυναῖκα ἑνωμένους γαμικῶς. Λέξις ἰδία τῆς γλώσσης μας, καὶ δυσερμήνευτος εἰς ἄλλας γλώσσας διὰ μιᾶς λέξεως, πλὴν ὅταν ἀριθμοῦνται, οἷον Πέντε, ἢ ἓξ ἀνδρόγυνα (cinq ou six ménages). (Ζ. Ἀγκρίζω). Ἐκ τούτου ῥῆμα τρισσύνθετον Ἀνδρογυνοχωρίζω (semer la discorde dans un ménage), καὶ ἀπὸ τοῦτο πάλιν ὄνομα, Ἀνδρογυνοχωριστὴς, ὄχι μόνον ὁ χωρίζων ἀνδρόγυνα, ἀλλὰ καὶ γενικώτερον ὅστις ἀγαπᾷ νὰ συκοφαντῇ καὶ νὰ σπείρῃ ζιζάνια (boute-feu). Ἐκ τούτων ἴσως διορθωθῇ τὸ ὁποῖον ἐφάνη τόσον παράξενον εἰς τοὺς κριτικοὺς, τοῦ Ἡσυχίου τοῦτο « ΣΧΙΖΟΓΥΑΝΔΡΟΥΣ, τοὺς συκοφάντας. » Εἰς ταύτην τὴν ἀληθῶς ἄπορον λέξιν, δὲν λείπει πλὴν ἓν μόνον ἀκόμη ν, ΣΧΙΖΟΓΥΝΑΝΔΡΟΥΣ, διὰ νὰ σημαίνῃ τοὺς σχίζοντας τὰ ἀνδρόγυνα διὰ τῆς συκοφαντίας. Φέρει ὁ Δουκάγγιος (σελ. 75) ἀπὸ τὸν Νομοκάνονα μαρτυρίαν ταύτην, « Εἴτις ἀνδρόγυνον συκοφαντήσει, καὶ αὐτοὺς χωρίσει κ. τ. λ. »

ἈΝΔΡΟΓΥΝΟΧΩΡΙΖΩ. ἈΝΔΡΟΓΥΝΟΧΩΡΙΣΤΗΣ. Ζ. Ἀνδρόγυνον.

ἈΝΈΓΛΥΤΗ, οἷον (ΘΡ),

> Ταῖς κόρες ταῖς ἀνέγλυτες, καὶ ταῖς οἰκοκυράδες.

Καὶ ἄλλος (ΣΣ),

> Ἀμέτε καὶ μαυλίζετε ὕπανδρες καὶ χηράδες,
> Γελᾶτε ταῖς ἀνέγλυτες καὶ ταῖς νοικοκυράδες,
> Καὶ βλέπετε ὅσον ἔχετε ἀπὸ ταῖς πενθεράδες.

Ὁ Δουκάγγιος (σελ. 75) τὸν δεύτερον μόνον ςίχον τοῦ ΣΣ. φέρει εἰς τὸ Λεξικόν του, καὶ ἐξηγεῖ τὸ Ἀνέγλυτες, ἀγάμους (non mariées, demoiselles). Περὶ τῆς ἐτυμολογίας (ὡς συνειθίζει τοπλέον) δὲν λέγει τίποτε. Εἶναι, ἂν δὲν λανθάνωμαι, Ἀνέκλυτος, κατὰ τροπὴν τοῦ κ̄ εἰς τὸ γ̄, ὡς λέγουν καὶ Γλυτῆρι (dévidoir) ἀπὸ τὸ Ἐκλυτήριον. Ἡ κόρη, ἐνόσῳ μένει ἄγαμος, εἶναι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν γονέων, καὶ τρόπον τινὰ δεμένη εἰς τὸν πατρικὸν οἶκον, Ἀνέκλυτος, ἤ, ὡς ἔλεγαν οἱ παλαιοί· Ἀνέκδοτος, οὐδ' ἐκλύεται ἀπὸ τὴν πατρικὴν ὑποταγὴν, πλὴν ἀφοῦ ἐκδοθῇ εἰς ἄνδρα.

Τὸ Μαυλίζω σημαίνει τὸ παρακινῶ τινὰ δι' ἀπάτης εἰς αἰσχράν τινὰ πρᾶξιν (suborner, débaucher), Μοῦ ἐμαύλισε τὴν θυγατέρα, ἤγουν, τὴν ἐμαςρόπευσε· Μοῦ ἐμαύλισε τὸν ὑπηρέτην, ἤγουν τὸν ἔκαμε νὰ μ' ἀφήσῃ χωρὶς εὔλογον πρόφασιν. Καὶ ὁ τὰ τοιαῦτα τολμῶν, Μαυλιςής, καὶ ὅταν ὁ λόγος ἦναι περὶ τιμῆς γυναικὸς, Μαςροπός. Σήμερον λέγεται Μαυλίζω καὶ μὲ πρόθεσιν ἀνεςραμμένην Ξεμαυλίζω (Ἐκμαυλίζω). Ἡ λέξις εἶναι Ἑλληνική· « Μαυλίς... ἡ μισθῷ τι ποιοῦσα » λέγει ὁ Ἡσύχιος· καὶ « Ματρύλλιον τόπος τῶν πορνευόντων, τουτέςι πορνεῖον, » ὅπου οἱ μαςροποὶ, ἤτοι μαυλιςαὶ, διέτριβον· » καὶ, « Μαςροπὸς... ὁ τὰς γυναῖκας ἢ ἄνδρας προσκαλῶν καὶ μαυ- » λίζων, ἢ προαγωγός. »

ἈΝΕΚΔΙΚΗΤΟΣ. Ζ. Ἀγδίκητος.

ἈΝΕΜΗ. Ζ. Καῦχος.

ἌΝΕΜΟΣ, ἀέρος κίνησις (vent). Χορταίνω μὲ ἄνεμον. (Ζ. Μαζώνω). Ὑπάγω εἰς τὸν ἄνεμον (Ζ. Μισεύω). Λέγομεν ὄχι μόνον Ὑπῆγαν εἰς τὸν ἄνεμόν, ἀντὶ τοῦ ἐχάθησαν, ἀπωλέσθησαν, ἐσκορπίσθησαν, ἀλλὰ καὶ Τὰ ἐπῆρεν ὁ ἄνεμος, καὶ ἰδιαιτέρως, Ὑπῆγαν ὅλα ἄνεμος τοῦ ἀνέμου. Λέγει ὁ Ἡσαΐας (οζ΄, 13), διὰ τοὺς παραβάτας τοῦ θείου νόμου, κατὰ τὴν μετάφρασιν τῶν Ἑβδομήκοντα, « Τούτους γὰρ ἅπαντας ἄνεμος λήψεται, καὶ ἀποίσει καταιγίς. » Φέρει καὶ ὁ Σοφοκλῆς (Ἠλεκτρ. 1149) τὴν Ἠλέκτραν θρηνοῦσαν καὶ λέγουσαν,

> Νῦν δ' ἐκλέλοιπε ταῦτ' ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ
> Θανόντα σὺν σοί. Πάντα γὰρ ξυναρπάσας,
> Θύελλ' ὅπως, βέβηκας. ——

ἈΝΗΛΙΚΙΟΥ̃ΜΑΙ. Ζ. Ἡλικιόνομαι, καὶ Χαροκοπῶ.

ἈΝΘΗΒΟΛΗ. Ζ. Ἀντιβολὴ καὶ Καταλόγι.

ἌΝΘΡΩΠΟΣ. Ζῶον λογικὸν (homme). Ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὑποκείμενος εἰς πολλὰς ἀσθενείας, Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ὑπόκεινται εἰς τὸν θάνατον. Κατὰ τοῦτο τὸ σημαινόμενον λέγομεν, Ἄνθρωπος εἶναι καὶ αὐτὸς, τί θέλεις νὰ κάμῃ; ἤγουν ὑποκείμενος εἰς πάθη, εἰς φυσικὰς χρείας καὶ ἀδυναμίας. Αὐτὸς δὲν εἶν' ἄνθρωπος, εἶν' ἄγγελος. 2) Ὅςις διάγει κατὰ τοὺς κανόνας τῆς φρονήσεως τοὺς ἁρμόζοντας εἰς τὸ λογικὸν ζῶον· Ἔκαμεν ὡς ἄνθρωπος· καὶ διὰ τὸν ἐναντίον, Αὐτὸς δὲν εἶν' ἄνθρωπος, εἶναι διάβολος. 3) Τὴν αὐτὴν σχεδὸν σημασίαν ἔχει, ὅτε συντάσσεται μὲ τὸ Γίνομαι ἢ Εἶμαι. Εἶναι ἄνθρωπος, ἤγουν, διάγει ὡς χρήσιμος καὶ φρόνιμος ἄνθρωπος·

Ἀκούσοντας συμβουλάς μου, ἂν θέλῃς νὰ γενῇς ἄνθρωπος. Οὕτως εἶπεν ὁ Ἀριςοφάνης (Νεφ. 823),

Καί σοι φράσω πρᾶγμ', ὃ σὺ μαθὼν, ἀνὴρ ἔσει.

Καὶ πάλιν (Ἱππ. 178),

——————— καὶ πῶς ἐγὼ,
Ἀλλαντιπώλης ὢν, ἀνὴρ γενήσομαι;

Καὶ πάλιν (Αὐτ. αὐτόθ. 1254),

——————— καὶ μέμνησ', ὅτι
Ἀνὴρ γεγένησαί δι' ἐμὲ, ———

ἤγουν, ἐνθυμοῦ, ὅτι ἐγὼ σ' ἔκαμα ἄνθρωπον. 4) συντασσόμενον μὲ ἀπαρέμφατον, σημαίνει, τί εἶναι ἢ δὲν εἶναι ἱκανὸς νὰ κάμῃ τίς. Δὲν εἶν' ἄνθρωπος νὰ σὲ γελάσῃ, Δὲν εἶν' ἄνθρωπος νὰ εἰπῇ ἓν δι' ἄλλο. Τόπον ἔχει μάλιςα ἡ τοιαύτη σημασία, ὅπου ἡ φράσις εἶναι ἀρνητικὴ, σπανιώτερον εἰς τὴν καταφατικήν. Παραδείγ. χαρ. λέγεται καὶ τὸ Εἶναι ἄνθρωπος νὰ σὲ γελάσῃ, συχνότερα ὅμως τὸ Εἶναι καλὸς νὰ σὲ γελάσῃ (Ζ. Καλός). 5) Καλὸς ἄνθρωπος, ἤγουν χρηςῶν ἠθῶν ἄνθρωπος. Τοῦτο λέγεται καὶ εἰρωνικῶς, Τοιαῦτα ἔκαμεν ὁ καλὸς ἄνθρωπος! Εἰς τὴν κλητικὴν, εἶναι ἁπλῆ προσφώνησις φιλικὴ ἢ πολιτική. Καλὲ ἄνθρωπε, μὴ μὲ ἐνοχλεῖς. 6) Ἄνθρωπος οὐδετιποτένιος ἢ Μηδετιποτένιος. Ἀντὶ τούτων (ἂν δὲν ἦναι δυνατὸν νὰ λέγωμεν Οὐδετιποτινὸς ἢ Μηδετιποτινὸς, κατὰ τὴν ἀναλογίαν τοῦ Οὐδαμινὸς καὶ Μηδαμινὸς), συγχωρεῖται νὰ μεταχειριζώμεθα τὸ Οὐτιδανός. 7) Συντάσσεται καὶ μὲ γενικήν. Ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ, ἢ Ἄνθρωπος τῆς ψυχῆς του, ἤγουν ἄνθρωπος, ὅςις ἀσκεῖ τὴν ἀρετὴν, διὰ νὰ εὐαρεςήσῃ τὸν θεὸν, καὶ νὰ σώσῃ τὴν ψυχήν του. Πολλάκις ἡ

γενικὴ ἰσοδυναμεῖ μὲ ἐπίθετον. Ἄνθρωπος ἀρετῆς, ἤγουν ἐνάρετος. Ἄνθρωπος μεγάλης φήμης, ἤγουν περίφημος. Αἱ τοιαῦται φράσεις εἶναι ἐλλειπτικαί, κ' ἔχουν ὑπονοουμένην ἀναπλήρωσιν· Ἄνθρωπος οἰκεῖος τῆς ἀρετῆς. Ἄνθρωπος οἰκεῖος τῆς μεγάλης φήμης. 8) Ἰσοδυναμεῖ πολλάκις μὲ τὸ οὐδείς ἢ κανείς. Δὲν εὕρηκα ἄνθρωπον, ἤγουν οὐδένα (personne).

Εἰς τὴν κλητικὴν λαμβάνεται ὡς προσφώνησις ἁπλῆ, ¿ Τί σὲ ἔκαμα, ἄνθρωπε; ¿ Τί μὲ λέγεις ἄνθρωπε; ὡς καὶ οἱ Ἕλληνες (Δημοσθέν. Περὶ παραπρ.), « Τί οὖν ἄνθρωπε » λέγεις; »

ἈΝΟΜΊΛΗΤΟΣ (χυδ. Ἀμίλητος), ὅςις δὲν ὁμιλεῖ, δὲν διαλέγεται (taciturne). 2) ὅςις φεύγει τὴν μ' ἄλλους συνομιλίαν ὑπεροπτικῶς, ὅςις ἔχει « ἀνόμιλον θράσος » ὡς λέγει ὁ Αἰσχύλος (Ἑπτ. ἐπὶ Θήβ. 191) hautain, arrogant. Ἐναντίος ταύτης τῆς διαθέσεως εἶναι ὁ Ὁμιλητικὸς (affable), τὸν ὁποῖον οὕτως ὁρίζει ὁ Ἰσοκράτης (Πρὸς Δημονικ.), « Ὁμιλητικὸς δ' ἔσῃ, μὴ δύσερις ὤν, μηδὲ δυσάρεςος, μηδὲ » πρὸς πάντα φιλόνεικος κ. τ. λ. » Ἡ λέξις (Ὁμιλητικὸς) εἶναι χρήσιμος νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὴν γλῶσσαν, μ' ὅλον ὅτι ἔχομεν ἀντ' αὐτῆς τὸ Καλομίλητος.

ἈΝΤΆΡΑ. Ζ. Ἐντάρα.

ἈΝΤΙΒΟΛΉ (καὶ χυδ. Ἀθιβολὴ), συνομιλία δύο ἢ πολλῶν ἀνθρώπων (conversation, entretien). Ἡ λέξις παράγεται ἀπὸ τὸ ῥῆμα Ἀντιβάλλω, τὸ ὁποῖον εἰς τοὺς παλαιοὺς ἐσήμαινε κυρίως, Ἀντικτυπῶ, ἤγουν βάλλω ἐναντίον ἄλλου, ὅςις μ' ἐκτύπησε. Ὅθεν, ἐπειδὴ εἰς τὴν διάλεξιν καὶ συνομιλίαν οἱ διαλεγόμενοι δίδουν καὶ λαμβάνουν λόγον, ἀκούουν καὶ ἀποκρίνονται, τρόπον τινὰ ἀντικτυποῦνται μὲ τὰ λόγια. Πιςόνει τὴν ἐτυμολογίαν ἡ ῥῆσις τοῦ Εὐαγγελιςοῦ Λουκᾶ (κδ', 17)

« Τίνες οἱ λόγοι οὗτοι, οὓς ἀντιβάλλετε πρὸς ἀλλήλους περι-
» πατοῦντες; »

Ἀπὸ τὸ Ἀντιβολὴ τῶν παλαιῶν παράγεται τὸ Ἀντιβολῶ, τὸ ὁποῖον, κατὰ τὸν Ἀπολλώνιον, συνωνυμεῖ μὲ τὸ Συντυγχάνω, ἤγουν συναπαντῶ· ἀλλ' ἡμεῖς μεταχειριζόμεθα τὸ κοινῶς λεγόμενον Συντυχαίνω, ἀντὶ τοῦ συνομιλῶ καὶ διαλέγομαι (Ζ. Συντυχαίνω). Γίνεται λοιπὸν καὶ ἐκ τούτου φανερὸν, ὅτι τὸ Ἀθιβολὴ εἶναι παραφθορὰ τοῦ Ἀντιβολὴ, κατὰ τροπὴν συνήθη τοῦ τ εἰς τὸ θ (καθὼς λέγομεν καὶ Βάθρακος καὶ Θρέφω, ἀντὶ τοῦ Βάτραχος καὶ Τρέφω), καὶ ἀποβολὴν τοῦ ν ὅταν ἀκολουθῇ τὸ θ, καθὼς Ἀθὸς ἀπὸ τὸ Ἄνθος, καὶ ἄλλα (Ζ. τὴν ἀρχὴν τοῦ Ν ςοιχείου). Οὕτως ἔλεγαν οἱ Γραικορωμαῖοι καὶ Ἀφιβολὴ, ἀντὶ τοῦ Ἀμφιβολὴ, ἤγουν Ἀμφιβολία (Ἴδ. Δουκάγγ. λέξ. Ἀφιβολή).

Ἂν ἔλεγαν Ἀθιβολὴ, ἀντὶ τοῦ Ἀντιβολὴ, δὲν ἔλεγαν ὅμως καὶ Ἀθιβάνω ἢ Ἀθιβάλλω, ἀναλόγως, ἀντὶ τοῦ Ἀντιβάλλω, ἀλλ' ἐσχημάτιζαν τὸ αὐτὸ ῥῆμα (βάλλω) μὲ διπλῆν πρόθεσιν, λέγοντες Ἀναθιβάνω, ἤγουν Ἀνταντιβάλλω.

ἈΝΥΔΡΊΑ, μακρὰ βροχῆς ἔλλειψις (sécheresse). Ἔχομεν παροιμίαν, « Εἰς τὴν ἀνυδρίαν καλὸν εἶναι καὶ τὸ χαλάζιον » παρομοίαν τῆς παλαιᾶς,

Ἂν μὴ παρῇ κρέα, τῷ ταρίχῳ ςερκτέον.

ἈΝΥΠΌΜΟΝΟΣ, ὁ μὴ ἔχων ἢ ἡ μὴ ἔχουσα ὑπομονὴν (impatient, impatiente). Ζ. Εἶνε.

ἈΞΊΖΩ (valoir), ἀπὸ τὸ Ἑλλην. ἄξιος. Ζ. Καῦχος.

ἈΞΊΝΗ. Σώζεται ἡ λέξις (ἂν καὶ τινὲς τὴν ὀνομάζωσι Μενάραν, ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν mannaja). Ἔχομεν καὶ τὸ ἀπ'

αὐτὴν σύνθετον, Ἀξινορύγιον, ὀρθῶς γραφόμενον ἀπὸ τὸν Δουκάγγιον, κακῶς ἀπὸ τὸν Σομαυέραν μὲ μετάθεσιν τῶν ςοιχείων, Ἀξινογύρι. Σύγκειται ἀπὸ τὸ Ἀξίνη (hache, Γερμ. Axt.) καὶ Ὀρύσσω (τὸ Σκάπτω), καὶ ὄχι ἀπὸ τὸν Γῦρον. Εἶναι τὸ Ἀξινορύγιον ἀξίνη ἐπιτηδεία καὶ νὰ κόπτῃ καὶ νὰ σκάπτῃ.

ἈΠΆΓΩ (s'en aller, partir). ΑΚ,

Ἀπῆγαν ἐκαρτέρησαν οἱ πάντες, ὡς τοὺς εἶπεν.

Ὁ δὲ ποιητὴς ΒΧ,

Ἀντίπερα τοῦ ποταμοῦ ἀπῆγε καὶ ἐςάθην.

Καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς,

Ἀπῆγαν ἤλθασιν αὐταῖς, δὶς τρὶς [τε] καὶ τετράκις.

Σπανιώτερον μεταχειρίζεται τὸ Ὑπάγω,

Ὑπάγετε κινήσατε ἐκεῖσε πρὸς τὸ πέρα.

Ζ. Παρεκβάλλω.

ἈΠΑΊΡΩ, ἀντὶ τοῦ Ἐπαίρω, χυδ. Ἐπέρνω (prendre), οἷον ΒΧ,

Ἀπεῖρε (γρ. Ἀπῆρε) τὴν ἀπόφασιν, καὶ πᾶ χώρια καὶ ςάθην.

ἈΠΑΛΛΑΓΉ. « Ἀπαλλαγὴν τοῦ βίου » ἔλεγαν οἱ παλαιοὶ τὸν θάνατον. Οὕτω τὸν ὀνομάζομεν καὶ ἡμεῖς, ἀλλὰ μόνον Ἀπαλλαγὴν, ἐλλειπτικῶς, καὶ μόνον ἴσως ἐπὶ κατάρας, οἷον, Κακή σου ἀπαλλαγή! ἤγουν κακὸν νὰ ἦναι τὸ τέλος σου, κακὸν θάνατον νὰ πάθῃς! Ἡ φράσις εἶναι Ἠπειρωτική.

ἈΠΑΝΤΈΧΩ. ΘΡ,

Καὶ χάσασι τὰ ἐλπίζασι, καὶ κεῖνα τὰ 'παντέχαν.

Τὸ Ἀπαντέχω, συνώνυμον τοῦ Προσμένω (attendre), σύγκειται ἀπὸ τὸ Ἔχω καὶ τὸ Ἐπίρρημα Ἄπαντα (κατὰ τὸ

« Ἄναντα, κάταντα, πάραντα » Ἰλιάδ. ψ', 116), ἤγουν ἀπαντικρὺ ςέκω καὶ προσέχω, ὡς κάμνουν ὅσοι προσμένουν, προσέχοντες καὶ βλέποντες τὸν τόπον, ὅθεν μέλλει νὰ ἔλθη τὸ προσμενόμενον. Τοιαύτην ἀρχὴν καὶ γένεσιν ἔχουν καὶ εἰς ἄλλας γλώσσας τὰ δηλωτικὰ τοῦ Ἀπαντέχω ῥήματα, οἱ Ἕλληνες τὸ ἐσήμαιναν διὰ τοῦ συνθέτου Προσδοκῶ, τὸ ὁποῖον κυρίως σημαίνει Προσβλέπω καὶ Προσσκοπεύω ποῦ ποτε, ὡς τὸ μαρτυροῦν καὶ πολλὰ ἁπλᾶ, οἷον, κατὰ τὸν Ἡσύχιον, « Δόκησις, σκοπὴ, ἀπάντησις, ὑπόληψις » —Δοκάζει, μένει, ἐπιτηρεῖ, δοκεῖ, προσδοκᾷ — Δοκεύειν, » τηρεῖν, φυλάσσειν, ἐπιτηρεῖν, προσδοκᾷν — Δοκεύων » ἘΚΔΕΧΌΜΕΝΟΣ. » Καὶ σημείωσε, τὸ Ἐκδέχομαι, ὡς συνώνυμον τοῦ Προσδοκῶ, καθὼς καὶ τὸ Προσδέχομαι, τὸ ὁποῖον οἱ Ἴωνες ἐπρόφεραν διὰ τοῦ κ, διότι τὸ Δόκω καὶ τὸ ἄχρηςον Δέκω ἢ Δέχω (ὅθεν τὸ Δέχομαι) εἶναι τῆς αὐτῆς γενεᾶς ῥήματα, ὡς ἐσημειώθη καὶ ἀπὸ ἄλλους. Ζ. καὶ Αἴ.

Οἱ Ῥωμαῖοι ἐσήμαιναν τὸ Ἀπαντέχω, διὰ τοῦ Attendo, καὶ διὰ τοῦ Exspecto. Τὸ πρῶτον σημαίνει κατὰ λέξιν, Προστείνω, ἤγουν Τείνομαι πρός τι καὶ προσέχω εἰς αὐτὸ, ὅθεν ἐπλάσθη τῶν Γάλλων τὸ Attendre (Ἀπαντέχω), καὶ τὸ Attention (Ῥωμ. Attentio), τὸ σημαῖνον Προσοχή. Τὸ δεύτερον (Exspecto), συγγενὲς τοῦ Aspecto, εἶναι κυρίως Ἀποβλέπω, ὅθεν ἐγεννήθη τῶν Ἰταλῶν τὸ, Aspettare, καὶ τῶν Ἄγγλων τὸ, to expect.

Οἱ Γερμανοὶ ἑρμηνεύουν τὸ Ἀπαντέχω μὲ τὸ Warten (καὶ συνθέτως Erwarten), ἤγουν Βλέπω, παρατηρῶ, φυλάσσω· ὅθεν ἐγεννήθη, κατὰ τοὺς Ἐτυμολόγους, τῶν Ἰταλῶν τὸ Guardare, τὸ σημαῖνον καὶ τὸ βλέπω (Γαλλ. regarder) καὶ τὸ φυλάσσω (Γαλλ. garder), καὶ τῶν Ἱσπανῶν τὸ Aguardar (Ἀπαντέχω).

Ἀπὸ τὸ Ἀπαντέχω ἔχομεν καὶ ὄνομα θηλυκὸν, τὴν Ἀπαν-

τοχὴν (ὡς ἀπὸ τὸ Προσέχω τὴν Προσοχὴν), ἀντὶ τοῦ ὁποίου ὁ Σομαυέρας ἐσημείωσε τὸ ὀλίγου σύνηθες, ἢ καὶ ὅλως ἀσύνηθες, Ἀπαντέκτημα, Ἀπαντέχεμα, ἢ Ἀπαντέξιμον. Ὁ Δουκάγγιος (σελ. 96) μᾶς τὸ ἐφύλαξε, μὲ ταύτην Ἀπολλωνίου τοῦ ἐν Τύρῳ τὴν μαρτυρίαν,

> Ὠημένα, θυγατέρα μου, θάρος μου καὶ ψυχή μου,
> Τὸ φῶς μου, κ' ἡ ἀγάπη μου, καὶ ἡ ἀπαντοχή μου.

Ἡ Ἀπαντοχὴ ἐδῶ σημαίνει τὸ Ἑλληνικὸν Ἀποστροφὴ, ἤγουν Προσδοκία, ἐλπὶς, καταφυγὴ, ὡς ἀλλοῦ (Ξενοφ. Ἀπομνημ. σελ. 271) ἐσημειώθη.

ἈΠΑΝΤΟΧῊ (attente, espoir, ressource). Ζ. Ἀπαντέχω.

ἈΠΑΡΈΜΦΑΤΑ ΔΩΡΙΚΆ. Ζ. Εἶπα καὶ Θαμπαίνω.

ἈΠΑΡΧΗ͂Σ (dès le commencement). Ζ. Ἦν.

ἈΠΕΖΕΎΩ. Ζ. Ἀποζεύω, καὶ Ἐμπόριον.

ἌΠΕΙΡΟΝ. Ζ. Ἀπελατίκη.

ἈΠΈΚΕΙ (ensuite, depuis). Ζ. Καταχανῶς.

ἈΠΕΛΑΤΊΚΗ. Ὁ ποιητὴς ΒΧ,

> Καὶ σύντομα ὁ Βέλθανδρος σύρει τὸ ἀπελατίκη,
> Καὶ εἰς μέγα τὸ ἄπειρον ἐφόνευσε τοὺς δέκα.

Καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς,

> Καὶ εἰς τὸ μέγα τὸ ἄπειρον ἐκεῖνο τὸ φουσάτον
> Ἀπελατίκην ἔσυρεν, τοῦτο οὐ ψεύδομέ το.

Γράφεται Ἀπελατίκιν, Πελατίκιν καὶ Πιλατίκιον, βαρβάρως ὅλα. Ἡ παραγωγή του εἶναι, Ἱππηλατικὸν, ὀνομαζόμενον ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας Κορύνη, ἀπὸ τοὺς Τούρκους Τοπούζ. Τὸ ἐκρατοῦσαν εἰς χεῖρας οἱ καβαλάριοι, ὡς χρήσιμον νὰ διευθύνωσι τὸν ἵππον, καὶ κάποτε καὶ νὰ τὸ ῥίπτωσιν ὡς βέλος; (Ἴδ. Δουκαγγ. σελ. 1143).

ἈΠΕΛΈΚΗΤΟΣ, κυρίως, ἐπίθετον τῶν ξύλων, ὅσα σώζουν τὸ φλούδιον καὶ τὰς ἄλλας ἀνωμαλίας καὶ τραχύτητας, ὡς ἐκόπησαν ἀπὸ τὸ δένδρον, χωρὶς νὰ πελεκηθῶσι. 2) Μεταφορικῶς, Ἄνθρωπον ἀπελέκητον ὀνομάζομεν τὸν ἀπαίδευτον, τὸν τραχὺν τὰ ἤθη καὶ ἄγριον (Ζ. Ἀγράμματος). Κράντωρ ὁ φιλόσοφος ὠνόμασε καὶ Φωνὴν ἀπελέκητον, τὴν ἀηδῆ καὶ τραχεῖαν φωνήν· « Τραγῳδὸν γοῦν ἀπελέκητον εἶπεν ἔχειν » φωνὴν, φλοιοῦ μεστήν· καί τινος ποιητοῦ ΣΚΊΦΗΣ μεστοὺς » εἶναι τοὺς στίχους » (Διογέν. Λαερτ. IV, 27.) Ἐμάκρυνα πλέον τῆς χρείας τὴν μαρτυρίαν διὰ τὸ Σκίφης. Οἱ κριτικοὶ τὸ ἐξήγησαν, μικρολογίας, φειδωλίας, τὸ ὁποῖον διστάζω ἂν ἁρμόζῃ εἰς τὸ σκῶμμα τοῦ Κράντορος. Ἴσως εἶπεν ὁ φιλόσοφος ΣΤΟΙΒΗ͂Σ. Στοιβῆς μεστοὶ στίχοι εἶναι, ὡς ἤθελαν τὸ ἐκφράσειν οἱ Γάλλοι, des vers pleins de chevilles, ἤγουν οἱ ἔχοντες λέξεις περιττὰς καὶ ἀχρήστους, διὰ μόνον τὸ μέτρον, ἢ τὸ πάρισον, γραμμένας. Εἰς ταύτην τὴν σημασίαν ἐμεταχειρίσθη τὴν Στοιβὴν ὁ Ἀριστοφάνης (Βατρ. 1178), ὅπου παράγει τὸν Εὐριπίδην καυχώμενον εἰς τὰ ποιήματά του,

> Κἂν που δὶς εἴπω ταυτὸν, ἢ στοιβὴν ἴδῃς,
> Ἐνοῦσαν ἔξω τοῦ λόγου, κατάπτυσον.

Τοιαύτην διόρθωσιν προβάλλω, διστάζων ὅμως καὶ περὶ αὐτῆς.

ἈΠΕΜΠΡΌΣ ἢ Ἀπέμπροσθεν. Ζ. Ἔμπροσθεν.

ἈΠΕΞΗΛΌΝΩ δύναται νὰ σημάνῃ καὶ τὸ Ἐξηλόνω (découdre), καὶ τὸ τελειώνω τὸ ἔργον τῆς ἐξηλώσεως (achever de découdre). Ζ. Ἀποξυλόνω καὶ Ἐξηλόνω.

ἈΠΈΡΑΝΤΟΣ, οἷον ΘΚ,

> Θέλει γινῆν ἀπέραντο ποτάμιν αἱματωμένον.

Ἂν ἐνόησε τὸ μὴ δυνατὸν νὰ περασθῇ, ἔπρεπε νὰ γράψῃ

Ἀπέραςον, ἤγουν ἀδιάβατον (qu'on ne peut traverser). Ὅπως ἂν ἦναι, τὸ οὐδέτερον Ἀπέραςον ἢ Ἀδιάβατον, οὐσιαςικῶς λαμβανόμενον, δύναται νὰ μᾶς χρησιμεύσῃ εἰς ἑρμηνείαν τοῦ Γαλλικοῦ cul-de-sac, ἢ ὡς ἐπρόκρινεν ὁ Βολταῖρος, impasse.

ἈΠΈΡΑΣΤΟΝ οὐδέτ. Ζ. Ἀπέραντος.

ἈΠΈΣΩ (dedans). Ζ. Ἦν.

ἈΠῊΝ ἢ Ἀπήτις, ἀφοῦ (depuis que), ΘΚ,

> Ἀπὴν ἡ πόλις ἐχάθηκεν, ὁ κόσμος ἂς προσέχει·
> Ἦλθε καιρὸς, ὦ Βασιλεῦ, νὰ πᾶς κατὰ τὰ ἔθνη.

Καὶ ἄλλος ΣΣ,

> Καὶ ἀπήτις φᾶν καὶ παίξουσιν τοὺς ἦυρα νέους Αὐθέντες.
> Καὶ τότε ἀπὴν μισεύσουσιν καὶ ὑπᾶν εἰς τοὺς ἀνέμους.

Τὸ Ἀπῆν (ἀντὶ τοῦ Ἀφοῦ), ἐνδέχεται νὰ ἐφθάρῃ ἀπὸ τὸ, Ἀφ' ἧς, ἐλλειπτ. ἀντὶ τοῦ Ἀφ' ἧς ὥρας ἢ ἡμέρας (ὡς καὶ τὸ Ἀφ' οὗ, εἶναι Ἀφ' οὗ χρόνου), τὸ ὁποῖον ἐμεταβάλθη ἔπειτα εἰς αἰτιατικὴν, Ἀφ' ἣν, Ἀπὴν, διὰ τὴν ἐπικρατήσασαν συνήθη χρῆσιν τῆς πτώσεως ταύτης ἀντὶ τῆς γενικῆς. Ἐνδέχεται δὲ καὶ νὰ ἐφθάρῃ ἀπὸ τὸ ἰωνικὸν χρονικὸν ἐπίῤῥημα Ἐπὴν (Ἀττ. Ἐπάν). Τὸ δὲ Ἀπήτις πιθανὸν ὅτι καὶ αὐτὸ ἐφθάρη ἀπὸ τὸ Ἰωνικὸν Ἀπὸ τῆς, ἀντὶ τοῦ Ἀττικοῦ Ἀφ' ἧς (ὥρας). « Λάρ- » νακα μεγάλην ΤΗΝ αὐτὸς ἔχε » λέγει Ἰωνίζων ὁ Λουκιανὸς, καὶ μετ' ὀλίγα « Σεμίραμιν τὴν Βαβυλωνίην, ΤΗΣ δὴ πολλὰ » ἔργα » (Λουκιαν. Περὶ τῆς Συρ. Θ. § 12-14). Ζ. καὶ Συμφέρω.

Ἐνδέχεται ὅμως τὸ Ἀπῆτίς καὶ νὰ ἐφθάρῃ ἀπὸ τὸ Ἀπέτι (Ἀπὸ ἔτι), ὡς εἶπε καὶ ὁ Ὅμηρος (Ἰλιάδ. ί, 106) « Ἐξέτι τοῦ » Τὸ ὁποῖον οἱ Ἑβδομήκοντα (Ἰώβ, κ', 4) εἶπαν, « Ἀπὸ τοῦ ἔτι. »

ἈΠΑΛΑΔΆΝΙ. Ζ. τὴν ἀρχὴν τοῦ Δ, ςοιχείου.

ἈΠΛΟΝΩ (étendre, déployer). Τὸ μεταχειριζόμεθα ἐλλειπτικῶς, ἀντὶ τοῦ Ἁπλόνω τὴν χεῖρα (porter la main sur), οἷον ΘΡ,

> Μαλώνει καὶ δικάζεται, ἁπλώνει εἰς τὸ βρῶμα,
> Ἁρπᾷ καὶ σύρνει ςανικῶς, βρίζει καὶ μὲ τὸ ςόμα.

Ζ. Μῖσος.

ἈΠΌ, πρόθ. μὲ γενικήν. Ζ. Μικρός.

ἈΠΟΓΊΝΟΜΑΙ (devenir). Τί ἀπέγινε; 2) Τὰ γενόμενα δὲν ἀπογίνονται, ἤγουν, ἀφοῦ γενῶσι, δὲν ἐμποροῦν πλέον νὰ θεωρηθῶσιν ὡς μηδέποτε γενόμενα.

ἈΠΟΔΊΔΩ (καὶ βαρβαρικώτερον ἀποδίνω). Δίδω τὸ χρεωςούμενον. Σοῦ ἀποδίδω τὴν χάριν. Σὲ ἀποδίδω τὰ μ' ἐδάνεισες. 3) Ἀναφέρω, προσάπτω ὡς εἰς αἰτίαν ἢ ἀφορμήν. Ἀποδίδω ὅσα ἔπαθα εἰς τοὺς ἐχθρούς μου, ἤγουν, Πιςεύω ὅτι οἱ ἐχθροί μου εἶν' αἴτιοι ὅσων ἔπαθα κακῶν. 4) Τελειόνω, λαμβάνω τέλος. Ἀποδίδει κακά, καὶ διὰ μιᾶς λέξεως Κακαποδίδει, ἤγουν κακὸν τέλος λαμβάνει. Ζ. Ἔρημος.

Τῆς δευτέρας σημασίας εἶναι συνεχέςατα παραδείγματα εἰς τοὺς παλαιούς. Εἰς τὴν τρίτην, ἡμεῖς μὲν συνάπτομεν εἰς τὸ ῥῆμα Ἀποδίδω τὸ αἰτιατὸν, ἤγουν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς αἰτίας· ἐκεῖνοι ἐξεναντίας ἐσύναπταν αὐτὴν τὴν αἰτίαν, λέγοντες παραδ. χάρ. Αἰτίαν ἀνατιθέναι τινὸς τινί. Λέγομεν ὅμως καὶ ἡμεῖς, Ἀποδίδω τὴν αἰτίαν εἰς σὲ, θεωροῦντες τὴν αἰτίαν ὡς ἐνέργειαν τοῦ προσώπου ἢ πράγματος, τὸ ὁποῖον εἶναι αἴτιον.

Τῆς τετάρτης παράδειγμα (Στράβ. III, σελ. 139) τὸ « Ἀλλ' ὁ μὲν [ποταμὸς Τάγος] ἐπ' εὐθείας εἰς τὴν ἑσπέραν » ἀποδίδωσι, » Φαίνεται ὅμως ὅτι εἶναι φράσις ἐλλειπτικὴ, ὅταν μάλιςα σημαίνῃ τὸ Ἀποθνήσκω, ἀντὶ τοῦ Ἀποδίδωμι

τὸ χρέος· ὅθεν καὶ κοινῶς λέγομεν, Ἐπλήρωσε τὸ κοινὸν χρέος· ἢ ἀντὶ τοῦ Ἀποδίδωμι τὸ σῶμα, ὡς ἔλεγαν οἱ παλαιοὶ εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν Τῇ γῇ ἀποδοῦναι τὸ σῶμα (Ξενοφ. Κυρ. παιδ. VIII, 7, § 25).

ἈΠΟΖΕΥ͂Ω, ἢ μᾶλλον Ἀποζεύγω. Ἡ κυρία καὶ πρώτη του σημασία εἶναι, λύω ἀπὸ τὸν ζυγὸν ἵππον ἢ ἄλλο τι κτῆνος (dételer). 2) Καταβαίνω ἀπὸ τὸν ἵππον ἢ τὸ ἀπὸ τοὺς ἵππους συρόμενον ἁμάξιον, εἰς πανδοχεῖον, οἶκον, ἢ τόπον ἄλλον τινὰ, δι' ἀνάπαυσιν, ἢ διὰ μονὴν μακροτέραν. Καὶ ἔχει τότε συνώνυμον τὸ Τουρκογραικικὸν Κονεύω, καὶ τὸ Ἑλληνικὸν Καταλύω. Εἰς ταύτην τὴν σημασίαν λέγεται τὸ Ἀποζεύγω ἀμεταβάτως, ἢ μᾶλλον ἐλλειπτικῶς τοῦ Ἵππον ἢ Ἵππους, ὡς καὶ τὸ Καταλύω ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς, οἷον (Ξενοφ. Κυρ. Ἀναβ. VIII, 1), « Καὶ πλησίον ἦν ὁ σταθμὸς, ἔνθα ἔμελε » καταλύσειν, » ἤγουν ὅπου ἔμελλε νὰ ἀποζεύξῃ ἢ βαρβαρώτερον, Νὰ κονεύσῃ. Ὁ Ὅμηρος ἀναπληρόνει τὴν ἔλλειψιν λέγων ἐντελῶς (Ὀδυσσ. δ', 28)

—— Εἶ σφωϊν καταλύσομεν ὠκέας ἵππους,

ἂν καὶ τὸ λέγῃ ὡς ἐκ προσώπου τῶν ὑποδεχομένων τὸν ὁδοιπόρον μᾶλλον παρὰ αὐτοῦ τοῦ ὁδοιπόρου. Καταλύω λοιπὸν, εἰς ταύτην τὴν σημασίαν ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ Ἐπιδημῶ (arriver), ὡς τὸ ἐναντίον, Ἀναζευγνύω (ἤγουν ὑποβάλλω πάλιν εἰς τὸν ζυγὸν), τὸ Ἀποδημῶ (partir). « Ἀναζεύξας, ἀναστρέ» ψας, ὑποστρέψας, ἐκ μεταφορᾶς ἁρμάτων » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Ζ. Ξεζεύγω.

ἈΠΌΚΕΙΜΑΙ. Τὸ τρίτον πρόσωπον Ἀπόκειται (il est réservé, destiné). Ζ. Ἰδικός.

ἈΠΟΚΟΡΔΊΖΟΜΑΙ, καὶ τὄνομα, Ἀποκόρδισμα (pandiculation). Λέξις θησαυρισμένη εἰς τὸν Σομαυέραν,

καὶ ἄγνωςος εἰς τὸν Δουκάγγιον, ταυτόσημος, καὶ πιθανὸν ὅτι καὶ συγγενὴς, τῆς ἑλληνικῆς λέξεως Σκορδινῶμαι, γραφομένης καὶ Κορδινῶμαι (κατὰ τὴν συνήθη πρόσθεσιν ἢ ἀφαίρεσιν τοῦ σ εἰς τὰς ἀρχὰς τῶν λέξεων), ἐπειδὴ εὑρίσκεται καὶ Κορδίνημα καὶ Σκορδίνημα. « Σκορδινᾶσθαι (λέγει ὁ » Ἡσύχιος), τὸ παρὰ φύσιν τὰ μέλη ἐκτείνειν, καὶ ςρέφεσθαι » μετὰ χάσμης. Γίνεται δὲ τοῦτο περὶ τοὺς ἐγειρομένους ἐξ » ὕπνου, ὅτε χασμώδεις ὄντες ἐκτείνουσι τὰς χεῖρας· ὅπερ » καὶ περὶ τοὺς ἄλλως πως βασανιζομένους καὶ ΔΙΑΣΤΡΕ- » ΦΟΜΕΝΟΥΣ ἜΞΩ ΜΕΛΩ͂Ν γίνεται. » Εἰς τόπον τῶν κεφαλαιογραφημένων, ὁ Ἐτυμολόγος (σελ. 719) γράφει ΔΙΑΣΤΡΕΦΟΜΕΝΟΥΣ ΤᾺ ΜΈΛΗ. Ὅπως ἂν ἦναι, νοοῦν, ὅτι τὸ Σκορδίνημα, γεννᾶται καὶ ἀπὸ ἄλλας διαφόρους αἰτίας. Ἐκ τούτων εἶναι ἡ ἀκηδία ἢ ἀνία (ennui), συμβαίνουσα ἀπὸ ἀργίαν, ἢ ἀπὸ δυσαρέςησιν, ὡς ἦτο τοῦ Δικαιο[illegible]ος, ὅστις ἐκάθητο μόνος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, προσμένων [illegible]ς ἄλλους πολίτας, καὶ ἀπορῶν πῶς νὰ περάσῃ τὸν καιρὸν, ἕως νὰ συναχθῶσιν ὅλοι (Ἀριςοφάν. Ἀχαρ. 28-31)·

> Ἐγὼ δ' ἀεὶ πρώτιςος εἰς ἐκκλησίαν
> Νοςῶν κάθημαι· κἄπειτ' ἐπειδὰν ὦ μόνος,
> Στένω, κέχηνα, σκορδινῶμαι, πέρδομαι,
> Ἀπορῶ, γράφω, παρατίλλομαι, λογίζομαι.

Αἱ πορδαὶ ἐπροστέθησαν κατὰ κωμικὴν ἄδειαν· συνοδεύουν ὅμως κἄποτε, ὡς καὶ οἱ ςεναγμοὶ, καὶ ἄλα συμπτώματα, τὸ Σκορδίνημα ἢ τὸν Σκορδινιασμὸν, καὶ μάλιςα εἰς ἀῤῥωςίας τινὰς, καθὼς τὸ παρετήρησεν ὁ Ἱπποκράτης (Ἐπιδημ. II, σελ. 697, VI, σελ. 810. καὶ Περὶ ἐπικυήσ. σελ. 650. Lind). Τὸ Κέχηνα σημαίνει τὸ χασμῶμαι bailler, συνεχέςερον, ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο ἀχώριςον τοῦ Σκορδινήματος ἀκολούθημα.

Συνώνυμον τοῦ Ἀποκορδίζομαι, ἔχομεν τὸ Ξηροτανιοῦμαι καὶ τοῦ Ἀποκόρδισμα τὸ Ξηροτάνισμα. Ζ. Ξηροταννύομαι:

ἈΠΌΚΟΤΑ (témérairement), ΘΚ,

Νὰ δράμετε ἀπόκοτα μὲ φρόνησιν καὶ πρᾶξιν,
Ἐγδίκησιν νὰ ποίσετε τῆς ταπεινῆς τῆς πόλις.

Ζ. Ἀποκοττῶ.

ἈΠΌΚΟΤΤΟΣ, τολμηρὸς (hardi, téméraire) Ζ. Ἀποκοττῶ.

ἈΠΟΚΟΤΤΩ͂, Ἀποκοττεύω, ἢ Ἀποκοττίζω. Τολμῶ εἰς πράγματα κινδυνώδη, καὶ διὰ μιᾶς λέξεως, Ῥιψοκινδυνεύω (hasarder, risquer, aventurer). Ἀπεκόττησε νὰ πηδήσῃ εἰς τὴν φωτίαν. 2) Ἁπλῶς, τολμῶ (oser). Συγχώρησέ με, ἂν ἀποκοττῶ νὰ σὲ εἴπω τὸ ἐναντίον.

Οἱ Γραικορωμαῖοι ἔλεγαν Κοττίζω τὸ κυβεύω, ἤγουν παίζω τὰ ζάρια (jouer aux dés), καὶ Κόττον ἢ Κοττισμὸν, τὸ παιγνίδιον τῶν ζαρίων, ἢ κύβων, καὶ Κοττία, αὐτοὺς τοὺς κύβους (dés). Ἀπὸ τὸ Κοττίον ἐσχηματίσθη τὸ Κότζι, εἶδος παιγνιδίου παρόμοιον τῶν κύβων. Πιθανὸν ὅτι τῆς αὐτῆς παραγωγῆς (ἂν καὶ σημασίας διαφόρου) εἶναι καὶ τὸ Κότταβος καὶ τὸ Κοτταβίζω τῶν παλαιῶν, παιγνίδιον, τὸ ὁποῖον ἐπέρασεν ἀπὸ τὴν Σικελίαν εἰς τὰς Ἀθήνας. Ὅθεν, καθὼς ἔλεγαν μεταφορικῶς, Κυβεύω, Κύβον ἀναῤῥίπτω, ἤ, συνθέτως διὰ μιᾶς λέξεως, Ἀποκυβεύω (compromettre, aventurer), ἀντὶ τοῦ βάλλω εἰς κίνδυνον, οὕτως ἡ αὐτὴ μεταφορὰ ἐπέρασε καὶ εἰς τὸ Ἀποκοττίζω.

Ἐνδεχόμενον νὰ νομίσῃ τις τὸ Ἀπόκοττος παραφθορὰν τοῦ Ἀπόκοπτος (ἀπὸ τὸ Ἀποκόπτω) κατὰ τροπὴν τοῦ πτ εἰς ττ, ἐπειδὴ καὶ τὸ συνώνυμον τῆς Ἀποκοπτίας ἢ Ἀποτομία

σημαίνει κἄποτε τὴν παράλογον τόλμην καὶ ῥιψοκινδυνίαν (Ἴδ. τὰ Ἑλλην. Λεξικ.)· καὶ νὰ τὸ πιθανολογήσῃ μὲ τὸ Ξεκομμένος, τὸ ὁποῖον κακὰ ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1013) ἐνόμισε φθορὰν τοῦ Ἐξεχόμενος, φέρων παράδειγμα τὸν κακογραφημένον τοῦτον ςίχον,

Τὸ πῶς οὐδὲν ἐποίκετε ἀνδρεῖα καὶ ξεκομένα,

ὅπου τὸ Ξεκομένα (γρ. Ξεκομμένα) σημαίνει μᾶλλον τὸ Ἀποκομμένα, ἢ Ἀπόκοττα. Μ' ὅλον τοῦτο πιςεύω πλέον, ὅτι τὸ Ἀποκοττῶ καὶ τὰ συγγενῆ του ὀνόματα ἐγεννήθησαν ἀπὸ τὸ Κόττος. Ἴδε καὶ τὰ προσημειωμένα (Ἄτακτ. I, σελ. 305).

ἈΠΟΚΟΤΩ. Ζ. Ἀποκοττῶ.

ἈΠΟΚΡΑΤΩ. Ζ. Ποῖοι.

ἈΠΌΛΥΣΙΣ. Ζ. Σαρμούνιν.

ἈΠΌΜΑΚΡΑΝ ἐπίῤῥ. (Ἑλλην. Μακρόθεν, de loin). Ἔξω καὶ ἀπόμακραν! Φράσις ἀποτροπιασμοῦ (Dieu éloigne de nous ce malheur! Dieu nous en préserve)!

ἈΠΌΝΗΡΟΣ, ἄκακος (simple, sans malice). Ζ. Καῦχος.

ἈΠΟΞΥΛΌΝΩ. Κακὰ ὁ Σομαυέρας τὸ ἐσημείωσεν ὡς συνώνυμον τοῦ Ἐξηλόνω (Ζ. Ἐξηλόνω). Τοῦτο, μὲ δύο προθέσεις ἔπρεπε νὰ γράφεται διὰ τοῦ η Ἀπεξηλόνω, ἀπὸ τὸ Ἧλος (clou). Τὸ δὲ Ἀποξυλόνω μὲ μίαν πρόθεσιν καὶ διὰ τοῦ υ, ἀπὸ τὸ Ξύλον (bois), εἶναι τὸ Ἀποξυλόω τῶν παλαιῶν, σημαῖνον τὸ μεταβάλλω εἰς ξύλον (ὡς τὸ Ἀπολιθόω, μεταβάλλω εἰς λίθον). Τὸ Ἀποξυλόνω ἀμεταβάτ. καὶ μεταφορικ. σημαίνει σκληρύνομαι (se durcir), οἷον Ἀπεξύλωσεν ἀπὸ τὸ κρύος, συνώνυμον τοῦ Ἐπάγωσεν (être gelé). Ὅταν ὁ λόγος ἦναι περὶ καρπῶν τινῶν, σκληρυνομένων, διότι ἐπέρασαν τῆς ὡριμότητος τὸν καιρὸν, ὁποῖα, παραδείγματος χάριν, εἶναι τὰ ἀγγούρια (concombres), οἱ καυλοὶ τῶν

μαρουλίων (laitues) καὶ ἄλλων τοιούτων, μεταχειριζόμεθα πλέον τὸ Ξυλιάζω παρὰ τὸ Ἀποξυλόνω.

ἈΠΟΣΌΝΩ, ἀπὸ τὸ ἀρχαιότατον Σόω (Ἰλιάδ. ί, 681), παράγεται καὶ τὸ Σόνω τῆς νέας γλώσσης, καὶ τὸ κοινὸν εἰς τὴν παλαιὰν καὶ εἰς τὴν νέαν Σώζω. Τὸ σύνθετον Ἀποσόνω, μεταβατ. σημαίνει τὸ τελειόνω τὶ ὥςε νὰ μὴ τοῦ λείπῃ τίποτε (compléter)· ὅθεν καὶ τὸ οὕτω τελειωμένον ὀνομάζεται Σωςὸν (complet), ἤγουν ὁλόκληρον. Ἐπειδὴ τὸ ἤρχισες, ἀπόσωσέ το. 2) Μεταγγέλλω, μεταφέρω (rapporter). Ἀποσόνει λόγια, ἢ καὶ Κουβαλεῖ λόγια, λέγομεν, περὶ τοῦ, ὅςις δι' ἐλαφρίαν νοῦ, ἢ καὶ διὰ κακίαν, μεταλέγει ὅσ' ἀκούσῃ, καὶ ῥητὰ καὶ ἄῤῥητα, παρ' ἄλλων εἰς ἄλλους. Ἐκ τούτου καὶ ἡ παροιμία, « Τῶν φρονίμων τὰ μανδάτα οἱ λολοὶ » τ' ἀποσόνουν. » Ἐδῶ τὸ μεταβατικὸν Ἀποσόνω εἶναι ἀπὸ τὸ ἀμετάβατον Σόνω, τὸ σημαῖνον φθάνω ὅπου σπουδάζω νὰ ὑπάγω, ὡς εἰς τὸν ςίχον τοῦτον (παρὰ Δουκαγγ. σελ. 815),

Καὶ μετὰ μέραις ἔσωσε, καὶ ςὸ λιμιόνα ΜΠΕΝΗ.

Ὁ Δουκάγγιος ἔφθειρε τὸν ςίχον γράψας τρισυλλάβως ΝΑΜΠΕΝΗ. Ἰδοὺ καὶ ἄλλο παράδειγμα ὀλίγον καλήτερον, ἀπὸ τὸν αὐτὸν ποιητὴν,

Κράζει τὸν Ἀπολλώνιον, λέγει γοργὸν νὰ σώσῃς,

ἤγουν, νὰ φθάσῃς. Παρόμοια λέγομεν, Ἔσωσα εἰς τὴν Χίον, εἰς τὴν Σμύρνην, ἀπαράλλακτα ὡς οἱ παλαιοὶ διὰ τοῦ μέσου ῥήματος Σώζομαι, οἷον, Σώζεσθαι ἢ Διασώζεσθαι εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἡ φράσις ἔλαβε τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τὰς ἀπὸ κινδύνους σωτηρίας. Παραδείγματος χάριν, ὅςις σωζόμενος ἀπὸ πόλεμον ἐπέςρεφεν εἰς τὴν πατρίδα του, ἔλεγε, « Ἐσώθην ἢ Διεσώθην εἰς τὴν πατρίδα », ἤγουν ἔφθασα εἰς

τὴν πατρίδα σῶος, χωρὶς νὰ φονευθῶ ἢ νὰ αἰχμαλωτισθῶ. 3) Δαπανῶ ἢ φθείρω, ὥςε νὰ μὴν ἀφήσω τὶ ὑπόλοιπον, Ἀπέσωσα ἢ Ἔσωσα τὸ ψωμίον μου. δός με ἀκόμη ὀλίγον. 4) Ἀμεταβάτως, ἀποφθάνω (arriver) ὡς καὶ τὸ ἁπλοῦν Σόνω, φθάνω· Ἀφοῦ ἀπεσώσαμεν ἢ ἐσώσαμεν εἰς τὴν Κρήτην. Ζ. Σόνω καὶ Σωςός.

ἈΠΟΦΤΙΑΖΩ. Ζ. Εὐθειάζω, καὶ Σπαςρεύω.

ἈΠΟΧΑΙΡΕΤΩ. Ζ. Περιλαμπάνω.

ἈΠΟΧΑΡΑ. Ζ. Χαρά.

ἈΠΟΧΙ, ἤγουν Ἀπόχιον (τὸ). ΣΦ,

Καὶ πιάνει σε ςὰ δίκτυά της σὰν ψάριν μὲ τ' ἀπόχι.

Ὁ Πλούταρχος (Ποτερ. τῶν ζ. φρονιμ. κ. τ. λ. § 26) τὸ ὀνομάζει θηλυκῶς Ὑποχήν· « Ἀμφιβλήςροις μὲν γὰρ καὶ » ὑποχαῖς κεςρεῖς καὶ ἰουλίδες ἁλίσκονται. » Ὑποχὴν, ἀκόμη καὶ ὁ Ὀππιανὸς (Ἁλιευτ. III, 81), τὴν ὁποίαν ἐξηγῶν ὁ Σχολιαςής του, λέγει, « Ὑποχαὶ, κυρίως δίκτυα περιφράττοντα καὶ » ἐπέχοντα τόπους, ἐν αἷς καὶ τὸ ΘΥΝΝΟΝ, ΣΚΟΠΕΙΟΝ » λεγόμενον. » Γράφε μονολεξεὶ, ΘΥΝΝΟΣΚΟΠΕΙΟΝ. Εἰς δὲ τὰ Γεωπονικὰ (XX, 25), « Τοσοῦτον ἈΝ ΟΙΣΗΣ » (ΔΓ. ἂν οἴσεις) ὄψον, ὡς μήτε ὙΠΟΣΧΗ, μήτε ἀμφιβλή- » ςρῳ ἄλλων ἐργαζομένων ἡττᾶσθαί σε » γράφε ἈΝΟΙΣΕΙΣ, καὶ ὙΠΟΧΗ.

ἈΠΟΧΥΣΙΣ τοῦ φεγγαρίου (le déclin de la lune). Ἴδ. Δουκαγγ. λέξ. Μάςραπα.

ἈΠΥΛΩΤΟΣ. Ἐσήμαινεν εἰς τοὺς παλαιοὺς, κυρίως, ἄφρακτος, χωρὶς πύλην. Ἡμεῖς ἐφυλάξαμεν μόνην τὴν μεταφορικὴν σημασίαν εἰς ταύτην τὴν φράσιν, Ἀπύλωτον ςόμα, ἤγουν ςόμα, τὸ ὁποῖον δὲν σιωπᾷ ποτὲ, ἀλλὰ λαλεῖ ὅ,τι ἔλθῃ εἰς τὴν γλῶσσάν του. Λέγεται διὰ τοὺς πολυλόγους, καὶ μάλιςα

τοὺς ἀρτύνοντας τὴν πολυλογίαν μὲ τῆς κακολογίας τὸ φαρμάκιον. Παράδειγμα τῆς φράσεως ταύτης ἔχομεν εἰς τὸν Ἀριστοφάνην (Βατρ. 861),

——————————— αὐθαδόστομον,
Ἔχοντ' ἀχάλινον, ἀκρατὲς, ἀπύλωτον στόμα.

Σημ. Ἐπειδὴ μεταχειριζόμεθα τὴν φράσιν, Ἀπύλωτον στόμα, καλὸν εἶναι νὰ εἰσάξωμεν εἰς τὰ Λεξικά μας καὶ τὸ Ἀχαλίνωτον στόμα, καὶ τὸ Αὐθαδόστομος, λέξεις εἰς ὅλους σχεδὸν εὐνοήτους.

ἈΡΆΖΩ. Ζ. Ῥάσσω.

ἈΡΓΩ͂ (tarder). Ζ. Ἐγρήγορα.

ἈΡΊΔΑ, ἀπὸ τὸ Ἑλλ. Ἀρὶς, ἴδος. Ὁ Σομαυέρας τὸ ἐξηγεῖ Riga (Γαλλ. règle), ἤγουν Κανὼν, ὄργανον χρήσιμον νὰ χαράσσῃ γραμμὰς εὐθείας. Καὶ τοῦτο φαίνεται πιθανὸν ἀπὸ τὴν φαινομένην συγγένειαν μεταξὺ τοῦ Ἀρίδα, καὶ τοῦ διὰ τοῦ α Ἀράδα, τὸ ὁποῖον σημαίνει τὴν χαραγμένην ἢ νοουμένην εὐθεῖαν γραμμὴν, οἷον Ἡ ἐπιστολή μου δὲν περιέχει πλὴν τρεῖς ἀράδας, ἤγουν τρεῖς στίχους γραμμάτων.

Μ' ὅλον τοῦτο ἡ χυδαϊκὴ παροιμία, « Πρώτη Βουκία εἶν' » ἀρίδα » φανερόνει πλέον τρυπάνου, παρὰ κανόνος ἔννοιαν, ἐπειδὴ κατὰ λέξιν σημαίνει la première bouchée sert de tarière, καὶ πλησιάζει ὁπωσδήποτε τὴν Γαλλικὴν παροιμίαν, l'appétit vient en mangeant.

Ὅ,τι μάλιστα πιθανολογεῖ τὴν τοιαύτην σημασίαν εἶναι ἡ ταυτότης τῆς λέξεως μὲ τῶν παλαιῶν τὴν Ἀρίδα. Εἰς ἐκείνους εὑρίσκεται σημαίνουσα καὶ τεκτονικὸν καὶ χειρουργικὸν ἐργαλεῖον, ἀλλ' ὄχι καθαρὰ ἐξηγημένον. Περὶ τοῦ τεκτονικοῦ λέγει ὁ Σουΐδας, « Ἀρὶς, τὸ τεκτονικὸν ἐργαλεῖον· Καὶ γυρὰς » ἀμφιδέτους ἀρίδας. Καὶ αὖθις, αἵ τ' ἀρίδες ξυστήρ τε. »

Ὁ δὲ Πολυδεύκης, « Τέκτονος σκεύη, σκέπαρνον, πρίων,
» σφύρα, τέρετρον, τρύπανον, τρυπανοῦχος, ἀρὶς, ῥίνη, πέ-
» λεκυς..» Ἐν δὲ τῇ Ὀλυμπίῳ ςήλῃ ἀναγέγραπται, Τρύπανα
» ΤΡΥΠΑΝΙΑΣ ἜΧΟΝΤΑ. Ἴσως τὴν ἀρίδα. » Ὁ Στέφανος
(Θησαυρ. IV, σελ. 530) τὴν ἐξηγεῖ διὰ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ Scobina (râpe), καὶ ἐλέγχεται περὶ τούτου ἀπὸ κριτικὸν ἄλλον (Brunck *Analect.* tom. III, Lect. pag. 181), δισχυριζόμενον, ὅτι ἀπὸ τὸ ὁποῖον ὁ Σουΐδας φέρει παράδειγμα Ἀμφιδέτους ἀρίδας, φαίνεται ὅτι ἀρὶς εἶναι ἡ ἀπὸ τοὺς τέκτονας ὀνομαζομένη Γαλλιςὶ Plane. Μέχρι τούτου περὶ τῆς ἀρίδος ὡς τεκτονικοῦ ἐργαλείου. Ὡς χειρουργικὸν, εἶναι τὸ Γαλλιςὶ ὀνομαζόμενον Trépan (τρύπανον), μὲ τὸ ὁποῖον οἱ χειρουργοὶ, εἰς τὰς πληγὰς τῆς κεφαλῆς, τρυποῦν τὸ κρανίον, ὁ Ἱπποκράτης τὸ ὀνομάζει (Περὶ τῶν ἐν κεφ. τρωμ. § 25 καὶ καθεξ. σελ. 704) ὄχι Ἀρίδα, ἀλλὰ σαφῶς Τρύπανον, ἢ Πρίονα, διακρίνων δύο εἴδη τρυπάνου, τὸ ὀνομαζόμενον Τρύπανον Περητήριον (Γαλην. Ἐξήγ. λέξ. Περητηρίῳ), καὶ τὸ τρύπανον τὸ εἰς σχῆμα πρίονος κατασκευασμένον, τὸ ὁποῖον καὶ Χαρακτὸν, καὶ Χοινικίδα ὠνόμαζαν. Λέγων, ὅτι ἡ Ἀρὶς δὲν εὑρίσκεται εἰς τὸν Ἱπποκράτην, νοῶ ὅτι δὲν τὴν ὀνομάζει ὡς χειρουργικὸν ἐργαλεῖον· διότι τὸ φερόμενον ἀπὸ τὸν Φοέσιον (σελ. 93) μαρτύριον τοῦ Ἱπποκράτους (Περὶ ἄρθρ. § 14, σελ. 770), « Καὶ γὰρ ἂν ἀρίδα ἑλκύσαιεν καὶ πρίονα, » καὶ πελεκήσαιεν ἂν, καὶ σκάψειεν ἂν κ. τ. λ. » σημαίνει τὴν τεκτονικὴν ἀρίδα. Οἱ μεταγενέςεροι τοῦ Ἱπποκράτους ἰατροὶ ἔδωκαν καὶ εἰς τὸ χειρουργικὸν ἐργαλεῖον τὄνομα τῆς Ἀρίδος· ἀλλ', ὅσον δύναμαι νὰ καταλάβω, σημαίνοντες ὄχι ἁπλῶς τὸ τρύπανον (le trépan), ἀλλὰ μέρος τοῦ τρυπάνου, τὸ ὀνομαζόμενον ἀπὸ τοὺς νεωτέρους, Στέφανον (couronne du trépan), ἢ μᾶλλον καὶ αὐτὸ καὶ τὸ ἐπίλοιπον τοῦ ἐργαλείου,

τὸ λεγόμενον Χεῖρα ἢ Δένδρον (manche ou arbre du trépan). Ἰδοὺ καὶ οἱ λόγοι τοῦ Ἡλιοδώρου (Cocchi, *Græcor. Chirurg. libr.* pag. 93), ἑνὸς ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς χειρουργοὺς, « Ἐπερειδέσθω τῷ κρανίῳ ἡ αἰχμὴ τοῦ τρυ-
» πάνου... ἔπειτα ἠρέμα τῇ ἀρίδι ςρεφέσθω τὸ τρύπανον, ἕως
» οὗ, ἐγκοπέντος τοῦ ὀςέου, ςηριχθῇ ἡ ἀκμή· καὶ τότε μᾶλλον
» ἡ ἐνέργεια ὀξυτέρα γιγνέσθω, ςρεφομένου τοῦ τρυπάνου
» τῇ ἀρίδι, ἕως ὅτου καταβιβασθῇ ἡ ἀκμὴ εἰς τὴν διπλόην. »

ἈΡΙΚΌΝ. Ζ. Ἐντάρα.

ἈΡΜΑΘΙᾺ, Ὁ ρ μ α θ ι ὰ, ἀπὸ τὸ Ἑλλην. Ὁρμαθὸς, οἷον, Ἁ ρ μ α θ ι ὰ μ α ρ γ α ρ ι τ ά ρ ι α (collier de perles).

ἉΡΜΑΤΑ, ὅπλα ςρατιώτου (armes) ἀπὸ τὸ Λατινικὸν, Arma. Ἴδε τὰ περὶ τούτου προσημειωθέντα (Ἄτακτ. Ι, σελ. 70-71), εἰς τὰ ὁποῖα πρόσθες, ὅτι τὰ ἀπὸ τὸν Ὅμηρόν ὀνομαζόμενα, Ὅπλα νηὸς, οἱ Ῥωμαῖοι ὠνόμαζαν armamenta (agrés). Ζ. Ἧμαι.

ἈΡΜΑΤΏΝΩ (armer). Ἀρματωμένος (armé). Ζ. Κλησουρότοπος, καὶ Μαδεύω.

ἈΡΜΌΖΕΙ, ἀπρόσωπ. (il convient). Ζ. Κάνεῖς.

ἈΡΜΟΣΊΑ, ἁρμὸς, κλείδωσις, σύνδεσις τῶν ὀςῶν (articulation), οἷον (παρὰ Δουκαγγ. λέξ. Γιαίνειν),

Ἔπεψεν εἰς τὸ σπίτι του, καὶ φέραν του βοτάνη,
Καὶ ἀλείφει την ταῖς ἁρμοσὲς, κ' οἶδε καὶ θενὰ γιάνῃ.

Συνηθέςερον σήμερον ὀνομάζονται Ἁ ρ μ ο ὶ, τὰ ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς ὀνομαζόμενα Ἄ ρ θ ρ α. Ἅ ρ μ α ς δὲ ὠνόμαζαν κατὰ τὸν Γ α λ η ν ὸ ν, τὰς συναρθρώσεις, ἢ μᾶλλον τὰς ῥαφὰς (sutures) τῆς κεφαλῆς. Ὁ δὲ Ἐρωτιανὸς θέλει, ὅτι ἡ Ἄ ρ μ η, εἰς τὸν Ἱπποκράτην, σημαίνει « πᾶσαν σύνοδον τραυμάτων. » Κακὰ νομίζω, τὸ παροξύνουν καὶ οἱ δύο, ὡς καὶ ὁ Ἡσύχιος· ὀρθό·

τερα γράφεται εἰς τὸ Λεξικὸν τοῦ Σνεϊδέρου Ἀρμή. Τὰς ὠνόμαζαν ἀκόμη καὶ Ἁρμονίας, ὡς εἰς τοῦτο τοῦ Ἱπποκράτους (Περὶ ὀστ. φύσ. σελ. 304) τὸ μέρος, ὅπου λαλεῖ περὶ τῶν ῥαφῶν τῆς κεφαλῆς· « Τῷ γὰρ ἐγκεφάλῳ κατὰ τὰς » ἉΡΜΟΝΊΑΣ ἐνεῤῥίζωκε (γρ. ἐνεῤῥίζωται) πολλὰ καὶ λεπτὰ » φλέβια, καὶ περὶ τὴν ὅλην κεφαλὴν ἐκτετάρσωται μέχρι τοῦ » μετώπου καὶ τῶν κροτάφων. » Πιθανὸν ὅμως (ὡς ὑπωπτεύθη ἕνας ἀπὸ τοὺς κριτικοὺς), ὅτι ἐδῶ εἶχε τόπον τὸ ἉΡΜΆΣ, εἰς τὸ ὁποῖον ἐπροσκολλήθη ὡς ἐξήγησις τὸ Ἁρμονίας, ἐπειδὴ εἰς κανὲν ἄλλο μέρος τοῦ Ἱπποκράτους δὲν εὑρέθη ἀκόμη τὸ Ἀρμή. Τὸ Ἐκτετάρσωται σημαίνει, ἐξαπλόνονται καὶ περιπλέκονται ὡς ταρσὸς (claie, treillis).

ἉΡΠΆΓΙΟΝ. Ζ. Ἀγγρίφιον.

ἉΡΠΆΖΩ. Ζ. Ἁρπῶ.

ἉΡΠΏ καὶ Ἁρπάζω (Ζ. Ἁπλόνω). Τὸ Ἁρπάζω εἶναι ἀρχαῖον, καὶ σύνηθες ἀκόμη τὴν σήμερον· λέγομεν ὅμως καὶ Ἁρπῶ (κατὰ συναίρεσιν τοῦ Ἁρπάω) λαβόντες ἀπὸ τὸν παρακμάζοντα Ἑλληνισμόν. Οἱ Ἑβδομήκοντα (Ὠσ. έ, 14) εἶπαν Ἁρπῶμαι, ἀντὶ τοῦ Ἁρπάζομαι.

ἈῬῬΑΜΆΔΑ (fente), ΣΦ,

> Τὴν νύκταν ὁποῦ περπατῇ ἄσχημα ῥοῦχα βάνη,
> Σταῖς ἀῤῥαμάδαις τῶν πορτῶν τὰ μάτια του νὰ βάνη.

Ἴδε τὰ προσημειωθέντα (Ἄτακτ. Ι, σελ. 98), καὶ τὰς εἰς τὰ Ἡλιοδώρου Αἰθιοπικὰ σημειώσεις (σελ. 276).

ἈΡΦΑΝΌΣ. Ζ. Ὀρφανός.

ἈΡΧΕΎΩ καὶ Ἀρχεύγω (commencer), ΘΡ,

> Ἀλλὰ καὶ πάλιν στρέφεται ὁ λογισμὸς καὶ ἀρχεύγει.

Ἀρχεύω, καὶ Ἀρχεύγω, ὡς ἔλεγαν καὶ Γυρεύω καὶ (βαρβάρως) Γυρεύγω.

Ἔλεγαν ἀκόμη, ὡς λέγομεν ἔτι σήμερον, καὶ,

ἈΡΧΊΖΩ, οἷον πάλιν ὁ αὐτὸς, ΘΡ,

> Διότι τὸ θανατικὸν αὐτὴν αὐτοῦ ἡμέραν
> ἬΡΧΙΖΕΝ ἐςαμάτιζεν μὲ τοῦ Θεοῦ τὴν χέραν.

Ὁ λόγος εἶναι περὶ τοῦ εἰς τὴν Ῥόδον συμβάντος (1499 ἔτ.) θανατικοῦ· περὶ τοῦ ὁποίου ἱςορεῖ ὁ ποιητὴς, ὅτι ἤρχισε νὰ ςαματίσῃ, ἤγουν ἔπαυσε, ἀπ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν αὐτοῦ, τοῦ ἑορταζομένου δηλαδὴ, τὴν 24 Ἰουνίου, ἁγίου Ἰωάννου.

ἈΡΧΌΝΤΙΣΣΑΙ. Ζ. Νεράδες.

ἈΡΧΟΝΤΟΛΌΓΙΟΝ. Ὄνομα περιεκτικὸν, σημαῖνον τοὺς ἐπισήμους (les notables) τῆς πόλεως, οἷον, ΘΚ,

> Ποῦ ἦν τἀρχοντολόγιά σας, ποῦνεν ἡ παῤῥησία σας;

ἈΡΧΟΝΤΎΝΩ, ἀμετάβ. γίνομαι πλούσιος, πλουταίνω (s'enrichir). Ἡ σημασία ἐγεννήθη ἀπὸ ςρεβλὰς ὑπολήψεις, τὰς ὁποίας ἔμβασεν εἰς τὴν κεφαλὴν τῶν Γραικῶν ἡ τυραννία. Ἀρχοντύνω κυρίως δὲν σημαίνει παρὰ κάμνω ἄλλον ἄρχοντα, ἢ (ἀμεταβάτως), γίνομ' ἐγὼ Ἄρχων, λαμβάνων ἀξίωμα τὶ, διὰ τοῦ ὁποίου κυβερνῶ ἢ καὶ τυραννῶ ἄλλους· ὅθεν δὲν ἔχει κάμμίαν κοινωνίαν μὲ τὸ Πλουτύνω. Ἀλλ', ἐπειδὴ ὅπου δὲν κυριεύουν οἱ νόμοι, τὸ ἀργύριον ἔχει καὶ τιμὴν καὶ δύναμιν μεγάλην, ὅςις εὐτυχήσῃ νὰ πλουτήσῃ, γίνεται παρευθὺς καὶ αὐτοχειροτόνητος Ἄρχων, καὶ ὀνομάζεται Ἄρχων, διότι δύναται νὰ καταδυναςεύσῃ ὡς τύραννος τὸν πένητα. Ἐκ τούτου ἔγιναν συνώνυμα τὸ Πλουτύνω καὶ Ἀρχοντύνω.

Ὁ Δουκάγγιος (εἰς τὴν λέξιν Ἀρχοντίνειν), μὴ νοήσας τὴν βάρβαρον ταύτην σημασίαν, τὸ ἐξήγησε principem agere, magnatem esse. Ζ. Ἄρχων.

ἌΡΧΟΣ (commandant, chef, général), οἷον (παρὰ Δουκαγγ. λέξ. Καπετάνος),

Ὁ Ῥῆγας ἀποπίσω του ἀπέςειλ' ἕναν ἄρχον,
Καὶ καπετάνιον φουμιςὸν ἀπ' ὅλους πολεμάρχον.

Κατὰ τὸν τόνον μόνον διαφέρει ἀπὸ τὸ Ἀρχὸς τοῦ Ὁμήρου (Ἰλιάδ. β', 233),

——————————— Οὐ μὲν ἔοικεν,
Ἀρχὸν ἐόντα, κακῶν ἐπιβασκέμεν υἷας Ἀχαιῶν.

Ἀλλ' ἴσως καὶ ὁ τονισμὸς τοῦ Ἀρχὸς, εἰς τὸν Ὅμηρον, εἶναι τῶν ἀντιγραφέων καὶ ὄχι τοῦ Ποιητοῦ. Διότι τὰ τοιαῦτα εἰς ος ὀνόματα ἀκολουθοῦν ὡσεπιπολὺ τῶν συγγενῶν καὶ ταυτοσήμων εἰς ων ὀνομάτων τὸν τόνον, οἷον, ἀπὸ μὲν τὰ παλαιὰ, Ἀχυρὼν καὶ (κατὰ τὸν Ἡσύχιον) Ἀχυρὸς, Δρυμὼν καὶ Δρυμὸς, Κευθμὼν καὶ Κευθμὸς, Λάκμων καὶ Λάκμος (ὄρος), Πίων καὶ Πῖος· Σίμων καὶ Σῖμος (ὄν. κύρ.)· πλὴν τῶν ὑπὲρ τρεῖς συλλαβὰς, οἷον Διπλασίων καὶ Διπλάσιος, Ἐπιλήσμων καὶ Ἐπίλησμος, Ἐπισήμων καὶ Ἐπίσημος. Ἀπὸ δὲ τῆς σημερινῆς γλώσσης, πρῶτον μὲν αὐτὸ τοῦτο τὸ Ἄρχων καὶ Ἄρχος, ἔπειτα τὸ Γέρος ἀπὸ τῶν παλαιῶν τὸ Γέρων, τὸ Δράκος ἀπὸ τὸ Δράκων, τὸ Μάκος, ἀπὸ τὸ Μάκων, δωρικὸν ἀντὶ τοῦ Μήκων (pavot). Λέγομεν ἀκόμη καὶ Χειμὸς ἀπὸ τὸ Χειμὼν (hiver), ἀλλ' εἰς μόνην τὴν αἰτιατικὴν, ὡς εἰς ταύτην τὴν φράσιν, « Χειμὸν καὶ καλοκαίριν » περὶ τῆς ὁποίας, ὡς καὶ περὶ τῆς διπλῆς καταλήξεως εἰς ος καὶ ων, ἴδε τὰ προσημειωθέντα (Ἄτακτ. Ι, σελ. 52).

ἌΡΧΩΝ καὶ Ἄρχος, (notable, primat). 2) πλούσιος, οἷον, ΘΚ,

Χάρε καὶ ποῦβρες τὴν ἀξιὰν, καὶ ἔχεις τόσην τόλμην·
Οὐδ' ἄρχοντας ἐντρέπεσαι, οὐδὲ πτωχοὺς λυπᾶσαι.

ἌΣ, μόριον δεητικὸν ἢ προςακτικὸν, οἷον, ΘΡ,

Καὶ ἌΣ ἔλθῃ τὸ συμπάθιον σου, τὸ ἔλεος σου ἌΣ φθάσῃ.

Μακρὸν ἤθελ' εἶσθαι νὰ ἐπαναλάβω ὅσα ἐσημείωσα περὶ τοῦ μορίου τούτου (Ἀτάκτ. I, σελ. 98-99).

ἈΣΚΟΥ̃ΜΑΙ (s'exercer). Ζ. Φαρί.

ἈΣΠΡΆΔΙΟΝ. Ζ. Ἄσπρος.

ἌΣΠΡΟΣ, Λευκός (blanc). Ἐναντίον τοῦ Μαῦρος (noir). Ἄσπρον χρῶμα, Ἄσπραι τρίχες, Ἄσπρα γένεια, Ἄσπρα ὀδόντια, Ἄσπρον πρόσωπον, Ἄσπρος κάτασπρος, ἤγουν μὲ ὑπερβολὴν ἄσπρος, Ἄσπρον ὡς τὸ χιόνιον, ἢ ὡς τὸ γάλα.

Οὐδετέρως καὶ ἐλλειπτικῶς τοῦ Χρῶμα, οἷον, Τὸ ἄσπρον λερόνει γρήγορα. — τοῦ Ῥοῦχον ἢ Φόρεμα, οἷον Ἦτον ἐνδυμένος ἄσπρα, καὶ διὰ μιᾶς συνθέτου λέξεως, Ἀσπροφορεμένος, Ἀσπροφόρος, ἢ Ἀσπρενδυμένας.

Λέγεται Ἄσπρον τοῦ ὀμματίου, τὸ λευκὸν αὐτοῦ μέρος, τὸ ὀνομαζόμενόν ἀπὸ τοὺς Ἀνατομικοὺς Κερατοειδὴς χιτών. Τὸ ὀνομάζουν τινὲς καὶ Ἀσπράδι (ἀσπράδιον), ὡς ὀνομάζεται καὶ τὸ ἔσω τοῦ αὐγοῦ λευκὸν μυξῶδες ὑγρὸν, τὸ ὁποῖον περιέχει τὸν κορκὸν (Ἑλλην. κρόκον), καὶ ἑψενόμενον γίνεται ἔτι λευκότερον.

Ἄσπρον, οὐδετέρως καὶ οὐσιαστικῶς, λέγεται καὶ τὸ λεπτὸν ἀργυροῦν νόμισμα (un blanc). Τρία ἄσπρα κάμνουν ἕνα παρᾶν. Πληθυντικῶς, Τὰ Ἄσπρα, σημαίνουν ἁπλῶς ἀργύρια, ἤγουν πᾶν εἶδος ἀργυρίου. Ἔχει πολλὰ ἄσπρα, εἶναι δηλαδὴ πλούσιος.

Ἴσως τὸ Ἄσπρος εἶναι παραφθορὰ τῆς Ἑλληνικῆς λέξεως Ἄσπιλος, συγκομμένον εἰς τὸ Ἄσπλος, τοῦ ὁποίου ἔτρεψαν ἔπειτα καὶ τὸ λ εἰς ρ, τροπὴν συνηθεστάτην εἰς πολλὰς λέξεις. Ἐδίστασα πολλάκις (ὡς φαίνεται ὅτι ἐδίστασε καὶ ὁ Δουκάγγιος), μήποτε τὸ Ἄσπρα (ἀργύρια) ἐγεννήθη ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων τὸ, Asperi nummi · ἀλλ' εἰς ἐκείνους τὸ Asper, ἐσήμαινε τὸ

τραχὺς, καὶ Asperos nummos ὠνόμαζαν τὰ νεοκομμένα νομίσματα, φυσικὰ τραχύτερα τῶν παλαιῶν, διὰ τὴν ἀτριψίαν των.

Μὲ ἄσπρον πρόσωπον, σημαίνει μεταφορικῶς, μὲ καλὴν, ἔνδοξον καὶ εὐτυχῆ ἔκβασιν. Λέγεται μάλιςα εἰς εὐχῆς εἶδος, Πάντα μ' ἄσπρον πρόσωπον! ἤγουν ἄμποτε νὰ εὐτυχῆς εἰς ὅλας σου τὰς ἐπιχειρήσεις! Παρόμοια οἱ Ἕλληνες ἐμεταχειρίζοντο τὸ Λάμπον μέτωπον (Ἀριστοφάν. Ἱππ. 548),

Ἵν' ὁ ποιητὴς ἀπίῃ χαίρων,
Κατὰ νοῦν πράξας,
Φαιδρὸς λάμποντι μετώπῳ.

ἈΣΠΡΟΣΑΝΙΔΟΝ. Ζ. Ἐμπροδένω.

ἈΣΤΗΡ (étoile). Ζ. Νά.

ἈΣΤΡΑΠΗ, καὶ μὲ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ ᾱ, Στραπὴ (éclair), ὡς καὶ τὸ ῥῆμα, Ἀστράπτει καὶ Στράπτει (faire des éclairs). Ὁ Σοφοκλῆς πρῶτος (Οἰδ. Κολ. 1515) ἐτόλμησε τὴν ἀφαίρεσιν,

Στράψαντα χειρὸς τῆς ἀνικήτου βέλη.

Ἔχομεν καὶ παροιμίαν, « Καθαρὸς οὐρανὸς ἀστραπὰς δὲν φο-» βεῖται » σημαίνοντες, ὅτι ὁ ἀληθῶς τίμιος καὶ καθαρὸς ἀπὸ ἀδικίας ἄνθρωπος δὲν ἔχει νὰ φοβῆται τὰς συκοφαντίας τῶν ἀχρείων ἀνθρώπων.

ἈΣΥΣΤΑΤΟΣ. Ζ. Σύςασις.

ἈΣΧΗΜΙΖΩ. Ζ. Χορταριάζω.

ἊΤΖΑΛΟΣ (mal propre), ΣΦ,

Καὶ κεῖνος μὰ τὴν μούζαν του μὰ τὴν κακὴν του μοῖραν,
Τὰ ῥοῦχα τοῦ 'νεν ἄτζαλα, καὶ γέμουσιν τὴν ψύραν.

Τὸ Ἄτζαλος ἢ Ἄτσαλος ἐξηγήθη ἀλλοῦ (Ἀτακτ. I, σελ. 381). Περὶ τοῦ Μούζα (visage barbouillé). Ζ. Μούζα.

ἈΤΥΧΊΑ. Ζ. Σκατόν.

ἌΤΥΧΟΣ (infortuné, malheureux). Ζ. Ἀφ' οὗ, καὶ Κεντῶ.

ΑΥΓΑΤΊΖΩ. Ζ. Εὐγατίζω.

ΑΥΘΑΔΌΣΤΟΜΟΣ. Ζ. Ἀπύλωτος.

ΑΥΘΈΝΤΗΣ. Ζ. Ποῖσε.

ΑΥΘΕΝΤΊΑ, ἐξουσία (puissance). Ζ. Ἦν.

ΑΥΚΡΊΖΟΜΑΙ (écouter), οἷον, Β,

> Ὑμᾶς ὧδε ἐσύναξα, ἵνα με αὐκρισθῆτε.

εὑρίσκεται καὶ Αὐκράζομαι, οἷον, ΣΣ,

> Καὶ τοῦτο ἔνι φανερὸν, καὶ αὐκράσου με νὰ μάθῃς.

(Ζ. Κοντεύγω). Γράφεται καὶ Αὐκροῦμαι, καὶ Ἀφικροῦμαι. Ἀναμφίβολον ὅτι εἶναι ἀπὸ τὸ Ἀκροάομαι ἢ Ἀκροάζομαι· ἔμεινε νὰ ἐρευνήσωμεν πόθεν ἐγεννήθη τὸ φ ἢ τὸ υ. Πιθανὸν ὅτι εἶναι αὐτὸ τὸ παλαιὸν Ἐπακροῶμαι, τὸ ὁποῖον ἡ βαρβαρότης ἔτρεψεν εἰς τὸ Ἀφακροῶμαι καὶ Ἀφκροῦμαι, ὡς ἐμετάβαλε καὶ τὸ Ἐπίορκος εἰς τὸ Ἀφίορκος (Ζ. Ἀφίορκος).

ΑΥΛΗ (cour). Ὅτι τὸ Ἰταλικὸν corte, καὶ τὸ Γαλλικὸν cour, ἐγεννήθησαν ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων τὸ cohors, ἢ cors (γενικ. cortis) εἶναι γνωστὸν εἰς πολλούς. Παρετηρήθη ἀκόμη, ὅτι τὸ cohors τοῦτο ἔλαβε τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Χόρτος, τὸ ὁποῖον ἐσήμαινε κυρίως περίβολον (enclos, enceinte), ὡς φαίνεται καὶ ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν hortus (πάλιν ἀπὸ τὸ χόρτος) τὸ κοινῶς λεγόμενον εἰς ἡμᾶς Περιβόλιον (jardin). Οὕτως ἐξηγοῦν τοῦ Ποιητοῦ (Ἰλιάδ. λ', 774), τὸ « Αὐλῆς

» ἐν χόρτῳ» ἀλλὰ προσθέτουν, ὅτι ἐσήμαινεν ὄχι μόνον αὐτὸν τὸν περίβολον ἢ περίφραγμα, ἀλλὰ καὶ τὸ περιφραγμένον, ἤγουν αὐτὸ τὸ χώρημα τῆς αὐλῆς, ὅπου ἐκυλίετο ὁ δυςυχὴς Πρίαμος (Ἰλιάδ. ώ, 640),

Αὐλῆς ἐν χόρτοισι κυλινδόμενος κατὰ κόπρον.

Διότι εἰς τὴν αὐλὴν ἦσαν καὶ τὰ πρόβατα, καὶ ἡ ἐξ αὐτῶν σωρευομένη κόπρος, καὶ προσέτι χορτάρια αὐτομάτως φυόμενα καὶ σκεπάζοντα τὸ ἔδαφος. Ἡ διπλῆ λοιπὸν σημασία τοῦ Χόρτου μὲ φαίνεται τῶν γραμματικῶν περιέργια, ὡς τὸ ὑπωπτεύθη καὶ ὁ Εὐστάθιος (σελ. 883), « Αὐλῆς δὲ χόρτον, οἱ μὲν τὸν περι» ορισμόν φασι καὶ τὴν περιοχὴν, οἱ δὲ τὸ χώρημα τῆς » αὐλῆς... Κάλλιον δὲ εἶπον ἕτεροι, ὅτι, εἰ μὲν χόρτος νοηθῇ » τὸ κατὰ χρῆσιν ἀρχαίαν κύκλω περίφραγμα, λέγεται οὕτω, » διὰ τὸ μὴ ἑρκίοις, ἀλλὰ χόρτοις τὸ παλαιὸν φράττεσθαι τὰς « αὐλὰς, ἢ φυομένοις ἐπίτηδες, ἢ καὶ ξηροῖς τιθεμένοις. Εἰ δὲ » τῆς αὐλῆς τὸ χώρημα χόρτος λέγεται, εἴη ἂν τοῦτο, διὰ τὸ » ὡς ἐπὶ πολὺ τὰς μεγάλας αὐλὰς χόρτοις ἐν καιρῷ θάλλειν » ἐξ αὐτομάτου. » Χόρτος ἄρα εἰς τὸν Ὅμηρον δὲν ἐσήμαινε πλὴν ὅ,τι σημαίνει καὶ εἰς ἡμᾶς σήμερον καὶ αὐτὸ καὶ τὸ ὑποκοριςικόν του Χορτάριον (herbe), καὶ ἀκολούθως τὴν χορταριασμένην αὐλὴν, ὡς εἶναι φυσικὰ τῶν χωρικῶν αἱ αὐλαὶ, καὶ ὡς ἦσαν καὶ αὐτῶν τῶν πόλεων, πρὶν εὑρεθῇ ἡ τέχνη τῆς λιθοστρωσίας (pavement). Ἐὰν ὠνομάσθη ἔπειτα χόρτος καὶ τὸ περίφραγμα, τοῦτο συνέβη, διότι ἀπὸ χόρτα ἦτο καὶ αὐτὸ συνθεμένον, ἢ μᾶλλον διότι ἐπερίφρασσε χορταριασμένην γῆν. Βεβαιοῦται τοῦτο τρόπον τινὰ καὶ ἀπὸ τὴν κοινὴν παροιμίαν, « Ὅταν διψᾷ ἡ αὐλή σου, νερὸν ἔξω μὴ χύνῃς. » Εἰς τὰ μεγάλα καύματα ξηραίνεται τῆς αὐλῆς ὁ χόρτος, κ' ἔχει χρείαν ποτισμοῦ διὰ κἂν τὰ πρόβατα.

ΑΥ̓ΡΙΑΖΩ. Ζ. Ἀναβάλλω.

ΑΥ̓ΡΙΟΝ (demain), ΘΚ,

> Μὲ τ᾽ αὔριον μὲ τὸ σήμερον, ἀπὸ τόπον εἰς τόπον,
> Ἐξ Ἀνατολῶν ἐπήδησεν καὶ κάτζεν κ᾽ εἰς τὴν Δύσιν.

Εὑρίσκεται καὶ Αὖρι εἰς τὴν αὐτὴν ἔννοιαν, ΣΦ,

> Καὶ πρὶν ν᾽ ἀφήσῃ λέγω αὐτὸν, ἄλλον γυρεύγει νaὕρῃ,
> Τὸν ἕνα νάχῃ σήμερον, τὸν ἄλλον νάχῃ αὖρι.

Αὔριον, ἀληθῶς οὐδέτερον ὄνομα (ἀπὸ τὸ Αὖρα), Ὁ καὶ ἡ Αὔριος, καὶ Τὸ Αὔριον. Ἐσύγκοψε πρῶτον τὸ σ̄, κατὰ τὴν συνήθη συγκοπὴν, ἔπειτα, χάριν τοῦ ὁμοιοτελεύτου, ἀπέκοψε καὶ τὸ ν̄.

ΑΥ̓ΤῊΝ (ἀπὸ τὴν), ΑΥ̓ΤῸ (ἀπὸ τὸ). Ζ. Περμαχιόνιον.

ΑΥ̓ΤΟΣ, ἀντὶ τοῦ Οὗτος. κ. τ. λ. Ζ. Πουγγί.

ἈΦΗΓΟΥ̃ΜΑΙ, Διηγοῦμαι, Ἐξηγοῦμαι (raconter, narrer), οἷον, ΒΧ,

> Σύντομ᾽ ἀνάςα, λάλει ΜΟΙ, καὶ ἀφηγήσου ΜΕ τα.

(Ζ. καὶ Θέλω). Σημείωσε τὴν μιξοβάρβαρον χρῆσιν τῶν δύο πτώσεων τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας, εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν, κ᾽ εἰς τὸν αὐτὸν στίχον.

ἈΦΙΒΟΛῊ, ἀντὶ τοῦ Ἀμφιβολὴ καὶ τοῦτο ἀντὶ τοῦ συνηθεστέρου Ἀμφιβολία (doute). Ζ. Ἀθιβολή.

ἈΦΊΟΡΚΟΣ, ἀντὶ τοῦ Ἐφίορκος, καὶ τοῦτο πάλιν, ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ, καὶ σήμερον ἀκόμη συνήθους, Ἐπίορκος (parjure), ΑΚ,

> Ὅρκον μὴ ποίσῃς σφαλερὸν, ἀφίορκος μὴ γίνου.

Σημειώσεως ἄξιον, ὅτι τὸ βάρβαρον Ἐφίορκος εἰσεχώρησεν εἰς τὴν γλῶσσαν ἀπὸ ἔτι τοὺς χρόνους τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου, ἤγουν ἀπὸ τὴν δευτέραν ἀπὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδα, ἐπειδὴ

ὁ τότε ζήσας σοφιςὴς Φρύνιχος τὸ καταδικάζει· « Ἐφιόρκους. » Τοῦτο διὰ τοῦ π λέγε, Ἐπιόρκους. » Πιθανὸν ὅτι τότε μετεβάλθη καὶ τὸ Ἐπ' ἔτος εἰς τὸ Ἐφέτος· καὶ τὸ Ἐπακροῶμαι εἰς τὸ Ἐφακροῶμαι. Ζ. Αὐκρίζομαι.

ἈΦΟΡΜΆΡΗΣ. Ζ. Ῥημάρω.

ἈΦ' ὍΤΙΣ (depuis que). Ζ. Ξένος.

ἈΦ' ὍΤΟΥ (depuis que, dès que), ΒΧ,

Ἀφ' ὅτου ἐσυνέφερον κ' οἱ δύο τὸν λογισμόν των.

Ζ. Κατούνα.

ἈΦΟΥ̃. Ζ. Ἀφ' οὗ.

ἈΦ' ΟΥ̃ ΚΑΙΡΟΥ̃ (depuis le temps que), ΒΧ,

Ἀφ' οὗ καιροῦ ἐμίχθημεν δέκα ἐπέρασαν μῆνες·
Καὶ τὸ ἕνι ἀναμέσον μας κανεὶς οὐδὲν τὸ ξεύρει,
Εἰμὴ τὰ τρία παιδόπουλα καὶ αὐτὴ ἡ Φαιδροκάζα.

Ἔλεγαν καὶ Ἀφ' οὗ, καὶ Ἀφ' ὧν, ἐλλειπτικῶς (dès que), οἷον (ΣΣ),

Καὶ ἀφ' οὗ ψοφήσει ἄτυχος, καὶ ἀφ' ὧν ἐξεψυχήσει,
Κροῦν οἱ καμπάνες δυνατά, μαζώνουνται παπάδες.

Καὶ πάλιν ἄλλος (ΑΚ),

Ἀφ' ὧν δὲ συγηράσωσιν καὶ διάβη λίγος χρόνος,
Τότε θωρεῖς καὶ ἀλλάσσωσι, καὶ πᾶσιν πρὸς ἐπίσω.

Σήμερον δὲν εἶν' εἰς χρῆσιν πλὴν τὸ Ἀφ' οὗ, ὡς τὸ γράφουν οἱ πλειότεροι διαιρετόν. Ὀλίγοι τινὲς τὸ ἔτρεψαν εἰς ἐπίῤῥημα ἑνώσαντες εἰς μίαν λέξιν, Ἀφοῦ, ςηριζόμενοι εἰς τοῦτον τὸν λόγον, ὅτι εἰς ὅλας τὰς γλώσσας, οἱ γράφοντες χρεωςοῦν νὰ συμφωνῶσι μὲ τὴν γραμματικὴν καὶ μὲ τὸ λεξικὸν καθεῖς τῆς γλώσσης του. Ἀλλ' ἀπὸ τὴν γραμματικήν, ὡς καὶ ἀπὸ τὰ λεξικά μας καὶ ἁπλῶς ἀπὸ τὴν κοινὴν ὁμιλίαν, ἐξωρίσθη τὸ ΟΥ̃, καὶ ἀντ' αὐτοῦ γράφομεν καὶ λαλοῦμεν, ΤΟΥ ὉΠΟΙΟΥ· ἄρα,

συμπεραίνουν οἱ ὀλίγοι οὗτοι, εὐλογώτερον φαίνεται τὸ Ἀφοῦ παρὰ τὸ Ἀφ᾽ οὗ.

Συγηράσωσιν, ἀντὶ τοῦ Συγγηράσωσιν.

Πρὸς ἐπίσω. Σήμερον λέγομεν συνθέτως καὶ διὰ τοῦ ο̄, Προσοπίσω (en arrière), ἤγουν Πρὸς τὰ ὀπίσω. Τὸ δὲ Ἐμπρὸς ὀπίσω, ἢ Ἐμπροσοπίσω σημαίνει πλέον τὸ Γαλλικὸν sens devant derriere. Τοιοῦτόν τι εἶναι τοῦ Εὐριπίδου (Ἑκάβ. 958), τό,

> Φύρουσι δ᾽ αὖθ᾽ οἱ θεοὶ πάλιν τε καὶ πρόσω.

ἈΦ᾽ ὯΝ. Ζ. Ἀφ᾽ οὗ.

ἎΧ! Ζ. Ἆ! θαυμαστικόν.

ἈΧΑΜΝΊΖΩ. Ζ. Ἀλλάσσω, καὶ Ἀχαμνός.

ἈΧΑΜΝΌΣ. Οἱ Γραικορωμαῖοι ἔλεγαν καὶ Ἀχαυνὸς, καὶ Ἀχαυνίζειν. (Δουκάγγ. λέξ. Κέρομα). Παράγεται ἀπὸ το Χαῦνος μὲ προσθήκην τοῦ πλεοναστικοῦ ᾱ. Ἡ δὲ τροπὴ τῆς αυ̅ διφθόγγου εἰς τὸ αμ̅, ὁμοιάζει τὴν τροπὴν τοῦ παλαιοῦ Ἐλαύνω εἰς τὸ σημερινὸν Λάμνω. (Ἴδε Ἄτακτ. τόμ. I, σελ. 255).

ἈΧΕΛΩΝΌΚΟΠΟΣ (coupé en forme de tortue). Ζ. Παπούτζα.

ἌΧΡΗΣΤΟΣ, ἀνωφελὴς, εἰς οὐδεμίαν χρείαν δυνατὸς νὰ συνεργήσῃ (inutile). Τὴν αὐτὴν σημασίαν εἶχε καὶ εἰς τοὺς παλαιούς· « αἱ δὲ εἴκοσι [νῆες] αἱ περιέουσαι ἦσαν ἄχρη- » στοι » (Ἡρόδοτ. I, 166).

ἌΧΡΙ. Ἴδ. Ῥάσσω.

ἈΨΆ, ἐπίῤῥ. ἐγρήγορα (vite), ἀπὸ τὸ Ἑλλην. Αἶψα. Μὴ προπατῇς τόσον ἀψά. 2) τρανὰ, μεγαλοφώνως (à haute voix), Λάλει ἀψὰ, νὰ σ᾽ ἀκούω.

ἌΨΕΓΟΣ (sans défaut, à qui on n'a rien à

reprocher). Ζ. Νεράδες. Οἱ Ἕλληνες ἔλεγαν Ἀψεγής. Τὸ ἐτρέψαμεν εἰς τὴν ἰσοσύλλαβον κλίσιν, ὡς ἐκλίναμεν καὶ τὸ Ἄβαφος καὶ τὸ Ἄβλαβος, ἀντὶ τοῦ Ἀβαφὴς καὶ Ἀβλαβὴς, καὶ ἄλλα πολλὰ ὁμοίως.

ἈΨΊΔΙΟΝ, (ὑποκοριστικὸν τοῦ Ἀψὶς ιδος voûte) σημαίνει σήμερον τὸ ἐπάνω μέρος ὅλον τοῦ ὑποδήματος, τὸ σκεπάζον τὸν πόδα (empeigne), καὶ ῥῆμα Ἀψιδιάζω, τὸ προσράπτω εἰς τὸν πάτον (semelle) τὸ Ἀψίδιον. Ψίδι καὶ Ψιδιάζω τὸ προφέρουν οἱ χυδαῖοι.

ἈΨΟΦΗΤῚ (sans bruit). Ζ. Ἔρχομαι.

ἌΨΥΧΟΣ (inanimé). Ζ. Νά.

Β.

Β στοιχεῖον, μεσολαβεῖ ὡς δίγαμμα, οἷον Παλαβὸς, ἀπὸ τὸ Πάλαος (Παλαιὸς), Κούβακας, ἀπὸ τὸ Κόαξ.—ἀντὶ τοῦ δ, Βρωτίδα, ἀπὸ τὰ Ἱδρώτιον, ἢ Ἱδρωτίδιον. Ζήτ. τὰ λοιπὰ, εἰς τὰ Ἄτακτ. I, σελ. 381.

ΒΑΒΑΊ! ἀναφώνημα θαυμασμοῦ ἢ σχετλιασμοῦ. Ζ. Ἀκμί.

ΒΆΓΙΑ. ΒΑΓΊΤΖΑ. Ζ. (Ἀλλάσσω καὶ Ψῆκι).

ΒΆΔΙΣΜΑ. Ζ. Πορπατιξία.

ΒΆΛΛΩ ΚΌΠΟΝ, se donner de la peine (Ζ. Ἦν). Βάλλομαι εἴς τι (s'appliquer à, s'occuper de). Ζ. Καλακαί.

ΒΆΛΤΟΣ ἢ Βαλτώδης τόπος (lieu marécageux). Ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Ἄλσος, δωρικῶς Ἄλτος, ἢ καὶ θηλυκῶς, κατὰ τὸν Παυσανίαν (V, 10) Ἄλτις· « Τὸ δὲ Ἄλσος... » παραποιήσαντες τὸ ὄνομα, Ἄλτιν ἐκ παλαιοῦ καλοῦσι » καὶ (V, 11), « Διὰ τὸ ἑλῶδες τῆς Ἄλτεως... διὰ τὸ κοινῇ » κάθυγρα πεφυκέναι τὰ ἄλση. » Τοῦτο λοιπὸν τὸ Ἄλτος, μὲ τὸ ἀρχικὸν δίγαμμα, μετεπλάσθη εἰς τὸ ἀρσενικὸν Βάλτος,

ὡς τὸ μαρτυρεῖ καὶ τὸ Γερμανικὸν Wald, καὶ τῶν Ῥωμαίων τὸ Saltus, τὰ σημαίνοντα δάσος. « Ἄλσεα (λέγει ὁ Ἡσύχιος) » τεμένη, οἱ (ἴσ. ἢ) κάθυγροι καὶ σύμφυτοι λειμῶνες, καὶ » τόποι κατάδενδροι κ. τ. λ. ».

Ἴδε καὶ τὰς εἰς τὸν Πλούταρχον (IV, σελ. 476) καὶ τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτην (σελ. 96) σημειώσεις.

ΒΑΡΔΑΣΑ ἢ Βερδάσα. Εἶδος δαμασκηνῶν μακρυλῶν, οὕτως ὀνομαζομένων εἰς τὴν Χίον, ὅπου πιθανὸν ὅτι ἔμεινεν ἀπὸ τοὺς Γενουησίους, prugne verdaccie, δαμασκηνὰ πρασινωπὰ, διότι τοιοῦτον ἀληθῶς εἶναι τὸ χρῶμά των (ἴδ. Δουκάγγ. λεξ. Βερντάτζος).

ΒΑΡΥΝΩ, ἐπιβάλλω βάρος (grever, charger, appesantir.) 2) μεταφορικ. ἐνοχλῶ (incommoder, importuner, aggraver), οἷον Βαρύνω μὲ φόρους, Τὰ πολλὰ φαγητὰ βαρύνουν τὸ ςομάχιον, Μὲ βαρύνει ἡ παρουσία του. Ἡ μετοχὴ, Βαρυμένος. Ζ. Βαρῶ, καὶ Ἰδικός.

ΒΑΡΥΣ, ὅστις ἔχει βάρος (pesant). 2) δυσκολοχώνευτος. « Ὁ δὲ καρκῖνος βαρὺς καὶ δύσπεπτος » (Ἀθην. III, σελ. 106). 3) μεταφορικ. σοβαρὸς, σεμνὸς (grave), ὡς εἶπε καὶ ὁ Στράβων (XIV, σελ. 649). περὶ τοῦ Μηνοδώρου, « Ἀνὴρ » λόγιος, καὶ ἄλλως σεμνὸς καὶ βαρύς. » 4) ὀχληρὸς, fatigant, importun, incommode).

ΒΑΡΩ, ἔχω βάρος (peser). 2) κτυπῶ (frapper), Τὸν ἐβάρεσεν εἰς τὴν κεφαλήν. Καὶ παροιμία « Βάρει ἡμεῖς, » πέσε ἡμεῖς » ἁρμόζουσα εἰς τοὺς ἀνοήτους, ὅσοι θέλοντες νὰ ἐκδικηθῶσι, βλάπτουν πλειότερον ἑαυτοὺς παρὰ τοὺς ἐχθρούς των. Τοῦτο εἶναι ἡ παροιμιώδης « Καδμεία νίκη » τῶν παλαιῶν. Ἡ μετοχὴ, Βαρεμένος, ὡς καὶ τὸ Βαρυμένος (ἀπὸ τὸ Βαρύνω), σημαίνει τὸν ὀχλούμενον καὶ ἀηδιζόμενον ἀπὸ πρᾶγμα τὶ ἢ πρόσωπον (ennuyé incommodé). Γυναῖκα

βαρεμένην λέγομεν τὴν ἐγγαςρωμένην (enceinte), πλέον κυρίως παρὰ μεταφορικῶς. Οὕτως εἶπε καὶ ὁ Λουκιανὸς (Περὶ τῶν ἐπὶ μισθ. συνόντ. § 34) περὶ σκύλας ἐγγύου, « Βα-» ρύνεται γὰρ ἡ ἀθλία τὴν γαςέρα, καὶ σχεδὸν ὡς ἐπίτεξ ἐστίν. »

ΒΑΣΑΝΟΝ, θλίψις, ςενοχωρία. Πληθ. τὰ Βάσανα, tourmens, angoisses. Βάσανοι, θηλυκ. καὶ πληθυντ., τὰ βασανιςήρια, αἱ ςρεβλώσεις (torture, question) μὲ τὰς ὁποίας ἀναγκάζουν τοὺς καταδίκους νὰ ὁμολογήσωσι τὴν ἀλήθειαν οἱ βάρβαροι νόμοι καὶ βάρβαροι ἡγεμόνες.

ΒΑΣΙΛΕΥΕΙ ὁ ἥλιος, οἷον, ΘΡ,

Διατὶ θωρῇ τὸν ἥλιον καὶ πᾶ νὰ βασιλεύσῃ.
Καὶ αὐτὸς τἀπίσω βιάζεται, βούλεται νὰ τὸν ςρέψῃ.

Πόθεν ἐγεννήθη τὸ βαρβαρώτατον τοῦτο Βασιλεύει, ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ Δύει, ἢ Δύνει, ὁπότε μάλιςα ἐφυλάξαμεν τὸ ἀντικείμενόν του, Ἀνατέλλει; Ἄλλο δὲν ἐμπορῶ νὰ εἰκάσω τὴν ὥραν ταύτην, πλὴν, ἐπειδὴ εἰς τὸν Ἑσπερινὸν (vêpres), γινόμενον συνήθως πρὸς τὸ ἑσπέρας, καὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, ψάλλεται τὸ, « Ὁ κύριος ἐβασίλευσεν, εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο » κ. τ. λ, » ἡ χυδαιότης, ἀπατηθεῖσα ἀπὸ τὴν συνδρομὴν ταύτην, εἶπεν ὄχι μόνον Βασιλεύει, ἀντὶ τοῦ Δύει ἢ Δύνει (se coucher), ἀλλ' ἐσχημάτισε καὶ ῥηματικὸν οὐδέτερον τὸ Βασίλευμα (le coucher du Soleil).

ΒΑΣΤΑΓΑΡΙΟΣ. ΒΑΣΤΑΓΙΟΝ. Ζ. Βαςάζω.

ΒΑΣΤΑΖΩ, καὶ Βαστῶ (ἀπὸ τὸ Βαστάω), κρατῶ εἰς τὰς χεῖρας (tenir, porter) (Ζ. Βεργίν). 2) ὑποφέρω, ὑπομένω (supporter, souffrir) (Ζ. Καρδιοφλόγησις. 3) φυλάσσω (garder) μεταφορικ. οἷον, Μοῦ βαςᾷ ἔχθραν. 4) ἀμεταβάτ. διαμένω (durer, se conserver), οἷον, Τὰ ἀπίδια δὲν ἐβάσταξαν πολύ. 5) τολμῶ (oser), οἷον Δὲν βαςᾷ ἡ καρδία (ἢ ἡ ψυχή) μου, νὰ εἴπω,

νὰ κάμω, τὸ ὁποῖον ἀπὸ τοὺς Ἰταλοὺς κατὰ λέξιν φράζεται, non mi basta l'animo. Ὅθεν φαίνεται, ὅτι τὸ Ἰταλικὸν bastare, παράγεται ἀπὸ τὸ Ἑλλην. Βαστάζειν· οὐδ' εἶχαν λόγον ν' ἀπορήσωσι περὶ τούτου οἱ Ἐτυμολόγοι, ὁπότε μάλιστα καὶ ὁ λεγόμενος εἰς ἡμᾶς Βαςαγάριος (porte-faix), ὀνομάζεται Ἰταλιςὶ bastagio. « Βασταγὴ, βάρος » λέγει ὁ Ἡσύχιος· ὅθεν ὀνομάζομεν καὶ Βαςάγιον, τὸ σχοινίδιον, (cordon), ὅθεν κρέμεται ἢ κρατεῖται τί. 6) Σώζω, δύναμιν, ὑγείαν, περιουσίαν (se soutenir), οἷον, Ἂν καὶ ἀρκετὰ ἡλικιωμένος, βαςᾷ ἢ βαςᾶται ἀκόμη, Ἐζημιώθη πολλὰ, βαςᾷ ὅμως ἀκόμη. Ἐκ τούτου πιθανὸν ὅτι ὠνομάζετο Ἑλλην. καὶ Βάςαξ (opulent) ὁ πλούσιος· « Βάςα- » κας, τοὺς πλουσίους καὶ εὐγενεῖς » λέγει ὁ Ἡσύχιος, ὡς ἔχοντας δηλαδὴ μεγάλην δύναμιν. Καλὸν ὄνομα! ἂν μεταχειρίζωνται τὴν δύναμιν, ὡς τοὺς παραγγέλλει ὁ Ἀπόςολος (Πρὸς Ῥωμ. ιέ, 1) « Ὀφείλομεν ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα » τῶν ἀδυνάτων βαςάζειν, καὶ μὴ ἑαυτοῖς ἀρέσκειν. » Ἐὰν ὅμως, διότι εἶναι δυνατοὶ, ἁρπάζωσι τῶν ἀδυνάτων τοὺς κόπους, καὶ τότε Βάστακες ἐμποροῦν νὰ ὀνομάζωνται, ἀλλὰ κατὰ τὸν Ἰούδαν, « Ὅτι κλέπτης ἦν, καὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχε, καὶ τὰ » βαλλόμενα ἐβάσταζεν » (Ἰωαννν. ιβ', 6). 7) Κατὰ τὴν τελευταίαν ταύτην εὐαγγελικὴν ῥῆσιν, τὸ Βαςῶ σημαίνει, κρατῶ, σφετερίζομαι (retenir) ὅ,τι εἶναι ἄλλων, ἢ χρεωςεῖται εἰς ἄλλους, οἷον « Μοῦ βαςᾷ τὸν οἶκον, τὸ χωράφιον, τὸν μισθόν μου. Μοῦ βαςᾷ τὸ ἰδικόν μου.

ΒΕΛΙΓΟΣΤΗ, πόλις ἢ χώρα. Ζ. Ἐμπόριον.

ΒΕΛΟΥΔΟΝ. Ζ. Φαρδύ.

ΒΕΡΓΙΝ, Βεργίον, ὑποκοριςτ. τοῦ Βέργα, οἷον, ΒΧ,

Βαςάζων εἰς τὰς χεῖράς [του] τὸ βεργὶν ὡς βραβεῖον.

(Ἰδ. Ἄτακτ. I, σελ. 275).

ΒΊΟΣ. Ὁ βίος, ἡ ζωὴ (vie). 2) Ὁ βίος καὶ τὸ βίος (les biens, les facultés), ὡς λέγομεν, Ὁ πλοῦτος καὶ τὸ πλοῦτος. Διπλῆν σημασίαν εἶχεν ἡ λέξις καὶ εἰς τοὺς παλαιούς· « Βίος, ζωὴ, περιουσία. » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ΒΙΣΤΗΡΩ̃. Ὁ Σομαυέρας, Βιςηρῶ, ὁ δὲ Δουκάγγιος, Βιςιρῶ· καὶ κατ' ἄλλους, Βεςήρω. Ζ. Ξέραι.

ΒΛΑΣΤΗΜΩ̃. Ζ. τὴν ἀρχὴν τοῦ Τ. ςοιχ.

ΒΛΈΠΗΣΙΣ (vue, aspect), ΒΧ,

Μόνον καὶ γὰρ τὴν βλέπησιν τὴν ἰδικήν-σου ἂς ἔχω.

Ἐσημείωσε τὴν λέξιν καὶ ὁ Σομαυέρας. Λέγει καὶ ὁ Ἡσύχιος « Βλέπησις, βλέψις » ὁ δὲ Πολυδεύκης τὴν πιςόνει μὲ μαρτυρίαν τοῦ Ἀριςοφάνους.

ΒΛΕΠΊΟΣ. Πιθανὸν ὅτι σημαίνει τὸν ἐπιθεωρητὴν (inspecteur), ἢ ἐπιςάτην. Ζ. Μανιόρδος.

Ἀπὸ τὸ ῥῆμα Βλέπω, ῥηματικὸν Βλεπαῖος, ὄνομα κύριον εἰς τοὺς παλαιοὺς (Ἀθην. VI', σελ. 241), καὶ κατὰ τὴν συνήθη τροπὴν τῆς διφθόγγου αι εἰς τὸ ι, Βλεπίος ἢ Βλεπιός. Οὕτως ἐξεχυδαΐσθη καὶ τὸ Παλαιὸς εἰς τὸ Παλιός. Οἱ Αἰολεῖς ἐξεναντίας τρέποντες τὴν δίφθογγον εἰς τὸ ᾱ, ἀναβιβάζοντες καὶ τὸν τόνον, ἔλεγαν Πάλαος, ἀντὶ τοῦ Παλαιὸς, καὶ Ἄρχαος, ἀντὶ τοῦ Ἀρχαῖος· οὕτως ἤθελαν εἰπεῖν καὶ Βλέπαος, ἀντὶ τοῦ Βλεπαῖος.

ΒΛΈΠΩ, αἰσθάνομαι διὰ τῶν ὀφθαλμῶν. Βλέπει μακρὰν ἢ μακρόθεν, Δὲν Βλέπει ὁλότελα, Βλέπει τὸ φῶς, τὴν ἡμέραν, τὸν ἥλιον, Βλέπει καθαρὰ, ἢ θολὰ (voir clair ἢ trouble). 2) Δὲν εἶμαι τυφλός. Ὑποκρίνεται τὸν τυφλὸν, ἀλλὰ βλέπει, ὁπότε τὸν συμφέρει. 3) Μεταφορικ. Βλέπει μακρὰν, ἀντὶ τοῦ ἔχει μεγάλην φρόνησιν καὶ διάκρισιν τῶν πραγμάτων. 4) Τὸν βλέπει μὲ

καλὸν, κακὸν, ϛραβὸν, ἄγριον ὀμμάτιον, ἀντὶ τοῦ χαίρει ἢ δυσχεραίνει νὰ τὸν βλέπῃ. 5) Βλέπει τὸ φῶς, ἀντὶ τοῦ ζῇ· καὶ Ἴδε τὸ φῶς, ἀντὶ τοῦ ἐγεννήθη. 6) Βλέπει εἰς τὸν ὕπνον του, ἤγουν φαντάζεται κοιμώμενος, ἐνυπνιάζεται, ὀνειρεύεται, καὶ Βλέπει ὄνειρον. 7) Ἴδε πολλὰ, ἀντὶ τοῦ ἔχει πεῖραν πολλῶν πραγμάτων, εἶναι πρακτικὸς, ὡς εἶπεν ὁ Ποιητὴς περὶ τοῦ Ὀδυσσέως (Ὀδυσσ. ά, 3),

Πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἴδεν ἄϛεα, καὶ νόον ἔγνω.

Καὶ τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον ὀνομάζομεν Κοσμογυρισμένον (Ζ. Γυρίζω), ὡς ἐξεναντίας, περὶ τοῦ ἀπείρου λέγομεν, Δὲν ἴδεν ἀκόμη τὸν κόσμον (n'avoir aucune expérience). 8) Βλέπω σημαίνει ἀκόμη τὸ καταλαμβάνω. ¿Δὲν βλέπεις ὅτι σὲ περιπαίζει; ἢ τὸ εἰκάζω (deviner), Βλέπω τοὺς σκοπούς σου. 9) τὸ φροντίζω (soigner). Βλέπε τὴν ὑγείαν σου. Βλέπε νὰ γενῇς ἄνθρωπος, ἢ προσέχω (se garder, prendre garde)· Βλέπε μὴ πέσῃς, Βλέπε μή σε γελάσῃ. Τοιοῦτον εἶναι τὸ « Βλέπετε » ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων » τοῦ Εὐαγγελιϛοῦ (Μαρκ. ή, 15). 10) τὸ ἀναλαμβάνω ὅ,τι ἐϛερήθην, ἢ Ἐπιϛρέφω ὅπου ἤμην πρότερον· Νὰ ἴδῃς τὴν ὑγείαν σου! Νὰ ἴδῃς τὴν πατρίδα σου! 11) τὸ προσμένω, ἢ ἀργοπορῶ. Ζητεῖ φανερὰ νὰ σ' ἀδικήσῃ· ¿Τί βλέπεις πλέον; ¿Τί κάθησαι καὶ βλέπεις; Ἔφυγε χωρὶς νὰ ἴδῃ μήτ' ἐμπρὸς μήτ' ὀπίσω. Καὶ μὲ τὴν ἄρνησιν, Δὲν βλέπω τὴν ὥραν νὰ ἀναχωρήσω, ἤγουν προσμένω μὲ ἐπιθυμίαν ἀνυπόμονον τὴν ὥραν τῆς ἀναχωρήσεως. Παράδειγμα τούτου τὸ (Ἀπολλων. τοῦ ἐν Τύρ.),

Τὴν ὥραν δὲν ἐβλέπασι τὸ τέρμενο νὰ σώσῃ.

12) Τὸ περιεργάζομαι, ἢ καταγίνομαι εἰς τίποτε. Δὲν βλέπει

παρὰ τί κακὸν νὰ κάμῃ. Ὁ Ἀριςοφάνης (Λυσιςρ. 1231) λέγει,

Νῦν μὲν γὰρ, ὅτ' ἂν ἔλθωμεν εἰς Λακεδαίμονα
Νήφοντες, εὐθὺς βλέπομεν ὅ,τι ταράξομεν.

13) ‛Μὲ ποῖα ὀμμάτια, ἢ Μὲ τί πρόσωπον νὰ τὸν ἴδω; λέγομεν, ὅταν αἰσχυνώμεθα νὰ ἴδωμεν τινὰ, ὡς εἶπε καὶ ὁ Σοφοκλῆς (Οἰδ. Τυραννν. 1371),

Ἐγὼ γὰρ οὐκ οἶδ' ὄμμασιν ποίοις βλέπων
Πατέρα ποτ' ἂν προσεῖδον. ———

14) Τὸ φυλάσσω· Τὸν ἀφῆκα νὰ βλέπῃ τὸ ἐργαςήριον.
15) Καθὼς μὲ βλέπεις, ἢ Καθὼς μὲ βλέπεις καὶ σὲ βλέπω, λέγομεν, ὅταν θέλωμεν νὰ βεβαιώσωμεν τὶ ἀδιςάκτως· Τὸν ἴδα, σὲ λέγω, καθὼς μὲ βλέπεις καὶ σὲ βλέπω. Παρόμοια καὶ ὁ Σοφοκλῆς (Ἠλέκτρ. 877),

Πάρεστ' Ὀρέςης ἡμῖν· ἴσθι τοῦτ' ἐμοῦ
Κλύουσ' ἐναργῶς, ὥσπερ εἰσορᾷς ἐμέ.

Καὶ εἰς τὸν Εὐριπίδην (Ἑλέν. 116), πρὸς τὴν ἐρωτῶσαν Ἑλένην,

Εἶδες σὺ τὴν δύςηνον, ἢ κλύων λέγεις;

ἀποκρίνεται ὁ Τεῦκρος,

Ὥσπερ σέ γ' οὐδὲν ἧσσον ὀφθαλμοῖς ὁρῶ.

16) Βλέπω εἰς πρόσωπα, ἤγουν προτιμῶ ἀδίκως τινὰ παρ' ἄλλον, κάμνω προσωποληψίαν. Οἱ Φαρισαῖοι, θέλοντες νὰ παγιδεύσωσι τὸν Χριςὸν, τὸν ἐπαινοῦν (Ματθ. κϐ', 16) λέγοντες, « Οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπου. »
17) Βλέπει σημαίνει κἄποτε τὸ εἶναι πλούσιος. ‛Μήποτε ἔλαβεν ἀρχὴν ἀπὸ τὸν ἀνωτέρω (σελ. 81) ὀνομασθέντα Βλεπαῖον;

Ὁ Βλεπαῖος οὗτος ἦτο τραπεζίτης εἰς τὰς Ἀθήνας, δὶς μνημονευόμενος ἀπὸ τὸν Δημοσθένην (Κατὰ Μειδ. σελ. 583, καὶ Πρὸς Βοίωτ. σελ. 1023), καὶ τραπεζίτης πλουσιώτατος, περικυκλωμένος ἀπὸ παρασίτους, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὸν σύγχρονον καὶ τοῦ Δημοσθένους καὶ τοῦ Βλεπαίου κωμικὸν Ἄλεξιν (παρ' Ἀθην. VI, σελ. 241)·

> Ὁ Κόρυδος οὗτος ὁ τὰ γελοῖ' εἰθισμένος
> Λέγειν, ΒΛΕΠΑΪΟΣ εἶναι βούλεται· νοῦν γ' ἔχων·
> ΠΛΟΥΤΕΙ̃ γὰρ ὁ Βλεπαῖος. ——————

Εἰς τὸ ἀνωτέρω (ἀριθμ. 11) παράδειγμα « Δὲν βλέπω τὴν ὥραν » κ. τ. λ. » ἡ ἄρνησις (συνήθης ἀκόμη καὶ σήμερον) εἶναι πλεονασμὸς βάρβαρος, τὸν ὁποῖον ματαίως ἴσως ἐσπούδασα ἄλλοτε (Ἑλληνικ. Βιβλιοθήκ. III, κέ) νὰ ἐξηγήσω. Ἐνδεχόμενον νὰ ἔλαβεν ἀφορμὴν ἀπὸ ἔλλειψιν, καὶ ταύτην βάρβαρον, ἤγουν νὰ εἶπαν πρῶτον, « Δὲν βλέπω ΠΑΡᾺ τὴν ὥραν » ὄχι βαρβάρως· μὲ τοῦ χρόνου δὲ τὴν πρόοδον, ἀφέθη ἡ πρόθεσις πρῶτον ἀπὸ τοὺς ποιητὰς, ἔπειτα ἐκρίθη καὶ ὁλότελα περιττή.

ΒΟΗΘΩ͂, καὶ (κατὰ συναίρεσιν) Βουθῶ, ὡς Χρεωστῶ, Χρωστῶ καὶ Χρουστῶ, οἷον, ΑΚ,

> Εἶδε καὶ σὺ πολὺ καλὸν ἐποῖκες ἢ καὶ ὀλίγον,
> Καὶ βούθησες τὸν ἄνθρωπον, μὴ τοῦ τὸ ὀνειδίσῃς.

Καὶ παλαιὰ ἔλεγαν οἱ Ἴωνες Βωθέειν, ἀντὶ τοῦ Βοηθέειν, καὶ Βῶσαι, ἀντὶ τοῦ Βοῆσαι, οἷον (Ἡροδοτ. IX, 23), « Τὴν ἄλλην στρατιὴν ἐπεβώσαντο. Ἐν ᾧ δὲ ὁ πεζὸς ἐβώθεε κ. τ. λ. » ἀντὶ τοῦ ἐπεβοήσαντο, καὶ ἐβοήθεε.

ΒΟΡΒΟ͂ΛΑΚΑΣ, ἢ Βουρβούλακας (revenant), ὀνομάζεται, ψυχὴ ἀποθανόντος ἐπιστρέφουσα, νὰ ἐνοχλῇ τοὺς ζῶντας. Ὅτι εἶναι ἀπὸ τὸ Μορμολύκη τῶν παλαιῶν, τὸ ἐσημείωσα ἀλλοῦ (Ἡλιοδώρ. Αἰθ. σελ. 5 καὶ 199) εἰς πλάτος.

Ἡ πρόοδος τῆς παιδείας ἐψύχρανε πολὺ τὴν περὶ τῶν Βορβολάκων πίςιν· μόνος ὁ ὄχλος πιςεύει ἀκόμη, ὅ,τι εἰς τοὺς παλαιοὺς ἐπίστευαν καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν ὅσοι δὲν ἦσαν ὄχλος. Κατὰ τὸν Πλάτωνα (Φαιδων. σελ. 81), αἱ μολυσμέναι ἀπὸ παντοδαπὰς κακίας ψυχαὶ γίνονται Βορβόλακες, « Ὤφθη ἄττα ψυχῶν σκιοειδῆ φαν» τάσματα, οἷα παρέχονται αἱ τοιαῦται ψυχαὶ εἴδωλα, αἱ μὴ » καθαρῶς ἀπολυθεῖσαι, ἀλλὰ τοῦ ὁρατοῦ μετέχουσαι. »

ΒΟΤΑΝΗ, θηλυκ. καὶ Βοτάνιον, οὐδετέρ.

Εἰς ταῖς πληγαῖς σου, ὡς λέγουσι, δὲν βρίσκεται βοτάνη

Ζ. Γιαίνειν.

ΒΟΥΒΑ, καὶ τὸ πληθυντικὸν Βοῦβαι (χυδ. Βουβάδες), συνώνυμον τοῦ Κρύπτρα (cachette), καὶ ἐξαιρέτως ὅταν ἦναι ὑπόγαιος, ὡς τὸ ἐξηγεῖ καὶ ὁ Δουκάγγιος, « Βοῦβα, fovea, βόθρος. » Ἦτο Βύη, ἀπὸ τὸ ῥῆμα Βύω (ὡς ἀπὸ τὸ Δύω ἢ Δύη) καὶ μὲ τὸ Αἰολικὸν δίγαμμα, καὶ τὴν συνήθη τροπὴν τοῦ υ εἰς ου καὶ τοῦ η εἰς α, Βοῦβα. Παρόμοια ὁ Βύας τὸ ὄρνεον (Κοκοβάγια) ὠνομάσθη Λατινιστὶ Bubo μὲ τὴν αὐτὴν προσθήκην τοῦ Δίγαμμα. Τὸ Βύω, κατὰ τοὺς Λεξικογράφους, σημαίνει τὸ Πληρόω, Κρύπτω, καὶ Φράσσω. Ἐκ τούτων ὁ Βυσὸς ἢ Βυθὸς, τόπος κενὸς καὶ βαθὺς, ἐπιτήδειος εἰς πλήρωσιν· καὶ τὸ « Βυσσοδομεύει... ἀποκεκρυμμένως » βουλεύεται » κατὰ τὸν Ἡσύχιον· καὶ τὸ « Βύειν τὸ στόμα » χρυσίῳ » τοῦ Κωμικοῦ (Ἀριςοφάν. Εἰρ. 645), ἤγουν νὰ φράξῃ τὸ στόμα κἀνενὸς δωροδόκου μὲ χρυσίον, διὰ νὰ κρύψῃ τὴν ἀλήθειαν. Πιθανὸν ὅτι ἐκ τούτου παράγεται καὶ τὸ ἑξῆς Βουβὸς (muet), ὁ ἄφωνος, ὁ μὴ δυνάμενος νὰ λαλήσῃ, ὡς νὰ ἦτο φραγμένον τὸ στόμα του.

ΒΟΥΒΟΣ. Εἰς τοὺς Γραικορωμαίους εὑρίσκεται συχνὰ καὶ διὰ τοῦ ω, Βωβός. Ἀπὸ τοῦ Ἡσυχίου τὰς γλώσ-

σας « Βωβὸς, πηρὸς » καὶ « Βωβοὺς, χωλοὺς » φαίνεται ὅτι ἦτο γενικὸν ὄνομα, ὡς καὶ τὸ Πηρὸς, σημαῖνον διάφορα πάθη τοῦ σώματος. Ὁ αὐτὸς ὅμως Ἡσύχιος ἔχει καὶ « Ἀβῶς, ἄφθογ-» γος. »

ΒΟΥΘΩ. Ζ. Βοηθῶ.

ΒΟΥΛΗ, συμβουλὴ (conseil). Ζ. Εἰς.

ΒΟΥΛΟΜΑΙ. Ζ. Βασιλεύει.

ΒΟΥΤΙΖΩ. Ζ. τὴν ἀρχὴν τοῦ Τ. ςοιχ.

ΒΡΑΒΕΙΟΝ. Ζ. Βεργίν.

ΒΡΕΚΤΑ. Ζ. Βρεκτός.

ΒΡΕΚΤΟΣ, μαλακωμένος διὰ νεροῦ ἢ ἄλλου τινὸς ὑγροῦ. Ἡ χρῆσίς του εἶναι διὰ τὰ ξηρὰ ὄσπρια, καὶ ἐξαιρέτως τὰ κοκκία, τὰ ὁποῖα βάλλονται εἰς ὕδωρ, ὅσον χρειάζεται, νὰ τὰ μαλακύνῃ, καὶ νὰ τὰ κάμῃ εἰς βρῶσιν ἐπιτήδεια, ἀνέψητα. Βρεκτὰ κοκκία, καὶ διὰ μιᾶς λέξεως, Βρεκτοκόκκια. Οἱ Γραικορωμαῖοι Μοναχοὶ τὰ ὠνόμαζαν καὶ ἁπλῶς Βρεκτὰ, κατ' ἔλλειψιν, τοῦ κοκκία, τὸ ὁποῖον μὴ νοήσας ὁ Δουκάγγιος (App. σελ. 44), τὰ ἐξήγησεν Ἄρτους βρεγμένους.

ΒΡΙΖΩ. Ζ. Ὑβρίζω.

ΒΡΟΤΟΣ, ποιητικῶς, ὁ ἄνθρωπος (homme). Ζ. Νά.

ΒΡΟΥΧΟΥΜΑΙ, ἀπὸ τὸ παλαιὸν Βρυχῶμαι (hurler), οἷον, ΘΚ,

> Νὰ τὸ διαβάζω, νὰ θρηνῶ, νὰ κλαίω, νὰ βρουχοῦμαι·

ΒΡΥΛΛΑ (fil d'or ou d'argent) ΘΡ,

> Τὰ δὲ μαλία ποῦ κρέμουντα καὶ τίς νὰ τὰ συγγράφῃ,
> Ἀνάκατα μὲ τὰ μαλία νάχουν βρύλλες χρυσάφη.

Γράφουν καὶ προφέρουν τὴν σήμερον Μπρίλλα, ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Brillare (briller). Μαλία (γρ. Μαλλία), cheveux.

« Μαλλὸς, τὸ ἔριον, καὶ ἡ καθειμένη κόμη κ. τ. λ. » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ΒΡΥ͂ΣΗ. Ζ. Φλισκίνα.

ΒΡΩ͂ΜΑ, φαγητὸν (mets). Ζ. Ἁπλόνω.

ΒΡΏΜΑ, ἀπὸ τὸ Ἑλλην. Βρῶμος ἢ Βρόμος (puanteur). Ζ. Παρ' ὅτι.

ΒΡΩΜΩ (sentir mauvais, puer). Ζ. Χορταριάζω. Βρωμοῦσα. Ζ. Πατοῦσα.

ΒΡΩΤΊΔΑ θηλ. καὶ Δροτίδιον, οὐδετέρ. κατὰ τὸ Σομαυέραν. Δροτίδια, πληθ. ἀπὸ τὸ Ἱδρωτίδια. Ὁ Ἱπποκράτης τὰ ὀνομάζει Ἱδρῶα (échauboulures) Ἴδ. Πρόδρ. Ἑλλην. βιβλιοθήκ. σελ. 314.

ΒΥΖΆΝΩ, Ἑλλην. Θηλάζω (téter). Δὲν εἶν' ἀμφιβολία ὅτι ἐγεννήθη ἀπὸ τὸ Μυζάω (sucer) τῶν παλαιῶν, κατὰ τροπὴν ὄχι σπάνιον, τοῦ μ̄ εἰς τὸ β̄, ὡς ἐπλάσθη καὶ ἀπὸ τὴν Χήμην ἡ Χηβάδα, ἢ Ἀχηβάδα, καὶ ἀπὸ τὴν Μορμολύκην ὁ Βορβόλακας. Ὁ Σχολιαςὴς τοῦ Ὀππιανοῦ (Ἁλιευτ. II, 407) ἑρμηνεύει τὸ Μυζήσας διὰ τοῦ Βυζάσας, καὶ οἱ Γερμανοὶ μὲ τὴν αὐτὴν λέξιν, saugen, ἐκφράζουν καὶ τὸ Βυζάνω, καὶ τὸ Μυζάω, ἀντὶ τοῦ ὁποίου λέγομεν σήμερον Πιπιλίζω, ἀπὸ τὸ ἀρχαιότερον Πιπίζω. Τούτου ἡ ἄγνοια ἐμπόδισε τοὺς κριτικοὺς νὰ νοήσωσι τοῦ Ἡσυχίου τὸ « Ἀνιμᾶ-» ται, πιπίζει. » Ἂν τῶν ἤρχετο εἰς τὸν νοῦν ἄλλος τόπος τοῦ Ἡσυχίου, ὅπου λέγει « Κυνοραϊςαί, κρότωνες, οἱ τοὺς κύνας » πιπίζοντες. » ἤθελαν καταλάβειν, ὅτι δὲν εἶχε χρείαν διορθώσεως τὸ Πιπίζει τοῦ πρώτου, διότι σημαίνει ὅ,τι καὶ ὁ δεύτερος, τὸ Μυζᾶν, ἢ τὸ σημερινὸν Πιπιλίζω. Παρὰ τὴν σημασίαν ταύτην, τὸ Πιπίζω ἐσήμαιν' ἀκόμη καὶ φωνὴν ὀρνέων τινῶν, ἐξαιρέτως τῶν Κοσσύφων, κατ' ὀνοματοποιΐαν τοῦ κελαδισμοῦ πι, π̄ι, π̄ι, ὡς καὶ ὅταν σημαίνῃ τὸ Μυζῶ, κατὰ μί-

μησιν τοῦ ἦχου, τὸν ὁποῖον ἐκφέρουν τὰ χεῖλη τοῦ μυζῶντος ἢ πιπιλίζοντος. Σημείωσε ἀκόμη, ὅτι δὲν εἶναι βάρβαρος ἡ αὔξησις τῆς συλλαβῆς λι εἰς τὸ Πιπιλίζω. Συγχωροῦνται τοιαῦται ἀνωμαλίαι εἰς τὰς ὀνοματοποιΐας, ὡς εἶναι τὸ Βομβῶ, Βομβάζω, Βομβαίνω, Βομβυλιῶ, τὸ Πίπαλις (εἶδος ὀρνέου), καὶ τῶν Ῥωμαίων τὸ τριπλοῦν Pipo, Pipio, Pipilo, μὲ τὸ ὁποῖον ἐκφράζουν τὸ Ἑλληνικὸν Πιπίζω. Ὁμοίως ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Πίπος ἐσχημάτισαν ἐκεῖνοι μὲν τὸ Pipio, ἡ δὲ συνήθης ἡμῶν γλῶσσα τὸ Πιπίνιον (pigeonneau).

Σημειώσιμον ἔτι καὶ τοῦτο, ὅτι τὸ Βυζάνω ἐφύλαξε καὶ τὴν διπλῆν σημασίαν τοῦ παλαιοῦ Θηλάζω, ἐπειδὴ λέγομεν· Τὸ βρέφος βυζάνει (téter), καὶ Ἡ παραμάννα βυζάνει (donner à téter).

Ἀπὸ τὸ Βυζάνω παράγεται τὸ Βυζίον, ἂν καὶ ἀναλογικῶς τοῦτο ἔπρεπε νὰ γεννήσῃ τὸ ῥῆμα, ὡς ἀπὸ τὴν Θηλὴν ἔγινε τὸ Θηλάζω.

ΒΥΖΊΟΝ (mamelle, téton), πληθυντ. Τὰ βυζία (le sein) Ζ. Βυζάνω.

ΒΥΘΊΖΩ. Ζ. Βύθος.

ΒΥ͂ΘΟΣ. Συνώνυμον τοῦ Βάθος. Τὸ βύθος (fond) λέγομεν οὐδετέρ. (Ζ. Πλοῦτος)· δὲν εἶν' ὅμως ἄχρηστον οὐδὲ τὸ παλαιὸν ἀρσενικ. Ὁ βυθός. Καὶ ῥῆμα Βυθίζω (submerger, plonger) κυρίως τὸ ἐμβάλλω εἰς βαθὺ νερόν· καὶ Βυθίζομαι, μέσ. ῥῆμ. μεταφορ. τὸ καταφέρομαι εἰς ὕπνον (s'assoupir), καὶ Βύθισμα, ἡ τοιαύτη καταφορὰ (assoupissement). Ζ. καὶ Σταυρός.

Γ.

Γ, στοιχείου πάθη. Ζ. Ἄτακτ. Ι, σελ. 382.

ΓΆΔΑΡΟΣ. ΓΑΔΟΥΡΟΣΎΝΗ. Ζ. Ἄγνωστος, καὶ Κεφαλᾶς.

ΓΑΪΤΑΝΙ (cordon). Ζ. Πλέκω.

ΓΑΛΗΝΙΖΩ, ῥῆμ. ἐνεργ. (calmer). Ἡ μεταβολὴ τοῦ ἀνέμου ἐγαλήνισε τὴν θάλασσαν. Μεταφορ. Γαληνίζω τὸν θυμὸν, τὴν λύπην, τὰ πάθη. 2), οὐδετέρ. (se calmer), Ἐγαλήνισεν ἡ θάλασσα. Μεταφορ. Ἐγαλήνισεν ὁ θυμὸς, ἡ λύπη, ἡ ψυχὴ, τὸ πρόσωπον, ὡς καὶ οἱ παλαιοὶ (Ἀριστοφαν. Ἱππ. 646),

Τῶν δ' εὐθέως τὰ πρόσωπα διεγαλήνισεν.

ΓΑΡΔΥΝΑΛΗΣ. Ζ. Μέ.

ΓΑΥΓΙΖΩ, (aboyer), ΣΣ,

Γαμ... Κουταγιώτενα, καὶ ὁ σκύλος της γαυγίζει·
Καὶ κλαῖσι τὰ παιδάκια της, καὶ κείνη χαχανίζει.

Κουταγιώτενα εἶναι τὄνομα ἢ τὸ ἐπωνύμιον τινὸς πόρνης.

ΓΕΛΑΣΜΕΝΟΣ, ἀπατημένος, πλανημένος, trompé (Ζ. Κομπόνω). Τὸ Γελῶ ἀντὶ τοῦ, Ἀπατῶ, ἔλαβε τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀναισχύντως αἰσθάνονται χαρὰν οἱ ἀπατεῶνες, ὥστε καὶ νὰ γελῶσι μετὰ τὴν ἀπάτην, ὡς νὰ ἔπραξαν τὶ ἀστεῖον, εὐφροσύνης ἄξιον, ὁπότε αὐτοὶ εἶναι ἀξιώτατοι γέλωτος, ἐπειδὴ ἔχασαν τὴν διάκρισιν τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, ὡς λέγει ὁ Θέογνις (59-60),

Ἀλλήλους δ' ἈΠΑΤΩΣΙΝ, ἐπ' ἀλλήλοισι ΓΕΛΩΝΤΕΣ,
Οὔτε κακῶν γνώμας εἰδότες, οὔτ' ἀγαθῶν.

Τοῦτο εἶναι τὸ « Ἐπαινεῖται ὁ ἁμαρτωλὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις » τῆς ψυχῆς αὐτοῦ. »

ΓΕΛΩ. Ζ. Γελασμένος.

ΓΕΜΑΤΟΣ (plein). Ζ. Κεντῶ.

ΓΕΜΩ (être plein). Ὁ Πτωχοπρόδρομος συντάσσει πολλάκις τὸ Γέμω μὲ αἰτιατικήν· οἷον (Ἀτακτ. σελ. 18, στίχ. 84),

Καὶ σὺ κοιμᾶσαι στὸ ψαθὶν, καὶ γέμεις καὶ τὰς ψῆρας.

Ἐπειδὴ ἐσυνείθισαν νὰ μεταχειρίζωνται ἀντὶ γενικῆς τὴν αἰτιατικὴν, ἀκόλουθον ἦτο νὰ συντάσσωσι μ' αὐτὴν καὶ ὅσα ῥήματα ἐσύντασσε μὲ γενικὴν ἡ ἀρχαία γλῶσσα. Τοῦ Εὐαγγελιστοῦ (Λουκ. ια', 39) τὸ « Γέμει ἁρπαγῆς καὶ πονηρίας, » δύναται νὰ ἑρμηνευθῇ, Γέμει ἁρπαγὴν καὶ πονηρίαν, καὶ ὄχι ὡς ἐμεταφράσθη, οὔτε νόστιμα, οὔτε πιςά, Εἶναι γεμάτον ἀπὸ ἁρπαγαῖς καὶ πονηρίαις.

ΓΕΝΝΑ τοῦ φεγγαρίου (nouvelle lune). Τὸ Γέννα ἰσοδυναμεῖ ἐδῶ μὲ τὸ Γέννησις (naissance), καὶ ἦτο σύνηθες εἰς τὴν γλῶσσαν ἀπὸ τοὺς χρόνους τοῦ Θεοφυλάκτου Βουλγαρίας, ἤγουν ἀπὸ τὴν ἑνδεκάτην ἑκατονταετηρίδα (Δουκαγγ. σελ. 243). Παρόμοια ἔλεγαν καὶ Χριςοῦ γένναν, τὸ ὁποῖον σήμερον λέγομεν οὐδετ. πληθ. καὶ συνθέτως, τὰ Χριςούγεννα (noël). Ὅτε ὁ λόγος εἶναι περὶ γυναικὸς, τὸ Γέννα σημαίνει εἰς ἡμᾶς τὸ Τόκος ἢ Τοκετὸς (accouchement) τῶν παλαιῶν, οἷον, Ἀπέθανεν εἰς τὴν γένναν.

Εἰς τοὺς Παλαιοὺς Γένναν ὠνόμαζαν οἱ ποιηταὶ, ὅ,τι ἔλεγαν οἱ πεζογράφοι, καὶ λέγομεν ἀκόμη σήμερον Γένος, ἢ Γενεὰν (race, lignée).

ΓΕΝΝΗΜΕΝΟΣ, ΣΣ,

> Λέγουν, ἡ αὐθεντία παρήγγειλε νὰ στέκῃ σφαλισμένος,
> Καὶ νὰ μηδὲν ἀνοίξωμεν ἄνθρωπον γεννημένον.

Ἄνθρωπον γεννημένον, εἰς τὰς ἀρνητικὰς φράσεις, σφοδρύνει τὴν ἄρνησιν, καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ Μηδ' ὅλως κἀνένα, ὡς καὶ τῶν Γάλλων τὸ homme vivant, καὶ ame vivante. Τὸ Αὐθεντία σημαίνει τὴν Κυβέρνησιν, τὸ κράτος (gouvernement), Τὸ Παρήγγειλε, ἐπρόςαξε (ordonner, commander), τὸ Σφαλισμένος, ἀντὶ τοῦ Ἀσφαλισμένος. Ἴδ. Ἄτακτ. I, σελ. 248.

ΓΈΝΝΗΣΙΣ τοῦ φεγγαρίου. Ζ. Γέννα.

ΓΕΡΆΖΩ. Ζ. Γηράζω.

ΓΈΡΑΜΑ. Ζ. Γηράζω.

ΓΈΡΝΩ. Ζ. Γύρω.

ΓΗΡΆΖΩ ἢ Γηράσκω (vieillir). Ζ. Μία. Λέγουν καὶ Γεράζω. Καὶ ῥηματικὸν, Γέραμα (vieillesse), τὸ γῆρας, ὡς ἔλεγαν καὶ οἱ ἀρχαῖοι Γηραιὸς καὶ Γεραιός (vieux). Ἔχομεν καὶ παροιμίαν,

Τώρα εἰς τὰ γεράματα, μάθε, γέρον, γράμματα,

νουθετικὴν εἰς τοὺς ἐξασθενημένους γέροντας, καὶ τολμῶντας τὰ ὑπὲρ δύναμιν. Οἱ σώζοντες ὅμως ἀκόμη ἱκανὸν νοῦν νὰ διδάσκωνται ὅσα δὲν ἐξεύρουν, ἂς ἐνθυμῶνται τοῦ Σόλωνός τὸ

Γηράσκω δ' αἰεὶ πολλὰ διδασκόμενος.

ΓΙΑΓΈΡΝΩ. Ζ. Γύρω καὶ Διαγύρω.

ΓΙΑΊΝΕΙΝ, βαρβάρ. ἀντὶ τοῦ Ὑγιαίνειν (guérir, être guéri). Ζ. Ἁρμοσία.

ΓΊΝΟΜΑΙ. ΒΧ,

Ταῦτα ἰδὼν ὁ Βέλθανδρὸς, ἐξεστηκὼς ἐγίνη.

Ἐσημειώθη διὰ τὸ Ἐγίνη (Ἄτακτ. Ι, σελ. 335), ἀντὶ τοῦ ὁποίου λέγομεν σήμερον Ἔγινε. Σώζεται καὶ τὸ Ἐξεστηκώς· συνηθέστερον ὅμως εἶναι τὸ Ἐκστατικός.

ΓΙΝΏΣΚΩ (Ζ. Ὀποῦ). Σήμερον δὲν συναθίζεται πλὴν εἰς τὸ τρίτον πρόσωπον καὶ ταύτην τὴν φράσιν, Ὁ Θεὸς τὸ γινώσκει.

ΓΛΕΊΦΩ. Μὲ δίφθογγον τὸ γράφουν καὶ ὁ Δουκάγγιος (σελ. 252) καὶ ὁ Σομαυέρας. Σημαίνει ἀδιστάκτως ὅ,τι καὶ τῶν παλαιῶν τὸ Λείχω (lécher). Μόνη τοῦ χ ἡ τροπὴ εἰς τὸ

φ εἶν' ἀπὸ τὰ σπάνια. Τὸ ἀρχικὸν γ εἶναι ἀπόσπάραγμα τῆς προθέσεως ἘΚ· ἤγουν Γλείφω, ἀπὸ τὸ Ἐκλείχω, ὡς Γλύω ἀπὸ τὸ Ἐκλύω (Ζ. Γλύω), Γδύνω ἀπὸ τὸ Ἐκδύω καὶ ἄλλα τοιαῦτα.

Ἔχομεν καὶ παροιμίαν· Τίς κρατεῖ μέλι, καὶ δὲν γλείφει τὰ δάκτυλά του; λεγομένην μάλιςα σκωπτικῶς περὶ τῶν διοικούντων δημόσια χρήματα, ὡς σφετεριζομένων μέρος ἐξ αὐτῶν, ἢ κἂν κινδυνευόντων νὰ νικηθῶσιν ἀπὸ τὸν πειρασμὸν τῆς σφετερίσεως. Ὁ πειρασμὸς, μὰ τὴν ἀλήθειαν, εἶναι φρικτός· καὶ πολλὰ ὀλίγοι τὸν ἀπέφυγαν. Ἐκ τῶν ὀλίγων τούτων ἐφάνη ὁ Ἀριςείδης, ὅςις διοικήσας τοὺς φόρους ὅλης τῆς Ἑλλάδος, δὲν ἔγλειψε τὰ δάκτυλά του.

ΓΛΥΚΑΊΝΩ. ΓΛΎΚΙΣΜΑ, Ζ. Πουγγί.

ΓΛΥΚΟΠΑΡΗΓΟΡΊΑ. Ζ. Ψυχή.

ΓΛΥΤΉΡΙ, Γλυτήριον, Ἐκλυτήριον. Ζ. Ἀνέγλυτη.

ΓΛΥΤΟΝΩ. Ζ. Γλύω.

ΓΛΎΩ. ΘΡ,

Οἱ πάντες τρέμουν καὶ δειλιοῦν τοῦ νὰ σὲ κοςαρίσουν,
Καὶ φεύγουν καὶ αὐτὴν σκιάσιν σου, νὰ γλύσουν ἂν μπορέσουν.

Ὁ Σομαυέρας σημειόνει τὸ Γλύω ὡς συνώνυμον τοῦ Γλυτόνω (échapper, se sauver).

Εἶναι τὸ παλαιὸν Ἐκλύω διεςραμμένον εἰς τὸ Γλύω, ὡς καὶ τὸ ῥηματικὸν αὐτοῦ Ἐκλυτήριον ἐμεταμορφώθη εἰς τὸ Γλυτήρι (dévidoir), καὶ τὸ σύνθετον Ἀνέκλυτος εἰς τὸ Ἀνέγλυτος. Ἐδῶ Τὸ Γλύσουν (Ἐκλύσωσιν) νοεῖται ἀμεταβάτως ἀντὶ τοῦ, Ἐκλύσωνται, ἢ Ἐκλυθῶσιν. Ἀπὸ τὸ ἁπλοῦν ῥηματικὸν Λυτὸς, ἐγεννήθη ἄλλο ῥῆμα, τὸ Λυτόω, Γλυτόω, Γλυτόνω, ἀμετάβατον, οἷον, Ἐγλύτωσα ἀπὸ μέγαν κίνδυνον, καὶ μεταβατικὸν, οἷον, Ὁ Θεὸς μ' ἐγλύτωσεν ἀπὸ τὸν κίνδυνον. Ζ. Μαχεύω.

Κακὰ γράφεται εἰς τὸν Δουκάγγιον (σελ. 253) Γλύζω, τὸ Γλύω. Ὁ Σομαυέρας τὸ περισπᾷ Γλυῶ, ἔπειτα τὸ κλίνει, Ἔγλησα, Γλήσω, ὡς νὰ ἦτον ἀπὸ τὸ Γληέω.

Τὸ βάρβαρον Κοςαρίζουν σημαίνει τὸ Πλησιάσουν, ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν accostare (accoster).

ΓΝΩ͂ΘΩ. ΣΦ,

Καὶ χαίεται κακότυχος, καὶ κεῖνος δὲν τὸ γνώθη,
Καὶ ἀφ' οὗ τὸν ἐρημάξουσιν, ἐτότες μεταγνώθη.

Ζ. Πόθω.

Τοῦ Γιγνώσκω τὸ θεματικώτερον εἶναι Γνώσκω, καὶ τούτου πάλιν τὸ Γνόω. Τοῦτο ἐσυναίρεσεν ἡ καλὴ ἢ κακὴ συνήθεια εἰς τὸ Γνῶ, ἔπειτα τὸ ἐξέτεινεν εἰς τὸ Γνώθω. Λέγω, Καλὴ ἢ κακὴ, διότι ὡς εἶχαν οἱ παλαιοὶ τινὰ μονόχρονα παράξενα, Ἀμυνάθω, Διωκάθω, Εἰργάθω, Νεμέθω, Τελέθω, Φλεγέθω, Βαρύθω, ἐνδέχεται εἰς καμμίαν ἀπὸ τὰς πολλὰς διαλέκτους νὰ ἦτον εἰς χρῆσιν καὶ τὸ Γνώθω.

ΓΝΩ͂ΜΗ, Μελέτη, σκοπὸς (dessein, intention), 'Εἰς ποίαν γνώμην εὑρίσκεσαι; ἤγουν τί μελετᾷς; τίνα σκοπὸν ἔχεις; 2) Θέλησις (volonté), Παρὰ γνώμην μου, ἢ χωρὶς τὴν γνώμην μου. 3) Κρίσις, δόξα, ὑπόληψις περί τινος πράγματος (opinion, avis), Εἰπέ με τὴν γνώμην σου, 'Ποία εἶναι ἡ γνώμη σου; ἢ 'Τίνα γνώμην ἔχεις περὶ τούτου; 4) Συμβουλὴ (conseil), Δὲν σε δίδω γνώμην, ἢ Δὲν εἶναι ἡ γνώμη μου νὰ τὸ κάμῃς. 5) Τρόπος, ἦθος (caractère), Ἄνθρωπος κακῆς γνώμης, καὶ διὰ μιᾶς συνθέτου λέξεως Κακόγνωμος, Γνώμη διεςραμμένη.

Τοῦ Σοφοκλέους (Ἀντιγον. 42) τὸ,

Ποῖόν τι κινδύνευμα; ποῖ γνώμης πότ' εἶ;

δύναται νὰ ἐξηγηθῇ, κατὰ τὸ πρῶτον σημαινόμενον, Εἰς ποίαν γνώμην εὑρίσκεσαι;

Ἔλεγαν καὶ κατὰ τὸ δεύτερον, Παρὰ γνώμην, ἢ Δίχα γνώμης, ὡς πάλιν ὁ Σοφοκλῆς (Ἠλέκτρ. 547),

Δοκῶ μὲν, εἰ καὶ σῆς δίχα γνώμης λέγω.

Κατὰ δὲ τὸ τρίτον, ὡς ὁ Ἀριστοφάνης (Βατρ. 1428),

Ἔχει δὲ περὶ αὐτοῦ τίνα γνώμην; ——

Ὁμοίως καὶ τοῦ τετάρτου εὑρίσκονται παραδείγματα εἰς τὰ Ἑλληνικὰ λεξικά. Τοιοῦτον εἶναι τὸ Γνώμην ἀποφαίνεσθαι. Ὅθεν καὶ τῶν παλαιῶν φιλοσόφων αἱ νουθετήσεις καὶ συμβουλαὶ ὠνομάσθησαν Γνῶμαι, καὶ Γνωμικά.

Κατὰ τὸ πέμπτον σημαινόμενον, εἶπεν ὁ Σοφοκλῆς (Ἠλέκτρ. 546),

——— καὶ κακοῦ γνώμην πατρός.

ΓΝΩΡΊΖΩ (connaître). Ζ. Μόναυτα.

ΓΌΝΑΤΟΝ. Ζ. Παγώνιον.

ΓΟΡΓῸΣ, γρήγορος (vîte), οἷον Γοργὸν ἄλογον, τὸ ὁποῖον ὁ Σομαυέρας ἐξηγεῖ διὰ τοῦ chinea (haquenée ἢ cheval qui va l'amble). 2) Γοργὸς, πρόχειρος, ἕτοιμος (prompt). Καὶ, Τὸ γοργὸν, οὐσιαστ. καὶ οὐδετέρ. ἀντὶ τοῦ Γοργότης (promptitude), ὡς εἰς ταύτην τὴν παροιμίαν, « Τὸ γοργὸν καὶ χάριν ἔχει » ἁρμόζουσαν μὲν εἰς ὅλας τὰς πράξεις, ὅσας συμφέρει νὰ πράσσωμεν ἀνυπερθέτως (sans délai), ἐξαιρέτως δὲ εἰς τὰς εὐεργεσίας, τὰς ὁποίας ἡ ταχύτης κάμνει καὶ ὠφελιμωτέρας, καὶ πλέον εὐαρέστους εἰς τὸν εὐεργετούμενον, καθὼς ἐξεναντίας ἡ ἀναβολὴ καὶ ὑπέρθεσις τὰς καταστaίνει ἀχαρίτους καὶ ἀγενεῖς, ὡς λέγει ὁ Εὐριπίδης (παρὰ Λυκουργ. κατὰ Λεωκράτ. § 24, σελ. 27),

——————— Οἱ δὲ δρῶσι μὲν,
Χρόνῳ δὲ πολλῶ δρῶσι, δυσγενέστεροι.

ΓΟΡΓΟΓΥΡΊΖΩ, faire retourner bien vîte. Ζ. Ἴσως.

ΓΟΫΝ. Ζ, Μόναυτα.

ΓΟΥΡΖΈΡΙΟΝ. Ζ. Τραχήλιον.

ΓΡΑΙΚΟΊ (Ζ. Ἀκμί). Γραικοὶ (Grecs) ὠνομάζετο τὸ ἔθνος, πρὶν ὀνομασθῶσιν Ἕλληνες. « Γραικὸς Ἕλλην. Γραικιστί, » Ἑλληνιστὶ » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Ἐσημείωσαν τὸ ὄνομα καὶ τὰ Ὀξωνικὰ μάρμαρα « Ἀφ' οὗ Ἕλλην ὁ Δευκαλίωνος Φθιώτιδος » ἐβασίλευσε καὶ Ἕλληνες ὠνομάσθησαν, τὸ πρότερον Γραι- » κοὶ καλούμενοι » Ἴδ. καὶ Ἀριστοτέλ. (Μετεωρολογ. Ι, 14, σελ. 756).

ΓΡΑΟΜΗΤΡΊΔΙΑ. Ζ. Γύναιον.

ΓΡΉΓΟΡΑ. Ζ. Ἐγρήγορα.

ΓΡΙΚΩ, entendre, ΒΧ,

Ὁ Κόμης ὡς ἐγρίκησε τοὺς λόγους τοῦ Βελθάνδρου.

Ἔλεγαν καὶ Ἐγρικῶ. ΣΣ,

Οὐκ ἔχει φίλον ὁ πτωχὸς, διατὶ δὲν ἔχει πρᾶγμα·
Διατὶ δὲν ἐγρικᾶ κανεὶς μὲ αὐτοὺς νὰ διαφορήσῃ.

Ἀκόμη καὶ Ἀγροικῶ, καὶ Γρυκῶ καὶ Γροικῶ. Μόνη ὀρθὴ γραφὴ εἶναι ἡ διὰ διφθόγγου, καὶ χωρὶς τὸ α (Γροικῶ). Διότι τὸ χυδαϊκὸν ἐξάμβλωμα τοῦτο παράγεται ἀπὸ τὸ Ἄγροικος (rustre) σύνθετον ὄνομα ἀπὸ τὸ Ἀγρὸς καὶ Οἰκῶ. Ἡ χυδαιότης, ἀκούουσα τὸ Ἀγροικίζομαι, ἐνόμισε τὸ α στερητικὸν, καὶ ἀκολούθως ἐσυμπέρανε ὅτι τὸ χωρὶς τῆς στερήσεως, Γροικίζω, Γροικίζομαι, Γροικῶ, ἔπρεπε νὰ σημαίνῃ ἐναντίον τὶ τοῦ Ἀγροικίζομαι, ἤγουν νοῶ, καταλαμβάνω. Εἰς τὸν Ἀθήναιον (ΙΧ, σελ. 382), λέγει τὶς πρὸς

τὸν προσδιαλεγόμενον ἀσαφῶς « Οὐ μανθάνω τούτων οὐδέν· ...
» ἀγροικότερός εἰμ', ὥσθ' ἁπλῶς μοι διαλέγου. »

Σημείωσε τὸ Δὲν ἔχει πρᾶγμα, κατὰ τὸ Γαλλικὸν il n'a, ἢ il ne posséde rien, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸ τὸ rien, ἐφθάρη ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων τὸ res (πρᾶγμα). Ζ. καὶ Μανιόρδος.

ΓΡΟΙΚΩ. Ζ. Γρικῶ.

ΓΡΥΚΩ. Ζ. Γρικῶ.

ΓΥΝΑΙΚΑΡΙΟΝ. Ζ. Γύναιον.

ΓΥΝΑΙΟΝ (femmelette). Ζ. Ποῖκεν. Συνηθέστερον εἶναι σήμερον τὸ Γυναικάριον. Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι σκωπτικὸν καὶ καταφρονητικὸν ἐπίθετον, εἰς ἐκείνας τὰς γυναῖκας ἁρμόδιον, ὅσαι ἐξαπατῶνται εὐκόλως ἀπὸ γόητας καὶ λαοπλάνους, καὶ γίνονται ὄργανα τῆς διασπορᾶς τῶν δεισιδαιμονιῶν. Τοιοῦτοι γόητες ἦσαν καὶ εἰς τὸν καιρὸν τῶν Ἀποστόλων (ὡς εἶναι σήμερον οἱ Ἰησουῖται) οἱ ὁποῖοι, ὡς λέγει ὁ Παῦλος, ἔργον εἶχαν νὰ ἐμβαίνωσιν εἰς τὰς οἰκίας, νὰ πλανῶσι τὰς γυναῖκας, καὶ νὰ χαλῶσι διὰ τῆς ἀντιχρίστου διδασκαλίας, ὅσα ἔκτιζαν οἱ Ἀπόστολοι·
« Ἐκ τούτων γάρ εἰσιν οἱ ἐνδύνοντες εἰς τὰς οἰκίας, καὶ αἰχμα-
» λωτεύοντες τὰ γυναικάρια, σεσωρευμένα ἁμαρτίαις, ἀγόμενα
» ἐπιθυμίαις ποικίλαις κ. τ. λ. » (Β. πρὸς Τιμόθ. γ', 6). Γυναικάρια εὐλόγως ἤθελέ τις ὀνομάσειν καὶ τὰς περιέργους γυναῖκας, ὅσαι ἐπιθυμοῦν νὰ μανθάνωσιν ὅ,τι γίνεται εἰς τὴν γειτονίαν, νὰ λαλῶσι καὶ νὰ φλυαρῶσι περὶ πάντων, καὶ νὰ κρίνωσιν ἀκρίτως τὰ πάντα, ὡς εἶναι μάλιστα αἱ γραῖαι τοῦ ὄχλου, τὰς ὁποίας οἱ Γάλλοι ὀνομάζουν commères, καὶ δυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν ἡμεῖς Γραομητρίδια.

ΓΥΡΕΥΩ, ἐνεργητικ. ἀπὸ τὸ Γύρω, ἐκ τοῦ ὁποίου καὶ ὁ Γῦρος (κύκλος ἢ τροχὸς)· ζητῶ, ἐρευνῶ περιερχόμενος, Σ' ἐγύρευσα ὅλην τὴν ἡμέραν ματαίως. 2) μεταφορ.

σπουδάζω ν' ἀποκτήσω, Γυρεύει τὸ συμφέρον του, Γυρεύει τὴν δυστυχίαν του, Γυρεύει τὸν δαίμονά του, κάμνει δηλαδὴ πράγματα, ἱκανὰ νὰ τὸν φέρωσιν εἰς εὐτυχίαν ἢ δυςυχίαν.

Καθὼς οἱ Ἰταλοὶ ἐσχημάτισαν ἀπὸ τὸ cerchio ἢ circolo (τροχὸς, κύκλος) τὸ cercare καὶ οἱ Γάλλοι τὸ chercher, οὕτως ἡμεῖς ἀπὸ τὸ Γῦρος τὸ Γυρεύω, διότι ὅςις ζητεῖ τί, περιέρχεται πολλάκις τὸν γῦρον, νὰ τὸ εὕρῃ.

Κατὰ τὸ πρῶτον σημαινόμενον ἐμεταχειρίσθησαν καὶ τινὲς ἀπὸ τοὺς ἑλληνικοὺς συγγραφεῖς τὸ Γυρεύω. Ὁ Στράβων (Γεωγραφ. VI, σελ. 259), ἱςορῶν τὰς ἀσελγείας Διονυσίου, τοῦ τυράννου τῆς Σικελίας, λέγει, « Συνάγων δὲ τὰς ὡραίας παρ-» θένους, περιςερὰς ὁλοπτέρους ἐν τοῖς συμποσίοις ἠφίει, » κἀκείνας ἐκέλευε ΓΥΡΕΥΕΙΝ γυμνάς. » Ἀνενέωσε τὸ πολλὰ σεμνὸν παιγνίδιον τοῦτο κατὰ τὸ 1501 ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ, ὁ τοποτηρητὴς τοῦ Χριστοῦ Πάπας, Ἀλέξανδρος ἕκτος! μὲ ταύτην τὴν διαφορὰν, ὅτι ἀντὶ περιςερίων ἐσκορπίσθησαν κάστανα, τὰ ὁποῖα ἐγύρευαν γυρίζουσαι γυμναὶ πεντήκοντα πόρναι. Ἴδε DE POTTER, *Espr. de l'Églis.*, tom. IV, pag. 214.

ΓΥΡΊΖΩ, οὐδέτ. καὶ τοῦτο ἀπὸ τὸ Γύρω. Σημαίνει κυρίως περιςρέφομαι (tourner). Γυρίζει ὁ μῦλος, Γυρίζει ὁ τροχὸς, Γυρίζει τὸ ὀπτὸν, ἢ ὁ ὀβελὸς (χυδ. Σοῦβλα). Ἡ γῆ γυρίζει περὶ τὸν ἥλιον, καὶ ὄχι ὁ ἥλιος περὶ τὴν γῆν. 2). Περιέρχομαι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, Γυρίζω ἐπάνω κάτω, Γυρίζω τὸν κόσμον· καὶ ἐκ τούτου ὄνομα σύνθετον, Κοσμογυρισμένος (expérimenté), ὅςις ἐταξείδευσεν εἰς πολλὰς χώρας καὶ πόλεις τοῦ κόσμου, καὶ ηὔξησεν ἀπὸ τὴν μὲ διαφόρους ἀνθρώπους ἀναςροφὴν τὰς γνώσεις του. Τοιοῦτος κοσμογυρισμένος ἦτο, κατὰ τὸν Ὅμηρον (Ὀδυσσ. α', 1-3) ὁ Ὀδυσσεὺς, (Ζ. Βλέπω, ἀριθμ. 7). 3) Σημαίνει τὸ

ἐπιςρέφω (retourner)· Γυρίζω εἰς τὴν πατρίδα μου, εἰς τοὺς γονεῖς μου, Γυρίζω προσοπίσω. 4) Μεταφορ. λέγομεν, ‛Ποῦ γυρίζει ὁ νοῦςσου; πρὸς τὸν μὴ προσέχοντα εἰς τὰ λεγόμενα ἢ γινόμενα ἀπ' ἄλλους. Γυρίζει κατὰ τὸν ἄνεμον, ἢ ὡς φυσήσει ὁ ἄνεμος, ἤγουν μεταβάλλει γνώμην εὐκόλως, εἶναι ἄστατος καὶ ἀβέβαιος εἰς τὰς ἀποφάσεις του, καὶ κατὰ τὴν εὐαγγελικὴν παροιμίαν, « Κάλα- » μος ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενος. » Ἡ κεφαλή μου γυρίζει, ἤγουν ζαλίζομαι, σκοτίζομαι. 5) Ὅλα μου ἐγύρισαν ἐξανάςροφα, ἤγουν ὅλαι μου αἱ ἐπιχειρήσεις ἔλαβαν δυςυχῆ ἔκβασιν. 6) Ἔχω γῦρον, περιφέρειαν, περίμετρον. Ὁ πῦργος γυρίζει εἴκοσι ὀργυιάς. Ζ. Γῦρος.

Κατὰ τὸ δεύτερον σημαινόμενον ἐμεταχειρίζοντο καὶ τὸ Γυρόω ἀντὶ τοῦ Γυρίζω. Οὕτως εἰς τὴν ἐπιςολὴν Γρηγορίου Πάπα πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα τῶν Ῥωμαίων, Λέοντα τὸν Ἴσαυρον, εὑρίσκομεν, « Γύρωσον εἰς τὰς διατριβὰς τῶν στοι- » χείων.... καὶ εὐθὺς τὰς πινακίδας αὐτῶν εἰς τὴν κεφαλήν » σου ῥίψουσι. » Διατριβὰς τῶν στοιχείων νοεῖ τὰ σχολεῖα, ὅπου ἐδιδάσκοντο τὰ ςοιχεῖα, ἤγουν τὰ κοινὰ γράμματα. Καὶ τοῦτο λέγει πρὸς τὸν Λέοντα, ὡς εἰκονοκλάςην.

Εἰς τοὺς ἀρχαιοτέρους ὅμως τὸ Γυρόω μεταβατικ. ἐσήμαινε, περισκάπτω τὴν γῆν πρὸς τὰς ῥίζας τῶν φυτῶν (déchausser un arbre), ὡς λέγει ὁ Ἄρατος (Φαινομ. 9).

Καὶ φυτὰ γυρῶσαι, καὶ σπέρματα πάντα βαλέσθαι,

λέξιν, τὴν ὁποίαν, ὡς καὶ τὴν συγγενῆ της, Γυρίζω, ἐμποροῦμεν νὰ ἐμβάσωμεν εἰς τὴν γλῶσσαν, λέγοντες, Ἐγύρωσα ἢ Ἐγύρισα, τὴν ἐλαίαν, τὴν ἀπιδίαν, καὶ τὰ ὅμοια. Ζ. Γῦρος.

Κατὰ τὸ τέταρτον (Ποῦ γυρίζει ὁ νοῦς σου), λέγομεν καί, ‛Ποῦ ταξιδεύει ὁ νοῦς σου; ὡς ἔλεγε κωμικῶς εἰς τὸν ἐλαφρὸν

καὶ ἀπρόσεκτον δῆμον τῶν Ἀθηναίων ὁ Ἀριστοφάνης (Ἱππ. 1120),

——————— ὁ νοῦς δέ σου
Παρὼν ἀποδημεῖ.

ΓΥΡΙΖΩ, Ἐνεργ. Περιςρέφω. Γυρίζω τὸ ὀπτὸν, Γυρίζω τὸν τροχόν. 2) Στρέφω. Γυρίζω τὸ πρόσωπόν μου, Γυρίζω ἀνάποδα, καὶ διὰ μιᾶς συνθέτου λέξεως, Ἀναποδογυρίζω, ἤγουν γυρίζω ἄνω κάτω, εἰς τρόπον ὥςε τὰ κάτω νὰ λάβωσι τὸν τόπον τῶν ἄνω, καὶ τοῦτα πάλιν τῶν κάτω. Γυρίζω τὰ ὀπίσθια πρὸς κἀνένα, ἤγουν τὸν ἀφίνω, διὰ καταφρόνησιν, ἀγανάκτησιν ἢ ἄλλην τινὰ αἰτίαν. Τὸ δὲ, Γυρίζω τὰ ὀπίσθια πρὸς τοὺς ἐχθρούς· σημαίνει φεύγω τοὺς ἐχθρούς. 3) Μεταφορ. Ἡ τύχη μ' ἐγύρισε τὰ ὀπίσθια· ἤγουν, ἡ τύχη δὲν μὲ βοηθεῖ πλέον. 4) Ἐπιςρέφω, τὸ χρεωστούμενον. Γυρίζω τὸ χρέος, τὸ δάνειον· ὅθεν καὶ τὸ παροιμιῶδες, «Δανεικὰ καὶ ἀγύριςα,» διὰ τὰ δανειζόμενα εἰς χρεωφειλέτην, ὅστις δὲν πληρόνει. Γυρίζω τὴν ἀμοιβὴν, Γυρίζω τὴν ἐπίσκεψιν, ἤγουν τὴν βαρβάρως λεγομένην Βίζιταν (visite). 5) Μεταβάλλω. Τοῦ ἐγύρισα τὴν κεφαλὴν, τὸν ἔκαμα δηλαδὴ νὰ μετανοήσῃ. Μὴ γυρίζῃς τὰ λόγιά σου· ἤγουν, μὴ τὰ μεταβάλλῃς, μὴν ἀρνεῖσαι ὅσα εἶπες, λέγων ἀντ' αὐτῶν ἄλλα. Τὸ ἐγύρισεν εἰς τὰ γέλια, ὡς καὶ τῶν παλαιῶν τὸ « Εἰς γέλωτα τρέπειν τὸ » πρᾶγμα » (Θουκυδ. VI, 35).

ΓΥΡΟΣ, κύκλος, περιφέρεια. Ὁ γῦρος τοῦ πύργου, τοῦ τροχοῦ, τοῦ κόσμου, Κάθηνται τὸν γῦρον ἢ ἕνα γῦρον, ἤγουν Κάθηνται ἐν κύκλῳ, ὡς ἔλεγαν οἱ παλαιοί. Οἱ Ἑβδομήκοντα εἶπαν Γῦρον οὐρανοῦ (Ἰὼβ κβ', 14), καὶ γῦρον γῆς (Ἡσαΐ. μ', 22)· καὶ κατὰ

τοῦτο τὸ σημαινόμενον λέγεται Γῦρος καὶ ἡ περίμετρος τῶν στρογγύλων σωμάτων. Ὁ γῦρος τοῦ κοσκίνου· Ὁ γῦρος τοῦ πύργου εἶναι εἴκοσι ὀργυιαί. 2) Κυκλοφερὴς κίνησις Γῦρος τοῦ τροχοῦ, τοῦ μύλου, ἤγουν τὸ γύρισμα. 3) Κατὰ τὸ αὐτὸ σημαινόμενον λέγεται καὶ πᾶσα περιδιάβασις ἢ περίπατος, καὶ ἂν δὲν ἤθελε γίνεσθαι κυκλικῶς· Ἂς κάμωμεν δύο ἢ τρεῖς γύρους (tours), ἕως νὰ ἔλθῃ ἡ ὥρα τοῦ γεύματος. 4) Σειρὰ πραγμάτων ἐκ διαδοχῆς γινομένων, Μὴ λαλοῦμεν ὅλοι ἐντάμα, πᾶς ἕνας τὸν γῦρόν του (à son tour).

Οἱ παλαιοὶ σπανίως εἶπαν Γῦρος εἰς τὴν σημασίαν τοῦ κύκλος. Καὶ ὁ Φρύνιχος κατηγορεῖ τὸν Μένανδρον, διότι ἐμεταχειρίσθη τὴν λέξιν εἰς μίαν ἀπὸ τὰς κωμῳδίας του.

Γῦρον ἔλεγαν ἀκόμη τὸ περιφερὲς λακκίδιον, τὸ ὁποῖον σκάπτεται κύκλῳ τῶν δένδρων, διὰ νὰ κρατῇ τὸ νερὸν τῆς ποτίσεως. Ὅθεν γῦρος ἀμπέλου, γῦρος συκῆς, καὶ τῶν ὁμοίων. Ζ. Γυρίζω, οὐδέτ.

Ἡ σημασία τοῦ Γῦρος προῆλθεν ἀπὸ τὸ ἐπίθετον Γυρὸς Ὁμηρικὴν λέξιν, σημαίνουσαν τὸν κυρτὸν, τὸν καμπύλον, τὸν κοινῶς Γυρτόν· διότι ὁ γυρὸς ἢ γυρτὸς δείχνει σχῆμα τροχοῦ ἢ κύκλου. Γυρὸν ἐν ὤμοισι (Ὀδυσσ. τ', 246) ὀνομάζει ὁ Ὅμηρος τὸν καμπύλον (χυδ. Καμπούρην).

ΓΥΡΤῸΣ. Ζ. Γῦρος.

ΓΥ̓ΡΩ, ἐνεργητ. Κλίνω (pencher). Ἔγυρα τὴν κεφαλήν μου, Τὸ γῆρας μ' ἔγυρε, ἤγουν μ' ἔκαμε καμπύλον (courber), ἢ ὅμοιον μὲ τὸν γῦρον τοῦ τροχοῦ, ὡς τὸν κάμνει καὶ ὁ ψυχρὸς ἄνεμος, κατὰ τὸν Ἡσίοδον (Ἐργ. καὶ ἡμ. 518),

Ἲς ἀνέμου βορέου· τροχαλὸν δὲ γέροντα τίθησι,

ἂν καὶ τοῦτο σημαίνῃ μᾶλλον τὸ Δρομαῖον. Ζ. Τρεχάτος.

ΓΥΡΩ, οὐδέτ. Κλίνω, Ἔγυρα νὰ κοιμηθῶ. Ἔγυρε πλέον εἰς τὸ ἓν παρὰ εἰς τὸ ἄλλο μέρος. 2) Μεταφορ. Ἔγυρεν ὁ ἥλιος, ἢ ἡ ἡμέρα, ἤγουν ὁ ἥλιος ἐπλησίασεν εἰς τὴν δύσιν, καὶ ἡ ἡμέρα εἰς τὸ τέλος της.

Τούτου τοῦ ῥήματος μόνους τοὺς ἀορίστους μεταχειριζόμεθα, Ἔγυρα, Νὰ γύρω κ. τ. λ. Ἀντὶ δὲ τοῦ ἐνεστῶτος καὶ παρατατικοῦ ἐπεκράτησε τὸ βάρβαρον Γέρνω, Ἔγερνα (ὡς Σέρνω ἀπὸ τὸ Σύρω).

Ἐκ τούτου τοῦ Γέρνω εἶναι τὸ Διαγέρνω, καὶ χυδαιέστερον, Γιαγέρνω, λέξις τῶν Κρητικῶν, σημαίνουσα τὸ Ἐπιστρέφω, ἀντὶ τῆς ὁποίας οἱ λοιποὶ λέγουν, Γυρίζω, ἁπλῶς, ἢ Γυρίζω ὀπίσω.

ΓΩΝΙΑ. Ζ. Ἀγκωνία.

Δ.

Δ. Τὸ στοιχεῖον τοῦτο λαμβάνει τὸν τόπον τοῦ Θ, οἷον Ἀπλαδάνι ἀπὸ τὸ Πλαθάνη ἢ Πλάθανον, σανίδιον, ἢ σκάφη, ὅπου πλάσσεται ὁ ἄρτος. — τοῦ Ν, οἷον Κουπόλαυδος (rameur), ἀντὶ τοῦ Κωπέλαυνος (πλὴν ἂν ἦναι ἀντὶ τοῦ Τ, ἀπὸ τὸ Κωπηλάτης) — τοῦ Τ, οἷον Ἀδράκτιον ἀπὸ τὸ Ἄτρακτος, καὶ τὸ Δοξάριον, ἀντὶ τοῦ Τοξάριον.

ΔΑ, μόριον δωρικὸν ἀντὶ τοῦ Δή, οἷον Τὸ εἶπα δά· καὶ συχνὰ μετὰ τὰ προστακτικὰ ῥήματα, Ἔλα δά, Μή με λέγῃς δά.

ΔΑΙΡΩ. Ζ. Ἀλί.

ΔΑΚΑΝΩ, οἷον Β,

> Καμὲ καὶ ἐδακάσασιν ἅπαντά μου τὰ μέλη.

Ὁ δὲ ΣΣ;

> Οἱ ψῆρες της τῆς φυλακῆς ὡσὰν κορέοι δακάνουν,
> Καὶ οἱ ψίλοι της μοῦ φαίνουνται ὡσὰν χοντροὶ μυρμίγκοι.

Καὶ ῥῆμα σύνθετον, Δευτεροδακάνω, οἷον Β,

> Καὶ ὁ φθόνος πάλιν τὸ Θηρίον νὰ μὲ δευτεροδακάσῃ.

Τὸ Δακάνω εἶναι παράγωγον τοῦ θεματικοῦ Δάκω, κατὰ τὸ Αὔξω, Αὐξάνω. Τοῦ δὲ συνηθεστέρου Δαγκάνω (mordre) τὸ γ, κατὰ τὸ Θίγω, Θιγγάνω.

ΔΑ'ΚΤΥΛΟΝ. Οὐδετέρως συνειθίζεται σήμερον Τὸ δάκτυλον, ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ, Ὁ δάκτυλος. Παροιμία, « Ἂν » ἔπεσαν τὰ δακτυλίδια, ἔμειναν τὰ δάκτυλα, » παροιμία κομπαστικὴ, λεγομένη κἄποτε ἀπὸ τοὺς ἐκπεσόντας ἀπὸ πλοῦτον, ἀξίωμα, ἢ ἄλλην τινὰ δόξαν· συγχωρημένη, ἐὰν ἀληθῶς ἔμεινέ τι εἰς αὐτοὺς τιμιώτερον πλούτου, ἀξιώματος, ἢ δόξης, ὁποῖα εἶναι ἡ φρόνησις καὶ ἡ ἀρετή. Ἀλλὰ πολλάκις ὁ γυμνωθεὶς ἀπ' ἐκεῖνα δείχνει κομπάζων, ὅτι δὲν ἦτον, ὅτε τὰ εἶχε, πλὴν χρυσόμαλλον πρόβατον, ἢ τὸ χειρότερον, τίγρις, κομμένος τώρα (δι' εὐτυχίαν τῶν ἀνθρώπων) καὶ τοὺς ὄνυχας καὶ τοὺς ὀδόντας. Ἄλλη παροιμία, « Ὅστις κρύπτεται ὀπίσω τοῦ δακτύ- » λου του, ὅλος φαίνεται » ἁρμόζουσα εἰς τὰ ἀδύνατα νὰ κρυφθῶσι.

ΔΑΜΗ'Ν. Ζ. Δαμίν.

ΔΑΜΙ'Ν, ὀλίγον τὶ, οἷον Β,

> Εἰ οὕτως ποίσῃς, βασιλεὺς, ἐξαλαφρίσειν ἔχεις
> Τοὺς πόνους τοῦ πτωχοῦ τυφλοῦ Ἀβελλισαρίου σου,
> Καὶ θεραπεύσεις κἂν δαμὶν ἐκ τὸ κακὸ τὸ εἶδε.

Τὸ Ποίσῃς (γρ. Ποίσεις) εἶναι ἀντὶ τοῦ Ποιήσῃς. Τὸ Βασιλεὺς εἶναι κλητικὴ Ἀττικὴ, κατὰ τὴν μιξοβάρβαρον συνήθειαν τῶν τότε, τὴν ὁποίαν ἐσημείωσα ἀλλοῦ (Ἀτάκτ. σελ. 206). Ἀντὶ τοῦ Ἐξαλαφρίζω διὰ τοῦ ι, σήμερον λέγομεν Ἐξελαφρύνω καὶ Ἐξελαφρόνω, τὸ πρῶτον Ἑλληνικῶς,

τὸ δεύτερον, κατὰ τὸ Μεγαλόνω, Μολόνω, ἀπὸ τὸ Μεγαλύνω, Μολύνω, καὶ ἄλλα. Τὸ πλεοναστικὸν ᾱ εἰς τοῦ Βελισαρίου τὄνομα εἶναι ἔσχατος χυδαϊσμός.

ΔΕΙΛΑΝΔΡΩ. Β,

Ἰδόντες τοῦτο τὸ συμβὰν, πολλοὶ ἐδειλανδρεῖσαν,
Οἱ ἄρχοντες ἐτρόμαξαν, ἔσεισαν κεφαλάς των.

Ἤγουν Ἐδειλάνδρησαν ἀπὸ τὸ Δειλανδρέω. Δὲν εἶναι κακὴ λέξις τὸ Δειλανδρῶ (perdre courage, avoir peur)· ὡς οὐδὲ τὸ ὄνομα Δειλανδρία (ἂν καὶ ἀμάρτυρον ἀκόμη), ἀντὶ τοῦ ὁποίου οἱ παλαιοὶ εἶχαν τὸ Κακανδρία, οἷον (Σοφοκλ. Αἴαντ. 1014),

Τὸν ΔΕΙΛΊΑ προδόντα καὶ ΚΑΚΑΝΔΡΊΑ.

ΔΕΙΛΙΩ (avoir peur). Ζ. Γλύω.

ΔΕΙ͂ΛΟΣ. Δὲν πρέπει νὰ ὀξύνεται Δεῖλος, ὡς τὸ γράφει ὁ Δουκάγγιος (λέξ. Καρδούλα). Εἶναι οὐδέτερον, Τὸ Δεῖλος, καὶ ταυτόσημον τοῦ θηλυκοῦ Δειλία, ἀναλόγως μὲ τὸ Ὄνειδος καὶ Ὀνειδία, Σκότος καὶ Σκοτία.

ΔΕΙΝΌΣ. Ζ. Ζαρβός.

ΔΕΊΧΝΩ (montrer). Δείχνω φανερὰ (démontrer, prouver clairement). Ζ. Κανεῖς. Δείχνω, μὲ μετοχὴν, σημαίνει φαίνομαι πάσχων τι, εἴτ' ἀληθῶς εἴτε κατὰ προσποίησιν, οἷον Δείχνεις λυπημένος (paraître triste), δύναται ὅμως νὰ νοηθῇ καὶ Προσποιῆσαι τὸν λυπημένον (faire semblant de s'attrister). Ζ. Μισεύω. Δείχνω τὰ ὀδόντια. Ζ. Ὀδόντιον.

Δείχνω, ἀπὸ τῶν παλαιῶν τὸ Δείκω (ὡς ἀπὸ τὸ Διώκω ἐπλάσαμεν τὸ Διώχνω), ὅθεν τὸ Δεικνύω καὶ Δείκνυμι. Οἱ Ἴωνες τὸ ἔγραφαν καὶ τὸ ἐπρόφεραν μονόφθογγον εἰς τοὺς ἀορίστους, Ἀποδέξας ἀντὶ τοῦ Ἀποδείξας.

Ἐκ τούτου τοῦ Δέκω ἐσχημάτισαν καὶ τὸ ἀποθετικὸν ῥῆμα Δέκομαι, σημαίνοντες τὸ Δέχομαι (ποιητ. Δέχνυμαι). Καὶ τὸ αἴτιον τῆς συγχύσεως, ἢ μᾶλλον συγγενείας ταύτης, εἶναι, διότι τὴν χεῖρα ἁπλόνομεν, καὶ διὰ νὰ δεχθῶμεν, καὶ διὰ νὰ δείξωμεν.

ΔἘΝ, ἀπὸ τὸ Οὐδὲν τῶν παλαιῶν. Ζ. Γρικῶ.

ΔΈΝΩ, ἀπὸ τὸ παλαιὸν Δέω (lier) μὲ τὴν προσθήκην τοῦ ν̄, ὡς Σβέω, Σβένω. Ζ. Ἐξαγκωνίζω.

ΔΕΞΙΏΤΗΣ. ΒΧ,

Παράξενος καὶ κυνηγὸς, πανευτυχὴς δεξιώτης.

Καὶ πάλιν ΒΧ,

Καὶ κυνηγὸν πανάριστον πανευτυχὴν δεξιώτην.

Ὁ Δεξιώτης (λέξις ἄγνωστος εἰς τὸν Δουκάγγιον) ἴσως εἶναι ὁ αὐτὸς καὶ ὁ ὀνομαζόμενος Δεξιολάβος εἰς τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ οὔτ' ἡ γραφὴ εἶναι βεβαία, οὔτ' ὁ νοῦς ἀναμφισβήτητος. Ἀντὶ τοῦ Δεξιολάβους (Πράξ. κγ', 23) τινὰ ἀντίγραφα φέρουν Δεξιοβόλους. Ὁ Λατῖνος μεταφραστὴς τῆς Νέας Διαθήκης τὸ μετέφρασε Lancearios (lanciers), τῆς δὲ Γενεύης οἱ Γάλλοι μεταφρασταὶ, ἐπρόκριναν τὸ archers. Ὁ Ἐτυμολόγος (σελ. 256) λέγει, « Δεξιολάβος, » ὁ παραφύλαξ. »

ΔΈΡΝΩ, ἀπὸ τὸ Ἑλλην. Δέρω (λεγόμενον καὶ Δαίρω), καὶ μὲ τὴν προσθήκην τοῦ ν̄ Δέρνω (battre), ὡς Φέρω, Φέρνω. Ζ. Ἀλί.

ΔΕΥΤΕΡΟΓΑΜΊΑ (secondes noces). ΘΡ,

Ὁ γέρων ἂς προσέχεται τὴν δευτερογαμίαν·
Δίκαιόν του ἔνε τοῦ λενοῦ νὰ κάτζῃ εἰς μίαν γωνίαν.

Προσέχεται εἶναι, prendre garde à, ἢ se garder de.

Λενοῦ εἶναι συγκοπὴ καὶ κακογραφία τοῦ ἐπιθέτου, Ἐλεει-νοῦ. Εὑρίσκεταί καὶ τρισύλλαβον, Λενηνὸς (Δουκαγγ. σελ. 798), ἀντὶ τοῦ Ἐλεεινὸς (misérable).

Ἀντὶ τοῦ Προσέχεται, σήμερον λέγομεν εἰς τύπον ἐνεργητικὸν, Προσέχει. Ἀλλὰ δὲν εἶναι κακὸν τὸ Προσέχομαι, εἰς μέσην διάθεσιν: ὄχι μόνον πλουτίζει τὴν γλῶσσαν, ἀλλὰ δύναται νὰ χρησιμεύσῃ καὶ εἰς πλειοτέραν σαφήνειαν. Παραδείγματος χάριν, εἰς τύπον ἐνεργητικὸν, Πρόσεχε εἰς τὰ λόγιά μου, σημαίνει, ἄκουε τὰ λόγιά μου χωρὶς περισπασμὸν διανοίας (faire attention à)· Πρόσεχέ τον, χωρὶς πρόθεσιν, ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ παρατήρει, φύλασσε, φρόντιζε, μὴ πράξῃ τὸ ἢ τὸ (prendre garde à, observer)· Προσέχου τον, ἢ Προσέχου το, σημαίνει φυλάσσου τινὰ ἄνθρωπον, ἢ ἔργον τί, ὡς βλαβερὸν, ἢ κἂν ἀσύμφορον (se garder de, se donner garde de).

ΔΕΥΤΕΡΟΓΑΜΩ (se marier en secondes noces). ΘΡ,

> Εἰ δὲ καὶ σὺ εὑρίσκεσε νὰ δευτερογαμήσῃς,
> Ὀμναίω σε ςὴν πίςην μου πολλὰ ναγανακτήσῃς.

Ὀμναίω. Συνηθέςερα γράφεται, Ὀμνέω ἀπὸ τὸ Ὀμνύω, κατὰ τροπὴν τοῦ υ εἰς τὸ ε, ὡς τὸ Ἄχερα καὶ Πίτερα, ἀπὸ τὸ Ἄχυρα καὶ Πίτυρα.

Τὸ σωτηριωδέςατον εἰς τοὺς γέροντας παράγγελμα τοῦτο τοῦ ποιητοῦ μας, ὁμοιάζει ὅ,τι ἔλεγεν ὁ Σοφοκλῆς περὶ τοῦ γέροντος Φιλοκτήτου, τὸν ὁποῖον ἐσυμβούλευε δὲν ἐξεύρω τίς νὰ ἀπέχῃ ἀπὸ τὸν γάμον (Παρὰ Πλουτάρχ. Εἰ πρεσβυτέρ. πολιτευτ. § IX, σελ. 29),

> Τίς δ' ἂν σε νύμφη, τίς δὲ παρθένος νέα
> Δέξαιτ' ἄν; Εὖ γ' οὖν ὡς γαμεῖν ἔχεις, τάλας!

ΔΈΧΟΜΑΙ. ΒΧ,

Ἂς δράμῃ, ἂς τὸν δέξεται καὶ ἂς τὸν περιλάβῃ.

Δὲν ἔχομεν σήμερον τὸν ὁριστικὸν μέλλοντα, ἢ μᾶλλον ὑποτακτικὸν ἀόριστον τοῦτον (δέξηται)· ἀντ' αὐτοῦ λέγομεν Δεχθῇ.

ΔΗΜΟΣΙΕΎΩ. Ζ. Φαυλατίζω.

ΔΗΝΆΡΙΟΝ, ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν Denarium (denier). Ἡ λέξις εὑρίσκεται καὶ εἰς τοὺς Εὐαγγελιστάς. Ζ. Μαχεύγω καὶ Πηδῶ.

ΔΙΑΒΆΖΩ (lire). Ζ. Βρουχοῦμαι.

ΔΙΑΒΑΊΝΩ (passer, traverser). Ζ. Μαγκούριν· (s'en 'aller). Ζ. Μισεύω.

ΔΙΆΒΑΝ (passage). ΒΧ,

Εἰς κάμπον Κλησουρότοπον, εἰς διάβαν τουρκοβούνου.

Τὸ Διάβα εἶναι ἀπ' ἐκεῖνα τὰ ἀπαρέμφατα περὶ τῶν ὁποίων ἐλάλησα κατὰ πλάτος ἀλλοῦ, ὡς τὸ Φάγε καὶ τὸ Πίε, τὸ Λάβε καὶ τὸ Δόσε, τὸ Λύσε καὶ τὸ Δέσε, καὶ ἄλλα τοιαῦτα· λείψανα Αἰολικῶν ἀπαρεμφάτων Φαγὲν, Πιὲν, Λαβὲν, Δωσὲν, Λυσὲν, Δεσὲν ἀντὶ τοῦ Φαγεῖν, Πιεῖν, Λαβεῖν, Δωσεῖν, Λυσεῖν, Δεσεῖν, τὰ ὁποῖα ἀπέβαλαν τὸ ν͂ εἰς τὴν χυδαίαν συνήθειαν. Ἡ φυλακὴ τοῦ ν͂ εἰς τὸ Διάβαν (ἀπὸ τὸ Διαβῆναι, αἰολικῶς Διαβᾶναι καὶ Διαβᾶν) δὲν εἶναι ἐξαίρεσις, ἀλλ' ἡ κατάληξις εἰς ᾱ τὸ ἐσύγχυσε μὲ τὰ ὁμοιοκατάληκτα οὐδέτερα, Αἷμα, Πρᾶγμα, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, εἰς τὰ ὁποῖα οἱ πρὸ τῶν χυδαίων μας χυδαῖοι ἐπρόσθεταν τὸ ν͂, λέγοντες Αἷμαν, Πρᾶγμαν.

Κλεισουρότοπον (καὶ ὄχι Κλησουρότοπον), καὶ ἁπλῶς, Κλεισοῦραν, ὠνόμαζαν τοὺς ὠχυρωμένους τόπους ἐκ φύσεως διὰ τὸ στενὸν τῆς διαβάσεως, ὅπου καὶ προσέκτιζαν φρούρια, εἰς ἀσφάλειαν τῆς χώρας. « Ξυνοχὴ (λέγει ὁ Εὐστάθιος, Ἰλιάδ. β',

» σελ. 207) παρὰ τῷ Ποιητῇ δηλοῖ τὴν ἀπὸ πλατέος εἰς » ςενὸν σύμπτωσιν, ὅπου Ξυνοχὰς λέγει ὁδοῦ, ταὐτὸν δὲ » εἰπεῖν ΚΛΕΙΣΟΥ̓ΡΑΣ καὶ ςενότητας. » Τὸ παράγουν ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκον Clausura ἢ Clusura. Τοιαύτη τοὐλάχιςον εἶναι ἡ ἐξήγησις τοῦ Σουΐδα, « Κλεισοῦραι· οὕτω καλοῦνται τὰ » ὀχυρώματα τῶν διαβάσεων τῇ πατρίῳ τῶν Ῥωμαίων φωνῇ. » Ὁ Σουΐδας ἔλαβε τὴν μαρτυρίαν ἀπὸ Θεοφύλακτον τὸν Σιμοκάττην.

Τὸ Τουρκόβουνον σημαίνει τόπον ὀρεινὸν, φυλασσόμενον ἢ κρατούμενον ἀπὸ Τούρκους (défilé gardé par des Turcs).

ΔΙΑΓΈΡΝΩ (retourner), ΘΡ,

Οἱ μανιόρδοι μὲ χαρὲς τὰ σώματα νὰ πέρνουν,
Καὶ ἄλλοι νὰ τὰ θάπτουσι, καὶ κεῖνοι νὰ διαγέρνουν.

Καὶ ΣΣ,

Θάπτουν τον καὶ διαγέρνρυ, καὶ πλέον οὐδένε λόγος.

Μανιόρδοι ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν manigoldo, τὸ σημαῖνον τὸν δήμιον (bourreau). Ἐδῶ ὅμως ὁ ποιητὴς, ἐπειδὴ λαλεῖ περὶ τοῦ συμβάντος (1499) εἰς τὴν Ῥόδον θανατικοῦ, νοεῖ τοὺς ἐξαιρέτως διωρισμένους ἀπὸ τὴν κυβέρνησιν νὰ μετακομίζωσι τὰ νεκρὰ σώματα ἀπὸ τὰς οἰκίας εἰς τὸν τόπον τῆς ταφῆς· οἱ ὁποῖοι ὡσεπιπολὺ δὲν εἶναι φιλανθρωπότεροι παρὰ τοὺς δημίους.

Περὶ τοῦ Διαγέρνω. Ζ. Γύρω, καὶ Διαγύρω.

ΔΙΑΓΎΡΩ (βαρβάρ. Διαγέρνω καὶ Γιαγέρνω), οἷον (παρὰ Δουκαγγ. σελ 1586),

Τοράτζι ἐν οὐκ ἠμπορῶ ὀπίσω νὰ διαγύρῃ,
Εἴτι καὶ ἂν ἐγίνετον λοιπὸν εἰς τέτιον τρόπον.

Ὁ Δουκάγγιος ἐξηγεῖ τὸ Τοράτζι, ita nunc (ἔτζι τώρα). Μὴν ἔχων τὸν ποιητὴν, ἐκ τοῦ ὁποίου ἔλαβε τοὺς ςίχους, δὲν ἐμπορῶ νὰ κρίνω τὴν ἐξήγησιν. Τὸ Τέτιον δὲν ἐφθάρη ἀπὸ τὸ Τοιοῦτον, ἀλλ' ἀπὸ τὸ ποιητικὸν Τοῖον. Ζ. Τίτιος.

ΔΙΆΓΩ. Μόνος σχεδὸν ὁ ἐνεςὼς, Διάγω, Διάγεις, Διάγει (se conduire) ἔμεινε σήμερον εἰς χρῆσιν. Οἱ πρὸ ἡμῶν ἔλεγαν καὶ Ἐδιάγασιν, βαρβάρως ἀντὶ τοῦ παρατατικ. πληθυντ. Διῆγον. Ζ. Ἦν.

ΔΙΆΚΟΝΟΣ (diacre). Ζ. Ἐξαγορευτής.

ΔΙΑΛΑΛΗΤΗΣ (crieur public). Ζ. Διαλαλῶ.

ΔΙΑΛΑΛΩ (publier par un crieur public). Ζ. Κρατηκτικός.

ΔΙΑΛΕΚΤΟΣ (choisi). Συνηθέςερον ἦτον εἰς τοὺς παλαιοὺς τὸ Ἐκλεκτός· ἐμεταχειρίζοντο ὅμως καὶ τὰ Διαλεκτὸς, ὡς καὶ τὸ Διάλεξις, ἀντὶ τοῦ Ἐκλογὴ, καθὼς ἄλλοθ (Προλεγόμεν. εἰς τὴν Αἰλιαν. Ποικ. ἱςορ. σελ. ρμθ'-ρν') ἐσημειώθη. Ζ. καὶ Ψῆκι.

ΔΙΑΛΥΣΤΗΡΙΟΝ (les grosses dents d'un peigne, ou le côté où se trouvent ces dents, démêloir). Ἔπρεπε νὰ ἦναι Διαλυτήριον, ἀπὸ τὸ Διαλύω· ἀλλ' ἐπειδὴ τοῦτο λέγεται καὶ Διαλύζω, τὸ ῥηματικὸν ἐπρόσλαβε τὸ σ, ὡς ἀπὸ τὸ Κλύζω, τὸ Κλυςήριον.

ΔΙΑΡΜΊΖΩ, βάλλω εἰς τάξιν τὰ ἀτάκτως θεμένα, εἰς ἁρμονίαν τὰ ἀνάρμοςα, οἷον Διαρμίζω κάμεραν (ajuster ou faire une chambre). Λέγομεν καὶ Γυναῖκα διαρμισμένην, τὴν εὐσχήμως ςολισμένην.

ΔΙΑΤΑΜΟΣ, ἀντὶ τοῦ Διαταγμὸς (sermon), ἀπὸ τὸ Διατάσσω (prêcher). Ζ. Σαρμούνιν. 2) conseil, avis, avertissement. οἷον, ΣΦ,

Καὶ τοῦ πατρός σου ἡ φιλία φουσκόνη με νὰ κλάψω,
Καὶ σένα πάλιν διάταμοὺς καὶ παιδεύσεις νὰ γράψω.

Τὸ Φουσκόνω (enfler, gonfler) ἀπὸ τὸ Φούσκα Ἑλληνιςὶ Φύσκη (vessie), παρὰ τὴν κυρίαν του σημασίαν (Ἄτακτ. I, σελ. 263), σημαίνει ἀκόμη μεταφορικ. τὴν σφοδρὰν κίνησιν τῆς ψυχῆς ἀπὸ λύπην, ὀργὴν, ἢ ἄλλο τι πάθος. Ὁ Ὅμηρος ἐμεταχειρίσθη τὸ σημαντικὸν τοῦ Φουσκόνω Οἰδαίνω, οἷον (Ἰλιαδ. ί, 553),

Ἀλλ' ὅτε δὴ Μελέαγρον ἔδυ χόλος, ὅςε καὶ ἄλλων
Οἰδάνει ἐν ςήθεσσι νόον πύκα περ φρονεόντων.

Καὶ ὁ μανισμένος Ἀχιλλεὺς λέγει πρὸς τὸν Αἴαντα (Ἰλιάδ. ί, 646),

Ἀλλά μοι οἰδάνεται κραδίη χόλῳ, ὁππότ' ἐκείνων
Μνήσομαι κ. τ. λ.————————

ἤγουν, Ἀλλ' ἡ καρδία μου φουσκόνει ἀπὸ τὸν θυμὸν, ὅταν ἐνθυμηθῶ ἐκεῖνα κ. τ. λ.

ΔΙΑΦΘΕΝΤΕΥΩ. Ζ. Κλησουρότοπος.

ΔΙΑΦΟΡΩ (gagner, tirer profit). Ζ. Γρικῶ. Συνηθέςερον εἶναι σήμερον τὸ Διαφορεύω.

ΔΙΓΑΜΜΑ. Ζ. Ἀγνάντια, Ἄγουρος, καὶ Ἄτακτ. I, σελ. 384.

ΔΙΔΥΜΙΑ, τὰ καὶ Ὀρχίδια (χυδ. Ἀρχίδια) λεγόμενα (testicules). Καὶ τὰ δύο Ἑλληνικά. Τὸ Ὀρχίδιον εἶν' ὑποκοριςικὸν τοῦ παλαιοῦ Ὄρχις. Διδύμια ὠνομάζοντο ἀπὸ ἔτι τοῦ Γαληνοῦ τοὺς χρόνους (Ἴδ. Λεξικ. Schneider). Ἡ αὐτὴ συνωνυμία ἐκράτησε καὶ εἰς τὸ ὁμώνυμον φυτὸν Ὄρχις· ὡς λέγει (εἰς τὰς Ἐξηγήσ.) ὁ Γαληνὸς, « Διδύμη, ῥίζα τῆς (γρ. » ῥίζα τις) βοτάνης, ἥτις καὶ ὄρχις ὀνομάζεται· » διά τινα

δηλαδὴ ὁμοιότητα πρὸς τὰ ζωϊκὰ μόρια, ὡς λέγει ὁ Διοσκορίδης (III, 142), « Ὄρχις ἕτερος, ὃν Σεραπιάδα ἕτεροι καλοῦσιν... » ῥίζα δὲ ὕπεστιν ὀρχιδίοις ὁμοία. » Εἰκάζουν οἱ νεώτεροι βοτανολόγοι, ὅτι εἶναι ὁ Orchis morio τοῦ Λινναίου (Γαλλ. Orchis bouffon).

ΔΙΔΩ καὶ ΔΙΝΩ, Ἑλληνιστὶ *Δίδωμι* (donner). *Τὸν ἔδωκα νὰ καταλάβῃ*. Ζ. Μανιόρδος. 2) κτυπῶ (frapper, blesser), οἷον *Τοῦ ἔδωκε κατακέφαλα* (Δουκαγγ. λέξ. Βολή), καὶ *Τὸν ἔδωκε ξύλον* (lui donner la bastonnade) ἤγουν τὸν ἐξυλοκόπησε (le bâtonner).

ΔΙΕΙΔΕΣΤΑΤΗ. Ζ. Φλισκίνα.

ΔΙΚΑΣΙΜΟΝ. Ζ. Φαυλατίζω.

ΔΙΚΤΥΩΤΗ. *Σκούφια δικτυωτὴ* (coeffe à réseau), οἷον ΣΦ,

> Ἀμὲ ὅσα πλεξουδιάζουνταν μὲ τὸ μαργαριτάρη,
> Καὶ σκούφιαν ἄλλες δικτυοτὴν μὲ τὸ πολλὴν λογάρη.

ΔΙΟΛΟΥ. Ζ. Ὅλος, καὶ Ὁποῦ.

ΔΙΧΑ. Μὲ ἀπαρέμφ. *Δίχα νὰ βοηθήσουσι*. Ζ. Κανεῖς. Σήμερον λέγομεν *Δίχως*, ἢ *Χωρὶς* (sans). Ζ. Ἔμποδον.

ΔΙΧΩΣ. Ζ. Δίχα.

ΔΙΩΚΩ. Ζ. Φαρί.

ΔΙΩΜΑ. Ζ. Ἰδίωμα.

ΔΙΩΧΩ, Ἑλλην. Διώκω. Ζ. Ξεπέφτω.

ΔΟΞΑΡΙΟΝ, Ἑλλ. *Τοξάριον*, ὑποκοριστικὸν τοῦ *Τόξον* (arc). Ἐθαύμασα πολλάκις τὴν χυδαιότητα τοῦ πρώτου τολμήσαντος νὰ τρέψῃ τὸ τ εἰς τὸ δ, καὶ πολὺ πλέον τὴν προθυμίαν τῶν, ὅσοι ἐδέχθησαν τὴν ἄλογον ταύτην καινοτομίαν, ὥστε νὰ τὴν κυρώσωσι μὲ τὴν μακρὰν συνήθειαν. Ὅλοι σχεδὸν σήμερον

προφέρουν τὸ Τόξον, Δοξάριον, μ' ὅλον ὅτι, σπανιώτατα λέγεται Δοξεύω, ἀντὶ τοῦ Τοξεύω. Τρέπεται κάποτε τὸ τ̄ εἰς τὸ δ̄, οἷον Ἀδράκτιον ἀπὸ τὸ Ἄτρακτος, ὡς ὠνόμαζαν οἱ παλαιοὶ πόλιν τινὰ τῆς Μυσίας καὶ Ἀδραμύττειον, καὶ Ἀτραμύττιον· ἀλλ' εἰς ταῦτα ἡ διάφορος γραφὴ, δὲν φέρει δισταγμὸν διαφόρου σημασίας, ὁπότε τὸ Δοξάριον (ἀπὸ τὸ Δόξα) ἀπέχει πολὺ ἀπὸ τὸ Τοξάριον. Ἴσως δὲν εἶν' ἐπινόημα χυδαίου, ἀλλὰ κἀνενὸς σχολαστικοῦ λογιωτάτου, ὅστις ἔκρινε νόστιμον νὰ ἀνανεώσῃ τὴν ὄχι νόστιμον ἐτυμολογίαν τοῦ Πλάτωνος (Κρατύλ. σελ. 420), « Δόξα μὲν ἤτοι τῇ διώξει ἐπωνόμασται... » ἢ τῇ ἀπὸ τοῦ τόξου βολῇ κ. τ. λ. »

ΔΌΣΙΑ (dons, présens). Ζ. Κοιλυμουντρῶ. Λέγει καὶ ἡ παροιμία· « Τὰ δόσια τὸν Χριστὸν ἐπαραδόσαν » παροιμία χυδαιεστάτη, ἀλλ' ἥτις παρασταίνει ζωηρὰ τὰ ἐκ τῆς δωροκοπίας (vénalité) κακὰ, καὶ τῶν δωροκόπων, εἴτε διδόντων εἴτε δεχομένων, τὴν καταισχύνην, μὲ τὸ παράδειγμα τοῦ Ἰούδα, ὅστις διὰ τριάκοντα ἀργύρια παρέδωκε τὸν διδάσκαλον καὶ εὐεργέτην του. Εἰς τὰς ἡμέρας μας ἐφάνησαν καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἰούδα ἀνθρωπίσκοι μιαρώτεροι, ἐπειδὴ, ὄχι διὰ κέρδη παρόντα, ἀλλὰ δι' ἔμφυτον μισανθρωπίαν, ἔγιναν φίλοι τοῦ τυράννου τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἐχθροῦ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας ἀσπόνδου, καὶ τὸν ἐβοήθησαν καὶ μὲ τὰ ἔργα καὶ μὲ τοὺς λόγους των, νὰ ἐξολοθρεύσῃ, ἂν ἦτο δυνατὸν, ἀπὸ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς ἔθνος ὁλόκληρον πιστεῦον εἰς Χριστόν.

ΔΡΆΚΟΣ, Ἑλλην. Δράκων (dragon). Ζ. Σακτανίζω. Ἐσημειώθη ἀλλοῦ (Προδρ. Ἑλλ. Βιβλιοθ. σελ. 378), ὅτι πολλῶν Ἑλληνικῶν ὀνομάτων τὴν εἰς ων̄ κατάληξιν ἐτρέψαμεν εἰς ος̄, ὁποῖα εἶναι Ἄρχος, Γέρος, Χάρος (ὁ θάνατος) ἀπὸ τὸ Ἄρχων, Γέρων, Χάρων, (ὁ περαματάρης τοῦ ᾅδου), καὶ ὅτι τοιαύτη διττοκαταληξία εἶχε χώραν καὶ εἰς τοὺς παλαιοὺς,

ἐπειδὴ ἔλεγαν Ἀναίμων καὶ Ἄναιμος, Ἀχυρῶν καὶ Ἄχυρὸς (Ἡσύχ.), Διπλασίων καὶ Διπλάσιος, Κευθμὼν καὶ Κευθμὸς, καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα (Ἴδ. καὶ Ἀτακτ. τόμ. I, σελ. 52).

ΔΡΩΤΙΔΙΑ. Ζ. Βρωτίδα.

Ε.

Ε. Τὸ στοιχεῖον τοῦτο κακῶς πλεονάζει πολλάκις, οἷον ΘΚ,

> Θεὸς ὁ παντοδύναμος θέλει σᾶς δώσῃ χάριν,
> Τὸ πνεῦμα τὸ πανάγιον, καὶ νὰ σᾶς ἘΦΩΤΙΣῌ.

Καὶ πάλιν ΘΚ,

> Τὸν κόσμον ὅλον βούλεται θέλει νὰ τὸν ἘΦΑΓῌ.

καὶ Ἐγνωρίζω ἀντὶ τοῦ Γνωρίζω (Ζ. Ξετρέχω, καὶ Σμίγω). Καὶ κακῶς, ἐξεναντίας, ἀφαιρεῖται (Ζ. Ἀτακτ. I, σελ. 38 ⅟). Λαμβάνεται ἀντὶ τοῦ ᾱ, — τοῦ ῡ (Ζ. Αὐτοθ.), — τοῦ ō, οἷον Ἀλέτρι ἀπὸ τὸ Ἄροτρον, Ἔλιθος ἀπὸ τὸ Ὄλυνθος (figue sauvage).

ἜΓΓΙΣΤΑ. Ζ. Ῥάσσω.

ἜΓΓΟΣ. Οἷον, ΤΜ,

> Αὐτίκα ἥρπαξεν ΑΥ̓ΤΟΣ ὁ ἔγγος Ταμυρλάγγος,
> Καὶ ἐκ τοῦ πώγωνος αὐτὸν πάτον εἰς τὸν παπούν του.

ΑΥ̓ΤΟΝ ἔπρεπε νὰ ἦναι, ἐπειδὴ νοεῖ, ὅτι ὁ Ταμυρλάγγος τὸν ἥρπαξεν ἀπὸ τὰ γένεια, καὶ τὸν ὑπάγει (πάτον) εἰς τὸν πάππον του. Σημείωσε καὶ τὸ Παποῦς ἢ Παππους, (ὡς καὶ σήμερον οἱ χυδαῖοι) ἀντὶ τοῦ Πάππος. Ἐξεναντίας οἱ Λάκωνες ἐξάλειφαν τὸ ῡ ἀπὸ τὸ Ποῦς (pied) τρέποντες καὶ τὸ σ̄ εἰς ρ̄. « Πόρ, » ποῦς· Λάκωνες » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

Ταμυρλάγγος εἶναι ὄνομα κύριον τοῦ περιβοήτου δορικτήτορος Ταμερλάνου (Tamerlan).

Τὸ Ἔγγος (petit-fils) δὲν εἶναι συγκοπὴ τοῦ Ἔγγονος, ἀλλὰ διαφορὰ καταλήξεως πρὸς τὸ Ἔγγων κατὰ τὰ διττοκατάληκτα εἰς ος καὶ ων, ἐπειδὴ οἱ Γραικορωμαῖοι ἔλεγαν καὶ Ἔγγος καὶ Ἔγγων ἀντὶ τοῦ Ἔγγονος, ὡς ἔλεγαν καὶ Διάκων καὶ Διάκος (diacre), ἀντὶ τοῦ Διάκονος (Ἴδ. Ἄτακτ. I, σελ. 52).

ἘΓΔΈΧΟΜΑΙ ἀντὶ τοῦ Ἐκδέχομαι (attendre, espérer), Ζ. Κόρακας.

ἘΓΔΙΚΑΙΏΝΟΜΑΙ. (Ζ. Πανθάνω). Γρ. Ἐκδικαιόνομαι, ἀπὸ τὸ Ἐκδικαιόομαι, ὡς Χρυσόνομαι ἀπὸ τὸ Χρυσόομαι. Σήμερον λέγομεν Ἐκδικοῦμαι (se venger).

ἘΓΔΊΚΗΣΙΣ ἀντὶ τοῦ Ἐκδίκησις (vengeance). Ζ. Ἀπόκοτα.

ἘΓΕΊΡΟΜΑΙ (se lever). Ζ. Μαχεύγω, καὶ Σπαστρεύω.

ἘΓΚΑΡΔΙΑΚᾺ, ἐπίῤῥημ. (cordialement, sincèrement). 2) ἀληθῶς (tout de bon, sérieusement). Ζ. Μαίνομαι.

ἘΓΚΡΕΜΝΊΖΩ καὶ Γρκεμνίζω (précipiter, jeter à terre). Ζ. Λοκτοπατῶ.

ἘΓΝΟΙΆΖΟΜΑΙ. Ζ. Ἐννοιάζομαι.

ἘΓΡΉΓΟΡΑ (sans délai, le plutôt), οἷον, ΘΚ,

> Τὴν πόλιν μὴ ἀφήσετε ςῶν ἀσεδῶν τὰς χεῖρας·
> ἘΓΡΉΓΟΡΑ μὲ τὸ σπαθὶν μετὰ θυμὸν νὰ πᾶτε,
> Καὶ νὰ τὸν πολεμήσετε, καὶ πλέον μὴ ἀργεῖτε,
> Τὸν Τοῦρκον τὸν ΚΑΤΑΧΑΝᾺΝ αὐτὸν τὸν ΧΟΝΙΚΙΆΡΗΝ,
> Ὥςε νὰ τὸν νικήσετε νὰ μὴ ἀναπαυθεῖτε.

Εὑρίσκεται καὶ Γρήγορα, οἷον, ΣΣ,

> ———————— παρακαλοῦσι πάλιν ————
> Νὰ ξεψυχήσῃ γρήγορα νὰ εὔγῃ ἀπὸ τὸν κόσμον.

Τὸ ῥῆμα εἰς τοὺς ἀρχαίους, Γρηγορέω, καὶ τοὺς ἀρχαιοτέρους, Ἐγρηγορέω.

Οἱ πρῶτοι ςίχοι εἶναι ἀπὸ τὸ Ποίημα, ἐπιγραφόμενον Θρῆνος τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Εἰς αὐτοὺς ὁ ποιητὴς προσκαλεῖ καὶ διεγείρει τοὺς χριςιανοὺς βασιλεῖς κατὰ τοῦ Τούρκου, τὸν ὁποῖον ὀνομάζει Καταχανᾶν καὶ Χονιάρην. Λείπουν καὶ αἱ δύο λέξεις ἀπὸ τὸν Δουκάγγιον. Ἡ πρώτη σημαίνει τὸν ἐξολοθρευτὴν (exterminateur) ἀπὸ τὸ, Καταχάνω, ἤγουν Καταχαόνω, ἐπειδὴ τὸ ἁπλοῦν καὶ σύνηθες Χάνω εἶναι, ὡς ἐσημειώθη (Ἄτακτ. τόμ. I, σελ. 267), ἀπὸ τὸ Χαόνω (Χαόω). Ἴσως εἶχαν καὶ ῥῆμα σύνθετον, Καταχάνω ἢ Καταχανῶ, τοῦ ὁποίου συνώνυμον ἔχομεν σήμερον τὸ Καταχωννυάζω, ἀπὸ τῶν παλαιῶν τὸ Καταχωννύω ἢ Καταχώννυμι, σημαῖνον εἰς ἐκείνους τὸ σήμερον σύνηθες Καταχόνω (ἀπὸ τὸ Καταχόω), ἤγουν σκεπάζω μὲ χῶμα, θάπτω, κρύπτω (enterrer)· τὸ δὲ ἡμέτερον Καταχωννυάζω ἔλαβε τὴν μεταφορικὴν σημασίαν τοῦ ἀφανίζω, σκορπίζω (dissiper), οἷον, περὶ ἀσώτου λαλοῦντες, λέγομεν Ἐκαταχωννύασεν ὅλην του τὴν πατρικὴν περιουσίαν.

Ἡ δευτέρα λέξις, Χονικιάρης, ἐπλάσθη ἀπὸ τὸ Τουρκικὸν Χουνκιάρ, τὸ σημαῖνον Αἱμοβόρον (sanguinaire), ἕν ἀπὸ τοὺς ςολίζοντας τίτλους τὸν τύραννον τῆς Ἑλλάδος. Ζ. καὶ Καταχανάς.

ἘΓΡΙΚΩ͂. Ζ. Γρτκῶ.

ἘΔΗΤΗΣ (de même), οἷον, ΣΣ,

> Καὶ ὡσὰν σκεπάζῃ τὸν νεκρὸν ἡ πλάκα τοῦ μνημάτου,
> Ἐδήτης κρατεῖ κ' ἡ φυλακὴ τοὺς ζωντανοὺς ἀνθρώπους.

Καὶ Ἐδήτις, πάλιν ὁ αὐτὸς ΣΣ,

> Ὡσὰν κολάζουνται ψυχαῖς ἐκεῖ ϛὸν κάτω κόσμον,
> Ἐδήτις κολάζει καὶ ἡ φυλακὴ τοὺς ζωντανοὺς ἀνθρώπους.

Εὑρίσκεται καὶ Ἥ τ ι ς εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν, οἷον, ΣΦ,

> Καὶ ὡσὰν ἐτοῦτα δὲν θαρῶ ποτὲ νὰ συνοδεύσω,
> Ἥτις καὶ σὲ οὐδὲν κρατῶ ποτὲ νὰ ΣΟΥ παιδεύσω.

Ἴσως ΣΕ. Τὸ νόημα εἶναι, Οὕτω καὶ σὲ δὲν κρατῶ (δὲν ἰσχύω) ποτὲ νὰ σὲ παιδεύσω, νὰ σὲ διορθώσω.

ἘΔΙΚΌΣ. Ζ. Ἰδικός.

ἜΘΝΗ. Ζ. Κατά.

Εἰ (si). Ζ. Νά. Εἰ δ' ἴ σ ω ς· οἷον, ΘΡ,

> Εἰ δ' ἴσως καὶ οὐ δύναται (λέγω) νὰ παρθενεύγη,
> Πορνείαις, μοιχείαις, παρανομίαις τιόση μηδὲν γυρεύγη.

Συντάσσεται μὲ ὁριϛικὸν μέλλοντα καὶ μὲ ἀόριϛον ὑποτακτικόν. Ἀντὶ τοῦ, Εἰ ἴ σ ω ς, σήμερον λέγομεν, Ἂ ν ἴ σ ω ς, καὶ συχνότερα συνθέτως, Ἀ ν ί σ ω ς, σημαίνοντες καὶ τὸ ἁπλοῦν (si), καὶ τὸ μὲ διϛαγμὸν (si par hasard).

Τὸ Τ ι ό σ η, εἶναι σύνδεσμος μειωτικὸς, σημαίνων τὸ Κ ἂ ν ἢ τῶν παλαιῶν τὸ Γε, καὶ παρεφθαρμένος ἀπὸ τὸ Θείως. Ζ. Θεός. Τοῦτο νοεῖ ὁ ποιητὴς καὶ συμβουλεύει, Ἂν δὲν δύναται τὶς νὰ φυλάξῃ παρθενίαν, ἂς μὴ γυρεύῃ κἂν, ἂς ἀπέχῃ (δηλαδὴ) ἀπὸ πορνείας, μοιχείας καὶ ἄλλας τοιαύτας παρανομίας· συμβουλὴν ὁμοίαν τῆς συμβουλῆς τοῦ Ἐπικτήτου (Ἐγχειριδ. XXXIII, 8).

Εἰ μὴ (excepté, hors, si ce n'est). Ζ. Ἀφ' οὗ.

ἘΪΑ ΜΌΛΑ! Εἴα μόλα! Φωνὴ ναυτῶν, ἢ ἁπλῶς ἐργατῶν, ὅταν σύρωσιν ἄγκυραν, ἢ ἄλλο τι βαρὺ πρᾶγμα. Παρομοία τὶς

εὑρίσκεται εἰς τὸν Ἀριστοφάνην (Εἰρ. 459)· οἱ σύροντες μὲ σχοινία τὴν Εἰρήνην, διὰ νὰ τὴν ἐκβάλωσιν ἀπὸ τὸ ἄντρον, φωνάζουν εἷς πρὸς τὸν ἄλλον, « Ὦ εἶα! Εἶα μάλα! Ὦ εἶα! » Εἶα ἔτι μάλα! »

ΕἾΜΑΙ. Ζ. Ἦμαι.

ΕἾΝΕ, ἢ Ἔνι (Ἑλλ. Εἰσὶ, sont), οἷον, ΘΚ,

> Διατ' εἶνε λόγοι θλιβεροὶ, θρηνητικὰ γραμμένοι,
> Καὶ θρῆνον ἀνυπόμονον ἔνι περιπλεγμένοι.

ΕἾΠΑ, ἀόριστος τοῦ ῥήματος λέγω (dire). Σημαίνει κάμμίαν φορὰν τὸ νομίζω, ὑποθέτω, οἷον (Ἀπολλων. τοῦ ἐν Τύρ.),

> Ἐντὸς Περίσσα ἐμάνισε, καὶ μιὰν κλοτζίαν τῆς δίδει,
> Καὶ ἀπὸ τὸν πόνον ἡ ἄτυχος εἶπε καὶ παραδίδει.

(Ἴδε Δουκάγγ. σελ. 670). Τὸ Εἶπε καὶ παραδίδει (ἀντὶ τοῦ Εἶπεν ὅτι παραδίδει) ἤθελ' ἑρμηνευθῆν Γαλλιστὶ, Elle pensa mourir.

Εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν μεταχειριζόμεθα καὶ σήμερον τὸ Εἴπω καὶ τὸ Λέγω, ὡς καὶ οἱ παλαιοὶ τὸ Φημὶ καὶ τὸ Φάσκω, οἷον (Σοφοκλ. Ἠλ. 8),

> Οἷ δ' ἱκάνομεν,
> Φάσκειν Μυκήνας τὰς πολυχρύσους ὁρᾷν,

ἤγουν νόμισε, πίστευσον, ὅτι βλέπεις τὰς Μυκήνας. « Φὰν, » ὑπέλαβον, ἔλεγον » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Τοιαῦται φράσεις εἶναι εἰς τὴν γλῶσσαν, Σ' ἔλεγα φρόνιμον, ἤγουν σὲ ὑπελάμβανα φρόνιμον, Ἂν πιστεύῃς τὰς ὑποσχέσεις του, εἰπὲ, ὅτι δὲν ἔκαμες τίποτε. Ἔχομεν καὶ παροιμίαν. Ἀπὸ τὸ εἰπὲ ὡς τὸ κάμε μέγα διάστημα (Il y a loin de la parole à l'action.

Περὶ τοῦ Κλοτζία. Ζ. Κλοτσῶ.

ΕἸΣ, πρόθ. (à; vers, envers). Τὴν μεταχειρίζονται κἄποτε ἀντὶ τῆς Περὶ (sur), οἷον, ΑΚ,

> Εἴπατε, δότε μοι βουλὴν, τί λέγετε εἰς τοῦτο;

ΕἸΣΒΑΊΝΩ (entrer). Οἱ ἀόριςοι μόνον, Εἰσέβην ἢ Σέβην, εὑρίσκονται εἰς χρῆσιν. Ζ. Νά.

ΕἸΣΈΡΧΟΜΑΙ (entrer). Ἀόρ. Εἰσῆλθον. Ζ. Ὄντως.

ἘΚ, προθ. συνταγμένη μὲ αἰτιατικὴν, καθὼς συντάσσεται σήμερον ἡ Ἀπὸ, οἷον, ΒΧ,

> ἘΚ τῆς σελήνης ἔπεσεν ἐκείνη ΤᾺΣ ἀγκάλας.

Καὶ ΣΣ,

> Λοιπὸν ἐχάθην ἡ φιλία τελείως ἘΚ ΤῸΝ κόσμον,
> Ἐχάθηκεν ἐμίσευσεν ἀπ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους·
> Καὶ κεῖνοι ὁποῦ κουμπόνουνται καὶ λέγουν καὶ ἔχουν φίλους,
> Οὐδὲν κατέχουν τίποτας, ἔσφαλαν καὶ πλανῶνται.

Ζ. Οὐδέν. Καὶ Τέρι.

ἘΚΔΈΧΟΜΑΙ. Ζ. Αἶ, καὶ Κόρακας.

ἘΚΔΙΚΟΥ͂ΜΑΙ, ἘΚΔΊΚΗΣΙΣ. Ζ. Ἐγδικαιώνομαι, καὶ Ἐγδίκησις.

ἘΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΌΣ. χυδ. Κλησιαστικός. Ζ. Ἐξαγορευτής.

ἜΚΛΑΜΠΡΟΣ. Ζ. Συγχαρίκιον, καὶ Ψῆκι.

ἘΚΛΕΚΤΌΣ. Ζ. Διαλεκτός.

ἘΚΣΤΑΤΙΚΌΣ. Ζ. Γίνομαι.

ἘΚΤΡΑΧΗΛΙΣΜΈΝΑ. Ζ. Φυλλοκάλαμον.

ἜΛΑ. Ζ. Ἔρχομαι.

ἘΛΑΊΑ (olive et olivier). 2) Σημεῖον φυσικὸν εἰς μέρη

τινα τοῦ σώματος ὡσεπιπολὺ μαῦρον (Ζ. Ζαρβὰς). Οἱ Ἰταλοὶ τὸ ὀνομάζουν Nevo ἀπὸ τὸ Λατινικὸν Nævus, τὸ ὁποῖον τὰ Γλωσσάρια ἐξηγοῦν «Φακὸς προσώπου.» Ἄλλα δὲ Γλωσσάρια, «Ὑπερσάρκωσις.»

ἘΛΑΦΡΌΣ. Ἐναντίον τοῦ Βαρύς. Ἐλαφρὸς ζυγὸς, Ἐλαφρὰ ζημία, Ἐλαφρὸν φορτίον, Ὁ ἀὴρ εἶναι ἐλαφρότερος παρὰ τὸ νερόν.

Μεταφορικῶς, ἀνόητος, μωρὸς, τὸν ὁποῖον καὶ Ἐλαφρόςοιχον συνθέτως οἱ Χῖοι λέγουν. Ἄνθρωπος ἐλαφρὸς, Νοῦς ἐλαφρὸς, Κεφαλὴ ἐλαφρά. Ὅθεν ὁ Ἡσύχιος, «Ἐλαφρία μωρία» εἰς τὴν ὁποίαν σημασίαν τὸ ἐμεταχειρίσθη καὶ ὁ Ἀπόςολος (Β. Κορινθ. α΄, 17). Οἱ παλαιοὶ ἐσήμαιναν τὸ αὐτὸ μὲ τὸ συνώνυμον Κοῦφος (Ἀριςοφάν. Βατρ. 1396),

Πειθὼ δὲ κοῦφόν ἐςι, καὶ νοῦν οὐκ ἔχον.

Ὁ δὲ Σοφοκλῆς (Ἀντιγ. 343) τὸ ἐσύνθεσε καὶ μὲ τὸ Νοῦς, «Κουφονόων ὀρνίθων.»

Ὅταν ὁ λόγος ἦναι περὶ φαγητῶν, σημαίνει τὸ εὐκολόπεπτος ἢ εὐκολοχώνευτος. Λέγομεν καὶ Ὕπνον ἐλαφρὸν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον εὔκολα ἐξυπνίζεταί τις.

ἘΛΈΝΙΟΝ. Οὕτω τὸ γράφει ὁ Δουκάγγιος· ὁ δὲ Σομαυέρας, Ἐλένι, καὶ τὸ ἐξηγοῦν διὰ τοῦ Inula ἢ Enula. Κατὰ τὸν Σπρεγγέλιον, εἶναι τὸ Ἐλένιον τοῦ Ἱπποκράτους καὶ τοῦ Διοσκορίδου (I, 27). Τὸ δὲ ἄλλο Ἐλένιον τοῦ Διοσκορίδου (I, 28), εὑρισκόμενον καὶ εἰς τὸν Θεόφραστον, εἶναι βοτάνη διάφορος, ὀνομαζομένη ἀπὸ τοὺς νεωτέρους Teucrium creticum.

ἘΛΘΙΜΟΝ. Ζ. Ἐρχομός.

ἜΛΙΘΟΣ, Ἑλληνιςὶ Ὄλυνθος. Ζ. τὴν ἀρχὴν τοῦ Ε στοιχείου.

ἘΛΜΙΓΓΟΒΟΤΑΝΟΝ. Οὕτω τὸ γράφει ὁ Δουκάγγιος,

φέρων ὅμως καὶ τὴν ὀρθοτέραν γραφὴν ἀπὸ Ἀλέξανδρον τὸν Τραλλιανὸν, Ἑλμινθοβότανον (coralline ou mousse de Corse). Σήμερον ὀνομάζεται, Μερμηγκοβότανον (Μυρμηκοβότανον).

ἘΜΑΥΤΟΝ βαρβάρως, ἀντὶ τοῦ Ἑαυτόν. Ζ. Τάσσω.

ἘΜΠΕΡΙΔΕΥΩ ἢ Ἐμπεριδένω. Ἐμπεριδεμένος (mêlé, brouillé). « Ἐμπεριδεμένα ἢ Ἐμπερδεμένα ὡς τῆς λολῆς τὰ » μαλλία » παροιμ. mêlés comme les cheveux d'une folle.

ἘΜΠΗΓΩ (χυδ. Μπήγω). Εἰς τοῦ Πτωχοπροδρόμου τὸ ποίημα (Ἄτακτ. Ι. σελ. 195 καὶ 201) ἠπόρησα περὶ τοῦ στίχου, « Ἀπ' αὐτοὺς ὁποῦ 'μπήγουσιν κατὰ κάμπων ματζού- » κας » ὡς καὶ περὶ τοῦ διὰ μιᾶς λέξεως ὀνόματος Μπηγοματζούκης. Εὑρίσκω τώρα εἰς τὸν Σομαυέραν ταύτας τὰς λέξεις, « Ἐμπήγω τοὺς κάμπους, accampare· » ἐκ τοῦ ὁποίου συμπεραίνεται, ὅτι Μπηγοματζούκην ὠνόμαζαν οἱ Γραικορωμαῖοι, τὸν Γαλλιστὶ λεγόμενον pionnier. Ὁ Κάμπος εἰς τὸν στίχον τοῦ Πτωχοπροδρόμου σημαίνει τὸ Στρατόπεδον (camp).

ἘΜΠΙΣΤΑ, ἐπίῤῥ. πιςῶς εἰλικρινῶς (de bonne foi, sincèrement). Ζ. Κατά.

ἘΜΠΙΣΤΕΥΟΜΑΙ (se confier, avoir de la confiance). Ζ. Μαίνομαι. Ἄνθρωπος ἐμπιςευμένος (homme de confiance, homme sûr).

ἘΜΠΛΕΚΩ, καὶ μὲ δύο προθ. Ἐνεμπλέκω, ἀμετάβ. (Ἐμπλέκομαι). Ζ. Ἀκμὴ, καὶ ὅσα ἐσημειώθησαν ἀλλοῦ (Ἄτακτ. τόμ. I, σελ. 335) περὶ τούτου.

ἘΜΠΟΔΙΟΝ. Ζ. Ἔμποδον.

ἘΜΠΟΔΙΣΤΡΟΝ. Ζ. Ἔμποδον.

ἘΜΠΟΔΟΝ (obstacle, empêchement), οἷον ΘΚ,

Νὰ προσκυνήσουν τὸν σταυρὸν χωρὶς τινὸς ἐμπόδου.

(Ζ. Κεφαλόνω). Σήμερον λέγομεν Ἐμπόδιον. Ὁ Σομαυέρας ἔχει καὶ Ἐμπόδιςρον.

ἘΜΠΌΡΙΟΝ, ἀλλαγὴ φυσικῶν ἢ τεχνητῶν πραγμάτων πρὸς ἄλλα ὅμοια, ἢ πρὸς ἀργύριον (trafic, commerce). 2) Τόπος ξένος, ὅπου ἔμπορος ἢ ἔμποροι καταστένουν κατοικίας καὶ ἀποθήκας (comptoirs, factoreries), διὰ νὰ πραγματεύωνται· οἷον (παρὰ Δουκαγγ. σελ. 382),

Ἔσωσαν ςὴν Βελίγοστην, ἐκεῖσε ἀπεζεύσαν,
Ἔκαψαν τὸ ἐμπόριον, τὸ κάςρο μόνον ἀφῆκαν.

ἘΜΠΡΟΔΈΝΩ καὶ Ἐμπρεδένω (enlacer, faire tomber dans le piége), οἷον ΣΦ,

Καὶ νκύρουν πρωτοζαριστὴν καὶ νὰ τὸν ἘΜΠΡΕΔΑἼΣΟΥΝ,
Καὶ νὰ ΤΟΥ̓Σ ΔΏΣΕΙ τὸ ταυλὴν, καὶ ἐμπρός του νὰ τὸ θέσουν.

Ἴσ. γρ. ΤΟΥ̓ ΔΏΣΟΥΝ. Καὶ πάλιν ΣΦ,

Ἡ πολιτικὴ ὅτε γρικὰ καὶ ἔχη νὰ κερδέση,
Περιλαμπάνει σε σφικτὰ ὡς διὰ νὰ σε ἐμπροδέση.

Ἴσ. ἘΜΠΡΟΔΈΣΟΥΝ εἰς τὸν πρῶτον στίχον· καὶ τότε εἶναι τὸ αὐτὸ ῥῆμα μὲ τὸ Ἐμπροδέση τοῦ τελευταίου, καὶ τῆς αὐτῆς σημασίας μὲ τὸ ἀνωτέρω Ἐμπερδένω. Ζ. Ἐμπεριδεύω.

Ταυλὴν (γρ. Ταβλὶν) ἤγουν Τάβλιον (tablier) ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν tabula. Σήμερον τὸ προφέρομεν προπαροξυτόνως, Τάβλιον, ὅταν ὁ λόγος ἦναι περὶ τοῦ σανιδίου, ὅπου παίζονται οἱ πεσσοὶ (dames du trictrac), τὸ ὀνομαζόμενον ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς Ἀβάκιον, ἢ Πλινθίον. Ὅτε δὲ σημαίνομεν τὴν τράπεζαν, ἐπάνω τῆς ὁποίας θέτονται τὰ φαγητὰ, ἢ τὸ σανί-

διον ὅπου ἀριθμοῦνται ἀργύρια, ὀνομάζομεν ἐκείνην μὲν, Τάβλαν, καὶ Ταβλίον (table) παροξυτόνως, τοῦτο δὲ πάλιν, Τάβλιον προπαροξυτόνως, ἢ Ἀσπροσανίδον.

ἘΜΠΡΟ͂Σ (devant, avant). Ζ. Λιγομάρα.

ἘΜΠΡΟ͂Σ ὈΠΙ͂ΣΩ, (à reculons), Πρὸς ὀπίσω, καὶ χυδ. Πρὸς ἐπίσω. Ζ. Ἀφ' ὧν.

ἜΜΠΡΟΣΘΕΝ ἢ Ἐμπρὸς (devant), ἤγουν εἰς τόπον ὅπου βλέπουν κατ' εὐθείαν τὰ ὀμμάτια. Λέγομεν και Ἔμπροσθα, διὰ τοῦ ᾱ, ὡς ἔλεγαν οἱ Αἰολεῖς καὶ Δωριεῖς (Ἴδ. Becker, *Anecdot. Græc.* pag. 563).

Μεταφορικῶς, Πάντοτ' ἐμπρός μου εὑρίσκεται, Πάντοτ' ἔμπροσθέ μου τὸν ἔχω· τουτέστι μ' ἐμποδίζει νὰ κάμω τίποτε, μ' ἐνοχλεῖ, μὲ βαρύνει. Τοῦτο εἶναι τὸ Ἐπιπροσθεῖν τῶν παλαιῶν, ταυτόσημον τοῦ Κωλύειν. Εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν ἐμεταχειρίζοντο καὶ τὸ Ἐμποδὼν ἐπίῤῥημα, οἷον (Ἀριςοφάν. Σφ. 246),

——————— τῷ λύχνῳ πάντη διασκοπῶμεν,
Μήπου λαθὼν ἡμᾶς τις ἐμποδὼν κακόν τι δράσῃ.

Τὸ ἐναντίον του εἶναι Ἐκποδὼν, κοινῶς Ἀπέμπροσθεν ἢ Ἀπεμπρὸς (de devant) οἷον, Φεῦγε ἀπεμπρός μου, ὡς ὁ Ἀριςοφάνης (Σφ. 949),

Πάρεχ' ἐκποδών· ἐγὼ γὰρ ἀπολογήσομαι,

φύγε ἀπεμπρός μου, ἐγὼ θέλω ἀπολογηθῆν.

ἘΜΠΡΟΣΤΈΛΛΑ, οἷον Β,

Ἡ ἐμπροςέλλα τῶν Περσῶν σαράντα χιλιάδες·
Καὶ οἱ Ῥωμαῖοι τρέχουσιν ὡς γύπες εἰς τὸ βρῶμα.

Δὲν εἶναι σαφὲς, ἂν Ἐμπροστέλλαν νοῇ κυρίως τὸ μέτωπον τῆς παρατάξεως, τὴν πρώτην ἀράδαν (la première

ligne), ἢ ἐξαιρέτως τὸ Ἱππικὸν (la cavalerie), συνεκδοχικῶς, ἢ μᾶλλον καταχρηστικῶς, ἀπὸ τὸν στηθιστῆρα (poitrail) τῶν ἵππων, τὸν ὁποῖον ὅμως συνηθέστερον ὠνόμαζαν Ἀντελήναν καὶ Ἐμπροσθελήναν (Ἴδ. Ἄτακτ. I, σελ. 43).

ἘΜΠΏΘΩ. Καὶ ὁ Δουκάγγιος καὶ ὁ Σομαυέρας, διὰ τοῦ α, Ἀμπώθω, ἀλλὰ μὲ διάφορον ἐξήγησιν, ὁ πρῶτος (σελ. 63) ἀπὸ τὸ Ὤθω ἢ Ὠθῶ « Ἀμπώθειν, depulsare, depellere, » ὠθίζειν, ἀπελαύνειν » φέρων καὶ μαρτυρίαν (ἀπὸ τὸν Ἀπολλ. ἐν Τύρ.) τὸν ἑξῆς στίχον,

Καὶ ἀμπόθη τον ὁ ἄνεμος, κ' ἡ θάλασσα τὸν βγάνη. »

Ὁ δὲ Σομαυέρας, « Ἀμπώθω, κουντῶ μὲ δύναμιν, cacciar » dentro à forza. » Ἂν καὶ αἱ δύο ἐξηγήσεις ἐμφαίνωσι τὶ κοινὸν, τὸ Ὠθεῖν (pousser), ἡ πρώτη ὅμως σημαίνει ὤθησιν ἀδιόριστον, ἡ δὲ τοῦ Σομαυέρα ὤθησιν ὡρισμένην πρὸς μέρος τι, καὶ ἐξαιρέτως κοῖλον, ὁποία ἤθελ' εἶσθαι φελλοῦ ἢ ἄλλου τινὸς πώματος, μὲ τὸ ὁποῖον φράσσομεν τὰ στόματα τῶν βωκαλίων ἐμβάλλοντες μὲ βίαν (faire entrer de force, enfoncer) ἢ μαχαιρίου ἐμπηγομένου ἀπὸ τινὰ μὲ σκοπὸν νὰ πληγώσῃ ἢ καὶ νὰ φονεύσῃ (plonger l'épée dans), κατὰ τὸ ἀλλοῦ (Ἄτακτ. I, σελ. 288) σημειωθὲν παράδειγμα. Κατὰ ταύτην λοιπὸν τὴν σημασίαν τὸ ῥῆμα εἰς τὸν Ἀπολλώνιον καὶ εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν ἴσως μετεστράφη εἰς τὸ Ἀμπώθω ἀπὸ τὸ Ἐμπώθω, ὡς καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα παραδείγματα (Ζ. Ἀντάμα καὶ Ἐντάμια. Τὸ Ἐμπώθω τοῦτο παράγεται ἀδιάστως ἀπὸ τὸ Ἐμπόω, ὡς τὸ Γνόω ἔγινεν εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν Γνώθω, καὶ τὸ Νοῶ, Νοιώθω. Τοῦ Ἐμπόω ἡ κυρία σημασία εἶναι Ἐμπήγω τι, διὰ νὰ φράξω (boucher), καὶ τὸ ῥηματικόν του, Ἔμπωμα, ὡς ἀπὸ τὸ ἁπλοῦν Πόω εἶχαν οἱ παλαιοὶ τὸ Πῶμα (bouchon). Τοῦτο πρῶτον ἐσήμαινε τὸ Ἐμπώθω,

ἔπειτα, καταχρηστικῶς ἐσήμανε καὶ τὸ ἁπλῶς κουντῶ τι, μεταβαλθὲν βαρβάρως εἰς τὸ Ἀμπώθω. Τούτου μαρτύριον ἀκόμη, ὅτι τὸ Ἀμπώθω ἐλέγετο καὶ Ἀμπώνω (κατὰ τὸ Νοιώνω καὶ Νοιώθω), ἤγουν ἀπὸ τὸ αὐτὸ πάλιν Ἐμπόω, Ἐμπόνω (ὡς Χρυσόω, Χρυσόνω), ὅπου δὲν ἔχει πλέον τόπον τὸ Ὠθῶ. Ζ. καὶ Πόθω.

ἜΜΨΥΧΟΣ (animé, doué d'une ame). Ζ. Ναί.

ἜΝΕ, ἢ Ἔνεν ἢ Ἔνι, σήμερον Εἶναι (est), οἷον ΘΚ,

Ὅποιος ἔνε χριστιανὸς, τὴν πόλιν ἂς τὴν κλαύσῃ.

Καὶ πάλιν, ΘΚ,

Καὶ τοῦτο ἔνεν ἀληθὲς, στοχάσου καὶ νὰ τόβρῃς.

Καὶ πάλιν, ΘΚ,

Ὅτι ἔνι τοῦ κόσμου χαλασμὸς, ὡς τὸν καιρὸν τοῦ Νῶε

Καὶ, Ἔνεν, πληθυντ. (sont), οἷον ΘΚ,

Ποῦ ἔνεν οἱ φιλόσοφοι ῥητορικοὶ Ῥωμαῖοι;

Οἱ στίχοι εἶναι ἀπὸ τὸν Θρῆνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ποίημα οὕτως ἐπιγραφόμενον. Θρηνεῖ ὁ ποιητὴς τὴν ἀπὸ τοὺς Τούρκους ἅλωσιν, καὶ τὴν πτῶσιν τῆς Γραικορωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας. Κατὰ δυστυχίαν, οἱ κατὰ τὴν κρίσιν του φιλόσοφοι καὶ ῥήτορες ἦσαν οἱ Διπλοκαλαμαράτοι καὶ Τετρακαλαμαράτοι τοῦ Πτωχοπροδρόμου (Ἴδε Ἄτακτ. 1, Προλεγόμεν. σελ. λζ΄, σημ. 2).

ἘΝΕΜΠΛΈΚΩ. Ζ. Ἀκμί.

ἘΝΈΧΟΜΑΙ, εἶμαι χρεώστης, νὰ πράξω τι, ἐν βάρει ποινῆς ἀπὸ τοὺς νόμους, ἂν τὸ ἀμελήσω. Ἔλεγαν βαρβάρως καὶ Ἐν-

τέχομαι μὲ προσθήκην τοῦ τ. (Ἴδε Δουκάγγ. λέξ. Ἐντέχεσθαι καὶ Προβελήτζη).

ἘΝΙ. Ζ. Ἐνε.

ἜΝΝΟΙΑ (projet, dessein), οἷον ΑΚ,

Υἱέ μου ἂν ἔχῃς μέριμναν ἢ ἔννοιαν εἰς νοῦν σου,
Νὰ κάμῃς πρᾶγμα τίποτες ὁποῦ ποθεῖς καὶ θέλεις,
Βλέπε μὴ λέγεις φανερῶς τὸν λογισμόν σου ὅλον.

Σήμερον τὸ μεταχειρίζομεθα πλέον εἰς σημασίαν τοῦ φροντίς, μέριμνα (souci), οἷον Αἱ ἔννοιαι καὶ τὰ βάσανα μ' ἐγήρασαν. Τὸ ῥῆμα ὅμως Ἐννοιάζομαι (χυδ. Ἐγνοιάζομαι) σημαίνει ἁπλῶς τὸ φροντίζω.

ἘΝΝΟΙΆΖΟΜΑΙ. Ζ. Ἔννοια.

ἘΝΤΑΛΌΝΩ, θαμβόνω (éblouir). Ὁ Σομαυέρας καὶ ὁ Δουκάγγιος τὸ γράφουν Ἐνταλώνω. Ἀπὸ ῥῆμα ἀμάρτυρον Ἐνταλόω (ὡς ἀπὸ τὸ Χρυσόω τὸ Χρυσόνω), τοῦτο δὲ πιθανὸν ὅτι ἀπὸ τὸ Τάλως· « Τάλως, ὁ ἥλιος » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Ἓν ἀπὸ τὰ θαμβόνοντα τοὺς ὀφθαλμοὺς εἶναι καὶ ἡ εἰς τὸν ἥλιον ἀτένισις. (Ἴδ. Ἄτακτ. Ι, σελ. 164).

ἘΝΤΆΜΑ (ensemble). Καλῶς λέγεται Ἀντάμα, ἐπειδὴ εἶναι ἀπὸ τὸ Ἐν τῷ ἅμα, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὰ ἑξῆς παραδείγματα, οἷον, ΒΧ,

Ἱστήκει δὲ καὶ Βελθάνδρος ἘΝΤΆΜΑ μετ' ἐκείνους.

Καὶ πάλιν, ΒΧ,

Φωνὰς τρανὰς ἐφώναξαν οἱ πάντες ἘΝ ΤΩ͂ ἍΜΑ.

Καὶ τρίτον, ΒΧ,

Ὥρα οὐκ ἐδιέβαινε νὰ μὴ εὑρεθοῦν ἘΝΤΆΜΑ,
Ἡ κλίνη τοὺς ἐχώριζεν, ἡ κοίτη δὲ καὶ μόνον.

Ἔλεγαν καὶ Ἐνταμῶς, οἷον ὁ αὐτὸς ΒΧ,

Καὶ τοῦ ῥηγὸς κατόπισθεν, καὶ ἐνταμῶς κυνηγοῦσιν.

Καὶ Ἐνταμοῦ (Ἴδ. Δουκάγγ. λέξ. Μποῦφα). Τοῦτα δὲ ἴσως εἶναι ἀπὸ τὸ Ἐν τῷ ὁμῶς, καὶ Ἐν τῷ ὁμοῦ.

ἘΝΤΑΡΑ, οἷον, Β,

Ταῦτά λεγεν ὁ δυστυχὴς μὲ πόνους καὶ μὲ δάκρυα·
Καὶ ἐκ τοῦ πόνου τῆς καρδίας ἐξέβαινεν ἘΝΤΑΡΑ.

Συχνότερα γράφεται Ἀντάρα· καὶ ταύτην τὴν γραφὴν ἔχει καὶ ὁ Σομαυέρας μὲ ἐξήγησιν, « Brezza, tempesta di » venti et pioggia » (Γαλλ. orage). Ὁ Δουκάγγιος εἰς τὸ Ἐντάρα (σελ. 389), φέρει τοὺς ὁποίους ἔφερα κ' ἐγὼ ἀνωτέρω δύο στίχους, ἀλλὰ χωρὶς ἐξήγησιν. Εἰς δὲ τὸ Ἀντάρα (σελ. 82) ἐξηγεῖ τὴν λέξιν ὡς συνώνυμον τοῦ Ἀνταρσία rebellio (Γαλλ. rebellion, révolte, soulèvement), ἀπὸ τὸ Ἀνταίρω. Τὴν σήμερον δὲν γνωρίζομεν πλὴν τὴν διὰ τοῦ ᾱ γραφὴν, Ἀντάρα, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν τὸ ἐξηγεῖ ὁ Σομαυέρας σημασίαν. Ἂν δὲν πλανῶμαι, ἡ λέξις εἶναι φθαρμένη ἀπὸ τὸ Ἀνταερία, ἐπειδὴ εὑρίσκεται εἰς τὰ Λεξικά μας καὶ Ἀρικὸν, ὁ σφοδρὸς ἄνεμος (vent impétueux), ἀντὶ τοῦ Ἀερικόν. Εἶναι λοιπὸν ἡ Ἀνταερία, σφοδρῶν ἀνέμων ἀντίστασις, ἀντανεμία· διότι μεταχειριζόμεθα πολλάκις τὸ Ἀὴρ εἰς τὴν σημασίαν τοῦ Ἄνεμος. Ἐμπορεῖ βέβαια νὰ σημαίνῃ ἡ Ἀντάρα καὶ τὴν Ἀνταρσίαν (soulèvement), ὄχι ὅμως ὡς τῆς αὐτῆς συγγενείας λέξις, ἀλλὰ μεταφορικῶς, ὡς καὶ τῶν Γάλλων τὸ orage μεταφέρεται συχνὰ εἰς τὰς δημώδεις ταραχάς. Ἰδοὺ πῶς εἰκονίζει ὁ Αἰσχύλος (Προμ. δεσμ. 1093) τὴν Ἀντάραν,

——— Σκιρτᾷ δ' ἈΝΕΜΩΝ
Πνεύματα πάντων, εἰς ἄλληλα
ΣΤΑΣΙΝ ἀντίπνουν ἀποδεικνύμενα.

ἘΝΤΑΥΓΩ̃, ἐπίῤῥ. εἰς τὸν αὐτὸν καιρόν (en même temps). Ἐπειδὴ τὸ Ἐν τῷ ἅμα, ἐσυντέθη εἰς ἐπίῤῥημα τὸ Ἐντάμα, εὔλογον μὲ φαίνεται νὰ λέγωμεν καὶ Ἐνταυτῷ ἀντὶ τοῦ Ἐν τῷ αὐτῷ, ἢ Ἐν ταὐτῷ. Ζ. Ἐντάμα, καὶ Ἀφοῦ.

ἘΝΤΡΈΠΟΜΑΙ, αἰσχύνομαι, συςέλλομαι, σέβομαι (avoir honte, respecter). Ζ. Παροῦ. Ἡ σημασία εἶναι παλαιά. « Οὔτ' ἐκείνους τοὺς λόγους αἰσχύνῃ, οὔτε ἡμῶν τῶν νόμων » ἐντρέπῃ » εἶπεν ὁ Πλάτων (Κρίτων σελ. 52). Λέγει καὶ ὁ Σοφοκλῆς, « Οὐδὲν ἐντρέπῃ ἐμοῦ γε » (Ἠλεκτρ. 519), λαβὼν ἀφορμὴν ἀπὸ τὴν Ἰλιάδα (ό, 553) τοῦ Ποιητοῦ, ὅπου ὁ Ἕκτωρ λέγει πρὸς τὸν Μελάνιππον,

——————— Οὐδέ νύ σοί περ
Ἐντρέπεται φίλον ἦτορ, ἀνεψιοῦ κταμένοιο;

Ἔλεγαν καὶ Διατρέπομαι, εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν. Ἴδε τὰ ἀλλοῦ (Πρόδρ. Ἑλλ. βιβλιοθ. σελ. 301) σημειωθέντα, εἰς τὰ ὁποῖα προσθέτω φράσιν τῆς γλώσσης καὶ τῆς σημερινῆς καὶ τῆς παλαιᾶς ἰδίαν, τὸ Ἐντρέπομαι τί τινά, ἀντὶ τοῦ χρεωςῶ τὶ εἰς τινά. Οὕτω λέγομεν, ;Τί τὸν ἐντρέπομαι; Δέν τον ἐντρέπομαι τίποτε (je ne lui dois rien). Παρόμοια εἶπεν ὁ Ἡρόδοτος (I, 61) περὶ τῶν Πεισιςρατιδῶν, » Ἤγειρον δωτίνας ἐκ τῶν πόλεων, αἵτινές σφι προηδέατό κού » τι » Ἐμάζευαν δῶρα ἀπὸ τὰς πόλεις, ὅσαι πρότερον τοὺς ἐντρέποντο τί, ἤγουν τοὺς ἐχρεωςοῦσαν. Καὶ πάλιν (III, 140), « Τίς ἐςι Ἑλλήνων εὐεργέτης, τῷ ἐγὼ προαιδεῦμαι; » ;Τίν' ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας ἐντρέπομαι κἀμμίαν εὐεργεσίαν; ἤγουν χρεωςῶ, ἢ ὡς εἶπεν ὁ Θουκυδίδης (I, 32) προοφείλω εὐεργεσίαν.

ἘΝΤΡΟΠΑΛΌΣ (pudique, modeste) ΑΚ,

Υἱέ μου ἂς ἦσαι ἐντροπαλὸς, καὶ ὅταν συντυχαίνῃς,
Ἂς ἔνι ὁ λόγος σου ὀρθὸς, τὰ δὲ λαλεῖς, ἀλήθεια.

Ἐντροπαλὸς, ἀπὸ τὸ Ἐντρέπω, ὡς ἀπὸ Τρέχω, Τροχαλός. Ἡ κυρία του σημασία ἤθελ' εἶσθαι, συρόμενος ἢ τρεπόμενος εἰς τὸπίσω, ὅθεν ῥῆμα παράγωγον τὸ Ἐντροπαλίζομαι, καὶ ὁ Ἐντροπαλιζόμενος τοῦ Ὁμήρου (Ἰλιάδ. λ', 547).

ἘΝΤΡΟΠῊ (honte, déshonneur). Ζ. Παροῦ.

ἘΝΤΡΟΠΙΆΖΩ (confondre, couvrir de honte), τὸ παθητικ. Ἐντροπιάζομαι (être confondu, couvert de honte), ἡ μετοχ. Ἐντροπιασμένος (perdu d'honneur). Ζ. Ξένος. 2) ὅταν ὁ λόγος ἦναι περὶ ἀνδρὸς σχετικῶς πρὸς γυναῖκα, Τὴν ἐντροπίασε, σημαίνει τὴν ἐγνώρισε βιάσας ἢ ἀπατήσας (violer, ἢ séduire). Εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν ἐμεταχειρίσθησαν οἱ παλαιοὶ τὸ Αἰσχύνω καὶ τὸ Καταισχύνω, ὡς ἐσημειώθη ἀλλοῦ (Πρόδρ. Ἑλλ. βιβλιοθ. σελ. 312 καὶ 366, καὶ Ἰσοκρατ. τόμ. II, σελ. 47, καὶ 324).

ἘΞΆΓΓΟΝΑ. Ζ. Ἐξάγκωνα.

ἘΞΆΓΚΩΝΑ, ἐπίῤῥημ. (les mains liées en arrière), οἷον, Β,

> Σίδηρα εἰς τοὺς πόδας των, ἐξάγκωνα δεμένους,
> Μὲ τὸ σχοινὶν ςὸν τράχηλον ὡς καταδικασμένους.

Λέγομεν καὶ Ὀπισθάγκωνα εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν, εἰς τὴν ὁποίαν εἶπε καὶ ὁ Οὐϊργίλιος, manus post terga revinctum (*Æn.* II, 57). Ἐκ τούτου καὶ τὸ ἑξῆς ῥῆμα.

ἘΞΑΓΚΩΝΊΖΩ (lier les mains de quelqu'un derrière le dos), οἷον, Β,

> Καὶ δένουσι τὰς χεῖράς του κ' ἐξαγκωνίζουσίν τον.

Καὶ Ὀπισθαγκωνίζω. Ζ. καὶ Φυλλοκάλαμον.

ἘΞΑΓΟΡΕΥΤῊΣ, πληθυντ. ἘΞΑΓΟΡΕΥΤΑῚ καὶ χυδ. Ἐξαγορευτάδες (confesseurs), οἷον, ΘΡ,

Καὶ ᾿θέρισε τὸν πίσκοπον κ' ἔκοψε τοὺς παπάδες,
Διακόνους καὶ κλησιαςικοὺς καὶ τοὺς ξαγορευτάδες.

Ὁ Ἐ ξ α γ ο ρ ε υ τ ὴ ς λέγεται καὶ Ἐ ξ ο μ ο λ ο γ η τ ή ς. Ὁ Δουκάγγιος δὲν ἐσημείωσε πλὴν τὴν πρώτην λέξιν· ὁ Σομαυέρας ἐθησαύρισε καὶ τὰς δύο. Ὀνομάζομεν συνεχέςερον ἀκόμη τὸν ἐξαγορευτὴν, Π ν ε υ μ α τ ι κ ὸ ν (ἐλλειπτ. τοῦ Πατέρα). Καὶ τὰ ῥήματα Ἐ ξ ο μ ο λ ο γ ῶ, Ἐ ξ α γ ο ρ ε ύ ω (confesser), καὶ Ἐ ξ ο μ ο λ ο γ ο ῦ μ α ι, Ἐ ξ α γ ο ρ ε ύ ο μ α ι (se confesser). Καὶ ἐπειδὴ περὶ ἐξομολογήσεως ὁ λόγος, δὲν εἶναι περιττὸν νὰ προσθέσω, ὅτι ἡ ἐξομολόγησις (ἡ κρυφὴ λέγω, ἑνὸς εἰς ἕνα πνευματικὸν) τῶν ἁμαρτημάτων, ἦτον ἄγνωςος εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐκκλησίαν· οὐδ' ἤρχισε νὰ ἐμβαίνῃ κατὰ μικρὸν εἰς τοὺς χριςιανοὺς, πλὴν μετὰ τὴν τετάρτην ἀπὸ Χριςοῦ ἑκατονταετηρίδα (Ἴδ. SUICER. *Thesaur. ecclesiast.* V. Ἐξομολόγησις, σελ. 1143-1150). Καὶ τότε, ἀφειμένη εἰς τὴν ἑκούσιον καθενὸς βουλὴν, ἑωσοῦ ὁ Πάπας Ἰννοκέντιος ὁ τρίτος, εἰς τὴν συγκροτηθεῖσαν (ἔτ. 1215) ἀπ' αὐτὸν ἐν Λατεράνῳ σύνοδον, τὴν ἐπέβαλεν ὡς χρέος εἰς τοὺς λαούς του (Ἴδ. MOSHEIM, *Hist. eccles.* tom. I, pag. 496, et III, pag. 209).

ἘΞΑΊΡΕΤΟΣ (distingué, excellent). Ζ. Ὄντως.

ἘΞΑΛΑΦΡΊΖΩ (alléger). Ζ. Δαμίν.

ἘΞΑΝΑΣΠΩ̃ (arracher). Ζ. Οὐδέν.

ἘΞΑΝΟΊΓΩ (épier, observer). Ζ. Καῦχος.

ἘΞΆΠΤΩ, ἐνεργ. βάλλω πῦρ εἰς ὕλην καύσιμον (allumer). Οὐδέτ. Ἐξάπτει ἡ καιομένη ὕλη ἀπὸ τὸ πῦρ (s'allumer)· Φ ύ σ α τ ὰ ξ ύ λ α, ἕ ω ς ν ὰ ἐ ξ ά ψ ω σ ι. Καὶ μεταφορικῶς

Ἐξῆψεν ὁ θυμός του (sa bile s'est allumée), καὶ Ἐξῆψεν ἀπὸ τὸν θυμόν του (il s'est transporté de colère).

ἘΞΕΛΑΦΡΌΝΩ καὶ Ἐξελαφρύνω. Ζ. Δαμίν.

ἘΞΕΠΊΤΗΔΕΣ. Ζ. Ἐπίτηδες.

ἘΞΕΣΤΗΚΏΣ (hors de soi-même). Ζ. Γίνομαι.

ἘΞΗΛΌΝΩ, διαλύω τὸ ἑνωμένον, καὶ κυρίως τὸ συνδεμένον μὲ καρφία. Ὁ ὡρολογᾶς ἐξηλόνει τὸ ὡρολόγιον, ὅταν τὸ διαλύει εἰς τὰ μέρη του. 2) χωρίζω τὰ συῤῥαμένα (découdre), οἷον, Ἐξήλωσα τὸ φόρεμα. 3) μεταφορικ. Ἐμποδίζω τὸν ἐργαζόμενον ἀπὸ τὸ ἔργον του, ἢ τὸν συλλογιζόμενον ἀπὸ τὴν προσοχήν του (détourner, distraire)· Τὸν ἐξήλωσεν ἀπὸ τὴν προσευχὴν, ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσιν, Μή μ' ἐξηλόνῃς, ἢ Μή μου ἐξηλόνῃς τὸν νοῦν. 4) Μεταβάλλω ἀπὸ τάξιν εἰς ἀταξίαν, ἀπὸ ὑγείαν εἰς νόσον (déranger)· ὅθεν, εἰς τὸ παθητικὸν, Τὸ ὡρολόγιον ἐξηλώθη, ὅταν δὲν δείχνῃ πλέον τὰς ὥρας, ἢ τὰς δείχνῃ ἄτακτα, Τὸ ϛομάχιον ἐξηλώθη, ὅταν δὲν χωνεύῃ τὰ φαγητὰ, ἢ τὰ χωνεύῃ κακά. Ἐξηλωμένην γυναῖκα λέγομεν, ἥτις ἔπαυσε νὰ γεννᾷ, ὄχι δι' ἡλικίαν, ἀλλὰ διὰ πάθος, ἢ νόσον.

Κακῶς γράφουν τὰ λεξικὰ Ξυλώνω, καὶ Ἀποξυλώνω, διὰ τοῦ ῡ, γραφὴν τῆς ὁποίας καὶ ἡ σημασία εἶναι διάφορος. Ζ. Ἀποξυλόνω.

Τὸ Ἐξηλόνω εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ τὸ Ἐξηλόω, σύνθετον ἀπὸ τὴν πρόθεσιν Ἐξ καὶ τὸ ῥῆμα Ἡλόω, τὸ καρφόνω. Ὅθεν σημαίνει κυρίως τὸ κοινῶς λεγόμενον Ξεκαρφόνω. Ὅτι δὲ αὕτη εἶναι ἡ παραγωγὴ καὶ ἐτυμολογία του, μαρτυρεῖται ἀπὸ τὸ ἐναντίον του, Προσηλόνω (Προσηλόω), καὶ τὰς ἀπὸ τοῦτο φράσεις· Εἶμαι προσηλωμένος, ἢ Ἔχω τὸν νοῦν μου προσηλωμένον εἰς τὴν ἀνάγνωσιν, εἰς

τὴν σπουδὴν, ἤγουν καταγίνομαι εἰς αὐτὰ μὲ τόσην προσοχὴν, ὡς νὰ ἦμην προσκαρφωμένος.

ἘΞΊΣΤΑΜΑΙ. Ὁ παρακείμενος τοῦ Ἐξίστημι, εἰς τὸν Β,

Ἐτρόμαξεν, ἐξέστηκεν, ἐφύρθην, ἐπαγώθην,

ἢ ἀπὸ συνήθειαν, ἢ κατὰ μακαρονισμόν. Τὸ ν εἰς τὸ Ἐφύρθην καὶ Ἐπαγώθην, εἶναι χυδαϊκὸς πλεονασμός.

ἘΞΟΔΙΆΖΩ καὶ Ξοδιάζω (dépenser). Ζ. Ἰδικός.

ἘΞΟΡΘΌΝΩ (venir à bout, réussir). Ζ. Ἦν.

ἘΞΟΡΊΖΩ (bannir). Ζ. Ξένος.

ἘΞΩΠΟΥΛΩ͂. Ζ. Χαροκοπῶ.

ἘΞΏΣΤΕΓΟΝ, τὸ ἐξέχον ἀπὸ τὴν πατωσίαν μέρος τοῦ οἴκου, τὸ ἔξω τῆς στέγης καὶ ἐπάνω τοῦ δρόμου.

Ἐὰν τὸ ἐξώστεγον σκεπάζεται ἄνωθεν μὲ τὴν αὐτὴν ὀροφὴν τοῦ οἴκου, καὶ ἔχῃ παράθυρα, εἶναι τὸ βαρβαροτουρκικῶς λεγόμενον Σαχνισίνι· ἐὰν δὲ ἦναι πανταχόθεν ἀνοικτὸν, ἔχον μόνον ἔμπροσθεν κιγκλίδας (Κάγκελλα) σιδηρᾶς ἢ ξυλίνας, εἶναι τὸ βαρβαροϊταλικῶς λεγόμενον Μπαλκόνιον (Balcone).

Κακῶς γράφεται Ξόστεγον, καὶ ἔτι χειρότερα Ξέστεγον. (Ἴδε Δουκαγγ. λέξ. Ῥίμνη).

ἘΠΑΙΝΕΎΩ (Ζ. Στάμενα). Τὸ αὐτὸ καὶ Ἐπαινῶ. Οὕτω λέγομεν καὶ Στερεύω καὶ Τελεύω, χωρὶς μεταβολὴν τῆς σημασίας, ὡς ἔλεγαν καὶ οἱ παλαιοὶ Τυραννῶ καὶ Τυραννεύω, Ἀρχηγετῶ καὶ Ἀρχηγετεύω. Τὸ δὲ Φιλεύω (régaler) καὶ τὸ Φιλῶ (baiser) ἤλλαξαν μὲ τὸν σχηματισμὸν καὶ τὴν σημασίαν.

ἘΠΑΊΡΩ (χυδ. Ἐπέρνω καὶ Πέρνω).

Ἀπὸ τὸν σωζόμενον ἀόριστον, Ἐπῆρα, φαίνεται, ὅτι τὸ Πέρνω εἶναι παραφθορὰ τοῦ Ἐπαίρω. Φαίνεται δ' ἔτι καὶ ἀπὸ τὴν χρῆσιν τῶν προγενεστέρων, οἱ ὁποῖοι ἐσήμαιναν τὸ αὐτὸ καὶ διὰ

τοῦ ἁπλοῦ Αἴρω· « Ὁ Καθολικὸς τὰς οἰκίας μου ἦρε. » (Δουκάγγ. λέξ. Καθολικός).

ἘΠΑΚΟΥΜΒΊΖΩ. Ζ. Παγώνιον.

ἘΠΙΔΈΞΙΟΝ. Ζ. Ἀγγεῖον.

ἘΠΊΚΟΥΠΑ. Ζ. Κούπα.

ἘΠΊΣΚΟΠΟΣ, χυδ. Πίσκοπος (évêque). Ζ. Ἐξαγορευτὴς, καὶ Μετά.

ἘΠΊΣΤΑΜΑΙ. Ζ. Φχυλατίζω.

ἘΠΙΤΑΓΟΫ́, χυδ. Πιταγοῦ (à dessein, exprès). Ὁ Δουκάγγιος τὸ γράφει Πιτακτοῦ· ὅθεν φαίνεται ἡ συγγένεια καὶ τῶν δύο, τοῦ πρώτου ἀπὸ τὸ Ἐτάγη, τοῦ δευτέρου ἀπὸ τὸ Τέτακται. Λέγει ὁ Ἡσύχιος (ἐξ ΕΔ) « Ἐξεπίταξ, ἐξεπίτη- » δες. » Ζ. Ἐπίτηδες.

ἘΠΙΤΉΔΕΙΟΣ, χυδ. Πιτήδειος (convenable), οἷον (Ἀπολλ. Τύρ.),

Ἕνα μνημούρην ὄμορφον πιτήδειο μαρμαρένο.

2) Ἐπιτήδειος εἴς τι, ἤγουν χρήσιμος, σύμφορος, οἷον (Ἡροδότ. I, 115), « Ἐς τοῦτο ἐπιτηδεώτατος. » 3) Ἐπιτήδεια (ἐπίρρ.) ἢ, Μὲ τρόπον ἐπιτήδειον, ἤγουν, ἐπιδέξιον (adroit), εὔλογον (spécieux), ὡς εἶπε καὶ ὁ Θουκυδίδης (VIII, 66) « Ἐκ τρόπου τινὸς ἐπιτηδείου. »

ἘΠΊΤΗΔΕΣ καὶ Ἐξεπίτηδες, συνώνυμα καὶ τὰ δύο τοῦ Ἐπιταγοῦ, καὶ συνήθη ὁμοίως εἰς τὴν σημερινὴν, ὡς καὶ εἰς τὴν παλαιὰν γλῶσσαν. Τὸ πρῶτον εὑρίσκεται εἰς τὸν Ἀριστοφάνην (Ἐκκλ. 116),

Οὐκοῦν ἐπίτηδες ξυνελέγημεν ἐνθάδε.

Τὸ δεύτερον, εἰς τὸν Πλάτωνα (Φαιδ. σελ. 95), « Ἐξεπίτηδες » πολλάκις ἀναλαμβάνω, ἵνα μή τι διαφύγῃ ἡμᾶς. »

ἘΠΩΔΥΝΑ, ἐπιρρ. (douloureusement). Ζ. Παρου.

ἘΡΓΌΧΕΙΡΟΝ (ouvrage, travail de mains). Ζ. Καλοσκοπίζω.

ἘΡΗΜΆΖΩ. Ὁ ἀόριςος εἶναι Ἐρήμαξα, καὶ Ἐρήμασα (dépouiller, réduire à la misère). Ζ. Γνώθω. 2) Ἐρημάζω, καὶ συνθέτως Κατερημάζω (dévaster, ruiner).

ἜΡΗΜΟΣ (dépouillé de tous ses biens, réduit à la misère). Ζ. Μαχεύγω. Ἔχομεν καὶ σύνθετον Παντέρημος, (ruiné de fond en comble). 2) πανάθλιος (misérable), οἷον (Ἀπολλ. τοῦ ἐν Τύρ.),

> Δὲν ἴδεν ἡ παντέρημος, ΚΑῚ τὰ κακὰ παρμένα
> Δὲν ἀποδίδουσι καλὰ εἰς τέλος εἰς κανένα.

Τὸ ΚΑῚ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ Ὅτι, Δὲν ἐκατάλαβεν, ὅτι τὰ κακῶς ἀποκτημένα δὲν καταντῶσι μέχρι τέλους εἰς ὠφέλειαν κανενός.

ἘΡΧΟΜΑΙ, τοῦ ὁποίου προςακτικὸν ἐδανείσθημεν ἀπ' ἄλλο ῥῆμα, τὸ Ἔλα, οἷον ΒΧ,

> Λοιπὸν ἔλα νὰ φύγωμεν ἀψοφητὶ καθόλου.

Τὸ Ἔλα, εἶναι τὸ παλαιὸν προςακτικὸν τοῦ Ἐλάω ῥήματος, ὅθεν καὶ τὸ ταυτόσημον Ἐλαύνω, ἀκόμη δὲ καὶ τὸ Ἐλεύθω, ὅθεν δανείζεται πολλοὺς χρόνους τὸ Ἔρχομαι. (Ἦλθον, Ἔλθω, Ἐλεύσομαι). Ἡ συνωνυμία φαίνεται προσέτι ἀπὸ πολλὰς φράσεις, εἰς τὰς ὁποίας ἀδιαφόρως ἐμεταχειρίζοντο τὸ ἓν ἢ τὸ ἄλλο ῥῆμα, οἷον « Εἰς τοῦτο ἦλθε μανίας » καὶ « Εἰς τοῦτο ἤλασε » μανίας. » Ὁ Πίνδαρος, ἐπικαλούμενος τὴν Μοῦσαν, λέγει (Ἰσθμ. V, 48),

> —————— Ἔλα νῦν μοι πεδόθεν·
> Λέγε, τίνες Κύκνον, τίνες Ἕκτορα, πέφνον.

Τὸ ὁποῖον ὁ Σχολιαςὴς ἐξηγεῖ, « Πρόαγε εἰς τοὔμπροσθεν » Τὸ Ἔλα σήμερον δὲν σημαίνει τί πλέον παρὰ τὸ Ἐλθὲ (viens),

ὡς τὸ ἐναντίον του, Ἄμε, τὸ Ἄπελθε (Ζ. Ἄμε). Καὶ ὡς ἐκεῖνο, τὸ συντάσσομεν ὁμοίως μὲ ἄλλα ῥήματα ἀσυνδέτως, οἷον Ἔλα εἰπέ με, Ἔλα γράψε. 2) ἐπίστρεψε, γύρισε, οἷον, Ἔλα εἰς τὸν νοῦν σου, Ἔλα εἰς τὸν ἑαυτόν σου.

ἘΡΧΟΜὈΣ, ἡ ἐνέργεια τοῦ ἐρχομένου (arrivée). 2) τὸ τέλος τῆς ἐνεργείας, ἤγουν ἡ παρουσία. Πολλά μ' ἐχαροποίησεν ὁ ἐρχομός σου, ἢ ὁ καλός σου ἐρχομός. Μὲ τὸν ἐρχομόν σου θέλουν ὅλα διορθωθῆν, ἤγουν ὅταν ἔλθῃς. Ὁ σχηματισμὸς τοῦ ὀνόματος τούτου (ἀπὸ τὸ Ἔρχομαι) εἶναι βάρβαρος, καθὼς καὶ ὁ Ὑπαγομὸς ἢ Ὑπαγεμὸς ἢ Παγεμὸς, ἀπὸ τὸ Ὑπάγομαι· καὶ τοιοῦτος, ὡς καὶ νὰ ἔλεγες Πλεκομὸς, ἀπὸ τὸ Πλέκομαι, ἢ Φερομὸς ἀπὸ τὸ Φέρομαι. Οἱ Γραικορωμαῖοι ἀντὶ τοῦ Ἐρχομὸς, εἶπαν Ἔλθιμον (Δουκάγγ. σελ. 374), ἀπὸ τὸν ἄχρηστον ἐνεστῶτα (δηλαδὴ), Ἔλθω, ὄχι Ἑλληνικώτερον, ἴσως ὅμως ἀναλογικώτερον, ὡς ἀπὸ τὸ Ἔθω, Ἔθιμον. Τῶν παλαιῶν τὸ Ἔλευσις δὲν ἐφυλάχθη πλὴν εἰς τὸ σύνθετον Συνέλευσις.

ἘΣΜΊΓΟΜΑΙ. Ζ. Σμίγω.

ἜΣΤΑΙ, ἀντὶ τοῦ κοινοτέρου καὶ τότε καὶ σήμερον, Θέλει εἶσθαι (sera). Ζ. Ἰδικός.

ἘΣΧΑΤΌΓΗΡΟΣ (vieux, décrépit). Τοῦτο οἱ βωμολόχοι ἐπαρῴδησαν εἰς τὸ Σκατόγερος (ὄνομα καὶ ἄσεμνον καὶ ἀφιλάνθρωπον), σύνθετον ἀπὸ τὸ Σκατὰ (excrémens) καὶ τὸ Γέρων.

ἜΣΩ (dedans). Ζ. Νά. Σήμερον λέγομεν Μέσα.

ἘΣΏΒΡΑΚΟΝ. Ζ. Συντρόφιον.

ἘΣΩΤΙΚΆ (χυδ. Σωτικά). Ζ. Τίτια.

ἘΤΌΤΕΣ, ἀντὶ τοῦ Τότε (alors). Ζ. Γνώθω.

ἘΤΟΥ̃ΤΟΣ, ἀντὶ τοῦ Τοῦτος, καὶ τοῦτο πάλιν ἀντὶ τοῦ Οὗτος (celui-ci, ce, cet). Ζ. Ἐγρήγορα.

ΕΥΓΑΖΩ, Εὐγάλλω, ἢ Ἐβγάλλω, ἀπὸ τὸ Ἐκβάλλω, κατὰ μετάθεσιν καὶ ἐναλλαγὴν τῶν γραμμάτων βάρβαρον.

ΕΥΓΑΙΝΩ ἢ Ἐβγαίνω (sortir), ἀπὸ τὸ Ἐκβαίνω. Ὁ ἀόριστος Εὔγη. (Ζ. Ἐγρήγορα). Εὐγῆκαν. Ζ. Ῥάσσω.

ΕΥΓΑΤΙΖΩ (profiter, avancer, faire des progrès), οἷον, ΣΦ,

> Ὁ μάςορας ὁ ζαριστὴς πιστεύει νὰ εὐγατήσει,
> Καὶ μ' ἀδικίας ψηλο[illegible]ᾶ, ἐλπίζει νὰ πλουτήσει.

Ἡ ὀρθή του γραφὴ εἶναι Αὐγατίζω ἢ Αὐγατῶ, τοῦ ὁποίου τὸ ἀπαρέμφατον, Αὐγατεῖν, φέρει ὁ Δουκάγγιος (App. pag. 30) μὲ τὴν ἐξήγησιν augere (Αὐξάνω). Ἀξιοσημείωτος εἶναι ἡ λέξις, διότι ὑποθέτει θεματικώτερον ἄλλον ἐνεςῶτα, Αὔγω, ἢ Αὐγέω, ἄχρηςον καὶ σιωπημένον εἰς τοὺς Ἕλληνας, οὐδ' ἀπὸ τοὺς γραμματικοὺς παρατηρημένον, τὸν ὁποῖον ὅμως ἐφύλαξε τῶν Λατίνων ἡ γλῶσσα Augeo, καὶ μαρτυροῦν τῆς κοινῆς ἡμῶν γλώσσης τὰ παράγωγα Αὐγατῶ καὶ Αὐγατίζω, ἀπὸ τὸν παρακείμενον Ηὔγηται, ἢ Ηὔγαται τοῦ Αὐγέομαι ἢ Αὐγάομαι ῥήματος. Οἱ γραμματικοὶ ἠρκέσθησαν νὰ ὀνομάσωσι τὸ Ἀλέξω, Αὔξω, Ἕψω, ὡς τρεῖς Ἀττικοὺς ἐνεστῶτας, μ' ὅλον ὅτι εἶναι κοινοὶ εἰς ὅλας τὰς διαλέκτους, πλὴν τοῦ Ἀλέξω, τοῦ ὁποίου σώζεται ὁ ἐνεςὼς Ἀλέκω. Οὕτω καὶ τὸ Ἕψω εἶχεν ἀρχαιότερον ἐνεστῶτα, τὸ Ἕφω, καὶ τὸ Αὔξω, τὸ Αὔγω, οἱ ὁποῖοι, ὡς τὸ ἐσημείωσεν ὁ Σνεϊδέρος (λέξ. Αὔξω καὶ Ἕψω), δὲν φαίνονται πλέον εἰς τὴν παλαιὰν γλῶσσαν. Ἰδοὺ λοιπὸν τὸ χρήσιμον τῆς κοινῆς γλώσσης εἰς τὴν ἀκριβεςέραν ἔρευναν τῆς παλαιᾶς, ἐπειδὴ μᾶς ἀνακαλύπτει, εἰς τὸ Αὐγατῶ, τὸν ἀρχαῖον γνήσιον τοῦ Αὔξω ἐνεςῶτα, Αὔγω.

Λέγομεν ἐνεργητικῶς, Αὐγατίζω τὸ ἔργον (avancer

la besogne); καὶ οὐδετέρως, Τὸ ἔργον Αὐγατίζει ἢ Αὐγατεῖ (la besogne avance).

ΕΥΓΕΝΕΣΤΑΤΟΣ. Τὸ ἐπίθετον τοῦτο ἔγινε σήμερον τόσον κοινὸν, τόσον εὐτελὲς, ὥςε δύναται πᾶς ἕνας νὰ τὸ ἀγοράσῃ καὶ νὰ τὸ στολισθῇ δι' ὀλίγον τὶ, ἢ καὶ νὰ τὸ λάβῃ δωρεὰν, χωρὶς νὰ ἐξοδεύσῃ τίποτε· διότι οἱ πωλοῦντες ἢ χαρίζοντες αὐτὸ εἶναι πάντοτε ὁ ἀπαίδευτος ὄχλος, ἢ οἱ ἀπόλυτοι ἡγεμόνες, ἤγουν ἄνθρωποι μὴ γνωρίζοντες τί πωλοῦν ἢ τί χαρίζουν, ἢ χαρίζοντες καπνὸν, διὰ νὰ ζωπυρῶσι τὸ ἀπόλυτον τῆς ἐξουσίας των. Τοῦτο συμβαίνει μάλιστα εἰς τὰς δυσνομουμένας πολιτείας. Ὅταν ἡ πολιτεία εὐνομῆται, δὲν ἔχει οὔτε πολίτας ἐξαιρέτως ὀνομαζομένους εὐγενεῖς, οὔτε μέρος πολιτῶν ἄξιον νὰ ὀνομάζεται ὄχλος· ἐπειδὴ αὐτὴ ἡ εὐνομία γεννᾷ τὴν ἀρετὴν, καὶ εὐγενίζει ὅλην τὴν πόλιν ἐντάμα, ὄχι τοῦτον ἢ ἐκεῖνον τὸν πολίτην χωριστά. Ὁ τίτλος οὗτος ἐγεννήθη εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα, ὄχι ὅτε εὐνομοῦντο, οὐδ' ὅτ' ἐδίωξαν τοὺς Πέρσας, ἀλλ' ὅτε κατεφρόνησαν τοὺς νόμους, κ' ἐγυμνώθησαν ἀπὸ τὰς ἀρετὰς τῶν ἰδίων προγόνων. Μὴν ἔχοντες πλέον ἀρετὴν, ἐπενόησαν νὰ κάμωσιν ἄλλο τι ἔντιμον ἀντ' αὐτῆς· καὶ τοῦτο φυσικὰ ἔπρεπε νὰ ἦναι ὁ πλοῦτος. Οἱ πλούσιοι λοιπὸν ἐτιμῶντο, καὶ αὐτοὶ μόνοι ὠνομάζοντο Εὐπατρίδαι καὶ Εὐγενεῖς, ἀκόμη καὶ Ἄρχοντες, καθὼς τοὺς ὀνομάζουν ἔτι καὶ σήμερον, ὡς νὰ ἦτον ἄξιον ἐπαίνου καὶ τιμῆς πρᾶγμα, πλοῦτος χωρὶς ἀρετήν. Ἰδοὺ τί λέγει, σύγχρονος καὶ μάρτυς αὐτόπτης τῆς τότε φθορᾶς, ὁ κωμικὸς Ἄλεξις (παρ' Ἀθην. IV, σελ. 159),

> Α. Ἔστιν δὲ ποδαπὸς τὸ γένος οὗτος; Β. Πλούσιος·
> Τούτους δὲ πάντες φασὶν εὐγενεστάτους.
> Πένητας εὐπατρίδας γὰρ οὐδεὶς εἶς ὁρᾷ·

ἤγουν ὁ πένης Σωκράτης καὶ οἱ ὅμοιοι αὐτοῦ, ἐνομίζοντο ἀγε-

νέςατοι. Οἱ ἀγενέςατοι ὅμως οὗτοι ἐσπούδασαν νὰ λυτρώσωσι καὶ τοὺς πωλοῦντας καὶ τοὺς ἀγοράζοντας τὴν εὐγένειαν ἀπὸ τὴν μέλλουσαν ἀγενεστάτην τύχην, ἀλλὰ δὲν ἐδυνήθησαν. Οἱ εὐγενέςατοι ὑπετάχθησαν πρῶτον εἰς τοὺς Μακεδόνας, ἔπειτα εἰς τοὺς Ῥωμαίους, οἱ ὁποῖοι, εὐγενισθέντες καὶ αὐτοί, ἔσυραν μαζῆ των καὶ τοὺς Ἕλληνας εἰς τὸν ζυγὸν τοῦ ἀγενεστάτου ἔθνους τῶν Μουσουλμάνων. Καιρὸς εἶναι, μετὰ τόσον μακρὰν πεῖραν, νὰ ἐξυπνήσωμεν, ἀγαπητοί μου Εὐγενέςατοι!

ΕΥ̓ΘΕΙΆΖΩ (χυδ. Φτιάζω καὶ Φτιάνω), ἀπὸ τὸ Εὐθεῖα, ὡς ἀπὸ τὸ Ἄδεια, Ἀδειάζω, καὶ ἀπὸ τὸ Χρεῖα, Χρειάζομαι. Ὁ Δουκάγγιος (σελ. 549) φέρει παράδειγμα ἀπὸ ποιητὴν ἀνώνυμον τό,

Καὶ χρήζομεν νὰ εὐθειασθῇ, νὰ τὸ καλαφατίσω.

Δὲν μένει λοιπὸν ἀμφιβολία, ὅτι τὸ χυδαϊκὸν Φτιάνω ἐγεννήθη ἀπὸ τὸ Εὐθειάζω (rajuster, raccommoder). Ἴδε καὶ Ἄτακτ. τόμ. I, σελ. 244. 2) Σημαίνει προσέτι τὸ Καλλωπίζω (ajuster, parer), ὅθεν καὶ τὰ Φτιασίδια (Εὐθειασίδια) τὰ καὶ Νιψίδια (cosmétiques) ὀνομαζόμενα. Τοῦτο ἐλέγετο καὶ συνθέτως Ἀποφθιάζω (Ζ. Σπαςρεύω)· τὸ ὁποῖον ὅμως εἰς ἡμᾶς σήμερον σημαίνει τὸ τελειόνω τὸ ἔργον (achever). 3) Τὸ ἁπλῶς σκευάζω, κάμνω, ἑτοιμάζω τὶ (faire, préparer) οἷον, Μοῦ ἔφτιασε (εὐθείασε) μίαν ζυγὴν ὑποδήματα. Ὅθεν καὶ τὸ Φτιαστικὸν (Εὐθειαστικὸν), ὁ μισθὸς τοῦ τεχνίτου.

ΕΥ̓ΜΟΡΦΟΝ (beau). Ζ. Ὄντως.

ΕΥ̓ΜΟΡΦΌΝΩ, Ἑλλην. Καλλωπίζω (embellir). Ζ. Σπαστρεύω.

ΕΥ̓ΡΊΣΚΩ (trouver). Εὑρίσκω τὸν καιρὸν Ζ. (Κον-

τεύγω). Εὑρίσκω καλάν. (Ζ. Λόγος). Εὑρίσκω ἤ τὸ χαμένον, ἤ τὸ ζητούμενον.

Σημαίνει καὶ τὸ τυχαίνω, ἀπαντῶ. Τὸν εὕρηκα ἤ Τὸν ηὗρα εἰς τὴν ἀγορὰν, εἰς τὸν δρόμον. Καὶ κατὰ τοῦτο τὸ σημαινόμενον νοοῦνται αἱ κατάραι, Κακὴ ὥρα, ἤ Κακὴ τύχη νὰ τὸν εὕρῃ! ὡς εἶπεν ὁ Σοφοκλῆς (Οἰδ. Τύρ. 887),

Κακά νιν ἕλοιτο μοῖρα!

Οἱ χυδαῖοι λέγουν, Φουρτούνα νὰ τὸν εὕρῃ! Τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ, Ὁ Θεὸς νὰ τὸν εὕρῃ! κατὰ τὸ (Θεοκρίτ. X, 17),

Εὗρε θεὸς τὸν ἀλιτρόν,——————

καὶ τὸ (Γενέσ. μδʹ, 16), « Ὁ δὲ Θεὸς εὗρε τὴν ἀδικίαν τῶν » παίδων σου, » καὶ τὴν Δαυϊτικὴν (ψαλμ. καʹ, 8) κατάραν, « Ἡ δεξιά σου Εὕροι πάντας τοὺς μισοῦντάς σε. »

Εὕρηκα εὕρημα (faire une trouvaille). Ἡ φράσις εὑρίσκεται ἀπαράλλακτος εἰς τὸν Ἡρόδοτον (VII, 10, § 4).

Εὑρίσκω (trouver, juger), κρίνω, νομίζω, οἷον· Πῶς τὸ εὑρίσκεις; Τὸ Εὑρίσκω καλὸν, κακὸν, ὡς καὶ ὁ Ἡρόδοτος (VII, 10, § 4), « Τὸ γὰρ εὖ βουλεύεσθαι, κέρδος » μέγιστον εὑρίσκω ἐόν. »

Εὑρίσκω τὸ ἀπορούμενον (deviner), οἷον Ηὗρε τὸ αἴνιγμα, « Πρόβλημα ὑμῖν προβάλλομαι, ἐὰν ἀπαγγείλητε » αὐτὸ... καὶ εὕρητε, δώσω ὑμῖν κ. τ. λ. » (Κριτ. ιδʹ, 12).

Εὑρίσκομαι, μέσ. ῥῆμ. Εὑρέθη μὲ γυναῖκα, ἤγουν τὴν ἐγνώρισε σαρκικῶς. Ἴσως ἔλαβεν ἀφορμὴν ἡ φράσις ἀπὸ τοὺς Ἑβδομήκοντα (Δευτερονομ. κϐʹ, 22) « Ἐὰν δὲ εὑρεθῇ ἄνθρω-» πος κοιμώμενος μετὰ γυναικὸς κ. τ. λ. »

Εὑρίσκομαι (venir au secours), οἷον, Μοῦ εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην, ἢ εἰς τὴν χρείαν.

ΕΥ̓ΤΥΧΟΣ, *εὐτυχὴς*, *οἷον* Β,

Εὔτυχος καὶ καλότυχος καὶ μέγας ῥιζηκάρης.

Σήμερον συνειθίζεται μόνον τὸ Εὐτυχὴς (heureux). *Συμφέρει νὰ προσλάβωμεν καὶ τὸ* Εὔτυχος (qui réussit) *διὰ νὰ σημάνωμεν τὴν ἐκ μελέτης καὶ ἐμπειρίας ἀποκτωμένην ἐπιδεξιότητα νὰ σκοπεύῃ τὶς* (mirer) *ἀκριβῶς καὶ νὰ τυχαίνῃ τὸν σκοπὸν, οἷον,* Τοξότης εὔτυχος. *Αὐτὸ τὸ πρᾶγμα μᾶς διδάσκει ὅτι τὸ* Εὐτυχὴς *ἐδῶ ἤθελ' εἶσθ' ἀκυρολογία. Τὸ* Ῥιζικάρης *παράγεται ἀπὸ τὸ* Ἰταλ. rischioso (hasardeux).

ΕΥ̓ΦΟΡΟΣ. Ζ. Ῥάσσω.

ἘΦΕΤΟΣ. Ζ. Ἀφίορκος.

ἘΧΘΡΟΣ, *ὅστις μισεῖ, καὶ θέλει κακὸν τινός.* Ἐχθρὸς φανερὸς, κρυφὸς, ἀδιάλλακτος, ἄσπονδος, ἀδυσώπητος. Ἐχθρὸς τῆς πατρίδος εἶναι, ὅςις δὲν τὴν ὠφελεῖ τὸ κατὰ δύναμιν. *Γνωςὴ εἶναι ἡ φιλοσοφικὴ παροιμία,* Κάλλιον θέλω ἕνα ἐχθρὸν φρόνιμον παρὰ δέκα τρελλοὺς φίλους. *Τῶν ἀνοήτων αἱ φιλίαι ὁμοιάζουν πολλάκις τοῦ γαδάρου τὰ φιλήματα, ὅςις, ὑψώσας τοὺς ἐμπροσθίους πόδας, νὰ ἐναγκαλισθῇ τὸν δεσπότην του, τὸν ἔῤῥηξε καταγῆς καὶ τοῦ ἐσύντριψε τὸ κρανίον.* 2) *Ὅςις ἀποστρέφεταί τι καλὸν ἢ κακόν.* Ἐχθρὸς τῶν ἡδονῶν, τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἐλευθερίας κ. τ. λ. 3) *Ἐχθροὶ λέγονται σχετικῶς πρὸς ἀλλήλους καὶ δύο στρατεύματα ἢ ἔθνη, τὰ ὁποῖα εἶναι εἰς πόλεμον.* Ὁ ἐχθρὸς πλησιάζει, Οἱ ἐχθροὶ ἐγύρισαν ὀπίσω, Ἔπεσεν εἰς τῶν ἐχθρῶν τὰς χεῖρας, Οἱ ἐχθροὶ τὸν ἐπίασαν, Ἐνικήσαμεν τοὺς ἐχθρούς. 4) *Λέγεται καὶ δι' ἄλλα πράγματα, μεταξὺ τῶν ὁποίων θεωρεῖται φυσικὴ ἢ ἠθικὴ ἀντιπάθεια·* Τὸ νερὸν εἶναι ἐχθρὸς τοῦ πυρός. *Ὅςις ἀγαπᾷ τοὺς τί-*

τλους, εἶν' ἐχθρὸς τῆς ἰσότητος καὶ τῆς δικαιοσύνης. Ὀνομάζομεν ἁπλῶς καὶ κατεξοχὴν Ἐχθρὸν τὸν διάβολον. Ὁ ἐχθρὸς τὸν ἐκούντησεν, ἢ τὸν ἐπείραξε, νὰ πράξῃ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο, συκοφαντοῦντες τὸν ταλαίπωρον. Ἔσω του φέρει πᾶς ἕνας καὶ τὸν ἐχθρὸν καὶ τὸν φίλον του, τὴν συνείδησιν· ὅταν τὸν κινῇ εἰς τὴν ἀδικίαν γίνεται Διάβολος· ὅτ' ἐξεναντίας, εἰς τὰ καλὰ καὶ τὰ δίκαια, γίνεται Θεός του, ἀγαθὸς « Δαίμων, ὃν ἑκάςῳ προςάτην καὶ ἡγεμόνα ὁ Ζεὺς » ἔδωκεν, ἀπόσπασμα ἑαυτοῦ· οὗτος δέ ἐςιν ὁ ἑκάςου νοῦς » καὶ λόγος » ὡς ἔλεγεν ὁ Μάρκος Αὐρήλιος (V, 27), ὅςις τὸν ἔφερεν εἰς τὴν ψυχήν του, καθὼς οἱ τύραννοι καὶ τῶν τυράννων οἱ φίλοι καὶ σύμβουλοι, φέρουν τὸν Διάβολον.

Τὸ Ἐχθρὸς παράγεται ἀπὸ τὸ Ἔχθος (τὸ σημαῖνον τὴν ἔχθραν), καὶ τοῦτο πάλιν ἀπὸ τὸ Ἔχω, ῥῆμα. Ἐκ τούτου ἴσως καὶ ἡ σημερινὴ διπλῆ γραφὴ καὶ προφορά, Ἐχθρὸς καὶ Ὀχθρὸς, κατὰ τὸ Ἐχυρὸς, καὶ Ὀχυρὸς, τῶν παλαιῶν, παραγόμενα ἀπὸ τὸ αὐτὸ ῥῆμα. Βεβαιοῦται ἀκόμη ἡ παραγωγὴ ἀπὸ τὴν χρῆσιν τοῦ ῥήματος εἰς ταύτην τὴν φράσιν, Ἄνθρωπε τί ἔχεις μ' ἐμέ; ἤγουν, διὰ τί μ' ἐχθρεύεσαι; Τοιοῦτον τὶ σημαίνει καὶ τοῦ Ποιητοῦ (Ἰλιάδ. Α', 81) τὸ,

> Εἴπερ γάρ τε χόλον γε καὶ αὐτῆμαρ καταπέψῃ,
> Ἀλλά τε καὶ μετόπισθεν ἜΧΕΙ κότον, ὄφρα τελέσσῃ.

ἜΧΩ. Τοῦ ῥήματος τούτου ὁ παρατατικὸς, ἑνωμένος μὲ ἄλλων ῥημάτων ἀπαρέμφατα, σχηματίζει τοὺς ὑπερσυντελικοὺς χρόνους τῆς σημερινῆς γλώσσης, κατὰ τοῦτο διαφέροντας ἀπὸ τοὺς Γαλλικοὺς ὑπερσυντελικοὺς, ὅτι ἐκεῖνοι τοὺς σχηματίζουν μὲ μετοχάς· Εἶχα εἰπεῖν (j'avais dit), οἷον (ΣΦ),

> Ἂν εἶχαν ἔλθειν ἔνδεκα ςὴν ἰδικήν μου χέραν,
> Ἐκέρδευα τὰ ὑπέρπυρα, καὶ εἶχα καλὴν ἡμέραν,

ἤγουν, Ἂν εἶχαν ἐλθεῖν, κατὰ ἀντιχρονισμὸν, ὑπερσυντελικὸν δηλαδὴ ἀντὶ παρατατικοῦ τοῦ, Ἂν ἤρχοντο.

Τὸ Ἔχω, πρὸ τοῦ Νὰ (τοῦ σημαίνοντος τὸ Ἵνα), ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ Δύναμαι (pouvoir). Ζ. Ξετρέχω.

Ἔχω λόγια, διαφέρομαι, φιλονεικῶ, οἷον, Δὲν θέλω νὰ ἔχω λόγια μ' αὐτόν. Ἔχω τίποτε, ἤγουν εἶναι τὶ κτῆμα ἴδιόν μου· σημασία γνωςὴ εἰς τοὺς παλαιούς. Ἀντὶ τοῦ Μέλλω, Ἔχω νὰ ὑπάγω εἰς τὴν ἀγοράν· φράσις ἐλλειπτικὴ, ἀντὶ τοῦ Ἔχω γνώμην ἢ σκοπὸν νὰ ὑπάγω, παρομοία τοῦ (Ἀριςοφαν. Βατρ. 1105),

Ὅ,τι περ οὖν ἔχετον ἐρίζειν
Λέγετον ———

Λέγετε λοιπὸν ὅ,τι ἔχετε νὰ φιλονεικήσετε. Τοιοῦτον εἶναι τὸ (ΑΚ),

Ὅτι ἀδίκους ὁ θεὸς ἔχει νὰ τοὺς κολάσῃ,
Τοὺς δ' ἀγαθοὺς καὶ τοὺς καλοὺς παράδεισον νὰ δώσῃ·

καὶ τὸ ἀνωτέρω (σελ. 102), « Ἐξελαφρίσειν ἔχεις » καὶ τὸ (σελ. 120) « Ἔχῃ νὰ κερδέσῃ. »

ἘΨΗΚΕΥΩ. Ζ. Ψήκει.

ἘΩΣ (jusques) μὲ γενικ. Ζ. Μικρός.

Ζ.

Ζ τὸ ςοιχεῖον, ἀντὶ τοῦ δ, Ζαρκάδιον ἀπὸ τὸ Δορκάδιον. — τοῦ ξ, Ζουλίζω ἀπὸ τὸ Ἐξυλίζω. — τοῦ σ (Ἄτακτ. Ι, σελ. 223). — τῶν δύο σσ (Ζ. Ῥάσσω) — τοῦ τ, οἷον Ζήζιγας ἢ Ζήζικας ἀπὸ τὸ Τέττιξ. — ἴσως καὶ τοῦ β. (Ζ. Ζουρλός). — προςίθεται, οἷον Δακρύζω, Διαλύζω, ἀπὸ τὸ Δακρύω, Διαλύω.

ΖΑΛΑ. Ζ. Ἄτακτ. Ι, σελ. 223.

ΖΑΡΒΌΣ. Συνηθέςερον εἶναι τὸ Ζερδὸς (gauche), οἷον Ζερδὸν χέριον. Τοῦ Ζαρδὸς παράδειγμα, ΘΚ,

> Ἀλλ' ὅμως νὰ γινώσκετε, ἐλαίαν ἔχει μαύρην
> Ὁποῦ γραψε τὸ ποίημα εἰς δεξιὸν μικρὸν δακτύλην,
> Καὶ εἰς τὴν χέραν τὴν ζαρδὴν ἄλλην ἐλαίαν πάλιν.

Καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς ΘΚ,

> Τοὺς δὲ κακοὺς, καὶ τοὺς δεινοὺς, καὶ τοὺς κριματισμένους,
> Τοὺς ἔχει μέγας ὁ κριτὴς ζαρδὰ ςαματισμένους.

Ζερδὰ ἐπίῤῥ., à gauche. Ζερδὸς, ἢ Ζερδοχέρης, gaucher.

Ἀπορῶ περὶ τῆς ἐτυμολογίας του· τοῦ Ἡσυχίου τὸ, « Ἐπιζὰξ, ἐπὶ τὰ ἀριςερὰ κ. τ. λ. » καὶ τὸ ἐναντίον του « Εὐρὰξ, ἐκ » πλαγίου, ἐκ δεξιῶν » δὲν ἀρκοῦν νὰ λύσωσι τὴν ἀπορίαν.

Ἐσημειώθη ἀλλοῦ (Ἰσοκρ. μέρ. Β, σελ. 179), ὅτι λέγομεν ἀσυνδέτως Ζερδὰ, δεξιὰ, ἀντὶ τοῦ Ζερδὰ καὶ δεξιά.

Τὸ Δεινοὺς δὲν ἐξεύρω ἂν ἦναι μακαρονισμὸς, ἢ ἂν ἐσυνειθίζετο εἰς τοὺς χρόνους τοῦ ποιητοῦ.

ΖΆΡΙ, πληθυντ. Ζάρια (Dés). Ζ. Μαχεύγω. Ζαριςὴς (joueur de dés). Ζ. τὸ αὐτὸ, καὶ Εὐγατίζω. Λέγεται καὶ Ζάριον καὶ Ἀζάριον.

Ὁ Δουκάγγιος εἴκασεν, ὅτι ἡ λέξις παράγεται ἀπὸ τὸ Γαλλικὸν hasard, καὶ ἄλλοι ἀλλαχόθεν, χωρὶς καμμίαν πιθανότητα. Εἷς μόνος ἐδίςασε, μὴ ἐξεναντίας οἱ Γάλλοι ἔλαβαν τὸ hasard ἀπὸ τὸ Γραικικὸν Ἀζάριον. Ἔμεινε νὰ ἐρευνήσωμεν, πόθεν μᾶς ἦλθεν ἡ λέξις. Ἂν δὲν ἀπατῶμαι, τὸ Ὀζάριον ὑποκοριςικὸν τοῦ Ὄζος, ἔγινεν εἰς ἡμᾶς Ἀζάριον, κατὰ τροπὴν τοῦ ο εἰς τὸ α, (ὡς τὸ Ὀρφανὸς Ἀρφανὸς, Ὁρμαθιὰ Ἀρμαθιὰ, καὶ ἄλλα τοιαῦτα), ἔπειτα καὶ Ζάριον, κατ' ἀφαίρεσιν τοῦ ἀρχικοῦ ςοιχείου, καὶ ταύτην συνήθη. Πιθανὸν

ὅτι Ὀζάριον ὠνομάσθη πρῶτον τὸ Κότσιον, εἶδος παιγνιδίου καὶ αὐτὸ παρόμοιον τῶν Ὀζαρίων. Κότζιον ὠνομάσθη τὸ Ἑλληνιστὶ λεγόμενον Ἀςράγαλος, ἤγουν τῆς κνήμης τὸ ἄκρον κόκκαλον, ἐξέχον δεξιόθεν καὶ ἀριςερόθεν, ὥςε νὰ σχηματίζῃ δύο Ὄζους (nœuds), κοινῶς Ῥόζους. Ἔπειτα διέβη τὄνομα, καὶ εἰς τὰ κυβοειδῆ σκευαςὰ κόκκαλα, τοὺς κατεξαίρετον ὀνομασθέντας Κύβους (dés). Αὐτὸ τὸ Κότσιον παράγεται ἀπὸ τὸ Κόττιον, μὲ τὸ ὁποῖον οἱ Γραικορωμαῖοι ἐσήμαιναν τοὺς κύβους ἢ τὰ Ἀζάρια (Ἄτακτ. τόμ. I, σελ. 305). Τὰ ὠνόμαζαν ἀκόμη καὶ Κόγκλους, ὄνομα φθαρμένον ἴσως ἀπὸ τὸ Κόκκαλον. Ἡ μαρτυρία, τὴν ὁποίαν φέρει ὁ Δουκάγγιος (λεξ. Ἀζάρι καὶ Κόγκλος) ἀπὸ Γλωσσάρια Γραικοβάρβαρα, πιθανολογεῖ τὴν ἐτυμολογίαν· « Ἀντίζηλον ἀςραγα- » λῶδες ἐν κύκλῳ, ςρογγύλον, καὶ εἰς τὸν γῦρον ὅλον μὲ » τοὺς ὄζους· ἢ ὁ γῦρος γεμάτος ΖΑΡΙΑ ἢ ΟΖΟΥΣ, ἢ » κόγκλους. »

ΖΗΖΙΓΑΣ ἢ Ζήζικας (cigale). Ζ. τὴν ἀρχὴν τοῦ Ζ ςοιχείου

ΖΗΛΕΥΩ (envier, jalouser). Ζ. Ποῦ καὶ ποῦ.

ΖΟΥΛΩ ἢ Ζουλίζω. Ζ. Ζουριάζω, σελ. 145.

ΖΟΥΡΙΑΖΩ (Ἑλληνιςὶ Φθίνω). Λέγεται κυρίως δι' ἐκείνους, τῶν ὁποίων ἡ ἕξις καὶ ὁ φυσικὸς ὄγκος τοῦ σώματος ἐλαττοῦται, χωρὶς αἰτίαν φανεράν· ὡς συμβαίνει μάλιστα εἰς τοὺς σπληνικούς.

Πιθανὸν ὅτι παρεφθάρη ἀπὸ τὸ πολύμορφον Ἑλληνικὸν Σειράζω, Σειριάζω, Σειριάω, Σειραίνω καὶ Σειρόω. Κατὰ τροπὴν τοῦ σ εἰς ζ ἔγινε πρῶτον Ζειριάζω (καθὼς ἀπὸ τὸ Σομφὸς ἐπλάσθη τὸ Ζοφὸς, καὶ ἀπὸ τὸ Σόγχος, τὸ Ζόχος), ἔπειτα, κατὰ τροπὴν τῆς ει διφθόγγου εἰς τὴν ου,

ἔγινε Ζουριάζω (καθὼς λέγομεν Σουσουράδα ἀπὸ τὸ Σεισουρίς).

Τὸ Σειράζω, Σειριάζω ἢ Σειριάω τῶν Ἑλλήνων ἐπαράγετο ἀπὸ τὸ Σείριος, ἄστρον ὀνομαζόμενον καὶ Κύων (Canicule), τὸ ὁποῖον συνανατέλλει καὶ συνδύνει μὲ τὸν Ἥλιον, ὁπόταν οὗτος ἦναι εἰς τὸν Λέοντα, ἤγουν εἰς ἐκεῖνον τὸν καιρὸν τοῦ Καλοκαιρίου, ὅτε συμβαίνουν τὰ σφοδρότερα καύματα. Ὅθεν, ἐπειδὴ τὰ καύματα ταῦτα ἀπεδίδοντο κοινῶς εἰς τὸ ἄστρον τὸν Σείριον, ὠνομάσθη καὶ Σειρίασις ἡ ἀπὸ τὴν μεγάλην καῦσιν τοῦ ἡλίου προξενουμένη φλόγωσις εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἢ εἰς τὰ λοιπὰ ζῶα. Τῆς φλογώσεως ἀκόλουθον εἶναι ἡ ἀνάλωσις καὶ κένωσις τῆς ὑγρασίας τοῦ σώματος, καὶ ταύτης πάλιν ἡ ἐλάττωσις τοῦ ὄγκου. Ἐντεῦθεν ἔλαβε τὸ Σειριάζω τρεῖς ἄλλας σημασίας. Α'. τὸ ἰσχναίνομαι, ἤγουν ζουριάζω· ὅθεν ἐξηγεῖται ἴσως καὶ τὸ ὄχι ἀκόμη καθαρὰ ἐξηγημένον τοῦ Ἱπποκράτους (Περὶ χυμ. τόμ. II, σελ. 321, Vanderlind) περὶ τοῦ οἰδήματος τοῦ σπληνός, « Οἷόν τι σπλὴν ἐνοιδέων » ποιέει... σχεδόν τι καὶ χρώματα κακίω, καὶ σώματα » ΣΕΙΡΕΟΪ » ὅπου ἄλλοι γράφουν ΣΕΙΡΙΟΪ Πιθανώτερον μὲ φαίνεται, ΣΕΙΡΟΈΙ ἢ ΣΕΙΡΟΪ (κατὰ τὸ Χρυσόει, οῖ). Ὅπως ἂν ἔχῃ ἡ γραφὴ, τὸ νόημα εἶναι, Τὰ σώματα ξηραίνονται, συμπίπτουν, συστέλλονται τὸν ὄγκον, καὶ κατὰ τὴν σημερινὴν γλῶσσαν, Ζουριάζουν. Λέγει ὁ Ἀρχίλοχος περὶ τοῦ Σειρίου ἄστρου (Παρὰ Πλουτάρχ. Συμποσ. προβλημ. III, 10),

> Ἔλπομαι, πολλοὺς μὲν αὐτῶν Σείριος καταυανεῖ
> ὀξὺς ἐλλάμπων, ———————

ἤγουν, Ὁ Σείριος θέλει τοὺς καταξηράνειν, τοὺς ζουριάσειν.

Τὸ ῥηματικὸν Σειρίασις, σημαίνει αὐτὴν τὴν νόσον, γραφομέ-

νηνκακῶς, Σιγρίασις, εἰς τὸν Δουκάγγιον (App. pag. 47). Εἰς τὰ βρέφη ἡ Σειρίασις, εἶναι ἡ Γαλλιςὶ λεγομένη Chartre, τὴν ὁποίαν νοεῖ καὶ Ἀλέξανδρος ὁ Ἀφροδισεὺς (παρὰ τῷ Σνεϊδέρ. λέξ. Σειρίασις), ὅταν λέγῃ, « Τὰ βρέφη ἐν τῷ θέρει ΣΕΙΡΙᾼ, » ὅπερ ὁ πολὺς δῆμος φησὶ, Καῦμα ἔχειν αὐτά. » Εἰς τοῦτο ἀναφέρεται καὶ τοῦ Ἡσυχίου τὸ « Σειριᾷ, φλεγμαίνει, » καροῦται· » ὅπου χωρὶς λόγον ὑπωπτεύθησαν ὡς κακὴν γραφὴν τὸ Καροῦται, τὸ ὁποῖον σημαίνει τὴν συμβαίνουσαν σφοδρὰν τῆς κεφαλῆς φλόγωσιν καὶ τὸν ἐξ αὐτῆς πολλάκις αἰφνίδιον θάνατον, τὸν ἀπὸ τοὺς Γάλλους ὀνομαζόμενον, Βολὴν ἡλίου (coup de soleil). Τοὺς οὕτω κτυπημένους ἀπὸ τὸν ἥλιον ἐμπορεῖς νὰ ὀνομάσῃς Ἡλιοβλήτους (Αἰλιαν. Περὶ ζ. ἰδιότ. VIII, 26).

Ἕνας ἀπὸ τοὺς τέσσαρας σχηματισμοὺς (Σειριάζω) ἐγέννησεν εἰς τὴν κοινήν μας γλῶσσαν τὸ Ζουριάζω. Β΄. τοῦ τελευταίου (Σειρόω) γέννημα εἶναι τὸ Σουρόνω, (ῥῆμα ἄγνωςον καὶ εἰς τὸν Δουκάγγιον, καὶ εἰς τοὺς μετ' ἐκεῖνον Λεξικογράφους) συνώνυμον τοῦ Σακκελίζω, Ἕλλην. Σακκέω καὶ Διηθέω (Ἡροδοτ. II, 86, καὶ IV, 23). Ἀλλὰ τὸ μὲν Σακκελίζω (couler, filtrer) σημαίνει εἰς ἡμᾶς, τὸ ἁπλῶς περῶ διὰ σακκυλλίου ὑγρὸν τὶ, διὰ νὰ τὸ καθαρίσω ἀπὸ τὰς ἑτερογενεῖς ὕλας· τὸ δὲ Σουρόνω φανερόνει προσέτι καὶ θλίψιν, ἔξωθεν μὲ τὴν χεῖρα, τοῦ σακκελιζομένου, διὰ νὰ μὴν ἀφεθῇ μηδὲ ςαλαγμὸς ὑγροῦ εἰς τὰς περιεχομένας εἰς τὸ σακκύλιον (filtre) ὕλας. Γ΄. γίνεται λοιπὸν τὸ (Σουρόνω) Σειρόω συνώνυμον τοῦ Ἐκθλίβω (exprimer), καὶ, ὡς πρὸς τὰς κενωμένας ἀπὸ πᾶσαν ὑγρασίαν ὕλας, τοῦ Ἐκτήκω (dessécher). Τὸ ῥηματικὸν τοῦ Σουρόνω εἶναι Σούρωσις, ὡς τοῦ παλαιοῦ Σειρόω, Σείρωσις. Μάρτυς ὁ Ἡσύχιος· « Διηθήσεως, σειρώσεως, ἐκτήξεως » Τὸ Διηθῶ ἐλέγετο ἀκόμη καὶ Διυλίζω, καὶ Ἐξυλίζω

(clarifier), ἤγουν καθαρίζω ἀπὸ τὰς ὕλας· ὅθεν ἐγεννήθη τῆς κοινῆς γλώσσης τὸ Ζουλίζω (écraser, aplatir), θλίβω δηλαδὴ τόσον σφοδρὰ, ὥςε νὰ ἐκχυθῇ ἡ περιεχομένη εἰς τὸ θλιβόμενον ὕλη, ὁποία, παραδείγματος χάριν, ἤθελ' εἶσθαι ἡ διὰ χειρὸς ἔκθλιψις ςαφυλίων, κερασίων, καὶ τοιούτων ἄλλων καρπῶν. Τὸ φερόμενον ἀπὸ τὸν Δουκάγγιον (λέξ. Ζουλίζειν) παράδειγμα· « Λάβε δαμάσκηνὰ ὥριμα, ζούλισον αὐτὰ, καὶ » ΣΥΡΊΣΑΣ τὸ ὕδωρ αὐτῶν κ. τ. λ. » ἔχει χρείαν διορθώσεως ΣΙΡΩΣΑΣ (διότι ἐγράφετο καὶ μονοφθόγγως ἀπό τινας). Τὸ Συρίσας εἶναι σφάλμα τοῦ συγγραφέως, καὶ ὄχι τοῦ Δουκαγγίου· μὴ γνωρίζοντες τὴν παραγωγὴν τῆς λέξεως, τὴν ἔγραφαν ἄλλοι ἄλλως.

ΖΟΥΡΛΟΣ, ἀνόητος, τρελὸς, σαλευμένος τὸν νοῦν (insensé, fou). Ὁ Ἡσύχιος λέγει, « Βροκὸς, μωρὸς » καὶ « Βρόκων, ἀμαθὴς, ἀπαίδευτος, οἷον βόσκημα » καὶ τρίτον, « Βροῦνος, ἐνεὸς ἢ μαινόμενος » καὶ τελευταῖον, « Βρουλὸς, » πονηρός. » Ὅλα ταῦτα φαίνονται συγγενῆ καὶ συνώνυμα· καὶ ἐξ ἑνὸς τούτων, τοῦ τελευταίου, κατὰ τροπὴν τοῦ β εἰς τὸ ζ, καὶ μετάθεσιν τῶν ςοιχείων, πιθανὸν ὅτι ἐγεννήθη τὸ Ζουρλός. Ἡ τροπὴ τοῦ ἀρχικοῦ εἶναι Δωρική· οὕτως ἔλεγαν Ζέρεθρον τὸ Βάραθρον.

ΖΟΦΟΣ, ἀπὸ τῶν παλαιῶν τὸ Σομφὸς (spongieux). Παρὰ ταύτην τὴν σημασίαν, λέγομεν ἀκόμη Ζοφὸν χρῶμα, τὸ σκοτεινὸν (obscur), ὡς εἶπεν ὁ Ἱπποκράτης διὰ τὴν φωνὴν, « Σομφὸν φθέγγεσθαι » (Ἴδ. Φοεσ. σελ. 576). Περὶ τῆς σομφῆς φωνῆς ἴδε καὶ τὸν Ἀριςοτέλην (Τοπικ. I, 13, § 7-8).

ΖΌΧΟΣ, ἀπὸ τὸ παλαιὸν Σόγχος (laiteron).

ΖΩ. Ζῶντός μου, σου, του. Ζ. Νά.

ΖΩΓΡΟΣ. Ζ. Φλισκίνα.

ΖΩΝΤΑΝΟΣ (vivant). Ζ. Ἐδήτης.

Η.

Η. Τοῦ η̄ στοιχείου τὰ πάθη ἐσημειώθησαν ἀρχήτερα (Ἄτακτ. I, σελ. 387). Πρόσθες εἰς ἐκεῖνα ὅτι λαμβάνεται καὶ εἰς τόπον τῆς αῑ διφθόγγου, οἷον ἩΒΟΪ (θαυμαστικὸν ἐπιφώνημα) ἀπὸ τὸ παλαιὸν Αἰβοῖ! (ha! ha!)· Ἧρα ἀπὸ τὸ Αἶρα (ivraie) — τοῦ ω̄, οἷον Πηγοῦνι (menton), ἀπὸ τὸ Πώγων (barbe). Καὶ αὕτη ἤθελ' εἴσθαι ἡ πλέον παράξενος ἐναλλαγὴ, ἂν δὲν ἦσαν αὐτῆς παραδείγματα καὶ εἰς τοὺς Ἀρχαίους, καὶ ἐξαιρέτως τοὺς Ἴωνας· Μαιῆτις ὀνομάζεται ἀπὸ τὸν Ἡρόδοτον (IV, 20) ἡ Μαιῶτις λίμνη (le Palus Méotide), καὶ ἐξεναντίας, Ἐῤῥώγασιν ἔλεγαν οἱ Ἀττικοὶ ἀντὶ τοῦ Ἐῤῥήγασιν.

ἩΒΟΪ! Ζ. τὴν ἀρχὴν τοῦ Η, στοιχείου.

ἬΓΟΥΝ. Σύνδεσμ. διασαφητ. σημαίνων τὸ Δηλαδὴ (savoir), τὸ Τουτέστι (c'est-à-dire). Ὁ Δουκάγγιος (App. pag. 80) ἐσημείωσε τὴν παρατήρησιν τοῦ Ἐῤῥίκου Στεφάνου, ὀνειδίζοντος τὸν Τουρνέβον, ὅτι πλανηθεὶς ἀπὸ σφαλμένην ἢ δυσανάγνωστον γραφὴν, ἀντέγραψε πολλάκις ἀπὸ Νεογραικῶν συγγράμματα, ἭΩΣ (λέξιν ἀσήμαντον), ἀντὶ τοῦ ἬΓΟΥΝ. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὅμως ὁ Δουκάγγιος δὲν ἐφυλάχθη πάντοτε τὴν πλάνην ταύτην· ὡς τὸ μαρτυροῦν πολλὰ μέρη τοῦ Λεξικοῦ του.

ἨΛΑΚΑΤΗ, καὶ χυδ. κατὰ στοιχείων μετάθεσιν, Ἀλεκάτη (quenouille).

ἩΛΙΚΙΑ (taille, stature). Ζ. Πεντήντα. Ἡλικίαν ὀνομάζομεν σήμερον ἕκαστον μέρος ἢ βαθμὸν τῆς ὅλης διαμονῆς τῆς ζωῆς (âge)· τὸ δὲ μέγεθος τοῦ σώματος, Ἀνάστημα, ἢ Κορμοστασίαν.

ἩΛΙΚΙΟΝΟΜΑΙ, προβαίνω, προχωρῶ εἰς ἡλικίαν (avan-

cer en âge). Ναληκιωθοῦν εἶπε, κατὰ συναίρεσιν, ἕνας ἀπὸ τοὺς Γραικορωμαίους ποιητὰς, ἀντὶ τοῦ, Νὰ ἡλικιωθῶσι (Ζ. Αἵ). Τὸ ἔλεγαν καὶ Ἀνηλικιόνομαι (Ζ. Χαροκοπῶ). Καλαὶ λέξεις καὶ αἱ δύο, ἂν τὰς γράφῃς Ἡλικιοῦμαι, καὶ Ἀνηλικιοῦμαι, καὶ ἄξιαι νὰ λάβωσι χώραν καὶ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ λεξικὰ, ὅπου δὲν ἐφάνησαν ἀκόμη.

ἭΜΑΙ (σήμερον, Εἶμαι, je suis), οἷον, ΘΚ,

Καὶ τοῦτο ἦμαι θαρετὸς μὲ τοῦ Χριστοῦ τὴν χάριν.

Τὸ δεύτερον πρόσωπον, Ἦσαι (σήμερον, Εἶσαι, tu es) οἷον, ΘΡ,

Διατ' ἦσαι δυνατὸν θηρίον πλέον καὶ τὸ λεοντάρη,
Καὶ οὐδέν ΣΟΥ σφάζουν ἅρματα, κἂν μιᾶς λογὶς ξιφάρη

Ἴσως ΣΕ, ἴσως δὲ καὶ μία ἀπὸ τὰς συνήθεις εἰς τὸν ποιητὴν κομψότητας.

Ὁ παρατατικὸς Ἤμουν, ὡς χυδαΐζεται καὶ σήμερον, ἀντὶ τοῦ Ἑλλην. Ἤμην ἢ Ἦν (j'étais) οἷον, ΣΣ,

Ὅλοι ποῦ με γνωρίζετε, πῶς ἤμουν μαθημένος,
Καὶ πῶς ἐκατεστάθηκα τώρα φυλακισμένος.

ἩΜΈΡΑ (χυδ. Μέρα). Ζ. Ξεφαντώνω.

ἭΜΟΥΝ. Ζ. Ἦμαι.

ἩΜΠΟΡΩ͂ (pouvoir), οἷον, ΘΚ,

Καὶ τί νὰ λέγω οὐκ ἠμπορῶ, καὶ τί να γράφω οὐκ οἶδα.

Ζ. Καρδιοφλόγησις. Λέγουν καὶ Μπορῶ. Ζ. Μία.

ἯΝ, ἀντὶ τοῦ σημερινοῦ, Εἶναι (est), οἷον, ΘΚ,

Ὦ Ρωμαῖοι εὐγενικοὶ, ποῦ ἦν ἡ παῤῥησία σας;
Ποῦ ἦν τὸ κράτος, πάλιν δὲ, ποῦ ἦν ἡ αὐθεντία σας;

Ἀντὶ τοῦ πληθυντικοῦ Εἶναι (sont) οἷον, ΘΚ,

> Ποῦ ἦν τὰ μοναστήρια, ποῦ ἡ ὀρθοδοξία;
> Καὶ ποῦ ἦν οἱ δομέςικοι, ἡ μελῳδία ἀγγέλων;

Σημείωσε, ὅτι Παῤῥησίαν ὁ ποιητὴς νοεῖ ὄχι τόσον τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λαλεῖν (franchise), ὅσον τὴν μεγαλοπρεπῆ καὶ φανταστικὴν παράςασιν τῶν εὐγενῶν Γραικορωμαίων, τὴν ἀπὸ τοὺς Γάλλους ὀνομαζομένην prestance· καὶ ταύτης τὴν ἀπώλειαν κλαίει ὁ θρηνῳδὸς τῆς ἁλώσεως, ὡς καὶ καθεξῆς τὴν καταςροφὴν τῶν μοναστηρίων, καὶ τὸν ἀφανισμὸν τῶν Δομεςίκων, καὶ τῶν ἰσαγγέλων τὴν φωνὴν ψαλτῶν. Καὶ ὅμως αὐτὰ ταῦτα ἦσαν τὰ ἀληθῆ αἴτια τῆς καταστροφῆς τῆς Γραικορωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας, τὰ ὁποῖα βέβαια δὲν τὸν ἐλάνθαναν. Διότι εἰς ἄλλο μέρος τοῦ θρηνητικοῦ τούτου ποιήματος, λαλῶν πλέον ὡς φιλόσοφος, παρὰ ὡς ποιητὴς λέγει,

> Ω θεὲ, νὰ τὄχαν πολεμᾶν καὶ οἱ Ῥωμαῖοι οὕτως,
> Καὶ νἄχαν κάμνειν αἵματα καὶ κρίσαις τοῦ θανάτου,
> Ποτὲ νὰ μὴν ἐχάνασιν, λέγω, τὴν βασιλείαν.
> Ἀμὲ οἱ κρίσες οἱ ἀχαμνὲς, καὶ οἱ ἐλεημοσύναις,
> Ἔκαμάν τους ὀλόγυμνους καὶ ξετραχηλισμένους.

Τὸ νόημα τῶν βαρβάρων τούτων στίχων εἶναι, « Ὦ θεὲ, ἐὰν » οἱ Ῥωμαῖοι ἐπολεμοῦσαν οὕτως [ἀνδρείως ὡς οἱ Τοῦρκοι], » καὶ ἂν ἐκαταδίκαζαν εἰς θάνατον [τοὺς ἀξίους θανάτου], » ποτὲ δὲν ἤθελαν χάσειν (λέγω) τὴν βασιλείαν. Ἀλλ' αἱ » ἀχαμναὶ [ἄδικοι] κρίσεις, καὶ αἱ [πολλαὶ] ἐλεημοσύ» ναι τοὺς κατέςησαν ὀλόγυμνους καὶ ἐκτραχηλισμένους. » Βέβαια, ἡ λαμπρὰ παράςασις τῶν εὐγενῶν καὶ ἡ τρυφὴ, ὁ στολισμὸς τόσων ἐκκλησιῶν, οἱ βαρύτατοι μισθοὶ τόσων Δομεςίκων, ψαλτῶν, καὶ ἄλλων ὑπουργῶν ἀργῶν, τὸ πλῆθος τῶν μοναστηρίων καὶ τῶν Μοναχῶν, ὅλα ταῦτα ἀπαιτοῦσαν δαπάνας

ἀσώτους. Τόσαι δαπάναι ἔπρεπε φυσικὰ νὰ χορηγῶνται ἀπὸ τὴν ἀμέλειαν τῆς κοινῆς παιδείας, καὶ τῆς ἀπαιτουμένης εἰς φυλακὴν τῆς ἐλευθερίας πολεμικῆς παρασκευῆς, ἀπὸ τὴν καταφρόνησιν τῶν νόμων, ἄδειαν εἰς τοὺς δυνατοὺς νὰ ἀδικῶσι τοὺς ἀδυνάτους, καὶ ἀπόλυτον ἐξουσίαν εἰς τὸν θεόσεπτον Αὐτοκράτορα, καὶ τοὺς ἀδυνάτους νὰ κάμνῃ καθημέραν ἀδυνατωτέρους μὲ φόρους ἀνυποφόρους, καὶ τῶν δυνατῶν τὰ ὑπάρχοντα νὰ δημεύῃ ἀδίκως, ἢ νὰ πωλῇ εἰς αὐτοὺς τὴν ἄδειαν νὰ γίνωνται ἀδικώτεροι. Πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ διαμείνῃ βασιλεία κλονουμένη καθημέραν ἀπὸ σαρδαναπαλικὰς τρυφὰς, κρινομένας ἀναγκαίας εἰς στολισμὸν τοῦ κράτους, καὶ ἀπὸ δεισιδαίμονας δαπάνας εἰς μοναστήρια, τὰς ὁποίας ἐνόμιζαν καὶ ὠνόμαζαν γελοίως ἐλεημοσύνας; Ἐπιστρέφω εἰς τὸ προκείμενον.

Κἄποτε δὲ καὶ πλεονάζει τὸ Ἦν, ὅταν ἔχῃ ἀκόλουθον τὸν σύνδεσμον Καί, οἷον, ΣΣ,

ΚΑῚ ἊΝ ἮΝ ΚΑῚ ἈΡΈΣῌ του τὸ φᾶ, ῥίπτει πέτραις ἀπίσω,

ἀντὶ τοῦ συντομωτέρου, ΚΑῚ ἊΝ ἈΡΈΣῌ. Τὸ ΦᾶΑ εἶναι κολόβωσις τοῦ Φαγεῖν, ἢ Φαγίον.

Πολλάκις τὸ ἮΝ (ἀντὶ τοῦ ΕἾΝ) σημαίνει αὐτὸν τὸν ἐνεστῶτα, καὶ συντιθέμενον μὲ τὸ ἐρωτηματικὸν, ΤΊ, καὶ μὲ τὸ ἰωνικὸν ΤᾺ (ἀντὶ τοῦ Ἃ), ΤῆΝΤΑ, ἢ Τεῖντα, ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ ἁπλοῦν ἐρωτηματικὸν, οἷον Τεῖντα κάμνεις; Τεῖντα λέγεις (que fais-tu? que dis-tu?); Ἡ ἀνάλυσίς του εἶναι, Τί εἶναι τὰ κάμνεις, τὰ λέγεις (Ἕλλην. Τί ἐστιν ἃ λέγεις, ἢ πράσσεις). Παράδειγμα τὸ ἑξῆς; (ΘΡ),

Καὶ ὁποῦ κοῦντρα λέγει τοῦ θεοῦ, ἐγὼ ξεύρω ΤΗ͂ΝΤΑ χάνει,

ἤγουν, Καὶ ὅστις ἀντιλέγει εἰς τὸν θεὸν, ἐγὼ ἐξεύρω,

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΑ χάνει. Τὸ βάρβαρον Κούντρα εἶν' ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν contra (contre). Καὶ δεύτερον, ΣΣ,

Καὶ ὁ νοῦς των διαλογίζεται τὸ πῶς θέλουν μοιράσειν,
Καὶ ΤΗΝΤ' ἀφῆκε πᾶσα ἑνὸς, και πότε νὰ τὸ πάρῃ,

ἀντὶ τοῦ ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ἀφῆκε, συντομώτερον, Τί ἀφῆκε.

Ἕως ἐδῶ ὁ χυδαϊσμὸς ἐφύλαξε κάποιαν ἀναλογίαν συντάξεως. Ἀλλ' ἐτόλμησε περιπλέον ν' ἀποῤῥήξῃ πάντα ζυγὸν κανόνος, μεταχειριζόμενος τὸ Τεῖντα, καὶ ἀντὶ τοῦ ἁπλοῦ ΤΙΝΑ, ὡς εἰς τοῦτο τὸ παράδειγμα, ΣΣ,

Καὶ θέλω νὰ κατέχετε ὅλοι μικροὶ μεγάλοι,
Ὅταν ἐμπῆκα ἀπαρχῆς στὴν φυλακὴν ἀπέσω,
Καὶ οἶδα τὸ πῶς ἐδιάγααι, καὶ ΤΗΝΤΑ τάξιν εἶχαν.

Διὰ νὰ γένῃ χυδαιότερος ἀφαίρεσε καὶ τὸ ἀρχικὸν τ, οἷον, ΣΣ,

Καὶ μὲν ὁ νοῦς μου μεριμνᾷ εἰς ΗΝΤΑ τρόπον ἦμε,

ἀντὶ τοῦ ΤΙΝΑ. Καὶ ὁ ΘΡ,

Καὶ δὲν ἐγείρεται ἀπ' αὐτὰ νὰ τοῦ πῆ ΗΝΤΑ ΤΟΥΤΑ,

ἤγουν, ΤΙΝΑ ΤΟΥΤΑ. Καὶ πάλιν ἄλλος, ΣΣ,

Ἀναςενάζει ἀπὸ ψυχῆς, διατὶ κατέχει ΗΝΤΑ ΝΕ.

Καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς,

Καὶ οὐδὲν ἐξόρθωνα νὰ πῶ κυρίως τὸ ΗΝΤΑ ΝΕ,

ἤγουν, ΤΙΝΑ ΕΙΝΑΙ. Ζ. Πεντῆντα.

Ὁ παρατατ. τρίτ. προσώπ. Ἦτον (était), οἷον, ΘΚ,

Καὶ κόπον ἤβαλες πολὺν, ἀμ' ἦτον ὅλος λύπη.

ΗΡΑ. Ζ. τὴν ἀρχὴν τοῦ Η, στοιχείου.
ΗΤΙΣ. Ζ. Ἐδῆτης.
ΗΤΟΝ. Ζ. Ἦν, (σελ. 150).

Θ.

Θ, *στοιχεῖον* (Ἰδ. Ἄτακτ. I, *σελ.* 388).

ΘΑΜΠΑΙΝΩ (s'obscurcir), ΘΡ,

> Καὶ θάμπηναν τὰ μάτιά μου ἀπὸ τὸ ΠΕ καὶ ΚΛΑΨΕ.

Σημείωσε τὰ λείψατα δωρικῶν ἀπαρεμφάτων, κατὰ τὰ ἀνωτέρω (*σελ.* 106) Τὸ Φάγε καὶ τὸ Πίε, κ. τ. λ.

ΘΑΝΑΤΙΚΟΝ (peste). Ζ. Κεντῶ.

ΘΑΝΑΤΟΝΩ (mettre à mort). Ἀπὸ τὸ παλαιὸν Θανατόω (*μὲ τὸ εὐφωνητικὸν ν, ὡς* Χρυσόω Χρυσόνω). « Τὸν » *μὲν ἔφερε θανατώσων παῖδα* » *εἶπεν ὁ* Ἡρόδοτος (I, 113).

ΘΑΝΑΤΟΣ. Δὲν πρέπει οὔτε νὰ φοβώμεθα, οὔτε νὰ ἐπιθυμῶμεν τὸν θάνατον. Τὸ *πρῶτον εἶναι ἀνανδρία, τὸ δεύτερον μωρία· τὸ δὲ καὶ νὰ τὸν δίδομεν αὐτοὶ εἰς ἑαυτοὺς, καθαρὰ μανία.* 2) Μεταφορικῶς *σημαίνει ὑπερβολικὴν ἀποστροφὴν καὶ δυσαρέστησιν εἰς πρᾶγμα τὶ ἢ πρόσωπον.* Θάνατός μου εἶναι νὰ τὸν βλέπω, νὰ τὸν ἀκούω, *ὡς εἶπε καὶ ὁ* Σοφοκλῆς (Οἰδ. Κολ. 529),

> Ὤ μοι! θάνατος μὲν τάδ' ἀκούειν,
> Ὦ ξένε. ————————

ΘΑΠΤΩ (Ζ. Διαγέρνω), *κρύπτω νεκρὸν εἰς τὴν γῆν* (enterrer). Καὶ *παροιμία,* « Ὅστις δὲν λαλεῖ, τὸν θάπτουν » *σημαίνουσα, ὅτι ὅστις ὑποφέρει νὰ ἀδικῆται καθημέραν, χωρὶς νὰ προσδράμῃ εἰς τῶν νόμων τὴν βοήθειαν, θαῤῥύνει τοὺς ἀδίκους νὰ τὸν ἀδικῶσιν ἐπιπλέον.*

ΘΑΡΡΕΤΑ, *χωρὶς φόβον, τολμηρὰ* (hardiment).

ΘΑΡΡΕΤΟΣ, *ἄφοβος.* Ζ. Ἡμαι.

ΘΑΡΡΕΥΟΜΑΙ, *ἐμπιστεύομαι* (se confier, compter

sur), Ἐθαῤῥεύθην εἰς αὐτόν· καὶ χωρὶς πρόθεσιν, Τὸν ἐθαῤῥεύθην.

ΘΑ'ΡΡΟΣ, καὶ πληθ. Θάῤῥη (ὡς λέγομεν Τὰ κάλλη, καὶ Τὰ πλούτη), ἀφοβία, ἀταραξία (assurance, intrépidité). 2) τόλμη (hardiesse), οἷον, ὅταν λέγωμεν πρὸς τὸν τολμηρῶς λαλοῦντα, Μὴ πολὺ θάῤῥος! 3) οἰκειότης, ἐλευθέρα ἀναστροφὴ γεννῶσα τὴν τόλμην (familiarité), Τὸν ἔδωκα πολὺ θάῤῥος. 4) ἐλπὶς (espérance, confiance), Ἔχε τὰ θάῤῥη σου εἰς τὸν Θεόν. Ζ. Κομπώνω.

ΘΑΡΡΩ͂ (espérer, se flatter). Ζ. Ἐλπίζω, καὶ Πανθάνω. 2) νομίζω (croire, juger, penser). Ζ. Κομπώνω. Εἰς τὸν Πλούταρχον (Αἰμ. Παυλ. § 36) εὑρίσκονται ἐνωμένα τὰ δύο, « Θαῤῥῶ καὶ νομίζω τὴν τύχην ὑμῖν παραμενεῖν » ἀβλαβῆ καὶ βέβαιον » ὅθεν φαίνεται διὰ τί τὸ Θαῤῥῶ (espérer) μεταβαίνει εἰς τὴν σημασίαν τοῦ Νομίζω.

ΘΑ'ΣΙΟΝ (émulsion d'amandes, ἢ lait d'amandes). Τὰ ἀμύγδαλα ὠνομάζοντο Θάσια κάρυα· ὅθεν ὠνομάσθη καὶ τὸ ἐξ αὐτῶν χύλισμα, Θάσιον, καὶ Θασόροφον. Ζ. Θιάσον.

ΘΑΥΜΑ'ΖΩ (admirer). Θαυμάζομαι (s'étonner). Ζ. Νά.

ΘΕΙ'ΩΣ, ἢ ΘΕΙΩ͂Σ. Ζ. Θεός.

ΘΕ'ΛΩ, ἐπιθυμῶ εὔχομαι (vouloir, souhaiter), Μοῦ θέλει καλὸν ἢ κακόν, καὶ Θέλει τὸ καλὸν ἢ τὸ κακόν μου. « Ἐντραπείησαν οἱ θέλοντές μοι κακά! » (ψαλμ. μ', 14). Ὁ Θεὸς νὰ σὲ δώσῃ, ὅ,τι θέλεις ἢ ὅ,τι θέλει ἡ καρδία σου! ὡς ἔλεγεν ὁ Ὀδυσσεὺς εἰς τὸν Εὔμαιον (Ὀδυσσ. ξ', 53),

> Ζεύς τοι δοίη, ξεῖνε, καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι
> Ὅ,ττι μάλιστ' ἐθέλεις! ——————

2) στέργω, ὑπομένω (souffrir; tolérer). Τὰ ὡς δὲν θέλεις γίνονται, θέλε τα καὶ ὡς γίνονται. Τοῦτο εἶναι παροιμία, περιέχουσα τὴν φρόνιμον συμβουλὴν τοῦ Ἐπικτήτου (Ἐγχειρίδ. VIII) « Μὴ ζήτει τὰ γινόμενα γίνεσθαι, ὡς θέλεις· » ἀλλὰ θέλε τὰ γινόμενα ὡς γίνεται, καὶ εὐροήσεις. » Θέλεις δὲν θέλεις (bon gré, mal gré), ἀσυνδέτως, ὡς καὶ ὁ Ἐπίκτητος (Διατρ. III, θ', 16, σελ. 174), « Θέλεις οὐ θέ» λεις. » Οἱ ἀρχαιότεροι, « Κἂν βούλῃ, κἂν μὴ βούλῃ. » 3) Τοῦτο θέλει νὰ εἴπῃ, ἀντὶ τοῦ, Τοῦτο σημαίνει, ὡς ὁ Ἡρόδοτος (II, 13), « Τὸ δὲ ἔπος τοῦτο ἐθέλει λέγειν, ὡς » κ. τ. λ. » 4) Θέλω, συντασσόμενον μὲ τὰ ἀρχαῖα ἀπαρέμφατα εἰς δήλωσιν τοῦ μέλλοντος χρόνου (ὡς τὸ Will, θέλω, τῶν Ἄγγλων) οἷον Θέλω, Θέλεις, Θέλει ἐλθεῖν, ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ Ἐλεύσομαι, Ἐλεύσῃ, Ἐλεύσεται, οἷον, ΒΧ,

Θέλω σᾶς ἀφηγήσασθαι λόγους ὡραιοτάτους.

Καὶ πάλιν ὁ αὐτός,

Ὅςτις γὰρ θέλει ἐξ αὐτῆς θλιβῆν τε καὶ χαρῆναι.

Καὶ ὁ ΣΦ,

Θέλουν χαρῆν οἱ φίλοι σου, καὶ οἱ ἐχθροὶ θέλουν πλαντάξειν.

5) Θέλω (avoir besoin de), οἷον, ΘΡ,

Ἂν εὕρῃ τέριν νὰν πιςὸν, ὀλίγηνεν ἡ φάλια·
Μὰ θέ κουτάλες δυναταῖς παρὰ ταῖς πρώταις κάλια.

τὸ νόημα εἶναι, Ὁ μέλλων νὰ λάβῃ γυναῖκα, Ἂν εὕρῃ σύζυγον πιςὴν, ὀλίγου ἔσφαλε· ἀλλ' ὅμως καὶ πάλιν οὕτως, θὲ (ἤγουν θέλει, ἀντὶ τοῦ χρειάζεται) ὠμοπλάτας ἰσχυρὰς πλέον παρὰ τὰς πρώτας, ὅτε δηλαδὴ ἦτον ἀκόμη ἄγαμος.

ΘΕΌΣ. Ἔκαμεν, ἢ ἔδωκεν ὁ Θεὸς νὰ τὸν εὕρω

μοναχόν, ἤγουν, Εὐτύχησα ὅτι τὸν εὕρηκα μοναχόν. Λέγεται καὶ ἐλλειπτικῶς, μὲ προσθήκην τοῦ Καὶ συνδέσμου, καὶ ἀλλοίωσιν τῆς φράσεως· Ὁ Θεὸς καὶ τὸν εὕρηκα μοναχόν. Τοῦτο ἐξεφράζετο ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς, Θείως, Κατὰ Θεὸν, Θείᾳ τύχῃ, ἢ Θείᾳ μοίρᾳ. Εἰς τὸν Ἀριστοφάνην (Ἱππ. 146), ὁ Δημοσθένης, ζητῶν τὸν Ἀλλαντοπώλην, λέγει πρὸς τὸν Νικίαν,

Ζητῶμεν αὐτὸν, ——————

καὶ ὁ Νικίας τὸν ἀποκρίνεται,

Ἀλλ' ὁδὶ προσέρχεται
ὥσπερ ΚΑΤᾺ ΘΕῖΟΝ, ——

ἤγουν, αλλὰ νά τος, ἔρχεται κατὰ τύχην, ἢ Ὁ Θεὸς ἔκαμε κ' ἔρχεται, χωρὶς νὰ κοπιάζωμεν ζητοῦντες αὐτόν. Τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ἐκφράζει ὁ Ξενοφῶν (Κύρ. παιδ. IV, 2 § 1) ἐπιῤῥηματικῶς, « Πράττοντος δὲ ταῦτα τοῦ Κύρου, ΘΕΊΩΣ πως ἀφικνοῦνται » ἀπὸ Ὑρκανίων ἄγγελοι » Ἐνῷ ὁ Κῦρος ἠσχολεῖτο εἰς ταῦτα, ἔκαμ' ὁ Θεὸς νὰ ἔλθωσιν ἀπὸ τὴν Ὑρκανίαν ἄγγελοι, ἢ Κατὰ τύχην (ἢ μᾶλλον Κατ' εὐτυχίαν) ἦλθαν ἄγγελοι, ὡς φαίνετ' ἀπ' ἄλλην τοῦ Ξενοφῶντος (Ἑλλ. ἱστορ. VII, 5, § 10) φράσιν· Εἰ μὴ Κρὴς, ΘΕΊᾼ ΤΙΝῚ ΜΟΊΡᾼ προσελθὼν, ἐξήγγειλε τῷ » Ἀγησιλάῳ. »

Τὸ Ὁ Θεὸς τοῦτο, ἢ τῶν παλαιῶν τὸ Θείως, ὁ πολὺς λαὸς, ὄχι μόνον τὸ ἐβαρβάρωσεν εἰς τὸ Θειῶς, ἀλλὰ καὶ τὸ μεταχειρίζεται εἰς τὴν σημασίαν τοῦ Κἂν, ἢ τοῦ παλαιοτέρου Γε (du moins), οἷον πρὸς τὸν τρώγοντά τι λέγουν, Δὸς κ' ἐμὲ Θειῶς ὀλίγον, μὴ τὸ τρώγῃς μόνος. Παροιμιακῶς λέγεται, Ἂν δὲν ἐμπορῇς νὰ τὸ φέρῃς, στεῖλέ μέ το

Θειῶς μὲ τὰν ὑπηρέτην, καὶ, Ἀνεχώρησε χωρὶς εἰδησίν μου· νὰ μ' ἔλεγε Θειῶς, πότε μέλλει νὰ γυρίσῃ (s'il m'eût du moins dit, etc.). Εἰς τὰ παραδείγματα ταῦτα ἡ μειωτικὴ σημασία τοῦ Θείως εἶναι ἀδίςακτος: τὸ δισάσιμον εἶναι, πῶς ἀπὸ τὸ εἰς τοὺς παλαιοὺς σημαντικὸν τύχης, κατήντησε νὰ σημαίνῃ μείωσιν. Ἡ μετάβασις δὲν ἔγινεν ἀμέσως· ἀλλ' ὡς εἰς ἐκείνους ἐσήμαινε τὸ Μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ (Θείως, Θείᾳ τινὶ μοίρᾳ), οὕτως εἰς τοὺς μεταγενεςέρως ἐσήμανε πρῶτον, Εἰς τὸν Θεὸν (Πρὸς Θεοῦ), ὡς εἰς τὸ πρῶτον παράδειγμα Δός κ' ἐμὲ Θειῶς ὀλίγον, ἤγουν Δός με, εἰς τὸν Θεόν σου, ὀλίγον, καὶ τελευταῖον ἔλαβε σημασίαν μειώσεως.

Παράξενον, ὅτι οὔτε ὁ Δουκάγγιος, οὔτε ὁ Σομαυέρας ἐγνώρισαν τὴν συνηθεςάτην διὰ τοῦ Θ γραφὴν τῆς λέξεως, Τὸ γράφουν καὶ οἱ δύο διὰ τοῦ τ, ὁ Δουκάγγιος παροξυτόνως μὲ ὀρθὴν ἐξήγησιν, καὶ σφαλμένην παραγωγὴν ἀπὸ τὸ Τέως, « Τείως, saltèm, Τέως· » ὁ δὲ Σομαυέρας μὲ τὴν αὐτὴν ἐξήγησιν καὶ περισπωμένως, « Τειῶς, τειοσαναλλο, κανέ. » Mancomale. » Ἡ διὰ τοῦ τ γραφὴ δὲν πιθανολογεῖ τὴν ἀπὸ τὸ παλαιόν, Τέως, παραγωγήν, ἐπειδὴ παρόμοια διπλογραφεῖται καὶ διπλοπροφέρεται Τιάφι καὶ Θιάφι, τὸ Θειάφιον, ὑποκοριςικὸν τοῦ Θεῖον (soufre). Ἔπειτα, ὄχι μόνον ὅσα ἔφερα παραδείγματα σημαίνουν ἀδιςάκτως τὸν μειωτικὸν Κἂν ἢ Γε, ἀλλὰ καὶ μαρτυρεῖται ἡ σημασία ἀπὸ ποιητὴν τῆς δεκάτης πέμπτης ἑκατονταετηρίδος, ὅςις καὶ ἀπεβαρβάρωσε τὸ Θείως ἢ Τείως εἰς τὸ Τιόση. Ζ. Εἰ.

Οἱ παλαιοὶ ἔλεγον εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν, καὶ Κατὰ δαίμονα, οἷον (Ἡροδοτ. 1, 111), « Τῷ δ' ἄρα καὶ αὐτῷ » ἡ γυνὴ . . . τότε κως κατὰ δαίμονα τίκτει » καὶ Κατὰ τύχην, ὡς λέγομεν ἔτι καὶ σήμερον, τὸ ὁποῖον οἱ κριτικοὶ

ἐπαράβαλαν μὲ τὸ Κατὰ συγκυρίαν τοῦ εὐαγγελιςοῦ (Λουκ. ί, 31).

Τὸ ὄνομα Θεὸς, συνθεμένον μὲ τινὰ ἐπίθετα, τὰ μεταβάλλει εἰς ὑπερθετικά. Οἷον Θεόλολος ἢ Θεότρελος, ὁ παντάπασι λολὸς ἢ τρελός, Θεότυφλος ἢ Θεόςραβος, ὁ τυφλὸς καὶ τὰ δύο ὀμμάτια. Θεόγυμνος, ὁ γυμνὸς ὡς τὸν ἐγέννησεν ἡ μάννα του. Τοῦτο εἶναι μάλιςα ἴδιον τῆς ἑβραϊκῆς γλώσσης, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ μόνη τοῦ Θεὸς ἡ παράθεσις σημαίνει τὴν ὑπέρθεσιν· οἷον « Τὰς κέδρους τοῦ Θεοῦ » (ψαλμ. οθ', 11), ἀντὶ τοῦ, Τὰς ὑψηλοτάτας κέδρους, « Ἡ δὲ Νινευὶ » ἦν πόλις μεγάλη τῷ Θεῷ » (Ἰων. γ', 3), ἀντὶ τοῦ Μεγίςη. Εἰς τὰς Πράξεις τῶν Ἀποςόλων (ζ', 20), ὁ Στέφανος λαλῶν περὶ τοῦ Μωϋσέως, λέγει, « Καὶ ἦν ἀςεῖος τῷ » Θεῷ » ἀντὶ τοῦ Ἀςειότατος. Εὑρίσκονται ὅμως παραδείγματα καὶ εἰς τοὺς Ἑλληνικοὺς συγγραφεῖς, οἷον (Αἰσχύλ. Περσ. 828),

Λῆξαι θεοβλαβοῦνθ' ὑπερκόμπῳ θράσει,

ὅπου ὁ θεοβλαβῶν ἢ θεοβλαβὴς σημαίνει τὸν ὑπερβολῇ βλαμμένον, τὸν αὐτὸν σχεδὸν μὲ τὸν Θεόλολον ἢ Θεότρελον τῶν σημερινῶν Ἑλλήνων. Εἶπε καὶ ὁ Εὐριπίδης (Ὀρέστ. 843) Θεομανῆ λύσσαν. Καὶ Θεοβλάβειαν ἐξηγοῦν τὰ λεξικὰ τὴν ὑπερβολικὴν μανίαν. Ἡ αἰτία τῆς τοιαύτης σημασίας εἶναι πρόδηλος· ὁ Θεὸς κατέχει τῶν ὑπερθέτων τὸν ἀνώτατον βαθμόν. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ὅμηρος θέλων νὰ δείξῃ τὸν Ὀδυσσέα πολὺ φρονιμώτατον παρὰ τοὺς ἄλλους, τὸν ὠνόμασε, Διὶ μῆτιν ἀτάλαντον, ἴσον τὴν φρόνησιν μ' αὐτὸν τὸν Δία, καὶ ὡς νὰ ἔλεγε μονολεξεὶ, Θεοφρόνιμον.

ΘΕΡΙΖΩ (moissonner). Ζ. Μὲ, καὶ Φρονῶ. 2) Μεταφ. Θατατόνω. Ζ. Ἐξαγορευτής.

ΘΕΡΜΟΛΟΙΜΗ (χυδ. Θερμολέμη), Ἑλλην. Πυρετὸς λοιμώδης (fièvre pestilentielle).

ΘΕΩΜΑΙ (voir, regarder, contempler). Ζ. Να'.

ΘΕΩΡΩ. Ζ. Θωρῶ.

ΘΗΡΙΟΝ, ζῶον ἄγριον σαρκοβόρον. Ζ. Ἦμαι.

ΘΙΑΣΟΝ ὀνομάζουν οἱ νέοι Ἕλληνες τὸν χυλὸν τῶν ἀμυγδάλων (émulsion d'amandes). Ἡ ὀρθή του γραφὴ εἶναι Θάσιον· οἱ Γραικορωμαῖοι τὸ ὀνόμαζαν Θασόροφον. Λέγει Θεοφάνης ὁ Νόννος (Ἐπιτομ. τῆς ἰατρικ. τέχν. κεφ. 130), περὶ περιπνευμονικῶν λαλῶν, « Ῥοφήματα δὲ λαμβανέτωσαν, » χυλὸν πτισάνης, καὶ σεμίδαλιν καὶ ΘΑΣΟΡΟΦΟΝ κ. τ. λ. » τὸ ὁποῖον ὁ ἐκδότης Βερνάρδος δὲν ἐκατάλαβεν ὅλως· ὁ δὲ μεταφραστὴς Λατῖνος τὸ ἐνόησε κακὰ ἑρμηνεύσας, Πικρὰ ἀμύγδαλα ex amygdalis amaris. Θάσια κάρυα ὠνόμαζαν οἱ παλαιοὶ (Ἱπποκρατ. Περὶ νούσ. III, § 12, σελ. 103) τὰ ἀμύγδαλα (amandes), καὶ κατ' ἔλλειψιν, Θάσια, μόνον. Τὸ Θάσιον λοιπὸν ἐξεφράσθη κατὰ διπλῆν ἔλλειψιν, ὡς καὶ τὸ Θασόροφον ἀντὶ τοῦ Ῥόφημα θάσιον, ἢ Ῥόφημα θασίων καρύων. Ὁ αὐτὸς Νόννος (κεφ. 168) ὀνομάζει καταχρηστικῶς καὶ τὸν χυλὸν τῶν Λεπτοκαρύων (noisettes) Λεπτοκαροθάσιον (ἴσ. γρ. Λεπτοκαρυοθάσιον). Οὐδὲ τοῦτο ἐνοήθη, οὔτ' ἀπὸ τὸν μεταφραστὴν, οὔτ' ἀπὸ τὸν ἐκδότην.

Ἐκ τούτων ὠφελεῖται καὶ τὸ εἰς τὸν Δουκάγγιον (σελ. 970) « Μπατὰμ, τὰ θάσια, » ἤγουν ἐξηγεῖ λέξιν Τουρκικὴν Μπατὰμ (γρ. Μπαντὲμ) τὴν σημαίνουσαν τὰ Ἀμύγδαλα, διὰ τοῦ Θάσια. Ἐκ τῶν αὐτῶν ἐξηγεῖται καὶ ἄλλος τόπος τοῦ Δουκαγγίου (σελ. 1764) « Ἀπὲ τὰ ἈΘΑΣΙΑ ΚΑΙ καρίδια καὶ ΧΡΟΥΣΟ- » ΜΙΑ κ. τ. λ. » ὅπου ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶναι, ΘΑΣΙΑ, καὶ τοῦ ἑξῆς ἴσως ΧΡΟΥΣΟΜΗΛΑ, ἤγουν Χρυσᾶ μῆλα, σημαί-

νοντα, ἢ τὰ σήμερον ὀνομαζόμενα πορτογάλια (oranges), ἢ κυδωνίων εἶδός τι οὕτως (chrysomela) ὀνομασθέντων ἀπὸ τὸν Πλίνιον (XV, 11).

ΘΛΙΒΕΡΟΝ φόρεμα (habit de deuil). Θλιβεροὶ λόγοι (discours tristes). Ζ. Εἶνε.

ΘΛΙΒΩ (affliger). Θλίβομαι (s'affliger). Θλιμμένος (affligé). Ζ. Μαγκούριν.

ΘΛΙΨΙΣ (affliction, chagrin). Ζ. Μέ.

ΘΝΗΣΙΣ. (Ζ. Χορταριάζω). Λέξις ἀναγκαία εἰς τὴν γλῶσσαν, διὰ νὰ ἑρμηνεύωμεν τὸ mortalité, τῶν Γάλλων.

ΘΡΗΝΙΣΜΟΣ. Οἷον, ΒΧ,

Ὁ θρηνισμὸς, ὁ πικραμὸς, ὃν εἶχεν ἐκ καρδίας.

ΘΡΗΝΟΣ. Ὁ θρῆνος, καὶ Τὸ θρῆνος, ὡς λέγομεν, Ὁ πλοῦτος καὶ Τὸ πλοῦτος· καὶ ὡς οἱ παλαιοὶ, Ὁ καὶ Τὸ ἔλεος, Ὁ καὶ Τὸ Σκότος.

ΘΡΗΝΩ (pleurer). Ζ. Βρουχοῦμαι. Θρηνοῦμαι (se lamenter). Ζ. Ὁμάδιν.

ΘΡΟΦΑΝΟΣ, ὁ δυνατὸς νὰ θρέψῃ (nourrissant, substantiel). 2) εὔφορος, εὔκαρπος (abondant en denrées, en subsistances), ΘΚ,

Ἔνι κ' οἱ τόποι θροφανοὶ ἀπὸ ζωὴν μεγάλην.

ΘΡΟΦΗ, ἀντὶ τοῦ Τροφὴ (nourriture, subsistance), κατὰ τὸ Βαθρακὸς ἀντὶ τοῦ Βάτραχος.

ΘΥΜΟΥΜΑΙ (se rappeler, se souvenir). Ζ. Μαγκούφιν. Καὶ σήμερον ἀκόμη ἀντὶ τοῦ Ἐνθυμοῦμαι, λέγουν πολλοὶ Θυμοῦμαι.

ΘΩΡΙΑ (Θεωρία), χρῶμα (couleur). Ἴδε τὰ εἰς τὸν Αἰλιανὸν σημειωθέντα, (Προδρ. Ἑλλ. Βιβλιοθ. σελ. 312). 2)

ὄψις πρόσωπον (mine, air)· ὅθεν καὶ ἡ παροιμία, « Θεωρία » ἐπισκόπου, καὶ καρδία μυλωνᾶ. »

ΘΩΡΩ͂ (Ζ. Μία καὶ Παροῦ). Κατὰ συγκοπὴν ἀπὸ τὸ Θεωρῶ (regarder, voir), κατὰ τὸ Χρεωςῶ, Χρωςῶ. Εἶναι ὅμως εἰς χρῆσιν καὶ τὸ Θεωρῶ. Ἐκ τούτου δὲ καὶ τὸ Θεωρεύω, καὶ Θωρεύω, ἀλλ' εἰς μόνον τὸ σύνθετον, ἀλληθωρεύω, λεγόμενον καὶ Ἀλληθωρίζω (être louche), ἀπὸ τὸ Ἀλλήθωρος (louche). Ἀντὶ τούτων οἱ παλαιοὶ ἔλεγαν Στραβίζω, καὶ Στραβός· τὸ ὁποῖον εἰς ἡμᾶς σήμερον σημαίνει ὄχι τὸν Ἀλλήθωρον, ἀλλὰ τὸν τυφλὸν (aveugle), ὡς μαρτυρεῖ καὶ ἡ παροιμία, « Ὅςις καθίσῃ μὲ ςραβὸν, » τὸ ταχὺ ἀλληθωρίζει » σημαίνουσα τὸν ὁποῖον τρέχουν κίνδυνον νὰ φθαρθῶσι τὰ ἤθη οἱ συναναςρεφόμενοι μὲ κακοήθεις καὶ κακοβίους ἀνθρώπους.

Ι.

Ι, στοιχεῖον. Ζήτει τὰ προσημειωμένα (Ἄτακτ. Ι, σελ. 388).

ἼΔΙΑ. Εἰς τὰ ἴδια (chez soi) « Εἰς τὰ ἴδια ἦλθε, » καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον » (Ἰωαν. α', 11). Ζ. Ράσσω.

ἸΔΙΚΗ͂. Ζ. Ἰδικὸς, καὶ Βλέπησις.

ἸΔΙΚΟ͂Σ, Ἰδικὴ, Ἰδικόν μου, σου, του, της, μας, σας, των (mon, ma, etc.) ΒΧ,

> Ἐπεὶ δὲ ΜΟΙΡΟΓΡΑΦΙΣΜΑ ηὕρηκα ἰδικόν μου,
> Καὶ ποία μοι ἀπόκειται εἰς ἰδικήν μου τύχην.

Γράφε ΜΟΙΡΟΓΡΑΦΗΜΑ, καὶ Ζ. τὴν λέξιν. Ὁ ΘΚ,

> Οἱ ἰδικές μου ἁμαρτίαις τὸ προξενήσαν τοῦτο.

Ὁ δὲ Β,

> Τὸ ὅσον με ἐβάρυνεν ὁ φθόνος ἰδικός σας,
> Κεἰς ὅσον με συνέφερεν, καὶ ἔχασα τὸ φῶς μου.

Ἰδικοί, πληθυντ. (parens, alliés). ΑΚ,

> Εἰς δὲ τιμὴν τῶν φίλων σου ἢ καὶ τῶν ἰδικῶν σου,
> Καλόν σοι ἔσται τέκνον μου, κἀκεῖ νὰ τὸ ξοδιάζῃς
> Τὸ πρᾶγμα, τὰ δηνάριά σου, κ. τ. λ.

Ζ. καὶ Συμφέρω. Σήμερον ἐπικρατεῖ ἡ κακὴ διὰ τοῦ ε̄ γραφὴ, οἷον Ἐδικὸς, Ἐδικοὶ κ. τ. λ.

ἸΔΙΚΩΣΎΝΗ (κοιν. Ἐδικωσύνη). Οἱ Γραικορωμαῖοι ἔλεγαν Ἰδιωσύνη (parenté). Ζ. Ἰδιωσύνη.

ἸΔΊΩΜΑ, χυδ. Διώμα, διάθεσις, κλίσις, ἕξις τῆς ψυχῆς καλὴ, ἢ κακὴ (caractère, humeur). Καλὰ, κακὰ, παράξενα ἰδιώματα. Τὸ ἰδίωμά του εἶναι νὰ μὴ λέγῃ ποτὲ τὴν ἀλήθειαν. 2) σοβαρότης (gravité), ἢ καὶ τὸ λεγόμενον Καμάρωμα (contenance fastueuse) ΘΡ,

> Νὰ πορπατοῦν, νὰ χαίρωνται μὲ διώμα καὶ κανάκιν.

Ὁ δὲ Ἐρωτόκριτος,

> Πεζοὶ μὲ ζάλα μετρητὰ, καὶ διώμα ἐπορπατοῦσαν.

Εἰς τὴν πρώτην σημασίαν μεταχειρίζεται τὴν λέξιν ὁ μικρὸς σχολιαστὴς τοῦ Σοφοκλέους (Αἴαντ. 547). Περὶ τῆς δευτέρας, ἴδε τὸν Ἀθήναιον (Χ, σελ. 444) μὲ τὰς σημειώσεις τοῦ τελευταίου ἐκδότου.

Τὸ Κανάκιν (Κανάκιον) σημαίνει ἐδῶ τὴν ἐπιφαινομένην εἰς τὰς κινήσεις τοῦ σώματος, τοὺς λόγους καὶ τὰς πράξεις τινὸς ἐπιθυμίαν νὰ φαίνεται χαρίεις καὶ ἐπαφρόδιτος (mignardise). Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι εἶναι λέξις συγγενὴς μὲ τῶν παλαιῶν τὴν Καναχήν. Ἀλλ' ἡ Καναχὴ ἐσήμαινεν εἰς ἐκείνους, ἦχον, γενικῶς, καὶ ἐπροσαρμόζετο εἰς τὸν ἦχον τῶν μουσικῶν ὀργάνων, εἰς τὴν φωνὴν τινῶν ζώων, καὶ εἰς ἄλλους διαφόρους ψόφους ἀψύχων. Τὸ θέμα ἦτο Κανάσσω ἢ Κα-

νάζω καὶ ἐκ τούτου ἄλλα δύο ῥήματα, τὸ Καναχέω καὶ Καναχίζω, ἀντὶ τῶν ὁποίων ἔχομεν σήμερον τὸ Κανακεύω καὶ Κανακίζω, σημαίνοντα, τὸ κολακεύω κινῶν καὶ σείων εἰς τὰς χεῖρας νήπιόν τι, διὰ νὰ τὸ εὐφραίνω (mignarder, dorloter). « Διεκάναξε, διέσεισε, διεσάλευσε » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ἸΔΙΩΣΎΝΗ, συγγένεια (parenté). Ἴδε τὸν Δουκάγγιον (σελ. 508).

ἸΝΦΈΡΝΟΝ, λέξις βάρβαρος ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν inferno (enfer). Ζ. Πιάνω.

ἹΠΠΗΛΑΣΊΑ. Ζ. Ὀποῦ.

ἹΠΠΗΛΑΤΙΚῸΝ, ἡ Ἱππηλατίκιον. Ζ. Ἀπελατίκη.

ἸΣΆΔΙΑ (τὰ), καὶ βαρβάρως Σιάδια (ὡς Σιάζω ἀντὶ τοῦ Ἰσάζω), plaines, plats pays.

ἸΣΆΖΩ, καὶ βαρβάρως Σιάζω (égaler, égaliser), κάμνω ἴσον. 2) Διορθόνω, κατευθύνω (redresser. 3) Διορθόνω τὸ χαλασμένον ἢ παλαιωμένον (raccommoder). 4) Βάλλω εἰς τάξιν (mettre en ordre). Ἴσασε (ἢ Ἴσαξε) τὴν ζώνην σου. 5) Συμβιβάζω, φιλιόνω (réconcilier, raccommoder).

Ἰσάζομαι, παθ. ἔχει ὅλας τὰς ἀναλόγους σημασίας τοῦ ἐνεργητικοῦ.

Ἰσάζομαι, μέσ. βάλλομαι εἰς καλητέραν τάξιν (se rajuster). 2) παύω τὴν ἔχθραν, γίνομαι φίλος (se réconcilier, se raccommoder). Ἦσαν ἐχθροί, ἀλλὰ τώρα ἰσάσθησαν. 3) Συμβιβάζομαι, συμφωνῶ (convenir, stipuler, promettre de), Ἰσάσθη μὲ τὸν ἰατρὸν νὰ τὸν πληρώσῃ τόσα, ἐὰν τὸν ἰατρεύσῃ.

ἸΣΤΈΚΩ (se porter). Πῶς Ἱςέκει, ἢ Στέκει;

Ἰταλισμός, Come stà? (comment se porte-t-il), οἷον, ΣΣ,

> Καὶ ὅταν παγένουν καὶ ἔρχουνται, καὶ ρωτοῦν πῶς ἱςέκει,
> Λέγουν το, διὰ νὰ μάθουσιν, ἂν ἔνι διὰ νὰ ποθάνη.

2) s'arrêter. Ὁ αὐτὸς ΣΣ,

> Ὡς καὶ τὸ σποίτην τοῦ πτωχοῦ κανεὶς δὲν τὸ κατέχει,
> Καὶ σκύλος ἂν διαβῆ ἀπ' ἐκεῖ, ςὴν πόρταν οὐδὲν ἱςέκει.

Ζ. Πλέκω. Καὶ παρατατικὸς βάρβαρος, Ἱ σ τ ή κ ε ι. Ζ. Ἐν-τάμα.

ἹΣΤΟΡΊΑ (histoire). Λέγεται καὶ Σ τ ό ρ ι α. Ζ. Μη-τριάζω.

ἽΣΩΣ (peut-être). Μετὰ τὸ Ἂ ν, Ἂ ν ἴ σ ω ς, ἤ, ὡς τὸ γράφομεν σήμερον Ἀ ν ί σ ω ς. Μετὰ τὸ Εἰ, ὡς ἔλεγαν ἄλλοτε, οἷον, ΒΧ,

> Εἰ δ' ἴσως ὀπισοπατεῖς, οὐ θέλεις νὰ κλουθήσεις,
> Ἐπέρνωμέν σε πεταςὸν, γοργογυρίζομέν σε.

Κ.

Κ ςοιχεῖον, πλεονάζει εἰς τὸ χυδ. Κ ο ρ ν ι α κ τ ό ς, ἀπὸ τὸ Κ ο ν ι ο ρ τ ό ς. — λείπει εἰς τὸ Ἀ μ ό ν ι, ἀπὸ τὸ Ἄ κ μ ω ν, καὶ εἰς τὸ Σ ι χ α ί ν ο μ α ι, ἀπὸ τὸ Σ ι κ χ α ί ν ο μ α ι. — Λαμβάνεται ἀντὶ τοῦ τ, Σ ε ῦ κ λ ο ν, ἀπὸ τὸ Σ ε ῦ τ λ ο ν, καὶ Σ κ λ ι β ό ν ω ἀπὸ τὸ Σ τ ι λ β ό ω. — ἀντὶ τοῦ χ, Κ α ρ κ έ σ ι, ἀπὸ τὸ Κ α ρ χ ή-σ ι ο ν, καὶ Κ ό ρ δ α, ἀπὸ τὸ Χ ο ρ δ ή.

ΚΆΒΟΣ. Ζ. Ἄκρα.

ΚΆΔΟΣ, καὶ Σίκλα. Καὶ τὰ δύο εὑρίσκονται εἰς τὸν Σο-μαυέραν, καὶ εἰς τὸν Δουκάγγιον. Τὸ πρῶτον εἶναι Ἑλληνικὸν καὶ ἀρχαιότατον· τὸ δεύτερον (Σ ί κ λ α), ἀπὸ τὸ Ρωμαϊκὸν Situla, κατὰ συγκοπὴν Σ ί τ λ α, καὶ Σίκλα (Ζ. Ἀγγρίφιον).

ΚΑΘΑ. (Ζ. Πηδῶ). Καθα εἷς, ἢ Καθεῖς, ἢ Καθένας (chacun). Ζ. Κρατηκτικός.

ΚΑΘΗΚΙΟΝ. Ζ. Ἀγγεῖον.

ΚΑΘΙΖΩ (s'asseoir). Ὁ ἀόριϛος Ἐκάθισα (χυδ. Ἐκάτζα καὶ Κάτζα), οἷον, ΒΧ,

> Καὶ τὰ φαγία ἕτοιμα, καὶ κάτζασιν καὶ φάγαν.

Ἴδε τὰ προσημειωθέντα (Ἄτακτ. Ι, σελ. 131-133).

ΚΑΙ, σύνδεσμ. Μεταξὺ δύο ῥημάτων θεμένος, δίδει μετοχικὴν σημασίαν εἰς τὸ δεύτερον, οἷον, ΒΧ,

> Θωροῦσιν πλοῖον Κ' ἤρχετον, καὶ αὐτοὶ προσκαρτεροῦσιν,

ἤγουν, θεωροῦσι πλοῖον ἐρχόμενον. Ὡσαύτως ὁ ΣΦ,

> Καὶ ὅταν σὲ δοῦν ΚΑΙ περπατεῖς μὲ φρόνησιν καὶ τάξιν,
> Θέλουν χαρὴν οἱ φίλοι σου, καὶ οἱ ἐχθροὶ θέλουν πλαντάξην,

ἤγουν, ὅταν σε ἴδωσι περιπατοῦντα.

Τὸν μεταχειρίζονται κάποτε ἀντὶ τοῦ Ὅτι, οἷον, ΘΡ,

> Καὶ μή μου τῆς ΚΑΙ ζῇ πολλὰ ὁ σπάταλος καὶ χαύτης.

(Ζ. ἘΚ). Καὶ ἀντὶ τοῦ συγκριτικοῦ Ἤ, οἷον Πλέον καί. (Ζ. Ἦμαι. καὶ Λιγομάρα). Ἄλλοτε δὲ ἀντὶ τοῦ Ἂν τῶν παλαιῶν, οἷον, ΣΣ,

> Καὶ τότε ὁ κακότυχος, ὅποιος καὶ ἔνι κεῖνος.

Ἐδῶ τὸ Ὅποιος καὶ Ἔνι, εἶναι ὡς τὸ Ὅσπερ ἂν ᾖ. Ὁ Καί, πλεονάζει μετὰ τὸ Ἀνίσως ἢ τὸ Εἰ δ' ἴσως (Ζ. Εἰ δ' ἴσως). Ὁ αὐτὸς πλεονασμὸς συμβαίνει εἰς τὰ ῥήματα Λαχαίνω καὶ Τυχαίνω, ὅταν ἀκολουθῶνται ἀπὸ ἄλλα ῥήματα. (Ζ. Λαχάνω.).

Ὅτι καὶ λείπει πολλάκις ὁ Καί, ἐσημειώθη ἀλλαχοῦ (Ἰσοκρατ. τομ. 2, σελ. 179).

ΚΑΙΟΜΑΙ. Ζ. Καίω.

ΚΑΙΡΟΣ (occasion, opportunité), οἷον, *Προσμένω τὸν καιρὸν*, *Ὁ Καιρὸς μοῦ ἔφυγε τὰς χεῖρας*, *Εἰς καιρὸν*, *Κατὰ καιρὸν*, *Ὅταν λάβω καιρὸν*, *Ὅταν ὁ καιρὸς τὸ καλέσῃ*· « *Καιρὸς παντὶ πράγματι* » πλέον ἑλληνικὸν παρὰ κοινόν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἔγινε παροιμιῶδες καὶ γνωστὸν εἰς ὅλους, ἀπὸ τὴν ἀκοὴν τῆς Παλαιᾶς γραφῆς (Ἐκκλησιαστ. γ', 1), πρέπει νὰ μείνῃ εἰς τὴν γλῶσσαν. 2) Καιρὸς, καταχρηστικῶς καὶ συχνὰ μεταχειριζόμενον ὡς συνώνυμον τοῦ Χρόνος. Κατάχρησις συχνὴ καὶ εἰς τοὺς Ἑβδομήκοντα καὶ εἰς τοὺς συγγραφεῖς τῆς Νέας διαθήκης. *Τὸν παλαιὸν καιρὸν*, *Εἰς ἐκείνους τοὺς καιρούς*. Λέγεται καὶ ἐλλειπτικῶς, Καιρὸν, εἰς αἰτιατικὴν, ἀντὶ τοῦ Πολὺν καιρὸν, καὶ τοῦτο πάλιν ἀντὶ τοῦ Εἰς, ἢ Κατὰ πολὺν καιρόν· *Διέτριψα καιρὸν εἰς τὴν Σμύρνην*, *Ἔχω καιρὸν ἀποῦ δὲν σ' ἴδα*, καὶ *Ἔχω χρόνους καὶ καιροὺς ἀποῦ δὲν σ' ἴδα*. *Πρὸς καιρὸν* (en attendant, provisoirement). *Μὲ τὸν καιρὸν* (avec le temps). 3) τὸ κατάστημα τῆς ἀτμοσφαίρας, οἷον *Καλὸς*, *Κακὸς*, *Βροχερὸς καιρός*. *Τί καιρὸν κάμνει* (quel temps fait-il?); Σημείωσε τὴν ἀνωμαλίαν τοῦ Τί, ἀντὶ τοῦ Τίνα (ποῖον) καιρόν· ἥτις εἰσεχώρησε καὶ εἰς τὰ πληθυντικὰ, οἷον, *Τί νέα φέρεις*; καὶ εἰς τὰ ἀρσενικὰ καὶ θηλυκὰ, *Τί ἄνθρωποι*, *Τί γυναῖκες*; ἀντὶ τοῦ Τίνες. Ὁμοίως εἶπεν ὁ Ἀριστοφάνης (Εἰρ. 693) « Τὰ τί; » ἀντὶ τοῦ, *Τὰ τίνα*.

ΚΑΙΩ, οἱ Ἀττικοὶ ἔλεγαν Κάω· ὅθεν ὁ ἄλλος σχηματισμὸς τῶν νεωτέρων Καύω, κατὰ τὸν τρόπον τοῦ *Νάω* καὶ *Ναύω*, τοῦ *Λάω* καὶ *Λαύω*. Τὸ *Καύγω*, *Κάβγω* καὶ *Καίγω* εἶναι βάρβαρα. Σημαίνει τὸ Δαπανῶ, ἀφανίζω διὰ τοῦ πυρὸς (brûler), οἷον *Καίω ξύλα*, *ἄνθρακας* κ. τ. λ. καὶ *Τὸ πῦρ καίει τὰ ξύλα*, *τοὺς ἄνθρακας*, ἤγουν ἀφανίζει. 2) Θερ-

μαίνω μὲ ὑπερβολήν. Ὁ ἥλιος μ' ἔκαυσε (hâler). 3) Λέγομεν καὶ περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τὰ ὁποῖα κάμνει ἡ ἐναντία τοῦ καύματος ἄκρα ψυχρότης, Τὸ χιόνιον καίει τὰ ὑποδήματα, Ὁ πάγος ἔκαυσε τὰ ἀμπέλια· ὡς καὶ οἱ παλαιοί, καὶ Ἕλληνες « Ἄνεμος βορρᾶς... παντάπασιν ἀπο-» καίων καὶ πηγνὺς τοὺς ἀνθρώπους.» (Ξενοφ. Κύρ. Ἀναβ. IV, 5, § 3)· καὶ Ῥωμαῖοι,

——— Boreæ penetrabile frigus adurat,

(Virgil. Georgic. I, 93)

Ὁ ἀόριστος, Ἔκαυσα (χυδ. Ἔκαψα). Ζ. Ἐμπόριον. 4) μεταφορ. Μοῦ ἔκαυσε τὴν καρδίαν, ἤγουν, μ' ἐλύπησε πολὺ (navrer le cœur),

Καίω οὐδέτ. Δαπανῶμαι ἀπὸ τὸ πῦρ. Τὰ ξηρὰ ξύλα καίουν εὐκολώτερον παρὰ τὰ χλωρά. 2) Αἰσθάνομαι θέρμην ὑπερβολικήν, Τὰ χέριά μου καίουν.

Καίομαι, παθ. Τὰ ξύλα καίονται. Καὶ παροιμία, « Σιμὰ τοῦ ξηροῦ καίεται καὶ τὸ χλωρὸν » σημαίνουσα τὸν κίνδυνον τῆς μὲ κακοὺς ἀνθρώπους ἀναστροφῆς. 2) Μεταφ. Λυποῦμαι μὲ ὑπερβολήν. Καίεται ἡ καρδία μου, ὡς εἶπε καὶ ὁ Ἀριστοφάνης (Λυσιστρ. 9),

> Ἀλλ', ὦ Καλονίκη, κάομαι τὴν καρδίαν,
> Καὶ πόλλ' ὑπὲρ ὑμῶν τῶν γυναικῶν ἄχθομαι.

Ὅθεν καὶ Καυμένος τῆς ἀγάπης (ἔλλειπτ. ἀντὶ τοῦ ὑπὸ τῆς ἀγάπης) ὁ ὑπερβολῇ λυπημένος δι' ἔρωτα.

ΚΑΚΑ, οὐσ. (maux). 2) σκατὰ (merde). « Κάκκη, » κόπρος κ. τ. λ. » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Ὁ δὲ Φώτιος, « Κάκκη... τὸν γὰρ ἀπόπατον Κάκκην καλοῦσιν.» Εἶχαν καὶ ῥῆμα Κακκᾶν ἢ Κακᾶν, συνώνυμον τοῦ Χέζειν (Λατιν.

Caso), ἀντὶ τοῦ ὁποίου σήμερον, κατὰ διάλυσιν, Κάμνει τὰ κακά του.

Κακὰ, ἐπίρῥ. Κακὰ καὶ ψυχρὰ, ἤγουν Κάκιστα (très mal, de pis en pis).

ΚΆΚΑΝΑ. Ζ. Τρεπηδῶ.

ΚΑΚΆΝΘΡΩΠΟΣ, συνθέτως, ὁ κακὸς ἄνθρωπος.

ΚΑΚΑΠΟΔΊΔΩ. Ζ. Ἀποδίδω.

ΚΑΚΊΑ (méchanceté). 2) ἔχθρα, Σὲ ἔχει κακίαν, ἤγουν σ' ἐχθρεύεται. Ζ. Μαίνομαι.

ΚΑΚΙΏΝΩ. Ἐκάκιωσε, ἤγουν, ἐμάνισεν, ἐχθρεύθη, Κακιωμένος (brouillé). Παρεφθάρη ἡ λέξις ἀπὸ τὸ Κακύνω, Κακώνω (ὡς ἀπὸ τὸ Μεγαλύνω, Μεγαλώνω, καὶ ἀπὸ τὸ Μολύνω, Μολώνω), καὶ μὲ πλεονασμὸν τοῦ Ι, Κακιώνω. « Ἐχθιζόμεθα, κακυνόμεθα, ἐχθραινόμεθα, ἢ ἐχθροὺς » παρασκευάζομεν » λέγει ὁ Φώτιος.

ΚΑΚΌΓΝΩΜΟΣ. Ζ. Γνώμη.

ΚΑΚΌΜΟΙΡΟΣ ἢ Κακότυχος (malheureux, infortuné). Ἔχοντες δύο λέξεις καὶ συνήθεις καὶ Ἑλληνικὰς, εἶναι μωρία νὰ μεταχειριζώμεθα τὸ Κακορίζικος, λέξιν νόθον, σύνθετον ἀπὸ τὸ Κακὸς, καὶ τὸ Ῥιζικὸν, Ἰταλιστὶ Risico ἢ Rischio (risque), καὶ μάλιστα ὅτε τοῦτο δὲν σημαίνει τύχην, ἀλλὰ κίνδυνον προερχόμενον ἀπὸ τολμηρὰν ἐπιχείρησιν εἰς τυχηρὰ πράγματα.

ΚΑΚΟΡΊΖΙΚΟΣ. Ζ. Κακόμοιρος, καὶ Πόθω.

ΚΑΚΌΣ, πονηρὸς, διεστραμμένος, ἀχρεῖος (méchant). Κακὸν οὐσ. οὐδέτερ. (mal), ἐπιθ. (mauvais). Τοῦ κακοῦ, ἐπιῤῥηματικῶς, εἰσμάτην, ματαίως, οἷον Τοῦ κακοῦ (χυδ. Τοῦ κάκου) κοπιάζω (se donner des peines inutiles). Δίων ὁ Χρυσόστομος (Ἰδ. Μύθ. Αἰσωπ. συναγωγ. σελ. 437) τὰ ἐσύναψεν ὁμοῦ, « Μάτην ἐπὶ κακῷ. » Κακὴ, θηλυκ. Κακὴν

κακῶς, ἢ Καγκηκάκως, ἐπίῤῥ. καὶ Κακῶς τοῦ κακοῦ, οἷον, Ἐσκορπίσθη, ἢ Ὕπῆγεν ὁ πλοῦτός του κακὴν κακῶς, ἢ ΚΑΚΩΣ τοῦ κακοῦ (γραμμένον καὶ ΚΑΚΩ εἰς τὸ Λεξικὸν τοῦ Σομαυέρα), ἤγουν ἐδαπανήθη ἀσώτως. Τὸ Κακὴν εἶναι ἐλλειπτικὸν τοῦ Ὁδὸν ἢ Τύχην. Λέγομεν καὶ περὶ ἀνθρώπου, Ἀπωλέσθη κακὸς τοῦ κακοῦ, ὡς εἶπε καὶ ὁ Σοφοκλῆς (Οἰδ. Τύρ. 246-248),

> Κατεύχομαι δὲ τὸν δεδρακότ', εἴτε τις
> Εἷς ὢν λέληθεν, εἴτε πλειόνων μέτα,
> Κακὸν κακῶς νιν ἄμοιρον ἐκτρίψαι βίον.

Κακὸν, οὐδετέρως καὶ οὐσιαστικῶς, σημαίνει καὶ πλῆθος. Τί κακόν! θαυμαστικῶς, ἀντὶ τοῦ Πόσον πλῆθος. Εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν εἶπεν ὁ Ἀριστοφάνης (Ὄρνιθ. 294),

> Ὦ Πόσειδον, οὐχ ὁρᾷς ὅσον συνείλεκται ΚΑΚΟΝ
> Ὀρνέων; Ὦ ἄναξ Ἄπολλον, τοῦ νέφους! ἰοὺ, ἰού!

Ὦ Ποσειδῶν! δὲν βλέπεις πόσον πλῆθος ὄρνεα ἐμαζεύθησαν; Ἀπόλλων δέσποτα, τί σύννεφον εἶναι τοῦτο! ἠβοῖ, ἠβοῖ!

Γυρεύει τὸ κακόν σου, ἤγουν ζητεῖ νὰ σὲ βλάψῃ. Ζ. Μαίνομαι.

Κακὸν, ἁπλῶς, τὸ θανατικὸν (peste), ἴσως ἀπὸ τὸν Θουκυδίδην (II, 49 καὶ 51-52), ὅστις ὀνομάζει Κακὸν τὸ συμβὰν εἰς τὰς Ἀθήνας θανατικόν.

ΚΑΚΟΤΥΧΟΣ. Ζ. Κακόμοιρος, καὶ Πλαντάζω.

ΚΑΛΑΘΙΟΝ, ὑποκοριστικὸν τοῦ παλαιοῦ Κάλαθος (corbeille, panier). Παροιμία, « Ὅπου ἀκούεις πολλὰ κεράσια, » κράτει μικρὰ καλάθια » διδάσκουσα νὰ μὴν ἀπατώμεθα εὐκόλως ἀπὸ τὴν φήμην τινῶν ἀλαζόνων γοήτων. Αὐτοὶ πρῶτοι γίνονται δημιουργοὶ τῆς ἰδίας φήμης, πλάσσοντες ἢ μεγα-

λύκοντες τὰ προτερήματά των. Ὁ πραγματευτὴς ἱςορεῖ τὰ μακρά του ταξείδια καὶ τὰ μεγάλα κέρδη· ὁ τεχνίτης τὴν ἄκραν ἐπιδεξιότητα εἰς ὅσα κατασκευάζει· ὁ πολεμιςὴς καυχᾶται εἰς τὰς ἀνδραγαθίας του, ὡς ὁ Διόνυσος τῆς κωμῳδίας (Ἀριςοφάν. Βατρ. 49),

——— Καὶ κατεδύσαμέν γε ναῦς
Τῶν πολεμίων ἢ δώδεκ', ἢ τρισκαίδεκα·

ὁ σοφὸς κομπάζει, ὅτι ἠξιώθη διὰ τὴν σοφίαν του νὰ καταςαθῇ δύο ἢ τριῶν Ἀκαδημιῶν μέλος, καὶ πλειοτέρων ἄλλων διεπιςολεὺς (correspondant). Οἱ γόητες φυσικὰ γεννῶνται, ὅπου εὑρίσκεται πλῆθος πολὺ μωρῶν, ἢ γόητες ἄλλοι, συγχωροῦντες τὴν γοητείαν, διότι ἔχουν καὶ αὐτοὶ κεράσια νὰ πωλήσωσι. Καὶ συμβαίνει πολλάκις, ὅταν οἱ μωροὶ δράμωσι πανταχόθεν, ἀντὶ κερασίων, νὰ χάνωσι καὶ τὰ καλάθιά των.

ΚΑΔΑΚΑΪ. Ζ. Καλός.

ΚΑΛΑΜΟΦΥΛΛΟΝ. Ζ. Φυλλοκάλαμον.

ΚΑΛΛΗ πληθ. ἀπὸ τὸ Κάλλος. Ὁ Σομαυέρας ἐξηγεῖ τὸ ἑνικὸν (Κάλλος) διὰ τοῦ bellezza (beauté), καὶ τὸ πληθυντικὸν διὰ τοῦ carnagione (carnation), τὸ ὁποῖον ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν Ἑλληνιςὶ λεγομένην Εὔχροιαν. Δὲν διαφέρει, νομίζω, τὸ Κάλλη ἀπὸ τὸ Κάλλος, πλὴν ὅτι τοῦτο σημαίνει ἁπλῶς ὡραιότητα (beauté), τὸ δὲ πληθυντικὸν, ὡραιότητα θελκτήριον (appas, charmes), ὡς καὶ Ὁ πλοῦτος, ἑνικ. σημαίνει τὴν εὐπορίαν (richesse), Τὰ δὲ πλούτη, πληθυντικ. καὶ οὐδετέρ. τὴν ἀφθονίαν πάντων τῶν ἀγαθῶν (opulence). Ζ. Χαροκοπῶ.

ΚΑΛΛΙΟΣ, ἀντὶ τοῦ Καλλίων τῶν παλαιῶν (meilleur), οἷον (Β),

Ἀλλ' ἐπὶ φόβου τοῦ Θεοῦ ναγκλέξετε τὸν κάλιον,

κατὰ τὰ ἀρχαῖα διφορούμενα, Διπλασίων καὶ Διπλάσιος, καὶ ἄλλα ὅσα ἐσημειώθησαν ἀλλοῦ (Ἄτακτ. τομ. I, σελ. 52). Κάλλιον (mieux), ὡς καὶ οἱ παλαιοὶ (Ἀριστοφάν. Πλουτ. 938),

> Ἔπειτα ποῦ κάλλιον ἀνατεθήσεται;

Ζ. καὶ Ξένος.

ΚΑΛΟΚΑΡΔΙΖΩ, μὲ αἰτιατικ. Ζ. Πηδῶ.

ΚΑΛΟΜΙΛΗΤΟΣ. Ζ. Ἀνομίλητος.

ΚΑΛΟΣ. Εἰς τοὺς παλαιοὺς ἐσήμαινε κοινῶς τὸν εὔμορφον ἢ ὡραῖον. Σήμερον σημαίνει τὸν ἀγαθόν. Εὑρίσκεται ὅμως καὶ τῆς σημερινῆς σημασίας παλαιὸν παράδειγμα εἰς τὸ Καλὸς κἀγαθός, καὶ εἰς ἄλλα πολλά, ὅπου συγχέεται τὸ Καλὸς μὲ τὸ Ἀγαθός. Ὅθεν, ὅταν λέγωμεν, Καλὸς ἄνθρωπος, νοοῦμεν Καλὸς (ἤγουν ὡραῖος) τὴν ψυχήν, ὡς ἔλεγεν ὁ Σωκράτης (Ἀπομνημ. B. VI, 32).

Δὲν εἶναι μὲ (ἢ εἰς) τὰ καλά του, ἢ μὲ (ἢ εἰς) τὰ σωστά [illegible], ἤγουν δὲν εἶναι μὲ τὸν νοῦν του, εἶναι τρελός, ἄφρων ([illegible]tre pas dans son bon sens). Οὕτω τὸ παλαιὸν Ὑγιαίνω, ἐσήμαινεν ἔχω τὸν νοῦν μου (Ἀριστοφ. Νεφέλ. 1275),

> Οὐκ ἔσθ' ὅπως σύ γ' αὐτὸς ὑγιαίνεις·
> Τὸν ἐγκέφαλον ὥσπερ σεσεῖσθαί μοι δοκεῖς,

ἤγουν, Ὄχι βέβαια δὲν εἶσαι μὲ (ἢ εἰς) τὰ καλά σου· νομίζω ὅτι ἐσάλευσεν ὁ νοῦς σου.

Καλὸν, κακόν. Φράσις ἐλλειπτικὴ τῆς Διὰ προθέσεως (καὶ διὰ καλὸν καὶ διὰ κακὸν), σημαίνουσα, ὅπως ἂν ἦναι, τύχῃ, ἢ συμβῇ· οἷον, Ὁ καιρὸς εἶναι καλός, ὅμως καλὸν, κακὸν, ἔπαρε μαζῇ σου τὸ Ἀλεξίβροχον (parapluie). Κ' ἐδῶ ἔχει τὸν τόπον της ἡ παροιμία, » Ὅταν

» ἦναι καλὸς ὁ καιρὸς, βάςα τὸ ἐπανωφόριόν σου· ὅταν βρέχῃ, » κάμ' ὡς θέλεις. » Δὲν ἀνεχώρησε διὰ καλὸν, λέγομεν δι' ἄνθρωπον, ὅςις ἀναχωρεῖ εἰς καιρὸν ἀνάρμοςον, ἤγουν μὲ κακὸν σκοπὸν, μελετῶν, ἢ ἔχων εἰς τὸν νοῦν του νὰ πράξῃ τὶ κακὸν (Ἀριςοφάν. Ἐκκλ. 325),

Οὐ γάρ ποθ' ὑγιὲς οὐδὲν ἐξελήλυθε
Δράσουσα: ———————

Τὸ Καλὸν εἰς ταύτην τὴν φράσιν εἶναι ἐλλειπτικὸν τοῦ Ἔργον.

Ὁμοία ἔλλειψις καὶ εἰς τὴν γνωςὴν παροιμίαν, « Κάμε » καλὸν, καὶ ῥίψε το εἰς τὸν αἰγιαλὸν » ἤγουν, καλὸν ἔργον, εὐεργεσίαν. Παροιμία ἠθικωτάτη, καὶ ἀρχαιοτάτη, ἐπειδὴ τὴν ἐπαράγγειλε καὶ ὁ Σαλωμὼν (Ἐκκλησιας. ια', 1), « Ἀπόστειλον » τὸν ἄρτον ἐπὶ πρόσωπον τοῦ ὕδατος, ὅτι ἐν πλήθει ἡμερῶν » εὑρήσεις αὐτόν. » Εἶπε καὶ ὁ Ἀπολλ. ὁ ἐν Τύρ.

Κάμε καλὸν, καὶ ἄς κείτεται, σὰν νὰ σπείρες σιτάρη,
Ὁπρῦ τὸ ῥίκτης εἰς τὴν γῆν, κὔστερα βρίσκης χάρη.

Καλὲ, εἰς τὴν κλητικ. λαμβάνετε τρόπον τινὰ ἐπ[illegible]ματικῶς, ἐπειδὴ δὲν σημαίνει ἄλλο πλὴν ἔντιμον προσφώνησιν, Καλὲ, δὲν ἐξεύρεις τί συνέβη σήμερον, ;Καλ' ὑπῆγες ἐκεῖ ὅπου σὲ εἶπα; Αὐτὸ εἶναι ἀπαραλλάκτως τὸ ὦ 'γαθὲ τῶν παλαιῶν. (Ἀριστοφ Ἱππ. 188),

Ἀλλ' ὦ 'γάθ', οὐδὲ μουσικὴν ἐπίσταμαι.

Καλὲ, δὲν ἐξεύρω οὐδὲ μουσικήν. Καὶ σημεῖον, ὅτι δὲν εἶναι πάρεξ ἁπλῆ πρόσκλησις, ἰσοδυναμοῦσα πολλάκις μὲ τὸ κλητικὸν Ὦ, εἶναι ὅτι συντάσσεται καὶ μὲ πληθυντικὸν ῥῆμα· οἷον, ;Καλὲ δὲν ἐξεύρετε, τί συνέβη σήμερον; Καὶ μὲ πληθυντικὴν ἀντωνυμίαν, ὡς συνειθίζουν οἱ Χῖοι· Καλεσεῖς,

τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ αὐτὸ μὲ τὸ Καλὲ, ἰσεῖς. Παράδειγμα τούτου εὑρίσκεται εἰς τὸν Κωμικὸν (Ἀριστοφάν. Λυσυστρ. 1166),

Ἄφετ', ὦ γάθ', αὐτοῖς. ———

Οἱ παλαιοὶ ὅμως ἐμεταχειρίζοντο καὶ τὸ πληθυντικὸν Ἀγαθοὶ εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν (Ἀριστοφ. Σφηκ. 415),

Ὠ'γαθοὶ τὸ πρᾶγμ' ἀκούσατε· ἀλλὰ μὴ κεκράγετε,

Καλὲ, ἀκούσατε πρῶτον τὴν ὑπόθεσιν, καὶ μὴ φωνάζετε.

Μὲ τὸ καλὸν, ἀβιάςως, αὐτοθελήτως, τοῦ ὁποίου ἐναντίον εἶναι, Μὲ τὸ κακόν· Ἐπειδὴ δὲν θέλῃς μὲ τὸ καλὸν, θέλω σὲ ςείλειν νὰ τὸ ὁμολογήσῃς μὲ τὸ κακόν. Ὁ Σοφοκλῆς (Οἰδ. Τύρ. 1152), τὸ ἐξέφρασεν εἰς τοῦτον τὸν τρόπον,

« Σὺ πρὸς χάριν μὲν οὐκ ἐρεῖς, κλαίων δ' ἐρεῖς. »

Καλὸν (ἐλλειπτικῶς τοῦ πρᾶγμα)· Τί καλὸν θέλεις νὰ νὰ σὲ φέρω ἀπὸ τὴν πόλιν, ἀπὸ τὴν ἀγοράν; Τί καλὸν νὰ σ' ἀγοράσω; Οὕτως ὁ Ἀριστοφάνης (Σφήκ. 293),

Πάνυ γ' ὦ παιδίον· ἀλλ' εἰ-
πὲ, τί βούλει με πρίασθαι
καλόν; ———

Μετὰ χαρᾶς, τέκνον μου· ἀλλ' εἰπέ με, τί καλὸν θέλεις νὰ σ' ἀγοράσω;

Καλακαί, ἢ Καλὰ καὶ (quoique, bien que), οἷον ΘΡ,

Ἐγὼ δὲ πάλιν, Ἄρχοντες, καλὰ κεῖμαι Ροδίτης,
Καὶ ἀκούομαι εἰς τὄνομα Μανόλης Λιμενήτης,
Καὶ βάλθηκα εἰς τοῦτο να πῶ καὶ νὰ ῥημάρω,

Εἰς τὰ μᾶς ἐσυνέβησαν πασάνα νὰ φερμάρω,
Οὐδὲν τὸ καταδέχομαι νὰ γράφω πλαςὰ λόγια·
Καὶ δὲν καιρὸς τῆς καύχησις, ἀμένε μυριολόγια.

Τὸ Καλὰ καὶ, μᾶς ἦλθεν ἀπὸ τοὺς Ἰταλοὺς (benchè), ὡς καὶ τὸ Ἀγκαλὰ (sebbene).

Τοῦ Ῥοδίτου ποιητοῦ μας τὸ Ῥημάρω εἶναι ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν rimare (rimer), ὡς καὶ τὸ Φερμάρω ἀπὸ τὸ informare (informer). Ὅτε ἐστιχούργει τὸ ποίημά του, ἐκρατοῦσαν ἀκόμη τὴν Ῥόδον οἱ ἔπειτα ὀνομασθέντες Ἱππεῖς τῆς Μάλτας.

ΚΑΛΟΣΚΟΠΙΖΩ (considérer avec attention)· Ζ. Νά.

ΚΑΛΟΤΥΧΟΣ. Ζ. Εὔτυχος.

ΚΑΛΟΧΑΡΑΓΟΣ. Ζ. Χαραγή.

ΚΑΛΤΖΑ. Ζ. Παπούτζα.

ΚΑΜΑΡΑ. ΚΑΜΑΡΟΝΩ. ΚΑΜΕΡΑ. Ζ. Φαρί.

ΚΑΜΜΥΖΩ, ἀπὸ τῶν παλαιῶν τὸ Καμμύω κλείω τοὺς ὀφθαλμοὺς (fermer les yeux), οἷον ΘΡ,

Χαρὰς τὸν ὁποῦ πόθανεν καὶ κάμησε τὰ δύο του,
Παρὰ νὰ χάση τὴν ζωὴν, καὶ νάνε κ' εἰς τανιότου.

ΚΑΜΝΩ. Ἡ παλαιὰ πρώτη καὶ κυρία σημασία τοῦ ῥήματος τούτου ἦτον ἀμετάβατος, Κοπιάζω, ἢ μᾶλλον, αἰσθάνομαι κόπον (se lasser, être fatigué). Τοῦτο σημαίνων, εἶπεν ὁ Ποιητὴς (Ἰλιάδ. τ', 169),

——— Οὐδέ τι γυῖα
Πρὶν κάμνει, πρὶν πάντας ἐρωῆσαι πολέμοιο,

Οὐδὲ κοπιάζουν τὰ μέλη του, πρὶν παύσῃ ὁ πόλεμος (χυδ. οὐδὲ κουράζεται). Ὅθεν ἔλεγαν καὶ Κάματον τὸν κόπον.

Ἔπειτα ἔγινε καὶ μεταβατικὸν, σημαῖνον, τὸ ποιῶ, ἢ κατασκευάζω τὶ, ὡς πάλιν ὁ αὐτὸς Ποιητὴς (Ἰλιάδ. δ', 187),

Ζῶμά τε καὶ μίτρη, τὴν χαλκῆες κάμον ἄνδρες,

ἡ ζώνη καὶ ἡ μίτρα, τὴν ὁποίαν ἔκαμαν χαλκουργοὶ τεχνῖται. Ἐδῶ τὸ Κάμον δὲν σημαίνει οὔτε τὸ ἁπλῶς ἐποίησαν (faire), οὔτε τὸ ἐκατασκεύασαν (fabriquer), ἀλλὰ τὸ, μὲ κόπον ἐποίησαν (travailler). Ἀπὸ τὴν μεταβατικὴν ταύτην σημασίαν ἐκατήντησε τὸ Κάμνω νὰ σημαίνῃ σήμερον ἁπλῶς τὸ ποιῶ (faire), διότι αὐτὴ καθ' αὑτὴν ἡ ποίησις, ἡ ἐργασία ὁποιαδήποτε συμπεριλαμβάνει φυσικὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ κόπου.

Ἡ μεταβατικὴ τοῦ Κάμνω σημασία ἐκτείνεται εἰς πολλὰ, ὡς καὶ εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς γλώσσας τὰ ἀνάλογά του ῥήματα. Κάμνω ὑποδήματα, κρεββάτια, Κάμνω τὴν προσευχήν, τὸν σταυρόν μου. Περὶ γυναικὸς λέγομεν, Κάμνει παιδία, καὶ περὶ ὄρνιθος, Κάμνει αὐγά, καὶ Κάμνει τὴν φωλέαν της. Κάμνω ἐλεημοσύνην, Κάμνω καλὸν ἢ κακὸν, Κάμνω τὸ δυνατὸν ἢ τὰ δυνατά μου.

Ἡ πλέον ἀξιοσημείωτος φράσις εἶναι, Κάμνω σιτάριον, κριθάριον, καὶ τὰ παρόμοια, ἤγουν συλλέγω κατ' ἔτος σιτάριον κ. τ. λ. ἀπὸ τὰ χωράφιά μου. Παρόμοια τὸ ἐξέφραζαν καὶ οἱ παλαιοὶ, « Ἐπειδὰν ποιῇς σίτου μὲν μεδίμνους « πλεῖον ἢ χιλίους » (Δημοσθέν· πρὸς Φαίνιπ. σελ. 1045). Εἶπε καὶ ὁ Ἀριστοφάνης,

Κριθάς τε ποιεῖν ἡμᾶς πολλὰς,
Πάντας ὁμοίως, οἶνόν τε πολὺν

(Εἰρήν. 1321).

Κάμνω τὰ γένεια μου, φράσις ὁμοία τῆς Γαλλικῆς, se faire la barbe. Δὲν εὑρίσκεται ἴσως πλὴν εἰς τοὺς

Ἑβδομήκοντα (Βασιλ. II, ιθ', 24)· « Οὐκ ἐθεράπευσε τοὺς » πόδας αὐτοῦ, οὐδὲ ὠνυχίσατο, οὐδὲ ἐποίησε τὸν μύστακα » αὐτοῦ. »

Λέγομεν καὶ Κάμνω διάφορον, κέρδος, Κάμνω ἀργύρια, ἤγουν ἀποκτῶ, κερδαίνω, ὡς εἶναι τὸ « Πολλὰ « χρήματα ἐργασάμενοι παρὰ τὴν σιτηγίαν κ. τ. λ. » τοῦ Δημοσθένους (Κατὰ Διονυσοδ. σελ. 1293)· καὶ τοῦ Ὁμήρου τὸ (Ἰλιάδ. σ', 341),

Τὰς αὐτοὶ καμόμεσθα βίηφί τε δουρί τε μακρῷ,

τὰς ὁποίας ἀπεκτήσαμεν μὲ τὴν ἀνδρίαν καὶ μὲ τὰ ὅπλα μας. Κάμνω ὀπτὸν, ἑφητὸν, βραστὸν, ὡς τὸ « Δαῖτα πέ» νεσθαι » τοῦ Ποιητοῦ (Ὀδυσσ. γ', 428), ἐπειδὴ τὸ Πένεσθαι (peiner) συνωνυμεῖ μὲ τὸ κάμνω, πονῶ· ὅθεν καὶ Πένης (pauvre) ὁ μὲ πολλοὺς πόνους καὶ κόπους κερδαίνων τὰ πρὸς ζωήν. Κάμνω δεῖπνον, τραπέζιον κάλεσμα, ὡς τὸ « Ποιεῖν δοχήν... δεῖπνον » (Λουκ. ιδ', 13 καὶ 16).

Κάμνω, τὸ μεταβάλλω, Μὴ κάμνης τὰ μικρὰ μεγάλα, μὴ μετάβαλλε, μὴ δεῖχνε τὰ πράγματα ὁποῖα δὲν εἶναι. Ὁ Θεὸς νὰ τὰ κάμη καλά! εὐχὴ εἰς πράγματα ἀμφιβόλου ἐκβάσεως, ἢ φοβερίζοντα δυστυχίαν, ἀντὶ τῆς ὁποίας οἱ παλαιοὶ ἔλεγαν « Πρὸς ἀγαθοῦ γίγνοιτο! » ἢ « Ὀνησιφόρα γένοιτο. » (Στοβ. LV, σελ. 374),

Τί κάμνεις; ἐρώτησις συνήθης, σημαίνουσα, Πῶς ἔχεις, τὴν ὁποίαν μόνη ἴσως ἡ Ἀγγλικὴ γλῶσσα ἐκφράζει κατὰ λέξιν, How do you do? Οἱ παλαιοὶ ἔλεγαν καὶ Πῶς ἔχεις; καὶ, Τί πράττεις; « Σφόδρα οὖν με φιλοφρόνως ἀσπασά» μενος ἠρώτα, ὅ,τι καὶ πράττοιμι » (Λουκιαν. Νιγρ. § 2). Καὶ πάλιν, « Ἐπυνθάνετο ἀεὶ, τί πράττοιτε, καὶ ἔνθα εἴητε; »

ἠρώτα συχνὰ, Τί κάμνετε; καὶ ποῦ εὑρίσκεσθε. Ἐκ τούτου, καὶ ὁ εἰς τὰς ἐπιστολὰς συνήθης χαιρετισμὸς τῶν παλαιῶν τὸ Εὖ πράττειν! τοῦ ὁποίου ἴχνη ἔμειναν εἰς τοὺς χαιρετισμοὺς τῶν χωρικῶν μας, Καλῶς τὰ κάμνετε. Ἔλεγαν ἀκόμη καὶ « Τί πάσχεις; » διὰ τὴν συνωνυμίαν τοῦ Κάμνω καὶ Πάσχω, ἥτις σώζεται καὶ εἰς ἡμᾶς, ἐπειδὴ λέγομεν ἀδιαφόρως; Πάσχισε νὰ τὸν καταπείσῃς, καὶ Κάμε νὰ τὸν καταπείσῃς (tâcher de). Τὸ τελευταῖον τοῦτο (Κάμε) εἶναι ἀμετάβατον, ὡς καὶ τοῦ Ἡροδότου (I, 209) τὸ « Ποίεε ὅκως ... μοι καταστήσῃς τὸν παῖδα εἰς ἔλεγχον » καὶ (V, 109), « Ποιέειν χρεὼν ἐςιν, ... ὅκως τὸ κατ' ὑμέας « ἔσται ἦτε Ἰωνίη καὶ ἡ Κύπρος ἐλευθέρη. »

Εἰς ταύτην τὴν σημασίαν ἔλεγαν οἱ παλαιοὶ καὶ, Τί πάθω; ἢ Τί ἂν πάθοιμι; ὁ δὲ παρακμάζων Ἑλληνισμὸς, Τί ποιήσω; (Λουκ. ιβ', 17), ὡς καὶ ἡμεῖς σήμερον, « Τί νὰ κάμω »;

Λέγομεν, Ἔκαμες καλὰ, κακὰ, νὰ ὑπάγῃς, νὰ ἔλθῃς· καὶ πρὸς τὸν κάμνοντα ἢ μέλλοντα νὰ κάμῃ τι ἄτοπον, Κάμε καλὰ (prenez garde, soyez sage).

Κάμνω, χρηματίζω· Ἔκαμα πραγματευτὴς, ναύτης, ῥάπτης, καὶ τὰ παρόμοια.

Κάμνω, περῶ τὸν καιρὸν, διατρίβω ἢ μένω που· Ἔκαμα τρεῖς χρόνους εἰς τὴν Χίον, ὡς εἶναι καὶ τὸ, « Ὡς » τάχιστα εἰς Ὠρεὸν ἦλθον, οὐκ ἀνέμειναν τὸν κήρυκα, οὐδ' » ἐποίησαν χρόνον οὐδένα » τοῦ Δημοσθένους (Περὶ παραπρεσβ. σελ. 392), καὶ τὸ « Ποιήσας δὲ μῆνας τρεῖς » τοῦ Εὐαγγελιςοῦ (Πράξ. κ' 3).

Μὴ κάμῃς ἀλλέως, λέγομεν, προστάσσοντες, παρακαλοῦντες, ἢ συμβουλεύοντες, ὡς καὶ ὁ Κωμικὸς (Ὀρν. 131-133),

Ὅπως παρέσει μοι καὶ σὺ καὶ τὰ παιδία·
———————— μέλω γὰρ ἑστιᾶν γάμους·
Καὶ μηδαμῶς ἄλλως ποιήσῃς. ————

Κάμνει, ἀπρόσωπ. οἷον Κάμνει ζέστην, κρύος, ἄνεμον, ὡς τὰ ἀπρόσωπα τῶν παλαιῶν, Ὕει, Νίφει, Χιονίζει, ἢ μᾶλλον ἐλλειπτικὰ, καθὼς φαίνεται ἀπὸ τὰ ἀνελλιπῆ, « Ὕει σφι ὁ Θεὸς » (Ἡροδότ. III, 119). Παρόμοια λέγομεν, Κάμνει βροχὴν, ἢ Βρέχει, ἀπροσώπως ἢ ἐλλειπτικῶς· ὁ δὲ Ἀριστοφάνης (Σφ. 260), ἀνελλιπῶς,

Ὕδωρ ἀναγκαίως ἔχει τὸν θεὸν ποιῆσαι.

Ἔχομεν καὶ παροιμίαν, Ἀπὸ τὸ εἰπὲ ὡς τὸ κάμε μέγα διάστημα.

Κάμνω, προσποιοῦμαι, ὑποκρίνομαι (faire le, ou faire semblant de), Κάμνω τὸν σοφὸν, Κάμνω τὸν κωφόν.

Ἀπὸ τὸ Κάμνω ἐγεννήθη ἄλλο ῥῆμα τὸ Καμόνω, ὡς ἀπὸ τὸ Ἐμβάλλω τὸ Ἐμβαλλόνω, χυδ. Μπαλλόνω (rapiécer).

ΚΑΜΟΝΩ, μεταβατ. ὡριμάζω (mûrir) Ὁ ἥλιος καμόνει τὰ σταφύλια. Ἀμετάβατ. Τὰ σταφύλια ἐκάμωσαν. Παρόμοια καὶ εἰς τὸν Ἀριστοφάνην (Εἰρ. 1163) Πεπαίνουσιν, ἀντὶ τοῦ Πεπαίνονται. Καμόνομαι, μέσ. (mûrir), καὶ παθητικ. Τὰ σταφύλια καμόνονται ἀπὸ τὸν ἥλιον. Ὅθεν Καμωμένον, τὸ ὥριμον (mûr) καὶ Ἀκάμωτον, τὸ ἄγουρον (vert). 2) ὑποκρίνομαι, προσποιοῦμαι (faire le, ou faire semblant de). Δὲν εἶναι κωφός· καμόνεται, ἢ Καμόνεται τὸν κωφόν.

ΚΑΜΠΑΝΑ. Ζ. Ἀφ' οὗ.

ΚΑΜΠΑΝΊΖΩ. Ζ. Καμπανός.

ΚΑΜΠΑΝΙΣΤΌΣ, ζυγιστὸς (pesé) οἷον Β,

Νᾆχῃ ψωμὶν καμπανιςὸν, καὶ ὕδωρ μὲ τὸ μέτρος.

Ζ. Καμπανός.

ΚΑΜΠΑΝΌΣ (peson *ou* romaine) ἀπὸ τοῦ παρακμάζοντος λατινισμοῦ τὸ Campana, μὲ τὸ ὁποῖον ἐσήμαιναν τὴν ἀπὸ ἕνα μόνον μοχλὸν σιδηροῦν ὀδοντωτὸν ζυγαρίαν, τὴν κοινότερον ὀνομαζομένην Καντάριον. Τὴν ὠνόμαζαν καὶ Romana· καὶ τὰ δύο, διότι εὑρέθη εἰς Ῥωμαϊκῆς ἐπικρατείας χώραν, τὴν Ἰταλικὴν Καμπανίαν. Ἐκ τούτου, ὡς φαίνεται, ὠνόμασαν οἱ Γραικορωμαῖοι Ῥωμανίσιον, καὶ ὁποιονδήποτ' ἄλλον μοχλὸν (barre) σιδηροῦν, καὶ Ῥωμανίζω (barrer), τὸ μὲ μοχλὸν ἀσφαλίζω· τὰ ὁποῖα ἄλλοτε (Ἄτακτ. I, σελ. 247) δὲν ἐξήγησα τόσον καθαρά. Ἀπὸ τὸ Καμπανὸς ἐσχηματίσθη ῥῆμα Καμπανίζω (peser), καὶ τὸ ῥηματικὸν, Καμπανιςός.

ΚΆΜΠΟΣ (Ζ. Ἐμπήγω). ΚΆΜΠΟΣ (plaine). (Ζ. Κλησουρότοπος). Ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν Campus (Champ) τὸ ὁποῖον, κατὰ τὸν Σκαλιγέρον, ἔλαβαν οἱ Ῥωμαῖοι ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας Σικελούς. « Κάμπος, ἱππόδρομος· Σικελοὶ » λέγει ὁ Ἡσύχιος· διὰ τὰς ὁποίας ἔκαμναν δηλαδὴ Καμπὰς οἱ ἀγωνιζόμενοι, ὡς τὸ ἐξηγεῖ πάλιν ὁ αὐτὸς Ἡσύχιος· « Κάμπειος » δρόμος· δρόμοι τινὲς ἦσαν κάμπειοι (ἄλλ. κάμπιοι), οὐκ » εὐθεῖς καὶ ἁπλοῖ, ἀλλὰ καμπὰς ἔχοντες. » Τούτους ὁ Εὐριπίδης ὀνομάζει Καμπίμους (Ἰφ. Ταυρ. 81),

Δρόμους τε πολλοὺς ἐξέπλησα καμπίμους.

ΚΑΜΠΟΎΡΗΣ. Ζ. Γυρτός.

ΚΆΜΩΜΑ (œuvre, ouvrage, action), ῥηματικὸν ὄχι τοῦ Κάμνω, ἀλλὰ τοῦ ἀπὸ τοῦτο Καμόνω. ΣΦ,

Τῆς νύκτας τὰ καμώματα ἡ ἡμέρα ἀναγελᾷ τα.

Εἶναι παροιμία, κοινὴ ἔτι καὶ σήμερον, σημαίνουσα, ὅτι τὰ ἔργα τῆς νυκτὸς δὲν κατασκευάζονται μὲ τόσην ἀκρίβειαν, ὅσην ἔχουν τὰ τῆς ἡμέρας (Ζ. Κάμνω). Πράγη τὰ ὠνόμασεν ὁ Σοφοκλῆς (Αἴαντ. 346),

Ἰδοὺ διοίγω· προσβλέπειν δ' ἔξεςί σοι
Τὰ τοῦδε πράγη, ——————

Νά, ἀνοίγω τὴν θύραν, κ' ἐμπορεῖς τώρα νὰ ἴδῃς τὰ καμώματά του.

ΚΆΝ. Ἴδε Ξεφαντόνω, καὶ Ἄτακτ. Ι, σελ. 110-111.

ΚΑΝΑΚΕΎΩ, ΚΑΝΑΚΊΖΩ, ΚΑΝΆΚΙΝ. Ζ. Ἰδίωμα.

ΚΑΝΕΊΣ (γρ. Κἀνεῖς). ΒΧ,

Οἱ πάντες ἐσιώπησαν, κανεὶς λόγου οὐ δίδει,

καὶ ΣΣ,

Καὶ νὰ τὸ δείξω φανερά, ὁ πλούσιος οὐδὲν ἔχει φίλον,
Κανεὶς οὐδὲν τὸν ἀγαπᾶ, ὡσὰν ἁρμόζει φίλον.

Τὸ θηλυκὸν εἶναι Κάμμία, γραφόμενον καὶ διαιρετῶς, Κἂν μία, οἷον ΣΣ,

Καὶ δίχα νὰ τὸν βοηθήσουσι βοήθειαν κἂν μίαν,
Καταλαλοῦν κουρκουσουρεύουν τον, λέγουν κακὸν δι' ἐκεῖνον.

Ζ. Εἶμαι.

Τὸν τελευταῖον μόνον ςίχον φέρει ὁ Δουκάγγιος (σελ. 739) διὰ τὴν λέξιν Κουρκουσουρεύω, τὴν ὁποίαν ἐξηγεῖ (δὲν ἐξεύρω πόθεν πιςούμενος), ὡς συνώνυμον τοῦ Καταλαλῶ

(médire). Ἴσως σύγκειται ἀπὸ δύο λέξεις, τὸ Κυρκάω, ἢ Κυρκανάω, καὶ τὸ Σύρω· τοῦτο ἀντὶ τοῦ Διασύρω, καὶ τὸ πρῶτον ἀντὶ τοῦ Ταράσσω. « Κυρκανᾷ, κυκᾷ, ταράττει » λέγει ὁ Ἡσύχιος, καὶ, « Διασύρει, διαπαίζει, » χλευάζει. »

ΚΑΝΘΑΡΙΣ. Ζ. Λυσσομάμουδον.

ΚᾸΝΤΕ, σύνδεσμος σύνθετος ἐκ τοῦ Καί, Ἂν (ἢ Ἐὰν) καὶ Τε. Ἡ χρῆσίς του ὡσεπιπολὺ ἀπαιτεῖ νὰ διπλασιάζεται, ὡς καὶ τὸ ταυτόσημον αὐτοῦ παλαιὸν Εἴτε. « ΚΑΙ ἘΑΝ » ψωμίζω πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, ΚΑΙ ἘΑΝ παραδῶ τὸ » σῶμά μου κ. τ. λ. » (Πρὸς Κορινθ. Α, ιγ', 3).

ΚΑΝΤΟΥΝΙ, γωνία, ἀπὸ τὸ Kanton τῶν Γερμανῶν. Τρικάντουνος (à trois angles). Ζ. Κατούνα.

ΚΑΠΟΥ (en quelque endroit). Ζ. Μητριάζω.

ΚΑΡΔΑΡΑ, ἀγγεῖον ξύλινον, ἢ κάδος, ἀπὸ τὸ Λατινικὸν quartarius (τεταρτημόριον), εἶδος μέτρου (quartier). 2) μεταφορ. λέγουν περὶ ῥαγδαίας βροχῆς, Βρέχει μὲ καρδάρας (pleuvoir à verse). 3) Εἶδος μέτρου ξηρῶν (Ἴδε Δουκάγγ. σελ. 592 καὶ 596, καὶ App. σελ. 94).

Εἶναι, ὡς εἶπα, ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων τὸ quartarius, οὕτως ὀνομασθὲν, διότι ἦτο τεταρτημόριον ἄλλου μέτρου ὀνομαζομένου sextarius (Ἑλλην. Ἐκτεὺς), τὸ ὁποῖον ὁ παρακμάζων Ἑλληνισμὸς ὠνόμασε Ξέστην. Ὁ Ξέστης (ἢ Ἐκτεὺς) ἐχώρει, κατὰ τὸν Παύκτωνα (Μετρολογ. σελ. 228) μίαν Χεοπίνην (chopine) καὶ πλέον τι παρὰ τέταρτον αὐτῆς. Ὅθεν ὁ quartarius ἐχώρει πέντε εἰκοστὰ ($\frac{5}{20}$) τῆς χεοπίνης. Ἐκ τούτου ἔλαβαν τὸ ὄνομα καὶ τὰ Γαλλικὰ μέτρα quartaut, quarte, καὶ quarteron, τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον χωρεῖ τέταρτον τοῦ Μοδίου (muid), τὸ δεύτερον, τέσσαρας Χεοπίνας· τὸ τρίτον εἶναι τεταρτημόριον τῆς λίτρας, ὅταν ὁ λόγος ἦναι περὶ ζυγι-

ςῶν, ἢ τεταρτημόριον τοῦ ἑκατὸν ἀριθμοῦ, διὰ τὰ πωλούμενα κατ' ἀριθμόν. Ἐκ τούτου λοιπὸν καὶ οἱ Γραικοὶ ὠνόμασαν τὴν Καρδάραν, τὴν ὁποίαν καὶ διὰ τοῦ τ Καρτάραν, καὶ ὑποκοριςικῶς Καρτερούλαν ἔλεγαν, ὡς φαίνεται ἀπὸ ἀνωνύμους ἐξηγήσεις εἰς τὸν Πλοῦτον τοῦ Ἀριςοφάνους, ὅπου τὸ Κοτύλαις (εἶδος μέτρου Ἑλληνικοῦ) ἑρμηνεύεται διὰ τῆς λέξεως Καρτερούλαις. Οἱ Σπαρτιᾶται ὠνόμαζαν τὴν Καρτάραν αὐτῶν Τετάρτην· ὅθεν τὸ τοῦ Ἡροδότου (VI, 57) « Οἴνου » τετάρτην Λακωνικὴν » ἂν καὶ δὲν ἐξεύρωμεν ὁποίαν ἀναλογίαν μετρικὴν εἶχεν ἡ Λακωνικὴ τετάρτη, πρὸς τὸν Ῥωμαϊκὸν Quartarium.

ΚΑΡΔΙ΄Α (cœur). Τὸν ἀγαπῶ ἀπὸ καρδίας, Ἐξ ὅλης καρδίας. Ζ. Ἀγαπῶ. 2) γνώμη, λογισμὸς, οἷον, ;Ποίαν καρδίαν, νομίζεις, ἔχει ὁ νέος, ὅταν ἀκούῃ ἐπαινούμενα τὰ ψεκτὰ, καὶ ψεγόμενα τὰ ἐπαίνου ἄξια; Ἡ φράσις (Ποίαν καρδίαν) ἦτο παροιμιώδης εἰς τοὺς παλαιοὺς, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὸν Πλάτωνα (Περὶ πολιτ. VI, σελ. 492), « Ὅταν... τὰ μὲν ψέγωσι τῶν λεγομένων, τὰ δὲ » ἐπαινῶσιν, ὑπερβαλλόντως ἑκάτερα... ἐν δὴ τῷ τοιούτῳ τὸν » νέον, τὸ λεγόμενον, τίνα οἴει καρδίαν ἴσχειν, κ. τ. λ. »

ΚΑΡΔΙΝΑ΄ΛΙΟΣ. Ζ. Μέ.

ΚΑΡΔΙΟΚΟΠΕΤΟ΄Σ. Σήμερον λέγομεν Καρδιόκτυπος. Ζ. Ποῖκεν.

ΚΑΡΔΙΟ΄ΚΤΥΠΟΣ. Ζ. Ποῖκεν.

ΚΑΡΔΙΟΦΛΟ΄ΓΗΣΙΣ, οἷον ΒΧ,

Πλὴν τὴν καρδιοφλόγησιν, ἣν ὁ Φίλαρμος εἶχε,
Στὸ μίσευμα τοῦ ἀδελφοῦ οὐκ ἠμπορεῖ βαςάζειν.

ΚΑΡΚΕ΄ΣΙ. Ζ. τὴν ἀρχὴν τοῦ Κ στοιχείου.

ΚΑΡΤΑΡΑ. ΚΑΡΤΕΡΟΥΛΑ. Ζ. Καρδάρα.

ΚΑΡΤΕΡΩ, καὶ μὲ τὸ πλεοναστικὸν α, Ἀκαρτερῶ (attendre). Ζ. Πεζεύω.

ΚΑΣΤΡΟΝ (château). Ζ. Ἐμπόριον, καὶ Ὄντως.

ΚΑΤΑ, πρόθεσ. συνταγμένη μὲ γενικήν. Ζ. Ἀλλάσσω, καὶ Μαθεύω — μὲ αἰτιατικὴν, οἷον ΘΚ,

Νὰ ὁμονιάσουν ἐμπιστὰ νὰ πᾶν κατὰ τὰ ἔθνη.

— μὲ ἐπίῤῥημα, Κατὰ πῶς. Ζ. Πορεύομαι.

ΚΑΤΑΓΝΩΡΙΖΩ (bien connaître). Ζ. Κοντεύγω.

ΚΑΤΑΔΕΧΟΜΑΙ (daigner). Ζ. Καλὰ καί.

ΚΑΤΑΔΙΚΑΣΙΣ. Ζ. Πεντήντα.

ΚΑΤΑΔΙΚΑΣΜΕΝΟΣ. Ζ. Ἑξάγκωνα.

ΚΑΤΑΚΟΠΑ. Ζ. Φαρδύ.

ΚΑΤΑΚΟΠΤΩ (découper, couper en petits morceaux). Ζ. Παπούτζα.

ΚΑΤΑΚΡΟΥΕΙ, καὶ κατ' ἀποκοπὴν, Κατακροῦ (frapper à la porte), οἷον ΣΦ,

Καὶ ἄλλοτε ἀπ' ἔξω κατακροῦ, τὴν πόρνην νὰ φιλήσῃ,
Καὶ ἄλλοτε μπένει κλέπτικα θέλει νὰ τὴν φιλήσῃ.

ΚΑΤΑΛΑΛΩ. Ζ. Κανεῖς.

ΚΑΤΑΛΛΑΓΙΑΖΩ (calmer, appaiser). Δὲν ἐγνώρισαν τὴν καλὴν ταύτην λέξιν οὔτ' ὁ Δουκάγγιος, οὔτ' ὁ Σομαυέρας, ἐσημείωσαν ὅμως συνώνυμον ἄλλην, τὸ Κατατάζω (γρ. Κατατάσσω). Τὸ Καταλλαγιάζω, σχηματισμένον ἀπὸ τὄνομα Καταλλαγὴ, ῥηματικὸν τοῦ Καταλλάσσω, ἔπρεπε νὰ σημαίνῃ κυρίως, πραΰνω, εἰρηνεύω, παύω ὀργὴν, ἔχθραν, ἢ ἄλλο τι πάθος ἢ πάθους ἀποτέλεσμα. « Καταλλαγὴ, » εἰρήνη, φιλία » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Καὶ τοῦτο σημαίνει σήμερον εἰς ἡμᾶς, οἷον Καταλλαγιάζω παιδίον κλαῖον,

φωνάζον, ἀτακτοῦν, Καταλλαγιάζω τὸν ὀργιζόμενον, Καταλλαγιάζω τοὺς φιλονεικοῦντας καὶ μαχομένους. 2) ἀμεταβάτ. πραΰνομαι (se calmer, s'appaiser). Τὸ παιδίον ἐκαταλλάγιασε, Οἱ φιλονεικοῦντες καὶ μαχόμενοι ἐκαταλλάγιασαν. 3) Μεταφορ. Ὁ ἄνεμος ἐκαταλλάγιασεν, ἤγουν ἢ ἔπαυσεν, ἢ ἔγινε μετριώτερος, Ἡ Θάλασσα ἐκαταλλάγιασε, ἐγαλήνισε δηλαδὴ, ἢ κυματίζεται μετριώτερα.

ΚΑΤΑΛΌΓΙ (Καταλόγιον), οἷον, ΘΡ,

> Θρηνήσετε καὶ πεῖτε τις ὀκάτι καταλόγι,
> Καὶ ἀνθηβολὴν πολύθλιβον νὰ ὁμοιάζῃ μυριολόγι.

Πείτε τις (γρ. Πεῖτέ της), ἀντὶ τοῦ Εἰπεῖτέ της, καὶ τοῦτο, ἀντὶ τοῦ Ἑλληνικ. Εἴπατε αὐτῇ. Περὶ τοῦ Ὀκάτι, ἴδε τὰ προσημειωθέντα (Ἄτακτ. I, σελ. 167).

Τὸ Καταλόγιον, λέξις συνήθης σήμερον εἰς τὴν γλῶσσαν, καὶ ὅμως σιωπημένη ἀπὸ τοὺς Λεξικογράφους· εἰς τὸν ποιητήν μας εἶναι συνώνυμον τοῦ ἑξῆς Μυριολόγι (Μυρολόγιον), ἤγουν ᾆσμα θρηνητικὸν εἰς νεκρούς, Ἑλληνιστὶ, Κατάλεγμα· διότι, ὅπου οἱ Ἑβδομήκοντα (Ἰεζεκ. β', 10) λέγουν, « Θρῆνος καὶ μέλος καὶ οὐαὶ » ὁ Σύμμαχος ἐμετάφρασε, « Θρῆνος καὶ κατάλεγμα καὶ μέλος πενθικόν. » Καὶ ἡ λέξις φαίνεται ἀρχαιοτέρα καὶ τοῦ Συμμάχου· ἐπειδὴ εὑρίσκεται τὸ ῥῆμά της εἰς τὸν Ἡσύχιον· « Καταλέγεσθαι, ὀδύρεσθαι τὸν » τεθνεῶτα. » Εἰς ἡμᾶς σήμερον τὸ Καταλόγιον σημαίνει παραπόνεσιν ἑνωμένην μὲ ὀνειδισμοὺς, δι' ἀδικίαν, πρὸς τὸν ὁποῖον νομίζομεν ὅτι μᾶς ἠδίκησε (querelle). Μοῦ ἔκαμε μέγα καταλόγιον. Ἑλληνιστὶ, Δεινοπάθεια, ἢ μᾶλλον Δεινολογία.

Τὸ Μυριολόγι εἶναι Μυρολόγιον. Ζ. Μυρολόγιον.

ΚΑΤΑΛΥΩ, χυδ. Κατελῶ (user, consumer). Ζ. Ἀλληλογῶ.

ΚΑΤΑΜΗΤΟΝΩ ἢ Καταμιτόνω, οἷον εἰς τούτους τοὺς ςίχους ΑΚ,

> Υἱέ μου ἂν σ' εμπιςευθῇ κανεῖς τὶ ἐκ τὸ ἰδικόν του,
> Καὶ φᾶς το καὶ ξοδιάσῃς το, ΝΑ' τὸ καταμιτώσεις·
> Καὶ ἔλθῃ καὶ ζητήσῃ το, καὶ οὐκ ἔχεις νὰ τὸ δώσῃς,
> Κ' εὑρίσκεσαι ἀνυπόληπτος, καὶ χάνεις τὴν τιμήν σου.

Ἴσως, ΚΑΙ. Ζ. καὶ Πηδῶ.

Καὶ ἂν ἦτον ἀληθὲς, ὅτι τὸ Καταμιτόνω παράγεται ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων τὸ Catamitus (Καταπύγων, Κίναιδος), ὡς ἐνόμισεν ὁ Δουκάγγιος (σελ. 610) ἐξηγῶν τὸ ῥῆμα, more catamitorum helluari, τουτέςιν, Ἀσωτεύειν ὡς οἱ Κίναιδοι, δὲν πιςεύω ὅτι δύναται νὰ προσαρμοσθῇ ἐδῶ, πλὴν ἴσως μόνον τοῦ Ἀσωτεύω, ἢ Καταδαπανῶ. Πιθανώτερον ὅμως μὲ φαίνεται, ὅτι ἡ λέξις εἶναι συνθεμένη βαρβάρως (ὁποῖαι πολλαὶ τοιαῦται εἰς τοὺς Γραικορωμαίους) ἀπὸ τὴν Κατὰ πρόθεσιν, καὶ τὸ Μίτω ῥῆμα ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν Mitto, Θέτω (Ἄτακτ. I, σελ. 120), ἀντὶ τοῦ, Ὑποθέτω, ἤγουν βάλλω εἰς ὑποθήκην, βάλλω ἐνέχυρον (mettre en gage, engager). Καὶ τοῦτο ἁρμόζει πλέον εἰς τὸν ἄσωτον,

> Καὶ φᾶς το καὶ ξοδιάσῃς το καὶ τὸ καταμιτώσεις,

ὅςις ὄχι μόνον τρώγει, καὶ κατεξοδεύει τὰ ξένα ἀργύρια, ἀλλὰ καταμιτόνει ἀκόμη καὶ τῶν ἄλλων τὰ κτήματα ὡς ἴδιά του. Πιθανολογεῖται ἀκόμη ἡ ἐξήγησις καὶ ἀπὸ τὸ μέσον ῥῆμα Καταμιτόνομαι (Ζ. Πηδῶ), λεγμένον ὁμοίως περὶ ἀσώτου,

> Κλέπτει, καταμητόνεται, καὶ τὸν ἑαυτόν του βιάζει,

ἤγουν βάλλει τὰ ῥοῦχά του εἰς ἐνέχυρον.

ΚΑΤΑΝΤΩ, ἔρχομαι, φθάνω τελευταῖον ὅπου ἡ φύσις, ἡ τύχη ἢ ἡ θέλησις μὲ κατεύθυνε (aboutir, parvenir, finir par arriver). Σαφέστερον ἐξηγεῖται ἀπὸ τὴν παροιμίαν, » Ὅπου κᾂν ὑπάγῃ τὸ σιτάριον, εἰς τὸν μύλον μέλλει νὰ » καταντήσῃ. » Δὲν εἶν' ὅμως μόνη αὕτη ἡ ὡρισμένη χρῆσις καὶ τελευτὴ τοῦ σίτου, ἐπειδὴ μέρος αὐτοῦ ἐξανάγκης σπείρεται πάλιν εἰς τὴν γῆν, διὰ νὰ φέρῃ πολυπλάσιον ἄλλον σῖτον· ὅθεν τὸ παροιμιῶδες καὶ παραβολικὸν τοῦ εὐαγγελίου (Ἰωαν. ιβ', 24) « Ἐὰν μὴ ὁ κόκκος τοῦ σίτου πεσὼν εἰς τὴν » γῆν ἀποθάνῃ, αὐτὸς μόνος μένει· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ, πολὺν » καρπὸν φέρει. »

ΚΑΤΑΠΑΝΩ. Ζ. Κεφαλώνω.

ΚΑΤΑΠΙΠΤΩ (se coucher, se mettre au lit), ΒΧ,

Ἀφ' οὗ δὲ κατεπίπτασιν οἱ πάντες καὶ ἐκοιμῶντο.

Σήμερον μεταχειριζόμεθα τὸ ἁπλοῦν Πίπτω (Ζ. Πέφτω) εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν, Ἔπεσα νὰ κοιμηθῶ. Ἐσημειώθη ἀρχήτερα (Ἄτακτ. τόμ. Ι, σελ. 428) καὶ τοῦ Εὐριπίδου (Ἑκ. 927), τὸ

Ἐπιδέμνιος ὡς πέσοιμ' ἐς εὐνάν.

Πρόσθες ὅτι καὶ ὁ Ἀριστοφάνης (Θεσμ. 1122), παρῳδῶν ἴσως τὸν Εὐριπίδην, εἶπε,

Πεσεῖν εἰς εὐνὴν καὶ γαμήλιον λέχος.

Λέγομεν καὶ Πλαγιάζω, διὰ τὴν πλαγίαν δηλαδὴ θέσιν τοῦ σώματος· Καιρὸς εἶναι νὰ πλαγιάσωμεν, ἤγουν νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὴν κλίνην. Ὁ Λουκιανὸς (Συμποσ. ἢ Λαπιθ. § 47) εἶπε, « Καταβαλὼν ἑαυτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης πλαγίως » ἐκάθευδε. » Ὀλίγον ἀνωτέρω εἰς τὸν αὐτὸν τοῦτον τοῦ Λουκιανοῦ διάλογον, ὅπου λέγει, « Καὶ ΚΑΘΕΥΔΗΣΑΝΤΕΣ

» ἀπήγοντο, ἐμοῦντες οἱ πολλοὶ » γράφε, ΚΑΘΕΥΔΗΣΟΝΤΕΣ.

ΚΑΤΑΠΩΣ. Ζ. Πορεύομαι.

ΚΑΤΑΣΚΟΠΩ. Ζ. Κλησουράτοπος, καὶ Μόναυτα.

ΚΑΤΑΣΠΡΟΣ. Ζ. Ἄσπρος.

ΚΑΤΑΣΤΑΙΝΟΜΑΙ. Ζ. Ἧμαι.

ΚΑΤΑΣΤΑΤΟΝ ἀρσενικῶς ὀνομάζομεν (προσυπακούοντες τὸ Σῖτος) καὶ Ἀμύλαν θηλυκῶς, τὸ ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς ὀνομαζόμενον οὐδετέρως Ἄμυλον (προσυπακ. τὸ Ἄλευρον), τοῦ ὁποίου τὴν σκευασίαν διδάσκει ὁ Διοσκορίδης (II, 123) καὶ ὁ Πλίνιος (XVIII, 7, § 17). Οὗτος προσθέτει ὅτι καὶ ἦτον εὕρημα τῶν Χίων, καὶ ὅτι εἰς τὴν Χίον κατεσκευάζετο τὸ καλήτερον Ἄμυλον, Inventio ejus Chio insulæ debetur: et hodie laudatissimum inde est. Ὁ σχολιαστὴς τοῦ Θεοκρίτου (Θ', 21), τὸ ὀνομάζει οὐδετέρ. καὶ ὀξυτόνως, Τὸ Καταστατὸν, καὶ ὄχι προπαροξυτόνως, ὡς τὸ γράφει ὁ Δουκάγγιος (σελ. 614) Κατάστατον. Ζ. Ἀμύλα.

ΚΑΤΑΦΙΛΩ. Ζ. Χρῶτα.

ΚΑΤΑΦΡΟΝΙΟΝ (καὶ ὄχι Καταφρόνειον, ὡς τὸ γράφουν τὰ Λεξικὰ) δὲν εἶναι τὸ αὐτὸ διόλου μὲ τὸ Καταφρόνησις (mépris), ἀλλὰ σημαίνει τὸν ἄξιον νὰ καταφρονῆται καὶ νὰ περιγελᾶται, ὡς τοῦ Ὁμήρου (Ἰλιάδ. β', 235) τὸ « Κάκ' » ἐλέγχεα » καὶ τῶν Γάλλων τὸ risée du monde, ἐξουθένημα ὄνειδος, οἷον, Ἔγινε τὸ καταφρόνιον τοῦ κόσμου, ὡς εἶπε καὶ ὁ Δαυὶδ (Ψαλμ. κϐ', 6), « Ὄνειδος » ἀνθρώπων καὶ ἐξουθένημα λαοῦ. »

ΚΑΤΑΧΑΝΑΣ. ΘΡ,

Καὶ ΔΕΝΕΝ ἡ κακὴ ἀρχὴ αὐτὸς ὁ τζαγκαρόλος,
Καὶ ΓΙΝΕΤΟ καταχανάς, καὶ ἀπέκει κάγην ὅλος.

Καὶ πάλιν ΘΡ,

> Νὰ πολεμίζουν δυνατὰ καὶ ναπαντοῦν τὸν σκύλον,
> Τὸν Τοῦρκον τὸν καταχανὰν τῆς ἀνομίας τὸν φίλον.

Ζ. καὶ Ἐγρήγορα. Τοὺς πρώτους δύο στίχους φέρει καὶ ὁ Δουκάγγιος (App. σελ. 185) μὲ μόνην διάφορον γραφὴν ΔΈΝΕΙΝ καὶ ΓΊΝΕΤΑΙ. Τὸ Δένεν ἢ Δένειν (γρ. Δένην) σημαίνει Δὲν ἔνι ἢ Δὲν ἦν (Ἑλλ. Οὐκ ἦν). Τὸ Καταχανὰς, ἐξηγήθη ἀνωτέρω (Ζ. Ἐγρήγορα). Κάγην, ἐκάη (être brûlé)· ἀλλὰ τὸ Τζαγκαρόλος δὲν ἐξεύρω τί σημαίνει, πλὴν ἂν ἔτρεψεν εἰς τοῦτο, τὸ Ἰταλικὸν tangherello (rustre).

ΚΑΤΑΧΕΡΊΖΩ. Ζ. Χερίζω.

ΚΑΤΑΧΩΝΝΥΆΖΩ. Ζ. Ἐγρήγορα.

ΚΑΤΕΛΏ. Ζ. Καταλύω.

ΚΑΤΈΜΠΡΟΣΘΕΝ. Ζ. Μέσα.

ΚΑΤΈΧΩ (savoir, connaître). Ζ. Ἐκ, καὶ Ἦν.

ΚΆΤΙΣ, ἤγουν Κἄν τις (Ἑλλ. Τίς γε). Ζ. Πουγγί.

ΚΑΤΌΠΙΣΘΕΝ (à la suite). Ζ. Ἐντάμα καὶ Κλησουρότοπος.

ΚΑΤΟΎΝΑ, κατοικία (maison, appartement, chambre), BX,

> Ἀφ' ὅτου δὲ ἐγεύθησαν καὶ πῆραν τὸ τραπέζη,
> Ἐμβαίνει στὴν κατοῦναν της μετὰ τῆς Φεδροκάζας.

Πῆραν. Ἑλληνιςὶ Ἐπῆραν, καὶ κυριολεκτικῶς, ὡς οἱ παλαιοὶ, ἐπειδὴ ἔλεγαν Αἴρειν, καὶ Ἐπαίρειν τὴν τράπεζαν. Σήμερον λέγομεν Ἐσήκωσαν τὸ τραπέζιον.

Κατοῦνα. Μί' ἀπὸ τὰς συχνὰ εὑρισκομένας εἰς τοὺς Γραικορωμαίους λέξεις, καὶ ὅμως ἀνετυμολόγητος ἀκόμη. Ἀπὸ τὰ φερόμενα παραδείγματα εἰς τὸν Δουκάγγιον (σελ. 623), φαίνεται, ὅτι ἐσήμαινεν ἡ Κατοῦνα, Στρατόπεδον (camp), Σκηνὴν

(tente), Ἀποσκευὴν (bagage), τόπον ὡρισμένον εἰς καθὲν μέρος τοῦ ὅλου στρατεύματος (quartier), ὅςις λέγεται καὶ Κατουνοτόπιον. Ἀπ' αὐτὰ καὶ ῥῆμα Κατουνεύω (camper), τὸ Στρατοπεδεύω. Ὅλα ταῦτα εἶναι λέξεις στρατιωτικαί, εἰς τὰς ὁποίας προσθέτει καὶ παραδείγματα, σημαίνοντα ἁπλῶς κατοικίαν (habitation, logement), ὡς καὶ εἰς τὸ ἀνωτέρω παράδειγμα τοῦ ΒΧ. Ἢ ἀπατῶμαι πολὺ, ἢ ἡ Κατούνα παράγεται ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν cantone (Γαλλ. canton), ἢ μᾶλλον ἀπὸ τῶν Γερμανῶν τὸ Kanten, τὸ σημαῖνον κυρίως γωνίαν (coin) ὅθεν καὶ τῶν χυδαίων τὸ Καντοῦνι· ἔπειτα, κατ' ἐξάπλωσιν τῆς σημασίας, καὶ πάντα τόπον ἐπιτήδειον εἰς κατοίκησιν. Τοῦτο μαρτυροῦν καὶ τῶν Γάλλων αἱ ςρατιωτικαὶ λέξεις cantonnement, cantonner, se cantonner, καὶ αὐτὴ ἡ σημαίνουσα τὸ εἰς τὰ ςρατόπεδα οἰνοπωλεῖον cantine, ἤγουν, ὡς ἤθελαν εἰπεῖν οἱ Γραικορωμαῖοι, ἡ Κατούνα τοῦ κρασίου. Δίδω τέλος εἰς τὴν μακρὰν σημείωσιν, λέγων, ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ Γερμανικὸν Kanten ἔχει φανερὰν συγγένειαν μὲ τὸ Ἑλληνικὸν Κανθὸς (coin de l'œil), ὡς τὸ παρετήρησαν ἄλλοι πρὸ ἐμοῦ.

ΚΑΫΧΗ, Καύχησις (jactance). Καὶ τὰ δύο σώζονται εἰς τὴν γλῶσσαν τὴν σημερινὴν (ἂν καὶ τὸ δεύτερον ἦναι συνηθέςερον), ὡς καὶ εἰς τὴν παλαιάν, καὶ ἄλλα πολλὰ διφορούμενα. Οὕτως ἔλεγαν Αὔξη καὶ Αὔξησις, Μάθη καὶ Μάθησις, Πάθη καὶ Πάθησις. Καύχας, δωρικῶς εἶπεν ὁ Πίνδαρος (Νεμ. ΙΧ, 17), ἀντὶ τοῦ Καυχήσεως.

ΚΑΫΧΟΣ (amant, galant), ΣΦ,

> Ἡ πολιτικὴ τὸν καύχον της καλὰ τὸν ἐξανοίγη,
> Καὶ ἂν τὸν εὕρῃ ἀπόνηρον, ὡς τὴν τρυγίαν τὸν ΗΝΗΓΗΝ,
> Ὡσὰν ἀνέμην καὶ τροχὸν, σὰν μῦλον τὸν γυρίζει,
> Καὶ ὥςε νὰ νιόσῃ πελελὸς, ὀλίγον τότε ἀξίζει.

Ἴσ. γρ. ΠΙΝΕΙ.

Καῦχος καὶ Καῦκος εὑρίσκεται συχνὰ εἰς σημασίαν τοῦ ἐραστὴς, κρύφιος, μοιχὸς, καὶ σώζεται ἀκόμη σήμερον ἡ λέξις, ἂν καὶ δὲν ἦναι γνωστὰ τὰ γενέθλιά της. Ἀπὸ τὰ φερόμενα παραδείγματα εἰς τὸν Δουκάγγιον (σελ. 626) φαίνεται ὅτι τὸ θηλυκὸν ἡ Καύκα ἢ Καύχα, καὶ τὸ ὑποκοριστικὸν Καυχίτζα ἐσήμαινεν, ὄχι μόνον ἐρωμένην ἢ παλλακὴν, ἀλλ' ἁπλῶς καὶ νέαν κόρην δούλην ἢ θεράπαιναν (femme de chambre). Καὶ ὁ παρακμάζων λατινισμὸς ὠνόμαζε cauculum (ὑποκοριστικὸν τοῦ caucus Καῦκος) τὸν θεράποντα (DUCANG. *Glossar. med. et inf. latinit.*, *V.* Cauculus). Ὠνομάσθη λοιπὸν καὶ ὁ ἐραστὴς Καῦκος, ὡς θεράπων καὶ δοῦλος τῆς ἐρωμένης, καθὼς καὶ τῳόντι ὀνομάζει τὸν τοιοῦτον ἐραστὴν τῶν Ἰταλῶν ἡ γλῶσσα (cavalier servente). Ἠπόρησα ἀλλοῦ (Ἄτακτ. τόμ. I, σελ. 246-247), διὰ τί τὸ Καῦκος ἀπεμακρύνθη τόσον ἀπὸ τὴν σημασίαν τοῦ Καυκάλου καὶ τοῦ Καυκίου, μὲ τὰ ὁποῖα ἀναμφιβόλως συγγενεύει. Ἰδοὺ τώρα πῶς νομίζω ὅτι συνέβη ἡ εἰς διαφόρους σημασίας μετάβασις. Ἐσήμαινε καταρχὰς ὁ Καῦκος, ἢ τὸ Καύκιον, παντὸς εἴδους ἀγγεῖον χωρητικὸν βρώσεως ἢ πόσεως· ἔγινεν ἔπειτα συνώνυμον τοῦ Ποτήριον, εἰς τὸ ὁποῖον κερνᾶται ὁ οἶνος· ὠνομάσθη μετὰ ταῦτα καὶ αὐτὸς ὁ κερνῶν τὸν οἶνον, θεράπων, ἢ οἰνοχόος, Καῦκος· ἐκ τούτου ὠνόμασεν ὁ παρακμάζων λατινισμὸς καὶ Καυκουλάτορας (cauculatores) τοὺς κεραστὰς τῶν φίλτρων, ἤγουν ποτῶν δυναμένων νὰ κινήσωσιν εἰς ἔρωτα, κατὰ τὴν ὄχι ἀκόμη ὁλότελα ἐξαλειμμένην παλαιὰν ψευδῆ δόξαν (DUCANG. *ibid.* V. Cauculatores). Εὐλόγως λοιπὸν καὶ ὁ ἐραστὴς ὠνομάσθη Καῦκος, ὡς ὁμοιάζων καὶ τὸν ἁπλῶς οἰνοχόον, ἂν μεταχειρίζεται μέσα φυσικὰ, καὶ τὸν φαρμακέα μάγον, ἂν ἀπατᾷ τὰς τιμίας γυναῖκας μὲ τὸ ψεῦδος καὶ μὲ τὸν δόλον.

Τὴν τρυγίαν. Καὶ σήμερον ὁμοίως. Οἱ παλαιοὶ καὶ Τρυ-

γίαν καὶ Τρύγα. Τὴν ὀνομάζομεν ἀκόμη καὶ Οὔλην, ἤγουν Ὕλην, κατὰ τροπὴν συνήθη τοῦ υ εἰς τὴν δίφθογγον· ὅθεν καὶ τὸ Ἑλληνικὸν « Δινλίζω, τὸν οἶνον, » ἤγουν τὸν καθαρίζω ἀπὸ τὴν ὕλην.

Ἀνέμη (dévidoir), ὡς καὶ σήμερον.

Τὸ Πελελὸς δὲν ἔπαυσε νὰ λέγεται εἰς σημασίαν τοῦ μωρός· ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1144) φέρει καὶ δισυλλάβου παράδειγμα Πελλὸς, καὶ ῥῆμα ἐξ αὐτοῦ Πελλαίνω, καὶ Πελλανίσκω. Ἆρα συγγενεύει μὲ τὸ Παλαιὸς, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐσχηματίσθη τὸ Παλαυὸς ἢ Παλαβὸς (Ἄτακτ. τόμ. I, σελ. 91); Ὁ Ἡσύχιος φέρει· « Πελείους· Κῷοι καὶ Ἠπειρῶται, τοὺς γέ» ροντας καὶ τὰς πρεσβύτιδας —Πελητὸς, γέρων. — Πέλ» λας.... πρεσβύτης. » Εἶπε καὶ διὰ διφθόγγου, « Παιλλὸς, » ἄῤῥην, νήπιος » Ἄλλα Γλωσσάρια, « Πελλᾶς, ὁ γέρων. » Ὁ δὲ Ἀρκάδιος (σελ. 22) καὶ πλατύτερον « Πελλᾶς, ὁ γέρων, » περισπᾶται, ἐπὶ σκώμματος ὄν. »

ΚΕΛΕΦΙΑΖΩ. ΚΕΛΕΦΟΣ. Ζ. Λαβώνω.

ΚΕΝΤΩ, τρυπῶ ἢ κτυπῶ μὲ ὀξύ τι (piquer). Μεταφ. ὅτε λέγεται περὶ ἀῤῥωςίας κολλητικῆς, ὡς ἡ σκορδοῦλα καὶ ἄλλαι ὅμοιαί της ἀῤῥωςίαι, πιάνω (attaquer). ΘΡ,

> Καὶ ὡς τοὺς ἴδεν ἄτυχος πῶς ἦσαν κεντημένοι,
> Γεμάτοι τὸ θανατικὸν, καὶ λοιμαναγκαιωμένοι.

Σήμερον, ἐὰν κανεῖς ἀπὸ τοὺς ποιητὰς ἔλθῃ εἰς χρείαν τοιούτου συνθέτου, ὁποῖον εἶναι τὸ τελευταῖον, θέλει γράψειν Λοιμαναγκασμένοι, ἀναγκασμένοι ἀπὸ τὸν λοιμόν. Ὁ λόγος εἶναι περὶ τοῦ θανατικοῦ τῆς Ῥόδου.

ΚΕΦΑΛΑΣ, ὅςις ἔχει κεφαλὴν ἀσύμμετρον μὲ τὸ λοιπὸν σῶμα. « Παροιμία, Εἶπ' ὁ γάδαρος τὸν πετεινὸν κεφάλαν. » σημαίνουσα σκωπτικῶς τὸν ὀνειδίζοντα εἰς ἄλλους ἁμαρτήματα,

τὰ ὁποῖα ἢ δὲν ἔχουν, ἢ ἁμαρτάνουν πολὺ μετριώτερα παρὰ τὸν ὀνειδίζοντα. Ὁμοιάζει τὴν Εὐαγγελικὴν (Ματθ. ζ', 3) παροιμίαν, « Ἢ πῶς ἐρεῖς τῷ ἀδελφῷ σου· Ἄφες ἐκβάλω » τὸ κάρφος ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου· καὶ ἰδοὺ ἡ δοκὸς » ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου. »

Τὸ Κεφάλαν (ἀντὶ τοῦ Κεφαλᾶν) πιθανὸν ὅτι παρωξύνθη ἀπὸ τὸν πατέρα τῆς παροιμίας, μὲ σκοπὸν νὰ δώσῃ ῥυθμὸν δωδεκασυλλάβου στίχου εἰς αὐτήν.

ΚΕΦΑΛΗ ποταμοῦ. Ζ. Ἀναπόταμον.

ΚΕΦΑΛΏΝΩ (s'établir solidement dans un endroit, en prendre possession et en devenir en quelque manière le chef [κεφαλὴ] Ἰταλιστί, (impadronirsi, οἷον, ΘΚ,

> Συντόμως ὁμοθυμαδὸν ἀμέτε καταπάνω
> Τοῦ Τούρκου μέγα Μαχουμὲτ καὶ τοῦ ἀσεβεστάτου,
> Ὁ πούμπεν καὶ κεφάλωσεν εἰς τῶν Ῥωμαίων τὴν χῶραν·
> Μὴ νὰ σᾶς ἰδῇ, νὰ ξεσπασθῇ, νὰ φοβηθῇ, νὰ σκάσῃ.

Ἀμέτε (γρ. Ἄμετε, allez). Ζ. Ἄμε.

Σημείωσε τὸ διστακτικὸν, Μὴ νὰ, τοῦ τελευταίου στίχου, ἀντὶ τοῦ Εἴπως ἢ Ἐάν πως, τῶν παλαιῶν.

Κατωτέρω, ὁ αὐτὸς ποιητὴς (ΘΚ) φαίνεται ὅτι μεταχειρίζεται τὸ Κεφαλώνω ἀντὶ τοῦ Ὑπερισχύω, οἷον,

> Ῥόγες δίδει παράξενες, δόξες, τιμαῖς, τιμάρια·
> Καὶ δι' αὐτὸ εὑρίσκεται πάντα κεφαλαιωμένος·
> Τὸ χρήζει εὐθὺς τὸ πολεμᾷ δίχως τινὸς ἐμπόδου.

Τιμάρια εἶναι λέξις συνήθης εἰς τοὺς Τούρκους (Τιμάρ), ἀλλ' ὄχι Τουρκική. Ἐπέρασεν εἰς αὐτοὺς, ὡς κρίνει ὁ Λεϋγκλαύϊος, ἀπὸ τοὺς Γραικορωμαίους Αὐτοκράτορας, οἱ ὁποῖοι, ἐσυνείθιζαν νὰ φιλοδωρῶσι τοὺς ἀριστεύοντας εἰς πόλεμον μὲ τὰ ἐτήσια εἰσοδήματα, καὶ τὴν ὅλην διοίκησιν ἀγρῶν, πόλεων ἢ

ἄλλων κτημάτων, μὲ ὑποχρέωσιν νὰ συντρέχωσι πάντοτε καὶ νὰ συνεργῶσιν εἰς καιρὸν πολέμου. Τὸ τιμητικὸν τοῦτο δώρημα ὠνομάσθη Τιμάριον (ὑποκοριστικὸν τοῦ Τιμὴ), καὶ ὁ κατέχων αὐτὸ, Τιμαράτος ἢ Τιμαριώτης. Μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς αὐτοκρατορίας, οἱ Τοῦρκοι ἰδιοποιήθησαν τὄνομα, ὥστε νὰ λησμονήσωσιν οἱ Γραικοὶ ὅτι ἦτο τῆς γλώσσης των λέξις. Σήμερον μᾶς εἶναι τόσον ἀναγκαία ἡ ἀνάκτησις, ὅσον δὲν ἔχομεν πῶς νὰ ἑρμηνεύσωμεν τῶν Εὐρωπαίων τὸ fief ἢ *feude*, τὸ ὁποῖον δὲν διαφέρει σχεδὸν τίποτε ἀπὸ τὸ Τιμάριον.

Τὸ χρήζει εὐθὺς τὸ κ.τ.λ. Τὸ δεύτερον Τὸ, εἶναι οὐδέτερον ἄρθρον καὶ τῆς παλαιᾶς καὶ τῆς νέας γλώσσης· τὸ πρῶτον εἶναι ἡ οὐδετέρα ἀντωνυμία Ὅ, ἀντὶ τῆς ὁποίας οἱ Ἴωνες ἔλεγαν Τό. Τὸ νόημα, Ὅ,τι θέλει καὶ ἐπιθυμεῖ, χώραν, πόλιν, ἔθνος, ὁ Σουλτάνος, τὸ πολεμεῖ, διὰ νὰ τὸ κυριεύσῃ.

ΚΙΝΑΡΑ. Ἀφοῦ ἀνωτέρω (σελ. 9) εἶπα, ὅτι ἐπλεόναζε τὸ α εἰς τὸ Ἀγκινάρα, ὑπωπτεύθην, μήποτε ἐξεναντίας ἦναι δύο λέξεις Ἄκανθα κινάρα, συνθεμέναι καὶ συγκομμέναι βαρβάρως εἰς ἓν ὄνομα τὸ Ἀγκινάρα. Ὁ ἴσως πρῶτος μνημονεύσας τὴν Κινάραν, Ἑκαταῖος, τὴν ὀνομάζει δὶς ἑνωμένην μὲ τὸ προσηγορικὸν, καὶ διὰ τοῦ υ, Ἄκανθαν Κυνάραν (παρὰ τῷ Ἀθην. II, σελ. 70).

ΚΛΕΙΣΟΥΡΑ. Ζ. Κλησούρα.

ΚΛΕΜΑΞΙΔΑ. Ζ. τὴν ἀρχὴν τοῦ Ξ στοιχείου.

ΚΛΕΠΤΙΚΑ, Ἐπιῤῥ. Ἑλληνιστὶ Κλεπτικῶς, Λαθραίως (furtivement, à la dérobée). Ζ. Καταχρούει.

ΚΛΗΡΙΚΟΣ. Ζ. Μετά. Κληρικοὶ (πληθ.) le clergé.

ΚΛΗΣΟΥΡΑ. ΚΛΗΣΟΥΡΟΤΟΠΟΣ, οἷον, ΒΧ,

> Εἰς κάμπον κλησουρότοπον, εἰς διάβαν τουρκοβούνου·
> Λησταὶ τὸ ἐδιαυθέντεβαν μετὰ μεγάλης τόλμης.
> Καὶ ὡς τὸν ἴδαν οἱ λησταὶ, ἐκατεσκόπησάν του,

Ἁρματωμένον, εὔμορφον καὶ λαμπροφορεμένον,
Καὶ μετὰ τρία παιδόπουλα μόνα κατ' ὄπισθέν του,
Εἶπαν, ἃς τὸν ἀφήσωμεν νὰ ἔμπῃ εἰς τὴν κλησούρα.·

Τὸ Διάβαν εἶναι ἀπαρέμφατον (Διαβῆναι) μεταβαλμένον εἰς ὄνομα, κατὰ τὰ ἄλλου (Ἄτακτ. I, 159 καὶ 244) σημειωθέντα. Τὸ Ἐδιαυθέντευαν εἶναι καὶ τὸ σήμερον ἀκόμη σύνηθες, ἀλλὰ γραφόμενον διὰ τοῦ φ, Ἐδιαφέντευαν (défendre, protéger). Ἴσως ἐφιλοτιμήθη νὰ τὸ ἐξελληνίσῃ ὁ ποιητὴς, παράγων αὐτὸ δηλαδὴ ἀπὸ τὸ Αὐθέντης. Εἶναι ὅμως ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν defendo, κ' εὑρίσκεται συχνὰ εἰς τοὺς Γραικορωμαίους συγγραφεῖς, ἕως καὶ εἰς αὐτὰ τῶν Συνόδων τὰ Πρακτικὰ, γραφόμενον διπλῶς, Δεφενδεύω καὶ Δηφενδεύω, Δεφένσωρ καὶ Δηφένσωρ (défenseur), ὀρθότερον διὰ τοῦ η, ἐπειδὴ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ defendo ἡ πρώτη εἶναι μακρά.

Κλησοῦρα καὶ Κλησορότοπος (γρ. Κλεισοῦρα καὶ Κλεισουρότοπος), ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν Clusura (lieu bien fermé *ou* fortifié). Τοιαύτην τοὐλάχιστον ἐνόμιζαν τὴν παραγαγωγὴν τῆς λέξεως οἱ Γραικορωμαῖοι τῆς ἑβδόμης ἑκατονταετηρίδος· ἐπειδὴ Θεοφύλακτος ὁ Σιμοκάτης λέγει, « Ἐντεῦθεν οἱ βάρβαροι τὰ ὀχυρώματα τῶν διαβάσεων περικάθηνται· Κλεισούρας τῇ πατρίῳ Ῥωμαίων φωνῇ ἀποκαλεῖν ταῦτα εἰώθασιν. » Καὶ ὅμως ἐξεναντίας ὁ Προκόπιος, συγγραφεὺς μίαν ἑκατονταετηρίδα ἀρχαιότερος τοῦ Θεοφυλάκτου, ἐνόμιζεν ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι ἔλαβαν τὴν λέξιν ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας· « Στενωποὺς ἐπὶ μακρότατον... Κλεισούρας ἐλληνίζοντες τὰς τοιαύτας ὁδοὺς Ῥωμαῖοι καλοῦσι. » (Παρὰ Δουκαγγ. σελ. 663). ; Τίνα νὰ πιστεύσωμεν; Ὁ Στέφανος εἰς τὸν Θησαυρὸν (τομ. II, σελ. 231) παράγει τὸ Κλεισοῦρα ἀπὸ τὸ Κλείω, καὶ δὲν νομίζει Ῥωμαϊκὸν πλὴν τὸ τέλος ουρα ἀπὸ τὸ Clausura. Ὁ αὐτὸς Στέφανος (II, σελ. 1462) φέρει ὡς

συνώνυμον τῆς Κλεισούρας καὶ τὸ Κλεισώρεια· τοῦτο βέβαια εἶναι ὁλόκληρα ἑλληνικὸν (ἀπὸ τὸ Κλεὶς καὶ Ὅρος)· ἀλλὰ τίς τὸ εἶπε, οὔτ' αὐτὸς τὸ ἐφανέρωσε, καὶ οἱ νέοι του ἐκδόται τὸ ἀφῆκαν ἀμάρτυρον. Ὁ Εὐςάθιος (Ἰλιάδ. β', σελ. 207) παραβάλλει τὴν Κλεισοῦραν μὲ τὸ Ξυνοχὰς τοῦ Ὁμήρου, « Ξυνοχὴ δὲ τῷ Ποιητῇ δηλοῖ τὴν ἀπὸ πλατέος εἰς ςενὸν » σύμπτωσιν, ὅπου ξυνοχὰς λέγει ὁδοῦ, ταὐτὸν δὲ εἰπεῖν » κλεισούρας καὶ ςενότητας. » Ὅπως ἂν ἦναι, ἡ λέξις σώζεται εἰς τὴν γλῶσσαν, καὶ ὁ Σομαυέρας τὴν ἐξηγεῖ ἰταλιςὶ Chiusura (clôture).

ΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΌΣ. Ζ. Ἐκκλησιαςικός.

ΚΛΙ͂ΜΑ, κλίσις (penchement). Ζ. Ἀνανδράνισμα.

ΚΛΊΝΗ (lit). Ζ. Ἐντάμα.

ΚΛΟΤΣΊΑ (Ζ. Εἶπα) ἢ ΚΛΌΤΣΟΣ, καὶ ῥῆμα Κλοτσεύω, Κλοτσίζω καὶ Κλοτσῶ, καὶ σύνθετον Κλοτσοκοπῶ (κατὰ τὸ Ξυλοκοπῶ)· ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων τὸ calx (πτέρνα). Ἀλλὰ καὶ τὸ calx, κατὰ τὸν Οὐόσσιον, ἐγεννήθη ἀπὸ τὸ Ἕλλην. Λάξ, ὅθεν τὸ Λακτίζω, τὸ ὁποῖον οἱ Ἰταλοί, ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς Ῥωμαίους λαβόντες, λέγουν calcitrare (donner des coups de pied), μεταμορφώσαντες τὸ calx ἐκείνων εἰς τὸ calcio, Κλότσον ἢ Κλοτσίαν (coup de pied). Οἱ σχολιαςαὶ τοῦ Ἀριςοφάνους (Νεφ. 552) ἐξηγοῦν τὸ Κολετρῶσι τοῦ Κωμικοῦ διὰ τοῦ Τζαλαπατοῦσι, καὶ Κλοτζοκοποῦσι, κακῶς γραφόμενον εἰς τὸν Δουκάγγιον (σελ. 670) Κλοτζαντοκοποῦσαν.

ΚΛΟΥΘΩ͂. Ζ. Ἀκολουθῶ.

ΚΛΩΝΆΡΙΟΝ ἢ Κλωναράκιον, μικρὸς κλῶνος (rameau) δένδρου. Σημαίνει μεταφορικῶς, τέκνον. Νὰ χαίρεσαι τὰ κλωναράκιά σου! ἤγουν τὰ τέκνα σου. Τὴν

13

αὐτὴν σημασίαν ἔδωκεν ὁ Ἀριστοφάνης εἰς τὸ Ἔρνος, συνώνυμον τοῦ Κλῶνος (Ἐκκλησιαζ. 972),

> Ὦ χρυσοδαίδαλον ἐμὸν μέλημα,
> Κύπριδος ἔρνος, ——————

καὶ πάλιν (Θεσμοφοριαζ. 320),

> — Πολυώνυμε, θηροφόνε παῖ,
> Λατοῦς χρυσώπιδος ἔρνος.

ΚΌΓΚΛΟΣ. Ζ. Ζάρι.

ΚΌΓΧΗ (χυδ. Κόχη), γωνία (coin). Ἀπὸ τὸ Κόγχος ἢ Κόγχη (conque καὶ coque) τῶν παλαιῶν· ὅθεν τὸ ὑποκοριστικὸν Κογχύλη (coquille), καὶ Κογχύλιον (coquillage). Διότι τὰ κογχυλιώδη, ὁποῖα εἶναι τὰ ὀστρείδια, κτένια, καὶ ἄλλα παρόμοια, ἀνοιγόμενα κάμνουν γωνίαν.

ΚΟΙΛΙΟΠΟΝΩ͂. Ἑλλην. Ὠδίνω (être en travail d'enfant). Ἠπατήθη ὁ Δουκάγγιος ἀπὸ κακὴν γραφὴν, φέρων (σελ. 222) τὸν ἑξῆς στίχον (Ἀπολλ. τοῦ ἐν Τύρ.),

> Ποῖος εἶτον ὁποῦ σ' ἔσπειρε, καὶ ποία σ' ἘΚΥΚΛΟΠΌΝΑ;

ὅπου ἀδιστάκτως πρέπει νὰ γραφῇ ἘΚΟΙΛΙΟΠΌΝΑ.

ΚΟΙΛΥΜΟΥΝΤΡΩ͂, οἷον, ΣΦ,

> Ἡ πολιτικὴ, ἂν τῆς δώσουσι μετὰ χαρᾶς τὰ πέρνη,
> Καὶ ὡς διὰ τὰ δόσια ἡ πολιτικὴ κοιλυμουντρᾷ καὶ γέρνη.

Σήμερον λέγομεν Χειλημουντρῶ, σημαίνοντες τὸ παλαιὸν Χρεμετίζω, τὴν φωνὴν (hennir) δηλαδὴ καὶ τὸ φρύαγμα τοῦ ἀλόγου. Τὸ ἀρχικὸν στοιχεῖον εἶναι ἀδιάφορον, ἐπειδὴ ἡ λέξις ὠνοματοποιήθη, ὡς καὶ ἄλλαι ταυτόσημοι. Μάρτυς ὁ Ἡσύχιος, « Χρεμετίζει, κελεχίζει ὡς ἵππος » καὶ πάλιν ὁ

αὐτὸς Ἡσύχιος, « Μιμάξασα, χρεμετίσασα κ. τ. λ. » καὶ « Μιμιχμὸς, τοῦ ἵππου φωνή. »

ΚΟΙΛΩ͂ (Κυλίω). Ζ. Πόθω.

ΚΟΙΜΩ͂ΜΑΙ (dormir). Ζ. Καταπίπτω.

ΚΟΊΤΗ (couche). Ζ. Ἐντάμα.

ΚΟΚΟΒΆΓΙΑ (hibou). Ζ. σελ. 85.

ΚΟΛΛΗΤΙΚΌΣ (contagieux). Ζ. Μανιόρδος.

ΚΟΛΛΩ͂. Μὲ αἰτιατ. Ζ. Τέρι.

ΚΌΜΗΣ (comte). Ζ. Γρικῶ.

ΚΟΜΠΆΖΩ. Ζ. Κομπόνω καὶ Κουμπόνομαι.

ΚΟΜΠΌΝΩ, ἀπατῶ, πλανῶ (tromper), οἷον, ΘΚ,

Τὸ θάῤῥος ὁποῦ ἤλπιζεν, εὑρέθην γελασμένος,
Καὶ ἐκομπόθην εἰς αὐτοὺς, καὶ γίνειν χαλασμένος.

καὶ ὁ ΑΚ,

Υἱέ μὴ ῥίψῃς πόθον σου εἰς κακοποιὸν γυναῖκα·
Καὶ σὺ θαῤῥεῖς νὰ σ' ἀγαπᾷ, καὶ κείνη σὲ κομπόνει.

Λέγουν ἀκόμη καὶ Κουμπόνω. Ζ. Κουμπόνομαι.

Τὸ Κομπόνω, σωζόμενον εἰς τὴν γλῶσσαν, εἶναι τὸ Ἑλληνικὸν ἄχρηστον Κομπόω, ἀντὶ τοῦ ὁποίου ἐμεταχερίζοντο τὸ Κομπέω, καὶ τὸ σήμερον ἀκόμη σύνηθες Κομπάζω, ἀλαζονεύομαι, καυχῶμαι. Ἀλλ' οἱ ἀλαζόνες ὡσεπιπολὺ εἶναι καὶ οἱ πλέον ἐπιτήδειοι νὰ πλανῶσι μὲ τὰς πιθανολογίας καὶ τοὺς χαριεντισμούς των. Διὰ τοῦτο καὶ τὰ ῥηματικὰ, Κομψὸς καὶ Κομψεία, ἔλαβαν διπλῆν σημασίαν. Κομψὸν ἔλεγαν τὸν εὐπρεπῆ καὶ χαρίεντα (élégant), Κομψὸν ἀκόμη καὶ τὸν πανοῦργον (rusé). « Κομψὸν, ἔντιμον σπουδαῖον, » γελοιαστὴν, τωθαστὴν, πανοῦργον ... ἐπίχαριν » λέγει ὁ Ἡσύχιος, καὶ « Κομψεία, ποικίλη λαλιὰ, καὶ πανουργία κ. τ. λ. » Ὁ Ἐρωτιανὸς ἐξηγεῖ τὸ Κομψευόμενος τοῦ Ἱπποκράτους διὰ τοῦ πανουργευόμενος.

ΚΟΝΔΥΛΙΟΝ. ΚΟΝΔΥΛΟΜΑΧΑΙΡΟΝ. Ζ. Μονοκονδυλία.

ΚΟΝΕΥΩ. Ζ. Αποζεύω.

ΚΟΝΤΕΥΓΩ (γρ. Κοντεύω), σιμόνω, πλησιάζω, ἐγγίζω, οἷον, ΒΧ,

> Ὅταν δὲ ηὗρε τὸν καιρὸν, κοντεύγει τον καὶ λέγει,
> Κρυφὰ καὶ συντυχαίνει τον, μὴ τὴν ἀκούσῃ ἄλλος·
> Αὐκράσου, καταγνώρισε, Βέλθανδρε, ἃ σε λέγω.

Ἐσήμαινεν ἀκόμη, Συντέμνω (abréger), οἷον ΘΚ,

> Λοιπὸν κοντεύγω τὰ πολλὰ, ϛρέφομαι ϛοὺς Οὐγκλέζους.

Τοῦ Κοντεύω (ἀπὸ τὸ Κοντὸς) ἡ κυρία σημασία ἔπρεπε νὰ ἦναι ἡ αὐτὴ καὶ τοῦ Κονταρεύω, κτυπῶ μὲ κοντάριον· καὶ εἰς ταύτην τὸ ἐμεταχειρίζοντο οἱ Γραικορωμαῖοι. Ἔπειτα κατήντησε νὰ σημαίνῃ τὸ πλησιάζω (s'approcher), ὡς καὶ τὸ atteindre τῶν Γάλλων σημαίνει καὶ τὸ Κτυπῶ εἰς σκοπὸν τινὰ, καὶ τὸ προσεγγίζω τί. Λέγομεν, Ἐκόντευσα (faillir) νὰ χάσω τὸν νοῦν μου, ἤγουν, ἐπλησίασα νὰ χάσω, ἢ παρ' ὀλίγον ἔχασα τὸν νοῦν μου.

Ἀντὶ τοῦ δευτέρου σημαινομένου (τοῦ Συντέμνω) σήμερον δὲν λέγομεν Κοντεύω, ἀλλὰ συνθέτως Κοντολογῶ, βραχυλογῶ, καὶ τὸ ἐπιῤῥηματικὸν, Εἰς κοντολογίαν (pour finir, pour couper court).

ΚΟΝΤΟΛΟΓΙΑ. ΚΟΝΤΟΛΟΓΩ. Ζ. Κοντεύγω.

ΚΟΝΤΟΣ. Εἰς τοὺς παλαιοὺς ἐσήμαινε τὸ Κοντάριον· εἰς ἡμᾶς ἔγινεν ἐπίθετον, σημαῖνον τὸν βραχὺν (court) πρὸς διάκρισιν τοῦ μακροῦ (long), Κοντὸς τὸ σῶμα, τὰ σκέλη, τὰ χέρια. Κοντὰ ἐπίῤῥ. πλησίον (près). 2) σχεδὸν (presque). Καὶ τοῦτο σημαίνει εἰς πολλὰ σύνθετα, οἷον

Κοντοπιςεύω (croire presque) καὶ Κοντοσόνω (arriver presque). Ζ. Σώνω.

ΚΟΝΤΟΣΚΑΛΙΝ. Ζ. Ῥάσσω. Ἴδε καὶ Δουκάγγ. σελ. 709.

ΚΟΝΤΟΣΟΝΩ. Ζ. Κοντὸς, καὶ Σώνω.

ΚΟΠΕΛΑ. ΚΟΠΕΛΙΟΝ. Ζ. Ξεσπάζομαι.

ΚΟΠΙΑΖΩ (χυδ. Κουράζω), μεταϐ. βάλλω εἰς κόπον, δίδω κόπον (fatiguer). Ἡ ἀνάγνωσις κοπιάζει τὴν ὄψιν. Ἀμεταϐ. ἐμϐαίνω εἰς κόπους, ἀσχολοῦμαι ἀδιακόπως εἰς ἔργον τί. Κοπιάζω ἡμέραν καὶ νύκτα, διὰ τὰ τέκνα μου, Κοπιάζω ματαίως. 2) Ἔρχομαι ἢ ὑπάγω (venir, aller), ἤγουν λαμϐάνω τὸν κόπον νὰ ἔλθω, ἢ νὰ ὑπάγω· ἀλλὰ τοῦτο λέγεται φιλοφρονητικῶς εἰς τὸ δεύτερον καὶ τρίτον πρόσωπον μόνον. Κοπίασε εἰς τὸν οἶκόν μου, Εἰπέ τον νὰ κοπιάσῃ νὰ μ' εὕρῃ· καὶ ἀπολύοντες τινὰ, τὸν λέγομεν, ὄχι μόνον, Ἄμε εἰς τὸ καλὸν, ἀλλὰ καὶ, Κοπίασε εἰς τὸ καλὸν, τὸ ὁποῖον ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸν χαιρετισμὸν τοῦ παρακμάζοντος Ἑλληνισμοῦ, Ὕπαγε εἰς εἰρήνην (Μαρκ. ε', 34).

Ἀντὶ τούτου οἱ Γραικορωμαῖοι ἐμεταχειρίζοντο συνεχῶς καὶ τὸ Σκύλλομαι, Ἑλληνικὸν μέσον ῥῆμα, οἷον (παρὰ τῷ Δουκαγγ. σελ. 1403) « Καταξίωσον ἕως τῆς οἰκίας μου σκυλλῆναι » ἤγουν, Καταδέξου νὰ κοπιάσῃς εἰς τὸν οἶκόν μου. Λέγει καὶ ὁ ΘΚ,

Κόπιασε μὲ τὰ γόνατα, μετ' ἄγιον τὸ χαρμή σου.

Ἡ χαμερπὴς αὕτη πρόσκλησις, ἀναφέρεται εἰς τὸν Πάπαν δὲν ἐξεύρω ποῖον· διότι οὐδ' ὁ χρόνος εἶναι φανερὸς, ὅτε ὁ ποιητὴς ἔλεγε ταῦτα. Ἔζησεν ἕως τὸ 1500 ἔτος ἀπὸ Χριςοῦ (ἴσως καὶ πολὺ ἐπέκεινα), ἐπειδὴ ἐθρήνησε τὸ θανατικὸν τῆς πατρίδος του Ῥόδου, συμϐὰν κατὰ τὸ 1498 ἔτος. Ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς

Κωνςαντινουπόλεως (1453) ἕως τὸ 1500 ἔτος ἐβασίλευσαν ἑπτὰ Πάπαι. Ὁ ἔσχατος ἀναγορευθεὶς, καὶ ἀποθανὼν τὸ 1503 ἔτος, ἦτον ὁ περιβόητος εἰς πᾶσαν αἰσχρουργίαν Ἀλέξανδρος ἕκτος, ὅςις εἶχε καὶ ἐπιςολικὴν κοινολογίαν μὲ τὸν Βαγιαζίτην δεύτερον τὄνομα, καὶ δεύτερον ἀπὸ τῆς ἁλώσεως Σουλτάνον τῆς Κωνςαντινουπόλεως. Ἂν προσκαλῇ τοῦτον νὰ κηρύξῃ νέαν ςαυροφορίαν, καὶ νὰ τὴν συνοδεύσῃ προσωπικῶς εἰς τὴν Κωνςαντινούπολιν μὲ τὸ ἅγιόν του κορμίον, δὲν ἤξευρεν, ἢ δὲν ἤθελε νὰ ἐξεύρῃ ὅτι ἡ ἁγιότης τοῦ Ἀλεξάνδρου ὑπερέβαλλε πολὺ τὴν ἁγιότητα τοῦ Βαγιαζίτου. Πιςεύω πλέον, ὅτι προσκαλεῖ Πῖον τὸν δεύτερον, τὸν ἀποθανόντα κατὰ τὸ 1464 ἔτος. Ἐκ τούτου γίνεται πιθανὸν, ὅτι ὁ ποιητὴς ἦτο τέκνον τῆς Δυτικῆς ἐκκλησίας.

ΚΌΠΟΣ, ἔργον ἢ κίνησις, δαπανῶσα τὰς δυνάμεις τοῦ σώματος (fatigue). Ὁ Θεὸς θέλει εὐλογήσειν τοὺς κόπους σου, Μαθημένος τοῦ κόπου, Φεύγει τοὺς κόπους, Ὁ κόπος τοῦ δρόμου, Οἱ κόποι τοῦ πολέμου, Ὑποφέρω τὸν κόπον, Σὲ βάλλω εἰς κόπους, ἢ Σὲ δίδω κόπους. 2) Αὐτὴ ἡ ἀπὸ τὸ ἔργον ἢ τὴν κίνησιν προερχομένη ἀδυναμία, χυδ. Κούρασις (lassitude), Αἰσθάνομαι μεγάλον κόπον, Δὲν ἐμπορῶ πλέον ἀπὸ τὸν κόπον. 3) Οἱ κόποι, πληθυντ. τὰ κερδαινόμενα ἢ ἀποκτώμενα ἀγαθὰ ἀπὸ τὸν κόπον, οἷον Ζῇ ἀπὸ τοὺς κόπους του· ἔργον τῶν φίλων τῆς δικαιοσύνης καὶ ἰσονομίας πολιτῶν. Τρέφεται ἀπὸ ξένους κόπους· κακουργία συνήθης τῶν ὀλιγαρχικῶν, τῶν αὐλικῶν, τῶν Μοναχῶν, καὶ ἁπλῶς ὅλων τῶν ἀδίκων ἀνθρώπων. Ἔλεγαν καὶ οἱ παλαιοὶ « Ἐμβάλλειν εἰς κόπους » (Θεοφρ. χαρακτ. XIV). Καὶ εἰς τὸ τρίτον σημαινόμενον (μεταχειριζόμενοι τὸ συνώνυμον πόνος) « Ἄλλων πόνων εἰσπεσεῖν » (Εὐριπίδ.

Ἴωνι, 1088), ἤγουν νὰ ἐμβῇ εἰς κόπους ἄλλων, νὰ ἀπολαύῃ τοὺς ξένους κόπους. Εἶπε καὶ ὁ Ξενοφῶν (Κύρ. Ἀναβ. VII, 6, § 8) « Ὁ δὲ τοὺς ἡμετέρους πόνους ἔχει, » αὐτὸς δὲ χαίρεται τοὺς κόπους μας.

ΚΟΠΡΙΖΩ, παχύνω τὴν γῆν μὲ κόπρον διὰ νὰ τὴν κάμω πολυγονωτέραν (fumer), ἀπὸ τὸ Κόπρος (fumier), καὶ παλαιὰ καὶ σήμερον τὸ αὐτό. Καὶ ὄνομα τῆς ἐνεργείας Κόπρισμα· ὅθεν καὶ παροιμία, « Τοῦ οἰκοκυροῦ τ' ὀμμάτιν » κόπρισμα γίνετ' εἰς τὸ χωράφιν » διδάσκουσα τοὺς ζῶντας ἀπὸ γεωργίαν, ἢ καὶ ἀπὸ κἀνὲν ἄλλο εἶδος βιομηχανίας, νὰ μὴν ἐμπιστεύωνται πολὺ τὴν πρόνοιαν εἰς τοὺς μισθωτοὺς ὑπουργοὺς, ἀλλὰ νὰ τοὺς ἐπισκέπτωνται συχνὰ, καὶ πολλάκις καὶ νὰ συνεργάζωνται μ' αὐτούς. Παρόμοιον νόημα ἔχει καὶ τῶν Γάλλων ἡ παροιμία, l'œil du maître engraisse le cheval, ἤγουν Τοῦ οἰκοκυροῦ τὸμμάτιν παχύνει τὸ ἄλογον.

ΚΟΠΤΩ (Ἑλληνικώτερ. Τέμνω, couper), διαιρῶ τὸ συνεχὲς μὲ ὄργανόν τι κοπτικόν. Κόπτω εἰς δύο, εἰς τρία, εἰς τὴν μέσην, εἰς μικρὰ κομμάτια, Κόπτω ἄρτον, κρέας, ξύλα. 2) Διαιρῶ καὶ χωρίζω τεχνικῶς· Ὁ ράπτης μοῦ ἔκοψε τὰ φορέματα. 3) Περιτέμνω (circoncire), Τὸν ἔκοψαν βιαίως. 4) Θανατόνω (couper la gorge), ὡς ὁ Ἡρόδοτος (IV, 110) περὶ τῶν Ἀμαζόνων, « Τὰς δὲ ἐν » τῷ πελάγεϊ ἐπιθεμένας ἐκκόψαι τοὺς ἄνδρας. » (Ζ. Ἐξαγορευτής). 5) Θερίζω (moissonner), Δὲν ἔκοψαν ἀκόμη τὰ σιτάρια. 6) Λέγεται ἀκόμη καὶ διὰ τὰ ζωΰφια, τὰ ὁποῖα φθείρουν τοὺς καρποὺς, Ἔκοψαν οἱ σκώληκες τὰ σιτάρια, ὡς τὸ μεταχειρίζεται ὁ Θεόφραστος (Περὶ Φυτ. IV, 2 § 2) « Ὁ κύαμος καὶ ὁ ὦχρος τάχιστα κόπτε- » ται » ἢ τὰ μάλλινα ὑφάσματα, ὡς ὁ Ἀριστοφάνης

(Λυσιςρ. 729) « Ἔρια Μιλήσια ὑπὸ τῶν σέων κατακοπτό-
» μενα. » 7) Ὁμοίως λέγομεν, καὶ Ἐκόπη τὸ γάλα (tourner), ἤγουν ἐφθάρη, ἔχασε τὴν φύσιν του· διότι ἀληθῶς ἡ φθορὰ τοῦ γάλακτος εἶναι κοπὴ καὶ διαίρεσις εἰς δύο μέρη, τὸν κίῤῥον (petit-lait) καὶ τὸ τυρίον. 8) Μεταφορ. Θλίβω, ἐνοχλῶ, ςενοχωρῶ. Τὸ ὑπόδημα μοῦ κόπτει τὸ ποδάριον. Καὶ παροιμία ἐκ τούτου, « Ὅταν σε κόπτῃ τὸ ὑπόδημα,
» ὅπου θέλεις ἂς ἦν' ὁ νοῦς σου » ἤγουν, ὅταν θλίβεσαι σφοδρὰ ἀπὸ ἔννοιαν ἢ μέριμναν τινὰ, ματαίως καταγίνεσαι ἢ προσέχεις εἰς ἄλλο τι πρᾶγμα· ἡ λυπηρὰ ἔννοια σὲ σύρει πάντοτε ἀπ' ἐκεῖνο. Τοῦτο εἶπε παράδειγμα ὁ Ῥωμαῖος ἐκεῖνος, ὅςις ἐχωρίσθη τὴν γυναῖκά του, πρὸς τοὺς ἀποροῦντας φίλους του (Ἴδ. Πλουτάρχ. Αἰμ. Παύλ. 5). 9) Μεταφορικ. Μοῦ ἔκοψε τὸ ψωμίον, ἤγουν ἐμπόδισε τοὺς τρόπους καὶ τὰ μέσα, διὰ τῶν ὁποίων ἐκέρδαινα τὰ πρὸς ζωὴν ἀναγκαῖα. Εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν ἔλεγαν οἱ παλαιοὶ Ἀφαιρεῖν τινὸς τὸν βίον, οἷον (Ἀριςοφάν. Ἐκκλ. 562),

——————— Μηδαμῶς, πρὸς τῶν θεῶν,
Τουτὶ ποιήσῃς, μηδ' ἀφέλῃς μου τὸν βίον,

Μὴ διὰ τὸν θεόν! μὴ τὸ κάμῃς, μή μου κόψῃς τὸ ψωμίον. 10) Τοῦ κόπτω τὸν δρόμον, ἤγουν τὸν ἐμποδίζω νὰ βαδίζῃ πλέον τὴν αὐτὴν ὁδόν. Καὶ κατὰ μεταφορὰν, Ἔκοψα τὸν δρόμον τοῦ πυρετοῦ, ἢ ἁπλῶς, Ἔκοψα τὸν πυρετόν. Εἰς ταύτας τὰς σημασίας τὸ Κόπτω ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ παύω, (μεταβατ.) ἢ κάμνω νὰ παύσῃ. Τοῦτο σημαίνουν ἀκόμη καὶ αἱ φράσεις, Ἐκόπη ἡ ὄρεξις, ἡ φωνὴ, ἡ ἀναπνοή μου, Κόπτω τὴν νηςείαν, Κόπτε τὰς ἀφορμὰς, ἂν θέλῃς νὰ μὴ δουλωθῇς εἰς τὰ πάθη σου.

Εἰς τὴν τετάρτην σημασίαν ἀναφέρονται οἱ δημώδεις ὅρκοι καὶ αἱ κατάραι, Νὰ μὲ κόψῃ ἡ σκορδούλα! Νὰ μὲ

κόψῃ ὁ Θεός! Οἱ παλαιοὶ ἔλεγαν, « Κάκις' ἀπολοίμην! » (Ἀριςοφάν. Ἀχαρν. 151) καὶ « Μὴ ζώην! » (Ἱππ. 833).

Τὸ Κόπτω λαμβάνεται καὶ ἀμεταβάτως, οἷον Τὸ μαχαίριον δὲν κόπτει, ἢ δὲν κόπτει καλά.

Ὅταν ὁ λόγος ἦναι περὶ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ νοῦ, σημαίνει, στοχάζομαι, συλλογίζομαι, ἀπεικάζω, συμπεραίνω (présumer, conjecturer), διότι εἰς τὸν συλλογισμὸν γίνεται ἀνάλυσις, καὶ κατακοπὴ τρόπον τινὰ τῶν ὁλικῶν ἐννοιῶν εἰς τὰς μερικάς· Κόπτει ὁ νοῦς μου ὅτι, Δὲν τὸ ἔκοψεν ὁ νοῦς μου, Δὲν κόπτει ὁ νοῦς του τίποτε, ἤγουν εἶναι ἠλίθιος.

Περὶ δὲ τῆς γλώσσης, τὸ Κόπτω σημαίνει, πολυλαλῶ, λαλῶ μὲ εὐκολίαν καὶ πιθανότητα. Ὅθεν καὶ τὸ Κοπίς, οὐσιαστικὸν ὀξύτονον, σημαῖνον τὴν μάχαιραν, παροξυτονούμενον Κόπις, ἐσήμαινεν ἐπιθετικῶς τὸν πολυλόγον καὶ πιθανολόγον (beau parleur), ὁποῖος ἦτο, κατὰ τὸν Εὐριπίδην (Ἑκαβ. 134), ὁ πανοῦργος Ὀδυσσεύς,

> Κόπις, ἡδυλόγος, δημοχαριςής.

Καὶ κατὰ ταύτην τὴν σημασίαν, λέγομεν, Κόπτει ἡ γλῶσσά του ὡς τὸ σπαθίον (avoir la langue bien affilée). Κατ' ὁμοίαν μεταφορὰν παραπονεῖται ὁ Δαυὶδ (Ψαλμ. ξδ', 3) διὰ τὰς συκοφαντίας τῶν ἐχθρῶν του, « Ἠκόνησαν ὡς ῥομφαίαν » τὰς γλώσσας αὐτῶν. »

Κόπτει, μέλει. Δὲν μὲ κόπτει, Μηδὲ τὸν ἔκοψε, Μή σε κόπτῃ, ἤγουν, μὴ φροντίζῃς. Οἱ παλαιοὶ ἔλεγαν Ἀμέλει, ἤγουν Μή σε μέλῃ· τὸ ὁποῖον ἐμεταχειρίζοντο καὶ εἰρωνικῶς, ἢ φοβεριστικῶς, ὡς καὶ ἡμεῖς τὸ Μή σε μέλῃ, ἢ Μή σε κόπτῃ. Τοιοῦτον εἶναι τοῦ Ἀριςοφάνους (Βατρ. 532) τὸ ἀπειλητικόν,

> Ἀμέλει, καλῶς· ἔχ' αὔτ'· ἴσως γάρ τοι ποτὲ,
> Ἐμοῦ δεηθείης ἄν, εἰ Θεὸς θέλοι,

Μή σε μέλη, έχε τα· θέλει ελθεῖν καιρὸς ἴσως νὰ λάβῃς χρείαν ἀπ' ἐμὲ, ἂν ὁ Θεὸς θέλῃ. Τὸ κακῶς νομισθὲν ἐδῶ ἀπὸ πολλοὺς Γραμματικοὺς Ἐπίῤῥημα, Ἀ μ έ λ ε ι, δὲν εἶναι πλὴν τὸ προςακτικὸν τοῦ ῥήματος Ἀ μ ε λ ῶ, τὰ ὁποῖον ἡρμήνευαν καὶ διὰ τοῦ Μ ὴ φ ρ ό ν τ ι ζ ε. Ἴδε τὰ προσημειωθέντα εἰς τὸν Πλούταρχον (Πομπ. § 31, σελ. 372).

Μὲ κόπτει τι, σημαίνει ἀκόμη, φροντίζω περί τινος ὡς συμφέροντος εἰς ἐμὲ, καὶ προσπαθῶ εἰς αὐτὸ (se soucier de, s'intéresser à), οἷον, ΘΚ,

> Καὶ Γενοβέζοι ἐκλεκτοὶ, ὁποῦ σᾶς κόπτει πλέον,

ἤγουν, τοὺς ὁποίους πλέον παρὰ κανέν' ἄλλον ἀποβλέπει ἡ σωτηρία ἢ ἡ ἀπώλεια τῆς Κωνςαντινουπόλεως· διότι εἰς αὐτὴν ἐμπορεύοντο καὶ εἶχαν μεγάλα πλούτη οἱ Γενοβέζοι. Κατὰ ταύτην τὴν σημασίαν λέγομεν, Τί σε κόπτει; ἤγουν διὰ τί προσπαθεῖς.

Σημαίνει προσέτι τὸ Κ ο λ ο ύ ω (réprimer) τῶν παλαιῶν, ἤγουν ἐμποδίζω τὴν αὔξησιν ἢ προχώρησιν πράγματος ἢ προσώπου τινὸς, οἷον ΘΚ,

> Τὴν πόλιν τῶν χριςιανῶν Λατίνων καὶ Ῥωμαίων
> Νὰ πάρουν αὐτὰ χέριά των, νὰ κόψουν ἔπαρσίν των.

ΚΌΡΑΚΑΣ, πληθυντ. Κοράκοι. Οἷον, ΣΣ,

> Ὡσὰν κοράκοι κάθουνται τριγύρου τοῦ κραββάτου,
> Καὶ κράζουσιν καὶ ἐγδέχονται τὸ πότε νὰ ψοφήσῃ.

Παροιμία « Κόρακας κοράκου ὀμμάτιον δὲν ἐκβάλλει (χυδ. ἐβγάζει) » ἤγουν ὁ κακὸς ἄνθρωπος δὲν ἐνοχλεῖ τοὺς ὁμοίους του, ἀλλὰ τοὺς καλοὺς καὶ τιμίους ἀνθρώπους.

ΚΟΡΔΊΖΟΜΑΙ. Τὸ σύνθετον Ἀ π ο κ ο ρ δ ί ζ ο μ α ι ἐσημειώθη ἀνωτέρω, ὡς συγγενὲς τοῦ παλαιοῦ Σ κ ο ρ δ ι ν ῶ μ α ι ἢ Κ ο ρ δ ι ν ῶ μ α ι, καὶ σημαντικὸν τοῦ αὐτοῦ πάθους, ὀνομαζομένου

ἀπ' ἐκείνους Σχορδίνημα καὶ Κορδίνημα, ἀπὸ ἡμᾶς δὲ, Ἀποκόρδισμα (pandiculation). Ὁ Σομαυέρας ἐθησαύρισε καὶ τὸ ἁπλοῦν Κορδίζομαι, καὶ τὸ σύνθετον Ἀποκορδίζομαι, ἔτι δὲ καὶ τούτου συνώνυμον τὸ Ἀποταυρίζομαι (Ζ. Ταυρίζω). Ἡ κυρία καὶ πρώτη των σημασία, εἶναι, ἀνορθοῦμαι, ἀνυψοῦμαι, ἐγείρομαι, καὶ ἑλληνικώτερον, Αἴρομαι καὶ Ἐπαίρομαι (se dresser, se relever). Ἀπὸ ταύτην φυσικὰ ἐπέρασεν εἰς τὸ Ἐκτείνομαι, σύμπτωμα τοῦ Καρδινήματος ἢ Σκορδινήματος, « Τὸ παρὰ φύσιν τὰ μέλη ἐκτείνειν » ὡς λέγει ὁ Ἡσύχιος· καὶ τελευταῖον ἔλαβε καὶ τὴν μεταφορικὴν σημασίαν τοῦ Ἐπαίρομαι, ἤγουν ὑπερηφανῶ καὶ ἀλαζονεύομαι· ὅθεν ἐγεννήθη ὁ νέος σχηματισμὸς τοῦ σημερινοῦ Κορδόνομαι (étaler ou affecter des avantages, se targuer). Ἴσως τὸ Κορδίζομαι καὶ Κορδόνομαι ἐγεννήθησαν ἀπὸ τὴν Χορδὴν, ἤγουν ἐκτείνομαι, ὡς ἐκτείνονται αἱ χορδαὶ, ἐπειδὴ καὶ τὴν Χορδὴν αὐτὴν ὀνομάζομεν Κόρδαν (κατὰ τοὺς Ῥωμαίους). Ἀλλὰ τότε πρέπει νὰ ὑποθέσωμεν, ὅτι καὶ τὸ παλαιὸν Κορδινῶμαι ἐγεννήθη ἀπὸ τὸ Χορδινῶμαι· τὸ ὁποῖον δὲν ἤθελ' εἶσθ' ἀπίθανον, ἂν τὸ Κορδινῶμαι δὲν ἐσυγγένευε μᾶλλον μὲ τὸ Κορθύομαι, τὸ ὁποῖον καὶ αὐτὸ σημαίνει ἐπαίρομαι εἰς ὕψος (ὕψωμα φυσικόν). « Κορθύεται (λέγει ὁ Ἡσύχιος) » διεγείρεται, καὶ εἰς ὕψος αἴρεται, φρίσσει, ὑψοῦται » τὰ ὁποῖα ὅλα δύνανται μεταφορικῶς νὰ σημάνωσι καὶ τὴν ἠθικὴν ἔπαρσιν. Ἡ ἐναλλαγὴ τοῦ δ καὶ ϑ δὲν εἶναι σπανιωτέρα τῆς ἐναλλαγῆς τοῦ κ καὶ χ.

ΚΟΡΕΛΙΟΝ, ὁ λόφος τῆς περικεφαλαίας (ἀπὸ πτερὰ, ἢ ἵππου τρίχας), τὸν ὁποῖον βαρβαροτουρκικῶς ὀνομάζουν τινὲς Σεργούτσι.

Ἡ γένεσις καὶ παραγωγὴ τῆς λέξεως ταύτης εἶναι ὀλίγον σκοτεινή. Ἴσως ἡ ἔρευνα τὴν ἀποδείξῃ Ἑλληνικήν. Λόφον ὠνό-

μαζαν οἱ παλαιοὶ καὶ τὸ ἄκρον τῆς Περικεφαλαίας, καὶ τὸ ἄκρον κοκκινωπὸν σαρκίον τὸ ἐπάνω τῆς κεφαλῆς τοῦ πετεινοῦ (crête).

Τὸν Λόφον τῆς περικεφαλαίας ὠνόμαζαν ἀκόμη καὶ Κορδύλην, ὡς λέγει ὁ Ἡσύχιος. Αὐτὴ δὲ ἡ περικεφαλαία ὠνομάζετο Κράνος, καὶ Κόρυς· ὁ Πετεινὸς Κορύθων, κατὰ τὸν Ἡσύχιον, ὅςτις σημειώνει καὶ τὸ Κέρθιλος καὶ τὸ Κορυλλίων ὡς ὀνόματα ὀρνίθων ἄλλων ἀνεξηγήτων. Ὁ αὐτὸς Ἡσύχιος ἐξηγεῖ καὶ τὴν Κυρβασίαν, κορυφὴν τοῦ Ἀλέκτορος. Τέλος, εἰς αὐτὸν εὑρίσκομεν καὶ τὴν διεφθαρμένην λέξιν, Κόρεν, τὴν ὁποίαν ἐξηγεῖ « κορυφὴ, ἔπαλξις καινὴ » καὶ προσέτι « Κορεῖον, περικράνειον (γρ. περικράνιον). »

ΚΟΡΕΌΣ (Ζ. Δακάνω). Καθὼς ἀπὸ τὴν αἰτιατ. πληθυντ. Τοὺς Κόρακας, ἐσχηματίσθη ἡ ὀνομαστ. ἑνικ. Ὁ κόρακας (κατὰ τὸ Τοὺς πατέρας, Ὁ πατέρας), παρόμοια ἀπὸ τὴν παλαιὰν Κόρεως, Κόρεος ἢ Κόριος, γενικ. ἑνικ. τοῦ Κόρις, ἐγεννήθη ὁ Κορέος, σήμερον Κοριός (punaise).

ΚΌΡΗ (jeune fille). Ζ. Νεράδες.

ΚΟΡΜΊ. (Ζ. Κοπιάζω, καὶ Χαραγή). Κορμίον (τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου, corps), ὑποκοριςικὸν τοῦ Κορμὸς (tronc), τὸ ὁποῖον καὶ σήμερον συνειθίζεται, ἀλλὰ διὰ τὰ δένδρα.

ΚΟΡΜΟΣΤΑΣΊΑ. Ζ. Ἡλικία.

ΚΟΣΚΙΝΌΓΥΡΟΣ. ΚΌΣΚΙΝΟΝ. Ζ. Ἀλευρικόν.

ΚΟΣΜΊΔΙΑ. Ζ. Μασγίτην.

ΚΟΣΜΟΓΥΡΙΣΜΈΝΟΣ (qui a vu beaucoup de pays). Ζ. Γυρίζω.

ΚΟΣΜΌΠΑΠΑΣ (prêtre marié).

ΚΌΣΜΟΣ (ὁ κάτω), enfer. Ζ. σελ. 115.

ΚΟΣΤΑΡΊΖΩ. Ζ. Γλύω.

ΚΌΤΖΙΟΝ. Ζ. Ἀποκοττῶ, καὶ Ζάρι.

ΚΌΤΤΑ. ΚΟΤΤΌΠΟΥΛΑ. Ζ. Κουτός.

ΚΟΥ̓ΒΑΚΑΣ, ἀπὸ τὸ Ἑλλ. Κόαξ, μὲ τὴν προσθήκην τοῦ Δίγαμμα. « Κόαξ, βάτραχος » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Λέξις ὠνοματοποιημένη ἀπὸ τὴν φωνὴν τῶν βατράχων, τὴν ὁποίαν ὀξυτόνως προφέρει ὁ Ἀριϛοφάνης (βατρ. 209) « Κοάξ, κοάξ. »

ΚΟΥΒΑΛΕΪ λόγια. Ζ. Ἀποσόνω.

ΚΟΥΜΠΟΝΟΜΑΙ, ἀντὶ τοῦ Κομπόνομαι, καὶ τοῦτο εἰς σημασίαν τοῦ Ἑλλην. Κομπάζω, ἢ Κομπῶ (se vanter). (Ζ. Κομπόνω). Δὲν ἔχομεν χρείαν τοιούτων λέξεων, ἐπειδὴ τὸ Κομπάζω ἔφθασε σήμερον νὰ γνωρίζεται σχεδὸν ἀπ' ὅλους.

ΚΟΥ̓ΝΤΡΑ. Ζ. Ἦν.

ΚΟΥ̓ΠΑ. Εἶδος ἀγγείου χρήσιμον νὰ κρατῇ νερὸν, ἔχον χείλη χαμηλὰ, καὶ πλατύτερα τοῦ πάτου (tasse). Ὁ σχηματισμὸς τῆς λέξεως εἶναι Δωρικῆς ἢ Αἰολικῆς διαλέκτου, ὅθεν οἱ Λατῖνοι ἔλαβαν τὸ Cupa (Ἰταλ. Coppa) ἀπὸ τὸ Κύπη, τοῦ ὁποίου μόνον τὸ παράγωγον ὑποκοριϛικὸν, Κύπελλον (εἶδος ποτηρίου), σώζεται σήμερον εἰς τὰ ἑλληνικὰ Λεξικά. Τὸ Κύπη παράγεται ἀπὸ τὸ Κύπτω, ἐπειδὴ ἡ Κοῦπα εἶναι κυπτὴ καὶ καμπύλη ἔξωθεν. Ἀπὸ τὸ Κύπη εἶναι τῶν Γάλλων καὶ τὸ coupe καὶ τὸ cuve, καὶ ἀπὸ τὸ Κύπελλον, τὸ coupelle (ἀγγεῖον χημικὸν), καὶ τὸ coupole ὁ θόλος, τὸν ὁποῖον οἱ Ἰταλοὶ ὀνομάζουν cupola.

Δι' αὐτὸ τοῦτο καὶ τὰ κυφὰ ἢ κυρτὰ κεραμίδια, τὰ σκεπάζοντα τὰς ϛέγας τῶν οἴκων, ὀνομάζονται Κοῦποι, ἀπὸ τὸ προπερισπώμενον Κοῦπος.

Τὸ δὲ Κουπὸς, ἐπίθ. ὀξύτονον, σημαίνει αὐτὴν τὴν Κοῦπαν ἢ τὸ Κύπελλον, ἢ ἄλλο τι ἀγγεῖον ὁμοιόσχημον, ἀνεϛραμμένον ἀνωκάτω, τοῦ ὁποίου τὴν σημασίαν δὲν ἐνόησεν ὁ Δουκάγγιος (λεξ. Χουνὴν) εἰς τὸ παράδειγμα τοῦτο, « Ἐπίθες ἐπάνω αὐτῶν » χουνὴν κουπόν. » Τοῦτο σημαίνει, Ἐπίβαλε χωνίον ἀνωκάτω γυρισμένον, ὥϛε τὸ μὲν ἀνοικτὸν καὶ πλατύ του μέρος νὰ

ἐγγίζῃ τὴν γῆν, τὸ δὲ ϛενόμακρον αὐτοῦ σωληνάριον νὰ κατευθύνεται πρὸς τὰ ἄνω.

Ἀπὸ τὸ Κουπὸς, παράγεται τὸ σύνθετον ἐπίῤῥημα, Ἐπίκουπα (χυδ. πίκουπα), ἤγουν ἀνωκάτω, σκυπτὰ εἰς τρόπον κούπας γυρισμένης· ὡς ἀπὸ τὸ Κούπα τὸ Κουποσάνιδον (Ἑλλην. Κυλικεῖον buffet) γραμμένον σφαλμένα εἰς τὸν Δουκάγγιον (σελ. 262). Γουπποσάνιδον.

ΚΟΥΠΌΛΑΥΔΟΣ. Ζ. τὴν ἀρχὴν του Δ ϛοιχείου.

ΚΟΥ͂ΠΟΣ οὐσιαστ. ΚΟΥΠΟ͂Σ, ἐπίθετ. Ζ. Κούπα.

ΚΟΥΠΟΣΑ͂ΝΙΔΟΝ. Ζ. Κούπα.

ΚΟΥΡΑ͂ΔΑ, καὶ Κουράδιον. Ζ. Σκατόν.

ΚΟΥΡΑ͂ΖΩ, βάλλω εἰς κόπους (fatiguer). Κουράζομαι, κοπιάζω (se fatiguer). Ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν curarsi, ἐννοιάζομαι, φροντίζω (s'inquiéter, se donner de la peine). Ζ. Κάμνω.

ΚΟΥΡΕΥ͂Ω, κυρίως σημαίνει κόπτω μαλλία ἢ τρίχας ζώου (tondre), οἷον Κουρεύω τὰ πρόβατα. 2) τὴν γινομένην εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ μέλλοντος νὰ μονάσῃ κουρὰν (tonsure). 3) Κουρεύει τὰ ἀργύρια, ὅςις κακοῦργως κόπτει μέρος ἀπ' αὐτὰ εἰς κέρδος του. (falsifier, ἢ rogner les monnaies).

Κουρεύου! εἰς τὸ προςακτικὸν ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ ὕπαγε νὰ χαθῇς, ὡς καὶ τὸ Ἂς κουρεύεται! ἂς ὑπάγῃ νὰ χαθῇ· διότι ἡ κουρὰ προξενεῖ ζημίαν, ἐλάττωσιν ἢ ὄλεθρον. Καὶ ἐπειδὴ γίνεται μὲ ψαλίδιον, διὰ τοῦτο καὶ λέγεται συνθέτως εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν, Ἂς κουροψαλιδεύεται! Οἱ χυδαῖοι παχύνουν ἀκόμη τὴν κατάραν, λέγοντες, Ἂς κουρεύεται μὲ δεκοκτὼ ψαλίδια!

ΚΟΥΡΙΟΥ͂ΚΑ. Λέξις μαγειρική, ἰδίως σημαίνουσα τὴν οὐρὰν τῶν παχυτάτων προβάτων, φαγίον εὐάρεϛον μάλιϛα εἰς τοὺς γαϛριμάργους. Ἀπὸ τὸ Τουρκικὸν Κουϊρούκ, τὸ σημαῖνον ἁπλῶς πᾶσαν οὐράν. Εἶναι προβάτων γένος ἴδιον,

ἔχοντα τόσον παχείας καὶ μακρὰς τὰς οὐρὰς, ὥςε νὰ σύρωνται καταγῆς. Ἴδε περὶ αὐτῶν τὸν Πάλλαν (PALL. *Prem. voyag.* tom. II, pag. 186 καὶ 305).

ΚΟΥΡΚΟΥΣΟΥΡΕΥΏ. Ζ. Κανεῖς.

ΚΟΥΡΚΟΥ͂ΤΙΟΝ οὐδετέρ. ἄλευρον ἑψημένον ὑδαρῶς διὰ τὰ βρέφη (bouillie). Ὁ Σομαυέρας τὸ γράφει ἀρσενικῶς, Ὁ Κουρκούτης. Ἡ παραγωγή του εἶναι ἀπὸ τὸ Κυρκῶ, συγγενὲς καὶ συνώνυμον τοῦ Κυκῶ (remuer, mêler), ἀναδεύω, ἀνακατεύω. Ἀπὸ ἄλλο θέμα ἄχρηςον, τὸ Κυρκόω, ἐγεννήθη τὸ ῥηματικὸν, Κυρκωτὸν, ὅθεν τὸ Κουρκούτιν. Ὀνομάζεται καὶ Ἀλευραία (Δουκάγγ. σελ. 49), χυδ. Ἀλευριὰ (Σομαυέρ.), Ἕλλην. Ἀθάρα. Ἔχομεν καὶ παροιμίαν, « Ὅςις » καῇ εἰς τὸ κουρκούτιον, φυσᾷ τὸ ὀξυνόγαλον, » σημαίνοντες τοὺς ὑποπτευομένους καὶ τὰ παντελῶς ἀκίνδυνα, ἀφοῦ πάθωσι πολλὰ κακὰ ἀπροσδόκητα.

ΚΟΥΡΟΨΑΛΙΔΕΥΌΜΑΙ. Ζ. Κουρεύω.

ΚΟΥΤΆΒΙΟΝ. Ζ. Σκυλάκια.

ΚΟΥΤΆΛΑ. Ζ. Θέλω.

ΚΟΥΤΌΣ, ἠλίθιος, ἀναίσθητος. Ἄνθρωπος κουτός. Παράγεται ἀπὸ τὸ Κόττος, τὸ ὁποῖον, κατὰ τὸν Ἡσύχιον, σημαίνει Ὄρνις. Κότταν ἀκόμη λέγομεν τὴν ὄρνιθα (poule), καὶ Κοττόπουλα, τὰ ὀρνιθάρια (poulets). Καὶ ἐπειδὴ λοιπὸν ὀνομάζομεν, μὲ τὸ γενικὸν τῶν ὀρνίθων ὄνομα, Ὄρνεον (χυδ. Ὄρνιον), τὸν ἀναίσθητον καὶ ἠλίθιον, τὸν ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς ὀνομαζόμενον, εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν, Ὀρνεώδη, (Πλουτάρχ. tom. VI, σελ. 16, Reisk.), ἀκολούθως καὶ τὸ συνώνυμον Κόττος (Κουττὸς) ἔγινε σημαντικὸν ἀναισθησίας. Παρόμοια οἱ παλαιοὶ ὠνόμαζαν καὶ Χηνώδη (ἀπὸ τὴν Χῆνα) τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον (Σεξτ. Ἐμπειρ. Πρὸς τοὺς Μαθηματ. VII, 329)· ὅθεν καὶ τὸ ταυτόσημον oison τῶν

Γάλλων, οἱ ὁποῖοι μεταχειρίζονται συνωνύμως καὶ τὸ dindon.

ΚΟΥ͂ΦΑ ἢ Κόφα (grand cabas). Ὅθεν καὶ Κόφινος, τὸ σήμερον οὐδετέρ. ὀνομαζόμενον Κοφίνιον (coffin). Ζ. Κουφός.

ΚΟΥΦΟΔΡΟΜΕΙ͂. Πληγὴ, ἢ ἀπόστημα, λέγεται ὅτι Κουφοδρομεῖ (fuser), ὅταν ἐξαπλόνεται ὑποκάτω τοῦ δέρματος ἀφανῶς, καὶ βόσκεται τὰ πλησιάζοντα μέρη. Ὁ Σομαυέρας τὸ γράφει Κουφοδρομίζει. Καὶ τὰ δύο, σύνθετα ἀπὸ τὸ Δρόμος καὶ τὸ Κοῦφον, σημαίνουν τὸν γινόμενον δρόμον εἰς τὰ Κοῦφα (χυδ. Κούφια) ἤγουν τὰ κενὰ καὶ κοῖλα μέρη τοῦ σώματος. Οἱ παλαιοὶ ἰατροὶ ὠνόμαζαν τὸ τοιοῦτον κουφοδρόμημα, Ἕλκος ὑπόνομον (ulcère sinueux), ἀπὸ τὸ Νέμομαι ῥῆμα τὸ σημαῖνον τὸ βόσκομαι. Κατὰ τὸν Διοσκορίδην ἐλέγετο καὶ Κόλπος ὑπόνομος (I, 186), καὶ Ὑποφορά (I, 94).

ΚΟΥΦΟΚΑΡΥΔΟΝ, Καρύδιον κενὸν, καὶ φθαρμένον (noix gâtée, vide)· ὅθεν καὶ τὸ παροιμιῶδες Διὰ ἓν κουφοκάρυδον (à propos de rien). Ἀπὸ τὴν ἔσω διαφυὴν (zeste) τοῦ καρυδίου ἔλαβεν ἀφορμὴν ἡ Γαλλικὴ συνήθης φράσις cela ne vaut pas un zeste, Δὲν ἀξίζει οὐδὲ κουφοκάρυδον. Ζ: Κροτισμός.

ΚΟΥΦΟΞΥΛΕΑ. Ζ. Ἄκτρα.

ΚΟΥΦΟΣ ἢ Κούφιος, κοῖλος, κενὸς (vide)· Κουφὸν καρύδιον, ἀμύγδαλον, καὶ τὰ παρόμοια. 2) μάταιος μωρὸς, Κούφια λόγια, πράγματα. Τὴν αὐτὴν ἀρχὴν ἔχει τὸ Κοῦφος τῶν παλαιῶν, ὁ ἐλαφρὸς, καὶ Κουφίζω τὸ ἐλαφρύνω, τὰ ὁποῖα, ὡς παρετηρήθη καὶ ἀπὸ ἄλλους, ἐσχηματίσθησαν Ἰωνικῶς ἀντὶ τοῦ Κόφος καὶ Κοφίζω (καθὼς ἔλεγαν καὶ οὖρος καὶ οὐρίζω ἀντὶ τοῦ ὅρος καὶ ὁρίζω); διότι τὰ κενὰ, ἢ κοῖλα, εἶναι καὶ ἐλαφρά. Τὸ μαρτυροῦν ἀκόμη καὶ τὰ ἀνωτέρω συγγενῆ Κόφα, καὶ Κοῦφα, ἀγγεῖα κοῖλα. Ἐγνώρισε τὴν συγγένειαν τῶν ὀνομάτων καὶ ὁ Ἐτυμολόγος

(σελ. 534) « Κόφινος.... παρὰ τὸ Κοῦφον, ὃ σημαίνει τὸ » βαθὺ καὶ κοῖλον χώρημα. »

ΚΟΥΦΟΣ, ὁ βλαμμένος τὴν ἀκοήν· ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸν Κωφός (surd), τὸ ὁποῖον πρὸ τῆς εὑρέσεως τοῦ ω ἐγράφετο ἀναμφιβόλως Κόφος ἢ Κοφός, ἤγουν εἶναι τῆς αὐτῆς γενεᾶς λέξις μὲ τὴν Κόφαν, τὸ σκεῦος, καὶ μὲ τὸ Κοῦφον, τὸ κενόν. Ὁ Ὅμηρος εἶπε (Ἰλιάδ. λ΄, 390) « Κωφὸν βέλος » τὸ κενὸν καὶ μάταιον. Καὶ ὁ Σοφοκλῆς (Οἰδ. Τυρ. 290) ὠνόμασε « Κωφὰ ἔπη » τὰ ὁποῖα λέγομεν ἡμεῖς Κούφια λόγια, ἤγουν μάταια λόγια.

ΚΟΥΦΟΣ (τό). Ζ. Τίτια. Σήμερον τὸ ὀνομάζομεν Κουφάριον (cavité du corps, coffre), τῆς αὐτῆς ἀρχῆς καὶ τὰ ἀνωτέρω, ἐπειδὴ, διὰ τὴν κοιλότητά του, ἀναλογεῖ μὲ τὴν Κούφαν, Κόφαν ἢ Κοφίνιον.

ΚΟΧΗ. Ζ. Κόγχη.

ΚΡΑΒΒΑΤΟΣ. Ζ. Ἐγδέχομαι.

ΚΡΑΝΕΙΑ. Ζ. Ἀκρανία.

ΚΡΑΣΙ (Κρασίον). Κρᾶμα ὠνόμαζαν οἱ Ἕλληνες τὸν συγκερασμένον μὲ νερὸν οἶνον· ἔπειτα, παρακμάζοντος τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἐξενίκησε τὸ Κρᾶμα νὰ σημαίνῃ ἁπλῶς οἶνον, εἴτε συγκερασμένον, εἴτε καὶ ἄκρατον. Λέγει ὁ Πλούταρχος (Γαμ. παραγγελμ. § 20) « Τὸ κρᾶμα, καίτοι ὕδατος μετέχον πλείο» νος, οἶνον καλοῦμεν. » Ὅθεν ἐξηγεῖται ἄλλος τόπος τοῦ Πλουτάρχου (Περὶ Ἴσιδ. καὶ Ὀσίρ. § 81), ὅπου λέγει περὶ τῶν Αἰγυπτίων, « Τῷ κύφι χρῶνται καὶ πόματι καὶ κράματι » πίνουν δηλαδὴ τὸ κῦφι καὶ εἰς τόπον νεροῦ, καὶ εἰς τόπον κρασίου. Δὲν εἶν' ἄκαιρον νὰ ἐξηγηθῇ καὶ ὁ Ἀθήναιος (XI, σελ. 493), διότι ὑποπτεύομαι ὅτι δὲν τὸν ἐκατάλαβεν ὁ μεταφραστὴς Λατῖνος. Ἐξηγῶν ποίου εἴδους ποτὸν ἦτον ὁ ἀπὸ τὸν Ὅμηρον (Ἰλιάδ. λ΄, 641) ὀνομαζόμενος Κυκεών, ὁ Ἀθήναιος

λέγει, « Τοῦτο δ' ἐςὶ πόσις ἐν τῷ ΚΡΑΜΑΤΙ τυρὸν ἔχουσα » καὶ ἄλφιτον. » Ἐδῶ τὸ Κρᾶμα σημαίνει ἄκρατον οἶνον.

ΚΡΑΤΗΚΤΙΚΟΣ, ἀπὸ τὸ Κρατητὸς ῥηματικὸν τοῦ παρακειμένου Κεκράτηται. Ὅθεν ἔπρεπε νὰ ἦναι Κρατητικὸς (χωρὶς τὸ δεύτερον κ). Γυνὴ κρατηκτικὴ (femme entretenue, concubine, maîtresse), οἷον, ΘΡ,

> Ἀκόμη ἐδιαλάλησεν, ὁ καθὰ εἷς νὰ φήσει
> Γυναῖκαν τε ΚΡΑΤΙΧΘΗΚΗΝ νὰ μηδὲν τὴν ψηφίσει.

Γρ. ΚΡΑΤΗΤΙΚΗΝ. Ὀρθότερον ἤθελ' εἶσθαι τὸ τρισύλλαβον Κρατητήν.

ΚΡΑΤΗΤΗΡΑ (ἡ). Ζ. Κρατῶ, σελ. 212.

ΚΡΑΤΟΣ. Ζ. Ἦν.

ΚΡΑΤΩ, βαςάζω, βαςῶ, ἔχω. Τί κρατεῖς εἰς τὰς χεῖράς σου; Κράτει τον καλὰ, νὰ μή σου φύγῃ. 2) Κυριεύω, ἐξουσιάζω, δεσπόζω, Δὲν δύναμαι πλέον νὰ κρατήσω τὴν γλῶσσάν μου, παρόμοιον μὲ τοῦ Σοφοκλέους (Ἠλεκτρ. 1174) τὸ,

> « ——— τί λέξω; ποῖ λόγων ἀμηχανῶν
> » Ἔλθω; κρατεῖν γὰρ οὐκέτι γλώσσης σθένω. »

Οὕτω λέγομεν καὶ Κράτει τὴν θυμόν σου, ὡς καὶ ὁ Σοφοκλῆς (Ἠλέκτρ. 1011) « Κατάσχες ὀργήν. 3) Διαμένω. Ἑπτὰ ἡμέρας ἐκράτησε τὸ κακόν· « Ἐπὶ γὰρ ἡμέρας ἑπτὰ » τὸ δεινὸν ἐκράτησε » (Φίλων). 4) Ἐκράτησε νόμος, ἢ συνήθεια· ὡς ὁ Θουκυδίδης, « Νόμιμα δὲ χαλκιδικὰ ἐκρά» τησε. » 5) Κρατῶ, πιάνω μὲ τὰς χεῖρας. Κράτει τον, νὰ μὴ πέσῃ, κατὰ τὸ (Λουκ. η', 54) « Κρατήσας τῆς » χειρὸς αὐτῆς. » 6) Κρατῶ, ἡγεμονεύω, βασιλεύω, οἷον Ἡ

Αὐςρία κρατεῖ σήμερον τὴν Βενετίαν, ὡς καὶ τὸ « Ἀργείων κρατέει » τοῦ Ὁμήρου (Ἰλιάδ. α', 79). Οὕτως οἱ σημερινοὶ (1818) ταλαίπωροι Ἕλληνες ἀναγκάζονται πολλάκις νὰ λέγωσι, Κατὰ τοὺς κρατοῦντας, ἤγουν κατὰ τὸν νόμον τῶν Τούρκων, καὶ ἄλλη παρηγορία δὲν τοὺς ἔμεινε πλὴν νὰ προσεῆι λέγωσι τὸ (Εὐριπίδ. Φοινισσ. 396),

Τὰς τῶν Κρατούντων ἀμαθίας φέρειν χρεών.

Λέγομεν καὶ οὐδετέρως, Τὸ κράτος ἐπρόςαξε, ἀντὶ τοῦ, οἱ κρατοῦντες. 7) νομίζω, κρίνω, Σ' ἐκρατοῦσα φρόνιμον ἄνθρωπον. 8) φυλάσσω, ἢ λαμβάνω ὡς ἴδιόν μου. Δύο μόνον ἐκράτησα, καὶ ἐμοίρασα τὰ ἐπίλοιπα, Κρατεῖ τὸ ξένον δίκαιον, Δὲν κρατεῖ τὸν λόγον του, ἤγουν δὲν φυλάσσει τὸν λόγον του, δὲν κάμνει ὅσα ὑπόσχεται. 9) Κρατῶ, οὐδετέρως· ἔχω δύναμιν, σώζομαι, ἰσχύω. Μ' ὅλον ὅτι εἶναι ὀγδοήκοντα χρόνων, ἀκόμη κρατεῖ. 10) Ἐπιμελοῦμαι, φροντίζω, προνοῶ. Κράτει, ἂν θέλῃς νὰ σὲ κρατῶσι. Εἰς ταύτην τὴν παροιμίαν τὸ Κράτει σημαίνει φύλασσε (ἐλλειπτικῶς τοῦ χρήματα, κτήματα, ὑπάρχοντα), τὸ δὲ Κρατῶσι ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ φροντίζωσιν, ἐπιμελῶνται. 11) Ἔχω διοίκησιν, ἐπιςασίαν, οἰκονομίαν, ἐξουσίαν, ἢ φροντίδα κἀνενὸς πράγματος. Κρατεῖ τὰ κλειδία, ἤγουν εἶναι κλειδοῦχος, Κρατεῖ τὰ κατάςιχα, εἶναι γραμματικὸς κ. τ. λ. 12) Ἐμποδίζω (retenir, empêcher) ·Τίς μὲ κρατεῖ νὰ κάμω τοῦτο ἢ ἐκεῖνο; 13) οὐδετέρως, Κατάγομαι, ἔχω τὰς ἀρχὰς τῆς γενέσεως (tirer son origine). ·Ἀποποῦ κρατεῖς;

Κρατημένος, obligé. Εἶμαι κρατημένος νὰ πράξω τι, ἤγουν ὑπόχρεως. Ζ. Χρῄζω.

Κρατοῦμαι, μέσ. ῥῆμ. εἰς σημασίαν τοῦ παλαιοῦ Οἴομαι

(s'imaginer, se croire, avoir la présomption). Κρα-τεῖται μέγας ἄνθρωπος, Κρατεῖται σοφός.

Κρατητήρα (ἡ), παράγωγον τοῦ Κρατῶ, λέγεται ὁ ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς ὀνομαζόμενος Ἀετίτης λίθος, διὰ τὴν ὁποίαν εἶχαν ψευδῆ ὑπόληψιν περὶ αὐτοῦ, ὡς δυνατοῦ νὰ κρατῇ τὸ ἔμβρυον εἰς τὰς ἀσθενεῖς νὰ τὸ κρατῶσι μήτρας, ἂν ἐπροσ-δένετο εἰς τὸν ἀριστερὸν βραχίονα τῆς γυναικὸς (Ἴδ. τὸν Διοσκο-ρίδ. V, 161).

ΚΡΕΪΤΤΟΝ. Ζ. Παρ' ὅτι.

ΚΡΙΜΑΤΙΣΜΕΝΟΣ, ὅστις ἔπραξεν ἁμαρτίας ἢ κρίματα (pécheur, criminel). Ζ. Ζαρβός.

ΚΡΟΚΥΔΙΑΝΟΝ. Ζ. Ἀκανθόκτενον.

ΚΡΟΤΙΣΜΟΣ. ΘΚ,

> Ἡ ὅλη δύναμις αὐτοῦ ἔνεν ὁ κροτισμός του·
> Ὁ φόβος του ὁ ἄμετρος ἐκρότησε τὸν κόσμον,
> Διατὶ οὐδὲν πονῇ ποσῶς τὸ χριστιάνικον αἷμα,
> Δι' ἕνα κουφοκάρυδον νὰ σφάξῃ μίαν χιλιάδα.
> Διὰ τοῦτο ἐκροτίστηκεν ὁ κόσμος ὁποῦ ὁρίζει,
> Καὶ τρέμουν τον οἱ Χριστιανοὶ Ἀνατολῆς καὶ Δύσης.

Ἐστιχούργει ταῦτα περὶ τῆς ἁλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τοὺς Τούρκους, μὲ ζῆλον καὶ ἐλπίδα νὰ διεγείρῃ κατ' αὐτῶν τοὺς χριστιανοὺς ἡγεμόνας.

Κροτισμὸς (ἀπὸ τὸ Κροτίζω), σημαίνει ἐδῶ, νομίζω, τὰς θορυβώδεις καὶ ἀλαζονικὰς ἀπειλὰς (bravades) τοὺς μὲ κρότον φοβερισμούς. Εἰς τὸν δεύτερον στίχον γράφε, Ἐκρότισε, ἐφόβισε μὲ τὰς ἀπειλάς του (abasourdir). Εἰς τὸν τρίτον, τὸ Πονῇ (γρ. Πονεῖ) συνωνυμεῖ μὲ τὸ Λυπεῖται, καὶ τοῦτο, ὡς πολλάκις καὶ τὸ Λυπεῖται (Ζ. Ἀλύπητα), ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ Φείδεται (épargner).

ΚΡΟΥ̓Ω μεταβατ. κτυπῶ (frapper), Κρούω τὴν θύραν. 2) ἀμεταβάτ. ἠχῶ κάμνω ἦχον (sonner), Ἡ καμπάνα, κρούει.

ΚΡΥ̓ΒΩ (cacher). Ζ. Οὐδέν.

ΚΡΥ̓ΟΣ, οὐδέτερ. οὐσιας. (froid). Ζ. Ῥοῦχον. Κρυὸς ἐπιθ. ἀρσενικ. (froid) Ζ. Παγωμένος.

Τὸ σύνθετον πληθυντικὸν οὐδέτερον, Τὰ σύγκρυα, σημαίνει τὴν πρὸ τοῦ πυρετοῦ φρίκην (frisson). Σημειώσεως ἄξιον, ὅτι πληθυντικῶς καὶ οὐδετέρως εἶπε καὶ ὁ Διοσκορίδης (IV, 14) εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν, Τὰ φρικία.

ΚΡΥΦἈ ἐπίῤῥημ. (en cachette). Ζ. Κοντεύγω. Τὸ συντάσσομεν μὲ γενικὴν, Κρυφά μου (à mon insu, en se cachant de moi), ὡς καὶ οἱ παλαιοί. « Κρύφα Ἀθηναίων » εἶπεν ὁ Θουκυδίδης (I, 138), ὁ δὲ μεταφραστὴς (ἀκουσίως, βέβαια) « Χωρίς τῆς ἰδέας τῶν Ἀθηναίων. » Σὺ δὲ, ὅστις ἂν ἦσαι ὁ μέλλων νὰ μεταφράσῃς δεύτερον τὸν Θουκυδίδην, λέγε Κρυφὰ τῶν Ἀθηναίων.

ΚΤΈΝΙΟΝ, ὑποκοριστικὸν τοῦ παλαιοῦ Κτείς. « Κτείς, « κτένιον » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Σημαίνει τὸ γνωστὸν εἰς ὅλους (peigne) σκεῦος ὀδοντωτὸν, ἐπιτήδειον νὰ διαλύῃ καὶ νὰ κοσμῇ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς, καὶ τὰ γένεια. 2) Σώζομεν ἀκόμη καὶ τὴν παλαιὰν σημασίαν, ὀνομάζοντες Κτένιον (pubis) τὸ ἐπάνω τοῦ αἰδοίου τριχωτὸν μέρος, τὸ ὁποῖον καὶ Ἀπόκτενον ὀνομάζουν τινὲς (χυδ. ἀντὶ τοῦ Ὑπόκτενον). « Ἢν .... » ὀδύνη ἐμπίπτῃ εἰς τὸ περίναιον καὶ τὸ ὑπογάστριον καὶ τὸν » ΚΤΈΝΑ κ. τ. λ. » λέγει ὁ Ἱπποκράτης (Ἀφορ. VII, 39). 3) Λέγομεν ἀκόμη Κτένιον τοῦ ποδαρίου καὶ Κτένιον τοῦ χερίου, ὡς εἶπεν ὁ Αἰσχύλος (Ἀγαμ. 1605) « Χερῶν » ἄκρους κτένας » ἤγουν ἐκεῖνο τοῦ ποδὸς ἢ τῆς χειρὸς τὸ μέρος, ὅπου ἀρχίζει ἡ σχίσις τῶν δακτύλων, κατὰ τὴν σχίσιν

τῶν ὀδόντων τοῦ κτενίου. Ὁ δὲ Ἡσύχιος λέγει, « Κτένας, » τοὺς τῶν χειρῶν καρποὺς καὶ τῶν ποδῶν. Τὸ ὠνόμαζαν ἀκόμη » καὶ Δῶρον, καὶ Ὀπισθέναρ, καὶ Προκάρπιον » 4) Κτένια ὀνομάζομεν, ὡς οἱ παλαιοί, καὶ τὰ γνωστὰ θαλασσινὰ (pétoncles), διὰ τὴν ὁμοιότητα τοῦ σχήματος πρὸς τὰ σκευαςὰ κτένια. Κτένας ἀκόμη ὠνόμαζαν ἐκεῖνοι καὶ τὰ τέσσαρα ἐμπρόσθια ὀδόντια (dents incisives), διὰ τὸ κτενοειδὲς αὐτῶν σχῆμα· ἔτι καὶ Γελασίνους, διότε πρώτους αὐτοὺς δείχνομεν γελῶντες.

Ἔχομεν καὶ παροιμίαν, « Ὅτ' ἦλθαν τὰ γένεια, ἔχασα τὰ » κτένια » σημαίνουσαν τὸ συμβαῖνον εἰς τοὺς μὴ δυναμένους νὰ ὠφεληθῶσι πλέον ἀπὸ τὰ γεννώμενα καλά, διότι τὰ λαμβάνουν εἰς καιρὸν, ὅτε δὲν ἔχουν πλέον τὰ μέσα τῆς ἀπολαύσεως ἢ τῆς οἰκονομίας των.

Τοῦ ἔδειξα τὰ ὀδόντια σημαίνει, ὡς καὶ ἡ παρομοία φράσις τῶν Γάλλων (montrer les dents), ἀντιλέγω πρός τινα μὲ ὀργὴν καὶ ἀπειλάς.

Ἂς διορθωθῇ ἐμπαρόδῳ καὶ ὁ ὀνειροκρίτης Ἀρτεμίδωρος (II, 6), τὸν ὁποῖον εὔκολα ἤθελε διορθώσειν ὁ τελευταῖος ἐκδότης, ἂν ἔδιδ' ὀλίγην προσοχὴν εἰς τὴν διάφορον γραφὴν, ὁμοίως καλὴν ὡς τὸ κείμενον. Λέγει ὁ συγγραφεὺς, « Κτενίζεσθαι » καὶ ἀνδρὶ καὶ γυναικὶ συμφέρει· ἔςι ΓΑΡ ΤΙΣ χρόνος τὰ » σκληρὰ διαλύων καὶ ἀπευθύνων. » Τοῦτο δὲν σημαίνει τίποτε, ἂν δὲν γράψῃς, Ἔςι ΓΑΡ Ὁ ΚΤΕΙΣ χρόνος κ. τ. λ. Τὸ νόημα εἶναι, Ὅςις βλέπει εἰς τὸν ὕπνον του, ὅτι κτενίζεται, μέλλει ν' ἀπολαύσῃ τὶ καλόν· διότι τὸ Κτένιον σημαίνει τὸν χρόνον, ὅςις διαλύει καὶ διορθόνει τὰ πάντα. Ὅσοι πιστεύετε ὀνείρατα, ἐνθυμεῖσθε τὸν Ἀρτεμίδωρον· μὴν ἀμελεῖτ' ὅμως νὰ κτενίζεσθε ἔξυπνοι· τοῦτο εἶναι συμφερώτερον παρὰ τὰ κτενίσματα τοῦ ὕπνου.

ΚΤΙΖΩ (créer, bâtir). Μεταφ. Κτίζω ὄνομα (se faire un nom, une réputation), οἷον ΑΚ,

Καὶ θέλεις ΚΤΙΣΕΙΝ ὄνομα καλὸν ἀπὸ τὸν κόσμον.

Ἐνδέχετ' ὅμως, νὰ τὸ ἐσύγχυσεν ὁ ποιητὴς μὲ τὸ ΚΤΗΣΕΙΝ, εἰς σημασίαν τοῦ Ἀποκτήσειν.

ΚΥΝΗΓΟΣ (chasseur). Ζ. Δεξιώτης. ΚΥΝΗΓΩ (chasser). Ζ. Ἐντάμα.

ΚΥΠΑΡΙΣΣΟΒΕΡΓΟΛΙΚΟΣ (Ἑλλην. Ῥαδινός, Εὐμήκης, Κανονίας). Ζ. Νεράδες.

Γράφε, Κυπαρισσοβεργόλυγος, διότι ἡ λέξις εἶναι σύνθετος ἀπὸ τρία ὀνόματα, Κυπάρισσος, Βέργα (ξένην λέξιν, verge) καὶ Λύγος, ἡ λυγαρέα.

ΚΥΡΙΣ (Ἑλλην. Κύριος) père. Ζ. Μαγκούριν.

Λ.

Λ στοιχεῖον. Πλεονάζει εἰς τὸ Γλάςρα ἀπὸ τὸ Γάστρα. Ζ. τὰ λοιπὰ, εἰς τὰ Ἄτακτ. Ι, σελ. 393.

ΛΑΒΟΝΩ. Ἀπὸ τὸ ἄχρηςον Λωβόω, Λωβόνω, καὶ κατὰ τροπὴν δωρικὴν τοῦ ω̄ εἰς τὸ ᾱ, Λαβόνω. Οἱ παλαιοὶ ἔλεγαν εἰς μέσην διάθεσιν Λωβάομαι, συνώνυμον τοῦ Λυμαίνομαι (maltraiter, endommager, porter préjudice), ἤγουν φθείρω κατὰ πάντας τρόπους καὶ κακοποιῶ, ὡς καὶ τὸ πρωτότυπον ὄνομα Λώβη, συνωνυμεῖ μὲ τὸ Λύμη. Ἐκ τοῦ Λώβη ἔλαβαν οἱ Λατῖνοι τὸ labes, τρέψαντες καὶ αὐτοὶ τὸ ω̄ εἰς τὸ ᾱ. Ὁ Ἡρόδοτος (VI, 75) ἱςορῶν τὴν μανίαν τοῦ Κλεομένους, ὅςις κατέκοψε τὰς σάρκας του μὲ μάχαιραν, ἑωσοῦ ἀπέθανεν ἀπὸ τὰς πληγὰς, λέγει, « Κλεομένης » δὲ παραλαβὼν τὸν σίδηρον, ἄρχετο ἐκ τῶν κνημέων ἑωυτὸν » λωβώμενος, ἐπιτάμνων γὰρ κατὰ μῆκος τὰς σάρκας κ. τ. λ. » ὅθεν ἐξηγεῖται καὶ πιςόνεται ἡ σημασία τοῦ Γραικικοῦ Λαβό-

νω (blesser). Τὸ ῥηματικὸν Λάβωμα σημαίνει πληγὴν (blessure). Τὸ δὲ παλαιὸν Λώβη, δωρικῶς Λώβα σημαίνει σήμερον τὴν Λέπραν· καὶ Λωβὸς ὁ λεπρὸς, καὶ Λωβιασμένος, ὁ λεπρωμένος. Οἱ Γραικορωμαῖοι τὴν ὠνόμαζαν καὶ Λωβὸν, καὶ Κελεφόν. Τὸ Λώβα, ἢ Λώβη, εἶναι ἀντονομασία, ἤγουν ὠνομάσθη οὕτως ὡς ἡ ἀνωτάτη ὅλων τῶν βλαβῶν βλάβη, ὡς λέγομεν καὶ Ποιητὴν τὸν Ὅμηρον, καὶ Πετεινὸν τὸν ἀλέκτορα. Ἡ δὲ Κελεφίασις, ἢ παρεφθάρη ἀπὸ τὸ Ἐλεφαντίασις, συνώνυμον τῆς Λώβας ἢ Λέπρας, ἢ μᾶλλον ἀπὸ τὰ κελύφη, ἢ τὰς λεπίδας (écailles) τὰς ἐπιφαινομένας εἰς τὸ δέρμα τοῦ λωβοῦ, ἓν ἀπὸ τὰ συμπτώματα καὶ τοῦτο τῆς Λέπρας. « Κελύφανα, λεπίσματα » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Τὸ ῡ ἐτράπη εἰς τὸ ε̄, ὡς τὸ Ἄχυρα, Ἄγερα. Τοῦτο μὲ φαίνεται πιθανώτερον, ἐπειδὴ καὶ αὐτὴ ἡ Λέπρα ἀπὸ τὰ Λέπη ὠνομάσθη οὕτως.

Ἐδῶ εὑρίσκω ἀφορμὴν νὰ ἀναπληρώσω μίαν ἀπὸ τὰς εἰς τὸν Πτωχοπρόδρομον σημειώσεις (Ἄτάκτ. τόμ. Ι, σελ. 327), ὅπου ἔφερα ἀπὸ τὸ δεύτερόν μου ἀντίγραφον τὸν στίχον τοῦτον,

Ἡ σάρξ μου ἘΚΕΦΑΔΙΑΣΕΝ ἀπὸ τῆς ἀλουσίας.

Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι οὕτως ἀνέγνωσα, ὡς ἔγραψα. Τώρα ὅμως εὑρίσκω διάφορον γραφὴν εἰς τὸν Δουκάγγιον, εἰς τόπον, ὅπου δὲν τὴν ὑπωπτεύθην, διὰ τὸ ὁποῖον οὐδὲ τὴν ἐζήτησα. Ἐκεῖνος (App. σελ. 99) λοιπὸν, ἢ λανθασθεὶς, ἢ ἀπὸ ἄλλο ἀντίγραφον, ἀνέγνωσεν ἘΚΕΛΕΦΙΑΣΕΝ. Ὅπως ἂν ἦναι, ἡ γραφὴ φαίνεται πολλὰ πιθανὴ, σημαίνουσα, Ἐλωβίασεν, ἐλεπρώθη, ἔγινε κελεφή.

ΛΑΓΑΡΙΖΩ, καθαρίζω. Ἀπὸ τὸ Λαγαρὸς, τὸ ὁποῖον ἐσημειώθη ἀπὸ τοὺς Λεξικογράφους, ὡς συνώνυμον (ἢ μᾶλλον κατὰ διάλεκτον διττογραφούμενον) τοῦ Λαπαρὸς, ἀπὸ τὸ Λαπάσσω, λέξιν ἰατρικὴν, σημαίνουσαν τὸ κενόνω, ἀδειάζω.

(vider), καὶ ἀκολούθως, μαλακόνω ἢ ἰσχναίνω, κάμνω ὀλιγώτερον ὀγκῶδες τὸ περιέχον. Ὁ Γαληνὸς (εἰς τὰς Ἐξηγ.) λέγει, « Λαπαχθῆναι, κυρίως μὲν τὸ κενωθῆναι, διὰ τοῦτο δὲ καὶ » τὸ Μαλαχθῆναι. » Καὶ διὰ τὴν αὐτὴν ἀκολουθίαν, καὶ τὸ Καθαρίζω (purger), ὡς εἶναι τῶν ἰατρῶν ἡ φράσις « Λα- » πάξαι κοιλίην, ἢ γαςέρα. » Ὁ δὲ Φώτιος, εἰς τὴν κακογραμμένην ταύτην γλῶσσαν· « Λαπάττων, ΠΑΛΑΣΣΩΝ » καὶ ΛΑΡΟΝ ποιῶν » πιθανὸν ὅτι εἶπε Λαπάττων, ΜΑΛΑΣΣΩΝ καὶ ΛΑΓΑΡΟΝ ποιῶν. Ὁ Σουΐδας ἔχει, « Λα- » γαρὸν, ὑπόκενον. » Καὶ εἰς ταύτην τὴν σημασίαν τοῦ κενὸν, ἢ κοῖλον, ἐματαχειρίζοντο τὴν λέξιν οἱ Γραικορωμαῖοι, πλὴν ὅτι τὴν ἐσύγκοπταν, προφέροντες Λαγρὸν, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Εὐςάθιος (Ὀδυσσ. γ', 230, σελ. 1464). Εἰς ἡμᾶς σήμερον τὸ Λαγαρὸν σημαίνει τὸ καθαρὸν, ἤγουν τὸ κενωθὲν ἀπὸ τὰς ἀκαθαρσίας, καὶ Λαγαρίζω τὸ καθαρίζω (purifier), οἷον Λαγαρισμένον, ἢ Λαγαρὸν μάλαγμα (or épuré, fin).

ΛΑΙΜΟΣ. Ζ. Πουγγί.

ΛΑΚΩΝΙΚΟΝ, σκυλίον τῆς Λακωνίας. Τὸ συνηθέςερον, ἢ ἴσως τὸ μόνον σύνηθες, εἶναι διὰ τοῦ γ Λαγωνικὸν (lévrier).

ΛΑΚΤΟΠΑΤΩ. Ζ. Λοκτοπατῶ.

ΛΑΛΩ (parler). Ζ. Ἐντροπαλός.

ΛΑΜΠΡΟΦΟΡΩ. Μετοχ. Λαμπροφορεμένος (splendidement habillé). Ζ. Κλησουρότοπος.

ΛΑΝΑΡΑ (Ζ. Ἀκανθόκτενον). Ἀπὸ τὸ Λατινικὸν lana, τὸ μαλλίον (laine). Ἀλλὰ καὶ τὸ lana τῶν Ῥωμαίων ἐγεννήθη ἀπὸ τὸ Ἑλληνικ. οὐδέτ. Λῆνος, συνώνυμον τοῦ Ἔριον. Ὁ σχολιαςὴς τοῦ Ἀπολλωνίου (Ἀργον. IV, 177) ἐξηγεῖ, « Λήνεσσι, τοῖς ἐρίοις· ὅθεν καὶ Λανάριοι καλοῦνται οἱ » κτενιςαί. »

ΛΑΞΕΥΤΌΝ. Ζ. Παγώνιον.

ΛΑΤΡΕΥΏ, νοσοκομῶ (soigner un malade). 2) Ὑπηρετῶ ἄνθρωπον, ὅςις δι' ἀδυναμίαν δὲν δύναται νὰ ὑπηρετήσῃ ἑαυτὸν, οἷον (Ἀπολλ. ὁ ἐν Τύρ.),

Κῆτον τὸ βρέφος θηλυκὸν, ἦλθαν νὰ τὸ λατρεύσουν.

3) Ἐργάζομαι, σκάπτω. Λατρεύει τὴν γῆν (Δουκαγγ. σελ. 791). 4) Εἰδικωτέρως, περὶ τῆς πρὸς τὸν Θεὸν θρησκευτικῆς ὑποταγῆς καὶ σεβασμοῦ. *Λάτρευε τὸν Θεὸν, καὶ ὄχι τοὺς ἀνθρώπους*. *Λατρεύει τὸ χρυσίον ὁ φιλάργυρος*, ἤγουν προσφέρει εἰς τὸν πλοῦτον ὅλην τὴν τιμὴν, ἡ ὁποία χρεωςεῖται εἰς τὸν πλουτοδότην Θεόν.

ΛΑΧΆΝΩ (κοιν. Λαχαίνω), ΣΦ,

Ὁποῦ γυρίζει σκοτεινὰ λαχάνει καὶ φονεύγει·
Καὶ πιάνουν καὶ φουρκίζουν τον, ἢ ἀπὸ τὴν χώρα φεύγει.

Λαχάνω, κατὰ τὸ *Παθάνω* (Ἄτακτ. τομ. I, 45).

ΛΈΓΩ. *Λέγω καλὸν, ἢ κακὸν* (dire du bien ou du mal). Ζ. Κανεῖς.

Κατὰ τὸ λέγειν του (suivant son dire).

Λέγω, ἀμεταβάτ. εἰς σημασίαν τοῦ Νοῶ, σκέπτομαι, βουλεύομαι, μελετῶ (penser), οἷον, *Λέγω νὰ ὑπάγω εἰς τὴν ἐξοχήν*. Οὕτως οἱ Ἑβδομήκοντα (βασιλ. Γ', ἑ, 5), συμφώνως μὲ τὸ Ἑβραϊκὸν, εἶπαν, « Ἰδοὺ ἐγὼ λέγω οἰκοδο- » μῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου Θεοῦ μου κ. τ. λ. »

Ἀκολούθως σημαίνει, Νομίζω, κρίνω, ὑπολαμβάνω (croire, juger), *Δὲν ἔλεγα νὰ ἦσαι τόσον μικρόψυχος*, τῆς αὐτῆς σημασίας καὶ τὸ *Δέν σ' ἐλογίαζα τόσον μικρόψυχον*. Ζ. Εἶπα.

ΛΕΙΞΆΡΗΣ. Ζ. Λιμπίζομαι.

ΛΕΙΠΑΝΆΒΑΤΟΣ ἄρτος (pain sans levain), καὶ

μεταφορικ. Ἄνθρωπος λειπανάβατος (homme insipide, maussade).

ΛΕΊΠΩ. Δὲν εἶμαι παρὼν, ἀποδημῶ, δὲν εὑρίσκομαι εἰς τόπον τινά. Λείπει ἀπὸ τὸν οἶκόν του· καὶ Λείπει, ἐλλειπτικῶς, ὅτε ἐρωτώμενος, παραδείγματος χάριν, ὑπηρέτης, ἂν ὁ κύριος ἦναι εἰς τὸν οἶκον, ἀποκρίνεται ἁπλῶς, Λείπει. Τοιοῦτον εἶναι τὸ τοῦ Ξενοφῶντος περὶ τῆς ἡγεμόνος μελίσσης, « Ὅταν ἐκείνη ἘΚΛΊΠΗ, οὐδεμία οἴεται τῶν μελισσῶν ἀπο- » λειπτέον εἶναι, ἀλλ' ἕπονται πᾶσαι. » (Οἰκονομ. VII, 38).
2) Τὸ μεταχειριζόμεθα καὶ κατ' ἄλλον τρόπον, οἷον Λείπει ἔξω, Λείπει εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἤγουν λείπει ἀπ' ἐδῶ καὶ εὑρίσκεται εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Μὲ τοιαύτην ἔλλειψιν οἱ παλαιοὶ ἔλεγαν Ἀποδημεῖ εἰς Αἴγυπτον, ἤγουν δὲν εἶναι εἰς τὸν δῆμον καὶ τὴν πατρίδα του, ἀλλ' ὑπῆγεν εἰς τὴν Αἴγυπτον. 3) Λείπει, δὲν εἶναι εἰς τὸν ἀριθμὸν ἢ τόπον, ὅπου ἔπρεπε νὰ ἦναι, δὲν εἶναι σωςὸν ὁλόκληρον (manquer)· Ἀπὸ τὰ βιβλία, λείπουν δύο τόμοι, Ἀπὸ τὸ βιβλίον λείπουν δύο φύλλα. Διὰ τί μᾶς ἔλειψες; Μὴ λείψῃς παρακαλῶ νὰ ἔλθῃς εἰς τὸ δεῖπνον, Δὲν θέλω λείψειν νὰ κάμω ὅ,τι ἀγαπᾷς. 4) Ἀφίνω εἰς εἰρήνην, δὲν ἐνοχλῶ. Ἄμε λεῖπέ με, ἢ Λεῖπε ἀπ' ἐμέ· ἤγουν ἄφες με ἥσυχον, μή μ' ἐντοχλῇς. 5) Ἀπέχω, ἐγκρατεύομαι: Λεῖπε τὰς γυναῖκας, ἢ ἀπὸ τὰς γυναῖκας, ἂν θέλῃς νὰ ἔχῃς τὸν νοῦν σου. 6) Ἡ φράσις, Τοῦ λείπει ὁ νοῦς, καὶ (ἐλλειπτ.) Τοῦ λείπει, σημαίνει, Εἶναι ςερημένος ἀπὸ νοῦν. Δὲν μᾶς λείπει τίποτε, δὲν ςερευόμεθα, δηλαδὴ, ἀπὸ τίποτε. 7) Δὲν εἶναι ἀρκετὸν, Τὸ ψωμίον μᾶς ἔλειψε, ἤγουν δὲν ἤρκεσε.

Ὀλίγον ἔλειψα νὰ πέσω, καὶ Ὀλίγον ἔλειψε νὰ πέσω. Εἰς τὴν πρώτην φράσιν, ἡ σύνταξις εἶναι, Ὀλίγον ἔλειψα

ἀπὸ τὸ νὰ πέσω· εἰς τὴν δευτέραν, Ἡ πτῶσίς μου ἔλειψεν ὀλίγον νὰ συμβῇ (manquer de, faillir à).

Ἄς λείπῃ, Δὲν εἶναι χρεία (on peut s'en passer).

ΛΕΝΟ͂Σ. Ζ. Δευτερογαμία.

ΛΕΟΝΤΑΡΙΝ, Λεοντάριον, ὑποκοριστικὸν τοῦ Ἑλλην. Λέων (Lion). Ζ. Ἧμαι.

ΛΕΧΟΥΣΑ. (Ζ. Πατοῦσα). Ἔχομεν παροιμίαν ἀστείαν, « Ἀπὸ τὴν μαμμὴν ὡς τὴν λεχοῦσαν ἐχάθη τὸ βρέφος » (l'enfant a disparu entre la sage-femme et l'accouchée), διὰ τοὺς παραδόξους χαμοὺς ἢ λείψεις.

ΛΗΣΤΗΣ (brigand). Ζ. Κλεφτουρόκοπος.

ΛΙΒΑΡΙΟΝ. Ζ. Φλισκίνα.

ΛΙΓΟΜΑΡΑ (pâmoison), ΣΦ,

> Καὶ ὁπόδειχνε καὶ γάπαν τον, κεῖχε τὴν λυγομάρχν,
> Εμπρὸς σὸν δοῦκα προσκυνᾷ μὲ τὴν πολλὴν τρομάραν.

Ζ. Ὀλιγόνομαι. Ὁ δεύτερος Καί, ἀντὶ τοῦ Ὅτι, Τὸ νόημα, Καί ὅσις ἔδειχνεν, ὅτι τὸν ἠγάπα κ. τ. λ.

ΛΙΓΟΣ. Ζ. Ὀλίγος.

ΛΙΜΠΙΖΟΜΑΙ, ἢ ὀρθότερον, Λιμβίζομαι, ὀρέγομαι (envier, porter envie). Τὸν λιμβίζονται ὅσοι τὸν βλέπουν. Τί νὰ τοῦ λιμβισθῶ; Que veux-tu que je lui envie?

Οἱ παλαιοὶ ἔλεγαν Λιμβεύομαι, καὶ πιθανὸν ὅτι καὶ Λιμβίζομαι (ὡς Προφητεύω καὶ Προφητίζω, Ἀληθεύω καὶ Ἀληθίζω). Κατὰ τὸν Ἡσύχιον, Λιμβὸς ἐλέγετο ὁ λίχνος καὶ ἄπληστος, ὁ σήμερον λεγόμενος Λιξάρης, ἢ Λειξάρης, ἀπὸ τὸ Λείχω, ῥῆμα. Ὁ αὐτὸς Ἡσύχιος ἐξηγεῖ τὸ Λιχνεύειν διὰ τοῦ Λιμβεύεσθαι, τὸ Λιχνία διὰ τοῦ Λιμβία, καὶ τὸ

Λίχνος, διὰ τοῦ Λαίμαργος καὶ Λιμβός. Ἀντὶ τοῦ Λιμβίζομαι, ὁ Φαβωρῖνος γράφει, Λιμβάζομαι.

ΛΙΝΟΣ (Ἑλλην. Λινοῦς) fait de lin. Ζ. Ὀχρά.

ΛΙΞΑΡΗΣ. Ζ. Λιμπίζομαι.

ΛΟΓΑΡΙΝ. Ζ. Δικτυωτὴ, καὶ Πέρπυρα.

ΛΟΓΗ (Ζ. Πασύλογος). Καμμίας λογῆς (d'aucune espèce). Ζ. Ἦμαι.

ΛΟΓΗ, τὰ πληθ. Λογῶν καὶ Λογιῶν (Ζ. Ὀχρά). Ἐκ τούτου τὸ σύνθετον Πασύλογα, συνώνυμον τοῦ Παντοῖα ἢ Ποικίλα τῶν παλαιῶν. ΘΡ,

> Ἄνθη καὶ ῥόδα καὶ μυρτίδες Πασύλογα λουλούδια,
> Μὲ πόθους νὰ πλουμίζουσι μὲ χαρὲς καὶ τραγούδια.

Γρ. Πασίλογα, ἤγουν πάσης λογῆς (de toute espèce).

ΛΟΓΙΑ (paroles). Πληθυντικῶς μόνον λέγεται, ὡς ταύτην τὴν παροιμίαν, Ὀλίγα λόγια καὶ καλὰ (παρόμοιον τοῦ Γαλλικοῦ peu et bon), οἷον, ΘΚ,

> Καὶ πρὸς αὐτοὺς τοὺς φρόνιμους, λέγω τοὺς Βενετζιάνους,
> Ὀλίγα λόγια καὶ καλὰ θέλω δι' αὐτοὺς νὰ εἴπω,

ὡς καὶ τοῦ Ὁμήρου (Ἰλιάδ. γ', 214) τό,

> Παῦρα μὲν, ἀλλὰ μάλα λιγέως. ——————

ΛΟΓΙΣΜΟΣ (pensée). Ζ. Ἔννοια, καὶ Μία.

ΛΟΓΟΣ. Ἐπῆρε τὸν λόγον, ἤγουν ἄρχισε νὰ λαλῇ ἀμέσως μετ' ἄλλον (prendre la parole). Τοῦτο εἶναι τοῦ Ὁμήρου τὸ « Λάζετο μῦθον » (Ἰλιάδ. δ', 357). Πολλάκις μεταχειριζόμεθα τὴν λέξιν μὲ τὰς ἀντωνυμίας πλεοναστικῶς, οἷον Τοῦ λόγου σου, Τοῦ λόγου του, Τοῦ λόγου της, ἀντὶ τοῦ Σὺ, Αὐτὸς ἢ Ἐκεῖνος, Ἐκείνη, οἷον, ΒΧ,

> Καὶ ἂν ὁρίζῃς, ὅρισον κἀγὼ νὰ σὲ συντύχω·
> Νὰ μάθῃς ΑΠΟ ΛΟΓΟΥ ΜΟΥ τίς καὶ τίνος ὑπάρχω.

Καὶ ΑΚ,

Υἱὲ, ἂν ἦσαι δουλευτὴς εὐγενικοῦ ἀνθρώπου,
Καὶ ἈΠΟ ΛΟΓΟΥ ΤΟΥ καλὸν εὕρῃς τιμὴν καὶ δόξαν.

Σημείωσε τὰ γενέθλια καὶ τὴν πρόοδον τῆς καταχρήσεως ταύτης. Εἰς τὸ πρῶτον παράδειγμα τὸ, Ἀπὸ λόγου μου ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ Ἀπὸ ςόματός μου· καὶ ἐπειδὴ τοῦτο εἶναι τὸ αὐτὸ, ὡς καὶ νὰ ἔλεγέ τις Ἀπ' ἐμὲ, ἐσυμπεράνθη ὅτι καὶ τὸ Ἀπὸ λόγου του (τοῦ δευτέρου παραδείγματος) ἐσήμαινε τὸ Ἀπ' αὐτὸν ἢ ἐκεῖνον, καὶ τὸ Ἀπὸ λόγου σου, τὸ Ἀπὸ σέ. Ἐκ τούτου ἐπέρασε καὶ εἰς τὰς ἄλλας προθέσεις, Διὰ λόγου μου (δι' ἐμὲ), Διὰ λόγου σου (διὰ σὲ). Ἐσημειώθη ἀλλοῦ (σημ. εἰς τὸν Γοργ. τοῦ Πλάτων. σελ. 316), ὅτι τοιαύτη κατάχρησις, ἢ πλεονασμὸς, εὑρίσκεται καὶ εἰς τὴν ἑβραϊκὴν γλῶσσαν. Ἐδῶ προσθέτω ἐκ τῆς αὐτῆς καὶ ἄλλο παράδειγμα τοῦτο (ψαλμ. οθ', 9) « Ἕνεκα τῆς δόξης τοῦ ὀνόματός » σου » ὅπου τὸ ἑβραϊκὸν κείμενον φέρει αὐτολεξεὶ, « Ἕνεκα » τοῦ λόγου τῆς δόξης τοῦ ὀνόματός σου. » Οἱ Ἑβδομήκοντα παρέδραμαν τὰς λέξεις Τοῦ λόγου, καθὼς τὰς παρέδραμε καὶ ὁ Γάλλος μεταφραςὴς, ὡς ὁλότελα περιττάς. Εἰς τὴν γλῶσσάν μας συγχωρεῖται κάποτε ὁ πλεονασμὸς, ὅταν συνοδεύεται μὲ πρόθεσιν, οἷον Ἀπὸ λόγου σου τὸ ἔμαθα, Ἀπὸ λόγου του τὸ ἤκουσα, ἐπειδὴ ἰσοδυναμοῦν μὲ τὸ Ἀπὸ ςόματός σου, καὶ Ἀπὸ ςόματός του. Ἀλλὰ τὰ ἀπρόθετα, οἷον, Τοῦ λόγου σου μὲ τὸ εἶπες, Τοῦ λόγου του μὲ τὸ εἶπε, εἶναι βάρβαρα καὶ ἀναπολόγητα.

Λόγος, παροιμία (proverbe), οἷον Καθὼς ὁ λόγος τὸ λέγει.

ΛΟΓΟΤΡΙΒΗ. Ζ. Λογοτρωδῶ.

ΛΟΓΟΤΡΩΔΩ ἢ Λογοτρωδίζω, οἷον, Β,

Πολλὰ ἐλογοτρώδησαν οἱ μεγιςᾶνοι τότε·
Πολλὰ ἐλογοτρώδισαν οἱ ἄρχοντες οἱ πρῶτοι,
Οἱ μὲν ἐκεῖνον ἤθελον, οἱ δ' ἄλλοι πάλιν ἄλλον.

Τὸ Λογοτρωδῶ, ἂν δὲν ἦναι γραφικὸν σφάλμα, ἄλλο δὲν δύναται νὰ σημάνῃ ἐδῶ πλὴν τὸ διαβουλεύομαι (délibérer, discuter). Οὔτ' ὁ Δουκάγγιος, οὔτε κἀνεῖς ἄλλος ἀπὸ τοὺς Λεξικογράφους ἐγνώρισε τὴν λέξιν. Ἂν δὲν ἀπατῶμαι, εἶναι συγκομμένη ἀπὸ τὸ Λογοτριοδῶ ἢ Λογοτριοδίζω. Ὁ Σουΐδας φέρει παροιμίαν ἀρχαίαν, « Ἐν τριόδῳ εἰμὶ λογισμῶν·
» Παροιμία ἐπὶ τῶν ἀδήλων καὶ ἀμφιβόλων πραγμάτων,
» ἐπειδὴ ὁ ἐν τριόδῳ γενόμενος, οὐκ οἶδε ποίᾳ χρήσεται ὁδῷ. »
Ἀναλόγως λοιπὸν καὶ οἱ διαβουλευόμενοι περί τινος, καὶ μὴ συμφωνοῦντες, εὑρίσκονται Ἐν τριόδῳ λόγων, λογοτριοδοῦσι, ὡς φαίνεται καὶ ἀπὸ τὸν τρίτον ςίχον, « Οἱ μὲν ἐκεῖνον ἤθελον,
» οἱ δ' ἄλλοι πάλιν ἄλλον. » Ὁ λόγος δὲν διαφέρει ἀπὸ τὸν λογισμὸν, πλὴν καθότι εἶναι προφορικός.

Ἔχομεν ἄλλα δύο σύνθετα, Τὸ Λογοτριβῶ καὶ τὸ Λογοφέρω (ἄγνωςα εἰς τοὺς Γραικολεξικογράφους), εἰς σημασίαν τοῦ φιλονεικῶ (disputer, se prendre de paroles). Τοῦ πρώτου τὸ ῥηματικὸν εἶναι πλέον εἰς χρῆσιν παρὰ τὸ ῥῆμα, ἐπειδὴ λέγομεν συνηθέςερον, Συνέβη λογοτριβὴ μεταξύ των, παρὰ Ἐλογοτρίβησαν. Τοῦ Ἡροδότου (IX, 26) τὸ « Ἐγένετο λόγων πολλὸς ὠθισμὸς Τεγεητέων
» καὶ Ἀθηναίων » μεταφράζεται σαφῶς, Συνέβη μεγάλη λογοτριβὴ μεταξὺ τῶν Τεγεατῶν καὶ τῶν Ἀθηναίων. Τοῦ δευτέρου (Λογοφέρω) παράδειγμα, Ἐλογόφεραν μὲ πολλὴν ὀργὴν, ἀλλ' ὄχι καὶ ῥηματικὸν, Λογοφερμὸς ἢ Λογόφερμα, τῶν ὁποίων ἡ χρῆσις ὅμως δὲν εἶναι παράξενος, ἐπειδὴ λέγομεν Κακόφερμα (mauvais procédé) καὶ Καλόφερμα (bon procédé).

Τὸν Λογοφερμὸν ἢ τὴν Λογοτριβὴν (dispute, altercation) νοεῖ καὶ ὁ Σουΐδας, ὅταν λέγῃ, « Παρατριβὴ, λογομα-» χία, ἔρις κ. τ. λ. »

ΛΟΓΟΦΕΡΩ. Ζ. Λογοτρωδῶ.

ΛΟΙΜΑΝΑΓΚΑΙΩΜΕΝΟΣ, μετοχ. (pressé par la peste). Ζ. Κεντῶ·

ΛΟΚΤΟΠΑΤΩ, οἷον, ΘΚ,

> Τὸν Μαχουμέτην σφάξετε, μηδὲν ἀναμελεῖτε,
> Καὶ πίςιν των τὴν σκύλικην νὰ τὴν λοκτοπατεῖτε.

Καὶ ὁ ΣΣ,

> Ἐγκρέμνησέν την τ' ἄλογον, καὶ λοκτοπάτησέν την.

Τὸ, Λοκτοπατῶ (fouler aux pieds), βαρβάρως ἀπὸ τὸ Λακτοπατῶ, σχηματισμένον ἀπὸ τὸ Λὰξ πατῶ ἢ Λακπατῶ, ἔγινε βαρβαρώτερον, μὲ τὴν εἰς τὸ σημερινὸν Τσαλαπατῶ μεταβολήν. Ζ. Τσαλαπατῶ.

ΛΟΛΟΣ, οἷον ΘΡ,

> Εἰδ' ἔλθῃ τίποτ' ἀφορμὴ ἀπὸ αἰτίας μεγάλης,
> Τότε νὰ μέμψῃ πάραυτα τῆς λολῆς του κεφάλης.

Σημειώσεως ἄξιον τὸ ἐνεργητικὸν Μέμψῃ. Σήμερον λέγομεν Μεμφθῇ, καὶ μὲ αἰτιατικὴν « Νὰ μεμφθῇ τὴν λολήν του » κεφαλήν » ἀπὸ τὸ Μέμφομαι, ῥῆμα ἀποθετικὸν, ἤγουν ἀπ' ἐκεῖνα τὰ ῥήματα, τὰ ὁποῖα ἔχασαν ὁλότελα τὸν ἐνεργητικὸν τύπον. Ὁ παροξυτονισμὸς τοῦ Κεφάλης (κεφαλῆς) ἔγινε διὰ τὴν παρίσωσιν (rime) μὲ τὸ Μεγάλης.

Περὶ τοῦ Λολὸς (fou, fol) πρόσθες εἰς τὰ προσημειωθέντα (Ἄτακτ. τόμ. Ι, σελ 85) καὶ τοῦτο ἀπὸ τὸν Ἡσύχιον· « Λύλιος ἢ Λύλλος· οὗτος ἐπὶ μωρίᾳ ἐκωμῳδεῖτο. » Ὁ

Φώτιος μᾶς διδάσκει καὶ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ μωροῦ τούτου, « Λύλλος, ποιητὴς ἐπὶ μωρίᾳ κωμῳδούμενος. »

Ἀπὸ τὸ Λωλὸς ἔχομεν πολλὰς παροιμίας, ὄχι λολάς· Ὅλα τοῦ λωλοῦ λολὰ εἶναι, διὰ τὸ δύσκολον τῆς μεταβολῆς ὄχι μόνον τοῦ λωλοῦ εἰς φρόνιμον, ἀλλὰ καὶ παντὸς ἄλλου κακοῦ ἢ ἀχρείου ἀνθρώπου εἰς χρηςὸν ἢ χρήσιμον. Ὁ λολὸς μὲ τὰ ἐνθυμᾶται χαίρεται, καὶ μὲ τὸν νοῦν πλουτεῖ, μωρίας εἶδος βασανίζον μάλιςα τοὺς ἀργοὺς καὶ μισητὰς τῶν κόπων, διὰ τοὺς ὁποίους ἐλέχθη καὶ τὸ « Ἐλπίδες βόσκουσι τοὺς κενοὺς τῶν βροτῶν. » Ἐλπίδες ὅμως ἐφήμεροι καὶ διαδεχόμεναι μία τὴν ἄλλην, καθὼς αἱ φυσκαλίδες εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ νεροῦ, ὡς τὸ διδάσκει ἄλλη παροιμία, Τῶν λολῶν ἡ χαρὰ δὲν κρατεῖ πολὺν καιρόν. Παροιμία ἀςεία εἶναι καὶ τὸ Εἶπαν τὸν λολὸν ν'ἄψῃ φωτίαν, κ'ἔκαυσε τὰ ῥοῦχά του, διὰ τοὺς πράσσοντας ἀσυγκρίτως περισσότερον παρ' ὅ,τι τοὺς προστάξῃς ἢ τοὺς συμβουλεύσῃς. Ἄλλη παροιμία, Ὅσα ἐξεύρει ὁ λολὸς οἰκοκύρις, ἑκατὸν ἀπέξω φρόνιμοι δὲν ἐξεύρουν, ἥτις μᾶς διδάσκει νὰ μὴ γινώμεθα προπετεῖς εἰς τὰς περὶ τῶν ἄλλων κρίσεις.

ΛΟΥΛΟΥΔΙΟΝ (fleur). Λείριον ὠνόμαζαν οἱ παλαιοὶ τὸ Κρίνον (lis), καὶ πιθανὸν ὅτι κατὰ διάλεκτον τινὰ καὶ Λείλιον, ἐπειδὴ τῶν Ῥωμαίων ἡ γλῶσσα ἐφύλαξε τὰ δύο λ lilium, καὶ ἡ σημερινή μας εἰς πολλὰς λέξεις τὸ ἔβαλεν εἰς τόπον τοῦ ρ, οἷον Ἀχλάδα, Ἀλέτρι, Πλώρη καὶ ἄλλα πολλά. Τὸ εἰδικὸν τοῦτο ὄνομα ἔγιν' ἔπειτα γενικὸν, σημαῖνον ὅλα τὰ ἄνθη (ἢ κἂν ὅλα τὰ αὐτομάτως βλαςάνοντα καὶ ςολίζοντα τοὺς ἀγροὺς τὴν ὥραν τοῦ ἔαρος), σημασίαν διδομένην σήμερον εἰς τὸ Λουλούδιον, σχηματισμένον ἀπὸ τὸ Λειρίδιον ἢ Λειλίδιον· καὶ συμφωνοῦσαν

μὲ τὸ Λέλεραι (rougeole), τὸ σημαῖνον τὴν συμβαίνουσαν εἰς παιδία νοσηρὰν ἐξάνθησιν, τὸ ὁποῖον ἐφύλαξε καὶ τὰ δύο λ· ὡς καὶ εἰς τὸν Ἡσύχιον, ὅςις φέρει καὶ, « Λείρια, ἄνθη, κρίνα » καὶ « Λιλουργῆ, τὰ ἐν τῷ » σώματι ἐξανθήματα. »

ΛΥΓΙΣΜΑ. Ζ. Ἀνανδράνισμα.

ΛΥΠΟΥΜΑΙ, μεταφορ. épargner. Ζ. Ἀλύπητα.

ΛΥΣΣΟΜΑΜΟΥΔΟΝ. Οὕτως ὠνόμαζαν τὴν Κανθαρίδα (Δουκάγγ. App. 92 καὶ 97). Ἡ λέξις εἶναι σύνθετος ἀπὸ τὸ Λύσσα (rage) καὶ τὸ Μαμούδιον (συνώνυμον τοῦ Σκωλήκιον). Φαίνεται, ὅτι μεταξὺ τῶν πολλῶν ἰατρικῶν τῆς Λύσσας ἐδοκίμασαν καὶ τὰς Κανθαρίδας (cantharides), καθὼς καὶ τινὲς ἀπὸ τοὺς νεωτέρους ἰατροὺς τὰς ἐμεταχειρίσθησαν εἰσμάτην.

Τὸ Μαμούδιον (vers) λέγεται καὶ Μαμούνιον. Ἡ ὀρθή του γραφὴ εἶναι, νομίζω, Μαμμούδιον· διότι δὲν ἔχω πόθεν ἄλλοθεν νὰ τὸ γενεαλογήσω πλὴν ἀπὸ τὸ « Μαμμᾷν... » ἐσθίειν » τοῦ Ἡσυχίου. Λέγει καὶ ὁ Φώτιος, « Μαμμᾷν, » Ἀργεῖοι τὸ ἐσθίειν· οὕτως Καλλίας » Τῶν Μαμμουδίων ἢ Σκωληκίων ἴδιον εἶναι νὰ τρώγωσι καὶ νὰ φθείρωσι καρποὺς, ροῦχα, καὶ ὅ,τι ἄλλο ἰσχύουν νὰ κόψωσι (Ζ. Κόπτω)· ὅθεν καὶ « Τρῶγες, θηρία τὰ ἐν τοῖς ὀσπρίοις » κατὰ τὸν Φώτιον, καὶ « Βροῦχος, εἶδος ἀκρίδος, παρὰ τὸ Βρύκειν τὸ ἐσθίειν... » τὸ αὐτὸ δὲ καὶ Μάςαξ καλεῖται παρὰ τὸ μασσᾶσθαι κ. τ. λ. » κατὰ τὸν Ἐτυμολόγον (σελ. 216). Αὐτὸ τὸ Μαμμουλίζω (mâcher) ἄλλο δὲν εἶναι πλὴν Μαμμουδίζω.

ΛΥΩ. Ζ. Χαύτης.

ΛΩΒΙΑΣΜΕΝΟΣ. Ζ. Λαβόνω.

Μ.

Μ στοιχεῖον. Εἰς τὰ σημειωθέντα (Ἄτακτ. Ι, σελ. 394) περὶ τῶν παθῶν τοῦ ςοιχείου τούτου πρόσθες, ὅτι καὶ λαμϐάνεται πολλάκις ἀντὶ τοῦ ῠ, οἷον Ἀχαμνὸς ἀπὸ τὸ Χαῦνος, Λάμνω, ἀπὸ τὸ Ἐλαύνω. — ἀφαιρεῖται ἀπὸ τινὰς λέξεις, οἷον Γόφος, ἀπὸ τὸ Γόμφος, Σύψυχος, ἀπὸ τὸ Σύμψυχος. — Διπλόνεται βαρβάρως. Ζ. Σκῶ.

ΜΑΓΑΡΊΖΩ. Ὁ Σομαυέρας, τὸ ἐξηγεῖ εἰς τρεῖς σημασίας, τοῦ ἐνεργητικοῦ γενικοῦ Μιαίνω, μολύνω (souiller), τοῦ Μολύνω μὲ βόρϐορον ἢ κόπρια (crotter, embrener), καὶ τοῦ οὐδετέρου Μαγαρίζω, ἀντὶ τοῦ χαλῶ τὴν νηςείαν (rompre le jeûne). Ὁ Δουκάγγιος ἔχει τὰς πρώτας δύο, καὶ εἰς τόπον τῆς τρίτης βάλλει τὸ μεταϐαίνω εἰς ἄλλην θρησκείαν, καὶ ἐξαιρέτως τὴν Τουρκικὴν (renier, apostasier). Αὕτη ἡ σημασία συμφωνεῖ μὲ τὴν τρίτην τοῦ Σομαυέρα, ὡς ἐπακολούθημα θρησκείας, ἥτις δὲν κάμνει διάκρισιν φαγητῶν συγχωρημένων καὶ ἀσυγχωρήτων· καὶ ἦτο μάλιςα συνήθης εἰς τοὺς Γραικορωμαίους, οἱ ὁποῖοι καὶ Μαγαρίτην (renégat) ὠνόμαζαν τὸν τουρκίζοντα. Σήμερον εἶν' ἄγνωςος, ἢ κἂν σπάνιος, ἡ τοιαύτη χρῆσις τῆς λέξεως. Μαγαρίζω λέγομεν κατὰ τὴν πρώτην καὶ δευτέραν σημασίαν, ἴσως πούποτε καὶ κατὰ τὴν τρίτην· Μαγαρισίαν δὲ ἢ Μαγάρισμα ὀνομάζομεν αὐτὸ τὸ περίττωμα τῆς γαςρὸς (bran), καὶ Μαγαρισμένον (breneux) τὸν ἀπ' αὐτὸ μολυσμένον.

Ἡ παραγωγὴ τῆς λέξεως μένει ἀκόμη ἄδηλος. Ὁ Σκαλιγέρος (ἴδ. MARTIN. *Lexic. Philologic.* tom. II, pag. 542) ἐνόμισεν ὅτι παράγεται ἀπὸ τὸ Ἀγαρηνὸς, διότι οἱ Ἄραϐες ὀνομάζουν (λέγει) τοὺς Τούρκους, ὄχι μόνον Ἐλαγαρὶ, ἀλλὰ

καὶ Ἐλμαγαρί. Ἀλλ' ἐδίστασεν ἔπειτα καὶ αὐτὸς περὶ τῆς παραγωγῆς.

ΜΑΓΑΡΙΣΜΑ. Ζ. Μαγαρίζω.

ΜΑΓΓΑΝΟΠΗΓΑΔΟΝ, « Περιακτὸν ἄντλημα » τὸ ὀνομάζει ὁ Πλούταρχος (Πότερ. τῶν ζ. φρονιμώτερ. κ. τ. λ. §, 21, σελ. 953, tom. IV, Wytt.)

ΜΑΓΚΟΥΡΙΝ. Ὁ Ποιητὴς ΘΚ λέγει,

Ὁ κύρις βλέπει τὸ παιδὶν, καὶ τὸ παιδὶ τὸν κύριν,
Ἄφωνοι δίχως ὁμιλίαν διαβαίνουν τὸ μαγκούριν.

Καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς,

Ὦ Βλαχία πολύθλιβη, Σερβία πονεμένη,
Θυμεῖσθε ταῖς αἰχμαλωσίαις Οὐγκρία λυπημένη,
Τῶν μαγκουρίων τὰ δέματα θλιμμένοι πονεμένη.

Τοὺς αὐτοὺς στίχους φέρει καὶ ὁ Δουκάγγιος (σελ. 848), ἀλλὰ χωρὶς νὰ μᾶς ἐξηγήσῃ τὸ Μαγκούριν. Ὁ ποιητὴς λαλεῖ περὶ τῆς ἐλεεινῆς ἁλώσεως τῆς Κωνςαντινουπόλεως. Ἀνωτέρω (σελ. 44.) εἶπε περὶ τῶν αὐτῶν τούτων αἰχμαλώτων,

Πλούσιες πτωχὲς ἀνάκατα μὲ τὸ σκηνὴ δεμένες,

ἐδῶ λέγει « Τῶν μαγκουρίων τὰ δέματα. » Πιθανὸν λοιπὸν, ὅτι σχοινίον ἢ λωρίον τὶ, χρήσιμον καὶ εἰς δεσμὸν καὶ εἰς μαςίγωσιν, ἦτο τὸ Μαγκούριον. Ἴσως ἀπὸ βάρβαρον τινὰ λέξιν τοῦ παρακμάζοντος Λατινισμοῦ Manucorium, (ὡς νὰ ἔλεγες Χειροδόριον), ἀπὸ τὸ Manus (χεὶρ) καὶ τὸ corium (δορὰ, δέρμα, λωρίον). Παρομοίαν τινὰ λέξιν βαρβαροσύνθετον, Μαγκλαυΐον, ἀπαντήσαμεν εἰς τὸν Πτωχοπρόδρομον (Ἄτακ. Ι, σελ. 273). Ὅπως ἂν ἦναι, δὲν ἔχει τόπον ἐδῶ τὴν ὁποίαν ὁ Δουκάγγιος ἀλλοῦ (App. σελ. 124) φέρει μαρτυρίαν ἀπὸ τὸν Λεϋγκλαυΐον, ὅτι τὸ Μαγκοὺρ εἶναι

εἶδος νομίσματος Τουρκικοῦ. Ἔτι καὶ σήμερον Μαγκήρι. βαρβαροτουρκιςὶ ὀνομάζεται τὸ χαλκοῦν νόμισμα, τὸ Γραικικώτερον ὀνομαζόμενον Φόλα. Ἀλλὰ τοῦ ποιητοῦ μας οἱ ςίχοι δὲν συγχωροῦν τοιαύτην σημασίαν.

ΜΑΔΕΥ͂Ω (rassembler). Ὁ ποιητὴς ΘΚ,

> Ὅλος ὁ κόσμος τοῦ Χριςοῦ ὅλοι νὰ μαδευτοῦσιν,
> Τὴν Πόλιν νὰ ἐπάρετε ἐκ τῶν ἀσεϐῶν τὰς χεῖρας.

Καὶ Μαδεύγω, ὡς πάλιν ὁ αὐτὸς ἀλλοῦ (Ζ. Τίτια). Ὁ δὲ ποιητὴς τοῦ Β,

> Ὅρισε γοῦν ὁ βασιλεὺς νάρματωθοῦν φωσάτα,
> Νὰ μαδευτοῦν νὰ συναχτοῦν κατὰ Περσῶν νὰ πᾶσιν.

Τὸ ΜΑΔΕΥ͂Ω, ἤθελε τις νομίσειν παράγωγον τοῦ ἐπιῤῥήμ. Ὁμάδιν (Ζ. Ὁμάδιν), ὡς τὸ ἐνόμισα κ᾽ ἐγὼ ἄλλοτε (Πρόδρ. Ἑλλην. βιϐλιοθ. σελ. με᾽), ἐπειδὴ εὑρίσκεται εἰς τὸν Ἡσύχιον « Ὁμαδεύειν, ἀθροίζειν » λεγόμενον καὶ Ὁμαδιάζω (Δουκαγγ. σελ. 1040). Τὸ Ὁμαδεύω εἶναι λέξις ἀριθμητικὴ, σημαίνουσα τὸ συνάγω εἰς ἓν (ὁμοῦ) καὶ κεφαλαιόνω (additionner) τοὺς κατὰ μέρος ἀριθμούς. Τὸ δὲ Μαδεύω δὲν διαφέρει ἀπὸ τὸ Μαζεύω πλὴν κατὰ τροπὴν δωρικὴν τῶν ςοιχείων, ὡς ἔλεγαν καὶ Μάδδαν τὴν Μάζαν (ὅθεν τὸ Μαζεύω), καὶ Δωμὸν τὸν Ζωμὸν, καὶ Δυγὸν τὸν Ζυγὸν (Ἐτυμολογ. σελ. 316 καὶ 573).

ΜΑΖΕΥ͂Ω. Ζ. Μαδεύω καὶ Μαζί.

ΜΑΖῚ, ἐπίῤῥημ. Ὁμοῦ, ἐντάμα, ἀπὸ τὸ ὑποκοριστικὸν ὄνομα Μαζίον τῆς λέξεως Μάζα, μὲ τὴν συνειθισμένην ἀποκοπὴν τῆς τελευταίας συλλαϐῆς. Ὅθεν λαμϐάνεται ἐπιῤῥηματικῶς ὡς καὶ ἄλλαι πολλῶν ὀνομάτων αἰτιατικαὶ Ταχὺ, Βραδὺ κ. τ. λ. Ὅσοι τὸ γράφουν Μαζὺ, ἐνόμισαν ὅτι εἶναι παραφθορὰ τοῦ Ἅμα σύν. Ἴσως ὀρθότερον ἤθελε

γράφεσθαι μάζῃ ἢ μαζῇ, ὡς δοτικὴ ἐπιῤῥηματικὴ τοῦ μάζα, κατὰ τὸ Κοινῇ, Ἰδίᾳ, Σπουδῇ, Δημοσίᾳ, καὶ ἄλλα.

Ὅτι δὲ τὸ μαζὶ ἢ μαζῇ παράγεται ἀπὸ τὸ μάζα, φαίνεται πρῶτον ἀπὸ τὴν σημασίαν τῆς λέξεως. Μάζαν ἔλεγαν οἱ παλαιοὶ κυρίως μὲν τὸν κρίθινον ἄρτον ἢ τὴν ζύμην, καὶ κατ' ἔκτασιν, πάντα βῶλον ἢ ὄγκον ὁποιουδήποτε πράγματος ἑνωμένον εἰς ἓν ἀπὸ πολλὰ μόρια, σκορπισμένα πρότερον χωριςὰ ἓν ἀπὸ τἄλλο. Δεύτερον, ἀπὸ τὸ ῥῆμα Μαζεύω ἢ Μαζόνω, τὸ ὁποῖον, παραγόμενον καὶ αὐτὸ ἀπὸ τὸ μάζα, σημαίνει τὸ Συναθροίζω τὰ σκορπισμένα εἰς ἕνα βῶλον, εἰς μίαν μάζαν. Τελευταῖον, ἀπὸ τοῦτο, ὅτι τὸ μάζα ἐπέρασεν εἰς τοὺς Λατίνους καὶ Ἰταλοὺς (massa), καὶ εἰς τοὺς Γάλλους (masse) μὲ τὴν αὐτὴν σχεδὸν σημασίαν. Παραδείγματος χάριν, τὸ ἡμέτερον Μαζόνω ἢ Μαζεύω λέγουν οἱ Ἰταλοὶ amassare, καὶ οἱ Γάλλοι amasser. Τὴν φράσιν, Ὅλοι μαζῇ (πάντες ἐν μάζῃ) οἱ Γάλλοι δύνανται νὰ τὴν ἑρμηνεύσωσι tous en masse (Ἴδε καὶ Ἄτακτ. I, σελ. 175).

ΜΑΖΌΝΩ. Ζ. Μαζί. Ὁ ποιητὴς, ΣΣ λέγει,

> Οἱ φίλοι [του] μαζόνουνται ὁποῦνε πρῶτοι φίλοι,
> Μὲ λόγια τὸν παρηγοροῦν, μὲ ἄνεμον τὸν χορτένουν.

Καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς,

> Καὶ ἀμέτ' ἐδὰ ςὰ σπήτιά σας, καὔριον μαζωθεῖτε.

Καὶ τρίτον ὁ αὐτὸς,

> Καὶ αὔριον εἰς τὸ σπήτην σου πάλιν νὰ μαζωθοῦμεν.

ΜΑΘΑΊΝΩ (apprendre). Οἱ νεώτεροι Ἕλληνες ἔτρεψαν πολλὰ λήγοντα εἰς $\overline{\text{αινω}}$ ῥήματα τῶν παλαιῶν, εἰς τὸ $\overline{\text{ανω}}$, λέγοντες, Λαβαίνω, Λαθαίνω, Λαχαίνω, Μαθαίνω, Παθαίνω,

Τυχαίνω, ἀντὶ τοῦ Λαμβάνω, Λανθάνω, Λαγχάνω, Μανθάνω, Πανθάνω, Τυγχάνω. Τοιαύτης ποικιλίας σχηματισμῶν εὑρίσκονται παραδείγματα καὶ εἰς τοὺς παλαιοὺς, οἷον Ἄλδω, Ἀλδέω, καὶ Ἀλδαίνω, Ἄλθω, Ἀλθέω καὶ Ἀλθαίνω (Ἴδε καὶ Ἄτακτ. Ι, σελ. 44-45).

Ἀπὸ τὸ Μαθαίνω ἔχομεν παροιμίας, τὸ « Ἀπὸ λολὸν καὶ » ἀπὸ μωρὸν νὰ μάθῃς τὴν ἀλήθειαν » καὶ τὸ « Τώρα εἰς τὰ » γεράματα μάθε, γέρον, γράμματα » διὰ τοὺς εἰς τοὺς τελευταίους χρόνους τῆς ζωῆς ἐπιχειροῦντας ἔργα, τὰ ὁποῖα οὔτε καιρὸν οὔτε δύναμιν ἔχουν νὰ τελειώσωσι. Ὁ Δουκάγγιος (σελ. 851) φέρει τὴν κακογραμμένην ταύτην παροιμίαν, « Γέροντα Σαρα» κηνὴ γράμματα μὴ μαθένη. » Ἴσως ἦτο, Γέροντας Σαρακηνὸς κ. τ. λ.

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ. Μαθηματικοὺς ὠνόμαζαν, ἀκόμη δὲ καὶ Γενεθλιακοὺς, οἱ Γραικορωμαῖοι τοὺς ἀςρολόγους, ἤγουν τοὺς γόητας, ὅσοι ἀπὸ τῶν ἄςρων τὴν θέσιν ἐπαγγέλλοντο νὰ προλέγωσι τὴν καλὴν ἢ κακὴν μέλλουσαν ἔκβασιν τῶν ἀνθρωπίνων. Τοιοῦτοι Μαθηματικοὶ διέτριβαν πάντοτε εἰς τὴν βασιλικὴν αὐλὴν, ὡς ἦσαν ὄχι πρὸ πολλοῦ καὶ εἰς τῶν δυτικῶν ἡγεμόνων τὰς αὐλάς. Καὶ οἱ θεόςεπτοι καὶ θεοσεβέςατοι Αὐτοκράτορες τῶν Γραικορωμαίων τοὺς ἐσυμβουλεύοντο εἰς πᾶσαν αὐτῶν ἐπιχείρησιν ἢ πρᾶξιν, ἕως καὶ ὅτε ἤθελαν νὰ ἐξέλθωσιν ἀπὸ τὴν αὐλὴν ἢ νὰ ταξιδεύσωσι· « Οἱ γὰρ ἐς ἡμᾶς » Αὐτοκράτορες καὶ μέχρι [τοῦ] βηματίσαι τὴν τῶν ἄστρων » θέσιν περιεργάζονται » λέγει ὁ ἱςορικὸς Νικήτας (παρὰ τῷ Δουκαγγ. σελ. 196)· ἀπαράλλακτα ὡς οἱ Τοῦρκοι Σουλτάνοι ἔχουν πάντοτε εἰς τὴν αὐλὴν τὸν ὀνομαζόμενον Μουνεδζίμ (Ἀςρολόγον).

ΜΑΘΗΜΕΝΟΣ, συνηθισμένος (accoutumé). Ζ. Ἧμαι. Οἱ Ἕλληνες ἔλεγαν, Εἰθισμένος, ἢ Εἰωθὼς, οἱ Ἴωνες

ὅμως καὶ Μεμαθηκῶς, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὸν Ὅμηρον καὶ ἀπὸ τὸν Ἱπποκράτην. Ὁ πρῶτος λέγει (Ἰλιάδ. ζ', 444)

——— ἐπεὶ μάθον ἔμμεναι ἐσθλὸς,

ἤγουν, εἴωθα, ὡς τὸ ἐξηγοῦν οἱ σχολιασαί. Ὁ δὲ Ἱπποκράτης ὄχι μόνον τὸ ῥῆμα ἐμεταχειρίσθη πολλάκις εἰς σημασίαν τοῦ Συνειθίζω ἢ Εἶμαι συνειθισμένος, ἀλλ' ὀνομάζει καὶ Μάθησιν καὶ Μάθος τὴν συνήθειαν (ὡς λέγομεν ἀκόμη σήμερον τὰ Μάθη καὶ τὰ Μαθημένα του) Ἴδ. Φοεσ. Οἰκ. Ἱππ. σελ. 406.

ΜΑΊΝΟΜΑΙ. Εἰς τὴν αὐτὴν σχεδὸν σημασίαν τοῦ Μηνίω (δωρικῶς Μανίω) τῶν παλαιῶν, οἷον ΑΚ,

> Υἱὲ ἂν ἔχῃς γείτονα, καὶ ἔχῃ σε κακίαν,
> Καὶ μαίνεταί σου ἐγκαρδιακά, γυρεύῃ τὸ κακό σου,
> Καὶ μάθῃς καὶ γνωρίσῃς τον, υἱέ μου πρόσεξέ τον·
> Καὶ βλέπε μὴ ἐμπιστευθῇς, καὶ ποίσει σε ζημίαν.

Σημείωσε τὸ; Ἔχῃ σε κακίαν, κατὰ τὸ Ἔχει κότον τοῦ Ὁμήρου. Ζ. Ἐχθρός.

ΜΑΪΣΤΟΡΑΣ ἢ Μάστορης (Ζ. Πέρπυρα). Λέγεται καὶ Μάςρος ἢ Μάςρο (maître), ὅταν ἑνόνεται μὲ κύριον ὄνομα· μάρτυς ἡ παροιμία, « Κατὰ τὸν Μάςρο Ζαννῆν καὶ » τὰ κοπέλια » τὴν ὁποίαν ἔχουν καὶ οἱ Γάλλοι, tel maître, tel valet.

ΜΑΚΆΡΗΝ (γρ. Μακάριν) ἐπίῤῥ. Ὁ ποιητὴς ΘΚ,

> Μακάρην ΝΆΣΕ ζωντανὸς σὰν ἦσε ἀποθαμένος!

Ἴσως ἐγράφετο ΝΑ͂ΣΟ ἢ ΝΑ͂ΣΟΥΝ, ἐπειδὴ τὸ νόημα ἀναμφιβόλως εἶναι, Μακάρι (plût à Dieu) νὰ ἦσο ζῶν, ὡς εἶσαι ἀληθῶς νεκρός! Ἴδε καὶ τὰ προσημειωθέντα (Ἄτακτ. Ι, σελ. 270) περὶ τοῦ Μακάριν, συγκομμένου (κατὰ τὴν συνήθη συγκοπὴν τῶν εἰς ιον) ἀπὸ τὸ Μακάριον.

ΜΑΚΡΟΘΕΝ, ἐπίῤῥ. ἀπὸ μακράν.

Λέγεται καὶ μὲ τὴν πρόθεσιν Ἀπὸ μακρόθεν, ὡς εἶπεν ὁ Ὅμηρος, Ἐξ οὐρανόθεν. Οἱ Γραικορωμαῖοι ἔλεγαν καὶ Μήκοθεν καὶ Ἀπὸ μήκοθεν (Ἴδε Δουκαγγ. σελ. 923).

ΜΑΚΡΟΣ, οὐδέτ. Τοῦτο ἀπεβλήθη ἀπ' ὅλα τὰ Ἑλληνικὰ Λεξικὰ, ὡς ἄγνωστον εἰς τοὺς παλαιοὺς, ἐκ τῶν ὁποίων ἐπῆραν τὸ συνώνυμον Μῆκος, ἕωσοῦ ἐδείχθη (Ἡλιοδ. Αἰθ. σελ. 132), ὅτι καὶ τὸ Μάκρος, ἂν ὄχι τόσον σύνηθες, ὡς τὸ Μῆκος, ἦτον ὅμως εἰς χρῆσιν, ἐπειδὴ εὑρίσκεται εἰς τὸν Ἀττικώτατον Ἀριστοφάνην (Ὀρν. 1132),

———— Ὦ Πόσειδον, τοῦ μάκρους!

Ἔκτοτε τὸ κατεχώρισε πρῶτος εἰς τὸ Λεξικόν του (ἔκδοσ. τρίτ. 1819) ὁ Σνεϊδέρος, καὶ ἐξ αὐτοῦ οἱ μετ' αὐτόν.

ΜΑΛΛΙΑ (Ζ. Βρύλλα). Παροιμία, « Ὅστις πνίγεται, ἀπὸ » τὰ μαλλία του πιάνεται » λεγομένη διὰ τοὺς εὑρισκομένους εἰς ἀνάγκας καὶ κινδύνους τοιούτους, ὥστε νὰ καταφεύγωσι καὶ εἰς μέσα, ἐκ τῶν ὁποίων δὲν ἐλπίζεται οὐδεμία βοήθεια (Ζ. καὶ ἄλλην παροιμίαν εἰς τὸ Ἐμπεριδένω).

ΜΑΛΟΝΩ, ἀμεταβάτως, τὸ φιλονεικῶ, μάχομαι (être en contestation, avoir un démêlé), τοῦ ὁποίου παράδειγμα ἐσημειώθη ἀνωτέρω (σελ. 57) τὸ,

Μαλώνει καὶ δικάζεται, ἀπλώνει εἰς τὸ βρῶμα.

2) Μεταβατ. ὀνειδίζω μὲ ὀργὴν (quereller, gronder), οἷον, Σ Σ,

Κ' ἡ μάννα της μαλόνει τον, ὡς διὰ νὰ φέρνῃ ψοῦνια.

Ὁ Σομαβέρας ἐξηγεῖ τὸ μὲν μεταβατικὸν, « Μαλώνω, γογγύζω, « μαδίζω, riprendere » · τὸ δὲ ἀμετάβατον, « Μαλώνω, φι-

» λονεικῶ, δικάζομαι, κάμνω καυγᾶ, contrastare κ. τ. λ.»
Ἐὰν τὸ Μαδίζω (épiler, plumer) ἦναι ἀληθῶς συνώνυμον τοῦ Μαλόνω, κινεῖ ὑποψίαν, μὴ καὶ τοῦτο ἦτον ἄλλοτε Μαδόνω ἀπὸ ἄχρηστον ἄλλο Μαδύνω (ὡς Μολόνω ἀπὸ τὸ Μολύνω), καὶ τοῦτο ἀπὸ τὸ παλαιὸν Μαδάω, ῶ, καὶ μεταφορικῶς, ὀνειδίζω ὀργιστικῶς, ἢ ἀμεταβάτ. φιλονεικῶ, μάχομαι, κατὰ τὸ se prendre aux cheveux τῶν Γάλλων. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸ ὅμως τὸ Μαλόνω δέχεται τὴν αὐτὴν μεταφορικὴν σημασίαν, ἐὰν μόνον διπλώσῃς τὸ λ, Μαλλόνω, πάλιν ἀπὸ ἄχρηστον Μαλλύνω, ἐπειδὴ εὑρίσκεται εἰς τὸν Ἡσύχιον καὶ ἡ διὰ τοῦ υ γραφή, « Μάλλυκες, τρίχες. »

Εἰς τὴν διὰ τοῦ δ γραφὴν ἤθελα φέρειν καὶ τὸ ὁποῖον οἱ τελευταῖοι Λεξικογράφοι ἔφεραν ἀπὸ τὸν Ἡσύχιον, ὡς συγγενὲς καὶ συνώνυμον τοῦ Μαδῶ ἢ Μαδίζω, τὸ Μαδρύνω, εἰς μεταφορικὴν σημασίαν, τοῦ, Ἐπιτρίβω, κολάζω, ἐὰν ἀληθῶς τὸ εἶπεν ὁ Ἡσύχιος. Ἀλλ' ἰδοὺ τί λέγει, « ΜΑΔΡΥΝΘΗΣΟΜΑΙ, κο-« λασθήσομαι, ἐπιτριβήσομαι ». Τοῦτο βέβαια ὑποθέτει ἐνεργητικὸν Μαδρύνω, καὶ ἀπὸ ταύτην μόνην τὴν πηγὴν τὸ ἔλαβε πρῶτος ὁ Στέφανος, ἀρκεσθεὶς ὅμως νὰ ἀντιγράψῃ ἀπαράλλακτον τοῦ Ἡσυχίου τὴν γλῶσσαν, χωρὶς νὰ σχηματίσῃ ἐξ αὐτῆς ἐνεργητικὸν ῥῆμα. Εὐλόγως ἤθελέ τις ὑποπτεύθῆν, ὅτι τὸ Μαδρυνθήσομαι τοῦ Ἡσυχίου ἐγεννήθη ἀπὸ γραφὴν σφαλμένην, ἢ αὐτοῦ, ἢ τῶν ἀντιγραφέων, ἀντὶ τοῦ ἈΜΑΛΔΥΝΘΗΣΟΜΑΙ, ἀναφερομένου εἰς τοῦτον τοῦ Ἀριστοφάνους (Εἰρ. 380) τὸν στίχον,

Ἀλλ', ὦ μέλε', ὑπὸ Διὸς ἀμαλδυνθήσομαι,

εἰς τὸν ὁποῖον ἁρμόζει καὶ τὸ Κολασθήσομαι, καὶ τὸ Ἐπιτριβήσομαι.

Ἀλλ' ἂς πατήσωμεν καὶ ἄλλην ὁδόν. Τὰ ὀνόματα τοῦ Μαλόνω εἰς τὸν Σομαυέραν εἶναι « Μαλία, Μάλωμα, φιλονεικία,

» λογομαχία» καὶ τὸ βαρβαρότουρκον, « Καυγάς.» Τὸ Μαλία πιθανὸν ὅτι ἐλέγετο καὶ Μάλη (ὡς Αἴθρη καὶ Αἰθρία, Κάκη καὶ Κακία). Τούτου παράγωγον εἶναι τὸ Μαλερὸν (ὡς τοῦ Βλάβη τὸ Βλαβερὸν, καὶ τοῦ Τρυφὴ τὸ Τρυφερὸν), ἐπίθετον συχνὰ διδόμενον ἀπὸ τὸν Ὅμηρον εἰς τὸ Πῦρ· τὸ ὁποῖον ἐξηγῶν ὁ Φώτιος, λέγει, « Τὸ δὲ Μαλερὸν πῦρ, τὸ ὀξὺ, » ἢ μαραντικὸν καὶ σφοδρόν. »

Εἶναι λοιπὸν ὁ τῆς κοινῆς ἡμῶν γλώσσης Μαλωτὴς, εἴτε ἄλλους, εἴτε μ' ἄλλους μαλόνει, ἄνθρωπος Μαλερὸς, (grondeur, querelleur, processif), ἤγουν εὔκολα παροξυνόμενος καὶ ἐξαπτόμενος εἰς ὀργὴν, ὡς τὸ Μαλερὸν πῦρ. Τὸ θηλυκὸν εἶναι Μαλώτρια, Μαλερὰ γυνὴ, ὡς τὸ μαρτυρεῖ καὶ ἡ παροιμία, « Ἡ ἀλήθεια εἶναι μαλώτρια, » ἤγουν ἡ φανέρωσις τῆς ἀληθείας εὔκολα διεγείρει μάχας καὶ ἔχθρας. Καὶ τοῦτο συμβαίνει, ἢ διότι ὁ λέγων τὴν ἀλήθειαν, δὲν τὴν λέγει εἰς τὸν πρέποντα καιρὸν, ἢ διότι ὁ ἀκούων εἶναι τῆς μερίδος ἐκείνων, ὅσοι ἔχουν αἰτίας νὰ φοβῶνται τὴν ἀλήθειαν, « Ἄν-« θρωποι πονηροὶ καὶ γόητες, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι » (Πρὸς Τιμόθ. Β, γ', 13).

ΜΑΜΜΗ. Ζ. Λεχοῦσα.

ΜΑΜΜΟΥΔΙΟΝ, ἢ ΜΑΜΜΟΥΝΙΟΝ. Ζ. Λυσσόμαμμουδον.

ΜΑΜΜΟΥΛΙΖΩ, μασσῶ. Κυρίως λέγεται διὰ τοὺς, ὅσοι μὴν ἔχοντες ὀδόντια, ἀναγκάζονται νὰ μασσῶσι μὲ κίνησιν ἰδιαιτέραν τοῦ στόματος, προσεγγίζοντες συχνότερον τὰ χείλη πρὸς ἄλληλα. Ὅθεν ὅσοι μὲν ἔχουν ὀδόντια, λέγονται ὅτι Μασσῶσιν (mâcher)· ὅσοι δὲ τὰ ἔχασαν, ὡς οἱ γέροντες, ἢ δὲν τὰ ἔλαβαν ἀκόμη, ὡς τὰ μικρὰ παιδία, Μαμμουλλίζουν (mâchonner ἢ mâchotter). 2). Ἐσήμαινε προσέτι, καὶ σημαίνει ἴσως ἀκόμη εἰς κἀνένα τόπον τῆς Ἑλλάδος, τὸ Μηρυκάζω, ἤγουν ἀναμασσῶ (ruminer).

Κατὰ τὸν Πολυδεύκην, οἱ παλαιοὶ Κωμῳδοὶ ἔλεγαν Μοιμυᾷν καὶ Μοιμύλλειν, εἰς σημασίαν τοῦ Συνάγειν τὰ χείλη. Ὁ Ἡσύχιος ἐξηγεῖ τὴν πρώτην λέξιν, « Τὸ τὰ χείλη » πρὸς ἄλληλα προσάγειν » τὴν δευτέραν, « Θηλάζειν, ἐσθίειν, » καὶ τὰ χείλη προσάπτειν ἀλλήλοις. » Ἡ γραφὴ τῶν λέξεων, ἂν καὶ ἡ αὐτὴ εἰς τὸν Πολυδεύκην, εἰς τὸν Ἡσύχιον, ἀκόμη καὶ εἰς τὸν Φώτιον, δέν με φαίνεται ἀνάλογος. Εἰς τὰς τοιαύτας διπλώσεις τῶν συμφώνων, κατὰ τὰς ἀρχὰς τῶν ῥημάτων, ἡ πρώτη σύλλαβὴ φέρει ὡσεπιπολὺ τὸ ῑ, οἷον Βιβάζω, Γιγνώσκω, Διδάσκω, Τιθέω (ἀντὶ τοῦ κακοφώνου Θιθέω), Κικλήσκω, Αιλαίομαι, Μιμνήσκω, Πιπίσκω, Τιταίνω, Πιφαύσκω (ἀπὸ τὸ Φαύσκω), Κιχράω (ἀντὶ τοῦ κακοφώνου Χιχράω)· καὶ σπανιώτερον διὰ τοῦ ᾱ, οἷον Βαβάζω (ἄλλο παρὰ τὸ Βιβάζω) Γαγγραινόω, Μαμμάω (τὸ ἐσθίω), Παφλάζω (ἀντὶ τοῦ κακοφώνου Φαφλάζω) καὶ Καχλάζω (ἀντὶ τοῦ κακοφώνου Χαχλάζω). Ὅπως ἂν ἦναι, ἐνδέχεται νὰ ἔλεγαν οἱ παλαιοὶ εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν Μαμυλλίζω ἢ Μαμμαλλίζω· καθὼς ἔλεγαν Μαμμᾷν, τὸ ἐσθίειν. »

ΜΑΝΑΡΑ, Ἀξίνη. Τὸ Μαννάδιν τοῦ Δουκαγγίου εἶναι σφάλμα γραφικὸν, ἀντὶ τοῦ Μανάριν (Μανάριον ὑποκορ. τοῦ Μανάρα). Ἐγεννήθησαν καὶ τὰ δύο ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν mannaja (Ζ. Ἀξίνη).

ΜΑΝΔΑΤΟΝ, Μᾶς ἔμεινεν ἡ λέξις ἀπὸ τοὺς Γραικορωμαίους, οἱ ὁποῖοι τὸ ἔλαβαν ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων τὸ Mandatum, Ἐντολὴν, Ἔνταλμα, ἀκολούθως καὶ μήνυμα, ἀγγελίαν (nouvelle) δι' ἐπιστολῆς. Ζ. Συγχαρίκιον, καὶ Ψῆκι.

ΜΑΝΙΓΟΡΔΟΣ. Ζ. Μανιόρδος.

ΜΑΝΙΖΩ (se fâcher, se brouiller). Ἀπὸ τὸ Μηνίω, δωρικῶς Μανίω. Μανισμένος (fâché, brouillé). Ζ. Εἶπα, Μαίνομαι, καὶ Μισεύω.

ΜΑΝΙΚΌΤΙΑ. Ζ. Φαρδύ.

ΜΑΝΙΟΡΔΟΣ, πιθανὸν ὅτι σημαίνει τὸν λεγόμενον Γαλλιςὶ corbeau, ἤγουν τὸν φέροντα τοὺς ἀπὸ σκορδούλαν ἀποθανόντας εἰς τὴν ταφήν. Ἐσημειώθη, (Ζ. Διαγέρνω), ὅτι παράγεται ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Manigoldo, τὸ σημαῖνον τὸν Δήμιον. Τοῦτο πιςοῦται σαφέςερα ἀπὸ τοὺς ἑξῆς στίχους ΘΡ,

> Μανιγόρδους καὶ βλεπίους περισσοὺς νὰ ῥογεύσῃ·
> Διατὶ τοῦ δώκασι πολλοὶ φρόνιμοι νὰ γρηκήσει,
> Κυρίως ἦν κολυτικὸν σὰ ψώρα νὰ κεντήσῃ·.

Εἰς τὸν τελευταῖον ςίχον γράφε Κολλητικὸν(contagieux). Τὸ Βλεπιοὺς εἶναι φθορὰ τοῦ Βλεπαίους, κατὰ τὸ Παλιὸς ἀπὸ τὸ Παλαιὸς, τὸ Ῥωμιὸς ἀπὸ τὸ Ῥωμαῖος, καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα.

Καλὴ λέξις τὸ Βλεπαῖος (visiteur) νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὴν γλῶσσαν, ὡς συνώνυμον τοῦ Ἐπισκέπτης ἢ Ἐπιθεωρητής. Ἀντ' αὐτῆς ὁ Σομαυέρας ἔχει τὸ Βλεπητὴς, καὶ Ἐπισκευτής. Βλεπαῖος ἦτο καὶ κύριον ὄνομα ἑνὸς ἀπὸ τοὺς πλουσίους τῶν Ἀθηνῶν τραπεζίτας. Ζ. Βλέπω.

ΜΑΝΙΤΣΑ. Ζ. Ψῆκι.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΡΙΟΝ. Ζ. Δικτυωτή.

ΜΑΡΜΑΖΩ, ἀμετάβατ. σείομαι σαλεύομαι (branler, bouger). Μόνον τὸ ῥηματικὸν Ἀμάρμακτος (inébranlable) ἐγνώρισεν ὁ Δουκάγγιος. Ὁ Σομαυέρας ἐθησαύρισε καὶ τὰ δύο, καὶ περιπλέον ἐκατάλαβε καὶ τὴν χρῆσιν, φέρων μόνας ἀποφατικὰς φράσεις « Δὲν μαρμάζει, Δὲν ἐμάρμαξε » διότι καὶ τωόντι οὕτω συνειθίζεται μὲ τὴν ἄρνησιν συνωδευμένον πάντοτε, ὡς καὶ τῶν Γάλλων τὸ bouger, ἀρνητικῶς ὡσεπιπολὺ λεγόμενον.

Ἡ λέξις Μαρμάζω ἢ Μαρμάσσω, οὔτ' εἰς τοὺς Ἑλ-

ληνας συγγραφεῖς, οὔτ' εἰς τὰ Ἑλληνικὰ λεξικὰ ἐφάνη ἀκόμη. Δὲν εἶν' ὅμως ὀλιγώτερον Ἑλληνικὴ τοῦ συγγενοῦς αὐτῆς Μαρμαίρω. Τοῦτο ἐσήμαινε καταρχὰς ὅ,τι σημαίνει τὸ Μαρμάζω, ἤγουν σείομαι, σαλεύομαι, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὸ παράγωγον αὐτοῦ Μαρμαρυγή. « Μαρμαρυγαὶ (λέγει ὁ » Ἡσύχιος), αἱ συνεχεῖς τῶν ποδῶν κινήσεις, ἢ λαμπηδόνες. » Ἔπειτα ἐπεριωρίσθη νὰ σημαίνῃ μόνον τὴν τρομώδη κίνησιν ἢ δόνησιν (branle, oscillation) τοῦ φωτὸς τοῦ λύχνου, τῆς λαμπάδος, τῶν ἄστρων, καὶ ἁπλῶς παντὸς φωτεινοῦ σώματος. « Μαρμαίρει, λάμπει, καταυγάζει », λέγει ὁ Φώτιος· ὅθεν καὶ τὸ πάλαι καὶ σήμερον ὀνομαζόμενον Μάρμαρον (Marbre), διὰ τὴν ἐξαίρετον αὐτοῦ λαμπρότητα. Ἀναιρεῖ πᾶσαν ἀμφιβολίαν περὶ τῆς γνησιότητος τοῦ Μαρμάσσω καὶ τὸ Μάρμαξ, κύριον ὄνομα (εἰς τὸν Παυσαν. VI, 21, § 6), τὸ ὁποῖον ὑποθέτει μέλλοντα Μαρμάξω, καὶ παρακείμενον Μεμάρμαξαι, κατὰ τὰ πρότερον (Ἄτακτ. I, σελ. 165) σημειωθέντα. Ἰδοὺ λοιπὸν ὅτι ἔσωσεν ἡ κοινὴ γλῶσσα παλαιὰν λέξιν (τὸ Μαρμάζω ἢ Μαρμάσσω), τὴν ὁποίαν πιθανώτατον ὅτι ἠθέλαμεν ἀπαντήσειν καὶ εἰς τοὺς παλαιοὺς, ἂν ὁ χρόνος ὅσων μᾶς ἀφῆκε συγγραμμάτων δὲν ἠφάνιζεν ἀσυγκρίτως πλειότερα.

ΜΑΡΜΑΡΟΝ. Ζ. Μαρμάζω.

ΜΑΡΤΥΡΙΟΝ, ὁ θάνατος ἢ τὰ βασανιστήρια, τὰ ὁποῖα ὑπομένει τὶς ὑπὲρ τῆς θρησκείας του. Ὑπέφερε τὸ μαρτύριον, Ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. 2) μεταφ. πᾶν εἶδος θλίψεως καὶ βασάνου σωματικῆς ἢ ψυχικῆς. Ὅλην τὴν νύκτα ὑπέφερα τὸ μαρτύριον. Ὁ ἔρωτας ἔχει πολλὰ μαρτύρια.

ΜΑΣΓΙΤΗΝ (ἀντὶ τοῦ Μασγίτιον). Ὁ ποιητὴς τοῦ ΤΜ,

Ἐξολοθρεύσω πρότερον τὰ τείχη τῆς ςεραίας,
Καὶ τὸν ΛΑΟΝ ἐξέρψωμε εἰς τὸ κοσμίδιν,
Καὶ τὴν σοφίαν αὖθις δὲ μασγίτην νὰ τὴν ποίσω.

Λέγεται Μασγίδιον καὶ Μετσίτιον (mosquée), δύο λέξεις (σημειωμέναι καὶ εἰς τὸν Δουκάγγιον), καὶ πλασμέναι, ὡς καὶ τὸ Γαλλικὸν mosquée, ἀπὸ τὸ Ἀραβικὸν Μεσγέδ. Μὲ τὸν δεύτερον ςίχον τὸν κολοβὸν τί νοεῖ ὁ βάρβαρος ποιητὴς δὲν εἶναι εὐκολονόητον. Ἂν ἐγράφετο οὕτως,

Καὶ τὸν ΝΑΟΝ ἐξέρψωμαι [ἕως] εἰς τὸ κοσμίδιν,

Ναὸς ἤθελ' εἶσθαι ὁ Ναὸς τῆς Ἁγίας Σοφίας, ὡς πιςοῦται καὶ ἀπὸ τὸν τελευταῖον στίχον, τὸ δὲ Ἐξέρψομαι, κατὰ συγκοπὴν βάρβαρον, ἀντὶ τοῦ Ἐξερείψομαι (ἀπὸ τὸ Ἐξερείπω démolir). Κοσμίδια ὠνόμαζαν οἱ Γραικορωμαῖοι τὰ ἄνω τῆς στέγης ἐξέχοντα μέρη, τὰ ἀρχαιότερον λεγόμενα Γεῖσα.

Στεραίας (γρ. Στερεᾶς, ἢ διὰ τὸν ῥυθμὸν, Στερέας). Στερεὰν λέγομεν ἐλλειπτικῶς, ὡς οἱ παλαιοὶ Ξηράν, τὴν γῆν, εἰς διάκρισιν τῆς θαλάσσης, οἷον ˙Στερεᾶς (χυδ. Στεριᾶς) ἦλθες; (es-tu venu par terre?) μὲ δευτέραν ἔλλειψιν, τῆς προθέσεως. Λέγομεν ἔτι καὶ ˙Διὰ ξηρᾶς ἦλθες; χωρὶς τὴν δευτέραν ἔλλειψιν.

ΜΑΣΤΑΡΙΟΝ, ἐλέγετο καὶ Μασθίον (Ἴδ. Δουκάγγ. λέξ. Χαλαία σελ. 1725) ἡ χυδαίως λεγομένη Κάνουλα (cannelle, canule, robinet). Ὠνομάσθη καθ' ὁμοιότητα τοῦ Μαστοῦ ἢ Μασθοῦ (Mamelle), ὡς καὶ τὸ συνώνυμον Ῥογίον ἢ Ῥωγίον, ἀπὸ τοῦ Μαστοῦ τὴν Ῥῶγα (mamelon). 2) Τὰ λοιπὰ σημαινόμενα ἐσημειώθησαν πρότερον (Ἄτακτ. I, σελ. 216 καὶ 251).

ΜΑΥΛΙΖΩ. Ζ. Ἀνέγλυτη.

ΜΑΧΕΥΓΩ ἢ Μαχεύω (Ἑλλην. Ἐνέχυρον τίθημι, ἢ δίδωμι). ΣΦ,

Ὅταν δὲν ἔχει ὁ ζαριστὴς, τὰ ῥοῦχά του μαχεύγει,
Καὶ παίζει τα καὶ χριόνεται, καὶ ἀπὸ τὴν χῶραν φεύγει.

Καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς,

Ἔχασαν τὰ δηνάριά των, ῥοῦχά των ἐμαχεύσαν,
Καὶ ἀπὸ τὰ ζάρια ἐγέρθησαν ἔρημοι καὶ μισεύσαν.

Γράφεται καὶ τετρασυλλάβως, Ἀμαχεύω, ὡς πάλιν ὁ αὐτὸς,

Καὶ ὡς που χάνει ἄτυχος πλεότερα πεισματόνει,
Καὶ ἂν ἀμαχεύσει καὶ ῥοῦχά του, ποτὲ δὲν τὰ γλυτόνει.

Δὲν πλεονάζει τὸ ᾱ εἰς τὸ Ἀμαχεύω, (mettre en gage), ἀλλ' ἔπαθεν ἀφαίρεσιν εἰς τὸ Μαχεύω. Τὸ ὄνομα εἶναι Ἀμάχιον, (gage, nantissement), Ἑλλ. Ἐνέχυρον (Ζ. Ἀμάχιον), τὸ ὁποῖον καὶ βαρβαροτουρκιστὶ ὀνομάζουν πολλοὶ Ἀμανέτιον. Τοῦτο κατὰ λέξιν σημαίνει Πίστωμα, ἐπειδὴ παράγεται ἀπὸ τὴν αὐτὴν πηγὴν, ὅθεν καὶ τὸ εἰσαχθὲν εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ἡμῶν διάλεκτον ἑβραϊκὸν Ἀμὴν (אמן) « Ἀμὴν, πεπιστωμένως, ἀληθῶς » λέγει ὁ Σουΐδας.

Ζαριστὴς σημαίνει, τὸν φιλοπαίκτην (joueur), καὶ κατεξαίρετον τὸν παίζοντα μὲ ζάρια (dés), τὸν κυβευτήν.

Χριόνεται ἢ μᾶλλον Χρειόνεται, (s'endetter) ἤγουν, δανείζεται, ὑποβάλλεται εἰς χρέη.

ΜΑΧΟΜΑΙ (se battre). Ζ. Πέρπυρα.

ΜΕ, κατὰ ἀποκοπὴν τῆς παλαιᾶς προθέσεως, Μετὰ (avec). Τὴν συντάσσομεν μὲ αἰτιατικὴν, ὡς καὶ οἱ Γραικορωμαῖοι. Ὀλίγα παραδείγματα εὕρηκα μὲ γενικὴν, οἷον, ΘΚ,

Καὶ τοῦτο ἔνι φανερὸν μὲ πάσης ἀκριβείας.

Καὶ Θ Ρ,

> Τότε Αὐθέντης ὥρισεν ὁ Μέγας Γαρδυνάλης,
> Νὰ κτίσουν κεῖνα τὰ στενὰ μὲ συντομίας μεγάλης·

Σήμερον Λέγομεν Μὲ πᾶσαν ἀκρίβειαν, καὶ Μὲ συντομίαν μεγάλην.

Γαρδυνάλης. Σήμερον λέγεται, Καρδινάλιος ἢ Καρδινάλις (Cardinal). Ὅτε ὁ Ποιητὴς οὗτος ἐθρήνει τὸ συμβὰν (κατὰ τὸ 1498 ἔτος) εἰς τὴν πατρίδα του Ῥόδον θανατικὸν, ἡ νῆσος ἐκρατεῖτο ἀκόμη ἀπὸ τοὺς μεταβάντας ἔπειτα εἰς Μάλταν Ἱππέας· ὅθεν φανερὸν ὅτι νοεῖ Καρδινάλιον (τῆς Δυτικῆς ἐκκλησίας) τοῦ Πάπα τοποτηρητὴν, ἢ τὸν Ἐπίσκοπον τῆς νήσου.

ΜΕ, ἐγκλιτικὴ ἀντωνυμία. Πολλάκις τὴν μεταχειρίζονται κατὰ πλεονασμὸν, ἢ χαριστικὴν σημασίαν, ὡς οἱ παλαιοὶ τὸ Μοι, καὶ ἡμεῖς σήμερον τὸ Μου· οἷον Θ Ρ,

> Καὶ ἂν φήσῃς καὶ κανένα δύο, θλίψαις ΜΕ τοὺς χαρίζῃς,
> Καὶ κεῖ ποῦ θέλει σε φανεῖ, ὅλους ΜΕ τοὺς θερίζῃς
> Ἀνασπαστοκλονόριζους ἀπὸ τὴν γῆν χορίζῃς.

ΜΕΓΑΛΟΣ, Μέγας. Μεγάλος ἄνθρωπος ὀνομάζεται πολλάκις καταχρηστικῶς ὁ πλούσιος, ἢ ἀξιωματικός. [illegible]τως οἱ Ἑβδομήκοντα (Δ. Βασιλ. δ', 8), Μεγάλην γυναῖκα ὀνομάζουν, τὴν γυναῖκα, ἡ ὁποία ἐφίλευσε τὸν Ἐλισσαιὲ εἰς Σωμὰν, μεταφράσαντες κατὰ λέξιν τὸ ἑβραϊκὸν אִשָּׁה גְדוֹלָה (Ἠσσὰ γεδολὰ) Γυνὴ μεγάλη, ἤγουν Ἀρχόντισσα, καθὼς λέγουν τὴν σήμερον (Ζ. Μικρός).

Τοῦ Μέγας ἡ σημασία αὐξάνεται προσέτι μὲ τὴν προσθήκην τοῦ Πολύς· Μέγας καὶ πολὺς, ἤγουν ἄνθρωπος

16

πολλῆς καὶ μεγάλης ἐξουσίας, δυνάμεως, φήμης κ. τ. λ. Ἡ φράσις εἶναι ἑλληνική (Ἀριστοφάν. Ὄρν. 488),

Οὕτω δ' ἴσχυσέ τε, καὶ μέγας ἦν τότε καὶ πολὺς———

Μεγάλα λόγια, λόγια ὑπερήφανα, ὑπέρογκα. Ὅθεν λέγομεν εἰς τὸν ὑπερηφάνως λαλοῦντα, Μὴ λαλῇς, ἢ Μὴν ὁμιλῇς μεγάλα (ἐλλειπτικῶς τοῦ Λόγια), θέλοντες νὰ τὸν λυτρώσωμεν ἀπὸ τὴν κατὰ τῶν μεγαλαύχων ὀργὴν τοῦ Θεοῦ. Παρόμοια εἰς τὸν Σοφοκλέα (Αἴ. Μαστιγ. 384), ὅταν ὁ Αἴας ὀργιζόμενος, μὲ ἐπιθυμίαν ἐκδικήσεως, κατὰ τοῦ Ὀδυσσέως, λέγῃ,

Ἴδοιμι δή νιν, καίπερ ὧδ' ἀτώμενος,

Εἴθε τὸν ἔβλεπα παρόντα, ἂν καὶ εὑρίσκωμαι εἰς τόσον ἀθλίαν κατάστασιν! ὁ χορὸς, χωρὶς νὰ προσμείνῃ τὸ τέλος τοῦ λόγου, φωνάζει πρὸς αὐτὸν,

Μηδὲν μέγ' εἴπῃς· οὐχ ὁρᾷς ἵν' εἶ κακοῦ;

Πρόσεχε μὴν ἐκβάλῃς ἀπὸ τὸ στόμα σου μεγάλα λόγια· δὲν βλέπεις εἰς πόσην δυστυχίαν εὑρίσκεσαι; Οὕτω καὶ εἰς τὸν Ἀριστοφάνην (Βατρ. 835), ὅταν ὁ Εὐριπίδης καυχᾶται κατὰ τοῦ Αἰσχύλου, ὁ Διόνυσος τὸν λέγει,

Δαιμόνι' ἀνδρῶν, μὴ μεγάλα λίαν λέγε,

Ὦ θαυμάσιε Εὐριπίδη, ἄφες τὰ πολλὰ μεγάλα λόγια.

ΜΕΓΑΛΩΣ, ἐπίῤῥ. (grandement, beaucoup). Ζ. Νά.

ΜΈΛΕΙ, ῥῆμ. ἀπρόσ. κόπτει, φροντὶς εἶναι. Μὲ μέλει, Δὲν μὲ μέλει, Δὲν μὲ μέλει τίποτε, Ὀλίγον μὲ μέλει, Τί σε μέλει; Μή σε μέλῃ· καὶ ταυτοσήμως, Μή σε κόπτῃ, ἤγουν μή σε βασανίζῃ ἡ περὶ τούτου φροντὶς (Ζ.

Κόπτω). Εὑρίσκεται συχνὰ εἰς τὸν Ἀριςοφάνην, « Οὐδέν μοι » μέλει » (Βατρ. 655), « Μὴ μελέτω σοι μηδὲν » (Πλ. 208). Καὶ διὰ τοῦ προσωπ. προςακτ. ῥήματος Ἀμέλει (ἀπὸ τὸ ἐκ τοῦ Μέλει τούτου σύνθετον Ἀμελῶ), τοῦ ὁποίου πολλὰ παραδείγματα ἐσημειώθησαν εἰς τοὺς Βίους τοῦ Πλουτάρχου (Μέρ. Δ΄, σελ. 371-372).

ΜΕΛΙΤΕΡΊΔΙ. Ζ. τὴν ἀρχὴν τοῦ Τ στοιχείου.

ΜΈΜΠΟΣΕΣ. Ζ. Ῥῆμα.

ΜΈΜΦΩ, ἀντὶ τοῦ Μέμφομαι. Ζ. Δολός.

ΜΈΝ. σύνδ. συμπλ. Ζ. Λογοτρωδῶ.

ΜΈΡΑ. Ζ. Ἡμέρα.

ΜΕΡΙΔΙΚῸΝ, ἢ Μεριτικὸν, ἔλεγαν τετρασυλλάβως· σήμερον κατὰ συγκοπὴν Μερτικὸν, καὶ συνηθέςερον Μερδικόν.

ΜΈΡΙΜΝΑ, φροντὶς, μελέτη. Ζ. Ἔννοια.

ΜΕΡΙΜΝΩ͂, φροντίζω, μελετῶ (avoir cure). Ζ. Ἦν.

ΜΕΡΜΗΓΚΟΒΌΤΑΝΟΝ. Ζ. Ἐλμιγγοβότανον.

ΜΕΡΤΙΚῸΝ ἢ Μερδικόν. Ζ. Μεριτικόν.

ΜΈΣΑ. Ζ. Ῥάσσω.

ΜΕΣΆΖΟΝΤΕΣ ὠνομάζοντο οἱ ἀξιωματικοὶ ὑπουργοὶ (ministres) τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ Μέγας μεσάζων (premier ministre) ὁ προηγούμενος αὐτῶν. Ἴδε Δουκάγγ. σελ. 910.

ΜΕΣΊΤΗΣ (médiateur) λέγεται, ὅςις μεσολαβεῖ μεταξὺ δύο, νὰ τοὺς συμφωνήσῃ· ἐὰν ἀγοραςοῦ καὶ πωλητοῦ, φυλάσσει τὄνομα Μεσίτης (courtier)· ἐὰν δύο ἐθνῶν ἢ ἡγεμόνων, πραγματευόμενος εἰρήνην ἢ συμμαχίαν, πάλιν Μεσίτης (négociateur)· ἐὰν δύο ἰδιωτῶν ἐχθρῶν, νὰ τοὺς φιλιώσῃ, Φιλιωτὴς ἢ Διαλλάκτης (conciliateur)· ἐὰν ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς, νὰ τοὺς ἑνώσῃ εἰς γάμον νόμιμον, Προξενη-

τὴς (ὄνομα ἐναντίας σημασίας, εἰς τοὺς Γάλλους)· ἂν ὁ γάμος ἦναι ἄνομος, Μας ροπὸς (entremetteur, proxénète), ὁ χυδαϊςὶ Ῥουφιάνος, ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν (ruffiano).

ΜΕΣΤΌΝΩ, ἀμεταβατ. ὡριμάζω (mûrir), ἀπὸ τὸ Μεςὸς (mûr), τοῦ ὁποίου τὸ ἐναντίον εἶναι Ἄμεςος, ἄγουρος (vert). Λέγεται καὶ διὰ τοὺς σιτηροὺς καρποὺς καὶ διὰ τὰ ὄσπρια, οἷον Τὰ σιτάρια, τὰ κοκκία, τὰ ἐρεβίνθια δὲν ἐμέςωσαν ἀκόμη, τὸ ὁποῖον κυρίως σημαίνει δὲν ἐγεμίσθησαν· διότι τῶν ἀγούρων τὸ περικάρπιον εἶναι κενὸν, ὡς ἐξεναντίας τῶν ὡρίμων γέμει καρπὸν καὶ φουσκόνει. Οἱ Ἑβδομήκοντα (Γενεσ. μα΄, 7) τὰ ὠνόμασαν Πλήρη, « Τοὺς » ἑπτὰ ςάχυας τοὺς ἐκλεκτοὺς καὶ τοὺς πλήρεις » ἤγουν μεςούς· ὡς ὁ Αἰλιανὸς τὰ ἄγουρα (Περὶ ζ. ἰδιότ. Χ, 16), Κενά, « Εἰσπηδήσασαι [αἱ ὕες εἰς τὰ λήϊα] πολλάκις τοὺς μὲν » ΚΕΝΟΥ̓Σ τῶν ςαχύων καὶ οὐδέπω ὡραίους κατακλῶσι, τοὺς » δὲ ἐξορύττουσι· » ὅπου ματαίως τινὲς ἀπὸ τοὺς κριτικοὺς ἐσυμβούλευαν νὰ μεταβαλθῇ ἡ γραφὴ εἰς τὸ ΚΑΙΝΟΥ̓Σ, καὶ ἄλλοι εἰς τὸ ΚΌΚΚΟΥΣ.

Ὁ Δουκάγγιος δὲν ἐγνώρισε τὸ ςερητικὸν Ἄμεςος, λεγόμενον καὶ Ἀμέςωτος, ὡς τὸ ἐναντίον, Μεστὸς καὶ Μεστωμένος.

ΜΕΤᾺ, πρόθ. Τὴν ἐσύντασσαν μὲ αἰτιατικὴν, εἰς σημασίαν τῆς μὲ γενικὴν παλαιᾶς συντάξεως, λέγοντες, Μετ' ἐκείνους, ἀντὶ τοῦ Μετ' ἐκείνων· οἷον ὁ ποιητὴς ΒΧ,

Τὸν πίσκοπον ἐκάλεσε μετὰ τοὺς κληρικούς του.

Ἴδε καὶ ἄλλο παράδειγμα τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν λέξιν Ἐντάμα, (σελ. 124). Λέγει καὶ ἄλλος ποιητὴς ΘΚ,

Κ' εἰς τὴν Προβέντζα ςρέφομαι, καὶ συνθρηνῶ μετά τους,

ἀντὶ τοῦ Μετάτων, ἤγουν μετ' αὐτῶν. Καὶ τρίτος ἄλλος ΑΚ,

Υἱέ μου ἂν ἔχῃς συντυχίαν, ὑπόθεσιν τῆς κρίσης
Μετὰ πτωχὸν καὶ ταπεινὸν, μηδὲν τὸν ἀδικήσῃς.

Τὴν συντάσσουν ὅμως πολλάκις καὶ μὲ γενικὴν, οἷον, ΒΧ,

Μετὰ συγκλήτου καὶ λαοῦ βασιλεὺς κατεςάθη.

Ζ. καὶ Κλησουρότοπος, καὶ Κοιλυμουντρῶ.

Προβέντζαν ὀνομάζει ὁ ΘΚ, περιεκτικῶς, τὰς ἐπαρχίας τῆς Γραικορωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας, ἀπὸ τὸ Λατινικὸν Provincia (province).

ΜΕΤΑΓΝΏΘΩ (se repentir). Ζ. Γνώθω.

ΜΕΤΆΞΙΝ. Μετάξιον, οὐδετ. (soie). Ζ. Ὀχρά. Τὴν ὠνόμαζαν καὶ Μέταξον, καὶ θηλυκ. Μέταξαν. « Σῆρες, » ζῶα νήθοντα Μέταξαν κ. τ. λ. » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Ὁ Δουκάγγιος (σελ. 918) φέρει τὸ πληθ. οὐδέτ. Μετάξια, ἀπὸ Γλωσσαρίου κολοβὴν γραφὴν, τὴν ὁποίαν ἀφῆκεν ἀδιόρθωτον, ταύτην, « Ἔνδεσμα ΣΗΝΊΟΥ, εἴτουν τὰ ἐνδεδεμένα ἀλλήλοις καγ- » κελωδῶς, ΕΪΤΟΙ ΧΙΩ... » Γράφε ΣΧΟΙΝΊΟΥ, καὶ ἮΤΟΙ ΧΙΩΔΩ͂Σ, ἢ ΧΙΑΣΤΩ͂Σ. Τὸ καγκελλωδῶς καὶ χιαςῶς (ἤγουν εἰς σχῆμα τοῦ χ ςοιχείου), εἶναι τὸ ἀπὸ τοὺς Γάλλους λεγόμενον en sautoir. Μετὰ τοῦτο ἀκολούθως ὁ Δουκάγγιος, ἀπατηθεὶς ἀπ' ἄλλην κακὴν γραφὴν, ΜΕΤΑΞΊΜΑΤΑ, ἀντὶ τοῦ ΜῈ ΤΑΞΊΜΑΤΑ (avec des promesses), ἔπλασεν οὐδέτερον ἀνύπαρκτον ὄνομα, τὸ Μετάξιμα.

ΜΕΤΟΧΑῚ ἀρσενικαὶ, σημαίνουσαι καὶ τὰ τρία γένη. Ζ. Πλαντάζω.

ΜΈΤΡΟΣ, συνειθίζεται καὶ σήμερον ἀντὶ τοῦ Μέτρον (mesure), ὡς λέγομεν καὶ Οὖρος τὸ Οὖρον (urine). Ζ. Καμπανιςός.

ΜΗ (ne). Ἀπαντᾶται πολλάκις, χωρὶς τὸ ὁποῖον προσ-

θέτομεν σήμερον ν ὡς ἐφελκυστικὸν (Μὴν), ὅταν ἡ ἀκόλουθος λέξις ἀρχίζῃ ἀπὸ φωνῆεν. Ζ. Ἐγρήγορα, καὶ Μαίνομαι. Τὸ προσθέτουν ὅμως καὶ ὅπου δὲν εἶναι χρεία ἐφελκυσμοῦ, οἷον ΘΚ,

Μὴν τοὺς ἀφήσετε λοιπὸν ςὴν πόλιν νὰ σταθοῦσιν.

Κἄποτε δὲ καὶ τὸ συναιροῦν μὲ τὴν ἀκόλουθον λέξιν, οἷον, ΘΚ,

Ὦ βασιλεῦ καὶ νάχες ζῆν, καὶ ΜΗ̃ΧΕΣ ἀποθάνειν!

(ἀντὶ τοῦ ΜἨ ΕἾΧΕΣ)· ἢ τοῦ ἐκθλίβουν τὸ η̄, οἷον ΒΧ,

Εἴθε νὰ μ' εἶχα σε ἰδῆ, νὰ μ' εἶχα σε γνωρίση!

ΜἨ ΝΑ'. Ζ. Κεφαλώνω.

ΜΗΔἘΝ, ἀντὶ τοῦ Μὴ (καθῶς Οὐδὲν, ἀντὶ τοῦ Οὐ). Ζ. Γεννημένος, καὶ Μετὰ (σελ. 245).

ΜΗΔΕΤΙΠΟΤἘΝΙΟΣ, ἢ Οὐδετιποτένιος, ἤγουν οὐτιδανὸς, ἀχρεῖος. Ὁ Σοφοκλῆς (Αἴαντ. μάστιγ. 1111), λέγει,

Οὐ γάρ τι τῆς σῆς οὕνεκ' ἐςρατεύσατο
Γυναικός· ———————
——— οὐ γὰρ ἠξίου τοὺς μηδένας,

Ὄχι! δὲν ἦλθεν εἰς τὸν πόλεμον διὰ σὲ, ἢ διὰ τὴν γυναῖκά σου· διότι δὲν ἔκρινεν ἀξίους τόσης χάριτος ἀνθρώπους μηδετιποτένισυς κατὰ σέ. Καὶ πάλιν (Ἀντιγ. 182),

Καὶ μείζον' ὅςις ἀντὶ τῆς αὐτοῦ πάτρας
Φίλον νομίζει, τοῦτον οὐδαμοῦ λέγω,

ἤγουν, Κρίνω οὐδαμινὸν ἄνθρωπον, τὸν ἀγαπῶντα ἄλλο τὶ πλέον τῆς πατρίδος του. Δύναται νὰ ἐξηγηθῇ καὶ, Δέν τον ψηφῶ τίποτε.

Ἔπρεπε, διὰ νὰ φυλαχθῇ ἡ ἀναλογία, νὰ γράφεται Μηδετι-

ποτινὸς καὶ Οὐδετιποτινὸς, καθὼς ἔλεγαν οἱ παλαιοὶ Οὐδαμινὸς καὶ Μηδαμινὸς, ἀπὸ τὸ Οὐδαμῇ καὶ Μηδαμῇ. Ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον ταράσσει ἴσως τὴν ἀκοήν. Ζ. Ἄνθρωπος.

ΜΗΤΡΙΑΖΩ (ἀπὸ τὸ Μετριάζω τῶν παλαιῶν), οἷον ΘΡ,

> Καὶ κάπου σόρια κοσμικὴν ἤκουσα καὶ ὁμοιάζῃ,
> Εἰς τέτιαν νὰν ὑπόληψιν, καὶ ἄκου, δὲν μητριάζῃ.

Τὸ Τέτιαν νὰν δὲν σημαίνει τίποτε, ἂν δὲν τὸ κάμῃς βαρβαρώτερον, γράφων μονολεξεὶ, Τετιανὰν, δηλαδὴ Τοιαύτην. Ἴσως ἦτο καὶ Τέτια τινὰν, ἤγουν Τοιαύτην τινά.

Τὸ Μητριάζω ὁ Δουκάγγιος καὶ ὁ Σομαυέρας τὸ γράφουν μὲ δίφθογγον, Μειτριάζω, καὶ τὸ ἑρμηνεύουν καλά. Σημαίνει τὸ Εἰρωνεύομαι παίζω, ἀστειεύομαι (plaisanter). Ἐξηγήθη ἀλλοῦ (Προδρ. Ἑλλ. βιβλ. σελ. ρκϐ', καὶ Ἰσοκράτ. τόμ. 2, σελ. 112), πῶς τὸ Μετριάζω ἀπὸ τὴν παλαιάν του σημασίαν (se modérer) κατήντησε νὰ σημαίνῃ τὸ ἀστειεύομαι.

ΜΙΑ (une). Εἰς μίαν (ἐλλειπτ. τοῦ Στιγμὴν), ἀντὶ τοῦ εὐθὺς (à l'instant, sur l'heure) οἷον ΒΧ,

> Ἦλθεν εἰς μίαν ὁ Βέλθανδρος, κατέμπροσθεν ἐστάθη.

Εὑρίσκεται δὲ πολλάκις καὶ βαρβάρως οὕτως, Εἰς μίον, οἷον ΘΡ,

> Εἶπα καὶ ἀποκρίθηκα τὸν λογισμόν μου εἰς μίον,
> Ὅτι θωρῶ κ' ἐγέρασα, καὶ δὲν μπορῶ παρδίο.

Ἔτι δὲ βαρβαρώτερον Ἰσμίο καὶ Σμίο (Δουκάγγ. σελ. 522 καὶ 1404). Ζ. Ψυχὴ, καὶ Ὥρα.

Κατέμπροσθεν (devant, en face.)

Τὸ Παρδίο εἶναι βάρβαρος καὶ βλάσφημος ὅρκος ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν per dio, ἢ τὸ Γαλλικὸν par dieu.

ΜΙΚΡΌΣ. Λέγομεν, Μικροὶ μεγάλοι (χωρὶς συνδ.) petits et grands, οἷον ΒΧ,

Τὸ πούπολον ἐχάρηκεν ὅλοι μικροὶ μεγάλοι.

Ζ. καὶ Ἦν.

Λέγομεν ἀκόμη Ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, ὡς εὑρίσκεται καὶ εἰς τοὺς Ἑβδομήκοντα (Γεν. ιθ', 11).

Τὸ Πούπουλον εἶν' ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν popolo, σημαῖνον τὸν λαὸν (peuple).

ΜΊΞΙΣ. Συνηθέςερον εἶναι τὸ Συνουσία (coït) Ζ. Πρέπω.

ΜΊΣΕΥΜΑ (départ). Ζ. Καρδιοφλόγησις.

ΜΙΣΕΎΩ (s'en aller, partir), οἷον ΣΣ,

Σφικτοκλειδόνουν τον καλὰ, δείχνουσι μανισμένοι·
Μισεύουν καὶ διαβαίνουσι, καὶ ὑπᾶν εἰς τοὺς ἀνέμους.

(Ζ. Ἐκ, καὶ Μαχεύγω). Τὸ Δείχνουν μανισμένοι, σημαίνει Καμόνονται ἢ κάμνουν, ἢ προσποιοῦνται τοὺς μανισμένους (ils font les fâchés, ils font semblant d'être fâchés) οἱ δεσμοφύλακες· διότι περὶ τῶν δεσμοφυλάκων (geoliers) εἶν' ὁ λόγος ἐδῶ.

Σφικτοκλειδόνω, κλειδόνω σφιγκτὰ, φυλακίζω εἰς τρόπον ὥςε νὰ μὴν ἔχῃ πῶς νὰ φύγῃ ὁ φυλακισμένος (resserrer).

ΜΊΣΘΑΡΓΟΣ, ὁ μὲ μισθὸν ἐργαζόμενος. Ἡ λέξις εἶναι τῶν Κυπρίων. Ἂν καὶ ἡ ἐτυμολογία της (ἀπὸ τὸ Ἐργάζομαι) ἦναι πιθανωτάτη, ἐνδέχετ' ὅμως νὰ ἐφθάρη ἀπὸ τὸ Μίσθαρνος, εὑρισκόμενον ὄχι μόνον εἰς τοὺς παλαιοὺς (σύνθ. ἀπὸ τὸ Ὁμηρικὸν Μισθὸν ἄρνυσθαι) ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς Γραικορωμαίους συγγραφεῖς ἢ ποιητὰς, οἷον,

Τὸν μίσθαρνον τοῦ Κηπουροῦ τοῦτον ἘΠΟΥΣΚΑΛΊΖΕΙ.

Οὕτω γράφει τὸν στίχον τοῦτον ὁ Δουκάγγιος (λέξ. Πυ-

σκαλίζειν). Ἐξηγεῖ δὲ τὴν λέξιν Πυσκαλίζω ἢ Πουσκαλίζω, μὲ παράδειγμα Γραικοβάρβαρον « Μαζόννει, συγ-» κροτεῖ ΠΥΣΚΑΛΙΖΕΙ, » ἔπειτα τὴν προσαρμόζει καὶ εἰς τὸν στίχον, ὡς νὰ ἐσήμαινε τὸ αὐτό. Ἀλλ' εἰς μὲν τὸ παράδειγμα γράφε ΠΡΟΣΚΑΛΙΖΕΙ, ἤγουν προσκαλεῖ, συνώνυμον τοῦ μαζόνει, συγκροτεῖ· εἰς δὲ τὸν στίχον πρέπει νὰ διαιρεθῇ ἡ λέξις εἰς δύο ΟΠΟΥ ΣΚΑΛΙΖΕΙ, ἤγουν τοῦ Κηπουροῦ τὸν ἐργάτην, ὅστις σκαλίζει (sarcler) τὴν γῆν. Ἀλλοῦ (λεξ. Ὑποταργάτης) ὁ αὐτὸς Δουκάγγιος ὀνομάζει τὸν μίσθαρνον τοῦτον, Μυστραγὸν, φέρων μαρτυρίαν τὴν μακρὰν ταύτην ῥῆσιν, « Υἱέ μου, ἀνέχεις » ΜΥΣΤΡΑΓΟΝ, εἴτε ὑποταργάτην, καὶ ΣΥΝΤΑΓΙΣ τον τί-» ποτε, βλέπε μὴ τὸν ΚΟΓΠΩΣΗΣ τὸ χάρισμα τὴν ῥόγαν του, « καὶ τὴν φιλοτιμίαν του, καὶ ἔχεις κρίμαν ἐκ Θεοῦ, καὶ » ΦΛΑΣΜΙΑΝ μεγάλην. » Παρατρέχω τὴν Λατινικὴν μετάφρασιν τῆς ῥήσεως, ὁλότελα μακρυσμένην ἀπὸ τὸ κείμενον τοῦ φερομένου εἰς μαρτυρίαν συγγραφέως, ἢ μᾶλλον ποιητοῦ· διότι ἀντιγράφων ὁ Δουκάγγιος ποιητὴν, ἐνόμισεν, ὅτι ἀντέγραφε πεζογράφον, μ' ὅλον ὅτι εἰς ἄλλο μέρος (App. pag. 138), ἐσημείωσεν ὀρθῶς τὸν πρῶτον μόνον στίχον. Γράφε λοιπόν,

> Υἱέ μου, ἂν ἔχῃς ΜΙΣΘΑΡΓΟΝ, εἴτε ὑποταργάτην,
> Καὶ ΣΥΝΣΑΓΗΣ τον τίποτε, βλέπε μὴ τὸν ΚΟΜΠΩΣΗΣ
> Τὸ χάρισμα, τὴν ῥόγαν του καὶ τὴν φιλοτιμίαν του·
> Καὶ ἔχῃς κρίμαν ἐκ Θεοῦ καὶ ΒΛΑΣΦΗΜΙΑΝ μεγάλην.

Τὸ Ὑποταργάτην τοῦ πρώτου στίχου ἔπρεπε νὰ ἦναι Ὑποεργάτην, ἢ Ὑπεργάτην, ἢ κἂν Ὑπαργάτην, ἤγουν ὑπουργόν. ¡ Ἀλλὰ τίς δύναται νὰ κρίνῃ τί τὸ πρέπον, καὶ τί τὸ ἀπρεπὲς, εἰς τοιαῦτα δυσπρεπῆ ποιήματα; Ἄξιος κἂν ἐπαίνου εἶναι ὁ ποιητὴς διὰ τοῦτο, ὅτι οἱ στίχοι του διδάσκουν δικαιοσύνην, ὡς τὴν ἐδίδασκεν ὁ Μωϋσῆς, « Οὐ μὴ κοιμηθήσεται

» ὁ μισθὸς τοῦ μισθωτοῦ σου παρὰ σοὶ ἕως πρωΐ » (Λευϊτικ. ιθ', 13).

ΜΙΣΟΣ, οἷον ΒΧ,

> Ἔπαρε μῖσος ἐξ ἡμῶν, τοῦτο σχολούμεσέ το·
> Ἁπλώνει πέρνει τὸ φαγὴν ἐκ τοῦ Ρηγὸς τὰς χεῖρας.

Ἔλεγαν Μίσος καὶ Μίσον ἀπὸ τὸ Λατινικὸν Missus, μετοχὴν τοῦ Mitto ῥήματος, τοῦ σημαίνοντος τὸ Τίθημι, ὅθεν τὸ Mettre τῶν Γάλλων, καὶ τὸ Mets, τὸ σημαῖνον τὸ φαγίον τὸ τιθέμενον εἰς τὴν τράπεζαν, Ἑλληνιστὶ τὴν Παράθεσιν (service). Ἴδε τὰ προσημειωθέντα (Ἄτακτ. τόμ. I, σελ. 120 - 121).

Ἐδῶ ὁ ποιητὴς μεταχειρίζεται τὸ Μῖσος εἰς σημασίαν μέρους τινὸς (une portion) ἀπὸ τὸ παραθεμένον εἰς τὴν τράπεζαν, τὸ ὁποῖον ὁ ῥήγας, ἤγουν ὁ βασιλεὺς (ἀπὸ τὸ Λατιν. Rex. Γαλλ. roi) συγχωρεῖ εἰς τὸν παρόντα νὰ ἐπάρῃ.

Σημειώσιμον εἶναι τὸ Σχολοῦμέν σέ το, καὶ διὰ τὴν μετάβασιν καὶ διὰ τὴν σημασίαν, ἀντὶ τοῦ Σὲ τὸ συγχωροῦμεν, σὲ δίδομεν τὴν ἄδειαν.

Σχολάζω (ὄχι Σχολέω ἢ Σχολῶ) ἔλεγαν ἀμεταβάτως οἱ παλαιοὶ εἰς σημασίαν τοῦ συνειθισμένου ὁμοίως ἀμεταβάτου, Εὐκαιρῶ (avoir le loisir), καὶ τοῦ συνηθεστέρου Ἀδειάζω. Μὲ τὴν ἄρνησιν ἔλεγαν ἐκεῖνοι, Οὐ σχολάζω, καὶ ἡμεῖς, Δὲν εὐκαιρῶ, ἢ Δὲν ἀδειάζω. Καὶ ἐπειδὴ ὁ σχολάζων εἶναι κενὸς ἔργου, ἀκολούθως ἔλαβεν εἰς ἡμᾶς τὸ Ἄδειος (ἀπὸ τὸ Ἀδεὴς), ὡς καὶ τὸ Εὔκαιρος, τὴν σημασίαν τοῦ Κενὸς, οἷον Ἄδειον ἢ Εὔκαιρον ἀγγεῖον, τὸ κενὸν, καὶ τὸ Ἀδειάζω ἢ Εὐκαιρόνω, τὸ Κενόω. Τὸ αὐτὸ ἐσήμαινεν, εἰς τὸν παρακμάζοντα Ἑλληνισμὸν, καὶ τὸ Σχολάζω, ὁποῖον εἶναι τοῦ Εὐαγγελιστοῦ (Ματθ.

ιβ', 44) τὸ « Οἶκον σχολάζοντα » ἤγουν Οἶκον ἄδειον, ἢ εὔκαιρον. Τοιαύτην διπλῆν σημασίαν ἔχει καὶ τῶν Λατίνων τὸ Vacare, ἐπειδὴ ἑρμηνεύει καὶ τὸ Σχολάζειν (vaquer), καὶ τὸ Κενὸν εἶναι (être vide)· ὅθεν καὶ συγγενὲς ἄλλο ῥῆμα Vacuo, τὸ Κενόω (évacuer, vider).

Καθὼς ὅμως τὸ Σχολέω τοῦ ποιητοῦ μας ἔλαβε σημασίαν μεταβατικήν του, Δίδω σχολὴν ἢ ἄδειαν, παρόμοια καὶ τὸ σήμερον ἀκόμη σύνηθες Σχολάζω λαμβάνεται κἄποτε ὡς ἐνεργητικὸν, ἐπειδὴ λέγομεν ὄχι μόνον, Τὰ παιδία ἐσχόλασαν, ἤγουν ἔπαυσαν τὸ ἔργον των, καὶ ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὸ σχολεῖον, ἀλλὰ καὶ, Ὁ διδάσκαλος ἐσχόλασε τὰ παιδία, τοὺς ἔδωκε δηλαδὴ τὴν ἄδειαν, ἢ τοὺς ἐσυγχώρησε νὰ σχολάσωσι, τοὺς ἀπέλυσε.

ΜΝΗ̃ΜΑ (tombeau), ἡ γενικ. Μνημάτου βαρβάρως, ἀντὶ τοῦ Μνήματος. Ζ. Ἐδήτης. Λέγεται καὶ Μνημούριον. Ζ. Ἐπιτήδειος.

ΜΟΙΡΆΖΩ (partager, faire la part à). Ὁ ΣΣ, λαλῶν περὶ κληρονόμων μοιραζομένων τὴν πατρικὴν περιουσίαν, λέγει,

> Καὶ ὁ νοῦς των διαλογίζεται τὸ πῶς θέλουν μοιράσειν,
> Καὶ τήν τ' ἀφῆκε πᾶσα ἑνὸς, καὶ πότε νὰ τὸ πάρῃ.

Τὸ δὲ Μοιράζομαι εἶναι καὶ παθητικὸν ῥῆμα (être partagé), οἷον, Ἡ κληρονομία ἐμοιράσθη, καὶ μέσον (se partager), οἷον, Ἐμοιράσθησαν τὴν κληρονομίαν. Ζ. καὶ Ῥοῦχον.

ΜΟΙΡΟΓΡΆΦΙΣΜΑ (ὀρθότερ. Μοιρογράφημα), ὅ,τι αἱ μοῖραι ἔγραψαν ἢ ἀπεφάσισαν περὶ τῆς ζωῆς ἢ διαγωγῆς ἀνθρώπου τινός (destinée). Λέγομεν ἀκόμη, Γραμμένον, ἢ Γραπτόν του ἦτον, ἁπλῶς. Ἡ δεισιδαιμονικὴ φράσις αὕτη εὑρίσκεται εἰς τὸν Πίνδαρον (Νεμ. VI. 11),

Οὐκ εἰδότες ——————

—————— ἄμμε πότμος ἄν-
τιν' ἔγραψε δραμεῖν ποτὶ στάθμαν.

Ὁ δὲ προφητεύων ψευδόμαντις τὰ τοιαῦτα μοιρογραφήματα ἐλέγετο Μοιρολόγος (diseur de bonne aventure), καὶ ῥῆμα, Μοιρολογῶ (dire la bonne aventure), καὶ τὸ ἔργον Μοιρολόγημα. Ἴδε τὸν Δουκάγγιον (σελ 977), και διόρθωσε καὶ τὴν φερομένην ἀπ' αὐτὸν μαρτυρίαν ταύτην· « Ὡς γὰρ ἐμοιρολογησάμην ἐμαυτὸν, ΗΝ ΡΑ ΕΙΜΑΡ-« ΜΕΝΗΝ μοι ὑπὸ ἰδίου τέκνου ἀναιρεθῆναι » γράφων, ΗΥΡΑ ΕΙΜΑΡΜΕΝΟΝ.

ΜΟΙΡΟΛΟΓΗΜΑ. Ζ. Μοιρογράφισμα.

ΜΟΝΑΥΤΑ (sur le champ, tout de suite) οἷον ΒΧ,

Ὡς γοῦν ἐκατεσκόπησε τὸν Βέλθανδρον ἡ Κόρη,
ΜΟΝΑΥΤΑ τὸν ἐγνώρισεν, ὅτ' ἔνι αὐτὸς ἐκεῖνος.

Σήμερον λέγομεν ΠΑΡΑΥΤΑ. Μοναῦτα, προπερισπωμένως τὸ γράφει ὁ Δουκάγγιος (σελ. 948), ὅςις φέρει (σελ. 949) καὶ τὸ Μονερὴς, εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν, προπαροξυνόμενον ἀπὸ τὸν Σομαυέραν, Μόνερης. Πιθανὸν ὅτι ἀπὸ τὸ Μονωρὶς ἢ Μονωρὶ (κατὰ τὸ Ἑλλην. Αὐθωρὶ καὶ Ἀωρί). Τοῦ σ ἡ προσθήκη, ἡ ἀφαίρεσις, εἶναι κατὰ τὸ Μέχρι καὶ Μέχρις, Πολλάκι καὶ Πολλάκις.

ΜΟΝΟΚΟΝΔΥΛΙΑ ἢ Μονόγραμμον. Τὸ πρῶτον, τῆς σήμερον γλώσσης, σημαίνει πολλῶν γραμμάτων χάραξιν μὲ μίαν κίνησιν ἀδιάκοπον τοῦ Κονδυλίου. Τὸ Μονόγραμμον τῶν Γραικορωμαίων, ὁποῖον ἐμεταχειρίζοντο οἱ Αὐτοκράτορες ὑπογράφοντες τὄνομά των· δὲν ἐξεύρω ἂν ἐσήμαινε διόλου τὴν Μονοκονδυλίαν, ἢ μόνας τὰς παραγραφομένας (paraphes) ποικιλομόρφους γραμμὰς μετὰ τὸ ὄνομα. Μονοκονδυλία (ligature), παραδείγματος χάριν, εἶναι τὸ ϡϑ, ἀντὶ τοῦ

Τῶν, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, ἐπινοημένα μάλιςα ἀπὸ τοὺς ἀντιγραφεῖς, δι' ἀνάγκην νὰ συντέμνωσι τὸν καιρόν. Εἰσεχώρησαν ἔπειτα καὶ εἰς τὰς ὑπογραφὰς τῶν ὀνομάτων, ὡς ἦσαν τῶν Αὐτοκρατόρων, καὶ ὡς εἶναι σήμερον τῶν Ἀρχιερέων αἱ ὑπογραφαί, διὰ καινοπρέπειαν μᾶλλον παρὰ δι' ἀνάγκην. Αὐτοὺς ἐμιμήθησαν καὶ πολλοὶ ἔμποροι, καὶ ἄλλοι διαφόρου τάξεως ἄνθρωποι, καταφρονήσαντες τὴν σαφήνειαν, ὥςε συμβαίνει πολλάκις νὰ μὴν ἔχῃ τὶς, λαμβάνων ἐπιςολὴν, πῶς νὰ μαντεύσῃ τὄνομα τοῦ ὑπογράφοντος. Ἂν ἐγνώριζαν τὴν πηγὴν τοιαύτης ςρεβλογραφίας, ἤθελαν ἴσως τὴν ἀπαρνηθῆν, ὡς γελοίαν. Ὁ Μέγας Κάρολος (Charlemagne) μὴν ἐξεύρων νὰ γράψῃ, ἐμονοκονδύλιζε τὄνομά του, διὰ νὰ σκεπάζῃ τὴν ἀμαθίαν του, ὡς λέγει ὁ ἱστορικὸς Ἐγινάρδος: Ut imperitiam hanc [scribendi] honesto ritu suppleret, monogrammatis usum, loco proprii signi invexit. (Ἴδε Ducang. *Glossar. med. et inf. latinit.* V. Monogramma).

Κονδύλιον ὀνομάζομεν τῶν παλαιῶν τὸν Κάλαμον, ἤγουν τὸ καλάμινον γραφεῖον, ἀπὸ τοῦ καλάμου τὰ γόνατα, ὀνομασθέντα μεταφορικῶς (ἀπὸ τῶν δακτύλων τὰς ἀρθρώσεις) Κονδύλους, ἀπὸ τῶν ὁποίων τοὺς μεταξὺ καυλοὺς λαμβάνονται τὰ γραφεῖα· ἂν καὶ σήμερον μεταχειριζώμεθα τὰ πτερὰ, (plumes), ἀφήσαντες τοὺς καλάμους εἰς τοὺς Τούρκους, οἱ ὁποῖοι ἐφύλαξαν καὶ τὸ ὄνομα, Καλέμ. Πένναν ὀνομάζουν οἱ πολλοὶ τὸ Κονδύλιον ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν penna (πτερὸν). Κονδυλομάχαιρον δὲ (canif) λέγομεν τὸ χρήσιμον εἰς κατασκευὴν γραφείων μαχαιρίδιον.

ΜΟΥΖΑ, Μουζαλία καὶ Μούντζα, Μουντζαλία, ἡ μόλυνσις ἢ μαύρισις τοῦ προσώπου (museau), καὶ ἰδιαίτερον, ἡ γινομένη ἀπ' ἄλλον ὑβριςικῶς, ὁποία σχεδὸν εἶν' ἡ λεγομένη ἔλλην.

Προπηλάκισις (ἀπὸ τὸ πηλός). Καὶ ῥῆμα, Μουζόνω ἢ Μουζαλόνω (barbouiller le visage). Ζ. Ἄτζαλος.

ΜΟΥΧΛΑ (Ἑλλην. Εὐρώς). Τινὲς καὶ μὲ τὸ πλεοναστικὸν α Ἀμούχλα. Ἐσημειώθη εἰς πλάτος (Ἑλλην. βιβλιοθ. τομ. IV, σελ. 387 καὶ τομ. VI, σελ. 493) ἡ συγγένεια τοῦ Μούχλα, μὲ τὰ ταυτόσημα, τὸ Mucor, τῶν Ῥωμαίων, τὸ moisissure τῶν Γάλλων, τὸ Mousseron, εἶδος μύκητος, τὰ « Μύσχης, Εὐρὼς » τοῦ Ἡσυχίου, καὶ τὸ Μύκης (champignon). Εἰς αὐτὰ πρόσθες ὅτι καὶ αὐτὴ τοῦ Εὐρῶτος ἢ τῆς Μούχλας ἡ φύσις πιστόνει τὴν συγγένειαν τῶν ὀνομάτων, ἐπειδὴ, κατὰ τὰς παρατηρήσεις τῶν νεωτέρων βοτανολόγων, ἡ Μούχλα περιέχεται εἰς τὸ γένος τῶν Μυκήτων.

ΜΠΑΛΛΑ. Ζ. Πάλα.

ΜΠΑΛΚΟΝΙΟΝ. Ζ. Ἐξώστεγον.

ΜΠΑΛΩΝΩ. Ζ. Παλόνω.

ΜΠΕΝΕΙ, ἀντὶ τοῦ Ἐμβαίνει (entre). Ζ. Καταχρούει.

ΜΠΗΓΟΜΑΤΖΟΥΚΗΣ. Ζ. Ἐμπήγω.

ΜΠΟΖΑΣ. Ζ. Ποζᾶς.

ΜΥΛΟΣ (moulin). Ζ. Ξετρέχω.

ΜΥΛΩΝΑΣ, ὁ Ἑλλην. Μυλωθρός (meunier). Εἰς τὸν Σουΐδαν (λεξ. Πυθέας) ἔμεινε κακὴ γραφὴ Μυλωνᾷν (αἰτιατικ. τοῦ Μυλωνᾶς) μὲ τὸ ὑπογεγραμμένον ι, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀπατηθεὶς ὁ Δουκάγγιος, ἔπλασε (δὲν ἐνθυμοῦμαι τὴν ὥραν ταύτην ποῦ) ῥῆμα Μυλωνάω. Ἰδοὺ τοῦ Σουΐδα ἡ ῥῆσις, « Μυλω» θρὸς δὲ λέγεται ὁ μυλῶνα κεκτημένος καὶ ἐργαζόμενος, καὶ » ἐξ αὐτοῦ ῥῆμα Μυλωθρῶ. Οἱ δὲ ἰδιῶται, ΜΥΛΩΝᾼΝ. » Γράφε χωρὶς τὸ ὑπογραμμένον ι, ΜΥΛΩΝᾶΝ.

ΜΥΡΙΟΛΟΓΙ (Ἑλλην. Θρῆνος). Ζ. Μυρολόγιον.

ΜΥΡΙΟΧΑΡΙΤΩΜΕΝΟΣ. Ζ. Στερεόνω.

ΜΥΡΜΊΓΚΟΙ (fourmis). Ζ. Δακάνω.

ΜΥΡΟΛΌΓΙΟΝ, ὁ διὰ νεκρὸν τρανὸς καὶ ἐξάκουστος θρῆνος (lamentation), συνωδευμένος μὲ ἐγκώμια τοῦ νεκροῦ. Λέγεται καὶ Μυρολόγημα, ἀπὸ τὸ Μυρολογῶ· καὶ Μυρολογήτρια, ἡ Ἑλληνιςὶ λεγομένη Θρηνῳδός (pleureuse). Τοιαύτας Θρηνῳδοὺς ἐμίσθοναν οἱ παλαιοὶ, καὶ Ἕλληνες καὶ Ῥωμαῖοι, νὰ κλαίωσιν ἐγκωμιάζουσαι τοὺς νεκρούς των, ἤγουν νὰ κλαίωσι τοὺς ὁποίους ζῶντας ἢ δὲν ἐγνώρισαν, ἢ καὶ κατεφρονοῦσαν ὁλότελα. Οἱ ταλαίπωροι ἄνθρωποι, ὡς νὰ μὴν ἠρκοῦντο νὰ κολακεύωσι καὶ νὰ κολακεύωνται ζῶντες, ἐπενόησαν νὰ πλάσωσι καὶ Νεκροκόλακας. Τὸ μωρὸν ἔθος τοῦτο δὲν ἠφανίσθη ἀκόμη διόλου ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα.

Κακὰ τὸ γράφει διὰ διφθόγγου ὁ Σομαυέρας Μοιρολόγιον, ὡς καὶ οἱ γράφοντες αὐτὸ ἐξασυλλάβως Μυριολόγιον (Ζ. Καταλόγι). Ὁ Δουκάγγιος (σελ 277) ἐγνώρισε καὶ τὰς δύο γραφὰς, ἀλλ' ἐκατάλαβε τὴν γένεσιν τῆς λέξεως ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν, Μύρομαι, τὸ θρηνῶ. « Μυρομένη, ὀδυρομένη » λέγει ὁ Ἡσύχιος, καὶ συνθέτως « Μυρῳδεῖ, θρηνῳδεῖ. »

ΜΎΡΟΣ καὶ Μύρον, τὸ κατασκευασμένον ἀπὸ ἄνθη εὐώδη ἢ ἀρώματα (parfum), καὶ κατ' ἀντονομασίαν, τὸ ἅγιον ἔλαιον, ἢ τὸ ἅγιον χρίσμα, ἓν ἀπὸ τὰ ἑπτὰ μυςήρια. Ὡς μύρον μὲ τὸ δίδεις, λέγομεν παροιμιακῶς, σημαίνοντες τὴν πολλὰ μικρὰν ποσότητα τοῦ διδομένου ἢ λαμβανομένου πράγματος. Εἰς ταύτην τὴν σημασίαν τὸ μεταχειρίζεται καὶ ὁ ΘΡ,

Πίνε κρασὶ συγκεραςὸν ἀπὸ λιγοῦ σὰν μύρος.

Καλὴ λέξις τὸ Συγκεραςὸν (trempé), εὑρισκομένη καὶ εἰς τὸν Δουκάγγιον, λείπουσα ἀπὸ τὸν Σομαυέραν.

ΜΥΡΤΊΑ, Ἑλλην. Μυρσίνη, Μυῤῥίνη, Μυρτίνη, καὶ Μύρτος, καὶ χυδ. Μερσίνη, (Myrte) Ζ. Λογή.

N.

N. Τοῦ ςοιχείου τούτου τὰ πάθη ἐσημειώθησαν πρότερον (Ἄτακτ. I, σελ. 397). Πρόσθες ὅτι ἀφαιρεῖται ἀπὸ τινὰς λέξεις (Αὐτόθ. σελ. 44).—προςίθεται εἰς ἄλλας, οἷον Κρεντῆρι ἀπὸ τὸ Κρητήριον, ὑποκοριστικὸν τοῦ Κρατὴρ (cratère)—λαμβάνεται ἀντὶ τοῦ λ, οἷον Γρυνιάζω, πιθανὸν ὅτι ἀπὸ τὸ Γρυλλίζω (Ἴδε τὰς εἰς τὰς Διατρ. Ἐπικτ. σημ. σελ. 436). —τοῦ μ, οἷον Λαχνὸς, Στάφνη, ἀντὶ τοῦ Λαχμὸς, Στάθμη.

ΝΑ, ἀντὶ τοῦ Ἂν δυνητικοῦ τῶν παλαιῶν, οἷον ΒΧ,

Νὰ εἶπες οὐρανόδρομον ἀςέρα ἔχει ἔσω·

καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς,

Νὰ εἶπες ὅτι κίνησιν ἔχουσιν ὥσπερ ζῶντα,

Νὰ εἶπες, ἀντὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Εἶπες ἄν. Ἰδοὺ καὶ τρίτον παράδειγμα ἀπὸ τὸν αὐτὸν ποιητὴν,

Ἡ φύσις τοίνυν τῶν βροτῶν, εἰ ἐθεᾶτο τοῦτο,
Μεγάλως νὰ ἐπαίνεσεν, μεγάλως νὰ ἐθαυμάςην.

Ἀντὶ τοῦ Ἐπῄνεσεν ἂν καὶ Ἐθαυμάσατο ἄν.

Κἄποτε προσθέτουν τὸ ῥῆμα Ἔχω εἰς τὴν αὐτὴν δυνητικὴν σημασίαν, οἷον (ΘΡ),

Λέγω, ἂν ἔτυχε κανεὶς νὰ τὰ καλοσκοπίσῃ,
Τἀργόχειρα τὰ κάμνασιν πολλὰ ΝΑΧΕΝ φουμήσῃ,

ἤγουν Εἶχεν ἄν.

Νὰ, ἀντὶ τοῦ εὐκτικοῦ Εἴθε, οἷον ΘΚ,

Νάχεν ἀςράψην οὐρανὸς, νάχεν καὴν ἡ ὥρα,

ἤγουν Εἴθε εἶχεν ἀςράψειν, καὶ καῆν (καῆναι)! Τοιαῦτα εἶναι καὶ τὰ ἑξῆς ΒΧ,

Εἶπεν ἐξ ὅλης του καρδίας, ΝΑ μὴν εἶχα ἐγεννήθην,
Καὶ εἰς τῆς γῆς τὸ πρόσωπον ἄψυχος ΝΑ εἶχα εὑρέθην·
Εἰδὲ εὑρέθην ἔμψυχος, ὡς ξένος ΝΑ ἐγνωρίσθην·
Ἐπεὶ δ' ἡ φύσις ἔπλασεν καὶ αἴσθησίν μοι ἐδόκεν,
Τὸν κόσμον τὸν ἐγνώρισα, ΝΑ μὴ εἶχα γνωρίσῃ,
Καὶ εἰς τὸ ἐρωτόκαςρον πῶς ΝΑ μεῖχα σέβη.

Νὰ, ἐσήμαινε τὸν μέλλοντα χρόνον. Ζ.Αϊ.

Νὰ, ἀντὶ τοῦ Ὅτε ἢ Ὅταν, καθὼς καὶ ὁ σύνδεσμος Ἵνα (ὅθεν τὸ Νὰ) τῶν παλαιῶν ἐπιῤῥηματίζεται πολλάκις οἷον, ΒΧ,

ὩΡΑ οὐκ ἐδιέβαινε ΝΑ μὴ εὑρεθοῦν ἐντάμα,

ἤγουν, Ὥρα ὅτε (ὥρα ἐν ᾗ) δὲν εὑρίσκοντο ἐντάμα. Τοιαύτη εἶναι ἡ σύνταξις τοῦ εὐαγγελιςοῦ (Ἰωάνν. ις', 2) « Ἔρχεται ὩΡΑ, » ἽΝΑ πᾶς ὁ ἀποκτείνας ὑμᾶς δόξῃ λατρείαν φέρειν τῷ Θεῷ » τὸ ὁποῖον ὁ Γραικὸς μεταφραστὴς ἡρμήνευσε « Θέλει » ἔλθῃ ὥρα, ὍΠΟΥ καθ' ἕνας ὍΠΟΥ σᾶς σκοτώσει νὰ τοῦ » φανῇ πῶς φέρνει θυσίαν εἰς τὸν Θεόν. » Τὸ πρῶτον Ὅπου (γρ. Ὅπου) δὲν εἶναι τόσον βάρβαρον, ἐπειδὴ ἐμπορεῖ νὰ νοηθῇ χρονικῶς (Ἴδ. Ἄτακτ. τομ. Ι, σελ. 66 καὶ 134), Ὥρα Ὅπου, ἀντὶ τοῦ Ὥρα ἐν ᾗ. Μετάφραζε τὴν ὅλην ῥῆσιν, « Θέλει ἐλθεῖν » ὥρα, νὰ νομίζῃ ὅςις σᾶς φονεύσῃ, ὅτι λατρεύει τὸν Θεόν. »

ΝΕΡΑΔΕΣ, θεαὶ θαλάσσιαι, τὰς ὁποίας πιστεύει ἀκόμη ὁ ὄχλος, χωρὶς ὅμως νὰ γνωρίζῃ καλὰ ποῦ κατοικοῦν. ΘΡ,

Κυπαρισσοβεργόλικες ἄψεγες κόρες ἦσαν,
Νεράδες ἢ Ἀγγέλησες, καὶ πλέον ἐξεφησίσαν.

Ἴσ. ἦτο γραμμένον διὰ τοῦ υγ, Κυπαρισσοβεργόλυγες

(Ζ. Κυπαρισσοβεργόλικος). Ὕποπτον εἶναι καὶ τὸ τελευταῖον Ἐξεφησίσαν, πλὴν ἂν ἦτον Ἐξεφύσισαν, ἤγουν ὑπερέβησαν τὴν φύσιν καὶ τῶν Ἀγγελισσῶν καὶ τῶν Νεράδων.

Σήμερον προφέρομεν τετρασυλλάβως, Νεραΐδες (Ἑλλην. Νηρηΐδες, Néréïdes) καὶ μὲ τὸ πλεοναστικὸν α, Ἀνεραΐδες. Ἐπονομάζονται καὶ Καλαὶ ἀρχόντισσαι (belles dames), κατ' εὐφημισμόν.

ΝΕΡΑΪΔΕΣ. Ζ. Νεράδες.

ΝΕΡΟΥΛΟΣ, ὑδατώδης, τὸ ἐναντίον τοῦ πηκτοῦ. 2) Οἶνος νερουλὸς, ἤγουν μιγμένος μὲ νερὸν (Οἶνος ὑδαρὴς, κατὰ τοὺς παλαιοὺς), ἢ Νεροκοπημένος, ὡς τὸν ὀνομάζει ὁ Πτωχοπρόδρομός (Ἄτακτ. τόμ. Ι, σελ. 246). Ἡ λέξις, ἀπὸ τὸ ἄχρηστον Νερυλὸς, ὡς ἀπὸ τὸ Παχυλὸς καὶ Βαθυλὸς λέγομεν Παχουλὸς καὶ Βαθουλός.

ΝΕΩΣΤΙ, ἐπίρρ. πρὸ μικροῦ, πρὸ ὀλίγου (nouvellement, depuis). Ἔλεγαν καὶ Νεωστὰ, καὶ κατὰ συγκοπὴν, Νωστά· διότι τὴν ἑλληνικὴν παροιμίαν « Ἄρτι μῦς πίττης » γεύεται » εὕρηκεν ἐξηγημένην ὁ Δουκάγγιος (λέξ. Γεύγειν) « Ὁ ποντικὸς γεύγεται νωστὰ τὴν πίτζαν. »

ΝΙΨΙΔΙΑ (Ζ. Εὐθειάζω) Ἑλλην. Στιλβώματα, ὡς τὰ ὀνομάζει ὁ Διοσκορίδης (Ι, 57), καὶ ὡς τὰ ὠνόμασε καὶ ὁ Πτωχοπρόδρομος (Ἄτακτ. Ι, σελ. 302).

ΝΟΙΩΝΩ καὶ Νοιώθω (sentir, s'apercevoir). Ζ. Καῦχος.

ΝΟΜΟΣ. Ἔξω ἀπὸ τὸν νόμον, μὲ ὑπερβολὴν, ἔξω ἀπὸ τὸ μέτρον. Ἡ φράσις εἶναι ἑλληνικὴ (Ἀριστοφάν. Πλοῦτ. σελ. 981).

——— καὶ γὰρ ἐκνομίως μ' ᾐσχύνετο,

διότι μ' ἐντρέπετο ἔξω τοῦ νόμου.

ΝΟΥΣ, δύναμις τῆς ψυχῆς νὰ νοῇ, νὰ γνωρίζῃ, νὰ κρίνῃ τὰ διὰ τῶν αἰσθήσεων προσβάλλοντα, καὶ νὰ συλλογίζεται περὶ αὐτῶν. ‘Ποῦ εἶναι, ἢ Ποῦ γυρίζει ὁ νοῦς σου; ἢ Ποῦ ἔχεις τὸν νοῦν σου; λέγομεν εἰς τὸν μὴ προσέχοντα εἰς τὰ λεγόμενα ἢ πρασσόμενα, μηδ' ἐνεργοῦντα ἀναλόγως εἰς αὐτά. « Ποῦ ποτ' εἶ φρενῶν » λέγει ἡ Χρυσόθεμις εἰς τὴν ἀδελφήν της Ἠλέκτραν (Σοφοκλ. Ἠλ. 390). Καὶ « Τάλαινα » ποῦ τὸν νοῦν ἔχεις; » ἡ Πραξαγόρα πρὸς μίαν ἀπὸ τὰς » συνεκκλησιαζούσας γυναῖκας (Ἀριστοφάν. Ἐκκλ. 156).

Ἔχω εἰς τὸν νοῦν μου, μελετῶ, ἐπιθυμῶ, μέλλω, οἷον (Θουκυδ. IV, 8) « Ἐν νῷ εἶχον... τοὺς ἔσπλους τοῦ » λιμένος ἐμφράξαι » Εἶχαν εἰς τὸν νοῦν νὰ φράξωσι τοῦ λιμένος τὰς ἐμβασίας. « Ἐν νῷ εἶχον ἀναστῆναι » (Πλατ. Εὐθυδ. σελ. 272). Εἶχα εἰς τὸν νοῦν μου νὰ σηκωθῶ. Ὁ Σοφοκλῆς (Οἰδ. Τυρ. 330) ποιητικώτερον,

——————— Ἀλλ' ἐννοεῖς
Ἡμᾶς προδοῦναι, καὶ καταφθεῖραι πόλιν;

‘Ἀλλ' ἔχεις εἰς τὸν νοῦν σου νὰ μᾶς προδώσῃς, καὶ ν' ἀφανίσῃς τὴν πόλιν;

Μοῦ ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν, ἤγουν ἐσυλλογίσθην νὰ πράξω τι, ὡς καὶ ὁ Δημοσθένης (Ἐπιστολ. Α' πρὸς Ἀθην.) « Τοῦτ' ἐμοὶ μὲν ἐπὶ νοῦν ἐλθεῖν γράψαι. » Ἀντὶ τούτου λέγομεν καὶ ἐλλειπτικῶς, Μοῦ, σοῦ, τοῦ, ἦλθε, ὡς καὶ οἱ παλαιοί· « Τί σοι ἐπῆλθε νόμον ποιήσασθαι μήτε κρεῶν μήτε » κυάμων ἐσθίειν; » λέγει τὶς εἰς τὸν Πυθαγόραν (Λουκιαν. Ὄν. ἢ Ἀλεκτρ. § 18). ‘Τί σου ἦλθε νὰ νομοθετήσῃς τὴν ἀποχὴν τῶν κρεάτων καὶ τῶν κοκκίων; Οὕτως ἔλεγαν « Τὸ ἐπελθὸν » ἀπεκρινάμην αὐτοῖς » (ὁ Αὐτ. Περὶ τῆς Περεγρ. τελευτ. § 39). Τοὺς ἀπεκρίθην ὅ,τι μου ἦλθε. Βάλλω εἰς τὸν νοῦν μου,

συλλογίζομαι, φροντίζω, οἷον Μὴ τὰ βάλης πλέον εἰς τὸν νοῦν σου, ἤγουν μὴν ἐνοχλῆσαι, μὴ φροντίζῃς δι' αὐτά· ὡς ὁ Σοφοκλῆς (Οἰδ. Τυρ. 975),

> Μὴ νῦν ἔτ' αὐτῶν μηδὲν ἐς θυμὸν βάλῃς.

Δεν εἶναι χρεία νὰ ἀναφέρω τὰς λοιπὰς συνήθεις φράσεις τῶν παλαιῶν, Ἐν θυμῷ βάλλεσθαι, Μετὰ φρεσὶ βάλλεσθαι, Ἐν νόῳ τιθέναι (Ἴδ. τὰς εἰς τὸν Ἰσοκράτ. σημ. σελ. 140. 185, 262, καὶ τὰς εἰς τὸν Στράβων. τόμ. IV, σελ. 259).

Βλέπε μὴ χάσῃς τὸν νοῦν σου, οἷον (Σοφοκλ. Ἀντιγ. 663),

> Μή νῦν ποτ', ὦ παῖ, τὰς φρένας ὑφ' ἡδονῆς
> Γυναικὸς οὕνεκ' ἐκβάλῃς ———

Μοῦ ἐπῆρε τὸν νοῦν, ἤγουν μ' ἔκβαλεν ἀπὸ τὰς φρένας. Ὁ Πλάτων λαλῶν περὶ τῶν ποιητῶν (Ἴων. σελ. 534) λέγει, « Ὁ θεὸς, ἐξαιρούμενος τούτων τὸν νοῦν, τούτοις χρῆται » ὑπηρέταις. »

Ὀλίγος νοῦς εἶναι, ἢ Ὀλίγον νοῦν ἔχει (Ἀριςοφάν. Ἐκκλ. 746),

> ——————— Κακοδαίμων ἄρα
> Ἀνὴρ ἔσομαι, καὶ νοῦν ὀλίγον κεκτημένος.

Ἔχω τὸν νοῦν μου. Οἱ παλαιοὶ ἔλεγαν, Προσέχω τὸν νοῦν, ἢ Προσέχω μόνον, ἐλλειπτικῶς· ἡμεῖς ἐξεναντίας πάντοτε ἐλλειπτικῶς τῆς αἰτιατικῆς, Προσέχω εἰς τοὺς λόγους σου, ἢ ἀνελλιπῶς, μὲ τὸ ἀπρόθετον ῥῆμα, Ἔχω τὸν νοῦν μου εἰς τοὺς λόγους σου.

Ἔχω ἀλλοῦ τὸν νοῦν μου· τὸ ἐναντίον τοῦ Προσέχω, οἷον (Πλάτ. Θεαγ. σελ. 129) « Ἐπιτηρήσας ἄλλοσε τὸν

» νοῦν ἔχοντα. » Καὶ κωμικώτερον, « Ποῦ ταξιδεύει ὁ νοῦς σου; λέγομεν εἰς τὸν μὴ ἀκούοντα μὲ προσοχὴν, ὡς ἔλεγεν ὁ Ἀριστοφάνης (Ἱππ. 1118) εἰς τὸν ἄστατον δῆμον τῶν Ἀθηναίων,

> Πρὸς τόν τε λέγοντ' ἀεὶ
> Κέχηνας· ὁ νοῦς δέ σου
> Παρὼν ἀποδημεῖ.

Ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν του, κυρίως λέγομεν περὶ ἐλευθερωθέντος ἀπὸ νόσον παραφροσύνης, καὶ μεταφορικῶς περὶ τοῦ λαλοῦντος ἢ πράσσοντος, ὡς οἱ παραφρονοῦντες, « Πένθος » τε τὴν τοῦ Αἴαντος μανίαν ἐπριοῦντο, καὶ τὰ μαντεῖα ἱκέ» τευον χρῆσαι, πῶς ἂν μεταβάλλοιτο καὶ εἰς νοῦν ἔλθοι. » (Φιλόστρατ. Ἡρωϊκ. σελ. 721).

Συχνὴ χρῆσις τῆς φράσεως, Ἔλα εἰς τὸν νοῦν σου, λεγομένη πρὸς τὸν ὁπωσδήποτε ἀτακτοῦντα.

Φράσις ἴσως μόνης τῆς γλώσσης μας ἰδία, Κάμνω ἔξω νοῦ, ἢ (ἐπιῤῥηματικῶς), Ἔξωνοῦ. Ἰσοδυναμεῖ μὲ τῶν παλαιῶν τὸ Προσποιοῦμαι συνταγμένον μὲ τὴν ἄρνησιν ἢ μὲ τὴν ἀπαγόρευσιν, καὶ ἑρμηνεύεται εἰς τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν διὰ τοῦ dissimuler, ἢ λεκτικώτερον διὰ τοῦ faire semblant de.... Παραδείγματος χάριν, ταύτης τῆς γνώμης (παρὰ Λουκιαν. Ζ. Τραγωδ. § 53),

> Οὐδὲν πέπονθας δεινὸν, ἂν μὴ προσποιῇ,

τὸ κατὰ λέξιν νόημα εἶναι, Δὲν ἔπαθες τίποτε κακὸν, ἂν δείχνῃς ὅτι δὲν τὸ αἰσθάνθῃς, ἂν προσποιῆσαι ἀναισθησίαν τοῦ κακοῦ, si tu fais semblant de n'en avoir été point affecté, συντομώτερον, Ἂν κάμῃς ἔξωνοῦ. Καὶ σημείωσε ὅτι τὸ Κάμῃς ἐδῶ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ χυδαιέστερον Καμώνεσαι (dissimuler), δηλωτικὸν τοῦ Προσποιῇ. Κάμνω ἔξωνοῦ,

εἶναι ἐλλειπτικὸν τοῦ ἄρθρου, ἀντὶ τοῦ Κάμνω τὸν ἔξω νοῦ, ἤγουν προσποιοῦμαι τὸν ὄντα ἔξω νοῦ, ὡς λέγομεν Κάμνω τὸν σοφὸν, τὸν πλούσιον, προσποιοῦμαι δηλαδὴ σοφὸς, πλούσιος, χωρὶς νὰ ἔχω πλοῦτον ἢ σοφίαν. Ζ. Κάμνω, καὶ Καμόνομαι.

ΝΥΚΤΟΚΟΠΙΑΖΩ (Ζ. Ξεπέφτω). Καλὴ λέξις νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὴν γλῶσσαν, σημαίνουσα τὸ Lucubro, ἢ Elucubro τῶν Ῥωμαίων (passer la nuit à travailler).

ΝΥΜΦΕΥΜΕΝΟΣ. Ζ. Ὑπανδρευμένος.

Ξ.

Ξ, στοιχεῖον, ἀντὶ τοῦ Τ, οἷον Κλεμαξίδα ἢ Κλημαξίδα (ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ Κληματὶς, ἴδος), ὄνομα φυτοῦ. Οὕτως ὀνομάζεται σήμερον, κατὰ τὸν Στακούσιον (Stackhouse), τὸ Viburnum lantana (Γαλλ. *espèce de* Viorne).

ΞΕΖΕΥΩ (γρ. Ξεζεύγω), λύω ἀπὸ τὸν ζυγὸν (dételer); Μεταφορικῶς δὲ, χωρίζω (séparer, désunir), ΘΡ,

Καὶ ξέζευσε τ' ἀνδρόγυνα καὶ ὀρφάνευσε παιδάκια.

Ζ. Ἀποζεύγω.

ΞΕΜΑΥΛΙΖΩ. Ζ. Ἀνέγλυτη.

ΞΕΝΙΤΕΥΩ, οὐδετέρως, καὶ συνηθέστερον Ξενιτεύομαι, ὑπάγω, ἢ διατρίβω εἰς ξένην χώραν. Λέξις σπανία εἰς τοὺς παλαιοὺς, συχνοτέρα εἰς τὸν παρακμάζοντα ἑλληνισμὸν, σημαίνουσα τὸ παλαιὸν Ἀποδημῶ. Πρῶτος ἴσως τὴν ἐμεταχειρίσθη ὁ Στράβων (XIV, σελ. 673) εἰς τὴν σημασίαν τοῦ διατρίβω εἰς ξένην χώραν, ἔξω τῆς πατρίδος, « Οὐδ' αὐτοὶ » οὗτοι μένουσιν αὐτόθι, ἀλλὰ καὶ τελειοῦνται ἐκδημήσαντες, » καὶ τελειωθέντες ξενιτεύουσιν ἡδέως. » Ἴδε καὶ τὸν Ἡλιόδωρον (Αἰθιοπικ. VII, σελ. 276).

ΞΈΝΟΣ (étranger). Εἰς τὰ ξένα (πληθυντ. οὐδετ.), ἐλλειπτικῶς τοῦ μέρη ἢ χωρία, ὡς καὶ τῶν παλαιῶν τὸ « Ἐπὶ » ξένης » κατ' ἔλλειψιν τοῦ γῆς, ἢ χώρας, καὶ τῶν Γάλλων τὸ dans l'étranger. ΣΦ,

Καὶ ἀφ' ὅτις ἐντροπιάσθηκα καὶ χάθην μετὰ σένα,
Κάλλιόν μού τον νάχα ξορισθῆν καὶ νάχα πᾶ ςὰ ξένα.

ΞΕΝΟΎΡΑ. Ζ. Πεζούρα.

ΞΕΝΟΧΆΡΑΓΟΣ. Ζ. Χαραγή.

ΞΕΠΈΦΤΩ, ἀπὸ τὸ παλ. Ἐκπίπτω (déchoir). Ὀλίγη εἶναι ἡ χρῆσίς του εἰς τὴν κυρίαν σημασίαν τοῦ ἁπλοῦ Πίπτω (tomber).

Μεταφορικῶς, Ἔπεσεν ἢ Ἐξέπεσεν ἡ τιμὴ τινὸς πράγματος, ὅταν πωλῆται εὐθηνότερα ὅσου ἐπωλεῖτο πρότερον. « Αἱ τιμαὶ τῶν ὠνίων πεσοῦσαι » εἶπεν ὁ Πλούταρχος (Πομπ. § 26, σελ. 124).

Τὸ μεταχειριζόμεθα ἔτι, φανερόνοντες τὴν μεταβολὴν ἀπὸ πλοῦτον εἰς πενίαν, οἷον, ΘΡ,

Καὶ νὰ νυκτοκοπιάζουσι, νὰ κάμνουσιν, νὰ διόχουν,
Διὰ νὰ μὴ ξεπέσουσιν ἀπὸ τὸν βίον ἀπόχουν.

Καὶ ἐδῶ σημείωσε, ὅτι ὁ ποιητὴς τὸ ἐμεταχειρίσθη ἐντελῶς, Ξεπέσουσιν ἀπὸ τὸν βίον, ἤγουν ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντά των, ὡς καὶ οἱ παλαιοί. « Ἐκπεπτωκότα ἐκ τῶν ἐόντων, ἔχοντά τε » οὐδὲν, εἰ μὴ ὅσα πτωχὸς » εἶπεν ὁ Ἡρόδοτος (ΙΙΙ, 14) περί τινος δυστυχήσαντος..Τὸ μεταχειριζόμεθα ὅμως καὶ ἐλλειπτικῶς, ἢ κἂν προσυπακούοντες ἀπὸ τὰ προηγούμενα τὴν ἀναπλήρωσίν του, οἷον Ἦτο πλούσιος, ἀλλ' ἐξέπεσε.

Ἐξέπεσεν ἀκόμη, ἀντὶ τοῦ ἐχάθη ἢ ἐξετοπίσθη, οἷον Μοῦ ἐξέπεσε τὸ μαχαίριον, τὸ βιβλίον, τὸ γράμμα.

» Γράμματα γὰρ ἐξέπεσεν αὐτοῦ » (Πλουταρχ. Δημοσθ. § 31, σελ, 227).

Ἕως ἐδῶ ἡ χρῆσις τοῦ ῥήματος ἦτον ἀμετάβατος ἢ ἐλλειπτική. Ἀλλ' ἔχει καὶ σημασίαν ἐνεργητικὴν τοῦ Ἀφαιρῶ (déduire, rabattre), οἷον, Μοῦ ἐξέπεσε δέκα φράγκα ἀπὸ τὸν λογαριασμόν.

ΞΈΡΑΙ (αἱ), τόποι θαλάσσης ἀνάβαθοι, ἔχοντες ὑψώματα ἄμμου, ἢ πετρῶν, καὶ διὰ τοῦτο κινδυνώδεις εἰς τοὺς πλέοντας, Τὸ πλοῖον ἐκάθισεν ἢ ἐκτύπησεν εἰς τὰς ξέρας, Ὁ καραβοκύριος ἔῤῥηξε (ὄχι ἔῤῥιψε) τὸ πλοῖον εἰς τὰς ξέρας. Πολλοὶ λέγουν βαρβάρως, Τὸ πλοῖον ἐβεςήρισεν ἢ ἐβιςήρισεν, ἀπὸ τὴν ταυτόσημον Ἰταλικὴν λέξιν investire (échouer).

ΞΕΡΑΊΝΩ ἢ Ξηραίνω, ἐναντίον τοῦ Ὑγραίνω. Ἐξεράνθην ἢ Ἐξηράνθην νὰ γελῶ, μεταφορικῶς, ἀντὶ τοῦ, μὲ ὑπερβολὴν ἐγέλασα, καὶ τοῦτο, διότι ὁ ὑπερβολικὸς γέλως κινεῖ καὶ κενόνει τὰ ὑγρὰ, οἷον τὰ σάλια, τὰ δάκρυα, τὸ οὖρον. Ἡ αὐτὴ μεταφορὰ εὑρίσκεται καὶ εἰς τῶν παλαιῶν τὸ Αὐαίνω, συνώνυμον τοῦ Ξηραίνω (Ἀριςοφ. βατράχ. 1089),

——————— ὥς' ἐπαφαυάνθην
Παναθηναίοισι γελῶν, ———

ὥςε κατεξηράνθην νὰ γελῶ εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Παναθηναίων.

ΞΕΡΟΧΑΜΝΟΥ͂ΜΑΙ. ΞΕΡΟΧΑΜΝΊΖΟΜΑΙ. Ζ. Ξηροτανιοῦμαι.

ΞΕΣΚΑΛΏΝΩ. Ζ. Ῥάσσω.

ΞΕΣΠΆΖΟΜΑΙ (Ζ. Κεφαλόνω), Γρ. Ξυσπάζομαι, ὡς τὸ γράφει ὁ ποιητὴς τοῦ Ἀπολλ. τοῦ ἐν Τύρ.,

Ὁ δάσκαλος τῆς γιατρικῆς ἄνοιξε τὴν κασέλα,
Τὴν ὥραν ἐξυσπάςηκεν, ὡς εἶδε τὴν κοπέλα.

Κοπέλα, ὡς ἔτι καὶ σήμερον, σημαίνει, Κόρην (jeune personne). Τὸ δὲ οὐδέτερον Κοπέλιον, δοῦλον, ὑπηρέτην (esclave ἢ domestique), ὡς δηλοῖ καὶ ὁ ἑξῆς στίχος (Δουκάγγ. σελ. 712),

Εγίνη δοῦλος ὁλονῶν, καὶ καθενὸς κοπέλη.

Ὁ Σομαυέρας προσθέτει, ὅτι τὸ Κοπέλιον σημαίνει καὶ τὸ παλληκάριον, ἤγουν τὸν νέον (ὡς ἡ Κοπέλα τὴν νέαν), καὶ μεταφορικ. καὶ τὸν ἀνόητον. Ἀλλὰ τὸ Κόπελος ἐσήμαινεν ἀκόμη εἰς τοὺς Γραικορωμαίους καὶ τὸν νόθον (bâtard), ὡς λέγει ὁ σχολιαστὴς τοῦ Σοφοκλέους (Ἠλέκτρ. 325), « Τοῦ » γνησίου ἐναντίον ὁ φυσικὸς, ὁ λεγόμενος Κόπελος, τοῦ » δὲ φύσει υἱοῦ, ὁ θέσει, ἤγουν ὁ υἱοθετούμενος, » καὶ τὸ μαρτυρεῖ καὶ ὁ Μοσχόπουλος (εἰς τὸν Δουκάγγ. αὐτόθ.).

Τὸ Κοπέλα καὶ τὸ Κοπέλιον, ἀναλογεῖ μὲ τὸ Παῖς τῶν παλαιῶν, τὸ σημαῖνον τὸ παιδίον, καὶ τὸν ὑπηρέτην, (ὡς τῶν Γάλλων τὸ garçon), καὶ μὲ τὴν Παιδίσκην, ἥτις ἐσήμαινε καὶ τὴν Κόρην, καὶ τὴν δούλην ἢ θεράπαιναν, ὡς ἀκόμη καὶ τὸ Λάτρις, μὲ τὸ ὁποῖον ἐσήμαιναν καὶ τὸν θεράποντα ἢ τὴν θεράπαιναν. Παράγεται, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, ἀπὸ τὸ Κόπτομαι, ὅθεν ὁ Κόπος καὶ τὸ Κοποῦμαι, τὸ κοπιάζω; Κόπελος, ὁ δυνατὸς νὰ φέρῃ κόπους, διὰ τὴν ἡλικίαν, καὶ ὑποκείμενος ἀκόμη, ἂν ἡ τύχη τὸν ἐδούλωσε, νὰ κόπτεται, ἤγουν νὰ ξυλοκοπῆται. Παρομοίαν γένεσιν ἔχει καὶ τὸ Δμώς, ὁ δοῦλος, ἀπὸ τὸ Δαμάζω, ἴσως δὲ καὶ ὁ Λάτρις ἀπὸ τὸ ἐπιτατικὸν λα καὶ τὸ Τρίβω, ὁ πολλὰ τριβόμενος.

Ἡ δὲ σημασία τοῦ Κόπελος, ὁ νόθος, πιθανὸν ὅτι προῆλθεν ἀπὸ τοῦτο, ὅτι οἱ δεσπόται σιμὰ τῶν ἄλλων ἀδικιῶν τῶν εἰς τὰς ἀγοραστὰς κοπέλας δούλας, καὶ τὰς βιάζουν, καὶ διὰ πλήρωσιν

τῆς παρανόμου των ἐπιθυμίας, καὶ διότι τὰ ἀπ' αὐτὰς γεννώμενα μένουν καὶ αὐτὰ δοῦλοι καὶ κοπέλια τοῦ τυράννου. Ἔπρασσαν καὶ παλαιὰ, ὅ,τι πράσσουν σήμερον οἱ δεσπόται εἰς τοὺς δούλους.

ΞΕΤΡΑΧΗΛΪΖΩ. Ζ. Φυλλοκάλαμον.

ΞΕΤΡΕΧΩ ἢ Ἐξετρέχω, Ἐκτρέχω, γυρεύω, ζητῶ μὲ προθυμίαν (courir après), οἷον ΣΦ,

Εἰς τὴν ἀρχήν της τῆς πολιτικῆς πριχοῦ τὴν ἐγνωρίσουν,
Ὅλοι τὴν ἐξετρέχουσιν, ὡς διὰ νὰ τὴν χαρίσουν·
Καὶ ὅποιον εὕρῃ πελελὸν, καὶ ἔχει νὰ τὴν χαρίζῃ,
Μὲ λόγια καὶ μὲ πράγματα σὰν μύλον τὸν γυρίζει.

Ζ. Πελελὸς, καὶ Πριχοῦ.

ΞΕΤΡΥΠΟΝΩ, Ἀόριϛ. Ἐξετρύπωσα. Ἐκβάλλω ἀπὸ τὴν τρύπαν, ἐνεργητικῶς, ἢ ἐκβαίνω ἀπὸ τὴν τρύπαν, οὐδετέρως (Ἀριϛοφάν. Ἐκκλησιαζ. 337),

——— οὐ γὰρ ἔνδον οὖσα τυγχάνει,
Ἀλλ' ἐκτετρύπηκεν λαθοῦσά μ' ἔνδοθεν.

ΞΕΦΑΝΤΟΤΟΠΟΣ, lieu propre aux divertissemens, lieu de récréation. Ἑλλην. Ἡβητήριον,

ΞΕΦΑΝΤΩΝΩ (se divertir), οἷον ΒΧ,

Μετὰ δὲ τὴν παραδρομὴν μέρας κἂν δεκαπέντε,
Ἦλθε καιρὸς κ' ἠθέλησεν ὁ ῥήγας νὰ εὔγῃ ἔξω·
Καὶ πέρνει καὶ τὴν ῥήγενα εἰς παραδιάβασίν των·
Καὶ τὴν Χρυσάτζαν εἴπασιν νὰ πᾶ νὰ ξεφαντώσῃ.

Τοῦτο ἐλέγετο ἑλληνιϛὶ, « Ἐν εὐπαθείαις εἶναι. » Ἴδε τὰς εἰς τὸν Ἡλιόδωρον (Αἰθιοπικ. Β', σελ. 291) σημειώσεις. Ῥήγας εἶναι ὁ βασιλεὺς, ἀπὸ τὸ Λατινικ. Rex (roi), ὡς καὶ Ῥήγενα, ἡ βασίλισσα, ἀπὸ τὸ Regina (reine).

ΞΕΦΑΝΤΩΣΙΣ (divertissement, récréation), οἷον, ΒΧ,

Ἐποίκαν καὶ ξεφάντωσαν, ἐπαίξαν ἐχορέψαν.

ΞΕΦΗΣΙΖΩ. Ζ. Νεράδες.

ΞΕΨΥΧΩ. Ζ. Ἀφ' οὗ.

ΞΗΜΕΡΩΜΑ, Ἐξημέρωμα (la naissance, *ou* l'aube du jour), οἷον (Ἀπολλ. ὁ ἐν Τυρ.),

Καὶ πρὸς τὰ ξημερώματα ἔχασαν τὸ τιμώνη.

Ἐξημέρωμα, ῥηματικὸν τοῦ ἀπροσώπου Ἐξημερόνει (ἀπὸ τὸ Ἐξημερόει), ἤγουν γίνεται, ἔρχεται, διαδέχεται τὴν νύκτα ἡ ἡμέρα. Καὶ τῆς διαδοχῆς ταύτης ἄγγελοι εἶναι μάλιστα οἱ πετεινοί· ὅθεν ἔδωκαν ἀφορμὴν καὶ εἰς τὴν παροιμίαν, « Ὁπόυ εἶναι πολλοὶ πετεινοί, ἀργεῖ νὰ ἐξημερώσῃ, » διδάσκουσαν, ὅτι καὶ εἰς τὰ ἔργα καὶ εἰς τὰς πράξεις μας χρεωστοῦμεν νὰ μεταχειριζώμεθα τόσα μέσα καὶ τόσους ἐργάτας, ὅσους ἀπαραιτήτως ἀπαιτεῖ τὸ ἔργον· οἱ πλειότεροι τῆς χρείας γίνονται ἐμπόδια μᾶλλον παρὰ συνεργοὶ τοῦ ἔργου.

Τὸ Τιμώνη (Τιμόνιον, Ἑλλην. Πηδάλιον) εἶναι λέξις Ἰταλικὴ, timone (timon, gouvernail), γεννημένη ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν temo, onis.

ΞΗΡΑ (ἡ), λαμβάνεται οὐσιαστικῶς εἰς ταύτην τὴν φράσιν, Διὰ ξηρᾶς, ἢ διὰ θαλάσσης. (par terre *ou* par mer).

ΞΗΡΟΠΟΤΑΜΟΣ. Ζ. Ξηρός.

ΞΗΡΟΣ (Ἰωνικῶς Ξερός). Ἐπίθ., ὅστις δὲν ἔχει παντάπασιν, ἢ ἔχει ὀλίγην ὑγρότητα· Ξηρὸν ξύλον, καὶ παροιμία, Σιμὰ εἰς τὸ ξηρὸν καίεται καὶ τὸ χλωρόν. Καλοκαίριον ξηρὸν, εἰς τὸ ὁποῖον δὲν ἔβρεξεν, ἢ ἔβρεξεν ὀλίγον. Κρᾶσις ξηρὰ, Ποταμὸς ξηρὸς, καὶ διὰ μιᾶς λέξεως,

Ξηροπόταμος, ἢ οὐδετέρως, Ξηροπόταμον. 2) Λέγεται ἀκόμη καὶ διὰ φαγήσιμα ξηραινόμενα ἐπίτηδες, καὶ φυλασσόμενα εἰς χρῆσιν, οἷον Σῦκα, Ἀπίδια, Δαμάσκηνα ξηρά. 3) Ἀντὶ τοῦ μόνος. Τρώγει ξηρὸν ψωμί, ἤγουν μόνον ψωμίον χωρὶς προσφάγιον. 4) Μεταφ. δι' ἄνθρωπον, ὅςις πάσχει ὑπερβολικὴν ἔκπληξιν ἢ καταισχύνην εἰς ἄκουσμά τι, Ἔμεινα ξηρὸς, ὅτε τὸ ἤκουσα

ΞΗΡΟΤΑΝΙΟΥ͂ΜΑΙ (γρ. Ξηροταννύομαι). Λέγεται καὶ Ξηροχαμνοῦμαι καὶ Ξηροχαμνίζομαι καὶ Χαμουδιάζομαι. Τὸ τελευταῖον ἔγινε κατὰ ἀποβολὴν τοῦ σ ἀπὸ τὸ Χασμωδιάζομαι (Ἑλλην. Χασμῶμαι). Ζ. Ἀποκορδίζομαι.

ΞΙΦΑΡΙΟΝ, Ἑλλην. Ξιφίον, épée. Ζ. Ἧμαι.

ΞΟΔΙΑΖΩ. Ζ. Ἐξοδιάζω.

ΞΥΛΙΑΖΩ. Ζ. Ἀποξυλόνω.

ΞΥ͂ΛΟΝ. Ζ. Δίδω.

ΞΥΛΟΝΩ. Ζ. Ἐξηλόνω.

ΞΥΛΟΣΟΦΩ͂, κάμνω τὸν φιλόσοφον, χωρὶς νὰ ἦμαι, οἷον (παρὰ Δουκαγγ. λέξ. Χωριάτης),

Μηδὲν ξυλοσοφῇς πολλὰ, ὅτι χωριάτης εἶσαι.

Ἀκολούθως ἤθελ' ὀνομασθῆν καὶ Ξυλόσοφος, ὁ τοιοῦτος φιλόσοφος καὶ Ξυλοσοφία, ἡ σοφία του, κατὰ παρῳδίαν, ὁμοίαν τῶν νεωςὶ πλασμένων, ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς τῆς παιδείας Γαλλικῶν λέξεων philosophailler (ξυλοσοφῶ), philosophiste (ξυλόσοφος), καὶ philosophisme (ξυλοσοφία) εἰς περίγελων τῶν φωτισμένων ἀνδρῶν. Εἴχαμεν καὶ ἡμεῖς ὀλίγους τινὰς τοιούτους φωτοφόβους, καὶ πολὺ πλέον ἐμπείρους ὀνοματοθέτας, ἐπειδὴ ὠνόμασαν τὴν Φιλοσοφίαν, Φιλοζοφίαν (amour des ténèbres)· ἀλλὰ, κατ' εὐτυχίαν, ἀπέθαναν χωρὶς διαδόχους. Αἰωνία των ἡ μνήμη!

ΞΥΣΠΑΖΟΜΑΙ (καὶ ὄχι Ξεσπάζομαι ἢ Ξηπάζομαι), διότι εἶναι ἀπὸ τὸ Συσπῶμαι, Αττικ. Ξυσπῶμαι. Ζ. Κεφαλώνω, καὶ Ξεσπάζομαι. (Ἴδε καὶ Ἄτακτ. Ι, σελ. 167).

Ο.

Ο στοιχεῖον ἀφαιρεῖται εἰς ἀρχὰς τινῶν λέξεων, οἷον, Δόντια, Νύχια, Φρύδια, ἀντὶ του Ὀδόντια, Ὀνύχια, Ὀφρύδια. — πλεονάζει (Ζ. Ὀχρά). — Λαμβάνεται εἰς τόπον τοῦ α, οἷον Δρομὶ ἀντὶ τοῦ Δράγμα (gerbe). — τοῦ ε, Ὀβριὸς, Ὀχθρὸς, Ὄξω, ἀντὶ τοῦ Ἑβραῖος, Ἐχθρὸς, Ἔξω. — τῆς ευ διφθόγγου, οἷον Ὄμορφος ἀντὶ τοῦ Εὔμορφος. — τοῦ η, οἷον Κάθομαι ἀντὶ τοῦ Κάθημαι. — τοῦ υ, οἷον Ὀγρὸς, ἀντὶ τοῦ Ὑγρός.

ὈΓΚΑΝΙΖΩ. Ζ. Ἀγκανίζω.

ὈΔΟΝΤΙΟΝ. Τὸν ἐλάλησα ἔξω ἀπὸ τὰ ὀδόντια, ἤγουν τὸν ἐλάλησα μὲ ὀργὴν καὶ ἀγανάκτησιν (sans aucun ménagement). Ὁμοιάζει τὴν Ὁμηρικὴν φράσιν (Ἰλιαδ. δ, 350), μὲ τὴν ὁποίαν ὁ Ὀδυσσεὺς ἀποκρίνεται εἰς τὸν Ἀγαμέμνονα, λέγων,

— Ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων!

Ποῖος λόγος σοῦ ἔφυγεν ἔξω ἀπὸ τὰ ὀδόντια! Λέγομεν ἀκόμη εἰς τὴν αὐτὴν ἔννοιαν, Τὸν ἔδειξα τὰ ὀδόντια, κατὰ μεταφορὰν ἀπὸ τὸν σκύλον, ὅςις τὰ δείχνει ὀργιζόμενος, ὅταν τὸν πλησιάζῃ τις ἄγνωςος. Τὴν αὐτὴν μεταφορὰν ἔχουν καὶ οἱ Γάλλοι, montrer les dents à quelqu'un.

ΟἸΚΟΚΥΡΙΟΣ, (καὶ κατὰ συγκοπὴν Οἰκοκύρις ἢ Οἰκοκύρης (maître de la maison), Τὸ θηλυκὸν Οἰκοκυρὰ (maîtresse de la maison). Ὅςις ἔχει γυναῖκα καὶ τέκνα, ἢ κἂν τέκνα, συγκατοικῶν μ' αὐτὰ, λέγεται Οἰκοκύρις (père de famille).

2) σχετικῶς πρὸς τὴν γυναῖκα, ἢ ἡ γυνὴ (οἰκοκυρὰ) πρὸς τὸν ἄνδρα. Οὕτως ἡ μὲν γυνὴ λέγει, Ὁ οἰκοκύρις μου, ἤγουν ὁ σύζυγός μου (mon époux), ὁ δὲ ἀνὴρ, Ἡ οἰκοκυρά μου, ἤγουν ἡ γυνή μου (mou épouse), οἷον (παρὰ Δουκαγγ. σελ. 245).

> Ἔζησεν Ἀπολλώνιος μὲ τὴν οἰκοκερά του
> Χρόνους ὀγδόντα μὲ τιμὴν ἦλθε ςὰ γερατιά του.

3) Ἄνθρωπος ἢ γυνὴ καταςαμένης ἡλικίας, σχετικῶς πρὸς νεώτερον ἢ νεωτέραν. Δὲν ἐντρέπεσαι, οἰκοκύρης ἄνθρωπος, νὰ λαλῇς οὕτως; 4) ἀντὶ τοῦ ἁπλοῦ, κύριος, ὅστις δηλαδὴ ἔχει ἐξουσίαν νὰ εἴπῃ ἢ νὰ πράξῃ ὅ,τι θέλει (être le maître de), Εἶσαι οἰκοκύρις νὰ κάμῃς ὅ,τ' ἀγαπᾷς. Τὸ Οἰκοκυρὰ ἐσήμαινεν ἀκόμη καὶ τὴν συνοικοῦσαν γαμικῶς μὲ ἄνδρα γυναῖκα, εἰς διάκρισιν τῆς ἀγάμου ἢ ἐλευθέρας. Ζ. Ἀνέγλυτη.

ὉΛΑΚΕΡΟΣ. Ζ. Ἀκέραιος.

ὈΛΙΓΟΝΟΜΑΙ, ἀπὸ τὸ Ἑλλην. Ὀλιγόομαι, μεταφορικῶς αἰσθάνομαι ἐλάττωσιν τῶν φυσικῶν δυνάμεων (défaillir). Τὴν αὐτὴν μεταφορὰν δίδει ὁ ποιητὴς εἰς τὸ ταυτόσημον ῥῆμα Μινύθω (Ὀδυσσ. δ', 467),

> ——————Μινύθει δέ μοι ἔνδοθεν ἦτορ.

2) ὀλιγοθυμῶ, ὀλιγοψυχῶ (se pâmer), οἷον, Ὠλιγώθην γελῶν, ἢ Ὠλιγώθην ἀπὸ τὰ γέλια. Τοῦτο εἶναι τὸ « Γέλῳ ἔκθανον » τοῦ Ὁμήρου (Ὀδυσσ. σ' 100). Ἴδε καὶ τὰς εἰς τὸν Ἡλιόδωρ. σημ. σελ. 171.

ὈΛΙΓΟΣ, ἐναντίον τοῦ Πολύς. Παρ' ὀλίγον, ἢ Ὀλίγον ἔλειψε. Καὶ ἐλλειπτικῶς, Ὀλίγον, οἷον, Παρ' ὀλίγον

νὰ χαθῶ, ἢ Ὀλίγον ἔλειψε νὰ χαθῶ, ἢ Ὀλίγον νὰ χαθῶ. Εὐριπίδης (Ἰφ. Ταυρ. 871),

> Παρὰ δ' ὀλίγον ἀμπέφυγες
> Ὄλεθρον.——————

καὶ Θουκυδίδης (VII, 71), « Παρ' ὀλίγον ἢ διέφευγον, ἢ « ἀπώλλυντο· » καὶ Αἰλιανὸς (IV, 8) « Καὶ ὀλίγου καὶ » τὴν πόλιν κατέλαβον » ἤγουν, ὀλίγον ἔλειψε νὰ κυριεύσωσι καὶ τὴν πόλιν. Εὑρίσκεται συχνὰ εἰς τοὺς παλαιοὺς, καὶ Μικροῦ, ἢ Ὀλίγου δεῖ, ἢ δεῖν.

Μὲ ὀλίγον (ἐλλειπτικῶς τοῦ Ἀργύριον) σημαίνει μὲ ὀλίγην ἔξοδον, ἢ δαπάνην. Ὁ φρόνιμος ἄνθρωπος μὲ ὀλίγον δύναται νὰ ζήσῃ. Μ' αὐτὸ συμπλέκεται πολλάκις καὶ τὸ Τίποτε. Ἐγὼ δύναμαι νὰ σοῦ τελειώσω τὴν ὑπόθεσιν μὲ ὀλίγον τίποτε. (Ἀριστοφαν. Πλουτ. 377),

> ——————ἐγὼ σοι τοῦτ' ἀπὸ σμικοῦ πάνυ
> Ἐθέλω διαπράξαι, πρὶν πυθέσθαι τὴν πόλιν,
> Τὸ στόμ' ἐπιβύσας κέρμασι τῶν ῥητόρων.

Ὀλίγον (peu, en petite quantité), λέγεται καὶ μὲ βάρβαρον ἀφαίρεσιν, Λίγον, οἷον, Ἀπὸ λιγοῦ (Ἀπ' ὀλίγου). Ζ. Μύρος. Ὀλιγούτζικον (Ἑλλην. Ὀλίγιστον) Ζ. Ῥάσσω.

ὈΛΙΓΟΤΡΩΓΩ. Ζ. Τρώγω.

ὈΛΟΡΘΟΣ, σύνθετον ἀπὸ τὸ Ὅλος, καὶ Ὀρθός. Ζ. Ὀρθός.

ὉΛΟΣ (tout). Δι' ὅλου (tout-à-fait). Ζ. Ὀποῦ. Τὸ Δι' ὅλου, γράφεται ὀρθότερον Διόλου, ὡς ἐπίρρημα. Εἰς παλαιὰ ἀντίγραφα εὑρίσκεται καὶ Διόλου, καὶ Δι' ὅλου.

ὉΛΟΤΕΛΑ (tout-à-fait, entièrement), ΣΣ,

> Λοιπὸν οὐδὲν ἐχάθησαν ὁλότελα οἱ φίλοι.

ὉΜΑΔΙΆΖΩ. Ζ. Μαδεύω.

ὉΜΆΔΙΝ, Ἑλλ. Ὁμοῦ (ensemble) ΘΚ,

> Ἐστράφησαν ὈΠΊΣΩ ΤΕΣ βλέπουν τοὺς ἀδελφοὺς των
> Ὁμάδιν μὲ τὸν κύριν των νὰ κλαίγουν νὰ θρηνοῦνται.

Τοῦ ὈΠΊΣΩ ΤΕΣ τὸ ἄρθρον εἶναι τὸ βάρβαρον θηλυκὸν Ταῖς ἀντὶ τοῦ Τῶν· διότι ὁ λόγος εἶναι περὶ παρθένων αἰχμαλωτισμένων ἀπὸ Τούρκους· ὡς περὶ ἀνδρῶν λέγεται Ὀπίσω τους, ἀντὶ τοῦ Ὀπίσω των.

.ὉΜΙΛΗΤΙΚΌΣ. Ζ. Ἀνομίλητος.

ὈΜΜΆΤΙΟΝ. Ζ. Ψυχή.

ὈΜΝΑΊΩ ἢ Ὀμνέω (jurer, faire serment), οἷον ΘΚ,

> Ὀμναίω σας εἰς τὸν θεὸν, καὶ ὅλοι πιστεύσατέ μοι.

Καὶ πάλιν ὁ αυτὸς ΘΡ,

> Καὶ ὁποῦ πέση εἰς αὐτὸ, ἂν οὐδὲ μετανιόση,
> Ὀμνέω [ναὶ] καὶ μὰ τὸ ναὶ, ἀλλοῦ τὸ θέλη νιόση.

Ζ. καὶ Δευτερογαμῶ.

Ἐτράπη τοῦ Ὀμνύω τὸ ῡ εἰς ε̄, καθὼς καὶ τὸ Ἄχυρα καὶ Πίτυρα, εἰς τὸ Ἄχερα καὶ Πίτερα. Ὁ Σομαυέρας ἔχει Ὀμνέω καὶ Ἀμώνω (γρ. Ὀμόνω), ἀπὸ τὸ Ὀμόω.

ὉΜΟΘΥΜΑΔΌΝ (unanimement). Ζ. Κεφαλώνω.

ὉΜΟΙΆΖΩ, ὅμοιον λέγω ἢ κρίνω, Ἑλλην. Ὁμοιῶ (assimiler, comparer). Συχνότερα ὅμως ἀμεταβάτ. εἶμαι ἢ γίνομαι ὅμοιος, Ἑλλην. Ὁμοιοῦμαι (ressembler). Τὸ Ὁμοιάζω (εἶμαι ὅμοιος) εἶναι τοῦ παρακμάζοντος Ἑλληνισμοῦ, οἷον τοῦ Εὐαγγελιςοῦ (Μάρκ. ιδ', 70) τὸ « Γαλιλαῖος

» εἰ, καὶ ἡ λαλιά σου ὁμοιάζει » ἤγουν εἶναι ὁμοία τῆς λαλιᾶς τῶν Γαλιλαίων.

Εἰς τοὺς παλαιοὺς τὸ Ὁμοιῶ εἶναι μεταβατικὸν, πλὴν εἰς τὸν Διοσκορίδην (III, 52), ἐὰν ἡ γραφὴ δὲν ἦναι σφαλμένη, « Τὸ οὖν ἄγριον πήγανον ὁμοιοῖ τῷ ἡμέρῳ. »

Οἱ Κρητικοὶ λέγουν, Δὲν ὁμοιάζει, εἰς σημασίαν τοῦ δὲν πρέπει, δὲν ἁρμόζει (il ne convient pas). Τρεῖς χιλιάδες σχεδὸν ἐτῶν ἐπέρασαν ἀποῦ ὁ Ὅμηρος ἔλεγεν Ἔοικεν (ὁμοιάζει) ἀντὶ τοῦ πρέπει (Ἰλιάδ. β', 190),

Οὔ σε ἔοικε, κακὸν ὥς, δειδίσσεσθαι,

Δὲν πρέπει νὰ φοβῆσαι, ὡς φοβοῦνται οἱ ἄνανδροι.

ὉΜΟΪΟΣ. Γνωστὴ εἰς ὅλους εἶναι ἡ παροιμία. « Ὅμοιος » τὸν ὅμοιον ἀγαπᾷ, » ἥτις ἔλαβεν ἀρχὴν καὶ αὐτὴ ἀπὸ τὸν Ὅμηρον (Ὀδυσσ. ρ' 218),

Ὡς αἰεὶ τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὁμοῖον.

Τοῦτο ἀληθεύει μάλιστα διὰ τοὺς χρηστοὺς πολίτας. Εὔκολα φιλιόνονται, εὐθὺς ἀποῦ καταλάβη ἕνας τοῦ ἄλλου τὴν διάθεσιν, εἰς κοινὴν τῆς πατρίδος ὠφέλειαν. Οἱ κακοὶ πολῖται φιλιόνονται κἄποτε καὶ αὐτοὶ διὰ νὰ συγκροτήσωσι φατρίας, ἢ νὰ κλέψωσι τὰ δημόσια, ἀλλ' ἡ φιλία των ὁμοιάζει τὴν φιλίαν τῶν λύκων.

ὉΜΟΝΟΙΆΖΩ, Ἑλληνιστὶ Ὁμονοῶ (être d'accord), (Ζ. Κατά). Ἀπὸ τὸ Ὁμόνοια, ἀναλόγως μὲ τοῦ παρακμάζοντος Ἑλληνισμοῦ τὸ Ὁμοιάζω (ressembler) ἀπὸ τὸ Ὁμοία, καὶ τῶν παλαιῶν τὸ Δοιάζω (douter) ἀπὸ τὸ Δοιά.

ὈΝΕΙΔΊΖΩ (reprocher). Ζ. Βοηθῶ.

ὌΝΤΩΣ, *συντασσόμενον μὲ τὰ ἐπίθετα, ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ* Φερωνύμως (portant son nom) *οἷον* ΒΧ,

——————————Δι' αὔτην τὴν αἰτίαν
Εἰσῆλθον κ' εἰς τὸ κάςρον σου, κάςρον καὶ ὄντως κάςρον.
Εὔμορφον ἔνι ἐξαίρετον, οὐκ οἶδα πούπετις τίτιον.

ὈΠΙΣΘΆΓΚΩΝΑ. ὈΠΙΣΘΑΓΚΩΝΊΖΩ. Ζ. Ἐξάγκωνα.

ὈΠΙΣΟΠΑΤΩ͂ (se traîner à la suite de quelqu'un, le suivre avec peine et à regret). Ζ. Ἴσως. Ἡ σημασία τοῦ ῥήματος τούτου ἀναλογεῖ μὲ τὸ Ἐφολκὸν εἶναι τῶν παλαιῶν (Ἀριςοφάν. Σφ. 268).

ὉΠΟΙ͂ΟΣ. Ζ. Ποῖοι.

ὉΠΟΥ͂, ἀντὶ τοῦ ὋΣ, Ἥ, ΤΌ, κ. τ. λ. (qui, que, lequel, laquelle, etc.) οἷον ΒΧ,

Ἐκεῖνος, ὁποῦ πρόθυμος ἦτον διὰ νὰ φεύγῃ,
Δι' ὅλου οὐκ ἐφαίνετο ἐκ τῆς ἱππηλασίας.

Καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς,

Μόνο γινώσκει τ' ὁ κριτὴς ὁποῦ σὲ τὸ ἔδωκεν.

Λέγουν καὶ Ποῦ (Ζ. Ἀναφέρνω). Τοῦ Δι' ὅλου ἡ γραφὴ ἤθελ' εἶσθ' ὀρθοτέρα ἐπιῤῥηματικῶς, Διόλου.

ὈΡΓΉ, θυμός (colère). Τὴν ὀργὴν τοῦ θεοῦ νὰ ἔχῃ! κατάρα, ἡ ὁποία ἔπρεπε νὰ λίπῃ ἀπὸ τὰ Λεξικὰ, ἂν ἔλιπεν ἀπὸ τῶν τιμίων ἀνθρώπων τὰ ςόματα· καθὼς καὶ ἡ ἀκόλουθος· Ὕπαγε εἰς τὴν ὀργὴν τοῦ θεοῦ! (Ἀριςοφάν. Πλουτ. 394.),

Οὐκ ἐς κόρακας, πλοῦτος παρὰ σοί;

Δὲν ὑπάγεις εἰς τὴν ὀργὴν τοῦ θεοῦ; Πλοῦτος εἰς ἐσέ!

ΟΡΘΑ ΚΟΠΤΑ. *Δύο ἐπιῤῥήματα συνταγμένα ἀσυνδέτως, σημαίνοντα κυρίως, ὅ,τι οἱ Γάλλοι λέγουν* d'estoc et de taille. *Τὸ μεταχειριζόμεθα μεταφορικῶς, οἷον* Τὸν ἐλάλησα ὀρθὰ κοπτά, *ἤγουν χωρὶς συςολὴν, καὶ δίχα νὰ κρύψω ἢ νὰ ὑποκριθῶ τὴν ἀλήθειαν* (s'expliquer sans façon, sans déguisement). *Συμφωνεῖ σχεδὸν μὲ τῶν παλαιῶν* Τὸ Εὐθυῤῥημονεῖν, *ἢ* Ἀποτόμως λέγειν· *καὶ πλέον ἴσως μὲ τοῦ Ἀποςόλου* (Β' Τιμοθ. β' 15) *τὸ* « Ὀρθοτομεῖν τὸν λόγον τῆς » ἀληθείας, » *τὸ ὁποῖον διαφόρως ἐξήγησαν οἱ Θεολόγοι.* Ἡ *Γραικικὴ μετάφρασις λέγει* « Ὀρθοκόπτωντας τὸν λόγον τῆς » ἀληθείας » Τὸ Ὀρθοκόπτωντας *ἐδῶ, σιμὰ τῆς ἀσαφείας εἶναι καὶ ἀρκετὰ χαμερπές.* Τὸ Ὀρθὰ κοπτὰ *πάλιν δὲν ἁρμόζει οὐδ' αὐτὸ εἰς τὸ Ἀποςολικὸν ὕφος.* Ἔχει *χρείαν ἑρμηνείας περιφραςικῆς.*

ΟΡΘΟΚΑΤΗΒΑΤΟΣ. Ζ. Ὀρθός.

ΟΡΘΟΣ, *ὁ ςέκων εἰς τοὺς πόδας του* (levé, qui est debout), *καὶ συνθέτως* Ὀλόρθος. 2) *μεταφορ. δίκαιος ἴσος* (Ζ. Εντροπαλός). Ἔχομεν *καὶ ἄλλο σύνθετον* Ὀρθοκαταίβατος *ἢ* Ὀρθοκατήβατος, *σημαῖνον τὸν ἔχοντα σῶμα ὄρθιον χωρὶς χάριν* (tout d'une pièce).

ΟΡΙΖΩ, *κυριεύω ἐξουσιάζω* (régner, dominer), *οἷον* ΘΚ,

> Αὐθέντης ἔνι δυνατὸς ὁ Τοῦρκος, ξεύρετέ το·
> Δύσιν τε καὶ Ἀνατολὴν ὁρίζει, πιςωθεῖτε.

(Ζ. *καὶ* Κροτισμός). 2) *προςάσσω* (commander, ordonner). Τί *ὁρίζεις* (que vous plaît-il ?). Ἂν ὁρίζῃς (s'il vous plaît, si vous l'ordonnez). Ζ. Λόγος *καὶ* Μαδεύω 3) Ὅρισε εἰς τὸ νοῖκόν μου *λέγει σεβαζόμενος, ἢ καὶ κολακεύων αἰσχρῶς, ὅςτις προσκαλεῖ ἀνώτερον τινὰ, τὸ ὁποῖον σημαίνει,* Ἔλα *εἰς τὸν οἶκόν μου* (viens chez moi), *μὲ ἐμ-*

φασιν τοῦ, ὅπου δύνασαι νὰ ὁρίζῃς, νὰ κυριεύῃς, νὰ προςάσσῃς, ὡς καὶ εἰς τὸν ἰδικόν σου.

ὈΡΈΓΟΜΑΙ. Ζ. Ῥέγεται.

ὈΡΙΣΜΌΣ (commandement, ordre). Εἶμαι εἰς τοὺς ὁρισμούς σου (je suis à vos ordres). Βασιλικὸς ὁρισμὸς (ordonnance du roi).

ὈΡΜΑΘΙΆ. Ζ. Ἀρμαθιά.

ὈΡΤΎΚΙΟΝ (caille). Διὰ τοῦ κ καὶ τὰ Λεξικὰ καὶ ἡ συνήθεια, ἀντὶ τοῦ Ὀρτύγιον (Ἀθην. IX, σελ. 393),

——— Ὡς δὴ σύ τι
Ποιεῖν δυνάμενος, ὀρτυγίου ψυχὴν ἔχων;

ἀπὸ τὸ πρωτότυπον Ὄρτυξ, γος. Ἦσαν ὅμως καὶ οἱ κλίνοντες διὰ τοῦ κ, Ὄρτυξ κος (Bekker, *Anecdot. græc.* pag. 1406), ὅθεν ἐσχηματίσθη τὸ σύνηθες Ὀρτύκιον.

ὈΡΦΑΝΕΎΩ μεταβατ. (rendre orphelin). Ζ. Ξεζεύω.

Τὸ Ὀρφανεύω σήμερον εἶναι ἀμετάβατον (devenir orphelin), καὶ τοῦτο μόνον γνωρίζουν τὰ Λεξικά μας. Εἰς χρείαν μεταβατικοῦ, κάλλιον νὰ μεταχειριζώμεθα τὸ παλαιὸν Ὀρφανίζω. Ὁ Ὅμηρος τὸ ἐδιάλυσε (Ἰλιαδ ζ, 431) εἰς τὸ Κάμνω ὀρφανὸν,

Ἀλλ' ἄγε νῦν ἐλέαιρε, καὶ αὐτοῦ μίμν' ἐπὶ πύργῳ,
Μὴ παῖδ' ὀρφανικὸν θείης, χήρην τε γυναῖκα.

Ὅςις ἀναγνώσῃ τοὺς λόγους τούτους τῆς Ἀνδρομάχης, χωρὶς νὰ σεισθῇ ἡ ψυχή του, μὴν ἀμφιβάλλῃ ὅτι ὠρφανίσθη ἀπὸ πᾶσαν αἴσθησιν καλοῦ, κ' ἔγινεν ἀληθῶς, Ὄνος πρὸς λύραν.

ὈΡΦΑΝΌΣ, ςερημένος τοὺς γονεῖς του, ἐὰν ἀπὸ τὸν

πατέρα μόνον, Ὀρφανὸς ἀπὸ πατέρα, ἐὰν ἀπὸ τὴν μητέρα, Ὀρφανὸς ἀπὸ μητέρα. Καὶ οὐδετέρως, Δὲν ἔχει πῶς νὰ θρέψῃ τὰ ὀρφανά του., ἢ τὰ ὀρφανά της. 2) μεταφορικ. ὁ μὴ ἔχων τὶ, Ὀρφανὸς ἀπὸ νοῦν, ὁ ἀνόητος· ἀπαράλλακτα ὡς ὁ Πλάτων (Ἀλκιϐ. II, σελ. 147) « Ὀρφανὸς δὲ ὢν ταύτης τῆς ἐπιστήμης »

Ὅς, Ἥ, Ὅ. Ἀόριστα ἄρθρα, ἢ μᾶλλον ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι (lequel, laquelle, lequel, ἢ qui, que). Ζ. Καρδιοφλόγησις, Κοντεύγω, καὶ Ῥάσσω.

ΟΣ (εἰς) καὶ ΩΝ λήγοντα ὀνόματα. Ζ. Ἄρχος, καὶ Δράκος.

ΟΥ δίφθογγος ἀντὶ τοῦ Ι οἷον Κρουκέλλιαν ἀπὸ τὸ Κρικέλλιον (ὑποκορ. τοῦ Κρίκος (anneau de fer), — τῆς ει διφθόγγου, οἷον Σουρόνω ἀπὸ τὸ Σειρόω, Σουσουράδα, ἀπὸ τὸ Σεισούρα (hochequeue), — τῆς ευ, οἷον Ὦφου, ἀπὸ τὸ Ὢ φεῦ! Ζ. τὰ λοιπὰ εἰς τὰ Ἄτακτα, Ι, σελ. 399.

ΟΥΓΙΑ. Τὸ Ἑλληνικὸν Οἶα ἢ Ὦα (ἀπὸ τὸ Οἶς ἢ Ὄϊς, τὸ πρόϐατον) ἐσήμαινε προϐέαν ἢ μηλωτὴν προϐάτου. Καὶ ἐπειδὴ προσέῤῥαπταν τὰ δέρματα τῶν ζώων τούτων εἰς τὰ φορέματα, ἐξαπλώθη ἡ σημασία, καὶ ὠνομάσθη Ὦα (ourlet, bordure, lisière) πᾶν ἄκρον ἐνδύματος, εἴτε ἀχώριστον αὐτοῦ, εἴτε καὶ προσραμμένον. Ἡ Ὦα ἢ Οἴα, ἐχυδαΐσθη εἰς τὸ Οὔγια ἢ Οὔϊα, σχεδὸν ὡς ἀπὸ τὸ Οἷος ἐπλάσθη τὸ χυδαῖον Ὅϊος ἢ Ὅγιας (ὅστις).

ΟΥΓΚΛΕΖΟΙ (Anglais). Ζ. Κοντεύγω.

ΟΥΔΕΝ, ἀντὶ τοῦ Δὲν, οἷον, ΒΧ,

> Ἡμεῖς καὶ τί τὸ κρύϐομεν, καὶ οὐδὲν σὲ τὸ λαλοῦμεν;

Καὶ πάλιν,

> Ἐγὼ τὴν Φεδροκάζαν μου ἄνδρα οὐδὲν τὴν δίδω.

Καὶ πάλιν,

Καὶ πῶς ἀπὸ τὸ σῶμά μου οὐδὲν ἐξανασπᾶται,
Νὰ τὴν ἐπάρῃ ὁ Ἄγγελος, ἐκ τὴν πολλήν μου λύπην;

ΟΥ̓Κ (ne). Ζ. Γρικῶ, Ἠμπορῶ, Ὁποῦ, καὶ Τάσσω.

ΟΥ̓ΛΗ. Ζ. Καῦχος.

ΟΥ̓ΡΑ (τὰ εἰς) τελευτῶντα ὀνόματα. Ζ. Πεζοῦρα.

ΟΥ̓ΡΑΝΟΔΡΟΜΟΣ (qui parcourt le ciel). Ζ. Νά.

ὈΦΕΛΛΙΟΝ. Ζ. Φελί.

ὈΧΘΡΟΣ. Ζ. Ἐχθρός.

ὈΧΡΑ, οἷον ΘΡ,

Πλουμάκια καὶ πλατύφυλλα μὲ τέχνην καὶ μὲ πρᾶξιν,
Ἐπάνω εἰς ψιλὰ λινὰ λογιὲς ὀχραῖς μετάξιν.

Πλουμάκια, ἢ Πλουμία, ἔλεγαν τὰ εἰκονιζόμενα εἰς πανίον διὰ κεντήσεως ἄνθη ἢ ζῶα. Καὶ Πλουμίζω τὸ Κεντῶ (broder), καὶ Πλουμιςὸν τὸ κεντητὸν ἢ κεντημένον. Ἡ παραγωγή του εἶναι ἀναμφίβολος ἀπὸ τὸ Λατινικὸν Pluma, πτερόν· ὄχι ὅμως καὶ ἡ ἐξήγησις· ἐπειδὴ ἄλλοι τὸ ἐξηγοῦν ἀπὸ τὴν πρὸς τὰ πτερὰ ὁμοιότητα τῶν κεντητῶν εἰκόνων, καὶ ἄλλοι, ὅτι τὸ Pluma ἐσήμαινε, κατ' αὐτοὺς, καὶ βελόνην. Ἁπλούςερον μὲ φαίνεται ἀπὸ τὸ plumata (τὰ πτερωτά)· διότι εἰκόνιζαν καὶ πουλία, καὶ μάλιςα τὰ ἔχοντα ποικιλόχροα πτερά. Ὅθεν ὠνομάσθη καὶ Ποικιλτικὴ, ἡ τέχνη τοῦ κεντητοῦ.

Ψιλὰ λινᾶ, εἶναι λεπτὰ λινᾶ ὑφάσματα (toiles de lin fines).

Τὸ Μετάξιον (soie) εἶναι γνωςόν. Εἰς τὸ Ὀχραῖς (couleurs) ἐπλεόνασε βαρβάρως τὸ ο, καὶ ἐσυγκόπη τὸ Χρόα

εἰς τὸ Χρᾶ, ὡς φαίνεται ἀπὸ ἄλλον ποιητὴν ἀνώνυμον (παρὰ Δουκαγγ. σελ. 820),

Πλατέα ἦσαν μάρμαρα πᾶσα λογῆς καὶ χρόας.

ὈΨΑΡΟΛΙΜΝΗ. Ζ. ~~Φλισκίνα~~.

ὈΨΙΚΕΥΏ καὶ ὈΨΙΚΙΟΝ. Ζ. Ψήκει, καὶ τὰ ἀλλοῦ (Ἄτακτ. τόμ. I, σελ. 279) σημειωθέντα.

Π.

Π στοιχεῖον, ἀντὶ τοῦ $\overline{\text{β}}$, Κόμπος ἀπὸ τὸ Κόμβος, Ἐμπαίνω ἀπὸ τὸ Ἐμβαίνω. — τοῦ $\overline{\text{τ}}$, Παγώνιον ἀπὸ τὸ Ταώνιον. — τοῦ $\overline{\text{φ}}$, Στρόπος (fouet) ἀπὸ τὸ Στρόφος.

ΠΑΓΩΜΕΝΟΣ (gelé). Σημειόνεται διὰ τὴν παροιμίαν, « Τί νὰ κάμῃ εἰς τὸν κρυὸν ὁ παγωμένος; » τὴν ὁποίαν ἐμπορεῖ νὰ φέρῃ εἰς ἀπολογίαν ὁ ἐνδεέςατος, ἐὰν παρακαλῆται εἰς βοήθειαν τοῦ ὀλιγώτερον ἐνδεοῦς.

ΠΑΓΩΝΙΟΝ, ὑποκοριςικὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ταὼς ἢ Ταῶς, Ταώνιον, τοῦ ὁποίου ἐτρέψαμεν τὸ $\overline{\text{τ}}$ εἰς τὸ $\overline{\text{π}}$, ὡς ἔκαμαν καὶ οἱ Ῥωμαῖοι, Pavo. Καὶ ἀντὶ τοῦ Δίγαμμα, δι' ἀποφυγὴν τῆς χασμωδίας, ἐκεῖνοι μὲν ἔβαλαν τὸ $\overline{\text{υ}}$, ἡμεῖς δὲ τὸ $\overline{\text{γ}}$. Διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν οἱ Ἀττικοὶ, ἀντὶ τοῦ Δίγαμμα, ἐδάσυναν τὴν τελευταίαν συλλαβὴν, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Ἀθήναιος (IX, σελ. 397) « Ταῶς δὲ λέγουσιν Ἀθηναῖοι... τὴν τελευταίαν συλλαβὴν » περισπῶντες καὶ δασύνοντες. » Δι' ἄλλην τινὰ οἱ Γάλλοι γράφουν μὲν paon, προφέρουν δὲ pan. Εὑρίσκεται ὅμως εἰς τοὺς πρὸ ἡμῶν ἀπαράλλακτον καὶ τὸ Ταώνιον, οἷον, ΒΧ,

Ἐκεῖ ταώνη λαξευτὸν καθήμενον ἐπάνω,
Ἐπακουμβίζον γόνατον πρὸς τῆς χειρὸς ***.

Ταώνη ἀντὶ τοῦ Ταώνιν, Ταώνιον. Τὸ Ἐπακουμβίζον τὴν πρόθεσιν ἔχει μόνον ἑλληνικήν· τὸ δὲ Ἀκουμβίζω (s'appuyer), ἔτι καὶ σήμερον σύνηθες, εἶναι ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν Accumbo.

Λαξευτὸν, γλυπτὸν (sculpté).

Εἰς τὸν δεύτερον στίχον λείπει λέξις τρισύλλαβος εἰς ἀπαρτισμὸν τῶν δεκαπέντε συλλαβῶν.

ΠΑΘΑΊΝΩ. Ζ. Πανθάνω.

ΠΑΙΔΑΚΙΝ (Ζ. Ξεζεύω). ΠΑΙΔΙΝ ἢ Παιδίον (Ζ. Μαγκούρι). ΠΑΙΔΟΠΟΥΛΟΝ (petit enfant). Ζ. Κλησουρότοπος. ΠΑΙΔΑΚΙΑ. Ζ. Γαυγίζω.

ΠΑΙΔΕΥΣΙΣ. Ζ. Διαταμός.

ΠΑΪΖΩ (jouer). Ζ. Μαχεύγω.

ΠΑΛΑ. Ζ. Παλόνω.

ΠΑΛΙΟΣ. Ζ. Βλεπαῖος.

ΠΑΛΟΝΩ (Μπαλλόνω). Ἐσημείωσα (δὲν ἐνθυμοῦμαι ποῦ) ὅτι τὸ Μπαλώνω ἢ Μπαλλόνω (rapiécer) μ' ἐφαίνετο φθαρμένον ἀπὸ τὸ Ἐμβαλλόνω, γεννημένον ἀπὸ τὸ Ἐμβάλλω, ὡς ἀπὸ τὸ Κάμνω ἐπλάσαμεν τὸ Καμόνω. Καὶ ἐπίστονα τὴν παραγωγὴν ἀπὸ συνώνυμον ἄλλο ῥῆμα, τὸ Ἐπιβάλλω, τοῦ ὁποίου τὸ ῥηματικὸν, Ἐπίβλημα (pièce), ἐμεταχειρίσθη ὁ εὐαγγελιστὴς (Ματθ. θ', 16) εἰς σημασίαν τοῦ Ἐμβάλλωμα, ἢ ὡς τὸ ἑρμηνεύει ἡ Γραικικὴ μετάφρασις Μπάλωμα· « Ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ. » Τοῦτο ἐνόμιζα περὶ τῆς παραγωγῆς τοῦ Μπαλόνω, καὶ τοῦτο νομίζω καὶ πιστεύω πάλιν.

Μ' ὅλον τοῦτο, ἴσως νομίσῃ τὶς τὸ Μπαλόνω παράγωγον τοῦ Πάλα, χυδ. Μπάλα (balle, ballot, ballon), ὡς λέγομεν Μπάλαν βαμβακίου, μεταξίου, καὶ τῶν τοιούτων, ἤγουν σάκκον γεμισμένον σφιγκτὰ ἀπὸ βαμβάκιον, ἢ μετάξιον. Ἀπὸ τὸ Παλόω ἤθελ' εἰπεῖν τὶς, ὅτι παράγεται

τὸ Παλόνω, καὶ μὲ τὴν πρόθεσιν Ἐμπαλόνω (emballer). Τί δὲ ἐσήμαινεν ἀρχαϊκῶς καὶ κυρίως εἰς τοὺς παλαιοὺς ἡ Πάλα, τὸ ἐξηγεῖ ὁ Ἡσύχιος, λέγων, « Πάλλα, σφαῖρα ἐκ » ποικίλων ΝΗΜΑΤΩΝ πεποιημένη » ἤγουν σφαῖρα καμωμένη ἀπὸ νήματα, ἢ ἀπὸ πανία διαφόρων χρωμάτων, νοῶν (δὲν εἶν' ἀμφιβολία) τὰς μικρὰς πάλας (τὰς τουρκιςὶ λεγομένας τόπια), τὰς ὁποίας μεταχειριζόμεθα εἰς τὸ λεγόμενον παιγνίδιον ἢ γύμνασμα τῆς πάλας (ballon), ὅθεν καὶ « Παλλίζεσθαι, σφαιρίζειν » (jouer au ballon), κατὰ τὸν αὐτὸν Ἡσύχιον. Ἴσως ἀντὶ τοῦ Νημάτων ἔγραψε καὶ ΔΕΡΜΑΤΩΝ, διότι αἱ παικτικαὶ πάλαι ἐγίνοντο ἀπὸ δέρματα διαφόρων χρωμάτων, ὡς μᾶς διδάσκει ὁ Πλάτων (Φαίδων. σελ. 110), « Ὥσπερ αἱ δωδεκάσκυτοι σφαῖραι, ποικίλοις χρώ» μασι διειλημμένη. » Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀρκεῖ νὰ κάμῃ ὕποπτον τὴν γραφὴν (νημάτων) τοῦ Ἡσυχίου. Ὅπως ἂν ἦναι, διὰ τὴν ποικιλίαν ταύτην τῶν χρωμάτων, εὔλογον ἤθελε νομισθῆν ὅτι καὶ τὸ (Μπαλόνω, Ἐμπαλόνω, rapiécer) ἐγεννήθη ἀπὸ τὴν ποικιλόχροον πάλαν, ἐπειδὴ τὰ Μπαλώματα ἢ Ἐμπαλώματα, εἰς τὰ πτωχικὰ μάλιςα φορέματα, γίνονται ἀπὸ διαφόρων χρωμάτων ῥάκη.

ΠΑΝΑΡΙΣΤΟΣ. Ζ. Δεξιώτης.

ΠΑΝΔΡΙΑΪΣ. Ζ. Ὑπανδρία.

ΠΑΝΕΥΤΥΧΗΣ. Ζ. Δεξιώτης.

ΠΑΝΘΑΝΩ (ὡς Μανθάνω), Παθαίνω, Πάσχω (souffrir, éprouver), οἷον, ΣΣ,

Τοὺς πειρασμοὺς καὶ τὰ κακά, τὰ ποῖα θέλεις πανθάνειν.

Καὶ πάλιν ὁ αὐτός,

Ἀλλὰ θαῤῥῶ ναγδικαιωθῶ ὅσα κακά, πανθάνω,

ἤγουν, Ἐλπίζω νὰ ἐκδικηθῶ εἰς ὅσα πάσχω.

ΠΑΝΟΥΚΛΑ. Ζ. Σκορδοῦλα.

ΠΑΝΤΕΡΗΜΟΣ, πανάθλιος (Ζ. Ἔρημος). 2) γυμνωμένος ἀπ' ὅλα (dénué de tout). Ζ. Πόθω.

ΠΑΝΤΕΧΩ. Ζ. Ἀπαντέχω. Ἔλεγαν συνωνύμως καὶ Ἐκδέχομαι. Ζ. Αἲ (σελ. 20) καὶ Ἐγδέχομαι.

ΠΑΠΑΣ, τὸ Πληθ. Παπάδες. Ζ. Ἀφ' οὗ, καὶ Ἐξαγορευτής.

ΠΑΠΟΥΣ. Ζ. Ἔγγος.

ΠΑΠΟΥΤΖΑ θηλυκ. οἷον, ΘΡ,

> Κάρτζες πασύλογες καὶ αὐταῖς νάνε κατακομένες,
> Παπούτζες ἀχελωνόκοπες εὔμορφα καμωμένες.

Κάρτζες, Κάρτζαις, καὶ Κάλτζαις, ἀκόμη σήμερον εἰς χρῆσιν, ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Calza (bas). Πασύλογες (πασίλογαι) εἶναι πάσης λογῆς χρωμάτων, ποικιλόχροαι (variés).

Παπούτζες (αἱ Παποῦτζαι). Σήμερον μεταχειριζόμεθα τὸ οὐδέτερον Παπούτσιον (soulier), ὡς εἶπε καὶ ἄλλος ποιητὴς (μεταγενέστερος τοῦ ΘΡ), ὁ ΣΣ,

> Διατ' ἦτον ἀξυπόλυτη, καὶ οὐδὲν εἶχε παπούτζια.

Ἡ λέξις, εἶναι Περσικὴ, Παποὺζ, ὡς λέγουν οἱ λεξικογράφοι, οἱ ὁποῖοι τὸ ἐξηγοῦν pedis tegumentum, Ποδὸς κάλυμμα. Ἐπειδὴ εἰς τὴν Περσικὴν γλῶσσαν εὑρίσκονται ἴχνη πολλὰ τῆς Ἑλληνικῆς, ὑποπτεύομαι ὅτι καὶ εἰς τὸ Παποὺζ κρύπτεται τὸ ἑλληνικὸν Ποὺς, ἢ τὸ Πέζα, ὡς ὠνόμαζαν οἱ Ἀρκάδες τὸν Πόδα (Γαλην. ἐξηγ.). Πατσᾶν ὀνομάζομεν σήμερον, ὡς καὶ οἱ Τοῦρκοι, τὸ ἀπὸ βραστὰ ποδάρια προβάτου (pieds de mouton) φαγητόν. Φέρω τελευταῖον καὶ τοῦ Ἡσυχίου, ἂν καὶ ὄχι πολλὰ σαφὲς, τὸ, « Πὰξ, ὑπόδημα « εὐυπόδητον κ. τ. λ. « ἐκ τοῦ ὁποίου ἐγεννήθη, κατὰ τοὺς

κριτικούς, τὸ Baxeæ (chaussure) τῶν Ῥωμαίων.

Ἀχελωνόκοπες πιθανὸν ὅτι σημαίνει, κομμέναι εἰς σχῆμα χελώνης, τὸ αὐτὸ ἴσως καὶ τὸ Μακρομύτικα τοῦ Πτωχοπροδρόμου (Ἄτακτ. τόμ. I. σελ. 46).

ΠΑΡΑΓΓΕΛΛΩ. Ζ. Γεννημένος.

ΠΑΡΑΔΙΑΒΑΣΙΣ (récréation, amusement, promenade). Ζ. Ξεφαντώνω, καὶ Περιδιάβασις.

ΠΑΡΑΔΙΔΩ (ἐλλειπτ. τοῦ Πνεῦμα ἢ Ψυχὴν), ἀποθνήσκω (rendre l'ame, mourir). Ζ. Εἶπα.

ΠΑΡΑΔΡΟΜΗ, ἄφεσις ἑκούσιος ἢ ἀκούσιος λόγου τινὸς ἢ πράξεως (omission). Τὸ ῥῆμα εἶναι, Παρατρέχω, Παρέδραμα (passer, omettre). 2) Ἑνωμένον μὲ σημαντικῶν χρόνου λέξεων γενικὴν, σημαίνει τὴν παρέλευσιν αὐτοῦ, ὡς, Μετὰ παραδρομὴν ἑνὸς μηνὸς (après un mois passé, au bout d'un mois), Μετὰ παραδρομὴν ἡμερῶν δέκα. Τὸ κατ' αἰτιατικὴν (Μῆνα, Ἡμέραν) εἰς τὰς συντάξεις ταύτας εἶναι σπάνιον. Ζ. Ξεφαντόνω.

ΠΑΡΑΘΥΡΙΝ. Λέγομεν Παραθύριον καὶ Παράθυρον (fenêtre).

ΠΑΡΑΙΤΩ ἢ ΠΑΡΑΙΤΟΥΜΑΙ, ἀφίνω τὶ ἀξίωμα ἢ ἐπάγγελμα (se démettre, abdiquer). Παραιτῶ ἢ παραιτοῦμαι τὸν Θρόνον, τὴν βασιλείαν, τὴν ἐπισκοπήν· ἢ Κάμνω παραίτησιν (donner sa démission) τοῦ Θρόνου κ. τ. λ. 2) ἁπλῶς, ἀφίνω, λείπω (laisser, renoncer), Παραιτῶ τὰ παιγνίδια, ἢ Παραιτοῦμαι ἀπὸ τὰ παιγνίδια. Ἔχε με παραιτημένον, ἀντὶ τοῦ Ἄφες με, λεῖπέ με. Ἡ λέξις, κατὰ ταύτας τὰς σημασίας, εἶναι τοῦ παρακμάζοντος ἑλληνισμοῦ· ὅθεν ἀπαντᾶται συχνὰ εἰς τοὺς συγγραφεῖς τῆς Νέας Διαθήκης. Τοῦ Εὐαγγελιστοῦ (Λουκ. ιδ', 18) τὸ « Ἔχε με παρητημένον » σημαίνει, excusez-moi.

ΠΑΡΑΚΛΑΔΙ, Παρακλάδιον, κλαδίον (rameau) φυόμενον ἀπ' αὐτοὺς τοὺς Κλάδους τοῦ δένδρου, καὶ ὄχι ἀμέσως ἀπὸ τὸν κορμὸν (tronc), ὡς ὁ Κλάδος (branche). Ζ. Σώνω. 2) Παρακλάδιον μεταφορικῶς ὠνόμαζαν οἱ Γραικορωμαῖοι ἀπόσχισμα, ἢ μερίδα ποταμοῦ ῥέουσαν ἀπ' αὐτὸν, καὶ σχηματίζουσαν μικρὸν ἢ μέγαν ἄλλον ποταμὸν (branche, ou bras de rivière), ὡς φαίνεται ἐκ τῆς ὁποίας φέρει μαρτυρίας ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1107), ἀπὸ τὸν Αὐτοκράτορα Κωνσταντῖνον τὸν Πορφυρογέννητον. « Εἰς τὸ τοῦ « Δουναβίου ποταμοῦ παρακλάδιον ».

ΠΑΡΑΛΟΓΊΖΟΜΑΙ (perdre la raison). Ζ. Πλαντάζω.

ΠΑΡΑΞΕΝΟΣ(étrange, singulier, extraordinaire). Ζ. Δεξιώτης, καὶ Κεφαλώνω.

ΠΑΡΑΞΩ. Ζ. Παρέξω.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΜΑ, Παρατήρησις, ἤγουν στοχασμός; ἢ σημείωσις, γινομένη εἰς πράγματα τῆς φύσεως. Ἔκαμε πολλὰ παρατηρήματα εἰς τὸν δρόμον τοῦ ἡλίου, τῆς σελήνης, τῶν ἄστρων κ. τ. λ. 2) σημεῖον μαντικὸν, οἰωνὸς περὶ μέλλοντος πράγματος. Καλὸν, κακὸν, εὐτυχὲς, δυστυχὲς, ἢ ἄτυχον παρατήρημα.

Ὠνομάσθησαν Παρατηρήματα αἱ ψευδομαντεῖαι καὶ ψευδοπροφητεῖαι, γινόμεναι τάχα ἀπὸ παρατηρήσεις φυσικῶν πραγμάτων ἢ φαινομένων, μὲ τὰ ὁποῖα ὅμως αἱ συμβαίνουσαι εὐτυχίαι ἢ δυστυχίαι εἰς τοὺς ἀνθρώπους δὲν ἔχουν οὐδεμίαν φυσικὴν κοινωνίαν ἢ σχέσιν. Τὰ ὠνόμαζαν καὶ Παρατήρια, τὸ ὁποῖον κακῶς ἐξήγησεν ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1117). Τοιαῦται δεισιδαίμονες ἡμερῶν παρατηρήσεις ἐπεκράτησαν εἰς ὅλα τὰ ἔθνη, καὶ νέα καὶ παλαιὰ, εἰς τὰ βάρβαρα πλέον καὶ τὰ ἀπαίδευτα· καὶ οὐδ' ὁ χριστιανισμὸς ἴσχυσεν ἀκόμη νὰ τὰς ἐξαλείψῃ,

μ' ὅλον ὅτι τὰς καταδικάζει ῥητῶς. Ὁ Παῦλος (Πρὸς Γαλάτ. δ', 10) τὰς ὀνειδίζει εἰς τοὺς Γαλάτας, ὡς λείψανα τῆς εἰδωλολατρείας, « Ἡμέρας παρατηρεῖσθε, καὶ μῆνας, καὶ καιροὺς, « καὶ ἐνιαυτούς. Φοβοῦμαι ὑμᾶς, μήπως εἰκῆ κεκοπίακα εἰς « ὑμᾶς » ἤγουν, μήπως τὄνομα μόνον ἐγίνετε χριστιανοί.

ΠΑΡΔΙΌ. Ζ. Μία.

ΠΑΡΕΚΒΆΛΛΩ (conduire jusqu'à la porte). οἷον Β',

Ἐτίμησέν τους εὔμορφα ἐπαρεξέβαλέν τους,
Ὁ μέγας Ἰουστινιανὸς, ἐπεριδόξασέν τους.
Ἀπῆγαν ὅθεν ἦλθοσαν, ἀνήγγειλαν τὰ πάντα.

Ἴδαμεν καὶ ἄλλα παραδείγματα τοῦ Ἀ π ά γ ω, ἀντὶ τοῦ Ὑ π ά γ ω (Ζ. Ἀπάγω). Ἴσως ἦτο καλὸν νὰ μεταχειριζώμεθα τὸ μὲν Ἀπάγω εἰς τὴν σημασίαν τοῦ Ἀ ν α χ ω ρ ῶ (s'en aller) ἢ Ἐ π ι σ τ ρ έ φ ω (retourner), τὸ δὲ Ὑ π ά γ ω, ἀντὶ τοῦ ἁπλῶς πορεύομαι (aller).

Σημειώσεως ἄξιον εἶναι καὶ τὸ Ἦ λ θ ο σ α ν (Ἑλλην. Ἦλθον). Σήμερον λέγομεν Ἤλθασιν ἢ Ἦλθαν. Τὸ Ἤ λ θ ο σ α ν εἶναι παρελληνισμὸς τῶν Ἑβδομήκοντα (Ψαλμ. οθ', 1), « Ὁ Θεὸς, « ἤλθοσαν ἔθνη εἰς τὴν κληρονομίαν σου. »

ΠΑΡΈΞΩ, χυδ. Παράξω. Ἐπίρρ. ἄγνωστον καὶ εἰς τὸν Δουκάγγιον καὶ εἰς τὸν Σομαυέραν. Τοῦτο διαφέρει ἀπὸ τὸ ἁπλοῦν Ἔ ξ ω (hors), ὅτι σημαίνει μικροτέρου διαστήματος ἀπόκλεισιν (dehors). Ζ. Φλισκίνα.

ΠΑΡΗΓΟΡΊΑ. Ζ. Ψυχή.

ΠΑΡΗΓΟΡΩ (consoler). Ζ. Μαζόνω.

ΠΑΡΘΕΝΕΥΩ, χυδ. Παρθενεύγω (garder le célibat). Ζ. Εἰ.

ΠΑΡΘΈΝΙΑ, πληθ. οὐδέτ. (marques de la virginité). Ἡ λέξις μᾶς ἔμεινεν ἀπὸ τοὺς Ἑβδομήκοντα (Δευτερονομ. κβ',

14), « Τὴν γυναῖκα ταύτην εἴληφα, καὶ προσελθὼν οὐχ « εὕρηκα αὐτῆς τὰ παρθένια. »

ΠΑΡ' ΟΤΙ, ΠΑΡΟΥ̃, ΠΑΡ' ΟΥ̃ (plutôt que), οἷον, ΣΣ,

> Καὶ προτιμήθη θάνατον, ἔκρινε ν' ἀποθάνῃ,
> Παροῦ ναφήσῃ ἀγδίκητον τὸν θάνατον τοῦ φίλου.

Καὶ ΑΚ,

> Θέλης νὰ ἔχῃς μετ' ἐσὲ οὓς ἔχει ἐξουσιά σου,
> Ἀγωνίσου τοῦ νὰ σ' ἐντρέπονται, παρ' οὗ νὰ σε φοβοῦνται.

Ἴδ. Ἄτακτ. I, σελ. 74-76, καὶ 306.

ΠΑῤῬΗΣΙΆ. Ζ. Ἦν.

ΠΑ̃ΣΑ ἝΝΑΣ (chacun), γενικ. Πᾶσα ἑνός. Ζ. Ἦντα. Λέγουν ὀλίγον ὀρθότερα, Πᾶς ἕνας, ἢ μονολεξὶ Πασένας. Εἰς τὴν γενικὴν πάλιν βαρβάρως, Πασενὸς ἢ Πασανὸς, οἷον ΘΡ,

> Καὶ μετὰ ταῦτα τίς οἶδε τοῦ πασανὸς τὸ τέλος;

τοῦ ὁποίου τὴν βάρβαρον σύνθεσιν μὴ νοήσας ὁ Δουκάγγιος (App. σελ. 152) ἔπλασεν ὄνομ' ἀνύπαρκτον θηλυκὸν, ταυτόσημον τοῦ Βάσανος. Πασανὸς, εἶναι Κάθενὸς (παντὸς ἑνός). Εἰς τὴν αἰτιατικὴν, Πασένα ἢ Πασάνα. Ζ. Καλακαί.

ΠΑΣΤΡΕΎΩ. Ζ. Σπαστρεύω.

ΠΑΣΎΛΟΓΟΣ (Ζ. Παπούτζα). Διὰ τοῦ υ τὸ γράφει καὶ ὁ Δουκάγγιος (σελ. 820). Γράφε Πασίλογος, ὄχι ὡς ὀρθὸν, ἀλλ' ὡς ὀλιγώτερα στρεβλόν. Πασίλογος (varié, bigarré), εἶναι Πάσης ἢ παντοίας λογῆς, καὶ ἀκολούθως, γένους, εἴδους. Τὸ δὲ Λογὴ θηλυκὸν (ἀντὶ τοῦ Ἐκλογὴ), ἄγνωστον, ἢ κἂν ἀνεύρετον ἀκόμη εἰς τοὺς παλαιοὺς, δὲν εἶν' ὅμως βάρβαρον. Λέγω, λόγος, λογὴ, ἀναλογεῖ μὲ τὸ Δέμω, δέμος, δομὴ, Μένω, μόνος, μονὴ, καὶ ἄλλα τοιαῦτα.

Ἡ διὰ τοῦ υ ὅμως γραφὴ ἐνδέχεται νὰ κρύπτῃ ἄλλην γενεαλογίαν, ἀπὸ τὸ Πανσύλλογος, ἢ Πασσύλλογος, ἤγουν ὁ ἐκ πάντων ἢ παντοίων συλλεγόμενος.

ΠΑΣΧΩ, ῥῆμ. ἀνώμαλον, Ἔπασχα, Ἔπαθα. Καλὰ νὰ πάθῃς! ἐπιφώνησις ἐκδικήσεως, λεγομένη πρὸς τὸν, ὅστις πάσχει τι κακὸν, διὰ τὴν ἀβουλίαν του. Καλὴν θέλομεν τὴν πάθειν, (ἐλλειπτ. τοῦ Τύχην ἢ Πάθην), ἤγουν δυστυχία μέλλει νὰ μᾶς ἀκολουθήσῃ, ἂν συμβῇ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο, ὡς καὶ ὁ Ἀριστοφάνης (Ἐκκλ. 95),

> Οὐκοῦν καλά γ' ἂν πάθοιμεν, εἰ πλήρης τύχοι
> Ὁ δῆμος ὢν ——————————

Ὁ θάνατος εἶναι ἀπὸ τὰ χρεωστούμενα νὰ πάθωμεν, ἤγουν ἄφευκτος, ἀπαραίτητος (Σοφοκλ. Ἠλέκτρ. 1172),

> Θνητὸς δ' Ὀρέστης· ὥστε μὴ λίαν στένε.
> Πᾶσιν γὰρ ἡμῖν τοῦτ' ὀφείλεται παθεῖν.

Τί μεγαλήτερον κακὸν δύναται νὰ πάθῃ; ἤγουν ἔπαθε τὰ ἔσχατα κακὰ (Ἀριστοφ. Νεφελ. 1085),

> ————————————Τί πείσεται κακόν;
> Τί μὲν οὖν ἂν ἔτι μεῖζον πάθοι τούτου ποτέ;

ΠΑΤΖΑΣ. Ζ. Παπούτζα.

ΠΑΤΗΜΑ, ἡ ἐνέργεια τοῦ πατοῦντος ποδὸς, ἥτις, καὶ Πάτησις, καὶ κοινότερον Πατησία λέγεται. 2) ἴχνος (vestige, trace), Φαίνονται τὰ πατήματά του. 3) Βῆμα (pas), Τρία ἢ τέσσαρα πατήματα.

Μεταφ. αἰτία, ἀφορμὴ, πρόφασις (prétexte), Εὗρηκε πάτημα. 2) Σκοπὸς, τέλος (dessein), Δὲν ἐλάλησες

ἁπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε· ὁ λόγος σου ἔχει πάτημα.

ΠΑΤΗΤΑ σῦκα (des figues sèches emboîtées, cabas de figues) λέγομεν, ὡς ὠνόμαζαν καὶ οἱ παλαιοὶ Πατητοὺς φοίνικας, τοὺς ξηροὺς ςοιβασμένους φοίνικας.

ΠΑΤΟΣ, Πατητήριον, σκεῦος ὅπου πατοῦνται τὰ ςαφύλια (pressoir). 2) τὸ κατώτατον μέρος τοῦ ὑποδήματος (semelle), ἐκεῖνο δηλαδὴ, τὸ ὁποῖον ἀμέσως πατεῖ τὴν γῆν. Ὅθεν ὀνομάζομεν καὶ Μονόπατα (souliers à simple semelle), ὅσα ὑποδήματα ἔχουν ἕνα μόνον πάτον. Ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς ὠνομάζοντο Ἁπλαῖ. Καὶ τοιαῦτα ἐφόρουν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ὡς ὀλιγαρκέςεροι καὶ εἰς τὴν ςολὴν καὶ εἰς τὴν λοιπὴν τοῦ σώματος δίαιταν, τοὺς ὁποίους ἐμιμοῦντο εἰς μέσας τὰς Ἀθήνας τινὲς ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους, ὡς ἀπὸ τοὺς Γάλλους τινὲς, πρὸ τῆς πολιτικῆς μεταςάσεως, ἐπιθήκιζαν (singer) τὴν Ἀγγλικὴν σοβαρότητα. Τοὺς τοιούτους περιπαίζων ὁ Δημοσθένης (Κατὰ Κόνων. σελ. 1267), λέγει « Ἐσκυθρωπάκασι, καὶ λακωνίζειν « φασὶ, καὶ τρίβωνας ἔχουσι, καὶ ἁπλᾶς ὑποδέδενται. » 3) Ἔδαφος (sol). Πάτον ὀνομάζει ὁ Ὅμηρος τὴν κοινὴν ὁδὸν (chemin battu), ὡς πατουμένην ἀπὸ πολλοὺς διαβάτας (Ἰλιάδ. ζ', 202),

———————Πάτον ἀνθρώπων ἀλεείνων.

4) Πάτος εἰς τὰς οἰκοδομὰς ὀνομάζεται τὸ σανίδωμα. Λέγεται καὶ Πάτωμα καὶ Πατωσία (plancher). 5) Πάτος, ςέγη (étage), ὅθεν Οἰκία δίπατος, τρίπατος (à deux, à trois étages). Καὶ κατὰ τοῦτο τὸ σημαινόμενον δὲν μακρύνεται πολὺ ἀπὸ τὸ Πάτνωμα (κατὰ διάλεκτ. ἀντὶ τοῦ Φάτνωμα plafond). « Πατνώματα, » ςεγάσματα οἴκου » λέγει ὁ Ἡσύχιος, καὶ « Φατνώματα,

» σανιδώματα. » 6) τὸ κατώτατον μέρος σκεύους ἢ ἀγγείου κοίλου. Πάτος τοῦ πίθου, τοῦ ςαμνίου, Πάτος τῆς θαλάσσης, Θάλασσα χωρὶς πάτον, ἤγουν θάλασσα βαθυτάτη (Ἑλλην. Ἀχανὲς πέλαγος). 7) Πάτος, τὸ κατώτατον μέρος τοῦ ὑποδήματος (semelle). Πάτος λέγεται καὶ ὁ λεγόμενος, Ἑλλην. Πρωκτὸς (cul, fondement). 8) Μεταφ. ὁ βαθύτατος, κατώτατος, ἢ ἔσχατος βαθμὸς τινὸς πράγματος (de fond en comble), οἷον Λολὸς ὡς τὸν πάτον, ἤγουν λολὸς παντάπασι. Καὶ ἐπειδὴ τὸ Πάτος συνωνυμεῖ μὲ τὸ Πρωκτὸς, λέγεται καὶ ἀσεμνότερον, Λολὸς ὡς τὸν κῶλον. Παρόμοια οἱ παλαιοὶ ἀπὸ τὸ Πυθμὴν (τὸ σημαῖνον τὸν πάτον) ἐσχημάτισαν ἐπίῤῥημα Πυθμενόθεν ταυτόσημον τοῦ Παντάπασι. « Πυθμενόθεν οὐκ ἴσασι » λέγει ὁ Ἱπποκράτης (Περὶ διαίτ. ὀξ. σελ. 284, Lind.) ἤγουν Ἀγνοοῦσι παντάπασι. Τὸ ὁποῖον ἐξηγῶν ὁ Γαληνὸς λέγει « Γέγονε » δὲ τοὔνομα παρὰ τὸν πυθμένα τῶν ἀγγείων, ὡς εἰ καὶ ὁλο- » κλήρως ἔλεγεν, ἢ τελέως, ἢ παντάπασιν, ἢ » ἐξ ἀρχῆς, ἢ παντελῶς. » Κατὰ τοῦτο λοιπὸν τὸ σημαινόμενον, ὁ Ὡς τὸν πάτον λολὸς τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων ἤθελε κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἐκφρασθῆν Πυθμενόθεν ἄφρων.

ΠΑΤΟΥΣΑ (Ἑλλην. Κοῖλον ποδὸς, καὶ Πέλμα ἢ Τέλμα· διότι ἀμφιβάλλεται ἀκόμη ἡ γραφὴ), τὸ κατώτατον μέρος τοῦ ποδὸς τὸ πατοῦν τὴν γῆν (plante du pied), ὁ Σομαυέρας τὸ γράφει Πατοῦνα καὶ Πατοῦχα, ὁ δὲ Δουκάγγιος, Πατοῦμα καὶ Πατοῦσα. Τοῦτο μόνον τὸ τελευταῖον εἶναι τὸ ὀρθὸν, μετοχικὸν ὄνομα, ὡς καὶ τὸ Βρωμοῦσα (salope), καὶ τὸ Λεχοῦσα (l'accouchée), περὶ τῶν ὁποίων ἴδε τὰ ἀλλοῦ (Προδρ. Ἑλλ. βιβλιοθ. σελ. 320) σημειωθέντα.

ΠΑΤΩ, θλίβω μὲ τοὺς πόδας (fouler avec les pieds), Πατῶ τὰ σταφύλια, ἤγουν τὰ θλίβω διὰ νὰ ἐκβάλω τὸν

χυλόν. Ὅθεν καὶ Πάτος, τὸ σκεῦος, εἰς τὸ ὁποῖον πατοῦνται, Ἑλλ. Ληνὸς (Ζ. Πάτος). « Ληνὸς, ὅπου σταφυλὴ πατεῖται » λέγει ὁ Ἡσύχιος. 2) μεταφορικ. Ὑπάγω εἰς κάνένα τόπον (mettre le pied), ἀλλὰ πλέον εἰς ἀρνητικὰς φράσεις, Δὲν ἐπάτησεν εἰς τὸν οἶκόν μου. 3) Ληστρικῶς ὁρμῶ εἰς ἄνθρωπον, τόπον, οἶκον, πόλιν τινὰ (envahir), Ἐπάτησαν τὴν πόλιν οἱ κλέπται, Μ' ἐπάτησαν τὴν περασμένην νύκτα. « Πόλιν » οἴχονται τῶν Ἑλληνίδων τὴν πρώτην πατήσαντες » λέγει ὁ Ἡλιόδωρος (Αἰθιοπ. σελ. 168). 4) Μεταφ. ἀτιμάζω, καταφρονῶ, ἀθετῶ, παραβαίνω. (fouler aux pieds)· Ἐπάτησε τὸν ὅρκον του, ὡς εἶπεν ὁ Ὅμηρος « Ὅρκια πιστὰ πάτησαν » (Ἰλιάδ. δ', 157), ἤγουν ἠθέτησαν τοὺς ὅρκους, ἐπιώρκησαν· καὶ ὁ Σοφοκλῆς (Ἀντιγον. 745),

Οὐ γαρ σέβεις, τιμάς γε τὰς Θεῶν πατῶν.

Ὁ δὲ Πλάτων (Περὶ νόμ. VI, σελ. 714) μὲ τὴν πρόθεσιν, « Ἄρξει δὴ πόλεως... καταπατήσας ὁ τοιοῦτος τοὺς νόμους. » 5) Ἐπιμένω ἀμεταθέτως (insister), Ἐπάτησε ποδάριον, λέγων, ὅτι κ. τ. λ.

ΠΈΔΙΚΛΑ. Ζ. Πεδοκλόνω.

ΠΕΔΟΚΛΌΝΩ, κυρίως τὸ δένω τὰ ποδάρια τοῦ ἀλόγου (entraver un cheval). Γράφεται καὶ Πεδουκλόνω (ὡς νὰ ἦτον ἀπὸ τὸ Πέδῃ κλειόω ἢ Πεδοκλοιόω), καὶ Πεδικλόνω. Καὶ Πέδικλα, οὐδετερ. πληθ. οἱ σιδηροῖ δεσμοὶ (entraves) τῶν ποδῶν (Δούκαγγ. σελ. 1139), οἷον Β,

Ἐπεδοκλώθην ἔπεσεν, εἰς γαῖαν ἐξαπλώθην.

Ἡ ὀρθὴ γραφὴ ἴσως εἶναι Ποδοκλόνω, ἤγουν τοὺς Πόδας δεσμεύω μὲ κλοιόν.

ΠΕΖΕΎΩ (descendre de cheval). Κακὰ γραμμένον

ἀντὶ τοῦ Ἀποζεύω ἢ μᾶλλον Ἀποζεύγω (Ζ. Ἀποζεύγω), οἷον, ΒΧ,

Καὶ λέγει των, πεζεύσατε, ἀκαρτερήσατέ με.

ΠΕΖΕΥΩ. Ἄλλο τοῦτο παρὰ τὸ ἀνωτέρω Πεζεύω. Ἀπὸ τὸ Πεζὸς, καὶ σημαίνει, πορεύομαι μὲ τοὺς πόδας μου (aller à pied), πρὸς διάκρισιν τοῦ πορευομένου μὲ ἄλογον ἢ μὲ πλοῖον.

ΠΕΖΟΥΡΑ, πεζικὴ δύναμις, πεζὸν ϛράτευμα,

Οὔτε μεγάλα ἄλογα, οὔτε πολλὴ Παιζούρα.

(Παρὰ Δουκαγγ. σελ. 1079) Γρ. Πεζαύρα. Τὰ εἰς ουρα ὀνόματα ἔχουν σημασίαν περιεκτικὴν, ὡς τὸ Πεζούρα (infanterie), Ξενούρα (πλῆθος ξένων), ἢ σημαίνουν ἐπίτασιν, οἷον Σκοτούρα, Φαγούρα.

ΠΕΙΡΑΣΜΌΣ. Ζ. Ποῖοι.

ΠΕΙΣΜΑΤΟΝΩ (s'obstiner, s'entêter), Ζ. Μαχεύγω.

ΠΕΛΕΛΟΣ (fou, ἢ μᾶλλον, sot). Ζ. Καῦχος. Εἰς τὸν Ἡσύχιον εὑρίσκω, « Παιλλὸς... νήπιος, » καὶ, « Παλαιὸς, » ὁ ταῖς φρεσὶν ἐξεφθαρμένος ἤδη, ἄφρων, ὁ καὶ ἠλίθιος. »

ΠΕΝΗΣ (pauvre). Ἀντὶ τούτου συνειθίζεται πλέον τὸ Πτωχὸς, τὸ ὁποῖον εἰς τοὺς παλαιοὺς ἐσήμαινεν ὄχι τὸν πένητα, ἀλλὰ τὸν ψωμοζήτην (mendiant), ὡς καὶ τὸ Πτωχεύω, τὸ Ψωμοζητῶ (Ὀδυσσ. τ', 73-74). Λέγομεν ὅμως, Πένης πενήτων, σημαί[illegible] τὸν πενέστατον· καὶ ἡ φράσις ὁμοιάζει τὸ Ἑβραϊ[illegible]εὸς Θεῶν, ἤγουν ὁ ὕψιϛος, ὁ μόνος Θεός. Τὰ Λεξικ[illegible]ς ἐσημείωσαν καὶ τὸ Πενιτιὰ (γρ. Πενιτεία), εἰς σημασίαν τοῦ Πτωχεία, λέξιν ὄχι κακὴν, ἂν καὶ ἄγνωϛον εἰς τοὺς παλαιοὺς,

ἀπὸ τὸ Πενιτεύω, οὐδ᾽ αὐτὸ εὑρισκόμενον εἰς τὰ Ἑλληνικὰ Λεξικά.

ΠΕΝΝΑ. Ζ. Μονοκονδυλία.

ΠΕΝΤΗΝΤΑ, κατὰ συγκοπὴν τοῦ Πεντήκοντα (cinquante), οἷον ΘΡ,

> Καὶ τέτιος νάνεν ἄνθρωπος πεντήντα ἢ ἑξήντα,
> Δὲν λείπει καταδίκασις, καὶ ξάφες το διὰ ἤντα.

Καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς ΘΡ,

> Ἡ ἡλικιά του ςράβωσε, καὶ περπατεῖ περβάντα,
> Πεντήντα ξήντανε χρονῶν, καὶ λέγει καὶ ἔνε τριάντα.

Σημείωσε πρῶτον, ὅτι κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην ἑκατονταετηρίδα ἔλεγαν Πεντήντα, ἀναλογώτερον μὲ τοὺς λοιποὺς ἀριθμοὺς Τρια-ντα, Σαρα-ντα Ἑξη-ντα, κ. τ. λ. ἀλλὰ κακοφωνότερον παρὰ τὸ σημερινὸν Πενήντα.

Σημείωσε δεύτερον τὸ Ἡλικία, ὅτι ἐφύλασσεν ἀκόμη τὴν παλαιὰν σημασίαν. Ζ. Ἡλικία.

Τὸ Περβάντα εἶναι τῆς βαρβαρότητος γέννημα ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν per banda (de travers, de côté). Ὁ τελευταῖος σύνδεσμος Καὶ (καὶ ἔνε) σημαίνει τὸ Ὅτι. Ζ. Καί.

ΠΕΡΑ ΠΕΡΟΥ. Εἶναι τὸ Διαμπερὲς (d'outre en outre) τῶν παλαιῶν.

ΠΕΡΒΑΝΤΑ. Ζ. Πεντήντα.

ΠΕΡΙΓΡΑ. Ζ. Περιέλιον.

ΠΕΡΙΔΙΑΒΑΖΩ. (ἀμετάβ.) γυρίζω, ἢ περιέρχομαι ἐδῶ κ᾽ ἐκεῖ (se prom[illegible]r), εἰς τὴν ἐξοχὴν μάλιςα, χάριν ἀνέσεως καὶ ψυχαγωγ[illegible] Μεταβατ. Περιδιαβάζω ἄλλον, ἤγουν τὸν ὑπα[illegible]ῶ κ᾽ ἐκεῖ διὰ τὸ αὐτὸ τέλος. Καὶ εἰς τὰς δύο ταύτας σημασίας μεταχειρίζονταί τινες τουρκοβαρβάρως τὸ Σεριανίζω ἢ Σηριανίζω.

Ὁ Σομαυέρας γράφει Παραδιαβάζω ἀντὶ τοῦ Περιδιαβάζω. Ζ. Περιδιάβασις.

ΠΕΡΙΔΙΑ΄ΒΑΣΙΣ. Ἡ ἐνέργεια τοῦ περιδιαβάζοντος ἑαυτὸν ἢ ἄλλον (promenade). Ὑπῆγεν εἰς περιδιάβασιν. 2) Ὁ τόπος αὐτὸς ὅπου περιδιαβάζει, Ὡραία, καλὴ, μακρὰ περιδιάβασις. 3) Ἁπλῶς πᾶσα διατριβὴ ἢ ἡ κοινῶς λεγομένη Ξεφάντωσις. Ὁ Σομαυέρας γράφει Παραδιάβασις καὶ Παραδιάβασμα (Ζ. Ξεφαντόνω). Καὶ οὕτω μὲ τὴν Παρὰ πρόθεσιν τὸ μεταχειρίζονται τινὲς, μάλιςα εἰς τὴν χυδαίαν ταύτην φράσιν, ἥτις συνειθίζεται ὡς ἐπίλογος εἰς τὸ τέλος τῶν παραμυθίων, Ἔκαμαν γάμους καὶ χαραῖς καὶ παραδιάβασαις καλαῖς.

ΠΕΡΙΔΙΑ΄ΒΑΣΜΑ. Ζ. Περιδιάβασις.

ΠΕΡΙΔΟΞΑ΄ΖΩ. Ζ. Παρεκβάλλω.

ΠΕΡΙΕ΄ΛΙΟΝ, χυδ. Περιέλι καὶ Πριέλι (compas), ὄργανον σύνθετον ἀπὸ δύο σκέλη, ἑνωμένα ἄνωθεν μὲ γιγγλυμὸν (charnière), τὰ ὁποῖα συςέλλοντες ἢ διαςέλλοντες μετροῦμεν διαςήματα, ἢ περιγράφομεν κύκλους ἢ μέρη κύκλων. Περιέλιον σιδηροῦν, χαλκοῦν, Ἀνοίγω, γυρίζω τὸ περιέλιον.

Παράγεται ἀπὸ τὸ Περιειλέω ἢ Περιελίσσω τὸ σημαῖνον εἰς τοὺς παλαιοὺς, περιστρέφω, περιγυρίζω. Ἐκεῖνοι ὅμως ὠνόμαζαν τὸ Περιέλιον, Διαβήτην, καὶ οἱ μετ᾽ ἐκείνους Περίςραν, κατὰ τὸν Κύριλλον (παρὰ Δουκαγγ. σελ. 1155), « Διαβήτης, ἐργαλεῖον... καλεῖται δὲ καὶ Περίςρα » ἀπὸ τὸ Περιςρέφω δηλαδή. Ἔτι δὲ καὶ Περίγραν, κατὰ τὸν Σουΐδαν, « Περίγρα, ὁ διαβήτης κ. τ. λ. » πιθανὸν ὅτι ἀπὸ τὸ Περιγράφω. Ἴδε καὶ τὸν Εὐςάθιον (Ὀδυσσ. ώ, σελ. 1960), καὶ τὸν Δουκάγγιον (App. σελ. 43, λέξ. Βουτίζειν).

ΠΕΡΙΛΑΜΠΑΝΩ (γρ. Περιλαμβάνω), ἀγκαλιάζω, οἷον ΣΦ,

> Ἡ πολιτικὴ ὅτε γρικὰ καὶ ἔχη νὰ κερδέσῃ,
> Περιλαμπάνη σε σφικτὰ ὡς διὰ νὰ σὲ ἐμπροδέσῃ.

Κατωτέρω δὲ, ὀρθότερα, ὁ αὐτὸς,

> Τὸν ἕναν ἀποχαιρετᾶ καὶ ἄλλον περιλαμβάνει,
> Καὶ ὅποιος τὴν δόσῃ πλεότερα, ἐκεῖνος τὴν λαμβάνει.

Καλὴ λέξις νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὴν γλῶσσαν τὸ Περιλαμβάνω (embrasser), ὡς συνώνυμον τοῦ Ἀγκαλιάζω. Εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν εὑρίσκεται εἰς τοὺς Ἑβδομήκοντα (Γεν. κθ', 13) « Καὶ περιλαβὼν αὐτὸν ἐφίλησεν. » Τὸ Ἀποχαιρετᾶ (prendre congé) εἶναι γνωςόν.

ΠΕΡΙΠΛΕΚΟΜΑΙ (s'entrelacer). Ζ. Σώνω.

ΠΕΡΙΣΣΟΣ, πληθ. Περισσοὶ (Ζ. Μανιόρδος). Σημείωσε, ὅτι ἔκαμναν τὴν αὐτὴν διάκρισιν, τὴν ὁποίαν κάμνομεν καὶ σήμερον τοῦ Περισσὸς καὶ Περιττός· ἀριθμοῦντες, ἔλεγαν Περισσὰ (plusieurs, beaucoup), θέλοντες νὰ σημάνωσι τὰ ὑπὲρ τὴν χρείαν, ἔλεγαν Περιττὰ (superflus, de trop).

ΠΕΡΙΣΤΡΑ. Ζ. Περτέλιον.

ΠΕΡΜΑΧΙΟΝΙΟΝ. Ἀπὸ τῶν παλαιῶν τὸ Προμαχὼν, ἢ κατὰ τὸν Ἡρόδοτον, Προμαχεών. Ἔβαλλαν τὴν Ὑπὲρ εἰς τόπον τῆς Πρὸ, οἷον ὁ ΘΡ,

> Κτίσε εἰς τὸ θεμέλιόν σου πύργους καὶ περμαχιόνια,
> Νὰ φυλαχθῇς αὐτὸ κακὸ, αὐτὴν βροχὴν καὶ χιόνια.

Ἔλεγαν ὅμως καὶ Προμαχιόνιον (rempart). Ἴδε Δουκάγγιον (σελ. 1245).

Τὸ Αὐτὸ καὶ Αὐτὴν τοῦ δευτέρου στίχου εἶναι βάρβαρος συγκόλλησις τῶν Ἀπὸ τὸ, καὶ Ἀπὸ τήν.

ΠΕΡΝΩ καὶ Ἐπέρνω (prendre, emporter). Ζ. Ἀπαίρω, καὶ Ἐπαίρω.

ΠΕΡΝΩ μεταβατ. (regarder comme, etc.), οἷον ΘΚ,

> Περάσετέ με ὡς ἄγνωςον ὁμάδιν μὲ τὸν νοῦν μου.

Ἀμεταβ. Περνῶ, διάγω (se conduire), οἷον ΘΡ,

> Λοιπὸν, ἂν σ' εὔγαλεν ὁ Θεὸς αὐτὸν ζυγὸν τὸν ἕνα,
> Πίασε τὸν ἄλλον τὸν ζυγὸν, καὶ πέρνα τιμημένα.

Εἶναι συμβουλὴ πρὸς χηρεύσαντα, πρὸς τὸν ὁποῖον λέγει· Ἂν ἀπελύθης τοῦ πρώτου ζυγοῦ, ἔμβα εἰς δεύτερον ζυγὸν γάμου, καὶ Πέρνα (ἤγουν δίαγε) τιμημένα.

ΠΕΡΟΥ. Ζ. Πέρα.

ΠΕΡΟΥ (περὶ οὗ, ἢ Ὑπὲρ οὗ) οἷον Β,

> Ἔκρινα ὅτι νὰ καγοῦ τὰ κάτεργα καὶξύλα,
> Περοῦ λαὸς ὁ τῶν Γραικῶν, ἑνωθῇ μὲ τοὺς Φράγκους,
> Νὰ πολεμίζουν δυνατὰ, νὰ μὴν ἔχουν πόθεν φύγῃ.

Ὁ Βελισάριος εἶναι ὁ λαλῶν. Τὸ δὲ νόημα, Εἰς τὴν εἰς Ἀγγλίαν ἀπόβασίν μου ἔκρινα νὰ καύσω ὅλα μου τὰ καράβια, μὲ σκοπὸν νὰ καταστήσω ἀνδρειοτέρους εἰς πόλεμον τοὺς ςρατιώτας μου, μὴν ἔχοντας πλέον ἐλπίδα ἐπιςροφῆς. Φράγγους ὀνομάζει τοὺς Γάλλους ἢ καὶ τοὺς Ἄγγλους. Οὕτως ὠνόμαζαν οἱ Γραικορωμαῖοι ὅλους τοὺς Δυτικοὺς χριςιανοὺς, ὡς καὶ σήμερον τοὺς ὀνομάζουν οἱ Τοῦρκοι (Φρένκ), καὶ πολλοὶ ἐξ ἡμῶν.

Ἀλλοῦ τὸ Περοῦ ἐμπορεῖ νὰ σημάνῃ καὶ τὸ Διότι (parce que, par la raison) ὡς τὸ Ἀνθ' ὧν καὶ Περὶ οὗ ἢ Ὑπὲρ οὗ, εἰς τὸν παρακμάζοντα Ἑλληνισμόν. Οἱ Ἑβδομήκοντα (Βασιλ. Β, ιβ', 6) λέγουν « ΑΝΘ' ΩΝ ὅτι ἐποίησε τὸ ῥῆμα τοῦτο καὶ « περὶ οὗ (ΔΓ, Ὑπὲρ οὗ) οὐκ ἐφείσατο. »

ΠΕΡΠΑΤΩ (marcher). Ζ. Καὶ, καὶ Προπατῶ.

ΠΕΡΠΥΡΑ καὶ Υπέρπυρα (Ἑλλ. χρήματα), οἷον Β,

Ἔπαρε πλεῖςα πέρπυρα, δίδω σε καὶ μαϊςόρους.

Κατωτέρω τὰ ὀνομάζει ὁ αὐτὸς ὀρθότερον Υπέρπυρα,

Τί με ὠφελοῦν τὰ ὑπέρπυρα, τί με φελᾷ ὁ πλοῦτος;

ὡς καὶ ὁ ΣΣ,

Ὅλοι τὰ πράγματα ἀγαποῦν, τὰ ὑπέρπυρα σκοποῦσιν,
Κ' εἰς τὸ λογάριν μάχουνται, σπουδάζουν νὰ πλουτίνουν.

Υπέρπυῤῥα (μὲ διπλοῦν ρ) πιθανὸν ὅτι ὠνομάσθησαν πρῶτον τὰ χρυσᾶ νομίσματα, διὰ τὸ χρῶμα, ἔπειτα τὰ παντὸς εἴδους νομίσματα, ὡς τὸ argent τῶν Γάλλων (Ζ. Ἄτακτ. Ι, σελ. 49).

Λογάριν, Λογάριον (magot), συναθροισμένα καὶ φυλαγμένα χρήματα· κατὰ μεταφορὰν, ὡς φαίνεται, διότι εἰς αὐτὸ μάλιςα γίνονται οἱ συχνοὶ λογαριασμοὶ καὶ αἱ καταριθμήσεις (comptes), ὁποίας ἔκαμνεν ὁ δυςυχὴς Σίμων τοῦ Λουκιανοῦ (Ὄνειρ. ἢ Ἀλεκτρ. § 29), ὅςις, ἀφοῦ πολλάκις ἠρίθμησε τὸ λογάριόν του, φωνάζει, « Ἀριθμήσω αὖθις ἀνορύξας τὸ χρυ-» σίον, μή τί με πρώην διέλαθε. » (Ἴδε καὶ τὰς εἰς τὰς Ἐπικτήτ. Διατριβ. σημ. σελ. 435).

ΠΕΡΣΑΙ. Πέρσας (Persans) τοὺς ὀνομάζομεν καὶ σήμερον, καθὼς οἱ παλαιοὶ, καὶ μετ' ἐκείνους οἱ Γραικορωμαῖοι. Τὸ Περσιάνοι εἶναι χυδαϊκόν. Ζ. Ἀκμί.

ΠΕΤΑΣΤΟΣ. Ζ. Ἴσως.

ΠΕΤΕΙΝΟΝ, οὐδετέρ. (volatile). Ζ. Παρ' ὅ,τι.

ΠΕΤΕΙΝΟΣ, ἀρσενικ. (coq). Ζ. Ἄλογον, καὶ Κεφαλᾶς.

ΠΕΤΡΟΣΕΛΙΝΟΝ, Μανδανὸς (ἢ Μαντανὸς), Περσίμουλο (Δουκάγγ. σελ. 1158), Κουδούμεντον,

Μυρωδία, Μακεδονήσιον. Ἀπὸ τὰ ἓξ συνώνυμα ταῦτα, στεῖλε τὸ δεύτερον (Μαντανὸς) εἰς τοὺς Τούρκους, ὡς λέξιν Τουρκικὴν, τὸ τρίτον εἰς τοὺς Ἰταλοὺς (Petrosemolo), τὸ τέταρτον (Κουδούμεντον) εἰς τοὺς Ῥωμαίους, ὡς σχηματισμένον ἀπὸ τὸ Λατινικὸν condimentum, σημαῖνον Ἄρτυμα, καὶ ἀκολούθως δυνάμενον νὰ σημαίνῃ ὅλα τὰ ἡδύσματα. Τὸ Μακεδονήσιον ὠνομάσθη ἀπὸ τὸν τόπον· διότι τῆς Μακεδονίας τὸ Πετροσέλινον ἐκρίνετο ἄριςον, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Διοσκορίδης (III, 77), « Σέλινον τὸ καὶ Πετροσέλινον, τοῦτο φύεται » ἐν Μακεδονίᾳ, ἐν ἀποκρήμνοις τόποις, σπέρμα ἔχον, ἐοικὸς » ἄμμει· εὐωδέςερον δὲ, καὶ δριμὺ, καὶ ἀρωματίζον κ. τ. λ. » Ἔμεινε λοιπὸν κύριον του ὄνομα τὸ Πετροσέλινον, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ πλασθὲν ἀπ' αὐτὸ Γαλλικὸν ὄνομα persil, καὶ φανερώτερον ἀκόμη τὸ Γερμανικὸν Petersilie. Μυρωδία δὲ ὠνομάσθη διὰ τὴν εὐωδίαν του.

ΠΈΦΤΩ (κάλλιον τὸ Πέπτω). Ἔπεσα, Θέλω πέσειν κ. τ. λ. Ἔπεσεν εἰς τὸ κρεββάτιον (se coucher). Ζ. Καταπίπτω. Καὶ πρόσθες εἰς τὰ σημειωθέντα καὶ τοῦ Αἰσχύλου (Ἀγαμ. 576) τὸ « Ἐν μεσημβριναῖς κοίταις... εὕδοι πεσών. »

Ἔπεσε λόγος περὶ (le discours tomba sur), ὡς καὶ ὁ Ἀριςοφάνης (Λυσιςρ. 858),

——— Κἂν περὶ ἀνδρῶν γ' ἐμπέσῃ
Λόγος τις· ———

καὶ ὁ Πλάτων (Πρωταγόρ. σελ. 314), « Περί τινος λόγου » διελεγόμεθα, ὃς ἡμῖν κατὰ τὴν ὁδὸν ἐνέπεσε. »

Μὲ τὴν ἄρνησιν ὅμως, σημαίνει προσέτι, καὶ τὸ Δὲν ἐπαράπεσε, ἀλλ' ἐφυλάχθη, ἠκούσθη μὲ προσοχήν· οἷον, Ἀπ' ὅσα με εἶπες δὲν ἔπεσε τίποτ' εἰς τὴν γῆν, ὡς εἶπε καὶ ὁ Ἀριςοφάνης (Σφ. 1011),

—— Τὰ μέλλοντ' εὖ λέγεσθαι
Μὴ πέσῃ φαύλως χαμᾶζ', εὐλαβεῖσθε.

Ἔχομεν φράσιν ἰδίαν τῆς γλώσσης, τὸ, Ἔπεσεν ἀπὸ τὰ ὀμμάτιά μου. Τοῦτο λέγοντες περὶ προσώπου τινὸς, ἢ πράγματος, σημαίνομεν, ὅτι δὲν τὸ βλέπομεν πλέον μὲ ἡδονὴν καὶ ἀγάπην, ὡς πρότερον, ἢ καὶ τὸ ἀποςρεφόμεθα, καὶ τὸ μισοῦμεν. Ἀνάλογος ταύτης φράσις εἰς τοὺς παλαιοὺς ἦτο τὸ « Ἐκ θυμοῦ πεσέειν » τοῦ Ὁμήρου (Ἰλιαδ. Ψ, 595) ἤγουν ἔπεσεν ἀπὸ τὴν ψυχὴν ἢ καρδίαν μου.

Τὸ Ἔπεσεν εἰς τοὺς ἐχθροὺς, ἢ τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν, εἶναι κοινὸν καὶ εἰς ἡμᾶς, ὡς καὶ εἰς τοὺς παλαιούς· « Καὶ πλέοντες, ἔπεσον εἰς τοὺς ἐχθρούς. » (Ἡροδοτ. VII, 194). Εἶπε καὶ ὁ Εὐριπίδης (Ἡρακλειδ. 450),

Χρῆν, χρῆν ἄρ' ἡμᾶς ἀνδρὸς εἰς ἐχθροῦ χέρας
Πεσόντας, αἰσχρῶς καὶ κακῶς λιπεῖν βίον.

ΠΗΔΩ, ὑψόνομαι βιαίως ἀπὸ τὴν γῆν (sauter). Ἀλλ' ἐδῶ, κατὰ μεταφορὰν ὄχι σεμνὴν, ἀπὸ τὰ κτήνη εἰς τοὺς ἀνθρώπους, σημαίνει τὸ Ἑλλην. Βατεῖν, ἢ Ἑλληνογραικικ. Βατεύειν (saillir) οἷον ΣΦ,

Καὶ κεῖνος ὁποῦ ῥέγεται ὡς διὰ νὰ τὴν πηδήσῃ,
Νικᾶται ὁ κακότυχος νὰ τὴν καλοκαρδίσῃ·
Δίδει την ῥοῦχα καὶ φελοὺς δηνάρια νὰ ξοδιάζῃ,
Κλέπτει, καταμητόνεται, καὶ τὸν ἑαυτόν του βιάζῃ.

Ὁμοίως εἶπε καὶ εἰς ἄλλο του ποίημα ΣΣ,

Καὶ δι' αὐτὸν ὁποῦναι φρόνιμος, ἄς τὰς ἀποχωρίζῃ,
Κάθε καιρὸν ἄς τὰς πηδᾷ, καὶ ἂν θέλῃ ἄς τὰς χαρίζῃ,

ὅπου τὸ Κάθε καιρὸν, σημαίνει ὄχι τὸ Πάντα καιρὸν

(en tout temps), καθὼς σήμερον, ἀλλὰ τὸ Κἄποτε (de temps à autre, parfois), ὡς τὸ μαρτυρεῖ ἄλλος του στίχος,

Κατὰ καιρὸν πηδᾶτέ ταις, συχνὰ μηδὲ τὸ πᾶτε.

Καλοκαρδίζω, μεταβατ. εὐφραίνω (réjouir, mettre en belle humeur).

Καλοκαρδίζω, λέγομεν ἀκόμη, ἀμεταβάτ. ἀντὶ τοῦ εὐφραίνομαι (se réjouir). Τοῦ Πινδάρου (Πυθ. III, 171) τὸ,

Ἔςασαν καρδίαν ὀρθὰν,

Ἐξηγεῖται ἀπὸ τὸν σχολιαςὴν, Ηὐφράνθησαν. Εἶπαν καὶ οἱ Ἑβδομήκοντα (Παραλειπομ. Β, ζ′, 10) « Εὐφραινομένους καὶ » ἀγαθῇ καρδίᾳ » ἤγουν καλοκαρδισμένους. Καὶ πάλιν (Κριτ. ιη′, 20), « Ἠγαθύνθη ἡ καρδία τοῦ ἱερέως » ἐκαλοκάρδισεν ὁ ἱερεὺς, ὡς συμβαίνει εἰς πολλοὺς χριςιανοὺς ἱερεῖς, ὅταν βλέπωσι τὸν δίσκον κορυφωμένον ἀπὸ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ νομίσματα.

Τὸ Φελοὺς (γρ. Φελλοὺς), δὲν εἶναι, ὡς ἐνόμισεν ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1670), ἀντὶ τοῦ Ὄφελος, ἀλλὰ σημαίνει, ὡς καὶ σήμερον ἀκόμη, ὑποδήματα (pantoufles), τῶν ὁποίων ὁ πάτος ἦτον ἀπὸ φελλὸν (liége).

Τὸ Καταμητόνεται, εἶναι τὸ παλαιὸν Ἐνεχυράζεται (donner ses biens en gage). Ζ. Καταλόγι.

ΠΗΛΆ. Ζ. Τρώγω.

ΠΙΆΝΩ (prendre, saisir). Ζ. Λαχάνω. 2) Ἀράζω που, ῥίπτω σίδηρον (toucher, mouiller). Οἱ παλαιοὶ διὰ τοῦ Σχέω ῥήματος, ἐντελῶς μὲν ὁ Ὅμηρος (Ὀδυσσ. λ′, 70),

Νῆσον εἰς Αἰαίην σχήσεις εὐεργέα νῆα,

ἐλλειπτικῶς δὲ ὁ Ἀριςοφάνης (Βατρ. 188),

——— Ποῦ σχήσειν δοκεῖς;

Ποῦ μελετᾷς νὰ πιάσῃς; 3) μεταφ. Φυλάσσω, ἀκολουθῶ (observer, suivre), οἷον ΣΦ,

> Καὶ ἂν τὰ πιάσῃς Φραντζεσκὴ τὰ λόγια τά σε γράφω,
> Ξεβάλῃς τὴν ψυχοῦλα σου αὐτοῦ ἰνφέρνου τὸν τάφον.

Ἰνφέρνου (Ζ. Ἰνφέρνον). Τὸ Ψυχοῦλα, ὑποκοριστικὸν τοῦ Ψυχὴ, ὡς τὸ animula τῶν Ῥωμαίων.

ΠΙΚΝΑΔΕΣ. Ζ. Τζέπρα.

ΠΙΚΟΥΠΑ. Ζ. Κοῦπα (σελ. 206).

ΠΙΚΡΑΜΟΣ. Ζ. Θρηνισμός.

ΠΙΝΟΜΙΝ, οἷον ΘΚ,

> Ὦ Κωνσταντῖνε Βασιλεῦ, Δραγάζη τὸ πυνόμην.

Πυνόμην βαρβάρως κολοβωμένον καὶ γραμμένον ἀντὶ τοῦ Ἐπινόμιον, καὶ τοῦτο πάλιν ἀντὶ τοῦ Ἑλλην. Ἐπωνύμιον (surnom).

Δραγάζης, ἢ μᾶλλον Δραγότσης (τὸν ὁποῖον θρηνεῖ ὁ ποιητὴς) εἶναι τὸ ἐπωνύμιον τοῦ τελευταίου δυστυχοῦς Αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου τοῦ Παλαιολόγου, ὅστις ἔπεσε γενναίως μαχόμενος μὲ τὴν πτῶσιν τῆς Γραικορωμαϊκῆς βασιλείας.

ΠΙΠΙΛΙΖΩ. ΠΙΠΙΝΙΟΝ. Ζ. Βυζάνω.

ΠΙΠΤΩ. Ζ. Καταπίπτω.

ΠΙΣΚΙΝΑ. Ζ. Φλισκίνα.

ΠΙΣΚΟΠΟΣ χυδ. ἀντὶ τοῦ Ἐπίσκοπος. Ζ. Μετὰ, καὶ Ἐξαγορευτής.

ΠΙΣΤΟΝΩ (assurer). Πιστόνομαι (s'assurer, être persuadé). Ζ. Ὁρίζω.

ΠΙΤΖΙΛΩ ἢ ΠΙΤΖΙΛΙΖΩ. Λέγεται διὰ τους σταλαγμοὺς τῶν ὑγρῶν, ὅσα ἀποπηδοῦν καὶ ῥαντίζονται μὲ βίαν. Ἡ λέξις

παράγεται ἀπὸ τὸ Τιλῶ καὶ μὲ τὴν πρόθεσιν Ἐπιτιλῶ. Ὁ Ἀριςοφάνης μὲ τὴν Ἐν, Ἐντιλῶ (Ἀχαρν. 350),

——— τῆς μαρίλης μοι συχνὴν
Ὁ λάρκος ἐνετίλησεν, ὥσπερ σηπία.

Ἄλλοῦ δὲ (Νεφ. 409), μὲ τὴν Πρὸς,

Ὤπτων γαςέρα τοῖς ξυγγενέσι, κᾆτ' οὐκ ἔσχων ἀμελήσας·
Ἡ δ' ἀνεφυσᾶτ', εἶτ' ἐξαίφνης διαλακήσασα, πρὸς αὐτὼ
Τὼ 'φθαλμώ μου προσετίλησε, καὶ κατέκαυσεν τὸ πρόσωπον,

Τὸ ἁπλοῦν Τιλῶ σημαίνει τὴν ἐνέργειαν τοῦ χέζοντος ὑγρὰν κόπρον· καὶ ἐκ τούτου παράγεται τὸ κοινῶς λεγόμενον Τζιλῶ. Λέγομεν καὶ Τζίλαν, τὴν τοιαύτην ὑγρὰν κόπρον, ἢ διάῤῥοιαν (foire), καὶ Τζιλιάρην (foireux), τὸν πάσχοντα. Εὑρίσκεται καὶ ἄλλο σύνθετον, τὸ Καταπιλῶ, εἰς τὸν αὐτὸν κωμικὸν (Βατρ. 366);

Ἢ κατατιλᾷ τῶν Ἑκαταίων ———,

ἤγουν, Κατατζιλᾷ ἢ καταχέζει τὰ ἀγάλματα τῆς Ἑκάτης.

Ἴσως ὅμως τὸ Πιτζιλῶ παράγεται καὶ ἀπὸ τὸ Πιτυλεύω, ἢ Πιτυλίζω, τῶν ὁποίων ἡ ἀρχὴ εἶναι Πίτυλος, ἢ Πιτυλία. Αὐτὰ ἔχουν διαφόρους σημασίας. Τὸ « Πίτυλος δακρύων » τοῦ Εὐριπίδου (Ἱππολ. 1464) ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ ςαλαγμὸς δακρύων, ἂν καὶ ὁ Σχολιαςὴς τὸ ἐξηγῇ « Ὁρμὴ, φορὰ, » ΠΛΗΜΜΕΛΗΜΑ. » Ἔγραψεν ὅμως, νομίζω, ΠΛΗΜΜΥΡΗΜΑ· καὶ τότε συ[illegible] μὲ τὸν Ἡσύχιον, « Πιτύλοις, ταῖς » καταφοραῖς τῶν ὑ[illegible].... καὶ τοῖς ψόφοις τῶν ὑδάτων. »

Πιθανώτερον κρίνω, ὅτι τὸ μὲν Πιτσιλῶ, ὅτε σημαίνει τὴν ἀπὸ τῆς Τζίλας βίαιον ῥάντισιν, παράγεται ἀπὸ τὸ σύνθετον Ἐπιτιλῶ (καθὼς τὸ Πάπλωμα ἀπὸ τὸ Ἐφάπλωμα), τὸ

δὲ ἁπλοῦν Πιτυλίζω, γραφόμενον κακῶς εἰς τὰ Λεξικά μας, Πιτιλίζω, ἀλλ' ἐξηγούμενον καλῶς ὡς συνώνυμον τοῦ Ψιχαλίζω (bruiner), εἶναι αὐτὸ ἐκεῖνο τῶν παλαιῶν τὸ Πιτυλίζω ἢ Πιτυλεύω. Ζ. Ψιχαλίζει.

ΠΙΤΥΛΙΖΩ. Ζ. Πιτζιλίζω.

ΠΛΑΓΙΑΖΩ. Ζ. Καταπίπτω, καὶ Στρόνω.

ΠΛΑΚΑ Ἑλλ. Πλὰξ (dalle). Ζ. Ἐδήτης.

ΠΛΑΝΤΑΖΩ. Ἀπὸ τὸ ἀρχαῖον ἄχρηστον Πλατάσσω τοῦ ὁποίου σώζεται τὸ Πλαταγέω, ὡς ἔλεγαν Πατάσσω καὶ Παταγέω, Σαλάσσω καὶ Σαλαγέω. Ὁ ΘΚ,

> Ἂς ἔλθω εἰς τὸ προκείμενον τοῦ πονεμένου θρήνου,
> Νὰ μὴ πλαντάξω ἄτυχος ἐκ τὸ πικρὸν ΤΟ ΤΟΣΟΝ.

Καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς,

> Μὴ σκάσω ὁ κακότυχος γράφοντα μὴ πλαντάξω·
> Μήπως καὶ παραλογισθῶ, Θεὲ βοήθησέ μου.

Καὶ ὁ ΣΦ,

> Θέλουν χαρῆν οἱ φίλοι σου, καὶ οἱ ἐχθροὶ θέλουν πλαντάξειν.

Ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1178) εἰς τὸν δεύτερον στίχον, ἔγραψε κακὰ, ΤΟΝ ΤΟΠΟΝ. Ἡ σύνταξις εἶναι (μὲ πλεονασμὸν τοῦ ἄρθρου), Ἐκ τὸ τόσον πικρὸν, Ἐκ τῆς τοσαύτης πικρίας.

Εἰς τὸ Πλαντάζω (crever), συνώνυμον τοῦ Σκάζω, ἐπλεόνασε τὸ ν (ὡς καὶ εἰς τὸ Κρεντήριον, [illegible] Κρητήριον). Τὸ παλαιὸν, Πλαταγέω, σημαίνει ἠχ[illegible]ῶ μὲ βίαν, ὡς εἶναι ὁ ἦχος τῶν σχιζομένων ἢ συντριβομένων. Λέγει ὁ Ἡσύχιος « Ἐπλατάγησεν, ἐψόφησεν· ἔνθεν τὸ Πλαταγώνιον, παίγνιον » ξύλινον ᾧ ψοφοῦσιν. » Ἀλλοῦ δὲ λέγει « Πλαταγώνιον, τὸ

» τῆς μήκωνος καὶ ἀνεμώνης φύλλον. » Τοῦτο ἀναφέρεται εἰς τοῦ Θεοκρίτου (εἰδ. XI, 57) τὸ,

Ἤ μάκων' ἁπαλάν, ἐρυθρὰ πλαταγῶνι' ἔχοισαν,

ὅπου ὁ σχολιαστὴς μᾶς διδάσκει, ὅτι τὰ φύλλα ταῦτα, παίζοντες, ἔβαλαν ἐπάνω τῆς μιᾶς χειρὸς καὶ τὰ ἐκτυποῦσαν μὲ τὴν ἄλλην, ὡς παίζουν καὶ σήμερον ἀκόμη τὰ παιδία· σχηματίζουν κύκλον μὲ τὸν μέγαν καὶ μὲ τὸν γείτονα δάκτυλον τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς, ἁπλόνουν ἐπάνω τὸ φύλλον, καὶ τὸ κτυποῦν μὲ τὴν δεξιὰν χεῖρα σφοδρὰ, ὥστε νὰ πλαντάξῃ ἢ νὰ σχάσῃ.

Τοῦ τρίτου στίχου τὸ ΓΡΑΦΟΝΤΑ, εἰς τὸν Δουκάγγιον (σελ. 1178) ἐχαράχθη διαιρεμένον ΓΡΑΦΟΝ ΤΑ, ἢ τυπογραφικῶς σφαλμένον, ἢ διότι τὰς ἐνόμισε δύο λέξεις. Εἶναι αἰτιατικὴ εἰς τόπον ὀνομαστικῆς, τῆς Γράφων, καὶ πρῶτον βῆμα τοῦ χυδαϊσμοῦ, ὅστις προχωρήσας μὲ τὸν καιρὸν, κατήντησε σήμερον, ἀπὸ τὴν ἑνικὴν εἰς τὴν πληθυντικὴν αἰτιατικήν· καὶ ὡς λέγουν, Βασιλέας, Ἱερέας, Γίγαντας, ἀντὶ τοῦ Βασιλεὺς, Ἱερεὺς, Γίγας, ὡσαύτως καὶ τὰς μετοχὰς, Βλέποντας, Θέλοντας, Φεύγοντας, ἀντὶ τοῦ Βλέπων, Θέλων, Φεύγων, καὶ Ὄντας ἀντὶ τοῦ Ὢν, καὶ τὸ χειρότερον Ἔσοντας, ἢ Ἔστοντας, προσκολλήσαντες εἰς τὴν ἐντόπιον, καὶ ξένην βαρβαρότητα (essendo Ἰταλ.). Παράδειγμα τῆς ἑνικῆς αἰτιατικῆς ἀντὶ ὀνομαστικῆς παρὰ τὸ προλεγμένον τοῦ ΘΚ, ἔχομεν, τὸ ἑξῆς ΣΣ,

Ὁ λογισμός μου ἐβίαζέ με, ὁ νοῦς μου ἠνάγκαζέ με
Λέγοντα, Γράψε γράμματα, Στέφανε, διὰ τοὺς φίλους,

Καὶ ἄλλος, ΒΧ,

Ἀκούοντα ὁ Βελθανδρος οὐδὲν ἀπηλογήθην,

ἀντὶ τοῦ Λέγων καὶ Ἀκούων, ἢ ὡς οἱ σήμερον χυδαΐζοντες, Λέγοντας καὶ Ἀκούοντας.

Ἄλλη συμφωνία παράξενος· καθὼς εἰς ἡμᾶς αἱ τοιαῦται μετοχαὶ εἶναι κοινοῦ γένους, ἐπειδὴ λέγουν ἀδιακρίτως Λέγοντας καὶ περὶ ἀνδρὸς καὶ περὶ γυναικὸς, ἀκόμη καὶ οὐδετέρου, οἷον τὸ Ἄλογον τρέχοντας, ἀντὶ τοῦ Τρέχον, παρόμοια οὐδ' ἐκεῖνοι δὲν ἔκαμναν οὐδεμίαν διάκρισιν, οἷον ΒΧ,

> Μικρὸν ἀπεμειδίασεν βλέποντά τον ἡ κόρη,

ἀντὶ τοῦ Βλέπουσα. Ἴσ. καὶ Ὑπεμειδίασεν.

Τὸ δὲ χειρότερον, ὅτι πολλάκις εἰς τὸν αὐτὸν ςίχον εὑρίσκεις καὶ τὴν ἀρχαίαν ὀρθὴν ὀνομαςικὴν τῆς μετοχῆς, καὶ τὴν νέαν ςρεβλὴν αἰτιατικὴν, οἷον ΒΧ,

> Ταῦτα εἰπὼν ἐςράφηκε γελόντα πρὸς ἐκεῖνον,

ἀντὶ τοῦ Γελῶν. Ἀκόμη καὶ μετοχὴν ἀρσενικὴν παλαιὰν μὲ θηλυκὸν ὄνομα, οἷον ΒΧ,

> Τοῦτο μαθὼν ἡ δέσποινα μεγάλως τὸ ἐλυπήθην,

ἀντὶ τοῦ Μαθοῦσα... ἐλυπήθη.

ΠΛΑΤΥΦΥΛΛΑ (à larges feuilles). Ζ. Ὀχρά.

ΠΛΕΚΩ, οἷον ΣΦ,

> Ποτέ της ἡ πολιτικὴ εἰς ἕνα οὐδὲν ἰςέκει,
> Ἑνὸς σακκοῦλη τάσσεται καὶ ἄλλου γαϊτάνη πλέκει.

Πολιτικὴ, εἶναι τῶν παλαιῶν ἡ Ἑταίρα (courtisanne), οὕτως ὀνομασθεῖσα, διότι, ὡς λέγει ὁ ποιητὴς, Οὐδὲν ἰςέκει εἰς ἕνα, δὲν εὐχαριστεῖται εἰς ἕνα μόνον ἐραστὴν, ἀλλ' εἶναι κοινὴ εἰς ὅλους τοὺς πολίτας. Σημείωσε τὸ Τάσσεται εἰς μέσην διάθεσιν. Σήμερον λέγομεν Τάσσει (χυδ. Τάζει) εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν τοῦ Ὑπόσχεται (promettre). Τὸ Τάσσει σακκούλιον ἢ μᾶλλον Σακκούλια εἶναι παροιμιακὸν ἤγουν, Σακκία γέμοντα ἀπὸ παντοῖα καλὰ, ὡς καὶ ἡ ἑξῆς

παροιμία σωζομένη ἀκόμη σήμερον, « Γαϊτάνιον πλέκει » ἤγουν ἑτοιμάζει τὶ κακὸν κατά τινος (tramer quelque chose contre quelqu'un). Ζ. Τάσσω.

Περὶ δὲ τοῦ Γαϊτανίου, ἴδε τὰ προσημειωθέντα (Ἄτακτ. Ι, σελ. 107).

ΠΛΕΞΟΥΔΙΑΖΩ. (tresser). Ζ. Δικτυωτή.

ΠΛΕΟΝ (plus). Περὶ τοῦ συγκριτικοῦ Πλεότερα, Ζ. Μαχεύω, καὶ Περιλαμπάνω. Περὶ δὲ τοῦ ὑπερθετικοῦ Πλεῖστα. Ζ. Πέρπυρα.

ΠΛΟΥΜΑΚΙΝ. Ζ. Ὀχρά. ΠΛΟΥΜΙΖΩ. Ζ. Πασύλογος.

ΠΛΟΥΤΙΝΩ (s'enrichir). Ζ. Πέρπυρα. ΠΛΟΥΤΩ. Ζ. Εὐγατίζω.

ΠΛΟΥΤΟΣ, καὶ οὐδετέρ. Τὸ πλοῦτος (richesse), πληθ. Τὰ πλούτη, οἷον, ΘΚ,

Ἔχετε καὶ τὴν δύναμιν ὁμοίως τε καὶ πλοῦτος.

Καὶ πολλάκις ἄρσεν. (κατὰ τοὺς παλαιούς), Ὁ πλοῦτος. Πάρ-όμοιον εἶναι τὸ οὐδέτερ. παροξύτον. Βύθος (Ἑλλην. Βυθός). Τὸ μεταχειρίζονται μάλιστα εἰς τὸ πληθυντικ. Τὰ βύθη (les fonds). Ζ. Κάλλος, καὶ Χαροκοπῶ.

ΠΛΟΥΤΩ. Ζ. Πλουτίνω.

ΠΟΖΑΣ. Τὰ λεξικὰ τὸ γράφουν Μποζᾶς, καὶ ὁ Σομαυέρας τὸ ἐξηγεῖ, Πόμα βραστοῦ κεγχρίου (Bosa, acqua di miglio cotta). Παράγεται ἴσως ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων τὴν posca, τὴν ἀπὸ τὸν Τραλλιανὸν Ἀλέξανδρον (VII, 5) ὀνομαζομένην Ποῦσκαν, ἂν καὶ ἡ Ποῦσκα ἢ Πόσκα τῶν Ῥωμαίων σημαίνῃ μᾶλλον τὸ Ὀξύκρατον τῶν Ἑλλήνων. Ὁ Ποζᾶς, εὕρημα καὶ ποτὸν τῶν Αἰγυπτίων, κατασκευάζεται ὡσεπιπολὺ

ἀπὸ κριθάριον, κατὰ τὴν Γαλλιςὶ λεγομένην bière. Οἱ Ἕλληνες τὸν ὠνόμασαν Ζῦθον ἢ Ζῦθος, ἢ πλάσαντες αὐτοί, ἤ, ὡς κρίνει ὁ Ἰαβλόνσκης (Iabl. *Opuscul.* tom. I, pag. 77), λαβόντες καὶ τὄνομα ἀπὸ τοὺς Αἰγυπτίους. Πιθανόν, ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι, κυριεύσαντες τὴν Αἴγυπτον, ὠνόμασαν τὸ ποτὸν Πόσκαν, ἀπὸ τὸ σύνηθες εἰς αὐτοὺς ποτόν· τόσον εὐλογώτερον ὅσον καὶ αὐτὴ ἡ παραγωγὴ τοῦ posca εἶναι, κατὰ τοὺς ἐτυμολόγους των, ἀπὸ τὸ Πόω (πίνω) Πόσις, ὡς ἀπὸ τὸ Ἔδω (ἐσθίω) ὠνόμασαν Esca, τὴν βρῶσιν ἢ τροφήν.

ΠΌΘΟΣ, οὐδέτερ. τὸ πόθος. Ζ. Ποῖκεν.

ΠΟΘΩ͂, ἐπιθυμῶ (desirer). Ζ. Ἔννοια.

ΠΌΘΩ, οἷον, ΣΦ,

> Κοιλὴ τα κακορήζικος καὶ δυνατὰ τὰ πόθη,
> Καὶ γίνεται παντέρημος, καὶ κεῖνος δὲν τὸ γνώθη.

Κοιλὴ (γρ. Κυλεῖ), Κυλεῖ τὰ Ζάρια (dés) ἀπὸ τὸ Ἑλλην. Κυλίω (rouler). Τὰ πόθη, ἤγουν, Τὰ ἀπώθει (pousser), κατ' ἀφαίρεσιν τοῦ ἀρχικοῦ τῆς προθέσεως, ἢ καὶ κατὰ κρᾶσιν, Τἀπῶθει· πλὴν ἂν ἦναι καὶ ἐδῶ ἀπὸ τὸ ἁπλοῦν Πόω, Πόθω, ὡς ἀπὸ τὸ σύνθετον Ἐμπόω, τὸ Ἐμπόθω, Ζ. Ἐμπώθω, καὶ Γνώθω.

ΠΟΪΚΕΝ, οἷον ΒΧ,

> Τίς τὴν σαΐταν ἔρριψεν ἐπάνω τοῦ ζωδίου;
> Καὶ ποῖκεν καρδιοκοπετόν, οὐχὶ πόθος γυναίου;

Σαΐτα (flèche), ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν saetta (Λατ. sagitta). Ποῖκεν, βαρβαρισμὸς τοῦ Πεποίηκεν. Πόθος, εἶναι οὐδέτερον (ὡς Τὸ πλοῦτος), συνταγμένον πρὸς τὸ Ποῖκεν. Σήμερον λέγομεν, ἀρσενικ. Ὁ πόθος, πολλάκις εἰς σημασίαν, ὄχι ἐπιθυμίας τῶν ἀπόντων (regret), ἀλλὰ καὶ (καθὼς ἐδῶ) ἔρωτος (amour). Ἰδ.

τὰς εἰς τὰ Ἡλιοδώρ. Αἰθ. σημ. σελ. 370-371. Τὸν Καρδιοκοπετὸν ὀνομάζομεν σήμερον Καρδιόκτυπον (battement ἢ palpitation de cœur).

ΠΟΪΟΙ. Οἱ ποῖοι (qui, lesquels), ἀντὶ τοῦ Οἱ ὁποῖοι (Ἑλλ. Οἳ ἢ Οἵτινες), οἷον Β,

> Δημότυχος, Ἀλέξιος, ἔτι καὶ Πετρολήφας,
> Οἱ ποῖοι ἠνδραγάθησαν καὶ πήδησαν καὶ πῆραν.

Τὴν ποίαν (que), ἀντὶ τοῦ σημερινοῦ Τὴν ὁποίαν (Ἑλλ. Ἣν ἢ Ἥντινα) οἷον ΘΚ,

> Καὶ ψέξετε τὸν λογισμὸν ἘΜΟΥ δὲ καὶ τὴν γλῶσσαν,
> Τὴν ποίαν δὲν ἐδυνήθηκα νὰ τὴν ἀποκρατήσω.

Ἴσ. ὈΜΟΥ.

Τὰ ποῖα (qui, lesquels ἢ que), ἀντὶ τοῦ Τὰ ὁποῖα (Ἑλλ. Ἃ, Ἅτινα), οἷον ΘΚ,

> Καὶ μάχετό μοι λογισμὸς νὰ γράψω τὰ συμβάντα,
> Τὰ ποῖα ἐσυνέβησαν τὴν ἄτυχον τὴν πόλιν.

Καὶ ἄλλος, ΣΦ,

> Καὶ καθ' ἡμέρα, Φρατζησκὴ, ἐὰν θέλῃς μανθάνειν
> Τοὺς πειρασμοὺς καὶ τὰ κακὰ, τὰ ποῖα θέλῃς πανθάνειν.

Νὰ ἀποκρατήσω, νὰ ἐμποδίσω (retenir, empêcher).

ΠΟΪΣΕ, ἀντὶ τοῦ Ποίησε, καὶ τοῦτο ἀντὶ τοῦ Ποίησον (faire), οἷον, ΒΧ,

> Ἂς γένη, Αὐθέντα, σήμερον θέλημα ἰδικόν σου,
> Καὶ σπούδασε καὶ ποῖσε το.

ΠΟΪΣΩΜΕΝ, ἀντὶ τοῦ Ποιήσωμεν, οἷον ΒΧ,

> Ἀλλὰ μὲ τὸν πατέρα σου νὰ ποίσωμεν νὰ σ' ἔχῃ
> Ὥσπερ ἠγαπημένον του καὶ γνήσιόν [του] τέκνον.

ΠΟΛΕΜΙΖΩ. (Ζ. Περοῦ, καὶ Χαχανίζω). Ἡ λέξις εἶναι Ὁμηρικὴ (Ἰλιαδ. ά, 168.),

——————— Ἐπὴν κεκάμω πολεμίζων.

ΠΟΛΕΜΩ, κάμνω πόλεμον (faire la guerre), Οἱ Ῥῶσοι πολεμοῦν τοὺς Τούρκους (σήμερον 1828). 2) Πάσχω, πασχίζω, ἐπιχειρῶ, ἐπιμελοῦμαι νὰ κατορθώσω τί (s'efforcer de). Εἰς τὴν δευτέραν ταύτην σημασίαν ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1197) τὸ γράφει Πολομῶ. Καὶ εἰς μὲν τὰ παραδείγματα, τὰ ὁποῖα φέρει, ἐνδέχεται νὰ ἐβαρβαρίσθη ἡ λέξις. Εἰς δὲ τὰς περὶ τοῦ οὐδετέρου ὀνόματος Πόλομα μαρτυρίας, ἡ γραφὴ μὲ φαίνεται σφαλμένη, οἷον « Τοῦ ΠΌΛΟΜΆ ΤΟΥ » ἀντὶ τοῦ ΠΟΝΕΜΆΤΟΥ, καὶ « ΠΌΛΟΜΑ ΕἼΠΟ ΚΌΠΟΝ» ἀντὶ τοῦ ΠΌΝΕΜΑ ὙΠῸ κόπου (douleur causée par la fatigue).

. ΠΟΛΙΤΙΚΉ. Ζ. Πλέκω.

ΠΟΛΥΘΛΙΒΟΣ (qui cause beaucoup de tristesse). Ζ. Καταλόγι. Τὸ θηλυκ. Πολύθλιβη. Ζ. Μαγκούρα.

ΠΟΛΥΠΛΟΚΟΣ, πανοῦργος, πονηρὸς, δόλιος. Δὲν ἤκουσα ποτὲ πολυπλοκωτέραν ἄλλην γυναῖκα,

Οὐ πώποτε ταύτης
Ἤκουσα πολυπλοκωτέρας
Γυναικός. ———————

(Ἀριστοφ. Θεσμοφορ. 433). Ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ intrigant τῶν Γάλλων. « Πολύπλοκος, πολύτροπος » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ΠΟΛΥΤΡΩΓΩ. Ζ. Τρώγω.

ΠΟΝΩ, αἰσθάνομαι ἢ δοκιμάζω πόνον (sentir ἢ éprouver de la douleur). 2) μεταβατικ. ἀντὶ τοῦ λυποῦμαι, οἷον Τὸν ἐπόνεσεν ἡ ψυχή μου. 3) ἀντὶ τοῦ λυπῶ (fâcher, déplaire), Μὲ πονεῖ πολὺ ἡ διαγωγή του. Εἰς ταύτην

τὴν σημασίαν τὸ ἐμεταχειρίσθη ὁ Πίνδαρος (Πύθ. IV, 268), « Κοῦ με πονεῖ τεὸν κ. τ. λ. » τὸ ὁποῖον ὁ σχολιαστὴς ἐξήγησεν, Οὐκ ἀλγύνει με. 4) μεταφ. ἀντὶ τοῦ Ἑλλ. Φείδομαι (ménager, épargner), Δὲν πονεῖ τὰ χρήματα, ὅςις τ' ἀπέκτησεν ἀκόπως (Ζ. Κροτισμός). Ἡ μετοχ. Πονεμένος (triste, chagrin, affligé). Ζ. Μαγκούρω.

ΠΟΡΕΥΟΜΑΙ, μεταφορικ. διάγω (se conduire, se gouverner, se comporter), οἷον ΘΡ,

> Καὶ ἀρχίζω διὰ τὸν ἄνθρωπον κατὰ πῶς τώρα γράφω,
> Τὸ πῶς αὐτὸς νὰ πορευθῇ, πριχοῦ ναμπῇ ςὸν τάφον.

Τὸ Κατὰ πῶς, καὶ σήμερον ἀκόμη σύνηθες, σημαίνει μὲν καὶ τὸ ἁπλοῦν Ὡς ἢ Καθὼς (comme); δηλοῖ δὲ πλέον τὸ Καθ' ὃν τρόπον (de la manière dont).

ΠΟΡΠΑΤΙΞΙΑ, κατὰ ςοιχείων μετάθεσιν, ἀντὶ τοῦ Προπατιξιά, καὶ τοῦτο πάλιν ἀντὶ τοῦ Προπατησία (démarche), ἀπὸ τὸ Προπατῶ, οἷον ΒΧ,

> Τὸ βάδισμα, τὸ κίνημα καὶ τὴν πορπατιξιάν της.

ΠΟΤΕ ΜΟΥ, σου, του, της, των. Ζ. Τάσσω.

ΠΟΥ ΚΑΙ ΠΟΥ (de temps en temps), οἷον ΘΡ,

> Καὶ στέκει ἀπ' ἔξω καὶ διψᾷ, καὶ ποῦ καὶ ποῦ ζηλεύγει,
> Καὶ ἄλλην οὐκ ἐσμίγεται, οὐδὲ πανδρίαις γυρεύει.

ΠΟΥΒΕΤΙΣ, εἴς τινα τόπον, ἢ τὶ μέρος (quelque part), καὶ μὲ τὴν ἄρνησιν, εἰς οὐδὲν μέρος (nulle part), οἷον ΘΚ,

> Καὶ ἀνησφάλω πούβετις, μή με κατηγορεῖτε.

Ἀνησφάλω, βάρβαρος τοῦ Ἀνσφάλω (se tromper),

σχηματισμός. Τὸ Πούβετις λέγεται καὶ Πούπετις· ὅθεν φαίνεται ὅτι εἶναι φθορὰ τοῦ Ποῦ ποτε. Ζ. Ὄντως.

ΠΟΥΓΓΙ, ΘΡ,

> Καὶ ἂν ἔχῃ κάτις καὶ πουγκὴν βαρὺν εἰς τὸ πλευρόν του,
> Ἀπ' αὗτα τὰ γλυκύσματα γλυκαίνει τὸν λαιμόν του.

Τὸ Κάτις εἶναι Κἂν τις, κατὰ τὸ Κάποιος, χωρὶς τὸ ν. Πουγγὶν (καὶ ὄχι Πουγκὴν), Πουγγίον (bourse), Πουγγὶν βαρὺ, τὸ γεμισμένον ἀργύρια. Σημείωσε τὸ Αὗτα ἀντὶ τῆς δεικτικῆς ἀντωνυμίας Ταῦτα. Ὁμοίως ἔλεγαν Αὗτος, Αὗτου, Αὗτον, Αὗτης, Αὗτην.

ΠΟΥΠΕΤΙΣ. Ζ. Πούβετις.

ΠΟΥΠΟΛΟΝ. Ζ. Μαρός.

ΠΡΑΓΜΑ (chose, affaire). 2) ἀντὶ τοῦ Οὐδέν. Ζ. Γρικῶ. 3) Πληθυντ. Πράγματα, ὑπάρχοντα, (biens, possessions). Ζ. Πέρπυρα.

ΠΡΑΚΝΑΔΕΣ. Ζ. Τζέπρα.

ΠΡΑΞΙΣ (expérience, pratique, adresse acquise par un long usage). Ζ. Ὀχρά.

ΠΡΑΤΖΟΝ. Ζ. Χαραγή.

ΠΡΕΠΩ. Μεταχειριζόμεθα ἀκόμη καὶ τὸ παθητικὸν Πρέπομαι, ἀλλ' εἰς τὴν μετοχὴν μόνον (ἀπὸ θέμα ἄχρηστον Πρεπέω) Πρεπούμενος (convenable, décent), οἷον ΘΡ,

> Καὶ εἰς τὸν πρεπούμενον καιρὸν ἂς λείψῃ ἀπὸ τὴν μίξην,
> Τῆς γυναικὸς τὴν ἕνωσιν, καὶ σπέρματος τὴν ρίξην.

Γράφε Μίξιν, καὶ Ῥῆξιν.

ΠΡΙΟΡΑ. Ζ. Ψῆκι.

ΠΡΙΧΟΥ (Ζ. Ξετρέχω, καὶ Πορεύομαι). Τὸ Πριχοῦ

(avant que) εἶναι σήμερον κοινότατον. Ἔδειξαν ἄλλοι πρὸ ἐμοῦ τὴν μεταξὺ τοῦ Πρίν, Πρήν, (δωρικ. Πράν), τοῦ Πρίς, τοῦ Ῥωμαϊκοῦ Prius καὶ Priscus, συγγένειαν. Τὸ Prisci Ῥωμαϊστὶ σημαίνει οἱ Ἀρχαῖοι, οἱ πρὶν ἡμῶν γεγονότες. Ἆρα δὲν εἶναι πιθανὸν ὅτι καὶ εἰς καμμίαν ἀπὸ τὰς Ἑλληνικὰς διαλέκτους εὑρίσκετο καὶ Πρίσχος ἢ Πρίχος (πρότερος), τοῦ ὁποίου ἡ γενικὴ Πρίχου ἐπιρρηματίσθη εἰς τὸ Πριχοῦ, ὡς τὸ Ἄλλου εἰς τὸ Ἀλλοῦ; Ἢ μήποτε, ὡς ἀπὸ τὸ Πᾶν ἐσχηματίσθη τὸ ποιητικὸν Πάγχυ (ἀντὶ τοῦ Πάνυ), παρόμοια καὶ ἀπὸ τὸ Πρὶν εἶχε καμμία διάλεκτος καὶ τὸ Πρίγχυ, ὅθεν ἐγεννήθη τὸ Πριχοῦ; Ὅλα ταῦτα εἶναι πιθανά· πιθανώτερον ὅμως νομίζω τὸ ἑξῆς.

Καθὼς τὸ Ἕως καὶ Μέχρις προσλαμβάνουν τὸ χρονικὸν Οὗ, Ἕως οὗ, Μέχρις οὗ (χρόνου), ὁμοίως καὶ τὸ Πρὶν εὐλόγως δύναται νὰ λέγεται καὶ Πρὶν οὗ (ἤγουν Πρὶν τοῦ χρόνου, οὗ), τὸ ὁποῖον σημαίνει τὸ αὐτὸ καὶ τὸ Πρίν, ἔτε τοῦ Ποιητοῦ (Ὀδυσσ. δ', 477),

> Πρίν γ' ὅτ' ἂν Αἰγύπτοιο, Διιπετέος ποταμοῖο,
> Αὖτις ὕδωρ ἔλθῃς, ————————

ὡς καὶ νὰ ἔλεγεν, Ἑωσοῦ νὰ ἔλθῃς, ἢ Πριχοῦ νὰ ἔλθῃς. Καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς (Ὕμν. εἰς Δήμητρ. 94),

> Οὐδέ τις ἀνδρῶν,
> Εἰσορόων γίγνωσκε, βαθυζώνων τε γυναικῶν,
> Πρίν γ' ὅτε δὴ Κελεοῖο δαΐφρονος ἵκετο δῶμα,

ἤγουν, Κανεῖς δὲν την ἐγνώρισε, πριχοῦ ἔλθῃ (ἢ ἑωσοῦ ἦλθε) εἰς τοῦ Κελεοῦ τὸν οἶκον.

Ὅπως ἂν ἦναι, τὸ Πριχοῦ δὲν πρέπει νὰ καταφρονηθῇ ὡς βάρβαρον.

ΠΡΟΒΕΝΤΖΑ. Ζ. Μετά, πρόθ.

ΠΡΟΒΙΑ, δέρμα προβάτου (peau de mouton). Ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν (ἂν καὶ ἀγνώριστον ἀκόμη εἰς τοὺς Ἑλληνικοὺς Λεξικογράφους) Προβέα καὶ Προβῆ, ὡς ἔλεγαν, Λεοντέα καὶ Λεοντῆ (peau de lion), καὶ Ἀλωπεκέα καὶ Ἀλωπεκῆ (peau de renard). Οἱ Γραικορωμαῖοι τὸ ἐπρόφεραν ὀρθῶς Προβέα, τὸ ὁποῖον ἐκατήντησεν εἰς τὸ Προβιά, ὡς τὸ Μηλέα εἰς τὸ Μηλιά, καὶ τὸ Συκέα εἰς τὸ Συκιά. Μὴ λησμονηθῇ καὶ ἡ εἰς ὄνειδος τῶν τυράννων, καὶ ἁπλῶς παντὸς ἀδίκου ἀνθρώπου, λεγομένη παροιμία, « Δύο προβέας ἀπ' ἕνα πρόβατον » παρομοία τῆς Γαλλικῆς παροιμίας, prendre d'un sac deux moutures.

Ἐκ τῆς Προβέας λαμβάνω ὄχι ἄλογον ἀφορμὴν νὰ πιθανολογήσω (ἢ καὶ νὰ πιστώσω) τὴν ὁποίαν ἐτόλμησα διόρθωσιν εἰς τὰς Διατριβὰς τοῦ Ἐπικτήτου (III, κβ', 74, σελ. 391-392), τρέψας τὸ Τιλλάρια εἰς τὸ Τυλάρια, καὶ ἐξηγήσας, στρωμάτια ἢ προβάτων δέρματα, εἰς τὰ ὁποῖα κάθηνται τὰ παιδάρια, εἰς τῶν κοινῶν γραμμάτων τὰ σχολεῖα. Τῆς συνηθείας ταύτης παραδείγματα εὑρίσκονται καὶ εἰς τοὺς Γραικορωμαίους ἀπὸ τῆς δωδεκάτης ἔτι ἑκατονταετηρίδος. Λέγει (παρὰ Δουκαγγ. σελ. 1233) ὁ ἱστορικὸς Νικήτας, « Εἰς γραμματιστοῦ » φοιτῶντα ἐξ ἁπαλῶν ἔτι ὀνύχων, καὶ Προβέαν μετὰ » καλαμαρίου ἔχοντα. »

ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΝ. Ζ. Πλαντάζω.

ΠΡΟΞΕΝΩ (causer, occasionner). Ζ. Ἰδικός.

ΠΡΟΠΑΤΩ λέγεται ὀρθότερον, ὅταν σημαίνῃ τὸ βαδίζω (marcher). Τὸ Περιπατῶ ἢ Περπατῶ κάλλιον νὰ διορισθῇ εἰς τὴν σημασίαν τοῦ περιέρχομαι (se promener).

ΠΡΟΣ ΟΠΙΣΩ ἢ Προσοπίσω. Ζ. Ἐμπρὸς ὀπίσω.

ΠΡΟΣΕΧΟΜΑΙ. Ζ. Δευτερογαμία.

ΠΡΟΣΕΧΩ. Συντάσεται μὲ αἰτιατικὴν, μεσολαβούσης πρ-

θέσεως, τῆς Εἰς, ἢ Ἀπό. Πρόσεχε εἰς τὰ λόγιά μου (faire attention), καὶ Πρόσεχε ἀπὸ τὸν (se garder de). Κάποτε καὶ χωρὶς πρόθεσιν, Πρόσεχέ τον (prendre garde à). Ζ. Μαίνομαι.

ΠΡΟΣΗΛΌΝΩ. Ζ. Ἐξηλόνω.

ΠΡΟΣΘΑῬῬΟΥ͂ΜΑΙ ἐμπιστεύομαι τὶ ἀπόῤῥητον εἰς τινὰ (confier), οἷον ΒΧ,

Καὶ προσθαῤῥεῖται τὴν βουλὴν αὐτοῦ πρὸς τὴν Χρυσάτζα.

ΠΡΟΣΚΑΡΤΕΡΩ͂, προσμένω, ἀπαντέχω (attendre). Ζ. Ῥάσσω.

ΠΡΟΣΩΠΟΔΈΡΝΩ. Μόνη ἴσως ἡ Ἰταλικὴ γλῶσσα ἑρμηνεύει λεκτικῶς, rinfacciare, τὸ ἴδιον τῆς Γραικικῆς γλώσσης σύνθετον ῥῆμα Προσωποδέρνω, καὶ ὀρθότερον Προσωποδέρω (reprocher à, blâmer en face), τὸ ὁποῖον πιθανὸν ὅτι ἐπέρασεν ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν εἰς τὴν γλῶσσαν. Ἀκούοντες συχνὰ εἰς τὰς ἀκολουθίας, καὶ ἀναγινώσκοντες τὴν Νέαν Διαθήκην, ἀπὸ τὸ διαλυμένον τοῦ Ἀποστόλου (Πρὸς Κορινθ. Β, ιά, 20) « Εἴ τις ὑμᾶς εἰς ΠΡΌΣΩΠΟΝ » ΔΈΡΕΙ » ἐσχηματίσαμεν ὄχι βάρβαρον σύνθετον, τὸ Προσωποδέρω. Καὶ τοῦτο μάλιστα δείχνει, ὅτι καὶ ὁ Ἀπόστολος ἐνόησε διὰ τοῦ, Εἰς πρόσωπον δέρει, ὅ,τι νοοῦμεν καὶ ἡμεῖς μεταφορικῶς διὰ τοῦ Προσωποδέρω (ἤγουν ὀνειδίζω αὐστηρῶς καὶ ἀφιλανθρώπως), καὶ ὄχι κυρίως τὸ ῥαπίζω ἢ κολαφίζω (frapper au visage), ὡς τὸ μετέφρασαν οἱ Θεολόγοι τῆς Γενεύης, εἰς τὴν νέαν Γαλλικὴν ἔκδοσιν (1805) τῆς Νέας Διαθήκης.

ΠΡΌΣΩΠΟΝ, τὸ ἐμπρόσθιον ὅλον μέρος τῆς ἀνθρωπίνης κεφαλῆς (face). Ὅτε δύο βλέπουν ἕνας τοῦ ἄλλου τὸ πρόσωπον,

λέγονται ὅτι βλέπονται Πρόσωπον πρὸς πρόσωπον (face à face). Ἡ φράσις μᾶς ἦλθεν ἀπὸ τοὺς Ἑβδομήκοντα (Γενέσ. λβ', 30), συμφώνως μὲ τὸ Ἑβραϊκὸν κείμενον λέγοντας « Εἶδον γὰρ Θεὸν πρόσωπον πρὸς πρόσωπον, » τὴν ὁποίαν ἐμεταχειρίσθη καὶ ὁ Ἀπόστολος (Πρὸς Κορινθ. Α, ιγ', 12). Δὲν τολμᾷ νὰ μὲ ἴδῃ εἰς τὸ πρόσωπον, ἀπὸ τὸν Ὅμηρον (Ἰλιαδ. ι, 372),

——————— Οὐδ' ἂν ἔμοι γε
Τετλαίη, κύνεός περ ἐὼν, εἰς ὦπα ἰδέσθαι.

Ἔχεις καὶ πρόσωπον νὰ μὲ βλέπῃς; Παρόμοια ὁ Σοφοκλῆς (Οἰδ. Τυρ. 532),

——————— Ἢ τοσόνδ' ἔχεις
Τόλμης πρόσωπον, ὥστε τὰς ἐμὰς στέγας
Ἵκου; ———————

Καὶ, ἂν συγχωρῆται νὰ θρονίσωμεν σιμὰ τοῦ Σοφοκλέους καὶ Ἀπολλώνιον τὸν ἐν Τύρῳ,

Ἔχεις λοιπὸν καὶ πρόσωπον, καὶ στέκεις καὶ διγάσε;

Γράφε Διγᾶσαι, ἤγουν διηγῆσαι (Ἑλλ. διηγῇ). Μὲ ποῖον πρόσωπον νὰ τὸν ἴδω; « Ποίῳ γὰρ ἴδοιμι προσώπῳ » τὸν πατέρα; » (Ἀχιλ. Τατ. V, 11). Τιμὴ εἰς τὸ Πρόσωπόν σας (Z. Τιμή). 2) ἐπιφάνεια (surface), Ἡ φανίσθη ἀπὸ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς. 3) Πρόσωπον, ἄνθρωπος (personne). Ταύτην τὴν σημασίαν ἔλαβεν ἀπὸ ἔτι τὴν δευτέραν πρὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδα, ἐπειδὴ τὴν καταδικάζει ὁ Ἀττικιστὴς Φρύνιχος (σελ. 166).

ΠΡΟΤΙΜΩ, προκρίνω, κάλλιον ἀγαπῶ (préférer, aimer mieux). Εὑρίσκεται καὶ τὸ μέσον Προτιμῶμαι εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν (Z. Παρ' ὅτι). Εἰς ἡμᾶς σήμερον ὅμως τὸ Προτιμῶμαι, ἢ Προτιμοῦμαι, εἶναι παθητικὸν (être préféré).

ΠΡΟΦΑΣΙΣΤΙΚΑ λόγια, ὡς οἱ Ἑβδομήκοντα (Δευτερ. κϐ', 14), « Προφαςιςικοὺς λόγους. »

ΠΡΩΤΟΒΑΛΤΟΣ. Ζ. Ἄϐαλτος.

ΠΡΩΤΟΖΑΡΙΣΤΗΣ, πρῶτος ἢ κορυφαῖος εἰς τὴν τέχνην τῶν ζαρίων (maître en jeu de dés). Ζ. Ἐμπροθένω.

ΠΡΩΤΟΦΑΝΗ ἢ ΠΡΩΤΟΦΑΝΗΣΙΜΑ. Ζ. Τὴν ἀρχὴν τοῦ Τ στοιχείου.

ΠΤΕΡΝΙΣΤΗΡΙΟΝ, οἷον. Β,

> Ἔκατζέν τους εἰς δύο φαρία θαυμαςὰ καὶ ὡραῖα,
> Μὲ σέλαις χρυσοπλούμιςαις μὲ χρυσᾶ πτερνηςήρια.

Φαρία. Ἐνόμισα ἄλλοτε (Σημ. εἰς τὸν Στράϐων. τόμ. IV, ἑλληνικ. ἐκδόσ. σελ. 246), ὅτι τὸ Φαρίον ἐφθάρη ἀπὸ τὰ Ἑλληνικὸν Ἱππάριον, κατὰ τὴν συνήθη ἀφαίρεσιν τῶν ἀρχικῶν γραμμάτων καὶ τὴν τροπὴν τοῦ π εἰς τὸ φ, δύο ςοιχείων, τὰ ὁποῖα ἐφυλάχθησαν εἰς τὸ Γερμανικὸν pferd (cheval)· ἐπρόσθεσα καὶ τὴν γνώμην τῶν νομιζόντων, ὅτι τὸ Φαρίον κατάγεται ἀπὸ τὰ Ἀραϐικὸν Φάρας. Ἴσως ὅμως διὰ τοῦ Φαρίον ἐσήμαιναν, ὄχι ἁπλῶς Ἵππον, ἀλλὰ γενναῖον καὶ θυμοειδῆ Ἵππον (coursier). Ζ. Ζάριον.

Σέλα ἢ Σέλλα, καὶ σήμερον ἔτι μόνη λέξις σημαίνουσα τὸ Ἑλλην. Ἐφίππειον. Ἡ Σέλλα κατάγεται ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν sella (selle).

Χρυσοπλούμιςαι εἶναι αἱ σήμερον ὀνομαζόμεναι Χρυσοκεντημέναι (brodées en or).

Πτερνιστήριον, τὸ κέντρον (éperon), μὲ τὸ ὁποῖον κεντοῦμεν τὸν ἵππον· ὅθεν καὶ Κέντορες ἵππων (Ἰλιαδ. δ', 391) οἱ ἀναϐάται.

ΠΩΓΩΝ. Ζ. Ἔγγος.

ΠΩΣ, μὲ ποῖον, ἢ κατὰ ποῖον τρόπον (en quelle ἢ de

quelle manière, comment). Ἔχει κἄποτε προηγούμενον τὸ οὐδέτερον ἄρθρον, οἷον Διαλογίζομαι τὸ πῶς, Ζ. Ἦν, καὶ Πορεύομαι.

Ρ.

Ρ στοιχεῖον. Λαμβάνεται ἀντὶ τοῦ λ (Ἄτακτ. I, σελ. 403).— Πλεονάζει εἰς τὸ Ἄφτραι, ἀντὶ τοῦ Ἄφθαι (aphtes), εἰς τὸ Χύστρον, ἀπὸ τὸ Κύσθος (partie naturelle de la femme), καὶ εἰς τὸ Ῥόζος ἀπὸ τὸ Ὄζος (nœud d'arbre). Ἴσως καὶ εἰς τὸ Κατρακοιλῶ (rouler du haut en bas), ἀπὸ τὸ Κατακυλίω. — Πάσχει μετάθεσιν, ὡς τὸ Κορκὸς (jaune d'œuf) ἀπὸ τὸ Κρόκος (safran), Κορκάδι (trame), ἀπὸ τὸ Κροκάδιον, ὑποκοριστικὸν τῆς Κρόκης.

ῬΑΝΤΟΥΡΩ καὶ Ῥαντουρίζω, Ἑλλ. Ῥαίνω, Ῥαντίζω (asperger). Ἡ λέξις φαίνεται σύνθετος ἀπὸ τὸ Ῥαντῶ ἄχρηστον, καὶ τὸ Οὐρῶ (pisser). Ἐὰν ἡ παραγωγὴ ἦναι ὀρθὴ, διαφέρει κατὰ τοῦτο ἀπὸ τὸ ἁπλῶς Ῥαντίζω τὸ Ῥαντουρῶ, ὅτι τὸ μὲν Ῥαντίζω σημαίνει ῥάντισιν καθαροῦ τινὸς ὑγροῦ, τὸ δὲ Ῥαντουρῶ, βορβόρου ἢ ἄλλου τινὸς μολυσμοῦ, ἢ ἁπλῶς ῥάντισιν γινομένην μὲ σκοπὸν καταφρονήσεως, ἢ ἐνοχλήσεως. Ὁ Δουκάγγιος, ἀπατηθεὶς ἀπὸ γραφικὸν σφάλμα, ἔγραψεν εἰς τὸ Λ στοιχεῖον, Λαντουρεῖν· φέρων παράδειγμα « καὶ λαν-» τουρούμενοι (γρ. ῥαντουρούμενοι) ὀξύδι μὲ ἁρμύλαν. »

ῬΑΣΣΩ, οἷον ΒΧ,

> Θωροῦσιν πλοῖον κ' ἤρχετον, καὶ αὐτοὶ προσκαρτεροῦσιν·
> Κ' εἰς ὥραν ὀλιγούτζηκη ἔγγιστα πᾶ καὶ ῥάσσει·

Καὶ πάλιν,

> Εἶχεν εὔφορον ἄνεμον, καὶ μέσα εἰς πέντε ἡμέρας
> Ἔφθασαν εἰς τὰ ἴδιά των, ἔρραξε τὸ καράβι.

Καὶ ὁ Β,

> Ὅταν ἐπλησιάσασιν εἰς γῆν τῆς Ἐγκλητέρας,
> Ἔρραξαν ἐξεσκάλωσαν εὐγῆκαν οἱ Ῥωμαῖοι.

Καὶ πάλιν,

> Εἰς ἓν νησὶν ἐφθάσασιν, ὃ λέγουν Μυτηλήνη,
> Ἔρραξαν ἐνεπαύθησαν ἄχρι τρεῖς τε ἡμέρας.

Καὶ πάλιν,

> Κεἰς τὸν λιμένα ἔρραξε ἐκεῖ ςὸ κοντοσκάλη.

Σήμερον λέγομεν Ῥάζω καὶ Ἀράζω (aborder, jeter l'ancre), φυλάξαντες τὸν διπλοῦν σχηματισμὸν τῶν παλαιῶν Ῥάσσω καὶ Ἀράσσω, καὶ τρέψαντες τὰ δύο σσ εἰς τὸ ζ (ὡς καὶ Ἀλλάζω ἀπὸ τὸ Ἀλλάσσω, καὶ Φράζω ἀπὸ τὸ Φράσσω). Εἰς ἐκείνους αἱ λέξεις εἶχαν μίαν ἀρχικὴν κοινὴν σημασίαν, τὸν ἀποτελούμενον κρότον ἀπὸ δύο σωμάτων σύμπτωσιν εἰς ἄλληλα (choquer, heurter), ἢ ἀπ' ἀλλήλων χωρισμὸν βίαιον (arracher). Ἐκ τούτου ἐξαπλώθη ἡ λέξις εἰς πολλὰ ἄλλα, ὥςε νὰ σημαίνῃ τὸ Ῥάσσω, ὡς καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ Ῥηγνύω, τὸ σχίζω (déchirer), ὅθεν τὸ Ῥῆγμα καὶ τὸ Ῥάκος, τὸ Ῥήχνω καταγῆς (abattre, renverser), οἷον, Τὸν ἔρρηξεν εἰς τὴν λάσπην, ὡς εἶπεν ὁ Δημοσθένης (Κατὰ Κόν. σελ. 1259), « Ῥάξαντες εἰς τὸν βόρβορον. »

Τὸ Ῥάσσω δὲν εὑρίσκεται, εἰς τοὺς παλαιοὺς, σημαῖνον τὸ σημερινὸν Ἀράζω· ἀπὸ τὰ παράγωγά του ὅμως, Ῥηγμὶν καὶ Ῥηχίη ἢ Ῥαχία, τὰ σημαίνοντα τοὺς πετρώδεις αἰγιαλοὺς, ὅπου κτυποῦν καὶ συντρίβονται τὰ κύματα, (ὅθεν παράγεται καὶ τῆς συνηθείας ἡμῶν λέξις, Τὰ ῥηχὰ, ἤγουν τὰ ἀβαθῆ νερὰ), ἀπὸ ταῦτα, λέγω, φαίνεται ὅτι καὶ τὸ Ἀράζω ἢ Ῥάζω εὐλόγως ἔλαβε τὴν σημασίαν τοῦ ἐμβαίνω εἰς λιμένα, ἤγουν κτυπῶ εἰς τὰ ῥηχά. Καὶ τοῦτο συμβαίνει μάλιςα

εἰς τὰ μικρὰ πλοιάρια, τὰ ὁποῖα ὅταν πλησιάζωσι τὴν γῆν, πάσχουν ἀκίνδυνον τινὰ πρόσκρουσιν εἰς τὸ ἔδαφος τῆς θαλάσσης.

ῬΈΓΕΤΑΙ, κατ' ἀφαίρεσιν τοῦ ἀρχικοῦ, ἀντὶ τοῦ Ὀ ρ έ-γ ε τ α ι (désirer). Ζ. Πηδῶ.

ῬΗ͂ΓΑΣ. ῬΗ͂ΓΕΝΑ. Ζ. Μίσος καὶ Ξεφαντόνω.

ῬΗΚΤΆΡΙΟΝ. Ζ. Ῥήχνω.

ῬΗ͂ΜΑ, ςίχοι ὁμοιοτέλευτοι (vers rimés), οἷον ΘΡ,

Ἀνάθεμά σε λογισμὲ, ποῦ μέποσες καὶ μπίκα
Ποῦ ἦλθα καὶ χαμήλωσα, καὶ τί ῥῆμες ἐποίκα.

Τὸ rime τῶν Γάλλων ἐτυμολόγησαν τινὲς ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Ῥ υ θ μ ό ς. Ἄλλοι τὸ παράγουν ἀπὸ τὸ Γερμανικὸν Reim, τὸ ὁποῖον κυρίως ἐσήμαινεν Ἀ ρ ι θ μ ό ν· διότι, εἰς τοὺς Δυτικοὺς τουλάχιςον, ὁ διωρισμένος ἀριθμὸς τῶν συλλαβῶν τῶν ςίχων, καὶ τὸ ὁμοιοτέλευτον ἐγεννήθησαν σχεδὸν συγχρόνως (Εἰς τὴν Γαλλίαν περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς δεκάτης ἕκτης ἑκατονταετηρίδος). Ἐπενοήθη δηλαδὴ τὸ ὁμοιοτέλευτον ὡς γλυκασμὸς καὶ παρηγορία τὶς τῆς προξενουμένης ἀηδίας ἀπὸ τὸν ὡρισμένον ἀριθμὸν τῶν συλλαβῶν. Εἰς ἡμᾶς πολὺ ἀρχήτερα τοῦ ὁμοιοτελεύτου ἐγεννήθησαν οἱ δεκαπεντασύλλαβοι πολιτικοὶ λεγόμενοι ςίχοι· ἡ ψώρα τοῦ ὁμοιοτελεύτου δὲν μᾶς ἐκόλλησε, νομίζω, πλὴν κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην ἑκατονταετηρίδα.

Τὸ Μέποσες εἶναι Μὲ ἔ μ π ω σ ε ς (Ζ. Ἐμπώθω). Τὸ δὲ Μπ ί κ α, Ἐ μ β ῆ κ α.

ῬΗΜΆΡΩ, πλέκω ςίχους ὁμοιοτελεύτους (rimer, faire des vers rimés), οἷον ΘΡ,

Ἠξεύρομεν καὶ μάςορας ἔσε διὰ νὰ ῥημάρῃς,
Ξεύρης τὰ πάντα νὰ μετρᾷς, μὴ γίνεσε ἀφορμάρης.

(Ζ. καὶ Καλαϊαί, σελ. 171). Τὸ Ἀφορμάρης δύναται νὰ σημάνῃ καὶ τὸν ζητοῦντα ἀφορμὰς (prétextes), καὶ τὸν ἄσοφον, ἀμαθῆ, καὶ ἑπομένως μωρόν. Ἴδε περὶ τῆς δευτέρας ταύτης σημασίας ὅσα πλατύτερον ἐσημειώθησαν εἰς τὸν Ἰσοκράτην (σελ. 307-309).

ῬΗ͂ΞΙΣ σπέρματος (éjaculation). Ζ. Πρέπω.

ῬΗ͂ΧΝΩ ἢ Ῥήκτω, ἀπὸ τὸ Ῥηγνύω (ὡς Δείχνω καὶ Δείκτω ἀπὸ τὸ Δεικνύω), τοῦτο δὲ ἀπὸ τὸ Ῥάσσω (Ζ. Ῥάσσω). Ἀφίνω μὲ βίαν ἀπὸ τὰς χεῖρας, σύρω (tirer, lancer). Ῥήχνω κοντάριον, πέτρας (διὰ μιᾶς λέξ. Πετροβολῶ), Ῥήχνω καταγῆς, ὅταν προσβάλλω τὶ μὲ βίαν εἰς τὴν γῆν. Μεταφ. Ὁ ἥλιος ῥήχνει τὰς ἀκτίνας του. Ὡσαύτως, Ῥήχνει ὀμματίας, ὅταν βλέπῃ τις μὲ ἔρωτα, θυμὸν, ἢ ἄλλο τὶ πάθος.

Ὡσαύτως, Ῥήκτω ἢ Ῥήχνω τὸ πλοῖον εἰς τὴν θάλασσαν, ὅταν πρώτην φορὰν ἀπὸ τὸ ἐσχάριον (χυδ. Σκαρὶ) τὸ βάλλω εἰς τὴν θάλασσαν. Καὶ Ῥήκτω τὸ πλοῖον εἰς τὰς ξέρας, ὅταν δι' ἄγνοιαν, ἢ δι' ἀνάγκην, τὸ σιμόνω εἰς τόπους πετρώδεις τῆς θαλάσσης, καὶ τὸ συντρίβω (échouer).

Κακῶς τὸ συγχέουν τινὲς μὲ τὸ Ῥίπτω, καὶ κακῶς τὸ γράφουν Ῥίχνω. Τὸ Ῥίπτω εἶναι αὐτὸ τὸ Ῥίπτω τῶν παλαιῶν (Ζ. Ῥίπτω), τὸ δὲ Ῥήχνω ἢ Ῥήκτω, ἐπλάσθη ὡς εἶπα, ἀπὸ τὸ Ῥηγνύω. Σημεῖον δὲ τούτου, ὅτι ὠνόμαζαν καὶ Ῥικτάριον (γρ. Ῥηκτάριον) τὸ ἀκόντιον. Σημεῖον ἔτι, ὅτι καὶ ἀντὶ τοῦ « Ἔῤῥηξε φωνὴν » τῶν παλαιῶν ἡμεῖς λέγομεν, ὄχι Ἔῤῥιψε φωνὴν, ἀλλ', Ἔσυρε φωνήν. Ἔχομεν ἐκ τούτου καὶ παροιμίαν « Νὰ σύρῃ ὁ κλέπτης τὴν φωνὴν, νὰ φύγῃ ὁ οἰκοκύρης, » ἁρμόζουσαν εἰς τοὺς, ὅσοι ἐνόνουν τὴν ἀδικίαν μὲ τὴν ἄκραν ἀναισχυντίαν καὶ θρασύτητα, φωνάζοντες τρανώτερα παρὰ τοὺς ἀδικημένους, ὡς νὰ ἦσαν αὐτοὶ οἱ παθόντες τὴν ἀδικίαν.

ῬΙΖΗΚΑΡΗΣ (heureux). Λέξις Ἰταλική. Ζ. Εὔτυχος.

ῬΙΖΟΜΗΡΙΟΝ. Ζ. Σκορδοῦλα.

ῬΙΖΟΝΩ, ῥῆμ. οὐδέτ. καὶ Ῥιζόνομαι, μέσ. (s'enraciner). Μεταφορ. στερεόνομαι, στέκω ἀμετακίνητος. Ζ. Ἀναφέρνω.

ῬΙΜΝΗ: Ζ. Ῥύμη.

ῬΙΠΤΩ, ἀφίνω τὶ νὰ πέσῃ ἀπὸ τὰς χεῖράς μου (jeter). 2) μεταφορ. Ῥίπτει τὰ λόγιά του, ἤγουν λαλεῖ χωρὶς νὰ συλλογίζεται, χωρὶς νὰ προβλέπῃ τί ἀποτέλεσμα ἔχουν νὰ κάμωσι τὰ λόγιά του (Σοφοκλ. Ἠλεκτρ. 568),

————— οὗ κατὰ σφαγὰς ————
Ἐκκομπάσας, ἔπος τι τυγχάνει βαλὼν,

καὶ ἀλαζονευθεὶς ὅτι ἔσφαξε τὴν ἔλαφον, ἔρριψε λόγον ἀσυλλόγιστα.

ῬΟΓΑ (salaire). Ζ. Κεφαλόνω, καὶ Στάμενῳ. Ἴδε καὶ τὰ προσημειωθέντα (Ἄτακτ. τόμ. I, σελ. 155 καὶ 296). Ἀπὸ τὸ Ῥόγα παράγεται τὸ ἑξῆς ῥῆμα.

ῬΟΓΕΥΩ (salarier), οἷον ΘΚ,

Σκορπίζει σπέρνει τὰ στὴν γῆν, ῥογεύγει τα παντόθεν,

(Ζητ. Ἄτακτ. I. σελ. 296).

ῬΟΔΟΣΤΑΓΜΑ. Ζ. Συμφέρω.

ῬΟΖΟΣ. Ζ. Ζάρι (σελ. 142), καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ Ρ στοιχείου.

ῬΟΥΧΟΝ. Ζ. Ἄτζαλος, Μαχεύγω, Πηδῶ, καὶ τὰ προσημειωθέντα (Ἄτακτ. τόμ. I, σελ. 174). Ἐδῶ ἂς σημειωθῇ καὶ ἡ παροιμία· « Ὁ Θεὸς κατὰ τὰ ῥοῦχα μοιράζει « καὶ τὸ κρύος » παρομοία τῆς Γαλλικῆς παροιμίας, A brebis tondue, Dieu mesure le vent.

ΡΥΜΗ θηλυκ. (rue). Διὰ τῆς στρεβλῆς γραφῆς τὸ ἔκαμεν ἀρσενικὸν ὁ ΘΡ,

Κλαῖ σας οἱ Ῥύμες ἄμετρα, καὶ τὰ στενὰ θρηνοῦσι.

Κλαῖ, ἀντὶ τοῦ Κλαῖν, καὶ τοῦτο ἀντὶ τοῦ Κλαίουσι. Τὰ Στενὰ, ἀκόμη σήμερον εἰς χρῆσιν, εἶναι οἱ ἑλληνιστὶ λεγόμενοι Στενωποὶ (ruelles). Κακὰ τὸ ἔγραφαν καὶ, Ῥίμνη. Ἴδ. Ἄτακτ. I, σελ. 184.

ῬΩΓΊΟΝ. Ζ. Μαστάριον.

ῬΩΘΟΥΝΙ ἢ Ῥουθούνι (narine). Ἀπὸ τὸ Ῥώθων τῶν παλαιῶν. Δὲν ἐγλύτωσε ρωθούνι, λέγομεν σήμερον, σημαίνοντες τέλειον ὄλεθρον, ὡς λέγει καὶ ὁ Β,

Ἢ νὰ κερδήσωμεν ἡμεῖς νὰ πάρωμεν τὸν τόπον,
Ἢ νὰ χαθοῦμεν παντελῶς, ῥοθούνη μὴ γλυτώσῃ,

ὅταν ὁ λόγος ἦναι μάλιστα περὶ πολέμου, ὅπου δὲν ἔμεινε κάνεἶς ἀπὸ τοὺς νικηθέντας. Ἐπειδὴ τὰ ρωθώνια εἶναι τῆς ἀναπνοῆς καὶ ἀκολούθως τῆς ζωῆς ὄργανα, ἡ φράσις ἑρμηνεύει ὅτι, τίποτε ἀπ' ὅ,τι ἀναπνέει, ἢ ζῇ, δὲν ἔφυγε τὸν θάνατον.

ῬΩΜΑΝΊΖΩ. Ῥωμανίσιον. Ζ. Καμπανός.

Σ.

Σ στοιχεῖον προστίθεται ἢ ἀφαιρεῖται εἰς τὰς ἀρχὰς τῶν λέξεων. Ἴδ. Ἄτακτ. I, σελ 404.

ΣΑΪΤΑ. Ζ. Ποῖκεν.

ΣΑΚΚΕΛΊΖΩ. Ζ. σελ. 144.

ΣΑΚΚΟΥΛΙΟΝ (sac). Ζ. Πλέκω.

ΣΑΚΤΑΝΊΖΩ. Ὁ θρηνῶν τὴν ἀπὸ Τούρκους ἅλω-

σιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως (ΘΚ) λέγει περὶ τοῦ δορικτήτορος Σουλτάνου,

Ἐῤῥούφισέ τοὺς χριστιανοὺς, ὡς δράκος πεινασμένος·
Ἐγίνηκεν Ἀντίχριστος, τὸν κόσμον ΣΑΚΤΑΝΙΖΕΙ·
Τὸ γένος τὸ Ῥωμαϊκὸν ἐκαταδούλωσέν το,
Καὶ πρὸς τὰ μέρη τῆς Φραγκίας, βλέπω, ἀναχεντρίζη.

Ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1326) φέρει τὸν δεύτερον μόνον στίχον εἰς παράδειγμα, καὶ μᾶς ἐξηγεῖ τὸ Σακτανίζει, Εἰς τὸν Σατανᾶν παραδίδει (satanæ tradere), ὡς νὰ ἐπαράγετο ἡ λέξις ἀπὸ τὸ Σατανᾶς. Ἐξήγησις ἀπίθανος. Τὸ Σακτανίζω ὑποθέτει ἀρχαιότερον θέμα, τὸ Σακτῶ, καὶ τούτου πρωτότυπον τὸ Σάσσω ἢ Σάττω, τὸ ἐμβάλλω γεμίζω ἀγγεῖον ἢ ἄλλο τὶ σκεῦος, θλίβων καὶ σφίγγων, διὰ νὰ χωρήσῃ πολλὰ (presser, fouler, empaqueter). Ἐκ τούτου προσέλαβεν ἄλλας σημασίας, πλειότερον ἢ ὀλιγώτερον μακρυσμένας ἀπὸ τὴν πρώτην, καὶ αὐτὸ καὶ τὰ παράγωγά του, ὥστε νὰ ὀνομασθῇ καὶ αὐτὸ τὸ ἀγγεῖον μὲ ὄνομα συγγενὲς, Σακτὴρ, κατὰ τὸν Ἡσύχιον, « Σακτῆρος, » θυλάκου· ἔλεγον δὲ καὶ Σάκταν. » Τὸν Ξέρξην, ὅστις ἐθυσίασε τόσους Πέρσας, διὰ τὴν ἀνόητον ἐπιθυμίαν νὰ δουλώσῃ τοὺς Ἕλληνας, ὀνομάζει ὁ Αἰσχύλος (Πέρσ. 919) Ἅδου σάκτορα (chargeur des enfers). Τί ἄλλο προσφυέστερον ἐπίθετον δύναται τὶς νὰ δώσῃ εἰς τοὺς τυράννους; Τοιοῦτος Ἅδου σάκτωρ ἐφάνη πάντοτε ὁ αἱμοβόρος τύραννος τῆς Ἑλλάδος· ἀλλὰ τώρα ἐσχάτως εἰς τὴν δικαίαν τῶν τυραννουμένων ἐπανάστασιν, ὑπερέβαλε καὶ τὸν σάκτορα τῆς Περσίας.

Ἐπιστρέφων εἰς τὸ προκείμενον λέγω, ὅτι ἐπειδὴ τοῦ Σακτανίζει κατηγορήματος ὑποκείμενον εἶναι ὁ πρῶτος κυριεύσας τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὅστις συγχρόνως κατέστρεψε

καὶ πολλὰς ἄλλας πόλεις, καὶ πολλοὺς λαοὺς, πιθανὸν ὅτι ὁ ποιητὴς τὸ ἐμεταχειρίσθη κατ' ὁμοίαν μεταφορὰν, ὡς λέγουν καὶ οἱ Γάλλοι fouler les peuples.

Τὸ Ἀναχεντρίζει, τὸ ὁποῖον οὔτ' ὁ Δουκάγγιος ἐσημείωσεν, οὔτ' εἰς ἄλλους Λεξικογράφους εὑρίσκω, δὲν ἐξεύρω ἂν ἐσχηματίσθη ἀπὸ τὸ Ἔχεντρα ἢ Ὄχεντρα (vipère). Πιθανώτερον ἴσως, ὅτι ἐσήμαινε μεταφορικῶς τὸ αὐτὸ καὶ τὸ ἀνωτέρω (σελ. 194) Κοιλυμουντρῶ.

ΣΑΛΑΓΩ, κινῶ, διεγείρω (mettre en mouvement, exciter), Σαλαγῶ τὰ πρόβατα, τὰ βώδια, ὅταν καθήμενα, ἢ ἀναπαυόμενα, τὰ διεγείρω, ὑπάγων αὐτὰ εἰς βοσκὴν, ἢ ἄλλον τόπον. Ἡ λέξις καὶ αἱ φράσεις εἶναι Ἠπειρωτικαί. Τὸ Σαλαγῶ ἔμεινεν ἀπαράλλακτον, ὡς ἐλέγετο καὶ ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς, καὶ φανερὸν ὅτι εἶναι τῆς αὐτῆς συγγενείας ῥῆμα μὲ τὸ Σαλεύω (branler, remuer). Λέγει ὁ Ἡσύχιος « Σαλαγεῖ ταράσσει κ. τ. λ. — » Σαλαχθὲν, σεισθέν. — Σαλύγα, ἡ συνεχὴς κίνησις » καὶ « Σεσαλαγμένον, σεσαλευμένον, διατεταραγμένον » (Ἴδ. Ἄτακτ. τόμ. I, σελ. 92).

ΣΑΛΕΥΩ. Εἰς τοὺς παλαιοὺς ἐσήμαινε, τὸ σείομαι ἢ κινοῦμαι ἐπάνω εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ μεταφορικῶς τὸ ἁπλῶς κινῶ ἢ κινοῦμαι. Οἱ σημερινοὶ τὸ μεταχειρίζονται καὶ ἐνεργητικῶς ἀντὶ τοῦ σείω, καὶ οὐδετέρως ἀντὶ τοῦ σείομαι ἢ κινοῦμαι. Μὴ τὸ σαλεύῃς, ἤγουν μὴ τὸ κινῇς. Καὶ Δὲν σαλεύει, ἤγουν δὲν κινεῖται, μένει στερεὸν εἰς τὸν τόπον του. Μεταφορικῶς Ἐσάλευσεν ὁ νοῦς του, ἤγουν ἔχασε τὸν νοῦν του· τοῦτο οἱ παλαιοὶ ἔλεγαν, « Σεσεῖσθαι » τὸν ἐγκέφαλον. » Ζ. Καλός.

ΣΑΡΑΚΗΝΟΙ. Σαρακηνοὺς (Sarrasins) ὠνόμαζαν, τοὺς καὶ Ἰσμαηλίτας καὶ Ἀγαρηνοὺς, καὶ σήμερον Τούρκους

λεγομένους. Τοῦτο (Τοῦρκοι) ἀπὸ ἔθνος Σκυθικὸν, Ἰσμαηλῖται δὲ καὶ Ἀγαρηνοὶ ἀπὸ τὸν Ἰσμαὴλ καὶ τὴν Ἄγαρ. Τὸ δὲ Σαρακηνοί, ἀπὸ χώραν Ἀραβίας, ὡς λέγει ὁ Βυζάντιος Στέφανος, « Σάρακα, χώρα Ἀραβίας, μετὰ τοὺς Ναβα-» ταίους· οἱ οἰκοῦντες, Σαρακηνοί. » Ζ. Ἀκμί.

ΣΑΡΑΝΤΑ, οἷον ΒΧ,

Χορὸν ὡρχίων γυναικῶν, τὸν ἀριθμὸν σαράντα.

Τὸ Τεσσαράκοντα τῶν παλαιῶν, ἐκολόβωσαν πρῶτον εἰς τὸ Σαράκοντα, καὶ ἔπειτα, μὲ τὴν πρόοδον τῆς βαρβαρότητος, εἰς τὸ Σαράντα (quarante). Τοιαῦται κολοβώσεις πιθανὸν ὅτι ἔλαβαν τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς κωμικοὺς (Ἄτακτ. τόμ. I, σελ. 297), καὶ τὰ διὰ τὸ γελοῖον λεγόμενα πρότερον, ἔγιναν ἔπειτα σπουδαῖα. Ἂν πιστεύσωμεν τοὺς γραμματικοὺς, τοιαύτην τινὰ κολόβωσιν ἔπαθε καὶ ἡ Τράπεζα ἀπὸ τὸ Τετράπεζα.

ΣΑΡΜΟΥΝΙΝ. Ὦ τῆς βαρβαρότητος! ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν sermone (sermon), οἷον. ΘΡ,

Καὶ τώρα τὴν ἀπόλυσιν τοῦ σαρμουνίου νὰ ποίσης.

Καὶ κατωτέρω,

Καλὸν σαρμούνην ἤρχησες, καὶ νάχες τὸ τελειώση.

Σήμερον ὀνομάζεται Διδαχὴ (Ζ. Διαταμός), καὶ ὁ κάμνων αὐτὴν λέγεται ὅτι Διδάσκει (prêcher), καὶ ἀπό τινας, ὅτι Διατάζει, ἀπὸ τὸ Διατάσσει.

ΣΑΧΝΙΣΙΝΙ. Ζ. Ἐξώστεγον.

ΣΕΙΣΜΑ. Ζ. Ἀνανδράνισμα.

ΣΕΙΩ. Ζ. Δειλανδρῶ.

ΣΈΛΛΑ. Ζ. Πτερνιστήριον.

ΣΕΜΙΔΑΛΙΟΝ (χυδ. Σημιδάλι), ἡ Σεμίδαλις τῶν παλαιῶν, τὸ λεπτότατον τοῦ ἀλεύρου (fleur de farine).

Τῆς αὐτῆς γενεᾶς ὄνομα φαίνεται καὶ τὸ κοινῶς λεγόμενον Σημίτιον, τὸ ἀπὸ λεπτὸν ἄλευρον κατασκευασμένον κολλύριον ἢ κολλούριον, διότι οἱ Τοῦρκοι ὀνομάζουν καὶ τοῦτο καὶ τὴν Σεμίδαλιν μὲ κοινὸν ὄνομα Σεμίδ. Ἴσως ὅμως, ὡς λέγει ὁ Οὐόσσιος, τὸ Σεμίδαλις παράγεται ἀπὸ τὴν Φοινικικὴν λέξιν Σεμίδ. Πιθανὸν, ὅτι οἱ παλαιοὶ, τοῦ μὲν σιτίνου ἀλεύρου τὸ λεπτότατον ὠνόμαζαν Σεμίδαλιν, τοῦ δὲ κριθίνου Παιπάλην.

Καὶ αὐτὸ τὸ semoule τῶν Γάλλων ἀπὸ τὴν Σεμίδαλιν παράγεται, ἂν καὶ σημαίνῃ ἐναντίως τὸ χονδρὸν μέρος τοῦ ἀλεύρου, διὰ τὸ ὁποῖον ἀποβάλλει καὶ τὴν ἐτυμολογίαν ὁ Μενάγιος. Ἀλλ' ὅμως εἰς τὰς γλώσσας τοιαῦται ἀνώμαλοι καὶ ἄλογοι μεταβάσεις ἀπ' ἓν εἰς ἄλλο σημαινόμενον δὲν εἶναι τῶν σπανίων.

ΣΕΡΓΙΑΝΊΖΩ, ἢ ΣΗΡΓΙΑΝΊΖΩ. Ζ. Περιδιαβάζω.

ΣΕΡΓΟΎΤΣΙ. Ζ. Κορέλλιον.

ΣΗΜΑΔΑΡΙΟΣ. Ζ. Σημειογράφος.

ΣΗΜΆΔΙΟΝ (Ζ. Ἀμάχιον). 2) σημείωμα, σχῆμα (note, figure). Ζ. Τζακίζω. 3) ὁ σκοπὸς (but).

ΣΗΜΕΙΟΓΡΆΦΟΣ, ὁ κοινότερον Νοτάριος (notaire) (Ἴδ. Ἄτακτ. I, σελ. 218). Ἐλέγετο καὶ Σημαδάριος (Δουκάγγ. σελ. 1358).

ΣΗΜΊΤΙΟΝ (κατὰ συγκοπὴν ἴσως ἀπὸ τὸ Σεμιδαλίτινον, ἢ Σεμιδάλινον). Ζ. Σεμιδάλιον.

ΣΙΆΔΙΑ. ΣΙΆΖΩ. Ζ. Ἰσάδια, καὶ Ἰσάζω.

ΣΊΔΗΡΟΝ, καὶ Σίδερον, οὐδετέρ. ὁ ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς ἀρσενικ. ὀνομαζόμενος Σίδηρος (fer). Ζ. Ἐξάγκωνα.

ΣΙΚΛΑ. Ζ. Κάδος.

ΣΙΡΟΣ. Οὔτε τῆς Γραικορωμαϊκῆς βαρβαρότητος, οὔτε τῆς σημερινῆς ἡμῶν γλώσσης λέξις εἶναι ὁ Σιρός. Ἀναγκάζομαι ὅμως νὰ τὴν σημειώσω, ὡς μέλλουσαν ἀπὸ τοῦ νῦν νὰ λάβῃ χώραν εἰς τὰ κοινά μας Λεξικά· ἐπειδὴ ἔφθασαν, ὄχι πρὸ πολλοῦ, νὰ τὴν μεταφέρωσιν εἰς τὴν γλῶσσάν των οἱ Γάλλοι, ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν, ὀνομάζοντες, μὲ μικρὰν ἀλλοίωσιν, silos τοὺς κατασκευαστοὺς λάκκους εἰς φυλακὴν σιτηρῶν καρπῶν ἢ ὀσπρίων. Πρῶτος ὁ Δημοσθένης (Περὶ τῶν ἐν Χεῤῥονήσ. σελ. 100, καὶ Κατὰ Φιλιππ. Δ. σελ. 135), μετὰ τὸν Εὐριπίδην (Φρύξ. Λειψαν. IV), ἐμεταχειρίσθη τὴν λέξιν, « Τῶν μελινῶν καὶ τῶν ὀλυρῶν, τῶν ἐν τοῖς Θρακίοις » σιροῖς » ὅπου ὁ σχολιαστὴς λέγει, « Σιῤῥοὺς ἐκάλουν » οἱ Θρᾷκες καὶ οἱ Λίβυες, ἃ νῦν Φοσσία ἰδιωτικῶς, » (παρὰ Δουκαγγ. σελ. 1691). Φέρει καὶ ὁ Ἡσύχιος, « Σι« ροῖς, ὀρύγμασιν, ἐν οἷς κατετίθεντο τὰ σπέρματα » καὶ « Σιροὺς, τάφρους ἐσκεπασμένους. » Τοῦ σχολιαστοῦ τὸ Φόσσία (σημαῖνον Λακκία) εἶναι ὑποκοριστικὸν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ Fossa (fosse) λάκκος. Ζ. Φουσάτον.

Τοιοῦτοι Σιροὶ πιθανὸν ὅτι εὑρίσκονται ἔτι εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀκόμη ἄγνωστοι, ἐπειδὴ εὑρέθησαν παρόμοιοι εἰς Ἰταλικὴν πόλιν, ἄποικον τῶν Θεσσαλῶν, τὴν πάλαι ὀνομασθεῖσαν Ἄγυλλαν, ἔπειτα Καιρέαν (Στραβ. Γεωγρ. V, σελ. 220), σήμερον Κερβέτριν (Cervetri), κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν Περιηγητῶν (Ἴδ. L. SIMOND, Voyag. en Ital. et en Sicil. tom. II, pag. 2).

ΣΙΣΓΟΥΔΟΝ. Ζ. Σύσγουδον.

ΣΚΑΖΩ. Ζ. Κεφαλόνω.

ΣΚΑΛΕΥΩ καὶ ΣΚΑΛΙΖΩ, ὡς καὶ οἱ παλαιοὶ, οἱ ὁποῖοι τὰ ἐσχημάτισαν ἀπὸ τὸ θεματικώτερον Σκάλλω, σημαῖνον κυ-

ρίως τὸ μετακινῶ καὶ σκάπτω τὴν γῆν, εἰς καθαρισμὸν ἀπὸ ἀνωφελῆ ἢ καὶ βλαβερὰ χόρτα (Ζ. σελ. 249). 2) διακινῶ τι, οἷον Σκαλίζω τὰ κάρβουνα (attiser, tisonner), ὡς καὶ ὁ Ἀριστοφάνης (Εἰρήν. 440),

Ἔχονθ' ἑταῖραν, καὶ σκαλεύοντ' ἄνθρακας.

3) γλύφω (sculpter). Τοιαῦτα εἶναι, τὰ ξύλινα Σκαλιστὰ ἐγκόλπια, γλυφόμενα εἰς εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ ἢ τῆς Θεοτόκου, ἀπὸ τοὺς Μοναχοὺς, μὲ πολὺν κόπον, καὶ πολλάκις καὶ μὲ πολλὴν ἐπιδεξιότητα· τὰ ὁποῖα ἀναλογοῦν, τρόπον τινὰ, μὲ τὰ συνήθη εἰς τοὺς Δυτικοὺς χριστιανοὺς Λειψανοθήκια (reliquaires). 4) Σκαλίζω, μεταφορικ. διεγείρω, ἀνακινῶ περιέργως πράγματα, ἐκ τῶν ὁποίων ἐνδέχεται νὰ γεννηθῇ βλάβη (remuer), οἷον Σὲ συμβουλύω νὰ μὴ σκαλίζῃς τοιαῦτα πράγματα. Τοῦτο ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν παροιμίαν, « Ἡ ὄρνιθα σκαλίζουσα ἔκβαλε τὸμ- « μάτιν της. » Οἱ παλαιοὶ ἐσήμαιναν τὸ αὐτὸ, μὲ τὸ, Μὴ κινεῖν τὸν ἀνάγυρον, καὶ μὲ τὸ, Μὴ κινεῖν κακὸν εὖ κείμενον. Οἱ Γάλλοι λέγουν, N'éveillez pas le chat qui dort.

ΣΚΑΝΤΖΟΧΟΙΡΟΣ. Ζ. Ἀσκαντζόχοιρος.

ΣΚΑΡΙ (Ζ. Ῥήχνω). Ἀπὸ τὸ Ἑλληνικ. Ἐσχάριον (chantier). « Καθειλκύσθη δὲ [ἡ ναῦς] τὴν μὲν ἀρχὴν ἀπὸ » ἐσχαρίου τινὸς κ. τ. λ. » (Ἀθην. V, σελ. 204).

ΣΚΑΤΟΓΕΡΟΣ. Ζ. Ἐσχατόγηρος.

ΣΚΑΤΟΝ, πληθ. Σκατὰ (merde). Ἀπὸ τοῦ Σκὼρ τὴν γενικὴν Σκατὸς, ἔπλασαν νέαν ὀνομαστικὴν, Τὸ σκάτος, τοῦ σκάτους, ἥτις ἔπειτα ἐτράπη εἰς τὸ ἰσοσύλλαβον, Τὸ σκατόν. Λέγουν ἔτι καὶ σήμερον οἱ χυδαῖοι, κατα-

ρώμενοι τινὰ, Σκατὰ εἰς τὴν ψυχήν του! ὡς ἔλεγε, κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην ἑκατονταετηρίδα, ὁ ΘΡ,

> Σκατὰ στὴν ψυχήν σου, Διάβολε, καὶ τί δουλιὲς ἦν τούτες·
> Ἐσὺ ταῖς ἐκατάστησες ταῖς ἀτυχίες ἐτούτες.

Καὶ ἐκ τούτου καὶ ῥῆμα τὸ Σκατοψυχίζω, ἤγουν προφέρω τοιαύτην κατάραν. Λέγουν ἀκόμη καὶ Σκατὰ εἰς τὰ γένειά σου! ὕβριν φρικτὴν εἰς τοὺς Τούρκους μάλιστα, οἱ ὁποῖοι λογίζονται ὡς ἱερόν τι πρᾶγμα τὰ γένεια (la barbe). Λέγεται καὶ παροιμιακῶς περὶ φλυάρου τινὸς ἀπὸ ὄχι ὀλιγώτερον φλυάρους, Τὰ σκατά του τρώγει, ἤγουν, ψεύδεται, ἢ δὲν ἐξεύρει τί λαλεῖ, ὡς ἔλεγε καὶ ὁ φλύαρος ὄχλος τῶν Ἀθηναίων (Ἀριστοφάν. Ἐκκλ. 595),

> ——————κατεδεῖ σπέλεθον πρότερός μου.

Τὸ Σκατὸν, συνώνυμον τοῦ ἀρσενικ. Σπέλεθος, εἰσέβη εἰς τὴν γλῶσσαν ἀπὸ τῆς δευτέρας ἔτι ἑκατονταετηρίδος, ἴσως καὶ ἀνωτέρω, πλὴν ὅτι τὸ ἔκλιναν περιττοσυλλάβως, Τὸ Σκάτος (ὡς τὸ Σκάφος), πλασμένον ἀπὸ γενικὴν ἀνώμαλον, Σκατὸς, τοῦ Σκώρ. Ἀπὸ τούτου τὸ ὑποκοριστικὸν, Σκωράδιον, οἱ μετέπειτα ἀφαιρέσαντες τὸ σ (ὡς καὶ οἱ παλαιοὶ ἔλεγαν καὶ Σπέλεθος καὶ Πέλεθος), ἔπλασαν τὸ Κωράδιον, σήμερον Κουράδιον (étron), καὶ θηλυκῶς Κουράδα, ἀπ' ἄλλον τύπον, προγενέστερον Σκωρὰς, άδος, ὅθεν καὶ ἡ Σκωρία, ἡ ἀκαθαρσία τῶν μετάλλων, ἡ λεγομένη κοινῶς Σκουρία, σημαίνουσα καὶ τοῦτο (scorie), καὶ προσέτι τὸ ἐπιγινόμενον εἰς τὰ μετάλλινα σκεύη ἴωμα (rouille).

ΣΚΕΒΡΆΒΑΚΟΝ. ΣΚΕΒΡΌΝΩ. ΣΚΕΒΡΌΣ. Ζ. Τσειριάζω.

ΣΚΊΑΣΙΣ (ombre). Ζ. Γλύω.

ΣΚΟΝΗ. Ζ. Τάσσω. Σκόνη ἀπὸ τὸ παλαιὸν Κόνις μὲ τὸ σ̄, Σκόνις, καὶ Σκόνη.

ΣΚΟΠΩ͂, ἀποβλέπω εἴς τι, ὡς εἰς σκοπὸν (viser). 2) σπουδάζω νὰ τὸ ἀπολαύσω (aspirer). Ζ. Πέρπυρα.

ΣΚΟΡΔΟΥΛΑ (καὶ κοινότερον Σκουρδούλα), νόσος ἐπιδημικὴ, εὐκολοδιάδοτος καὶ θανάσιμος. Ἐκτυπήθη ἢ Ἐπιάσθη ἀπὸ τὴν σκορδούλαν. Λέγομεν καὶ ἐλλειπτικῶς Ἐπιάσθη (être attaqué), ὅταν ἡ νόσος κυριεύῃ.

Ὀνομάζεται καὶ Θανατικὸν, δι' αὐτὸ τοῦτο, ὅτι εἶναι ὡσεπιπολὺ θανάσιμος. Ζ. Θανατικόν.

Λέγεται βαρβάρως καὶ Παννούκλα ἀπὸ τὸ Panucula τοῦ παρακμάζοντος Λατινισμοῦ, τὸ σημαῖνον τὰ γεννώμενα ὀπίσω τῶν αὐτίων (parotides), ἢ εἰς τὰ ῥιζομήρια (aines), ἀποστήματα, τὰ ὁποῖα εἶναι καὶ τὰ συνηθέστερα συμπτώματα τῆς Σκορδούλας. Εἶναι σχεδὸν χίλια διακόσια ἔτη ἀποῦ ἐπεκράτησεν εἰς τὴν γλῶσσαν, ἐπειδὴ Ἀλέξανδρος ὁ Τραλλιανὸς, ἰατρὸς τῆς ἑβδόμης ἑκατονταετηρίδος, ὀνομάζει (III, 7, σελ. 196) τινὰ ἀποστήματα Πανικούλας. Ἀπὸ τοῦτο κἂν ὁδηγούμεθα εἰς τὴν ἐξήγησιν τοῦ Σκορδούλα. Κορδύλας ὠνόμαζαν οἱ παλαιοὶ τὰ ἀποστήματα. « Κορδύλη, ἔπαρμα « κ. τ. λ. » (BEKKER, *Anecdot. Gr.* pag. 105) καὶ, « Κορδύλη tuber » λέγουν ἄλλα Γλωσσάρια. Ἀλλ' οἱ Ἕλληνες, πιθανὸν ὅτι τὴν ἐπρόφεραν καὶ μὲ τὸ σ̄ ἐπειδὴ τὸ ὁμώνυμον αὐτῆς ὀψάριον ὠνόμαζαν καὶ Κορδύλην καὶ Σκορδύλην (jeune thon). Ἢ τὸ ἐπροσθέσαμεν ἡμεῖς, ὡς ὠνομάσαμεν καὶ Σκορδαλὸν, τὸν Κορυδαλὸν ἐκείνων, καὶ Σκάθαρον (ἢ Ἀσκάθαρον) τὸν Κάνθαρον.

ΣΚΟΤΕΙΝΑ, ἐπίῤῥ. (sans lumière, dans l'obscurité), χωρὶς φῶς, εἰς τὸ σκότος. Ζ. Λαχαίνω.

ΣΚΟΤΟΝΩ (tuer). Ζ. Ψηφῶ.

ΣΚΟΤΟΥΡΑ. Ζ. Πεζοῦρα. Ἑλλην. Σκοταρία. Κατὰ τὸν Ἡσύχιον, « Σκοταρία, ζόφος· Ἀχαιοί. »

ΣΚΟΥΡΙΑ. Ζ. Σκατόν.

ΣΚΟΥΦΙΑ (coiffe). Ζ. Δικτυωτή.

ΣΚΥΛΑΚΙΑ ὀνομάζομεν καὶ τὰ νεογέννητα τοῦ Σκύλλου, καὶ ἁπλῶς ὅλους τοὺς μικροὺς τὸ σῶμα σκύλλους. Τοῦ πρώτου παράδειγμα, « Τὰ σκυλάκια τυφλὰ τίκτεται κ. τ. λ. » (Αἰλιαν. Περὶ ζ. ἰδιότ. Χ, 45). Τὰ ὀνομάζομεν ἀκόμη καὶ Κουλία, καὶ Κουλούκια, καὶ Κουτάβια. Τὸ πρῶτον ἀπὸ τὸ Σκυλία, τὸ δεύτερον ἀπὸ τὸ Σκυλάκια, μὲ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ σ, ἥτις εὑρίσκεται καὶ εἰς τὸν Ἡσύχιον, « Κύλλας, σκύλαξ· » Ἠλεῖοι. » Ὀλίγον κατωτέρω λέγει ὁ αὐτὸς Ἡσύχιος, « Κυλ» λαίνει, θυμαίνει » τὸ ὁποῖον οἱ κριτικοὶ, διὰ τὴν ἄγνοιαν τῆς σημερινῆς γλώσσης, ἐνόμισαν κακὴν γραφήν. Κυλλαίνει ὅμως εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ Σκυλλαίνει, τὸ σήμερον Σκυλιάζει (enrager), ἤγουν ἀγριαίνεται ὡς σκύλλος.

Τὸ δὲ Κουτάβιον, κακὰ ἐξηγημένον ἀπὸ τὸν Σομαυέραν, κρίνεται ὀρθότερα ὡς συνώνυμον τοῦ Σκυλάκιον, ἀπὸ τὸν Δουκάγγιον (σελ. 744). Ἀλλὰ τοῦτο μόνον λέγει. Ἡ γένεσις τῆς λέξεως μοῦ εἶναι ἀκόμη ἄγνωστος· δὲν εἶναι ὅμως βάρβαρος. Ὁ Στέφανος (Θησαυρ. Πίνακ. σελ. 1281) ἐξηγῶν τὸ εὑρισκόμενον εἰς τὰ Ἱππιατρικὰ τοῦ Ἱεροκλέους, « Κυνὸς κουταβίῳ· » ἠπατήθη νομίσας τὸ Κουτάβιον (τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι διάφορον ἀπὸ τὸ Σκύλας νεογνὸν σκυλάκιον) μέρος σώματος τοῦ Σκύλου· καὶ τὸ παρέβαλε μὲ τοῦ Ἡσυχίου τὸ « Κούταρον, τῶν » ὀπισθίων τοῦ βοὸς ἡ σὰρξ περὶ τὰ ἄρθρα » πρὸς τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει οὐδεμίαν σχέσιν.

ΣΚΥΛΙΑΖΩ. Ζ. Σκυλάκια.

ΣΚΥΛΙΚΟΣ τὸ θηλυκ. Σκύλικη, ἀντὶ τοῦ ὀξυτόνου

Σκυλικὸς, Σκυλικὴ, ὡς Κυνικὸς, Κυνική. Κυρίως, οἰκεῖος καὶ πρέπων εἰς τὸν σκύλον· καὶ κατὰ μεταφορὰν, ἀναίσχυντος· ἔτι δὲ καὶ λῃστρικὸς ἀπάνθρωπος. Ζ. Λοκτοπατῶ.

ΣΚΥΛΟΣ. Ζ. Γαυγίζω, καὶ Ἰστέκω.

ΣΚΩ, Σχῶ, ἢ Σκάζω. Οἱ παλαιοὶ ἔλεγαν καὶ Σχάω ῶ καὶ Σχάζω, τὸ σχίζω καὶ χαράσσω μὲ ὄργανον τί. « Σχᾷ, » σχάζει » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Ἐκ τούτου ἡ νεωτέρα γλῶσσα, τὸ ἐμεταχειρίσθη ἀμεταβάτως, Σκάζω ἢ Σκῶ, ἀντὶ τοῦ Σχίζομαι (crever), οἷον Ἡ Φούσκα (vessie) ἔσκασε· 2) μεταφορικῶς, ἀντὶ τοῦ πάσχω ἀπὸ ὑπερβολικὴν ἀγανάκτησιν, ὀργὴν, ἢ ἄλλο τι πάθος βίαιον, οἷον Ἔσκασα ἀπὸ τὸ κακόν μου. Οὕτω καὶ καταρώμενοι λέγομεν Νὰ σκάσῃς! ἴσον καὶ τὸ Νὰ ἀποθάνῃς, ἀντὶ τοῦ ὁποίου οἱ παλαιοὶ ἔλεγαν Διαῤῥαγείης (Ἀριστοφάν. Πλουτ. 279). Ζ. Κεφαλόνω καὶ Πλαντάζω.

ΣΜΙΓΩ (mêler, unir). Σμίγομαι (se mêler, s'unir, se joindre), ὁ ἀόριστ. Ἐσμίχθην, καὶ Ἐμίχθην (ἀπὸ τὸ Μίγω). Οἷον ὁ Β,

Καὶ τὸ λοιπὸν ἐφθάσασιν, καὶ μμίχθησαν ὁμάδιν.

Οὕτω βαρβάρως μὲ δύο μ, Καὶ μμίχθησαν (τοῦ ὁποίου εὑρίσκονται καὶ ἄλλα πολλὰ παραδείγματα), ἀντὶ τοῦ Κ' ἐμίχθησαν ἢ Καὶ μίχθησαν. 2) εἰς σημασίαν μίξεως σαρκικῆς, Ἐσμίγεται (μὲ τὸν βάρβαρον πλεονασμὸν τοῦ ε). Ζ. Ποῦ καὶ Ποῦ.

ΣΜΙΟ. Ζ. Μία.

ΣΟΖΑΤΟΣ. Ζ. Σωστός.

ΣΟΝΩ. Ζ. Σώνω.

ΣΟΥΖΕ, ἔλεγαν κατὰ τὴν δεκάτην ἕκτην ἑκατονταετηρίδα (Ἰδ. Crusii, *Turcograec.* pag. 461-462) οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ λέγουν ἴσως ἀκόμη σήμερον, ἀντὶ τοῦ Πορεύου (s'en aller). Τὸ ῥῆμα εἶναι ἀπὸ τὸ παλαιὸν Σόω (ὅθεν καὶ τὸ Σοβῶ, chas-

ser). Τὸ μέσον Σόομαι καὶ κατὰ κρᾶσιν Σοῦμαι, ὡς ἀπὸ τὸ Λόομαι ἔγινε τὸ Ἀττικὸν Λοῦμαι (τὸ κοινῶς Λούομαι). Τὸ προςακτικὸν Σόου καὶ Σοῦ (ὡς Λόου καὶ Λοῦ). « Σοῦ » (λέγει ὁ Ἡσύχιος), ἴθι, τρέχε, ὅρμα » καὶ « Σοῦται, ἔρχε- » ται, πορεύεται, διώκεται, σώζεται. » Εἰς τὸν Ἀριςοφάνην (Σφ. 209), λέγει ὁ Ξανθίας πρὸς τὸν γέροντά του δεσπότην,

Σοῦ, σοῦ, πάλιν σοῦ. ————

ΣΟΥΡΌΝΩ. Ζ. Ζουριάζω (σελ. 144).

ΣΟΥΣΟΥΡΆΔΑ. Ζ. τὴν ΟΥ δίφθογγον.

ΣΌΦΙΟΝ. Ζ. Φαρδύ.

ΣΠΑΘΙΝ, σπαθίον (épée). Ζ. Ἐγρήγορα.

ΣΠΑΡΆΖΩ. Ζ. Σπαρταρῶ.

ΣΠΑΡΤΑΡΩ καὶ ΣΠΑΡΤΑΡΊΖΩ, Ἑλλην. Σπαίρω (sauter, palpiter). Ἀπὸ τούτου τὸ τρίτον πρόσωπον τοῦ παρακειμένου, Ἔσπαρται, ἐσχηματίσθη τὸ Σπαρταρίζω, ὡς ἀπὸ τὸν παρακείμενον τοῦ Κλαίω ἢ Κλάω, Κέκλαυθμαι ἔλεγαν Κλαυθμυρίζω. Λέγομεν, Τὰ ὀψάρια σπαρταροῦν ἢ σπαρταρίζουν, (frétiller), ὅταν ἀκόμη ζῶντα, κινῶνται διαφόρους κινήσεις. Ἡ καρδία σπαρταρίζει (tressaillir, palpiter) ἀπὸ χαράν, φόβον, ἢ ἄλλο τι πάθος. Λέγεται καὶ Σπαράζω (Ἑλληνιςί, Σπαράσσω ἀπὸ τὸ θεματικώτερον Σπαίρω) εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν. Ἀλλὰ σημαίνει ἰδιαιτέρως καὶ τὴν ἄτακτον κίνησιν (agitation) τῶν ψυχομαχούντων (agonisans). Δὲν ἐσπάραξε λέγομεν περὶ τοῦ φονευμένου, ὅταν ἀμέσως μετὰ τὴν πληγὴν ἀφήσῃ τὸ πνεῦμα, χωρὶς κάμμίαν κίνησιν. Καὶ τοῦτο νοεῖ ὁ Ἡσύχιος, λέγων, « Σπαιρόντων, τὴν ψυχὴν ἐκπνεόντων. »

ΣΠΑΣΤΡΕΥΩ (nettoyer, purger); οἷον ὁ ΣΣ,

Καὶ τότε Κουταγιώτενα λέγεστες, Ἐγερθεῖτε;
Ὅλες ἐδὰ σπαςρεύεσθε, ὅλες εὐμορφοθεῖτε.

Καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς,

> Ὅλες ἐδὰ σπαςρεύεσθε, ὅλες ἀποφτιασθεῖτε.

Καὶ ἄλλος, ΑΚ,

> Δουλεύει καὶ σπαςρεύει σε ἐξ ὅλης τῆς καρδιᾶς της.

Περὶ τοῦ Σπαςρεύω ἴδε τὰ πρότερον (Ἄτακτ. τομ. I, σελ. 289-290) σημειωθέντα. Τὸ Ἀποφτιασθῆτε εἶναι ἀπὸ τὸ Ἀπευθειάζομαι. Ζ. Εὐθειάζω.

ΣΠΑΤΑΛΟΣ, εἰς τὴν αὐτὴν παλαιὰν σημασίαν. Ζ. Καί.

ΣΠΕΡΝΩ (ἀπὸ τὸ Ἑλλ. Σπείρω), ῥίπτω σπόρον εἰς τὴν γῆν (semer). 2) μεταφορικ. καταναλίσκω, καταδαπανῶ (disperser, dissiper). Ζ. Ῥογεύω.

ΣΠΙΤΙΟΝ (maison). Ζ. Μαζώνω, καὶ Χορταριάζω.

ΣΠΟΥΔΑΖΩ, μέλλ. Σπουδάσω καὶ Σπουδάξω (étudier, tâcher, s'efforcer). Ζ. Πέρπυρα.

ΣΤΑΜΑΤΙΖΩ (arrêter, faire rester), ΣΤΑΜΑΤΩ (s'arrêter). Ἡ μετοχὴ Σταματημένος, καὶ Σταματισμένος, ἀντὶ τοῦ θεμένος, τοπισμένος (placé). Ζ. Ζαρβός.

Ἐγεννήθησαν καὶ τὰ δύο ἀπὸ τὸ σύνηθες εἰς τοὺς Γραικορωμαίους Στάμα (Δουκαγγ. σελ. 1426) ῥηματικὸν τοῦ Ἵςαμαι, καὶ συνώνυμον τοῦ Στάσις, ὡς ἀπὸ τὸ Θέμα, ῥηματικὸν τοῦ Τίθεμαι, τὸ Θεματίζω.

ΣΤΑΜΕΝΑ. (Ἴδ. Ἄτακτ. τομ. I, σελ. 83), οἷον ΘΚ,

> Τὴν ῥόγα δίδει ὡσὰν τυφλὸς εἰς τοὺς καλοὺς μαςόρους,
> Τὰ ςάμενα οὐδὲν ψηφᾷ εἰς τοὺς ἀνδριωμένους.

Τὸ Ὡσὰν τυφλὸς ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ Πλουσιοπάροχα (abondamment) ὡς καὶ τῶν Γάλλων τὸ aveuglement σημαίνει πολλάκις τὸ Ὑπερβολικῶς.

ΣΤΑΝΙΟ ἢ Εἰστανίο, ἐπίῤῥ. συντασσόμενον μὲ γενικήν.

Στανιό του (malgré lui). Ζ. Καμμύζω. Εὑρίσκεται καὶ Στανικῶς. Ζ. Απλώνω, καὶ Ατακτ. τόμ. I, σελ. 249.

ΣΤΑΥΡΟΣ (croix). Σταυρὲ βοήθει μοι (Sainte croix, aide-moi). Τὰ Παιδάρια, εἰς τὰ σχολεῖα, πρὸ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Αλφαβήτου συνειθίζουν νὰ ἐκφωνῶσι τὸ « Σταυρὲ » βοήθει μοι » Οθεν τὸ Απὸ τὸ σταυρὲ βοήθει μοι, σημαίνει μεταφορ. ἀπὸ τὴν ἀρχὴν, οἷον ὁ ΘΡ,

Καὶ κάμνω τώρα πάλιν ἀρχὴν, λέγω Σταυρὲ Βοήθη,
Καὶ σὺ κυρά μου βοῦθης μου, νὰ μὴ πνιγῶ στὰ βύθη.

Τὸ Κυρά μου σημαίνει τὴν Θεοτόκον (Notre-dame). Τὸ Βοῦθης τοῦ δευτέρου στίχου ἴσως ἐσφάλθη ἀντὶ τοῦ Βοῦθει (ἢ ὡς ἔγραφαν τότε Βοῦθη), ἤγουν Βοήθει, ἢ ἐσυγκόπη ἀπὸ τὸν ἀόριστον· Βοήθησον.

ΣΤΑΦΝΗ. Ζ. τὴν ΟΥ δίφθογγον.

ΣΤΕΝΟΣ, Στενὸν, τὸ (ruelle). Ζ. Ρύμη, καὶ Χορταριάζω.

Τὸ Στενὸν τοῦ καιροῦ' συνηθέστερον ἔλεγαν οἱ Ελληνες « Τὸ βραχὺ τοῦ χρόνου. » Εἶπεν ὅμως καὶ ὁ Μένανδρος (παρὰ Στοβ. CVI, σελ. 567) εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν,

Μικρόν τι τὸ βιοῦν, καὶ στενὸν ζῶμεν χρόνον.

ΣΤΕΡΓΑ. Ζ. Μαστίτην.

ΣΤΕΡΕΟΝΩ (affermir, établir solidement). 2) Διαφυλάσσω (conserver), οἷον ὁ ΘΚ,

Ω Βενετία φουμιστὴ μυριοχαριτωμένη,
Τὴν αὐθεντεία σου τὴν καλὴν ὁ Θεὸς νὰ τὴν στερεώνῃ.

Τὸ Φουμιστὴ (fameuse), ἀπὸ τὸ Φημιστὴ, ῥηματικὸν τοῦ Φημίζω, κατὰ τροπὴν τοῦ η εἰς τὴν ου δίφθ. ὡς καὶ Ζουλεύω, ἀπὸ τὸ Ζηλεύω, καὶ ἄλλα πολλὰ παρόμοια.

Δὲν εἰσηκούσθη ἡ εὐχὴ τοῦ ποιητοῦ μας. Η φημιστὴ ὀλιγαρ-

χικὴ Βενετία, κυβερνᾶται σήμερον ἀπὸ τὸν Φημιςὸν ὀλιγαρχικὸν Μεττερνίχον.

ΣΤΌΡΙΑ, Ἑλλην. Ἱςορία (histoire). Ζ. Μητριάζω.

ΣΤΟΧΆΖΟΜΑΙ (réfléchir). Ζ. Ἐνε.

ΣΤΡΑΒΌΝΩ, Ἑλλην. Στρεβλόω (tordre). 2) ἀμεταβάτ. ἀντὶ τοῦ Στραβόνομαι (se tordre). Ζ. Πεντήντα.

ΣΤΡΑΒΌΣ. Ζ. Θωρῶ. Στραβὸν λέγομεν ἀκόμη καὶ τὸ ςρεβλὸν (tortu), ὡς εἰς τὴν παροιμίαν, « Τὸ ςραβὸν ξύλον » ἡ φωτία τὸ ἰσάζει » μεταφορικῶς λεγομένη περὶ τῶν ςρεβλῶν τὴν γνώμην (pervers), τοὺς ὁποίους αἱ κολάσεις τῶν νόμων ἀναγκάζουν νὰ κρατῶνται καὶ μὴ θέλοντες εἰς τὸ ἴσον.

ΣΤΡΆΤΑ. (Ἴδε Ἄτακτ. τομ. Ι, σελ. 214) Πληθυντ. βάρβ. Οἱ ςράτες. Ζ. Χορταριάζω.

ΣΤΡΕΒΛΌΣ, ὁ μὴ ἴσος μηδὲ δίκαιος. Ζ. Στραβός.

ΣΤΡΈΦΟΜΑΙ καὶ ΣΤΡΈΦΩ (retourner, revenir). Ζ. Κοντεύγω, καὶ Μετά. Στρέφομαι ὀπίσω (retourner en arrière). Ζ. Ὁμάδιν.

ΣΤΡΌΝΩ, ἐπιβάλλω καὶ ἐξαπλόνω τι ἐπάνω τινὸς ἄλλου (ἀπὸ τὸ ἄχρηςον θέμα Στρόω, ὅθεν καὶ τὰ χρηςὰ παλαιὰ ῥήματα, Στορέω, Στορέννυμι καὶ Στρωννύω). Λέγομεν Ἔστρωσα τὸ ἄλογον (seller le cheval), — τὴν τράπεζαν (couvrir la table), — τὸ κρεββάτιον (faire ἢ dresser le lit). Καὶ παροιμίαν ἐκ τούτου, « Ὡς » ςρώσῃ καθεῖς, οὕτω μέλλει νὰ πλαγιάσῃ » ὁμοίαν καὶ τὸ νόημα καὶ τὴν φράσιν μὲ τῶν Γάλλων τὴν παροιμίαν, comme on fait son lit, on se couche, ἤγουν, κατὰ τὴν διαγωγήν του ἔχει νὰ προσμένῃ καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς ἀποτελέσματα. Ἀξιόλογον μάθημα διὰ τοὺς νέους, νὰ τὸ διδάσκωνται παιδιόθεν ἀπὸ τοὺς γονεῖς καὶ διδασκάλους· διότι ὅλη ἡ παιδικὴ

ἀνατροφὴ ἄλλο δὲν εἶναι παρὰ Στρῶσις τῆς κλίνης. Μακάριος ὅςις τὴν ςρώσῃ καλά!

ΣΤΡΟΠΟΣ. Ζ. Τὴν ἀρχὴν τοῦ Π στοιχείου.

ΣΥΓΓΗΡΑΣΚΩ. Ζ. Ἀφ' οὗ.

ΣΥΓΚΑΙΡΟΣ, ἁρμόδιος εἰς τὸν καιρὸν (opportun) « Σύγκαιρον, ἐπιτήδειον κ. τ. λ. » τὸ ἐξηγεῖ ὁ Σουΐδας. Κακὰ γράφεται εἰς τὸν Δουκάγγιον (App. σελ. 100). Σύγκερος.

ΣΥΓΚΕΡΑΣΤΟΝ. Ζ. Μύρος.

ΣΥΓΚΟΠΤΩ. Ζ. Τίτια.

ΣΥΓΚΡΥΑ (τά). Ζ. Κρύος.

ΣΥΓΧΑΡΙΚΙΟΝ, πληθ. Συγχαρίκια (congratulations), οἷον ΒΧ,

> Μανδάτα πᾶσιν σύντομα φθάνουν πρὸς τὸ παλάτην,
> Δίδουν πρὸς τὸν Ροδόφιλον ἔκλαμπρα συγχαρίκια,
> Ὅτι τὸν πορφυρόβλαςον Βέλθανδρον τὸν υἱόν του
> Ἂς δράμῃ, ἂς τὸν δέξεται, καὶ ἂς τὸν περιλάβῃ.

Σήμερον ὅμως Συγχαρίκια λέγονται, τὰ γινόμενα δωρήματα εἰς τὸν ἀναγγέλλοντα τὶ εὐτυχὲς ἢ χαρμόσυνον (étrennes données au porteur de bonnes nouvelles). Ἴδε καὶ Ἄτακτ. τόμ. Ι, σελ. 322.

Τὸ Ἂς δέξεται, καλήτερον ἀπὸ τὸ σημερινὸν, Ἂς δεχθῇ. Δὲν ἦτον ἄλογον νὰ μεταχειριζώμεθα τὸ Ἂς δεχθῇ εἰς παθητικὴν σημασίαν (être reçu, accueilli)· τὸ δὲ Ἂς δέξεται, ὡς ἐνεργητικὸν (recevoir, accueillir).

Τὸ Περιλάβῃ εἶναι Ἀγκαλιάσῃ. Ζ. Περιλαμπάνω.

Ἀπὸ τὰ κύρια ὀνόματα συμπεραίνεται πιθανῶς, ὅτι τὸ ποίημα τοῦτο ἐςιχουργήθη ὄχι πολὺν καιρὸν μετὰ τὰς Σταυροφο-

ριάς (croisades)· διότι τὰ ὀνόματα εἶναι φανερὰ παραπλασμένα, ὁ Βέλθανδρος ἀπὸ τὸν Bertrand, καὶ ὁ Ροδόφιλος ἀπὸ τὸν Rodolphe.

ΣΥΛΊΓΟΥΡΔΟΝ. Ζ. Σύσγουδον.

ΣΥΜΆ. Ζ. Σώνω.

ΣΥΜΒΡΆΖΩ (χυδ. Συβράζω). Διάφορα φαγητὰ βράζοντα εἰς τὸ αὐτὸ ἀγγεῖον λέγονται κυρίως, ὅτι συμβράζουν. 2) μεταφ. Δὲν συμβράζει τις μ' ἄλλον τινὰ, ὅταν ἦναι πάντοτε γνώμης ἐναντίας, ἢ ἔχῃ φυσικὴν ἀντιπάθειαν πρὸς ἐκεῖνον.

ΣΥΜΦΈΡΩ, οἷον ΒΧ,

Ροδόςαγμα τὸν βρέχουσιν διὰ νὰ συμφέρῃ ὁ νοῦς του·
Καὶ ἀπὴν ἐσύμφερε τὸν νοῦν καὶ ὅλον τὸν λογισμόν του,
Ἀναζητᾷ τὸν ἀδελφὸν, τὸν Βέλθανδρον φωνάζει.

Καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς,

Καὶ ἀφ' ὧν τὸν νοῦν ἐσύμφερον καὶ ὅλον τὸν λογισμὸν τῶν.

Καὶ τρίτον,

Καὶ μόλις ἐσυνέφερε τὸν νοῦν της ἡ Χρυσάτζα.

(Ζ. Ἀφ' ὅτου). Σήμερον τοῦ Συμφέρω, εἰς ταύτην τὴν σημασίαν, μόνος ὁ ἀόριςος Συνέφερα (ἢ μὲ διπλῆν αὔξησιν, Ἐσυνέφερα) εἶναι εἰς χρῆσιν. Ἀντὶ τοῦ Νὰ συμφέρῃ, λέγουν οἱ χυδαΐζοντες Νὰ συνεφέρῃ, καὶ εἰς τὸν ἐνεςῶτα, Συνεφέρνω. Συμφέρω ἀμεταβάτως, ἢ μᾶλλον ἐλλειπτικῶς, εἶναι, Ἐμαυτὸν, τρόπον τινὰ διεσπαρμένον ἔξω, συμμαζεύω καὶ φέρω εἰς τὴν προτέραν κατάςασιν, καὶ συντομώτερον, Ἐπανέρχομαι εἰς ἑαυτόν. Καὶ λέγεται ὄχι μόνον, ὅτ' ἐπανέρχεταί τις ἀπὸ λειποθυμίαν (revenir d'un évanouissement), ἀλλ' ἁπλῶς καὶ ὅταν ἀπὸ μέγαν θαυμασμὸν, ἔκςασιν, ἢ ἔκπληξιν, ὡς καὶ τὸ

Συναγείρειν (ramasser ἢ rassembler) τῶν παλαιῶν. Ὁ Σωκράτης, ἀφοῦ ἤκουσε πολλὴν ὥραν, καὶ μὲ πολλὴν ὑπομονὴν, τὰς ἀλαζονείας τοῦ σοφιστοῦ Πρωταγόρου, λέγει, μὲ τὴν συνειθισμένην του εἰρωνίαν, ὅτι μόλις συνέφερεν ἀπὸ τὴν ἔκπληξιν, « Ἐπὶ μὲν πολὺν χρόνον κεκηλημένος ἔτι πρὸς αὐτὸν ἔβλεπον... » Ἐπειδὴ δὲ ᾐσθόμην, ὅτι τῷ ὄντι πεπαυμένος εἴη, μόγις πως » ἘΜΑΥΤῸΝ ὡσπερεὶ ΣΥΝΑΓΕΊΡΑΣ, εἶπον κ. τ. λ. » (Πλάτ. Πρωταγόρ. σελ. 328). Ἀνωτέρω (σελ. 159) τὸ Συνέφερε, πιθανὸν ὅτι ἐσήμαινε τὸ συνήργησε (contribuer), ἢ τὸ ἁπλοῦν Ἔφερε (porter).

Ῥοδόσταγμα εἶναι τὸ διὰ παρασκευῆς ἀπόσταγμα τῶν ῥόδων (eau de rose).

ΣΥΝΆΓΩ. Ζ. Μαδεύω.

ΣΥΝΈΛΕΥΣΙΣ. Ζ. Ἐρχομός.

ΣΥΝΘΡΗΝΩ͂, κλαίω μαζῇ (pleurer de concert). Ζ. Μετά.

Ὁ Κωμικὸς (Ἀριστοφάν. Ἱππ. 8) ἔπαιξε, κατὰ τὴν συνήθειάν του, παραβάλλων τοὺς συνθρηνοῦντας μὲ τοὺς συναυλοῦντας,

——————— Δεῦρό νυν πρόσελθ', ἵνα
Ξυναυλίαν πενθήσωμεν, Ὀλύμπου νόμον.

ΣΥΝΟΔΊΑ. Ζ. Ψυχή.

ΣΥΝΟΥΣΊΑ. Ζ. Μίξις.

ΣΎΝΤΟΜΑ, γρήγορα, ἀμέσως, διὰ μιᾶς (sur le champ), οἷον ΒΧ,

Βέλθανδρε, φθάσε σύντομα, ὁ βασιλεὺς καλεῖ σε.

Εὑρίσκεται καὶ Συντόμως. Ζ. Κεφαλώνω.

ΣΥΝΤΟΜΊΑ (célérité, promptitude). Ζ. Μέ.

ΣΥΝΤΡΌΦΙΟΝ, ἐσώβρακον (caleçon). Ὁ Δουκάγγιος δὲν σημειόνει τὴν λέξιν εἰς τὸ στοιχεῖον Σ· τὴν ἀναφέρει μόνον

ἄλλοῦ (λεξ. Καβάδης) ἐμπαρόδῳ, ἀπὸ σύγγραμμα, ἐπιγραφόμενον, « Περὶ Ὀφφικίων τῆς Τουρκικῆς αὐλῆς » μὲ ταῦτα τὰ λόγια, « Οἱ Γιανιτζάροι, ἔχουν τὴν ἡμέραν ἀπὸ τρία ἄσπρα » ἕως πέντε, καὶ καβάδιν τζόχινον, τὸν χρόνον, καὶ ποκάμισο, » σύντροφον (ἴσ. καὶ συντρόφιν), καὶ ἄσπρα τριάντα διὰ δοξά» ρια. » Ἀλλότριον τούτου, ἀλλ' ὄχι ἀνάξιον νὰ σημειωθῇ εἶναι καὶ τοῦ Ἡσυχίου τὸ « Σύςενον ... τρίχινος χιτὼν κ. τ. λ. »

ΣΥΝΤΥΧΑΊΝΩ, συνομιλῶ μέ τινα (s'entretenir, converser). Συντάσσεται μὲ αἰτιατικὴν, οἷον ΒΧ,

> Ἀνάςα, καὶ τὸ κράτος μου σύντυχε περὶ πάντων.

(Ζ. Ἐντροπαλὸς, καὶ Κοντεύγω). Οἱ παλαιοὶ μὲ τὴν Ἐν πρόθεσιν, « Ἐντυγχάνειν τινί. » Εὑρίσκεται καὶ μὲ διπλῆν πρόθεσιν, Συνεντυχάνειν, ὡς δηλοῖ τοῦ Ἡσυχίου τὸ « Συντυχία, » συνέντευξις. » Ζ. Ἀντιβολή.

ΣΥΝΤΥΧΊΑ. Ζ. Μετά.

ΣΎΡΝΩ, ἀπὸ τὸ Σύρω, ὡς Φύρνω, ἀπὸ τὸ Φύρω. Ζ. Ἁπλόνω.

ΣΥΡΤΌΣ. Ζ. Σύρω.

ΣΎΡΩ (καὶ ὄχι Σύρνω). Τὸ δὲ συνώνυμον Τραβῶ (ἀπὸ τὸ Λατινικὸν traho) πρέπει νὰ καταργηθῇ· ἔχοντες ἴδια, δὲν ἔχομεν χρείαν ἀλλοτρίων.

Σύρω σημαίνει ἕλκω (tirer, traîner), Ἔσυρε τὸ σπαθίον του, ἤγουν τὸ ἐγύμνωσεν ἀπὸ τὸ θηκάριον. Τὸν ἔσυρε καταγῆς, Σύρω φωνὴν (Ζ. Ῥήχνω), Σύρω τὸν χορὸν, προεξάρχω δηλαδὴ τοῦ χοροῦ, καὶ σύρω τοὺς ἄλλους χορευτὰς κατόπιν μου· ὅθεν καὶ ὁ τοιοῦτος χορὸς ὀνομάζεται Συρτὸς (Ἀριςοφ. Νεφελ. 540),

> ——— οὐδὲ κόρδαχ' εἵλκυσεν,

οὐδ' ἔσυρε τὸν Κόρδακα. Ὁ Κόρδαξ ἦτον εἶδος κωμικῆς ὀρχή-

σεως, καθὼς ἡ Ἐμμέλεια, τραγικῆς. 2) Σύρει τὸ ὄνομά μου, μεταφορικ., ἤγουν μὲ κακολογεῖ, μὲ καταλαλεῖ, μὲ διαβάλλει. Οἱ παλαιοὶ, μὲ πρόθεσιν, Διασύρει. Σύρεται λόγος, τὸ αὐτὸ καὶ Ἄδεται λόγος (Ἄτακτ. I, σελ. 324).

ΣΥΣΓΟΥΔΟΝ. Ἡ γραφή του (διὰ τοῦ ῠ) μ' ἔκαμε (Ἄτακτ. I, σελ. 253) νὰ τὸ νομίσω ἐπίθετον τοῦ Στάχος, ἢ τῆς Ἰνδικῆς νάρδου. Ἀλλὰ τώρα τὸ βλέπω γραμμένον διὰ τοῦ ῑ, εἰς τὸν Δουκάγγιον (σελ. 1374), μὲ τριπλῆν γραφὴν, Σίσγουδον, Σισγοῦδον, καὶ Σίγγουρδον, καὶ ἐξηγημένον ὡς εἶδος Νάρδου, καὶ αὐτὸ, τῆς ἐπονομαζομένης Κελτικῆς, εἰς διάκρισιν τῆς Ἰνδικῆς. Μετὰ τὴν ἐξήγησιν ὅμως ταύτην φέρει καὶ δύο μόνους ςίχους ἀπὸ τὸν Τζέτζην τοὺς ἑξῆς,

Τρισσὰ δ' εἰσὶ τὰ Σίλφια, Σίσγουδόν τε καὶ Τίλις,
Καὶ τὸ κλεινὸν, τὸ σεβαςὸν, τὸ θρυλλωτὸν τοῖς πᾶσι,

ἐκ τῶν ὁποίων ἤθελε τὶς συμπεράνειν, ὅτι τὸ Σίσγουδον, σημαίνει πλέον Σιλφίου παρὰ Νάρδου εἶδος. Ὅπως ἂν ἦναι, μένει βέβαιον, ὅτι τοῦ Πτωχοπροδρόμου τὸ Σύσγουδον, εἶναι ἥδυσμα τὶ ἀρωματικόν· καὶ πιθανὸν, ὅτι καὶ τὸ Συλίγουρδον τοῦ αὐτοῦ (Ἄτακτ. I, σελ. 316) ἄλλο δὲν εἶναι παρὰ διάφορος τετάρτη γραφὴ τοῦ Σύσγουδον.

ΣΥΣΤΑΣΙΣ, ἡ μὲ διάκρισιν ἀγωγὴ εἰς τοὺς λόγους καὶ εἰς τὰς πράξεις (retenue). Ὅθεν καὶ ὅςις ςερεῖται τὴν διάκρισιν ταύτην ὀνομάζεται Ἀσύςατος, ἢ ὡς εἶπε Δίων ὁ Χρυσόςομος (λόγ. XXXII, σελ. 702) ἔχει « Ἀπορίαν νοῦ καὶ συςάσεως » τὸ ὁποῖον, διὰ τὴν ἄγνοιαν τῆς κοινῆς ἡμῶν γλώσσης, δὲν ἐνόησεν ὁ Ῥεΐσκιος.

ΣΥΣΤΡΕΦΩ, ἔνδον ςρέφω. Συςρέφω τὸν νοῦν (recueillir ses esprits), οἷον BX,

Τὸν νοῦν συςρέφων ἔλεγε, καὶ τὸν ἑαυτόν του λέγει,

ΣΥΧΝΟΠΥΚΝΟΓΕΛΩ, οἷον ΒΧ,

Νὰ εἴπῃς, χαχατουρίζουσι, συχνοπυκνογελοῦσι.

ΣΦΑΖΩ. Ζ. Ἧμαι.

ΣΦΑΛΕΡΟΣ. Ζ. Ἀφίορκος.

ΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΣ (enfermé). Ζ. Γεννημένος.

ΣΦΕΝΤΟΝΗ (fronde). Ζ. τὴν ἀρχὴν τοῦ Τ ϛοιχείου.

ΣΦΙΚΤΑ (γρ. Σφιγκτὰ), ἐπίρρ. σημαῖνον τὴν σφοδρὰν πρόσαψιν ἢ προσκόλλησιν (strictement, étroitement). Ζ. Περιλαμπάνω.

ΣΦΙΚΤΟΚΛΕΙΔΟΝΩ. Ζ. Μισεύω.

ΣΦΙΚΤΟΣ (γρ. Σφιγκτὸς), φιλάργυρος (avare), ἢ μᾶλλον, Κίβικας (Ἄτακτ. Ι, σελ. 337). Ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τοὺς σφίγγοντας τὴν χεῖρα, διὰ νὰ μὴ τοὺς φύγῃ τὸ κρατούμενον. Οὕτως οἱ Ἑβδομήκοντα (Δευτερονομ. ιε', 7) εἶπαν « Οὐδ' οὐ μὴ » συσφίγξῃς τὴν χεῖρά σου ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ σου τοῦ ἐπι- » δεομένου. »

ΣΦΟΓΓΑΡΙΟΝ. Ζ. Σφονδύλιον.

ΣΦΟΝΔΥΛΙΟΝ, τὸ εἰς τὸ κάτω μέρος τοῦ Ἀδρακτίου (fuseau) προστιθέμενον βάρος εἰς σχῆμα σπονδύλου (vertèbre). Τὸ προφέρομεν διὰ τοῦ φ ἀντὶ τοῦ Σπονδύλιον, ὡς καὶ τὸ Σφογγάριον (ὅθεν τὸ Σφουγγάτον), ἀντὶ τοῦ Σπογγάριον.

ΣΧΟΙΝΙΝ, σχοινίον (corde). Ζ. Ἐξάγκωνα.

ΣΧΟΛΩ. Ζ. Μίσος.

ΣΩΝΩ ἢ Σόνω, ὑπάγω, φθάνω, ἐκτείνομαι ἕως (arriver s'étendre, aller jusques). Καὶ Κοντοσόνω, σχεδὸν φθάνω (presque arriver), οἷον ΘΚ,

Τὴν δύσιν περιπλέκεται μὲ παρακλάδια ἕξη·
Τὸ πρῶτον σώνει εἰς τὴν Σερβίαν, δεύτερον ϛὴν Βλαχίαν,
Τὸ τρίτον ἐκοντόσωνε συμᾶ τὴν Οὐγκαρίαν.

Ἔσωσαν, ἔφθασαν. Ζ. Ἀποσόνω καὶ Ἐμπόριον.

Σόνω σημαίνει ἀκόμη τὸ Φθάνω τῶν παλαιῶν, συντασσόμενον μὲ ἄρνησιν, ὡς ἐκεῖνο, καὶ ἀκόλουθον ἔχον τὸν Καὶ σύνδεσμον προηγούμενον ἄλλου ῥήματος, διὰ νὰ φανερώσῃ τὸ Μόλις (pas plus tôt, que, ἢ à peine, que), οἷον ΘΡ,

ΔΕΝ ΣΩΝΕΙ ναύγῃ ἀπὸ ταὐγὸν ΚΑΙ θέλει νὰ φιλήσῃ.

Οἱ παλαιοὶ ἀντὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου Ναύγῃ, ἤγουν νὰ ἐβγῇ (ἵνα ἐκβῇ), ἔβαλλαν τὴν μετοχὴν, ὡς παραδ. χάρ. ἡ φράσις τοῦ ποιητοῦ μας ἐξελληνίζεταί οὕτως· « ΟΥ ΦΘΑΝΕΙ ἐκκολαφθεὶς τοῦ ᾠοῦ, ΚΑΙ σπεύδει φιλῆσαι. » Τὸ νόημα εἶναι· μόλις ἢ ἀκόμη δὲν ἐκβῆκεν ἀπὸ τ' αὐγὸν, ἢ ἐγεννήθη, καὶ θέλει νὰ φιλῇ τὰς γυναῖκας. Ὁ λόγος εἶναι περὶ νέων ἀκολάστων.
2) Σόνει, τρίτ. προσώπ. ἀρκεῖ (suffire). Ζ. Χαραγή.

ΣΩΣΤΟΣ, ἀκέραιος, ὁλάκαιρος, ὁλόκληρος (entier, plein), οἷον Β,

Καὶ τρεῖς ἡμέρας ἔποικε σωστὰς πεπληρωμένας.

2) πληθ. οὐδέτ. Σωστὰ, φρένες, νοῦς. Δὲν εἶναι μὲ τὰ σωστά του, ἢ μὲ τὰ ὅλα του. 3) ἐπιῤῥηματικῶς, ἀντὶ τοῦ ἀληθῶς (sérieusement), ; Μὲ τὰ σωστά σου τὸ λέγεις, ἢ μετριάζεις;

Τὸ Σωστὸς, ῥηματικὸν τοῦ Σέσωσται, ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ Σῶος τῶν παλαιῶν. Τὸ ἐμεταχειρίζοντο ἐκεῖνοι εἰς τὴν πρώτην σημασίαν, κατὰ τὴν ὁποίαν καὶ ἡμεῖς ἔτι λέγομεν « Σῶος καὶ » ὑγιὴς, » καὶ « Σῶος καὶ ἀνελλιπής. »

Κατὰ τὴν δευτέραν, ἔλεγαν, Σαόφρων, καὶ κατὰ συναίρεσιν Σώφρων, ὅστις ἔχει τὰς φρένας σώας, ἢ ὡς λέγομεν, ὅστις εἶναι μὲ τὰ σωστά του (ἐλλειπτ. τοῦ Νοήματα).

Ἀντὶ τοῦ Σωστὸς τῆς πρώτης σημασίας οἱ Γραικορωμαῖοι

ἔλεγαν, βαρβάρως, καὶ Σοζάτος, οἷον (παρὰ Δουκαγγ. σελ. 1485),

Τρία μίλια τὸ διάστημα, ἀκαίρια καὶ σοζάτα.

ΣΩΤΙΚΆ. Ζ. Ἐσωτικά.

Τ.

Τ στοιχεῖον, ἀντὶ τοῦ δ, οἷον Σφεντόνη, ἀπὸ τὸ Σφενδόνη. — τοῦ θ, οἷον Βουτίζω ἀπὸ τὸ Βυθίζω. — τοῦ κ, οἷον Μελιτερίδι, ἀπὸ τὸ Μελικηρίς (loupe). — τοῦ φ, οἷον Βλαστημῶ, ἀπὸ τὸ Βλασφημῶ — ἴσως καὶ τοῦ π, οἷον Τροφαντὰ, ἀπὸ τὸ Πρόφαντα, οἱ πρῶτοι φαινόμενοι καρποὶ (primeurs), ἐπειδὴ εἶναι γνωστὸν, ὅτι τὰ ὀνομάζομεν καὶ Πρωτοφανῆ καὶ Πρωτοφανήσιμα. Περὶ τῶν λοιπῶν, Ζ. Ἄτακτ. Ι, σελ. 407.

ΤΆ. Ζ. Τό.

ΤΆΒΛΑ, ΤΑΒΛΊΟΝ, ΤΆΒΛΙΟΝ. Ζ. Ἐμπροδέκω.

ΤΑΜΥΡΛΆΓΓΟΣ, κύρ. ὄνομ. Ζ. Ἔγγος.

ΤΆΣΣΩ, ὑπόσχομαι. Ζ. Πλέκω. 2) Τάσσω, νομίζω, κρίνω (compter, regarder), οἷον ΣΣ,

Ἀμὴ τασεν τὸν φίλον του ὡσὰν τὸν ἐμαυτόν του·
Ἐκεῖνοι οὐδὲν ἐτάσσασιν πράγματα διὰ φίλους,
Ἀμ' εἴχασιν τὰ πράγματα ὡσὰν πουλία καὶ σκόνη.

Ὁ δὲ ΣΦ,

Ποτέ της ἡ Πολιτικὴ οὐκ εἶπεν μίαν ἀλήθεια,
Ἀμὴ ὁ φρόνιμος τὰ λόγια της τάσσει τα παραμύθια.

Ἡ σημασία ἔλαβεν ἀρχὴν ἀπὸ τὰς γνωστὰς Ἑλληνικὰς φράσεις « Ἐν μέρει φίλων τάσσειν, Ἐν τοῖς φίλοις τάσσειν, Μετὰ » τῶν φίλων τάσσειν τινά. » Εἰς τὸν δεύτερον στίχον τοῦ ΣΣ,

Οὐδὲν ἐτάσσασι σημαίνει τὸ « Ἐν οὐδενὶ λόγῳ τιθέναι ἢ » τάττειν » κοινῶς, Δὲν τὰ ἐψηφοῦσαν τίποτε (Ζ. Ψηφῶ). Παρομοίαν τινὰ σημασίαν (Λογίζομαι, Νομίζω) ἔχει τὸ Τάσσω εἰς τὴν κοινήν μας ταύτην παροιμίαν, « Ὅταν λαλῇς καὶ δὲν » σ' ἀκούωσι, τάξ' ὅτι εἰς τὸν μῦλον εἶσαι » (ἤγουν νόμισε, λογαρίασε), ἁρμόζουσα εἰς τὸν, ὅςις συμβουλεύων, δὲν ἀκούεται τίποτε πλέον παρὰ τὸν λαλοῦντα εἰς τοῦ μυλωνᾶ, ὅπου ὁ ἦχος τοῦ μύλου ἐμποδίζει τῆς ἀκοῆς τὴν ἐνέργειαν.

ΤΑΥΡΊΖΩ. Ζ. Τραυΐζω.

ΤΆΧΑ ΤΙ, καὶ Τάχα τε ὅτι, οἷον ΒΧ,

Καὶ τάχα τι ὁ Βέλθανδρος κοιμάτε μὲ τὴν νύμφην.

Καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς,

Τάχα τε ὅτι ἐκοιμήθην την καὶ ξεπαρθένευσέν την.

Περὶ τοῦ Τάχατε, Ἴδ. Ἄτακτ. Ι, σελ. 224. Σημείωσε τὸ Ἐκοιμήθη την, ἀντὶ τοῦ Ἐκοιμήθη μ' αὐτήν.

ΤΑΏΝΙΟΝ. Ζ. Παγώνιον.

ΤΈ, συμπλεκτικὸς σύνδεσμος, τὸν ὁποῖον ἀλόγως μεταχειρίζονται πολλάκις. Ζ. Ῥάσσω.

ΤΕΊΩΣ ἢ ΤΕΙΏΣ. Ζ. Εἰ, καὶ Θεὸς (σελ. 155).

ΤΈΛΟΣ, ὁ ὅρος (terme), εἰς τὸν ὁποῖον καταντᾷ καὶ παύει τὶ, ἤγουν τὸ ἐναντίον τῆς ἀρχῆς, τοῦ ὅρου δηλαδὴ, ὅθεν πρῶτον ἀρχίζει ἡ ἔκτασις ἢ κίνησις τινός. Τὸ τέλος τοῦ χρόνου, τῆς ζωῆς, τοῦ κόσμου, Δὲν ἦλθα ἢ δὲν ἔφθασα ἀκόμη εἰς τὸ τέλος, Κάμνω τέλος, ἢ Δίδω τέλος, Ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἕως τὸ τέλος. Λέγομεν καὶ συμπεραίνοντες διήγησιν, Τέλος, (enfin) καὶ Τέλος πάντων· καὶ θέλοντες νὰ συντέμωμεν τὸν λόγον ἄλλου τινὸς, διὰ προθυμίαν ν' ἀκούσωμεν τὴν ἔκβασιν, Τέλος,

;τί ἀπεκρίθη εἰς τοῦτο; Τέλος, ;ποῦ ὑπῆγε μετὰ ταῦτα; 2) ὁ θάνατος Ἔδωκεν ἢ Ἔλαβε κακὸν ἢ καλὸν τέλος.

Λέγεται καὶ πληθυντικῶς, Τὰ τέλη τοῦ μηνὸς, τοῦ χρόνου, τῆς ζωῆς, τοῦ κόσμου. Εὐχόμενοι τινὰ καλὴν ἔκβασιν εἰς τὰ ἐπιχειρήματά του, λέγομεν, Καλὰ τέλη! ἢ Καλὸ τέλος! (heureux succès), κατὰ τὸ Ἀγαθῇ τύχῃ! τῶν παλαιῶν. 3) Σημαίνει καὶ τὸν σκοπὸν, διὰ τὸν ὁποῖον λέγομεν ἢ πράσσομεν τὶ, ;Διὰ τί τέλος τὸ ἔκαμες ἢ τὸ εἶπες; καὶ (ὄχι ὅμως τόσον ὀρθὰ) ; Μὲ τί τέλος;

Ὅλαι σχεδὸν αἱ χρήσεις καὶ σημασίαι εὑρίσκονται εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Δὲν προσθέτω πλὴν ὅσα δὲν ἐσημείωσαν τὰ Λεξικὰ, καὶ τῶν ὁποίων ἡ γνῶσις συμφέρει εἰς τὴν κριτικὴν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης κατάληψιν.

Λέγομεν συνεχέστερον, Τέλος πάντων, παρὰ Τέλος· οἱ παλαιοὶ ἐξ ἐναντίας, συνεχέστερον Τέλος (ἀκόμη καὶ Πέρας) παρὰ Τέλος πάντων.

Συνεχῶς μεταχειριζόμεθα καὶ τὸ πληθ. Τέλη ἀντὶ τοῦ ἑνικ. Τέλος, ὡς καὶ τὸ ἐναντίον του, Ἀρχαὶ, ἀντὶ τοῦ Ἀρχή. Λέγει που ὁ Λόγγος (Ποιμεν. λογ. ά, σελ. 18) « Ἦρος οὖν ἤδη ΤΈΛΗ, καὶ θέρους ἀρχὴ κ. τ. λ. » ὅπου ἐπίσημοι τινὲς κριτικοὶ ὑπωπτεύθησαν ἀλόγως ὅτι ἴσως ἐγράφετο ΤΈΛΟΣ.

Ἡ ὑποψία των ἐγεννήθη ἀπὸ τὸ ἑνικὸν Ἀρχὴ, ἢ ἴσως καὶ ἀπὸ τὴν φιλοσοφικὴν τῆς γλώσσης θεωρίαν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἓν εἶναι καθενὸς πράγματος τὸ τέλος, καὶ μία μόνη ἡ ἀρχή. Ἀλλ' ἡ χρῆσις τῶν γλωσσῶν δὲν ὑπόκειται πάντοτε ἐξανάγκης εἰς τοιούτους κανόνας· ὅθεν λέγομεν καὶ ἡμεῖς, Τέλη καὶ Ἀρχὰς, πληθυντικῶς, καθὼς ἔλεγαν καὶ οἱ παλαιοὶ οἷον « Περὶ τὰς ἀρχὰς καὶ » τὰ τέλη πάντα ἀσθενέστερα, περὶ δὲ τὰς ἀκμὰς, ἰσχυρότερα, » (Ἱπποκράτ. Ἀφορισμ. II, 30).

ΤΈΡΙ, Ἐσημείωσα, δὲν ἐνθυμοῦμαι ποῦ, τὸ Τεριάζω, ὡς παραφθαρμένον ἀπὸ τὸ Ἑταιριάζω ἢ Ἑταιρειάζω· ὅθεν ἐσυμπεραίνετο ἀναγκαίως, ὅτι καὶ τὸ Τέρι (pareille ἢ pendant) ἦτον Ἑταίριον, (ὑποκοριστικὸν τοῦ Ἑταῖρος). Ἴσως ὅμως παράγεται ἀπὸ τὸ Ἕτερον, ἐπειδὴ τὸ μεταχειρίζονται πάντοτε εἰς δήλωσιν πράγματος ἢ προσώπου, ὄχι μόνον ὁμοίου τὴν φύσιν μ' ἄλλο πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, ἀλλὰ συζευγμένου φυσικῶς ἢ τεχνικῶς μ' ἐκεῖνο, ὥστε νὰ νομίζεται κολοβὸν χωριζόμενον ἀπ' ἐκεῖνο. Οὕτω, παραδείγματος χάριν, ὅταν δὲν εὑρίσκωμεν πλὴν ἓν ὑπόδημα, ἔχοντες χρείαν δύο, ζητοῦμεν τὸ Τέρι του (τὸ ἕτερον), διὰ νὰ ἀπαρτισθῇ τὸ λεγόμενον ζευγάριον ὑποδημάτων. Παρόμοια, ἑνὸς ζευγαρίου περιστερίων, ἀρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ, τὸ ἀρσενικὸν λέγεται Τέρι τοῦ θηλυκοῦ, καὶ τοῦτο πάλιν, Τέρι τοῦ ἀρσενικοῦ, οἷον ΒΧ,

> Ἐκ δὲ τοσαύτης τε βροχῆς καὶ τοῦ νεροῦ τὴν βίαν,
> Καὶ τὰ πουλιὰ τὰ ΤΕΡΙΑ των ἐχάσασι τὴν νύκτα.

Καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς,

> Τρυγόνια ἐχωρίσθησαν ἐκ τῆς πολλῆς τῆς βίας·
> Τὸ θηλυκὸν ἐκόλλησεν, ἐσμίκτην τὴν Χρυσάτζα·
> Τὸ δ' ΕΤΕΡΟΝ ἀρσενικὸν τὸν Βέλθανδρον ἐμίγη.

(Ζ. καὶ Θέλω). Μ' ὅλα ταῦτα, ἐπειδὴ τὸ Ἑταῖρος καὶ Ἕτερος εἶναι τῆς αὐτῆς γενεᾶς ὀνόματα, ὡς παρετηρήθη ἀπὸ τοὺς κριτικοὺς, καὶ ὡς τὸ ἐνόησε καὶ ὁ Πλούταρχος (Περὶ πολυφιλ. § 2, σελ. 364, Wytt.) λέγων, « Τὸ ἄλλον αὐτὸν ἡγεῖσθαι » τὸν φίλον, καὶ προσαγορεύειν ΕΤΑΙΡΟΝ, ὡς ΕΤΕΡΟΝ, » οὐδὲν ἐστιν ἄλλο, πλὴν μέτρῳ φιλίας τῇ δυάδι χρωμένων· » ἐπειδὴ λέγω εἶναι συγγενῆ ὀνόματα, ἀδιάφορον λογίζεται ἡ ἐξ ὁτινος τῶν δύο παραγωγὴ τοῦ Τέρι.

ΤΈΡΜΕΝΟ, ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν termine (terme, fin) καὶ τοῦτο ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Τέρμα. Ζ. Βλέπω, ἀριθμ. 11.

ΤΈΤΙΟΣ (tel). Ζ. σελ. 108.

ΤΕΧΝΗ. Δὲν νοοῦμεν ἄλλο πλὴν ὅ,τι ἐνοοῦσαν καὶ οἱ παλαιοὶ, λέγοντες Τέχνην (art). Τὰς ἐδιαιροῦσαν εἰς τέχνας βαναύσους (arts mécaniques) καὶ τέχνας λογικὰς ἢ ἐλευθερίους (beaux arts ἢ arts libéraux). Τὸ Βάναυσοι εἰσέβη πρὸ πολλοῦ εἰς τὴν γλῶσσάν μας· τὸ Λογικαὶ ἢ Ἐλευθέριοι δὲν εἶν' ἀκόμη γνωστὸν εἰς πολλούς. Εὑρίσκονται καὶ τὰ δύο εἰς τοὺς παλαιούς. 2) μεταφορ. σόφισμα, πανούργευμα, « Τέχνη ἐπιστήμη ἢ δόλος· καὶ Ἀτέχνως ἀδό-» λως » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

Εἰς τὰς ἀρχὰς τῶν ἀνθρωπίνων κοινωνιῶν, ὡς συμβαίνει καὶ σήμερον εἰς πολλὰ ἀγροικικὰ χωρία, ἢ μικρὰς πόλεις, Λογικαὶ τέχναι οὐδ' ἠκούοντο, καὶ αἱ βάναυσοι ἦσαν ἀτελέσταται. Ἡ ὀλιγότης τῶν κατοίκων, ἠνάγκαζε τὸν τεχνίτην νὰ ἐργάζεται πολλὰς τέχνας ἐντάμα, καὶ ἀκολούθως νὰ τὰς ἐργάζεται ὅλας ἄτεχνα. « Ἐν ταῖς μικραῖς πόλεσι (λέγει ὁ Ξενοφῶν, Κύρ. παιδ. » VIII, 2 § 5), οἱ αὐτοὶ ποιοῦσι κλίνην, θύραν, ἄροτρον, » τράπεζαν· πολλάκις δ' ὁ αὐτὸς οὗτος, καὶ οἰκοδομεῖ » καὶ ἀγαπᾷ, ἣν καὶ οὕτως ἱκανοὺς αὐτὸν τρέφειν ἐργοδότας » λαμβάνῃ. Ἀδύνατον οὖν πολλὰ τεχνώμενον ἄνθρωπον πάντα » καλῶς ποιεῖν. Ἐν δὲ ταῖς μεγάλαις πόλεσι, διὰ τὸ πολ-» λοὺς ἑκάστου δεῖσθαι, ἀρκεῖ καὶ μία ἑκάστῳ τέχνη εἰς τὸ » τρέφεσθαι· πολλάκις δὲ οὐδ' ὅλη μία, ἀλλ' ὑποδήματα » ποιεῖ ὁ μὲν ἀνδρεῖα, ὁ δὲ γυναικεῖα· ἔστι δὲ ἔνθα καὶ » ὑποδήματα ὁ μὲν νευρορραφῶν μόνον τρέφεται, ὁ δὲ, σχίζων· ὁ » δὲ χιτῶνας μόνον συντέμνων, ὁ δέ γε, τούτων οὐδὲν ποιῶν, » ἀλλὰ συντιθεὶς ταῦτα. Ἀνάγκη οὖν τὸν ἐν βραχυτάτῳ δια-» τρίβοντα ἔργῳ, τοῦτον καὶ ἄριστα διηναγκάσθαι τοῦτο

» ποιεῖν. » Ὁλόκληρον ἀπέγραψα τὴν μακρὰν ταύτην ῥῆσιν, τοῦ Ξενοφῶντος, καὶ διὰ τὴν εὐφράδειαν αὐτῆς, καὶ διότι ἐξηγεῖ καθαρὰ τὸ μέγα θεώρημα τῆς νεωτέρας Πολιτικῆς οἰκονομίας, τὴν τελειοποίησιν λέγω τῶν τεχνῶν ἀπὸ τὸν καταμερισμὸν τῆς ἐργασίας (la division du travail), ὅςις γεννᾶται ἀπὸ τὸν πληθυσμὸν καὶ πλοῦτον τῶν ἀνθρώπων, καὶ συνεργεῖ ἀμοιβαίως εἰς τὴν αὔξησιν αὐτῶν. Εἰς τοιαύτην κατάςασιν ἡ πολυτεχνία, ἤγουν ἡ πολλῶν τεχνῶν ἐργασία ἀπὸ μόνον ἕν' ἄνθρωπον, ἤθελ' εἶσθαι μεγάλη του δυςυχία, ὡς τὸ μαρτυρεῖ καὶ ἡ κοινὴ παροιμία, « Πολυτεχνίτης κ' ἔρημος » καὶ ἡ ταυτόσημός της ἄλλη, « Ἡ παπᾶς, ἡ ζευγᾶς. » Καὶ τρίτη ἄλλη, « Ὅςις » κυνηγεῖ δύο λαγοὺς, οὐδὲ τὸν ἕνα πιάνει. » Ἂν ἐξετάσῃς τὸ πρᾶγμα καὶ ἠθικῶς, εἰς τοιαύτην πολιτισμένην ἀνθρώπων κοινωνίαν, ὁ πολυτεχνίτης γίνεται πλέον βλαβερὸς παρὰ ὠφέλιμος. Εἰς τὴν προτέραν, ἐξεναντίας, ὅτε δηλαδὴ αἱ ἀνθρωπικαὶ κοινωνίαι ἦσαν, νὰ εἴπω οὕτως, εἰς τὴν νηπιότητα, ἡ πολυτεχνία ἑνὸς ἀνθρώπου ἦτον καὶ ἀναγκαία καὶ ὠφέλιμος, οὐδ' ἔτρεχε κάνένα κίνδυνον ὁ πολύτεχνος νὰ τοῦ λείψωσι τὰ πρὸς ζωὴν ἀναγκαῖα.

Ἐπειδὴ ἐδόθη ἀφορμὴ εἰς παροιμίας, δὲν εἶναι δίκαιον νὰ παραδράμω ἐκείνην μάλιςα ἥτις μᾶς ἦλθεν ἀπὸ τοὺς προγόνους, ταυτόσημος μὲ τὰς προτέρας, τὴν « Πᾶς ἕνας τὴν τέχνην του. » Αὕτη μεταφράζει ἐλλειπτικῶς τὴν ἀρχαίαν παροιμίαν (Ἀριστοφάν. Σφ. 1431),

Ἔρδοι τις, ἣν ἕκαςος εἰδείη τέχνην,

ἤγουν, Ἂς ἐργάζεται πᾶς ἕνας τὴν ὁποίαν ἔμαθε τέχνην. Ὁ Κικέρων (Tuscul. I, 18) τὴν ἐμετάφρασεν οὕτως,

Quam quisque norit artem, in hac se exerceat.

ΤΖ. Ζήτ. ΤΣ.

ΤΖΑΓΓΙΝ ἢ ΤΖΑΓΚΙΝ, Τζαγγίον (botte), οἷον Β,

Πρῶτα φιλεῖ τὰ χώματα, ἔπειτα τὸ τζαγκίν του,

ΤΖΑΓΚΑΡΟΛΟΣ. Ζ. Καταχανᾶς.

ΤΖΑΚΙΖΩ, οἷον, ΘΡ,

Ἀνίσως καὶ ὁ τζουκαλᾶς ἔχῃ μεγάλην ἄδειαν
Νὰ κάμνῃ ἀγγεῖα εὔμορφα, χυτὰ μὲ τὰ σημάδια,
Καὶ ἂν τοῦ φανῇ, τζακίζει τα, καὶ πάλιν κάμνῃ ἄλλα.

Εἰς τὰ προσημειωθέντα (Ἄτακτ. Ι, σελ. 224) περὶ τῆς μεταφορικῆς σημασίας τοῦ Τζακίζω (navrer, briser), πρόσθες καὶ τοῦ Ποιητοῦ (Ὀδυσσ. δ', 481) τὸ,

——— Αὐτὰρ ἔμοιγε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ.

ΤΖΑΚΝΑ, ἢ Τσάκνα, ὀνομάζουν οἱ Ἠπειρῶται τὰ φρύγανα (menu bois). Ἴσως ἀπὸ τὸ Κάκνα κατὰ συγκοπὴν ἀπὸ τὸ Κάγκανα· « Κάγκανα, ξύλα ξηρὰ, ἐλαφρὰ » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς, « Φρύγανα, ὕλη λεπτὴ » καὶ ξηρὰ — Φρύγιον, ξύλον ξηρόν. »

ΤΖΑΛΑΠΑΤΩ, πατῶ μὲ τοὺς πόδας καταφρονητικῶς· κατὰ βάρβαρον μετάθεσιν τῶν συλλαβῶν καὶ τροπὴν τῶν στοιχείων, ἀπὸ τὸ Λὰξ πατῶ. « Λὰξ πατήσας » εἶπεν ὁ Λουκιανὸς (Λεξιφαν. § 10), τὸ ὁποῖον εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν ἄλλο δὲν σημαίνει, πλὴν Τσαλαπατήσας. Ὁ Σοφοκλῆς εἰς μὲν τὴν Φαῖδραν (δρᾶμα σήμερον ἀφανισμένον) εἶπε, «· Λάγδην πατεῖται τὰ δίκαια » Τζαλαπατεῖται ἡ δικαιοσύνη· εἰς δὲ τὰ σωζόμενα (Ἀντιγόν. 1275), ὀνοματικῶς καὶ συνθέτως,

Οἴμοι λαξπάτητον ἀντρέπων χαράν

(ΔΓ, Λακπάτητον), ὅθεν καὶ ῥῆμα Λακπατῶ. « Λακ-

« πατῆσαι (λέγει ὁ Ἡσύχιος), λακτίσαι, καταπατῆσαι, ἀνατρέ-
» ψαι· » Τοῦ Ὁμήρου (Ἰλιάδ. ζ', 65) τὸ,

Λὰξ ἐν στήθεσι βὰς, ————

ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὸν Θέογνιν νὰ εἴπῃ,

Λὰξ ἐπίβα δήμῳ κενεόφρονι ————

(Ἴδ. Σοφοκλ. τόμ. IV, σελ. 664. Brunck).

Ἐπειδὴ σώζεται εἰς τὴν γλῶσσαν τὸ Λακτοπατῶ, εἶναι ἀσυγχώρητον τὸ Τζαλαπατῶ. (Ζ. Λακτοπατῶ).

ΤΖΑΜΗΛΌΤΟΝ. Ζ. Φαρδύ.

ΤΖΕΙΡΙΆΖΩ. Ζ. Τσειριάζω.

ΤΖΈΠΡΑΙ, πληθ. καὶ ΤΖΕΠΡΆΔΕΣ, Κηλῖδες (taches) ἢ σημεῖα τῶν χειρῶν ἢ τοῦ προσώπου, καὶ σχῆμα καὶ χρῶμα ὅμοια τῆς φακῆς· ὅθεν ὠνομάσθησαν καὶ Φακοί « Φακὸς...
» μέλασμά τι ἐν τῇ ὄψει κ. τ. λ. » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Τὸ Τζεπράδες εἶναι διαφθορὰ τοῦ Σαπράδες, ἀπὸ ἄχρηστον ἑνικ. ὀνομαστ. Σαπρὰς, συνώνυμον τοῦ Σαπρία (κατὰ τὸ Ἁμαρτία καὶ Ἁμαρτάς). Σαπρία, κατὰ τὸν Ἡσύχιον, σημαίνει « Σῆψιν,
» σάθρωμα καὶ ψυδράκιον. » Ἀλλὰ τὰ ψυδράκια εἶναι κατὰ τὸν Πολυδεύκην, « Πυρώδη ἐξανθήματα, αὐτόματα, ἑλκώδη
» ἐν ἐπιφανείᾳ, » ἤγουν ὑπάγονται καὶ αὐτὰ εἰς τὸ κοινὸν τῶν ὀνομαζομένων Σηπεδόνων γένος (Ἴδε Γαλην. εἰς τοὺς Ἱπποκρατ. Ἀφορισμ. VI, 45).

Τὰς τζεπράδας ἢ σαπράδας εὑρίσκω εἰς τὸ λεξικὸν τοῦ Δουκαγγίου ὀνομαζομένας ἀπὸ τοὺς Γραικορωμαίους καὶ Πικνάδας· διότι ἐξηγεῖ τὸ Πικνάδες διὰ τοῦ Φακοί. Οἱ Ζακύνθιοι τὴν σήμερον τὰς λέγουν Πυκνήλας. Ἀλλὰ καὶ τὰ δύο ταῦτα εἶναι ἀδιστάκτως φθαρμένα ἀπὸ τὸ Περκνάδες, ἢ ὡς τὰς ὠνόμαζαν οἱ παλαιοί, Περκνώματα « Περκνὸν, μελα-
» νὸν, ποικίλον » λέγει ὁ Ἡσύχιος, καὶ « Περκνώματα, τὰ ἐπὶ

» τοῦ προσώπου ποικίλματα. » Ὅτι δὲ οὕτως ἔχει ἡ παραγωγὴ τοῦ Πικνάδες, ἢ Πυκνῆλαι, μαρτυρεῖται ἀπὸ τὸ κατωτέρω, εἰς τὸν Δουκάγγιον, Πρακνάδες, φερόμενον ἀπὸ ἰατρὸν ἀνώνυμον, εἰς τὸν ὁποῖον εὕρηκε, χωρὶς νὰ τὸν καταλάβῃ, τὸν τίτλον τοῦτον « Πρὸς τὸ ἌΡΕ πρακνάδας. » Φανερὸν ὅτι ἦτο γραμμένον, « Πρὸς τὸ ἌΡΑΙ πρακνάδας » ἤγουν ἰατρικὸν χρήσιμον εἰς ἀφανισμὸν τῶν πρακνάδων ἢ σαπράδων. Μαρτυρεῖται ἀκόμη ἀπὸ τὴν μέχρι τῆς σήμερον ὀνομασίαν αὐτῶν εἰς πολλὰ ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλάδος, ὅπου 'τὰς ὀνομάζουν, Πρέκνας (καὶ τινὲς Περκνάδας), κατὰ μετάθεσιν δηλαδὴ τοῦ ρ̄ ϛοιχείου ἀντὶ τοῦ Πέρκνας (ὡς ἔλεγαν οἱ πρὸ ἡμῶν καὶ Πρίκα ἀντὶ τοῦ Πίκρα, ἤγουν πικρότης). Ὅϛις ἔχει Τζεπράδας, λέγεται Τζεπρός· ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς ὠνομάζετο Φάκοψις.

ΤΖΕΠΡΌΣ. Ζ. Τζέπρα.

ΤΖΙΤΖΥΡΊΖΩ. ΤΖΊΤΖΥΦΑ. ΤΖΌΠΕΛΟΣ. Ζήτει τὸν ΤΣ συλλαβισμόν.

ΤΖΟΥΚΑΛΑ͂Σ (potier). Ζ. Τζακίζω. Ἡ ἐξήγησις τοῦ Τσουκαλίου, ὅθεν, ὁ Τσουκαλᾶς ἐσημειώθη ἀλλοῦ (Ἄτακτ. I, σελ. 183).

ΤΖΟΥΚΝΊΟΝ. Σήμερον ὀνομάζεται Τσικνίδα, καὶ Ἀτζικνίδα, ἀπὸ τὸ Ἑλλ. Κνίδη (ortie). Ζ. Ἀκμίν.

ΤΗ͂ΝΤΑ. Ζ. Ἦν.

ΤΗ͂Σ, ἀντὶ τοῦ Αὐτῆς (ὡς Τοῦ, ἀντὶ τοῦ Αὐτοῦ, καὶ Τῶν ἀντὶ τοῦ Αὐτῶν), οἷον ΒΧ,

Τὴν Φεδροκάζαν ἐκράτησεν νὰ φᾶ νὰ πίῃ μετά της.

ΤἸ, οὐδέτερ. ἑνικ. συντάσσεται μὲ ὀνόματα διαφόρου ἀριθμοῦ καὶ γένους. Ζ. Καιρός.

ΤΙΜΆΡΙ (fief). Ζ. Κεφαλόνω.

ΤΙΜΗ, ἡ ἀξία τῶν πωλουμένων, ἀγοραζομένων ἢ ἀλλασσομένων πραγμάτων (prix)· ὅθεν τὸ Πολύτιμον ἢ Βαρύτιμον, ἢ καὶ ἑλληνικώτερον, Τίμιον (précieux, d'une grande valeur). Εἰς ταύτην τὴν σημασίαν μεταχειρίζεται ὁ Ποιητὴς (Ὀδυσσ. χ', 57) τὸ Τιμὴ,

Τιμὴν ἀμφὶς ἄγοντες ἐεικοσάβοιον ἕκαςος.

2) φανέρωσις διὰ λόγων ἢ πράξεων τῆς ὁποίας ἔχομεν καλῆς ὑπολήψεως πρός τινα (honneur). Παράδειγμα τούτου τὸ (Ἰλιάδ. ψ', 649),

Τιμῆς ἧς τέ μ' ἔοικε τετιμῆσθαι μετ' Ἀχαιοῖς.

Ὅθεν καὶ Τίμιος, ὁ τιμῆς ἄξιος (honorable) καὶ Ὑπερθετικὸν Τιμιώτατος, τὸ ὁποῖον προγράφεται καὶ ἐπιγράφεται συχνὰ καὶ εἰς τὰς πρὸς ὄχι πολλὰ τιμίους ἀνθρώπους πεμπομένας ἐπιςολάς. Ἡ τοιαύτη συνήθεια δὲν εἶναι νέα. Εἰς τοῦ Λουκιανοῦ τοὺς χρόνους εὑρίσκομεν παράδειγμα ἐπιςολικῆς φιλοφροσύνης « Τῷ τιμιωτάτῳ χαίρειν. » (Λουκιαν. τόμ. IX, σελ. 30).

Μὲ πᾶσαν τιμὴν τοῦ κόσμου (en tout honneur), Εἰς τὴν τιμήν μου (sur mon honneur), ὅτε θέλομεν νὰ βιβαιώσωμεν τὴν ἀλήθειαν τῶν γενομένων, ἢ τὴν πίςιν τῶν μελλόντων γενέσθαι. Τιμὴ εἰς τὸ πρόσωπόν σας! (sauf votre honneur, sauf votre respect) λέγομεν θέλοντες νὰ διηγηθῶμεν, ἢ ἁπλῶς νὰ προφέρωμεν πρὸς ἄνδρα σεμνὸν, λόγους ἀσέμνους, ἢ καὶ κακῶς νομιζομένους τοιούτους.

ΤΙΜΗΜΕΝΑ. ΤΙΜΗΜΕΝΟΣ. Ζ. Τιμῶ.

ΤΙΜΩ (honorer), μετοχ. Τιμημένος (honoré),

ἐπίῤῥ. Τιμημένα (honorablement, honnêtement). Ζ. Περνῶ.

ΤΙΜΏΝΙΟΝ. Ζ. Ξημέρωμα.

ΤΙΌΣΗ. Ζ. Θεός.

ΤΊΠΟΤΑ, οἷον, ΒΧ,

Ἀνεψηλάφα, ἐγύρευε, τίποτα οὐχ εὑρίσκει..

Καὶ Τίποτι, ὁ αὐτὸς,

Ἐνεψηλάφα, γύρευε, τίποτι οὐχ εὑρίσκει.

Καὶ Τίποτας (Ζ. Ἐκ). Καὶ Τίποτις (Ζ. Ἀλληλογῶ).

ΤΊΣ, κάνένας, ἕνας. 2) διπλασιαζόμενον λαμβάνεται ἀντὶ τοῦ Ὁ μὲν, ὁ δὲ, ἢ Ἄλλος μὲν, ἄλλος δὲ, τῶν παλαιῶν, οἷον (παρὰ Δουκαγγ. σελ. 969),

Καὶ τὶς μπαρκούτα βάςαζε, τὶς ἔλμον ςὸ κεφάλι.

Ἐξηγεῖ τὴν Μπαρκούταν ὁ Δουκάγγιος, εἶδος περικεφαλαίας (casque), ἀπὸ τοῦ παρακμάζοντος Λατινισμοῦ τὸ Barbuta. Οἱ Ἰταλοὶ τὴν ὀνομάζουν barbozza. Τῆς αὐτῆς πηγῆς εἶναι καὶ τὸ Ἔλμον Helmus (Γαλλ. Heaume), περικεφαλαία, ἢ μέρος περικεφαλαίας.

ΤΊΤΙΑ. Ζ. Τίτιος.

ΤΊΤΙΟΣ. Ἑλλην. Τοῖος (tel). Τὸ θηλυκὸν, Τίτια (telle), τὸ οὐδέτερον, Τίτιον, οἷον, Β,

Εἰς τίτιον ἄνδρα θαυμαςὸν τίτιον κακὸν νὰ γένη!

Ἐσχηματίσθη ἀπὸ τὸ Τοῖος μὲ τὸν διπλασιασμὸν τῆς πρώτης συλλαβῆς. Τοιούτων διπλασιασμῶν παραδείγματα δὲν λείπουν οὐδ' εἰς τοὺς παλαιούς· τοιαῦτα εἶναι τὰ Τιταίνω, ἀπὸ τὸ Τείνω ἢ Ταίνω, τὸ Τιτράω ἀπὸ τὸ Τρέω, καὶ ἄλλα.

Οὕτω καὶ τὸ θηλυκὸν Τίτια ἐσχηματίσθη ἀπὸ τὸ Τοία, οἷον, ΘΚ,

> Τὰ ἔργα τῶν χριςιανῶν καὶ οἱ κενὲς ἐλπίδες
> Ἐκεῖνες ἐχαλάσασιν βασιλείαν Ῥωμαίων·
> Ἀμὴ οἱ Τοῦρκοι οὐ δύνουντα νὰ πάρου τίτια χῶρα.
> Ὅμως γρικῶ μαδεύγετε, θέλη ψυχή μου ναύγη
> Ἀπέσω ἀπὸ τὸ κούφος μου ἀπὸ τὰ σωτικά μου·
> Καὶ δι' αὐτὸ συγκόπτω τα, θέλω ναπῶ ἄλλα ὀλίγα.

Περὶ τῶν τριῶν πρώτων ςίχων, Ζ. Ἀμμή.

Τὸ Μαδεύγετε ἔπρεπε νὰ ἦναι, κατὰ τὸν ποιητὴν, Μαδεύγεται, καὶ τοῦτο ἀντὶ τοῦ Μαδεύεται (Ζ. Ὁμάδω), συνώνυμον τοῦ Μαζεύεται (s'amasser, s'amonceler) ἀπὸ τὸ Μάζα. Δὲν εἶναι ἄτυχος ἡ μεταφορὰ, Ἡ ψυχὴ μαζεύεται, συναθροίζεται ἀπ' ὅλα δηλαδὴ τὰ μέλη τοῦ σώματος, διὰ ναύγῃ, ἤγουν νὰ εὔγῃ (ἵνα ἐκβῇ).

Κοῦφος εἶναι τὸ σήμερον ὀνομαζόμενον Κουφάριον, ὡς ἐσημειώθη ἀνωτέρω (σελ. 209), εἰς τὸ ὁποῖον περιέχονται καὶ τὰ Σωτικὰ, ἤγουν Ἐσωτικὰ (entrailles).

Τὸ Συγκόπτω σημαίνει συντέμνω (abréger). Ἀλλὰ τὸν τελευταῖον ςίχον, διὰ νὰ θεραπεύσωσι τὴν ἀῤῥυθμίαν του, τὸν ἐπρόφεραν,

> Καὶ δι' αὐτὸ συγκόπτω τα, θέλω νὰ π' ἄλλ' ὀλίγα;

ἤγουν Θέλω νὰ εἴπω ἄλλα ὀλίγα.

ΤὈ, πληθ. ΤἈ. Τὰ ἐμεταχειρίζοντο, κατὰ τοὺς παλαιοὺς Ἴωνας, ἀντὶ τοῦ Ὁ, καὶ Ἁ, ὡς φαίνεται καὶ ἀπὸ παροιμίας, ἀκόμη σήμερον κοινὰς καὶ εἰς ὅλους γνωςὰς, σημειωθείσας καὶ πρότερον (Ἄτακτ. Ι, σελ. 203). Πρόσθες εἰς ἐκείνας καὶ τὸ, « Τὸ ὡς δὲν θέλεις γίνεται, θέλε το καὶ ὡς γίνεται » ἀντὶ τοῦ, Ὃ ὡς δὲν θέλεις κ. τ. λ. Λέγει καὶ ὁ ΘΡ,

Καὶ χάρασι ΤΑ ἐλπίζασι, καὶ κεῖνα ΤΑ καντέχαν ;

ἤγουν, Α ἤλπιζον, καὶ Α προσεδόκων.

ΤΟΙΝΥΝ. Ζ. Νά.

ΤΟΜΟΥ, ἐπίῤῥ. Εὐθὺς ὅταν, Παράυτα ὅταν, οἷον (παρὰ Δουκάγγ. λέξ. Δοῦκας),

Τόμου τοὺς εἶδε, θαύμασεν ὁ Δοῦκας τῆς Ἀθήνας.

Τὸ Τόμου εἶναι κρᾶσις, ἀντὶ τοῦ Τὸ ὁμοῦ, καὶ τοῦτο ἀντὶ τοῦ Ὅτε ὁμοῦ, ἤγουν, Ἐθαύμασεν ὁμοῦ ὅτε τοὺς εἶδε· τὸ ὁποῖον οἱ παλαιοὶ ἔλεγαν, Ἅμα τῷ ἰδεῖν, ἑλληνικώτερον, Ἐπειδὴ τάχιστα, ἢ Τάχισ' ἐπειδὴ (aussitôt que) ἴδον. Ἴδε περὶ τῆς σημασίας ταύτης τοῦ Τὸ, τὰ προσημειωμένα (Ἄτακτ. τόμ. I, σελ. 101). Λείπει τὸ Τόμου καὶ ἀπὸ τὸν Δουκάγγιον (εἰς τὴν τάξιν του), καὶ ἀπὸ τὸν Σομαυέραν.

ΤΟΞΑΡΙΟΝ. Ζ. Δοξάριον.

ΤΟΡΑΤΖΙ. Ζ. σελ. 108.

ΤΟΤΕ. Ζ. Ἐτότες.

ΤΟΥΡΚΟΒΟΥΝΟΝ. Ζ. Διάβαν.

ΤΟΥΡΝΕΥΜΑ. Ζ. Τραχήλιον.

ΤΟΥΤΟΣ. Ζ. Ἐτοῦτος.

ΤΡΑΓΟΥΔΙ (Ζ. Λογή). Ἐξηγήθη ἀλλοῦ (Σημ. εἰς τὸν Ἰσοκρατ. II, σελ. 147) τὸ Τραγούδιον (chanson) ἢ Τραγῴδιον, ὅπου ἀνέφερα καὶ τὴν παροιμίαν, « Ὅστις εἶν' » ἔξω τοῦ χοροῦ, πολλὰ τραγούδια ἠξεύρει» παροιμίαν νουθετικὴν εἰς τοὺς κρίνοντας προπετῶς τὰς πράξεις τῶν ἄλλων.

ΤΡΑΝΟΣ. Φωνὴ τρανὴ (haute voix). Ζ. Ἔντασμα.

ΤΡΑΥΙΖΩ ἢ ΤΡΑΥΩ, καὶ κατὰ στοιχείων μετάθεσιν, Ταυρίζω οἷον (Ἀπολλων. ὁ ἐν Τύρ.),

Καὶ τὰ μαλλία του ἐταύρισε, καὶ σὰν γυναῖκα ἐδάρθη.

Ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων τὸ traho (tirer). Τὰ δύο πρῶτα (Τραυΐζω

καὶ Γραυῶ) συνειδίζονται ἀκόμη καὶ σήμερον. Τοῦ δὲ Ταυρίζω ἔμεινε τὸ σύνθετον μέσον Ἀπαταυρίζομαι, τὸ ὁποῖον μᾶς ἐφύλαξεν ὁ Σομαυέρας ὡς συνώνυμον τοῦ Ἀποκορδίζομαι, καὶ τὸ πιςόνει ὁ Δουκάγγιας (σελ. 1536) μὲ μαρτυρίαν ἑνὸς ἀπὸ τοὺς σχολιαςὰς τοῦ Ἀριςοφάνους, « Τὸ παρὰ φύσιν τὰ μέλη » ἐκτείνειν Σκορδινᾶσθαι ἔλεγον, ἢ (γρ. ἤγουν) Ἀποταυρίζειν.

ΤΡΑΧΗΛΙΟΝ, οὐδέτ. τὸ αὐτὸ καὶ τὸ θηλ. Τραχηλία (Ἄτακτ. I, σελ. 231), οἷον ΘΡ,

Καὶ ἀπάνω εἰς τὰ τραχήλιά των εἰς τὰ τουρνεύματά των,
Χρυσὰ νὰ ἔχουν γουρζέρια μέχρι καὶ τὰ βιζία των.

Γουρζέρια εἶναι τὰ λεγόμενα ἀπὸ τοὺς Γάλλους gorgerettes. Τὸ δὲ Τουρνεύματα ἀπὸ τὸ Τορνεύματα (ouvrages faits au tour).

ΤΡΑΧΗΛΟΣ. Ζ. Ἀνανδράνισμα.

ΤΡΕΛΟΣ, τὸ ἐναντίον τοῦ φρόνιμος. Λέγει μί' ἀπὸ τὰς χυδαίας (ὄχι χυδαία) παροιμίας, « Ἕνας τρελὸς ῥίπτει πέτραν » εἰς πηγάδιον, κ' ἑκατὸν φρόνιμοι δὲν ἐμποροῦν νὰ τὴν ἐκ- » βάλωσι. » Ἔχομεν καὶ δευτέραν ἄλλην, « Βάλε τὸν τρελὸν νὰ » σύρῃ τὸ φίδιον ἀπὸ τὴν τρύπαν » ἁρμόζουσαν εἰς τοὺς πανούργους, ὅσοι, μὴ τολμῶντες αὐτοὶ τὰ ἐπικίνδυνα, μεταχειρίζονται τὴν ὑπουργίαν τῶν τρελῶν. Παρομοία ταύτης εἶναι ἡ Γαλλικὴ παροιμία, se servir de la patte du chat pour tirer les marrons du feu. Τὸ Τρελὸς ἐξηγήθη ἀλλοῦ (Ἄτακτ. τόμ. I, σελ. 186).

ΤΡΕΜΩ (trembler), μεταφ. φοβοῦμαι (craindre), μὲ αἰτιατικήν. Ζ. Κροτισμός.

ΤΡΕΧΑΤΑ, ἐπίρρ. Ἑλληνιςὶ, Δρομαίως (en courant), οἷον, ΒΧ,

ὡς πρὸς τὸ μέρος τῆς φωνῆς κἀκεῖ πάγει τρεχάτα.

ΤΡΕΧΑΤΟΣ, ἐπίθ. Ἑλληνιςὶ, Δρομαῖος. Ἀκόμη καὶ Τροχαλὸς, κατὰ τὴν ἀνωτέρω (λέξ. Γύρω) ῥῆσιν τοῦ Ἡσιόδου, « Τροχαλὸν δὲ γέροντα τίθησι » ἤγουν τὸν ἀναγκάζει νὰ τρέχῃ, καὶ μὴ δυνάμενον. Ζ. Τροχαλός.

ΤΡΙΓΥΡΟΥ (autour). Ζ. Ἐκδέχομαι.

Τὸ Τρὶς, εἰς τὸ συνηθέςατον Τριγύρου εἶναι ἐπιτατικὸν, ὡς καὶ τὸ Ὅλος εἰς τὸ Ὁλόγυρα (tout au tour). Εἰς τὸν παρακμάζοντα ἑλληνισμὸν, ἡ ἐπίτασις ἐγίνετο μὲ τὴν πρόθεσιν, Περικύκλῳ, ἀντὶ τοῦ ἀρχαιοτέρου Κύκλῳ (τὸν γῦρον), οἷον « Οἰκέται δὲ περικύκλῳ δραμόντες ἀνέςεφον κ. τ. λ. » (Πλουτάρχ. Ἐρωτικ. § 10). Καὶ τοῦτο ἴσως ἐκίνησε τὸν Σνεϊδέρον νὰ τάξῃ τὴν λέξιν εἰς τὰ διςαζόμενα. Πολὺ ὅμως ἀρχαιότερον τοῦ Πλουτάρχου, τὴν ἐμεταχειρίσθησαν συχνὰ οἱ Ἑβδομήκοντα. Ἀρκεῖ ἓν μόνον παράδειγμα, « Μέγας καὶ φο» βερὸς ἐπὶ πάντας τοὺς περικύκλῳ αὐτοῦ » (Ψαλμ. πθ', 7).

ΤΡΙΚΑΝΤΟΥΝΟΣ. Ζ. Καντοῦνι.

ΤΡΙΚΥΜΙΑ. Ἡ λέξις δὲν σώζεται πλὴν εἰς ταύτην τὴν παροιμίαν, « Μεγάλα πλοῖα, μεγάλαι τρικυμίαι, » τῆς ὁποίας τὴν ἀλήθειαν δὲν ἐμαρτύρησέ τις ἄλλος τόσον τρανὰ, ὅσον ὁ μέγας Ναπολέων. Τοῦτο ἐνόει καὶ ὁ Σοφοκλῆς, ὅταν ἔλεγε (Αἴ. 758) περὶ τοῦ Αἴαντος,

> Τὰ γὰρ περισσὰ κἀνόνητα σώματα
> Πίπτειν βαρείαις πρὸς θεῶν δυσπραξίαις.

Ὅσον περισσὸς καὶ μέγας ἂν ἦναί τις, ἡ μεγαλειότης του, ὅταν δὲν ἀποβλέπῃ τὴν κοινὴν ὠφέλειαν καὶ εὐδαιμονίαν, ςηρίζεται εἰς κύματα θαλάσσης, καὶ ὄχι εἰς τὴν πέτραν.

ΤΡΙΠΗΔΩ, οἷον ΘΡ,

> Ἀργεῖ καὶ παίζει, τριπηδᾷ μὲ χάχανα καὶ γέλια.

Τὸ Τριπηδῶ ἐξηγεῖται ἀπὸ τὸν Σομαυέραν saltar d' allegrezza (sauter de joie). Ἐσημειώθη ὅτι εἶναι τῆς αὐτῆς γενεᾶς λέξις μὲ τὸ Τριποδίζω ἢ Τριποδῶ (Ἴδ. Λεξικ. Ἑλληνογερμαν. τοῦ Riemer, τετάρτ. ἐκδ.). Ἀπὸ ταῦτα ἔλαβαν τὴν ἀρχὴν τὸ Trepido (trémousser), καὶ τὸ Tripudio (trépigner) τῶν Ῥωμαίων.

Τὸ Χάχανα (éclats de rire) εἶναι λέξις ὀνοματοποιημένη. Διὰ τοῦτο λέγομεν ἀδιαφόρως καὶ Χάχανα καὶ Κάκανα. Ζ. Χαχανίζω.

ΤΡΟΜΑΖΩ, πάσχω φόβον μέγαν (s'épouvanter), οἷον Β,

Ἐτρόμαξεν, ἐξέστηκεν, ἐφύρθην, ἐπαγώθην.

Εἰς τοὺς δύο τελευταίους ἀορίστους τὸ ν εἶναι πλεονασμὸς βάρβαρος (Ζ. καὶ Δειλανδρῶ). Τὸ Ἐφύρθη, μεταφορ. σημαίνει τὸ ἐσυγχύθη (se confondre), ὡς καὶ τὸ Ἐπαγώθη, ἐνεκρώθη, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν παγωμένων ὑδάτων, ἤγουν ἔμεινεν ἀκίνητος (se glacer).

ΤΡΟΜΑΡΑ, μέγας φόβος (épouvante, frayeur). Ζ. Λιγομάρα.

ΤΡΟΦΑΝΤΑ. Ζ. τὴν ἀρχὴν τοῦ Τ στοιχείου.

ΤΡΟΧΑΛΟΣ. Τροχαλὸν (coureur) ὠνόμαζαν οἱ Γραικορωμαῖοι (Δουκαγγ. σελ. 1619) τὸν δυνατὸν νὰ τρέχῃ ἀκόπως, καὶ ἁπλῶς τὸν τρέχοντα, τὸν σήμερον ὀνομαζόμενον Τρεχάτον. Ζ. Τρεχάτος.

ΤΡΥΓΙΑ, ἡ ὕλη (χυδ. Οὔλη) τοῦ οἴνου (lie). Ζ. Καῦκος.

ΤΡΩΓΩ, ἐνεργ. ἀνώμαλ. Ὁ παρατατ. Ἔτρωγα, καὶ ὁ ἀόριστ. Ἔφαγα. Τὰ προστακτ. Τρῶγε, Φάγε. Λαμβάνω τροφὴν (manger). Τρώγω ἄρτον, κρέας κ. τ. λ. Ὁ λύ-

κος τρώγει τὸ ἀρνίον, Ἡ κάμπη τρώγει τοὺς καρπούς.

Πολλάκις ἀμεταβάτως, οἷον Τρώγουν ἐντάμα, Δὲν ἔφαγεν οὐδ' ἔπιε τρεῖς ἡμέρας, Τρώγω καὶ πίνω; καὶ συνθέτως Τρωγοπίνω. Ὁ Σόλων εἰς τὰ ἐλεγεῖά του εἶπε, « Πίνουσι καὶ τρώγουσι. Τρώγω ὀλίγον, καὶ συνθ. Ὀλιγοτρώγω, Τρώγω πολὺ, καὶ συνθ. Πολυτρώγω, ἢ Πολλοτρώγω.

Λέγουν οἱ στερημένοι ἀπὸ ἀνατροφὴν, Τὰ σκατὰ ἢ Τὰ πηλά του τρώγει, ἤγουν ψεύδεται, φλυαρεῖ, λέγει ἄλλα ἀντ' ἄλλων. Οὕτως εἰς τὸν Ἀριστοφάνην (Ἐκκλ. 595) ἡ Πραξαγόρα λέγει πρὸς τὸν Βλέπυρον ὀργιζομένη, ὅτι τῆς διέκοψε τὸν λόγον,

———————— Κατέδει σπέλεθον πρότερός μου.

Καὶ τοῦτο ἐλέγετο εἰς τὴν σκηνὴν τῶν πολιτισμένων Ἀθηναίων!

Ἔχομεν παροιμίαν, « Ὅςις γίνεται πρόβατον, τὸν τρώγει ὁ » λύκος » ἤγουν ὅςις μὲ ὑπερβολὴν ὑποφέρει, διεγείρει τοὺς φιλαδίκους νὰ τὸν ἀδικῶσιν. Παροιμία χρήσιμος· διότι οἱ τύραννοι δὲν βλαςάνουν αὐτομάτως ὡς τὰ χόρτ' ἀπὸ τὴν γῆν· κατασκευάζονται οἱ πλειότεροι κατὰ μικρὸν, ὅταν καταλάβωσιν, ὅτι οἱ πολῖται φέρουν εἰς τοὺς ὤμους προβατικὰς κεφαλάς. Ἄλλη παροιμία, « Τὰ μεγάλα ὀψάρια τρώγουν τὰ μικρά », ἤγουν οἱ δυνατοὶ καταδυναςεύουν τοὺς ἀδυνάτους· παροιμία βεβαιωμένη ἀπὸ τὴν ἱστορίαν καὶ ἀπ' ὅσα συνέβησαν εἰς τὰς ἡμέρας μας. Τρίτη, « Λύκος λύκον δὲν τρώγει » ἤγουν πλεονέκτης πλεονέκτην δὲν ἐνοχλεῖ. Τοῦτο ὅτι δὲν εἶναι πάντοτ' ἀληθὲς, τὸ μαρτυρεῖ πάλιν ἡ ἱστορία καὶ τὰ νῦν συμβαίνοντα. Οἱ χειρότεροι λύκοι ὅμως εἶναι οἱ ἐνδυμένοι μὲ δέρματα προβάτων.

2) μεταφ. προξενῶ δαπάνην, κλέπτω, ζημιῶ. Ὅλος ὁ κόσμος τὸν τρώγει· ἤγουν ὅλος ὁ κόσμος τὸν ἀπατᾷ, καὶ τὸν κλέπτει, οἷον ΣΣ,

Μὰ τοῦτοι τρῶν τὸν ἄνθρωπον, ὁμοίως καὶ τὸν βίον του.

Κατὰ ταύτην τὴν σημασίαν εἶναι τὸ, Τρώγει τῶν πτωχῶν τὰ αἵματα. 3) Τρώγει τὰ λόγιά του, λέγομεν περὶ τοῦ προφέροντος κακῶς, εἰς τρόπον ὥστε δυσκόλως νὰ νοῆται τί λέγει. 4) Λέγεται καὶ ἐπὶ ἀψύχων. Ἡ πληγὴ ἢ τὸ ἕλκος τοῦ ἔφαγεν ὅλον τὸν βραχίονα, Ἡ σκωρία τρώγει τὸν σίδηρον. 5) Θλίβω. Τρώγω τὴν καρδίαν μου, καὶ Μοῦ τρώγει τὴν καρδίαν· καὶ μέσον ῥῆμα Τρώγομαι, θλίβομαι, δαπανῶμαι ἀπὸ λύπην, φθόνον ἢ ἄλλο πάθος. 6) Παρόμοια τὸ μεταχειριζόμεθα μὲ τὸ ὄνομα Γλῶσσα, Τὸν τρώγει μὲ τὴν γλῶσσάν του, καὶ συνθέτως, Τὸν γλωσσοτρώγει; ἤγουν τὸν διασύρει, τὸν κακολογεῖ. 7) Ἔφαγε ξύλον, ἤγουν ἐξυλοκοπήθη (être bâtonné), φράσις ἰδία τῆς γλώσσης. 8) Δὲν τρώγεται, λέγομεν παθητ. καὶ μεταφορικ. θέλοντες νὰ σημάνωμεν ἄνθρωπον δύσκολον καὶ παράξενον τοὺς τρόπους, ἤγουν δὲν ὑποφέρεται (être insupportable, assommant).

Εἰς τὴν ἀνωτέρω πέμπτην σημασίαν τοῦ τρώγω, ἐμεταχειρίζοντο οἱ παλαιοὶ Ἐσθίω ἢ Ἔδω (Ἀριστοφάν. Σφ. 286),

Ἀλλ', ὦ 'γάθ', ἀνίστασο, μηδ' οὕτως
Ἔσθιε σαυτὸν, μηδ' ἀγανάκτει.

Εἶπεν ὁ Ὅμηρος ἀρχήτερα, « Ὃν θυμὸν κατέδων » (Ἰλιάδ. ζ, 202), καὶ « Σὴν ἔδεαι κραδίην (Ἰλιάδ. ω, 129).

Ἡ ἑβδόμη σημασία (Ἔφαγε ξύλον) ὀλίγον διαφέρει ἀπὸ τὴν Ὁμηρικὴν (Ὀδυσσ. υ, 181),

Πρὶν χειρῶν γεύσασθαι. ——

Εἶπεν ὁ αὐτὸς (Ἰλιάδ. φ', 60) καὶ « Δουρὸς ἀκωκῆς γεύσεται. » Εἰς τὸν Λουκιανὸν (Κατάπλ. ἢ τύρ. § 13), ὁ Κυνίσκος λέγει, δείχνων τὸ ῥόπαλον, εἰς τὸν τύραννον Μεγαπένθην, ζητοῦντα καὶ εἰς αὐτὸ τοῦ Χάρωνος τὸ πλοῖον τὴν πρωτοκαθεδρίαν, « Πικρὰν δ' οὖν τὴν τυραννίδα ἕξεις γευσάμενος τοῦ ξύλου. »

ΤΣ ἢ ΤΖ. Ὁ βάρβαρος οὗτος συλλαβισμὸς εἰσέβη εἰς τὴν γλῶσσαν ἀπὸ τὴν μὲ Ἰταλοὺς ἐπιμιξίαν τῶν Γραικορωμαίων, οἱ ὁποῖοι τὸν ἔκαμαν βαρβαρώτερον γράφοντες ΤΖ (ἤγουν τρία σύμφωνα τσδ, ἢ τδσ) ἀντὶ τοῦ δισυμφώνου ΤΣ. Ἀλλ' ἦσαν, ἂν πιστεύσωμεν τὸν Κρούσιον, κατὰ τὴν δεκάτην ἕκτην ἑκατονταετηρίδα, εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ οἱ ἀποστρεφόμενοι τὸν συλλαβισμὸν τοῦ τζ ἢ τσ, καὶ ὀνομάζοντες σκωπτικῶς Τζοπέλους τοὺς μεταχειριζομένους αὐτόν. Ὑποπτεύομαι ὅμως, ὅτι ἠπατήθη ὁ Κρούσιος (Turcograeco. pag. 209). Τζοπέλους ὠνόμαζαν τοὺς Κοπέλους (Ζ. Ξεσπάζομαι), ὡς ἀκόμη σήμερον προφέρεται Τζίχλα ἢ Κίχλη (grive), Τζιτζυρίζω (bruire, *comme la poêle sur le feu*) ἀπὸ τὸ Τιτυρίζω, καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα.

Τὸ δισσύμφωνον τοῦτο προφέρεται ἀντὶ τοῦ ζ, οἷον Τσίτσυφα, ἀπὸ τὸ Ζίζυφα, — τοῦ θ, οἷον Σκαντσόχοιρος, ἀπὸ τὸ Ἀκανθόχοιρος, — τοῦ θσ, οἷον Ἐκάτσα, ἀπὸ τὸ Ἐκάθισα, — τοῦ κ, ὡς τὸ προλεγμένον Τσίχλα, — τοῦ κτ, οἷον Ἀτσίδα, ἀπὸ τὸ Ἰκτίς (putois), — τοῦ ξ, οἷον Τσώφλοιον ἀπὸ τὸ Ἐξώφλοιον, — Τοῦ σκ, οἷον Κορίτσιον, ἀπὸ τὸ Κορίσκιον, — τοῦ τ, ὡς τὸ προλεγμένον Τσιτσυρίζω, — τῶν δύο ττ, οἷον Κότσυφος, ἀπὸ τὸ Κόττυφος.

Εὐλογώτερον τοῦ ΤΣ ἤθελ' ἴσως κριθῆν τὸ ΤΖ εἰς ὅσα κἂν ἐξακούεται τρόπον τινὰ ὁ ἦχος τοῦ ζ, ὁποῖα εἶναι τὸ Ἀτζέμης ἢ Ἀντζέμης (ὁ Πέρσης), Τζαμίον (Τουρκικὸς

ναὸς), ἴσως καὶ τὸ Τσίτζυφα, καὶ τὸ Σκαντζόχοιρος.

ΤΣΕΙΡΙΑΖΩ. Ὁ Σομαυέρας τὸ γράφει, Τζιριάζω, καὶ τὸ ἐξηγεῖ « ritirarsi il legno pel gran caldo » (se retirer, se rétrécir, se raccourcir par la chaleur), προσθέτων καὶ τὸν παθητικὸν τύπον, Τζιριάζομαι. Ὁ Δουκάγγιος δὲν ἐγνώρισε τὴν λέξιν. Ἡ γραφὴ εἶναι ἀδιάφορος· τὸ ἀξιώτερον σημειώσεως, ὅτι καὶ τοῦτο εἶναι συγγενὲς τοῦ Ζουριάζω, ἤγουν ἐφθάρη ὡς ἐκεῖνο, ἀπὸ τὸ Σειριάζω, καὶ συνώνυμεῖ μ' ἐκεῖνο, ἐπειδὴ ἡ Σειρίασις σημαίνει πύρωσιν, βλαβερὰν ἐπίσης εἰς τὰ ζῶα, ὡς καὶ εἰς τὰ ϛερημένα ζωῆς. Ζ. Ζουριάζω.

Τὸ μεταχειριζόμεθα ὡσαύτως ἀμεταβάτως, οἷον Τὸ σανίδιον ἐτσιρίασεν εἰς τὸν ἥλιον, τὸ αὐτὸ ὡς νὰ ἔλεγες καί, Ἐζουρίασεν.

Ἔχει δὲ καὶ συνώνυμον ἄλλο τὸ Ἐσκέβρωσεν, ἀπὸ τὸ Σκεβρόνω, ἐξηγούμενον ἀπὸ τὸν Δουκάγγιον (σελ. 1385), « curvare, inflectere, ἀγκυλοῦν, κατα- » κάμπτειν. Σκεβροσύνη, flexus, flexio, καμπυλότης, » ἐπικαμπή, » καὶ ἀπὸ τὸν Σομαυέραν « incurvare, » stortare » καὶ τὸ παθητικὸν « Σκεβρώνομαι, (incur- » varsi, stortarsi. » Συνηθέϛερον εἶναι σήμερον τὸ ἀμετάβατον Σκεβρόνω, οἷον, Τὸ ξύλον, ἢ τὸ σανίδιον ἐσκέβρωσε, καὶ σημαίνει κυρίως τῶν Γάλλων τὸ se cambrer, ἀπὸ τὴν αὐτὴν πηγήν, καὶ τοῦτο, ὡς καὶ τὸ Σκεβρόνω, δηλαδὴ ἀπὸ τὸ Κάμπτω (courber), ἐκ τοῦ ὁποίου, μὲ τὴν προσθήκην τοῦ σ̅ ἐγεννήθη τὸ ἄχρηϛον Σκαμβάζω, καὶ τὰ μαρτυρημένα ἀπὸ τὸν Ἡσύχιον Σκαμβηρίζω, καὶ Σκιμβάζω. Ἴσως καὶ κατὰ διάλεκτον ἄλλην Σκεμβάζω Σκεμβηρίζω, καὶ Σκεμβρόω, ὅθεν ἐπλάσθη, κατὰ συγκοπὴν, καὶ σιώπησιν τοῦ μ̅, τὸ Σκεβρόνω (cam-

brer), ὡς ἀπὸ τὸ πρωτότυπον (τοῦ Σκαμβηρίζω, ἢ Σκεμβηρίζω) Σκαμβηρὸς ἢ Σκεμβηρὸς, τὸ Σκεβρὸς (cambré). Οὕτως ἀπὸ τὸ Κάμπτω, ἡ μὲν Κάμψα, (caisse), ἐφύλαξε τὸ μ, τὸ δὲ ὑποκοριστικὸν Καψάκιον (coffre), τὸ ἀπέβαλε. « Κάμψα (λέγει ὁ Ἡσύχιος), θήκη, » γλωσσοκομεῖον — Καψάκιον, γλωσσόκομον. » Τὸ Καψάκιον τοῦτο ὠνομάζετο ἀπὸ τοὺς Γραικορωμαίους Σκεβρίον, (Δουκάγγ. σελ. 1384)· ἔτι δὲ καὶ Σκεβροάβακον (ὁ αὐτ. σελ. 1385) ἢ μᾶλλον Σκεβράβακον, πιθανὸν διότι εἶχε προσαρμοσμένον ἔσωθεν ἢ ἔξωθεν καὶ Ἀβάκιον, τὰ κοινῶς Ἀσπροσανίδον (comptoir) εἰς καταμέτρησιν ἀργυρίου· ἐπειδὴ Γλωσσόκομα ἐξαιρέτως ὠνόμαζαν τὰ χρήσιμα εἰς φυλακὴν ἀργυρίων κιβώτια.

ΤΣΙΓΚΈΛΙΟΝ. Ζ. Ἀγγρίφιον.

ΤΣΙΤΣΥΡΊΖΩ. Ζ. τὴν ἀρχὴν τοῦ ΤΣ.

ΤΣΊΧΛΑ. Ζ. Τὴν ἀρχὴν τοῦ ΤΣ.

ΤΣΏΦΛΟΙΟΝ. Ζ. Τὴν ἀρχὴν τοῦ ΤΣ.

ΤΥΧΑΊΝΩ, ἀπὸ τὸ παλαιὸν Τυγχάνω, καθὼς Λαχαίνω ἀπὸ τὸ Λαγχάνω· ὁ ἀόριστος Ἔτυχα. Συντάσσεται μὲ ἀπαρέμφατον (διὰ τοῦ ΝΑ) σχεδὸν εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν, τοῦ παλαιοῦ, συντασσομένου μὲ μετοχὴν, ὡς εἶναι τοῦ Ἀριστοφάνους (Πλουτ. 3) τὸ

Ἢν γὰρ τὰ βέλτισθ' ὁ θεράπων λέξας τύχῃ,

ἤγουν, Ἂν ὁ δοῦλος Τύχῃ νὰ λαλήσῃ τὰ πλέον φρόνιμα λόγια.

Μὲ αἰτιατικὴν δὲ, σημαίνομεν τὸ ἀπαντῶ, Τὸν ἔτυχα εἰς τὴν ἐκκλησίαν, εἰς τὸν δρόμον, κ. τ. λ. 2) τὸ ἐπιτυχαίνω, Δὲν ἔτυχα τὸν σκοπόν μου, ἢ ἀπολαύω, Ἔτυχα τὸ ποθούμενον. Οὕτως ὁ Ὅμηρος (Ὀδυσσ. ό, 158),

——— Παρὰ σεῖο τυχὼν φιλότητος ἁπάσης,

ἤγουν, Ἀφοῦ ἀπέλαυσα πᾶσαν ὑποδοχὴν καὶ δεξίωσιν ἀπὸ σέ. 3) τὸ εὑρίσκω· Ἔτυχα καλοὺς ἀνθρώπους. Καὶ ἀμεταβάτως ἀντὶ τοῦ εὑρίσκομαι, Τοὺς ἐκάλεσεν ὅλους, ὅσοι ἔτυχαν ἐκεῖ, ἤγουν ὅσοι εὑρέθησαν ἐκεῖ παρόντες. Ὁμοίως, Ὅςις τύχῃ, ἢ Ὅςις ἂν τύχῃ (Ἑλλην. ὁ τυχὼν), ὅςις εὑρεθῇ παρὼν, ἢ πρῶτος ἀπαντήσας.

Υ.

Υ. Τὸ ςοιχεῖον υ τρέπεται εἰς τὸ ᾱ, οἷον Ψαρὰ (τὰ), ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ Ψύρα (Ζ. Ψαρά). Περὶ τῶν λοιπῶν Ἴδε Ἄτακτ. Ι, σελ. 410.

ὙΒΡΊΖΩ, χυδ. Βρίζω. Τὸ Ὑβρίζω εἰς τοὺς παλαιοὺς ἐσήμαινε πρώτως καὶ κυρίως τὸ ὑπερηφανεύομαι, ἀκολούθως τὸ, μεταχειρίζομαι τοὺς ἄλλους μὲ λόγια καὶ ἔργα καταφρονητικὰ (insulter, outrager)· καὶ ἡ πρᾶξις Ὕβρις (insulte, outrage), καὶ ὁ πράσσων, Ὑβριςὴς (insolent, arrogant): « Ὑβριςὴς (λέγει ὁ Ἡσύχιος), ὑπερήφανος, ἀγνώμων » καὶ « Ὕβρεις, τραύματα, ὀνείδη. » Εἰς ἡμᾶς σήμερον ἐπεριωρίσθη τὸ Ὕβρις ἢ Ὑβρισία εἰς τὴν τελευταίαν σημασίαν (Ὀνείδη), ἤγουν σημαίνει τὴν καταφρονητικὴν διὰ λόγων ὀνείδισιν (injure), καὶ Ὑβρίζω (injurier) τὸ διὰ λόγων ἀτιμάζω.

ὝΔΩΡ. Ζ. Καμπανιστός.

ὙΠΑΓΕΜΌΣ. Ζ. Ἐρχομός.

ὙΠΆΓΩ. Ζ. σελ. 52 καὶ 285.

ὙΠΑΝΔΡΕΥΜΈΝΗ, ἡ Ὕπανδρος. Ἑνωμένη γαμικῶς μὲ ἄνδρα (mariée). Λέγεται κυρίως περὶ γυναικὸς, καὶ ἔλαβε τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τὸν Ὅμηρον (Ὀδυσσ. ή, 68),

« Ὅσσαι νῦν γε γυναῖκες ὙΠ' ἈΝΔΡΆΣΙΝ οἶκον ἔχουσιν. »

Τὸ Ὑπανδρευμένος, περὶ ἀνδρὸς λεγόμενον, εἶναι κατά-

χρήσις χειροτέρα τῆς Γαλλικῆς καταχρήσεως marié· διότι εἰς ταύτην ἐμπορεῖ τις σοφιστεύων νὰ ἐξηγήσῃ τὸ marié, ὄχι Ὑπ' ἀνδρὶ ὢν (ὡς εἶναι τὸ Ὑπανδρευμένος), ἀλλ' Ἀνὴρ ὠνομασμένος. Οἱ Ἰταλοὶ ἔχουν πῶς ν' ἀποφύγωσι τὴν κατάχρησιν, μεταχειριζόμενοι τὸ Ammogliato, συνώνυμον τοῦ Maritato. Διὰ τί νὰ μὴ τὴν ἀποφύγωμεν καὶ ἡμεῖς, λέγοντες Νυμφευμένος, ἀντὶ τοῦ Ὑπανδρευμένος;

ὙΠΑΝΔΡΊΑ, καὶ χυδ. Πανδρία καὶ Παντρία (mariage). Ζ. Ποῦ καὶ ποῦ.

ὙΠΆΡΧΩ. Ζ. Λόγος.

ὙΠΈΡΠΥΡΑ. Ζ. Πέρπυρα.

ὙΠΟΘΕΣΙΆΡΗΣ ἢ Ὑποθεσιάριος, ὁ κρινόμενος, σχετικῶς πρὸς τὸν ἀντίδικον, ἢ πρὸς τὸν κριτήν. Ἔχω νὰ κάμω μὲ κακὸν ὑποθεσιάρην ἢ ὑποθεσιάριον, Ὁ κριτὴς χρεωστεῖ νὰ ἀκούῃ καὶ τοὺς δύο ὑποθεσιαρίους. Ζ. Ὑπόθεσις.

Ὁ Δουκάγγιος ἐξηγεῖ τὸ Ὑποθησιάριος τοῦ Βαλσαμῶνος διὰ τῆς Λατινικῆς λέξεως subditus. Τὰ λόγια τοῦ Βαλσαμῶνος εἶναι περὶ τῆς Φλωρεντινῆς συνόδου, « Καὶ » τρίτον οὐδὲ κριτὴν ἔχομεν τὸν ἀπαθῶς καὶ ἀμφοτέρων τοὺς » λόγους ἀκουσόμενον, καὶ τὴν δικαίαν ἀποδώσοντα ψῆφον· » ἀλλ' ἐσμὲν ὑποθησιάριοι πάντες. » ἤγουν κρινόμενοι.

Ὑποθεσιάρης κατὰ τὸν Σομαυέραν, σημαίνει σήμερον τὸν δανειστὴν (créancier), ἐκ τούτου, ὡς φαίνεται, ὅτι πολλάκις οἱ δανεισταὶ δι' ἀσφάλειαν λαμβάνουν ὑποθήκην (hypothèque) ἀπὸ τὸν δανειζόμενον. Τὸν τοιοῦτον δανειστὴν ὠνόμαζον οἱ Γραικορωμαῖοι Ὑποθηκάριον (hypothécaire). Καὶ ἰδοὺ πῶς διέκριναν τὴν Ὑποθήκην ἀπὸ τὸ Ἐνέχυρον (gage)· « Ἐν- » έχυρον κυρίως λέγεται τὸ κινητὸν, διὰ τὸ ἐν τῇ χειρὶ δί- » δοσθαι τῷ δανειστῇ. Διαφέρει δὲ τῆς Ὑποθήκης, ὅτι ἡ

» ὑποθήκη ἐςὶ τὸ παρακείμενον μὲν τῷ χρεώςῃ, ὑποθέμενον
» (γρ. Ὑποτιθέμενον, ἢ Ὑποτεθειμένον) δὲ τῷ δανειςῇ εἰς γραμ-
» ματεῖον, ἕνεκεν τῆς τοῦ χρέους ἱκανώσεως. » (Ἴδε Labb.
Veter. Gloss.). Μ' ἐπαραξένισε πολλάκις ἡ κακὴ διὰ διφθόγ-
γου γραφή, Ἐνέχειρον (ἀντὶ τοῦ Ἐνέχυρον), τὴν ὁποίαν
συνειθίζουν τινὲς ἀπὸ τοὺς ἡμετέρους, ὄχι ἀπαίδευτοι, διότι
ἐνόμισαν κακῶς τὴν λέξιν ἀπὸ τὸ Χείρ. Ἀλλ' ὁμοίως τὴν
ἐτυμολογοῦσαν καὶ οἱ λογιώτατοι τῶν Γραικορωμαίων νομικοί!
Ἡ λέξις, ὅμως εἶναι ἀπὸ τὸ Ἐχυρός.

ὙΠΌΘΕΣΙΣ, πρᾶγμα εἰς τὸ ὁποῖον καταγίνεταί τις (affaire, objet). Μεγάλη, μικρά, εὔκολος, δύσκολος ὑπόθεσις, Μὴ λέγῃς εἰς καθένα τὰς ὑποθέσεις σου (Ζ. Μετά). 2) πρᾶγμα, περὶ τοῦ ὁποίου διαφέρονται, μάχονται ἢ κρίνονταί τινὲς (Ζ. Ὑποθεσιάρης). 3) αἰτία, ἀφορμὴ (sujet). Μὲ ὕβρισε χωρὶς ὑπόθεσιν. 4) Ὕλη περὶ τῆς ὁποίας λαλεῖ ἢ γράφει τὶς (sujet)· Ποία εἶναι ἡ ὑπόθεσις τοῦ βιβλίου, τοῦ λόγου, τῆς συνομιλίας; Μὴν ἐκβαίνῃς ἀπὸ τὴν ὑπόθεσιν· καὶ εἰς ταύτην τὴν σημασίαν συνωνυμεῖ πολλάκις μὲ τὸ, Προκείμενον. 5) πρότασις, τὴν ὁποίαν ὑποθέτει τὶς ὡς ἀληθινήν, ἢ ψευδῆ, διὰ νὰ συμπεράνῃ τὶ ἐξ αὐτῆς. Κατὰ ταύτην τὴν ὑπόθεσιν, ἔχεις δίκαιον, ἤγουν κρίνω ὅτι ἔχεις δίκαιον, ἐὰν ἦναι ἀληθῆ ὅσα ὑποθέτεις. Ἐάν, καθ' ὑπόθεσιν, ἡ γῆ δὲν εἶχε νερὰ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, οὐδ' ἀπὸ τὸν οὐρανὸν ἤθελε βρέχεσθαί ποτέ.

Εἰς τὴν πρώτην σημασίαν εὑρίσκεται καὶ εἰς τὸν Πλούταρχον καὶ εἰς ἄλλους πολλοὺς συγχρόνους αὐτοῦ συγγραφεῖς· ὅθεν καὶ ὁ Ἡσύχιος ἐξηγεῖ τὸ Ὑποθέσεις διὰ τοῦ Πράγματα. Ἡ τρίτη σημασία ἐσημειώθη ἀπὸ τὸν αὐτὸν Ἡσύχιον καὶ ἀπὸ τὸν Σουΐδαν. Ἡ τετάρτη ἀπὸ τὸν Σουΐδαν, ὅςις ἐξηγεῖ τὸ

Ὑπόθεσις διὰ τοῦ Περιοχή. (argument, sommaire). Διότι ὡς λέγομεν Ὑπόθεσις τοῦ βιβλίου, οὕτω λέγομεν καὶ, Περιοχὴ τοῦ βιβλίου, ἤγουν τὸ περιεχόμενον, περὶ τοῦ ὁποίου λαλεῖ ὁ συγγραφεύς. Ἡ πέμπτη ἐσημειώθη ὡσαύτως ἀπὸ τὸν Σουΐδαν, καὶ εὑρίσκεται πολλάκις εἰς τὸν Ἀριστοτέλην καὶ ἄλλους παλαιοὺς φιλοσόφους.

Ἀκυρολογοῦν ὅσοι εἰς τὸ πρῶτον σημαινόμενον ἀντὶ τοῦ Ὑπόθεσις μεταχειρίζονται τὸ Δουλεία.

ὙΠΟΘΗΚΑΡΙΟΣ. ὙΠΟΘΗΚΗ. Ζ. Ὑποθεσιάρης.

ὙΠΟΛΥΓΙΣΜΑ. Ζ. Ἀναιδράνισμα.

ὙΠΟΜΕΙΔΙΩ, οἷον ΒΧ,

Μικρὸν ἈΠΕΜΕΙΔΙΑΣΕΝ βλέποντά του ἡ κόρη.

Γράφε ὙΠΕΜΕΙΔΙΑΣΕΝ (sourire). Ἐνδέχεται ὅμως νὰ ἦναι καὶ βαρβαρότης τοῦ ποιητοῦ, ἐπειδὴ εὑρίσκεται πολλάκις εἰς τοὺς τοιούτους καὶ Ἀπομένω ἀντὶ τοῦ Ὑπομένω.

ὙΠΟΜΟΝΗ. Κακῶς τὸ χυδαΐζοον οἱ λέγοντες Ἀπομονή (patience). Ὑπομονετικὸς ἢ Ὑπομονητικὸς, (patient, endurant). Μὲ τὴν Ὑπομονήν σου (à loisir, sans se presser).

ὙΣΤΕΡΟΥ, κατὰ διπλῆν ἔλλειψιν ἀντὶ τοῦ, Ἐξ ὑστέρου χρόνου (ensuite, à la fin), οἷον ΘΚ,

Νὰ μὴ μετανοήσετε κ' ὑςέρου νὰ θλιβῆτε.

ὙΦΑΔΙΟΝ. ὝΦΑΣΜΑ. Ζ. Ὑφή.

ὙΦΗ, οἷον ΘΚ,

Καὶ μὴ ἀργεῖτε τίποτις τοῦ χρόνου ἢ τῶν χρόνων,
Νὰ μὴ τὸ μετανοήσετε εἰς τὴν ὑφὴν καὶ τέλος.

Παράξενον καὶ σημειώσεως ἄξιον τὸ Ὑφή. Ἑλληνιςὶ σημαίνει τὴν ἐνέργειαν τοῦ Ὑφαίνειν (tisser), τὸ κοινῶς λεγόμενον

Ὕφασμα (texture), τὸ σημαῖνον ἀκόμη καὶ αὐτὸ τὸ ὑφασμένον (tissu). Ὕφος δὲ μεταφορικῶς λέγομεν τὴν ἰδέαν τοῦ λόγου καὶ τὸν χαρακτῆρα (stile), διὰ τοῦ ὁποίου οἱ Γραικορωμαῖοι (σιμώτερα τῆς κυριολεξίας) ἐσήμαιναν αὐτὸν τὸν γραμμένον λόγον (texte). Λέγομεν ἀκόμη καὶ Ὑφάδιον (trame) τὰς διὰ τοῦ ςήμονος διαβαινούσας κλωςάς. Καὶ τὸν τεχνίτην Ὑφάντην καὶ Ἀνυφάντην (tisserand), πλὴν ὅτι τὸ δεύτερον τοῦτο, ὡς καὶ τὸ θηλυκὸν αὐτοῦ Ἀνυφάντρια, σημαίνει ἀκόμη μεταφορικῶς καὶ τὴν Ἀράχνην (araignée).

Τί ἠθέλησε νὰ σημάνῃ ὁ ποιητής μας διὰ τοῦ Ὑφή, δὲν εἶναι σαφές· ἴσως, μεταφορικῶς, ἀντὶ τοῦ δόλον πανουργίαν, κατὰ τὸ Ὁμηρικὸν (Ὀδυσσ. ί, 422),

—— Πάντας δὲ δόλους καὶ μῆτιν ὕφαινον.

Φ.

Φ στοιχεῖον ἀντὶ Θ, οἷον Φηκάριον (fourreaux) ἀπὸ τὸ Θηκάριον. — ἀντὶ τοῦ π, (Ζ. Ἄτακτ. τόμ. Ι, σελ. 121). — ἀντὶ τοῦ υ, Γνέφω, ἀπὸ τὸ Νεύω. — ἴσως ἀντὶ τοῦ χ Γλείφω, ἀπὸ τὸ Ἐκλείχω. — πλεονάζει, Σφυρίζω (siffler), ἀπὸ τὸ Συρίζω.

ΦΑ᾿ ἢ ΦΑ᾿Ν (τὸ). Ζ. σελ. 149.

ΦΑΓΙ῍Ν, φαγίον (mets). Ζ. Μίσος. Τὰ φαγία Ζ. Καθίζω.

ΦΑΓΟΥ῍ΡΑ. Ζ. Πεζούρα.

ΦΑΙ῍ΝΟΜΑΙ. Τὸ ἐνεργητικὸν Φαίνω ἐξωρίσθη ἀπὸ τὴν γλῶσσαν· κ' ἔλαβε τὸν τόπον αὐτοῦ τὸ Δείχνω. Τὸ μέσον, Φαίνομαι, σημαίνει δείχνω ἐμαυτὸν (se montrer). 2) νομίζομαι (paraître, passer pour), Φαίνεται φιλάργυρος, ἀλλὰ δὲν εἶναι. Οὕτω λέγομεν, Τί σου φαίνεται;

ἤγουν τί κρίνεις; τίνα γνώμην ἔχεις; Εἰς τὸ φαινόμενον, ἤγουν ἔξωθεν, εἰς τὸ φανερόν (en apparence). Ἔχει ἐναντίον τὸ Εἰς τὸ κρυπτόν. Ἂν τοῦ φανῇ (si cela lui plaît) (Ζ. Τζουκαλᾶς). Φαίνομαι σημαίνει καὶ τὸ σπουδάζω νὰ γνωρισθῶ ποῖος εἶμαι εἰς τοὺς μὴ γνωρίζοντας, ἢ κακῶς κρίνοντας. Κάμε νὰ φανῇς, σπούδασε δηλαδὴ νὰ γνωρισθῇς. Οὕτως ὁ Ἀριστοφάνης (Σφ. 626-530)

> Νῦν δὲ τὸν ἐκ θ' ἡμετέρου
> Γυμνασίου λέγειν τι δεῖ
> Καινὸν, ὅπως φανήσῃ.
> Ἀτὰρ φανεῖ ποῖός τις ὢν κ. τ. λ.

ΦΑΛΙΑ. Ἀπὸ τὸ Ἰταλ. fallo (faute). Ζ. Θέλω.

ΦΑΡΔΥ, οἷον ΘΡ,

> Πολλοὶ φοροῦν μεταξωτὰ βελοῦδα τζαμηλότια,
> Πᾶσα λογὶς κατακοπὰ φαρδία τὰ μανικότια.

Βελοῦδα, λέξις ξένη (velours), ὡς καὶ τὰ Τζαμηλότια, προφερόμενα ἀπ' ἄλλους Τζαμπελότα (Δουκάγγ. σελ. 1561), ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν ciambellotto (camelot). Βελοῦδα ἀκόμη καὶ σήμερον λέγομεν τὰ ἀξύριστα μεταξωτὰ ὑφάσματα, ἤγουν ὅσα σώζουν τὸ χνούδιον (duvet). Τὰ Τζαμπελότα ὀνομάζομεν τουρκιστὶ Σόφια. Ἔχομεν ὅμως λέξιν καλὴν, χάρις εἰς τὸν Πτωχοπρόδρομον (Ἄτακτ. I, σελ. 238), τὸ Αἰγομέταξα, ἐξηγοῦντές το, Αἰγὸς μετάξιον.

Τὸ Κατακοπὰ, ὡς ἐπίθετον, ἔπρεπε νὰ γραφῇ μὲ τὸ τ, Κατακοπτὰ, ἢ κἂν νὰ προπαροξυνθῇ, Κατάκοπα (tailladés), ἤγουν κατακομμένα εἰς πάσης λογῆς σχήματα, ὡς εἶναι τὰ ὁποῖα ὀνομάζει Μανικότια (Manchettes).

Ἂς ἔλθωμεν εἰς τὸ Φαρδία (γρ. Φαρδέα). Τὸ ἑνικὸν Φαρδὺς (ample, large) μὲ υ, ὡς ὀρθὰ τὸ γράφει καὶ ὁ

Σομαυέρας, εἶναι Ἑλληνικὸν παλαιὸν ὄνομα, μ' ὅλον ὅτι δὲν φαίνεται οὔτ' εἰς τὰ Ἑλληνικὰ Λεξικὰ, οὔτ' εἰς κανένα παλαιὸν ποιητὴν ἢ συγγραφέα. Δὲν ἀναφέρω εἰς ἀπόδειξιν, οὔτε τὸ Φάρος (robe), οὔτε τὸ Φάρυγξ (gosier), οὔτε τὸ Φάραγξ (gouffre), ὀνόματα τῆς αὐτῆς γενεᾶς, καὶ σημασίας ἀναλόγου. Ἀρκεῖ ἡ λεξικὴ ἀναλογία τὴν ὁποίαν ἐφύλαξε μὲ πολλὰ ἄλλα ὀνόματα, ἔχον, ὡς ἐκεῖνα, ὁμοιοσχημάτιστα τὸ οὐσιαστικὸν, τὸ ἐπίθετον καὶ τὸ ἐξ αὐτῶν ῥῆμα. Οὕτω λέγομεν, Φάρδος, Φαρδὺς, Φαρδύνω, ὡς Βάθος, Βαθὺς, Βαθύνω, Μάκρος, Μακρὺς, Μακρύνω, Πάχος, Παχὺς, Παχύνω, Πλάτος, Πλατὺς, Πλατύνω, Τάχος, Ταχὺς, Ταχύνω. Ἃς σημειωθῇ καὶ τοῦτο, ὅτι Φάρος ὠνόμαζαν οἱ παλαιοὶ (ὅτε ὁ λόγος ἦτο περὶ ἐνδυμάτων) τὸ φαρδύτερον ἐπάνω τῶν ἄλλων φόρεμα· ὅθεν καὶ ὁ Ὅμηρος τὸ ὀνομάζει πολλάκις μὲ τὸ ἐπίθετον « Μέγα φᾶρος » (Ἰλιάδ. β', 43. Ὀδυσσ. θ', 84. κ', 543).

ΦΑΡΙ, οἷον ΘΡ,

Νὰ καμαρώνῃ ς' ἅρματα, ν' ἀσκῆται εἰς πολέμους,
Φαρία καὶ ἱππάρια, νὰ διώκουν τοὺς ἀνέμους.

Καμαρόνω, λέξις κοινὴ καὶ συνήθης σήμερον εἰς ὅλους τοὺς Ἕλληνας, παράγεται ἀπὸ τὸ Καμάρα, τὸ ὁποῖον κυρίως σημαίνει πᾶν ὅ,τι ἔχει σχῆμα θόλου (voûte) ἢ τόξου (arcade)· ὅθεν καὶ Καμαρωτὰ ὀνομάζονται τὰ θολοειδῆ οἰκοδομήματα, καὶ Κάμεραν ὀνομάζομεν κακῶς (ἀντὶ τοῦ Καμάραν) τὸν εἰς οἶκον περιεχόμενον οἰκίσκον, (chambre). « Θόλος, οἶκος περι» φερὴς κ. τ. λ. » λέγει ὁ Φώτιος, καὶ, « ΚΑΜΑΡΙΟΝ, » κοιτὼν καμάραν ἔχων » καὶ « Καμάριον, δωμάτιον καμα» ρωτὸν, καὶ ὅλως ἡ Καμάρα· Ἑλληνικὸν τὸ ὄνομα. » Ὀρθοτέρα εἶναι ἡ γραφὴ τοῦ Φωτίου, εἰς τὸ οὐδέτερον, παρὰ τὴν

φερομένην εἰς τὸν Ἡσύχιον θηλυκῶς, ΚΑΜΑΡΊΑ, μὲ τὴν αὐτὴν ἐξήγησιν. Φέρει ἀκόμη ὁ Ἡσύχιος καὶ « Καμαρὶς, κοσμά-» ριον γυναικεῖον. » Ἀπὸ τὸ Καμάρα λοιπὸν εἶναι τὸ ἀμετάβατον ῥῆμα Καμαρόνω, ἐξηγούμενον κάλλιστα ἀπὸ τὸν Σομαυέραν διὰ τοῦ μεταφορικοῦ Pavoneggiarsi, μεταφορὰν ἀπὸ τὸν Ταὼν (κοιν. Παγόνι pavone), τὴν ὁποίαν ἐφύλαξαν καὶ οἱ Γάλλοι (se pavaner), ἤγουν τοξοποιῶ τρόπον τινὰ τὸ σῶμά μου, ὡς ὁ Ταὼς τὴν οὐράν του, φανερόνων τὴν εἰς τὸ κάλλος, ἰσχὺν, ἢ ἄλλα σωματικὰ προτερήματα ἀρέσκειαν καὶ μεγαλαυχίαν, ὡς κάμνουν ὅσοι δὲν ἔχουν ἄλλα παρὰ ταῦτα. Ἀλλὰ μεταχειριζόμεθα καὶ μεταβατικῶς τὸ ῥῆμα, οἷον Καμαρόνω τινὰ, τὸν θεωρῶ δηλαδὴ μὲ δεῖξιν ὅτι ἀρέσκομαι εἰς τὰ προτερήματά του, ἢ κολακευτικῶς, ἢ καὶ ἐνδιαθέτως, ὡς αἱ μητέρες καμαρόνουν τὰ τέκνα των, πολλάκις καὶ τὰ βδελύξεως πλέον παρὰ καμαρώσεως ἄξια. Εἰς ταύτην τὴν σημασίαν εἶναι τὸ (Ἀπολλ. τοῦ ἐν Τύρ.),

> Ἡ Ἀρχιστράτα χαίρεται, γιατὶ τὸν ἀνημένει,
> Στέκει καὶ καμαρώνει τον, γιατ' ἦτον παληκάρη.

(Ζ. τὸ συνώνυμον Λιμπίζομαι).

Ἐπαναστρέφων εἰς τὸ ἀμετάβατον Καμαρόνω, λέγω, ὅτι τὸ προσφυέστερον αὐτοῦ ἑλληνικὸν συνώνυμον εἶναι τὸ Ἀβρύνομαι ἢ Ἐναβρύνομαι, ὡς φαίνεται καὶ ἀπ' ἄλλην τοῦ Ἡσυχίου γλῶσσαν « Κατεκαμάρωσεν, κατενήβρυνεν. » Ἴδε τὰς εἰς τὸν Στράβωνα σημειώσεις (τομ. IV, σελ. 235, ἐκδ. ἑλληνικ.) ὅπου καὶ ἄλλα περὶ τῆς Καμάρας.

Τὸ Φαρία ἐσημειώθη ἀνωτέρω (Ζ. Πτερνιστήριον). Εἰς τὸ Διώκουν τοὺς ἀνέμους, ὁ ποιητής μας μιμεῖται τὸν Ὅμηρον, ὅστις εἶπε (Ἰλιάδ. κ', 437) περὶ τῶν Ἵππων τοῦ Ῥήσου,

—— Θείειν δ' ἀνέμοισιν ὁμοῖοι.

ΦΑΦΛΑΤΊΖΩ, ὡς τὸ Φλυαρῶ τῶν παλαιῶν (bavarder), οἷον ΑΚ,

> Υἱέ μου, ἂν ἔχῃς γείτοναν ἢ συγγενὴν ἢ φίλον,
> Καὶ ποίσετε δικάσιμον καὶ μάχην ἀμφοτέρως,
> Βλέπε, εἴ τι ἐπίςασαι καὶ ἦν εἰς ἐντροπήν των,
> Μὴ φαυλατίσῃς, μὴ τὰ εἰπῇς μηδὲ δημοσιεύσῃς.

Καλὴ λέξις τὸ Δικάσιμον (Ἑλλ. Ἐπίδικον), κατ' ἔλλειψιν, ἀντὶ τοῦ Δικάσιμον πρᾶγμα (affaire litigieuse). Περὶ τοῦ Φαφλατίζω, ἴδε τὰ προσημειωθέντα (Ἄτακτ. I, σελ. 90). Τὸ πλέον ἄξιον σημειώσεως εἶναι τὸ φρόνιμον καὶ φιλάνθρωπον τῆς συμβουλῆς. Ὁ κακὸς ἄνθρωπος, ὅταν ἔχῃ τι δικάσιμον μ' ἄλλον, δὲν ἀρκεῖται εἰς τὸ περὶ τοῦ ὁποίου ἡ δίκη, ἀλλ' ἀνασκαλλίζει, ὡς ὁ ΒΟΡΒΟΡΟΤΑΡΑΞΙΣ τῆς κωμῳδίας, ὅλον τὸν βίον τοῦ ἀντιδίκου του.

ΦΕΛΊ. Ζ. Ὀφέλλιον.

ΦΕΛΛΌΣ. Ζ. Πηδῶ.

ΦΕΛΤΖΆΔΑ, ἐπάπλωμα μάλλινον, κατὰ παραφθορὰν τῆς Ἰταλικῆς λέξεως feltrata, ἀπὸ τὸ feltro (feutre), τὸ σημαῖνον τὸν Πῖλον τῶν παλαιῶν, ἢ τὸ Κέντουκλον τῶν Γραικορωμαίων, τὸν βαρβαροτουρκικώτερον λεγόμενον Κετζὲν (Ἄτακτ. I, σελ. 188).

Κακῶς ὁ Δουκάγγιος τὴν ὀνομάζει Φλεσσάδα, προσθέτων καὶ ὅτι εἶναι Ζακύνθιος ἡ λέξις. Ἐρωτήσας Ζακυνθίους, ἐβεβαιώθην, ὅτι ὀνομάζεται Φελτζάδα.

ΦΕΡΜΆΡΩ. Ζ. Καλακαί, σελ. 171.

ΦΕΎΓΩ, τρέχω διωκόμενος (fuir). Φεύγω τοὺς ἐχθρούς, Φύγε ἀπ' ἔμπρός μου. 2) ἀποςρέφομαι, ἀπομακρύνομαι (éviter). Φεῦγε τὰς κακὰς συναναςροφάς,

Φεῦγε τὰς ἀφορμάς, Μὴ φεύγῃς τὸν κόπον, ἂν θέλῃς νὰ προκόψῃς, Ὅπου μὲ ἴδῃ, μὲ φεύγει. 3) ἐλευθερόνομαι, ἀποφεύγω (échapper), Ἐζήτει νὰ μὲ πιάσῃ, ἀλλὰ τὸν (ἢ τοῦ) ἔφυγα, Ἔφυγε τὸν θάνατον, καὶ Ἔφυγε τοῦ θανάτου. Λέγομεν περιφραστικῶς, Φεύγω ὅπου ἰδοῦν τὰ ὀμμάτιά μου, ἑρμηνεύοντες τῶν παλαιῶν « τὸ Φεύγειν ἀμεταστρεπτὶ » οἷον (Ἀπολλων. ὁ ἐν Τύρ.),

Νὰ φεύγῃ καὶ νὰ βιάζεται, ὅπου θωρεῖ τὸ φῶς του.

4) Καταχρηστικῶς λέγομεν Φεύγω, ἀντὶ τοῦ Ἀναχωρῶ (partir), Ἔφυγεν ἐχθὲς διὰ τὴν ἐξοχήν. Τῆς καταχρήσεως ταύτης ἴσως ἤθελέ τις φέρειν παράδειγμα ἀπὸ τὸν Ἡρόδοτον (I, 207) τὸ « Νικῶντες Μασσαγέται, οὐ τὸ ὀπίσω » φεύξονται. »

ΦΗΚΑΡΙΘΝ. Ζ. τὴν ἀρχὴν τοῦ Φ στοιχείου.

ΦΘΑΝΩ. Λέγει ὅ,τι φθάσῃ, ἤγουν λαλεῖ χωρὶς νὰ συλλογίζεται, ὅ,τι τοῦ ἔλθῃ εἰς τὴν γλῶσσαν, ὡς τῶν παλαιῶν τὸ, « Ὅ,τι κεν ἐπ' ἀκαιρίμαν γλῶσσαν ἔπος ἔλθῃ ». 2) Νὰ μὴ φθάσῃς, ἢ Νὰ μὴ φθάσῃς τοῦ χρόνου! κατάρα σημαίνουσα, νὰ μὴν ἴδῃς τὸ ἐρχόμενον ἔτος. Ἀντὶ τούτου ἔλεγαν οἱ παλαιοὶ « Μὴ ὥρας (ἢ ὥραισιν) ἵκοιο! » (Ἴδ. Ἀριστοφαν. Λυσιστρ. 391 καὶ 1036, καὶ Λουκιαν. Θεῶν διαλογ. VI, 4). Ζ. Ὁμάδιν, καὶ Σύντομα.

ΦΙΛΕΥΩ λέγομεν σήμερον ἀπὸ τὸ Φιλέω (Ζ. Ἐπαινεύω), ἀντὶ τοῦ Ἑλλην. Ὑποδέχομαι, Ἑστιῶ (régaler). Ἔχομεν καὶ παροιμίαν, « Φίλευε, ἂν θέλῃς νὰ σὲ φιλεύωσιν » ἤγουν, εὐεργέτει, ἂν ἀγαπᾷς νὰ εὐεργετῆσαι ἀπὸ τοὺς ἄλλους, γίνου φιλάνθρωπος, ἂν ἐπιθυμῇς νὰ σὲ φιλανθρωπεύωνται οἱ ἄλλοι.

Εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν μεταχειρίζεται συχνὰ τὸ Φιλέω ὁ Ὅμηρος (Ὀδυσσ. κ', 14),

Μῆνα δὲ πάντα φίλει με, καὶ ἐξαρέσκειν ἔκαςα.

Εἶπε καὶ ὁ Θέογνις (764),

Καί μ' ἐφίλευν προφρόνως πάντες ἐπερχόμενον.

ΦΙΛΟΖΟΦΙΆ. Ζ. Ξυλοσοφῶ.

ΦΙΣΚΙ͂ΝΑ. Ζ. Φλισκίνα.

ΦΛΙΣΚΙ͂ΝΑ, οἷον ΒΧ,

Λοιπὸν παρέξω τοῦ λουτροῦ ἔκειτο ἡ φλισκήνα

Καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς,

Τῆς δὲ φλυσκήνας κάτωθεν, κἀκτῶν ζωδίων ἐκείνων,
Ἔδρυε βρύση καθαρὰ πολλὰ διειδεςάτη.

Τῶν Γραικορωμαίων ἡ λέξις, Φλισκίνα, ἐπροφέρετο καὶ Φισκίνα, καὶ Πισκίνα, σιμώτερα τῆς Λατινικῆς λέξεως (ὅθεν τὴν ἔλαβαν) piscina, ἥτις ἐσήμαινεν ἰχθυοτροφεῖον, ἔπειτα προσηρμόσθη καὶ εἰς ἄλλα συςήματα ὑδάτων (réservoirs) τεχνητὰ, διὰ κολύμβησιν ἢ ἄλλας χρείας. Τὰς ὠνόμαζαν ἀκόμη καὶ Βιβάρια (viviers), ἀπὸ τοὺς αὐτοὺς Ῥωμαίους λαβόντες (vivarium), ὅθεν μᾶς ἔμεινε σήμερον τὸ Λιβάριον, ἀντὶ τοῦ ὁποίου ὅμως ἔχομεν Γραικικὴν λέξιν, τὴν Ὀψαρολίμνην, ἀκόμη καὶ τὸν Ζῶγρον. (Ζ. καὶ τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτ. σημειώσ. σελ. 101).

Βρύση, ἀπὸ τὸ Ἑλληνικ. Βρύσις (ῥηματικ. τοῦ Βρύω).

Τὸ Διειδεςάτη (très-limpide) μὲ τὸ Φλισκίνα, κάμνουν μακαρονισμὸν, ὡς καὶ τὸ Κἀκτῶν, ἀντὶ τοῦ Καὶ ἐκ τῶν.

ΦΌΛΑ. Ζ. Μαγκούριν, σελ. 229.

ΦΟΝΕΥΓΩ (γρ. Φονεύω). Ζ. Λαχάνω.

ΦΟΡΆ (fois), οἷον ΒΧ,

Πέντε φορὰς ἀνέβηκε καὶ πάλιν ἐκατέβη.

Περὶ τοῦ Φορὰ, ἴδε τὰ εἰς τὸν Πλούταρχον (VI, σελ. 379) σημειωθέντα.

ΦΌΡΕΜΑ, ἔνδυμα, ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Φόρημα. Φορέ-

ματα μεταξωτά· « Εὐανθέςατα αὐτοὺς ἀμπέχεσθαι φορή-
» ματα » εἶπεν ὁ Στράβων (Γεωγραφ. XV, σελ. 719). Φό-
ρεμα γυναικεῖον, Φόρεμα ἀνδρὸς, Φόρεμα σε-
μνὸν, λαμπρὸν, πενιχρὸν, κόκκινον, πράσινον,
νέον, παλαιὸν, σχισμένον.

ΦΟΡΩ, εἶμ' ἐνδυμένος (porter un habit), Ἐφόρει
μεταξωτά, Ἐφόρει τὰ αὐτὰ ἐνδύματα μ' ἐμέ· ὡς
εἶπεν ὁ Σοφοκλῆς (Ἠλέκτρ. 268),

—————————— ἐσθήματα
« Φοροῦντ' ἐκείνῳ ταὐτά. » ——

Φορῶ, μεταβατ. ἐνδύω ἄλλον (vêtir), Τὸν ἐφόρεσε χρυ-
σοῦν ἔνδυμα. Λέγομεν καὶ Φοραίνω, ὅθεν καὶ τὸ ἄλλης
σημασίας σύνθετον Διαφοραίνω. Ζ. Διαφορῶ.

Ἔχομεν καὶ παροιμίαν « Ἄλλος κάμνει τὸ φόρεμα, καὶ ἄλλος
» τὸ φορεῖ » διδάσκουσαν τὸ ἄδηλον τῶν βιωτικῶν περιςάσεων.

ΦΟΣΣΙΟΝ. Ζ. Σιρός.

ΦΟΥΜΙΖΩ (famer). Ζ. Νά, σελ. 256.

ΦΟΥΜΙΣΤΟΣ (fameux). Ζ. Στερεόνω.

ΦΟΥΡΚΙΖΩ (attacher aux fourches, pendre,
étrangler). Ζ. Λαχάνω.

ΦΟΥΡΝΟΣ (four) προπερισπωμ. Ἴδε Ἄτακτ. I, 176. Ἔχο-
μεν παροιμίαν, « Ἐγώ σ' ἔκτισα, φοῦρνε, ἐγὼ νὰ σὲ χαλάσω »
ἁρμόζουσαν μάλιςα εἰς τῶν τυράννων ἢ τῶν ἀπολύτων δεσπο-
τῶν τὰ ςόματα, οἱ ὁποῖοι καθὼς εὔκολα προβιβάζουν τοὺς
παρασίτους αὐτῶν καὶ κόλακας εἰς ἀξιώματα, μὲ τὴν αὐτὴν
εὐκολίαν τοὺς γυμνόνουν ἀπ' αὐτά, καὶ τοὺς κολάζουν ἀκρίτως
καὶ ἀνεξετάςως, πολλάκις καὶ μὲ τῆς ζωῆς τὴν ςέρησιν.

ΦΟΥΡΝΟΣ, ὀξυτόν. κατὰ ςοιχείων μετάθεσιν, καὶ τὴν συνήθη
τοῦ υ εἰς τὸ ου τροπὴν, ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Φρῦνος (crapaud).
Μόνος ὁ Σομαυέρας ἐφύλαξε τὴν λέξιν, « Buffo, Κούβακας,

» Φουρνός. » Πιθανὸν ὅτι τὸ ὤξυναν, διὰ νὰ τὸ διακρίνωσιν ἀπὸ τὸ Φοῦρνος (four).

ΦΟΥΡΤΟΥΝΑ, τύχη (fortune), ἀπὸ τὸ Ἰταλ. **Fortuna.** Ζ. Εὑρίσκω.

Φουρτούναν ὀνομάζουν σήμερον τὸν ἀνεμοςρόβιλον καὶ τὴν ἀπ' αὐτὸν προξενουμένην θαλασσοταραχὴν (tempête)· καὶ μεταφορικ. δυςυχίαν (malheur), ὡς λέγουν οἱ καταρώμενοι, Φουρτούνα νὰ σ' εὕρῃ!

ΦΟΥΣΚΟΝΩ. Ζ. Διαταμός.

ΦΡΑΣΣΩ, κλείω τὰ ἀνοιγμένα (boucher, fermer). Παρατατικ. Ἔφρασσα, ἀόριςτ. Ἔφραξα· Φράσσω τὴν τρύπαν, τὸ ςαμνίον. « Ἔφραξαν ςόματα λεόντων » εἶπεν ὁ Ἀπόςολος (Πρὸς Ἑβρ. ια', 33). Μεταφορ. Φράσσω τὸ ςόμα τινός, σημαίνει, τὸν ἀναγκάζω νὰ σιωπήσῃ μὲ βίαν, μὲ λογικὰς ἀποδείξεις, ἢ μὲ ἀργύριον (Ἀριςοφ. Πλούτ. 379),

Τὸ ςόμ' ἐπιβύσας κέρμασιν τῶν ῥητόρων,

ἀφοῦ φράξω τὸ ςόμα τῶν ῥητόρων μὲ ἀργύρια.

ΦΡΟΝΑ, Φρόνησις (prudence), ΒΧ,

Θερίζει σου τὴν αἴσθησιν, κόπτει σου καὶ τὴν ΦΡΟΝΑΝ.

Ἂν δὲν ἦναι σφάλμα τοῦ ἀντιγραφέως, ἀντὶ τοῦ ΦΡΕΝΑ, ἡ Φρόνη (δωρικ. Φρόνα) σημαίνουσα τὴν Φρόνησιν, εἶναι τῶν σπανίων. Τὴν κρίνω ὅμως γνησίαν λέξιν, λείψανον ἀρχαίας τινὸς διαλέκτου. Ἐπειδὴ σώζεται ἡ Φρόνις, τί παράδοξον, ἂν ἔλεγαν καὶ Φρόνη, ὡς ἔλεγαν Κάλπη καὶ Κάλπις, Φήμη καὶ Φῆμις;

Τοῦ Θερίζω (moissonner) ἡ μεταφορὰ σώζεται καὶ σήμερον· Μοῦ ἐθέρισε τὴν καρδίαν, τὰ σπλάγχνα.

ΦΤΙΑΖΩ. ΦΤΙΑΣΙΔΙΟΝ. ΦΤΙΑΣΤΙΚΟΝ. Ζ. Εὐθειάζω.

ΦΥΛΑΚΗ, τόπος ὅπου φυλάσσονται οἱ καταδικασμένοι, ἢ οἱ μέλλοντες νὰ δικασθῶσι (prison). 2) μεταφορικ. πᾶς τόπος, ὅπου μένομεν ἀποκλεισμένοι, ἢ δι' ἀνάγκην, ὡς ἤθελ' εἶσθαι τοῦ ἀῤῥώςου, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ οἶκος γίνεται φυλακὴ, ἢ καὶ ἑκούσιοι, διὰ μακρὰν ἕξιν καὶ συνήθειαν. Καὶ τοῦτο σημαίνει ἡ παροιμία, « Ὅςις γεννηθῇ εἰς τὴν φυλακὴν, τὴν φυ» λακὴν ἀγαπᾷ » Τοιοῦτοι μάλιςα εἶναι οἱ ζῶντες ὑπὸ ζυγὸν τυραννίας ἢ ἀπολύτου ἐξουσίας πλούσιοι. Ἔχοντας τὰ μέσα νὰ ἀπολαύωσιν ὅλας τὰς κτηνώδεις ἡδονὰς, καὶ ν' ἀγοράζωσιν αἰσχρῶς τὴν προςασίαν τινὸς ἀπὸ τοὺς ὑπαλλήλους τυραννίσκους, ὑπουργοὺς τοῦ πρωτοτυράννου, ὀλίγον τοὺς μέλλει νὰ συλλογίζωνται καὶ νὰ λαλῶσιν ἐλεύθερα, καὶ ἀκόμη ὀλιγώτερον, ἂν τὸ πλειότερον βάρος τοῦ ζυγοῦ καταθλίβῃ τοὺς λοιποὺς των ὁμογενεῖς.

ΦΥΛΑΚΙΣΜΕΝΟΣ, εἰς φυλακὴν βαλμένος (emprisonné). Ζ. Ἧμαι.

ΦΥΛΑΣΣΩ, κρατῶ τι εἰς τόπον ἐπιτήδειον, διὰ νὰ μὴ φθαρῇ ἢ χαθῇ. Φυλάσσω τὸ κρέας, τὸ μέλι. 2) μεταφορ. προνοῶ νὰ μή μου λείψῃ ἢ νὰ μή μου φύγῃ. 3) Δὲν φυλάσσει τίποτε, λέγομεν διὰ τὸν φιλοδάπανον ἢ ἄσωτον, καὶ Δὲν φυλάσσει κρυφὸν, διὰ τὸν εὐκόλως δημοσιεύοντα τὰ ἀπόῤῥητα. Καὶ εἰς τοὺς τοιούτους ἁρμόζει ἡ κοινὴ παροιμία, « Ὅταν εἴπῃ τὶς ὅσα ἐξεύρει, καὶ δώσῃ ὅσα ἔχει, δὲν τὸν μένει » τίποτε. » 4) Μένω εἰς τόπον τινὰ ἀναγκαςὸς· Φυλάσσει τὸν οἶκον ὁ ἄῤῥωςος, τὸ ἐργαςήριον ὁ ὑπηρέτης, τὸ δεσμωτήριον ὁ δέσμιος. Οὕτως ὁ Ἥφαιςος λέγει εἰς τὸν Προμηθέα, ἀφοῦ τὸν ἐπροσήλωσεν εἰς τὸν Καύκασον (Αἰσχυλ. Προμ. 31,

Ἀνθ᾽ ὧν ἀτερπῆ τήνδε φρουρήσεις πέτραν.

5) κρατῶ διὰ νὰ μὴ φύγῃ· Τρεῖς ςρατιῶται τὸν φυλάσσουν. 6) παρατηρῶ τινὰ ἢ τὶ, διὰ νὰ πράξω τὶ, Ἐφύλαξαν τὴν ὥραν, ὅτε ἦτον ἔξω τοῦ οἴκου, κ᾽ ἐμϐῆκαν καὶ τὸν ἔκλεψαν· παρόμοια, ὡς εἶπε καὶ ὁ Ἡρόδοτος (I, 150), « Φυλάξαντες τοὺς Σμυρναίους ὁρτὴν ἔξω τείχεος » ποιευμένους. . . ἔσχον τὴν πόλιν. » 7) Μεταφ. ἀφίνω ἢ ἀναϐάλλω εἰς ἄλλον καιρὸν, Δὲν ἐξεύρεις τί σου φυλάσσει ἡ τύχη, ὁ Θεὸς κ. τ. λ. 8) προσμένω τὸν καιρὸν, διὰ νὰ βλάψω ἢ νὰ ἐκδικηθῶ, Ἀπὸ πολλοῦ μοῦ τὸ ἐφύλασσε. 9) δὲν παραϐαίνω, Φύλασσε τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ, τὰς παραγγελίας τῶν φρονίμων ἀνθρώπων. 10) περιφραςικῶς συντασσόμενον μὲ ὄνομα, σημαίνει τὸ δηλούμενον ἀπ᾽ αὐτὸ τὸ ὄνομα, Φυλάσσω σιωπὴν, νηςείαν, ἀντὶ τοῦ Σιωπῶ, Νηςεύω.

ΦΥΛΛΟΚΑΛΑΜΟΝ, καλάμου φύλλον, οἷον ΘΚ,

Τρέμουν ὡς φυλλοκάλαμον ἐξετραχηλισμένα,
Γυμνὰ χωρὶς πουκάμισον ἐξάγγονα δεμένα.

Σήμερον λέγομεν, ἀναλογικώτερον, Καλαμόφυλλον, (feuille de roseau). Ἐξετραχηλισμένα, ἀντὶ τοῦ Ἐκτραχηλισμένα, (χυδ. Ξετραχηλισμένα), Ἑλλην. Ἐκτετραχηλισμένα, ἀσκεπῆ τὸν τράχηλον ἔχοντα (débraillés). Ὁ Ἀπόςολος (Πρὸς Ἑϐρ. δ', 13) καὶ χωρὶς τὴν πρόθεσιν, μεταφορικ. ἀντὶ τοῦ φανερὰ, « Πάντα δὲ γυμνὰ καὶ τετραχηλισμένα » τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. »

Ἐξάγγονα (γρ. Ἐξάγκωνα). Λέγομεν, Ἐξάγκωνα, καὶ Ὀπισθάγκωνα δεμένος (les mains liées derrière le dos). Διόδωρος ὁ Σικελιώτης (XIII, 27) εἶπεν Ἐξηγκωνισμένος, λαλῶν περὶ τοῦ ςρατηγοῦ τῶν Ἀθηναίων

Νικίου, περὶ τῆς ἀπολύσεως τοῦ ὁποίου καὶ τῶν λοιπῶν αἰχμαλώτων ἐδημηγόρει ὁ φιλάνθρωπος Νικόλαος ὁ Συρακούσιος. Ἀλλ' ἐματαίωσε τὴν δημηγορίαν του ὁ ἀγριοσπαρτιάτης Γύλιππος.

ΦΥΡΝΩ, ἀντὶ τοῦ Ἑλλην. Φύρω (brouiller, confondre), ὡς καὶ Γύρνω ἀντὶ τοῦ Γύρω, καὶ Σύρνω ἀντὶ τοῦ Σύρω. Φυρμένα μαλλία, καὶ μεταφορικ. Φυρμένα πράγματα, ἤγουν συγχυμένα καὶ μιγμένα· ὅθεν καὶ παροιμία, « Φυρμένα ὡς τῆς λολῆς τὰ μαλλία. » Ζ. Τρομάζω.

ΦΥΣΙΣ. Ἡ φύσις τῶν ἀνθρώπων (l'espèce humaine) τὸ ἀνθρώπινον γένος, ἢ οἱ ἄνθρωποι. Ζ. Νά.

ΦΩΝΑΖΩ, καλῶ (appeler). Ζ. Συμφέρω. Φωνὰς φωνάζω (crier). Ζ. Ἐντάμα.

ΦΩΣ, ὅρασις (vue, yeux). Ζ. Ἰδικός. 2) Φῶς μου, φιλοφρονητικὴ πρόσρησις ἐραστῶν καὶ ἐρωμένων (Ζ. ψυχή), ἢ καὶ ἁπλῶς φίλων πρὸς φίλους, ὡς εἶναι τοῦ Ὁμήρου (Ὀδυσσ. ρ'. 41) τὸ,

> Ἦλθες, Τηλέμαχε, γλυκερὸν φάος. Οὔ σ' ἔτ' ἔγωγε
> Ὄψεσθαι ἐφάμην.——————

ΦΩΣΑΤΟΝ (Ζ. Μαδεύω), ἢ Φουσάτον, ἔλεγαν, ἀπὸ τῶν Λατίνων τὸ fossa καὶ fossatum, τὸν Ἑλλην. λεγόμενον Τάφρον ἢ Χάρακα (fossé, retranchement), ἤγουν τὸν περὶ τείχη ἢ ϛρατόπεδα σκαμμένον κύκλον. Ἔπειτα καὶ τὸ στρατόπεδον ὅλον (camp), καὶ τέλος, καταχρηϛικῶς, καὶ τὸ στράτευμα, ἤγουν τὸ συνάθροισμα τῶν στρατιωτῶν (armée).

Χ.

Χ, στοιχεῖον, ἀντὶ τοῦ γ̄, οἷον, Ῥήχνω ἀντὶ τοῦ Ῥηγνύω τῶν παλαιῶν.—τοῦ κ̄. (Ἄτακτ. Ι, σελ. 68). Οἱ Γραικορωμαῖοι τὸ ἐμεταχειρίζοντο συχνὰ ἀντὶ τοῦ σ̄, λέγοντες, Ἴχιον,

Μ ο ι ρ α χ ί α , Μ ε χ ι α κ ὸ ν , Ξ ε ρ α χ ί α , Ῥ ο θ έ χ ι ο ν , ἀντὶ τοῦ Ἴσιον (Ἴσον), Μοιρασία, Μεσιακὸν, Ξερασία (Ξηρασία), Ῥοθέσιον (Ὀροθέσιον), λέξεις εὑρισκομένας ὅλας, ἢ τὰς πλειοτέρας, εἰς τὸν Δουκάγγιον, φρικτῶς βαρβάρους. Ἀλλ' ὅμως ἡ βάρβαρος αὕτη μεταμόρφωσις ἐνδέχεται νὰ ἦναι λείψανον τῆς Δωρικῆς διαλέκτου. Ἐὰν οὕτως ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, παύει τὴν μεταξὺ τῶν κριτικῶν ἀμφιβολίαν καὶ διαφορὰν, ἂν πρέπῃ δηλαδὴ νὰ ἀναγινώσκωμεν εἰς τὸν Ἀριςοφάνην (Λυσιςρ. 980) Γ ε ρ ω χ ί α, ἢ Γ ε ρ ω σ ί α (ἀντὶ τοῦ Γ ε ρ ο υ σ ί α). Ὁ λαλῶν εἶναι Λάκων, καὶ ἐμβαίνων, εἰς τὰς Ἀθήνας ἐρωτᾷ,

Πᾶ τᾶν Ἀσανᾶν ἐςιν ἁ γερωχία;

: Εἰς ποῖον μέρος τῶν Ἀθηνῶν εὑρίσκεται ἡ γερουσία; Αἱ παλαιαὶ ἐκδόσεις τοῦ Ἀριςοφάνους φέρουν ὅλαι Γ ε ρ ω χ ί α. Πρῶτος ὁ Βρύγκος τὸ ἔτρεψεν εἰς τὸ Γ ε ρ ω σ ί α, ὁδηγούμενος (λέγει) ἀπὸ μόνον ἓν ἀντίγραφον. Ἑνὸς ἀντιγράφου ὅμως πίςις δὲν μὲ φαίνεται ἱκανὴ νὰ μεταβάλῃ γραφὴν λέξεως, καὶ μάλιςα λέξεως διαλέκτου, τὴν ὁποίαν φέρουν πολλὰ ἀντίγραφα, καὶ κατεχώρισεν εἰς τὸ Λεξικόν του καὶ ὁ Ἡσύχιος.

ΧΑΊΡΟΜΑΙ. Παρὰ τὴν γνωςὴν κυρίαν σημασίαν, σημαίνει τὸ ἀπολαύω (jouir). Οὕτω λέγομεν ὁμοτικῶς, Ν ὰ χ α ρ ῶ τ ὰ τ έ κ ν α μ ο υ! τ ὴ ν κ ε φ α λ ή ν μ ο υ! καὶ παρακαλοῦντες τινὰ, νὰ πράξῃ τι πρὸς χάριν μας, Ν ὰ χ α ρ ῇ ς τ ὰ τ έ κ ν α σ ο υ! Οἱ παλαιοὶ ἐμεταχειρίζοντο τὸ Ὄνημαι, οἷον, Ὀ ν α ί μ η ν τ ῶ ν τ έ κ ν ω ν! Ὁ Λουκιανὸς (Φιλοψ. § 27) εἶπεν « Οὕτως ὀναίμην τούτων [τῶν υἱῶν]... ὡς ἀληθῆ, ὦ » Τυχιάδη, πρὸς σὲ ἐρῶ » ἤγουν· Οὕτω νὰ χαρῶ τοὺς υἱούς μου τούτους, ὡς θέλω σὲ εἰπεῖν τὴν ἀλήθειαν. 2) Χ α ί ρ ο υ τ ὰ λ ό γ ι ά σ ο υ, λέγομεν, ὀργιζόμενοι, πρὸς ὅτινα ἢ δὲν

θέλομεν, ἢ δὲν ἔχομεν πῶς ν' ἀποκριθῶμεν. « Εὐωχοῦ τοῦ λό-» γου » λέγει ὁ σοφιςὴς Θρασύμαχος (Πλάτ. Περὶ πολιτ. I, σελ. 352) θυμωμένος πρὸς τὸν Σωκράτην, μὴν ἔχων πλέον ἄλλα σοφίσματα νὰ προβάλῃ. Ζ. καὶ Χορταίνω, σελ. 387.

ΧΑΛΑΣΜΈΝΟΣ (ruiné). Ζ. Κομπώνω. ΧΑΛΑΣΜΟΣ (ruine, déroute). Ζ. Ἐκ.

ΧΑΛΩ. Ζ. Τίτιος.

ΧΑΜΟΥΔΙΑΖΟΜΑΙ. Ζ. Ξηροτανιοῦμαι.

ΧΑΝΩ (perdre), οἷον ΘΚ,

Ἔχασε μάνα τὸ παιδὶ, καὶ τὸ παιδὶν τὴν μάναν.

Ὁ ςίχος οὗτος εἶναι κοινὴ παροιμία, « Χάνει ἡ μάνα τὸ παιδὶν » καὶ τὸ παιδὶν τὴν μάναν, » σημαίνουσα συνδρομὴν λαοῦ πολλοῦ, ὁποία γίνεται εἰς τὰς ἑορτὰς, πανηγύρεις, ἢ ἄλλας πανδήμους συνελεύσεις (Ζ. καὶ Μαχεύω, Ὁλότελα, καὶ Χαύτης).

Αἱ μεταφορικαὶ χρήσεις τοῦ Χάνω, εἶναι, Ἔχασα τὸν δρόμον (perdre le chemin, se fourvoyer), Ἔχασα τὸν νοῦν μου (perdre l'esprit) καὶ Ἔχασα τὰ μυαλά μου (perdre la tête), ἐπειδὴ λέγομεν Μυελὸν καὶ Μυαλὸν ἀρσενικ. καὶ Μυελὰ καὶ Μυαλὰ, οὐδετέρ. καὶ πληθυντ. τὸν ἐγκέφαλον (cerveau). Ὁ Φρύνιχος (σελ. 136), τῆς δευτέρας ἀπὸ Χριςοῦ ἑκατονταετηρίδος σοφιςὴς, παραγγέλλει, « Πύελος διὰ τοῦ ε̄ καὶ Μυελὸς, ῥητέον. » Ἀποτότε ἄρα ἐσυνειθίζετο καὶ ἡ ἀπὸ τὸν Φρύνιχον καταδικαζομένη διὰ τοῦ ᾱ γραφή. Σήμερον εἶναι συνήθεις καὶ αἱ δύο. 2) Καταρώμενοι λέγομεν, Ἄμε νὰ χαθῇς (Ἑλλην. Φθείρου, ἢ Ἄπαγ' ἐς φθόρον), ¿Δὲν ὑπάγεις νὰ χαθῇς; (Ἑλλην. Οὐκ εἰς ὄλεθρον;)

ΧΑΡΑ (joie). Χαρὰν νὰ ἔχετε! ἢ Ὑγεία καὶ χαρά σας! χαιρετισμὸς συνήθης ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ, « Χαίρετε! »

(Ἰλιάδ. α', 334). Χαρὰ εἰς ἐμὲ, εἰς ἐσὲ, εἰς ἐκεῖνον! φράσεις ταὐτοσήμαντοι τοῦ Εὐτυχία. Χαρὰ εἰς τοὺς ὅσοι ἀπέθαναν! Λέγουν καὶ κατὰ κρᾶσιν, Χαράςον ἀντὶ τοῦ Χαρὰ εἰς τὸν (Ζ. Καμμύζω). Καταρώμενοι δὲ, Ποτέ του χαρὰν νὰ μὴν ἴδῃ! ὡς ἔχουν δίκαιον νὰ λέγωσι κατὰ τῶν φιλοτούρκων, ὅσοι Γραικοὶ ἴδαν τὰ τέκνα των σφαζόμενα, ἢ αἰχμαλωτιζόμενα. Οὕτως ἐκαταρᾶτο ἡ Ἠλέκτρα τοὺς φονέας τοῦ πατρός της (Σοφοκλ. Ἠλ. 211),

> Μηδέ ποτ' ἀγλαΐας ἀπουαίατο,
> ——— τοιάδ' ἀνύσαντες ἔργα!

2) Χαρὰ μεταφορ. ὁ γάμος (noce), ὡς πρᾶξις τοῦ βίου προξενοῦσα μεγίςην χαρὰν καὶ εἰς τοὺς γαμικῶς ἑνουμένους, καὶ εἰς τοὺς συνερχομένους συγγενεῖς καὶ φίλους των. Μ' ἐκάλεσεν εἰς τὴν χαράν του (inviter aux noces), καὶ ἐπίῤῥημ. Ἀπόχαρα (après les noces).

Ὁ παρακμάζων Ἑλληνισμὸς Χαρὰν ὠνόμαζε πᾶσαν μεγάλην ἑορτὴν συνωδευμένην μὲ λαπρὸν συμπόσιον (festin). Ἐκ τούτου ἐξηγοῦν τινὲς τοῦ Εὐαγγελιςοῦ (Ματθ. κε', 21) τὸ, « Εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. » ἤγουν ἔλα εἰς τὸ συμπόσιον ἢ κάλεσμα τοῦ δεσπότου σου.

Χαρὰ Θεοῦ! ἀποκρίνεται ὁ ἐρωτώμενος περὶ τῆς καταςάσεως τοῦ ἀέρος, ἐὰν εὐδιάζεται ἀπὸ λαμπρὸν ἥλιον, τὸ ὁποῖον ἀναλύεται εἰς τὸ, Κατάςασις προξενοῦσα μεγίςην ἡδονὴν καὶ χαρὰν, παρόμοιον σχεδὸν τοῦ Γαλλικοῦ, c'est une bénédiction. Καὶ ταύτην τὴν ὑπέρθεσιν τὴν λαμβάνει ἀπὸ τὸ ὄνομα Θεός. Ζ. Θεός.

ΧΑΡΑΓΗ, θηλυκ. (trait, linéament du visage), ὡς « τὸ Χαρακτὴρ τοῦ προσώπου » τοῦ Ἡροδότου (I, 116).

Ὅθεν λέγομεν Ξενοχάραγον πρόσωπον, πρόσωπον ἔχον ἴδιον χαρακτῆρα, φυσιογνωμίαν ἰδίαν, οἷον ὁ ΘΡ,

> Πρόσωπον ξενοχάραγον, κορμὴν καὶ ὍΝΤΑ πρᾶγμα
> Μὲ τὰ γυμνὰ τὰ πράτζα σου νὰ πεῖ δὲν σώνη γράμμα,

Ἴσ. γρ. ἩΝΤΑ (quel). Πράτζα ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν braccia (bras). Δὲν σώνει γράμμα, ἤγουν δὲν ἀρκεῖ γράμμα ἢ βιβλίον νὰ εἰκονίσῃ τὸ πρόσωπον καὶ τὸ κορμίν (corps) σου.

Εἶναι καὶ ἄλλο σύνθετον, ὄχι ἀνάξιον νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὴν γλῶσσαν τὸ Καλοχάραγος, ὁ ἔχων εὔμορφον χαρακτῆρα (belle figure), οἷον (παρὰ Δουκαγγ. σελ. 557),

> Εὔμορφος καλοχάραγος, ἀσκέπαστος ὡραία.

ΧΑΡΆΖΩ (Ἑλληνιστὶ Χαράσσω). Εἰς τὸ τρίτον πρόσωπον Χαράζει, ἐξημερόνει, οἷον ΒΧ,

> Ἀφ' οὗ δὲ ἐξεπλήρωσαν τὸ ἤθελαν οἱ δύο,
> Κ' ἐγνώρισαν τὰ τῆς αὐγῆς τὰ βλέφαρα χαράζουν,
> Ἡδέως κατεφίλησαν, χωρίζονται ἀλλήλως.

Περὶ τοῦ Χαράζω, ἴδε τὰ προσημειωθέντα (Ἄτακτ. 1, σελ. 98). Δὲν εἶν' ἄμοιρον ἀπὸ ποιητικὴν ὀξύτητα τὸ Τὰ βλέφαρα τῆς αὐγῆς χαράζουν, ἤγουν ἀνοίγονται. Τὸ Ἀλλήλως ἴσως ἔπρεπε νὰ ἦναι Ἀλλήλους. Ζ. ὅμως Ἀλλήλως.

2) Χαράζω, δίδω εἴς τινὰ αἰνιγματωδῶς καὶ δι' ὀλίγων νὰ καταλάβῃ (insinuer), οἷον ΘΡ,

> Καὶ τοῦ φρονίμου χάρασε, καὶ κεῖνος ἐγρικᾶ σε.

Τοῦ φρονίμου χάρασε, εἶναι σήμερον παροιμιακόν, ταυτόσημον ἄλλης παροιμίας, Εἰς τοὺς φρονίμους ὀλίγα, ὁμοία τῆς Γαλλικῆς, à bon entendeur peu de paroles.

ΧΑΡΟΚΟΠΩ͂, διατρίβω εἰς ἡδονὰς καθημερινὰς, ἀλλεπαλλήλους, οἷον ΣΦ,

Χαροκοπᾷ πολιτικὴ καὶ δίδει τὸ κορμήν της,
Ἐξοπουλεῖ τὰ κάλη της, καὶ χάνει τὴν τιμήν της.

Περὶ τοῦ Χαροκοπῶ (faire ripaille, ou gogaille), ἴδε τὰ προσημειωθέντα (Ἄτακτ. I, σελ. 96-97). Φράσις συνήθης τὸ Δίδει τὸ κορμίν της (livrer son corps, se prostituer). Καλὴ λέξις τὸ Ἐξοπουλεῖ (γρ. Ἐξωπωλεῖ).

Τὰ Κάλλη (appas, charmes) λέγομεν πληθυντικῶς (Ζ. Κάλλη), θέλοντες νὰ σημάνωμεν πλέον τι παρὰ τὸ ἑνικὸν, Τὸ Κάλλος (beauté), οἷον Ἀπολλ. ὁ ἐν Τύρ.),

Ὅσον ἀναλικίονταν, ἔλαμπαν εἰς τὰ κάλλη.

ὅπου τὸ Ἀναλικίονταν εἶναι Ἀνηλικιοῦντο ἤγουν ἐπρόκοπταν εἰς ἡλικίαν (avancer en âge). Λέξις καλὴ νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὴν γλῶσσαν διὰ τὴν Ἀνὰ πρόθεσιν, σημαίνουσαν τὴν εἰς ὕψος τοπικὴν αὔξησιν τοῦ σώματος, σύνδρομον μὲ τὴν χρονικὴν αὔξησιν τῶν ἐτῶν, ὡς τὴν ἐδήλωσε καὶ ὁ Ὅμηρος (Ἰλιάδ. σ', 56),

———— ὁ δ' ἀνέδραμεν ἔρνεϊ ἶσος.

ΧΑΥΝΌΝΩ. Ζ. Ἀλλάσσω, σελ. 32.

ΧΑΫΤΗΣ. Ἀπὸ τὸ παλαιὸν ῥῆμα Κάπτω, ὄνομα Κάπτης, Χάπτης, καὶ βαρβαρώτερον Χαύτης (glouton), οἷον ΘΡ,

Καὶ μή μου πεῖς καὶ ζῇ πολλὰ ὁ σπάταλος καὶ χαύτης.
Χάνεται, λύει καὶ ψοφᾶ ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης.

Σημ. τὸ Λύει (se consumer) ἀμεταβάτ. (ἀντὶ τοῦ Λύεται Ἀναλύεται) καὶ μεταφορικ. ὡς καὶ τῶν Γάλλων τὸ fondre.

ΧΆΧΑΝΑ. Ζ. Τριπηδῶ.

ΧΑΧΑΝΊΖΩ, γελῶ ἀτάκτως οἷον, ΘΡ,

> Χριστιανοὶ ὁμόφυλοι θέλουν νὰ πολεμίζουν
> Θωροῦν τους οἱ ἀλλόφυλοι γελοῦσι χαχανίζουν.

Ζ. καὶ Γαυγίζω.

Χαχανίζω (rire aux éclats), ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Καγχάω, Καγχάζω ἢ Καγχλάζω, καὶ Καγχαλάω. « Καγχᾶται, γελᾷ ἀτάκτως » λέγει ὁ Ἡσύχιος, καὶ « Καγ-» χλάζει, ἀθρόως γελᾷ. » Ὁ τελευταῖος τύπος εὑρίσκεται συχνὰ εἰς τὸν Ὅμηρον (Ἰλιάδ. γ', 43),

> Ἦ που καγχαλόωσι καρηκομόωντες Ἀχαιοί.

ΧΑΧΑΝΟΓΕΛΩ͂, εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν καὶ τὸ πρὸ τούτου, οἷον ΣΣ,

> Καὶ αὐτὴν χαράν τους τὴν πολλὴν ἐχαχανογελοῦσαν.

Αὐτὴν, ἀντὶ τοῦ Ἀπὸ τὴν (Ἐκ τῆς).

ΧΑΧΑΤΟΥΡΊΖΩ. Τῆς αὐτῆς σημασίας, καὶ τὰ δύο πρότερα. Ζ. Συχνοπυκνογελῶ.

ΧΑΨΊΟΝ. Ζ. Ἀθερίνα.

ΧΕΙΡΊΖΩ ἢ Χειρῶ, οἷον ΘΡ,

> Καὶ ὁ θάνατος ἐχείρησεν ἀπὸ τὴν γειτονίαν του.

Σημ. τὸ Ἐχείρησεν, ἀντὶ τοῦ Ἤρχισεν (commencer). Λέγομεν καὶ Καταχερῶ (χυδ. Καταχερνῶ) καὶ Καταχερίζω, ὡς καὶ οἱ παλαιοί, Ἐγχειρῶ καὶ Ἐγχειρίζω (entreprendre).

ΧΈΡΑ (Ζ. Ἔχω, καὶ Ζαρβός). Ὁ Σομαυέρας μὲ δίφθογγον Χεῖρα. σήμερον συνειθίζεται καὶ τοῦτο, καὶ τὸ ὑποκοριστικὸν Χέριον (main), πληθυντ. Χέρια. Βάλλω

χέριον, καὶ Βάλλω χερικὸν, κάμνω ἀρχὴν, ἀρχίζω (Ἑλλην. Ἐγχειρεῖν, καὶ Ἐπιχειρεῖν), οἷον τὸ (Ἀπολλων. τοῦ ἐν Τύρ.),

Ὅποιος μου βάλει χερικὸν, καλὰ νὰ μὲ πληρώσῃ.

Ἦλθαν εἰς τὰ χέρια, ἤγουν ἀπὸ τὰς λογομαχίας, τελευταῖον ἐκατήντησαν καὶ εἰς τὴν διὰ τῶν χειρῶν μάχην, Ἑλλην. Εἰς χεῖρας ἰέναι, ἢ Ἐλθεῖν, τὸ ὁποῖον ὁ Στέφανος (Θησ. IV, σελ. 417) ἐπαράβαλε μὲ τῶν Γάλλων τὸ venir aux mains. 2) Μεταφορικ. Καὶ μὲ τὰ χέρια καὶ μὲ τὰ ποδάρια, ἤγουν μὲ ὅλους τοὺς τρόπους καὶ μ' ὅλα τὰ μέσα. Παρόμοια εἶπε καὶ ὁ Αἰσχίνης (Κατὰ Κτησιφ. σελ. 69), « Βοηθήσειν τῷ θεῷ καὶ τῇ γῇ τῇ ἱερᾷ, καὶ χειρὶ, καὶ ποδὶ, » καὶ πάσῃ δυνάμει » μιμηθεὶς τὸν Ὅμηρον, (Ἰλιάδ. ύ, 360),

Ἀλλ' ὅσσον μὲν ἐγὼ δύναμαι χερσίν τε ποσίν τε,
Καὶ σθένει, [illegible] μέ τί φημι μεθησέμεν, οὐδ' ἠβαιόν.

3) Ἐγύρισε μὲ ἄδεια χέρια, ἤγουν δὲν ἔφερε τίποτε μαζῆ του, ὡς καὶ ὁ Ἡρόδοτος (I, 73) « Νοστήσαντας δὲ » αὐτοὺς κεινῇσι χερσὶ » καὶ ὁ Πλούταρχος (Ἀλκιβ. § 27), « Ὤετο δεῖν μὴ κεναῖς χερσὶ... ἀλλ' ἐνδόξως κατελθεῖν » καὶ πρὸ τούτων ὁ Ὅμηρος (Ὀδυσσ. κ', 42),

Οἴκαδε νισσόμεθα κενεὰς σὺν χεῖρας ἔχοντες.

4) Εἰς τὰς χεῖράς σου εἶναι, ἤγουν εἰς τὴν ἐξουσίαν σου εἶναι (cela dépend de vous). Οὕτω καὶ οἱ Ἑβδομήκοντα (Δευτερονομ. λ', 14) « Ἐγγύς σου ἐςὶ τὸ ῥῆμα... καὶ ἐν ταῖς χερσί « σου ποιεῖν αὐτό. » Παρόμοιον εἶναι τὸ, Εἰς τοῦ θεοῦ τὰς χεῖρας, ἢ τὰ χέρια· ὁ Ὅμηρος εἶπε τὰ Γόνατα (Ἰλιαδ. ύ, 435),

Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται.

Ο Θεὸς ἔχει τὸ χέριον ἐπάνω του, ἤγουν τὸν προστατεύει, τὸν βοηθεῖ. Οὕτω καὶ ὁ Ὅμηρος (Ἰλιάδ. ί, 420) « Ζεὺς χεῖρα ἑὴν ὑπερέσχε » καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Θέογνις 735,

> Ζεὺς μὲν τῆσδε πόληος ὑπειρέχοι, αἰθέρι νέων
> Αἰεὶ δεξιτερὴν χεῖρ' ἐπ' ἀπημοσύνῃ!

Ἔχομεν καὶ παροιμίαν « Μία χεὶρ νίπτει τὴν ἄλλην, καὶ αἱ » δύο τὸ πρόσωπον » παραπλασμένην (καὶ πολὺ πλέον εὐσήμαντον) ἀπὸ τὴν παλαιὰν τοῦ Μενάνδρου παροιμίαν,

> Χεὶρ χεῖρα νίπτει, δάκτυλός τε δάκτυλον.

Ταύτην πρώτην μᾶς ἐδίδασκαν οἱ παλαιοί μας δίδασκαλοι εἰς τὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα, περιεχομένην μ' ἄλλα πολλὰ παραινετικὰ, καὶ καλὰ καὶ κακὰ, εἰς τὸν Χρυσολωρᾶν, ἀλλὰ μᾶς τὴν ἐδίδασκαν, διὰ νὰ μάθωμεν, ὅτι τὸ Χεὶρ ἦτον ὀνομαςικὴ, καὶ τὸ Χεῖρα αἰτιατικὴ, καὶ ὄχι τί πλέον· ὁπότ' εἰς ταύτην τὴν παροιμίαν περιέχεται ὅλη καὶ τῆς Ἠθικῆς καὶ τῆς Πολιτικῆς ἡ θεωρία. Οὔτε μὲ συγγενεῖς, οὔτε μὲ πολίτας ἐμπορεῖ κάνεῖς νὰ συνευδαιμονήσῃ, ἂν δὲν πληροφορηθῇ, ὅτι ἡ συγγένεια καὶ ἡ πολιτεία ἄλλο δὲν εἶναι πλὴν ἀμοιβαία νίψις καὶ συνεργία.

ΧΙΛΙΜΙΝΤΡΩ. Ζ. Κοιλυμουντρῶ.

ΧΟΝΙΚΙΑΡΗΣ. Ζ. Ἐγρήγορα.

ΧΟΝΤΡΟΣ (γρ. Χονδρὸς), Ἑλλην. Παχὺς (gros). Ζ. Δακάνω.

ΧΟΡΕΥΩ. Ζ. Ξεφάντωσις.

ΧΟΡΤΑΙΝΩ (Ζ. Μαζόνω). Εἰς τὰ προσημειωθέντα (Ἄτακτ. I, σελ. 152-153), περὶ τοῦ Χορταίνω, πρόσθες, ὅτι λέγομεν ὄχι μόνον, Χόρτασε τὰ λόγιά σου, ὡς τὸ ἀνωτέρω (σελ. 380) Χαίρου τὰ λόγιά σου, ἀλλὰ καὶ Χόρτασε τὴν γλῶσσάν σου, ἤγουν, Εἰπέ με ὅσα κακὰ θέλεις. 2) Ἐχόρτασα τὸν θυμόν μου, καθὼς ὁ Σοφοκλῆς (Οἰδ. Κολ. 768),

Ἀλλ' ἡνίκ' ἤδη μεςὸς ἦν θυμούμενος,

ἤγουν, Ἀλλ' ἀφοῦ πλέον ἐχόρτασα τὸν θυμόν μου. Καὶ πάλιν (Σοφοκλ. Φιλοκτ. 324),

Θυμὸν γένοιτο χειρὶ πληρῶσαί ποτε!

Εἴθε νὰ χορτάσω ποτὲ μὲ τὴν χεῖρα τὸν θυμόν μου! Εἶπε καὶ ὁ Θουκυδίδης (VII, 68), « Ἀποπλῆσαι τῆς γνώμης τὸ « θυμούμενον. »

ΧΟΡΤΑΡΙΆΖΩ. Ἐχορτάριασε (λέγομεν) ὁδὸς ἡ πόλις, ὅταν βλαςήσῃ χόρτα, διὰ μακρὰν ἐρημίαν, οἷον ΘΡ,

Ἐχορταρίασαν τὰ ςενὰ, κ' οἱ ςράτες ἀσχημήσαν,
Καὶ αὐτὴν θνῆσιν τὴν κακὴν τὰ σποίτια ἐρομήσαν.

Ἀσχημίζω ἀμεταβάτ. (se gâter, se déformer) ἀπὸ τὸ Ἄσχημος (laid). Ὅταν ὁ λόγος ἦναι περὶ γυναικὸς, τὸ Ἀσχήμισε σημαίνει ἔπαυσε νὰ ἦναι ὡραία (s'enlaidir).

Θνῆσις, λέξις εὑρισκομένη εἰς τὸν Σουΐδαν, καὶ ἀξία νὰ καταχωρισθῇ καὶ εἰς τὰ κοινά μας Λεξικά. Ζ. Θνῆσις.

Χόρτος. Ὁ Χόρτος καὶ Τὸ χόρτον, πληθ. Τὰ χόρτα, ὡς ἔλεγαν καὶ οἱ παλαιοὶ, Ὁ δεσμὸς καὶ τὰ δεσμὰ, Ὁ λύχνος καὶ Τὰ λύχνα. Τὸ ὑποκοριςικὸν, Χορτάρια (herbes), τὸ κτητικὸν, Χορταρικὰ (herbages).

Ἀντὶ τοῦ Σποίτια, γρ. Σπίτια, (ἤγουν Ὀσπίτια) ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν Hospitium, ὡς ἐξηγήθη πολλάκις.

ΧΡΕΊΑ. Ζ. Ἀγγεῖον.

ΧΡΕΙΆΖΟΜΑΙ. Ζ. Χρήζω.

ΧΡΕΙΌΝΩ (endetter), Χρειόνομαι (s'endetter). Ζ. Μαχεύγω.

ΧΡΕΩΦΕΙΛΈΤΗΣ, ὅςις ἐδανείσθη καὶ χρεωςεῖ νὰ πληρώσῃ (débiteur). Παροιμία, « Ἀπὸ κακὸν χρεωφειλέτην

» καὶ σάκκον ἄχυρα » ἐλλειπτικῶς τοῦ Δέχου, ἢ Λάμβανε. Ὁμοία ταύτης τὸ νόημα εἶναι, καὶ ἡ παλαιά, « Ἀπὸ καταδυομένης » ἤγουν, Ἀπὸ πλοῖον βυθιζόμενον, ὅ,τι λάβῃς, λογίζεται κέρδος, ὡς τὴν ἐξηγεῖ ὁ Σουΐδας (τομ. I, σελ. 276).

ΧΡΗΖΩ (avoir besoin). Ζ. Κεφαλώνω. Ἴδε καὶ τὰ προσημειωθέντα (Ἄτακτ. I, σελ. 184 καὶ 269). Ἔλεγαν καὶ Χρήζομαι, οἷον ΑΚ,

> Καὶ πάλιν ἐὰν χρήζεσαι τίποτες ἐξ ἐκείνων,
> Ἔχεις τους κρατημένους σου πάλιν νὰ ΤΟΥΣ βοηθήσουν.

Ἴσ. γρ. ΣΟΥ. Κρατημένους ἀπὸ τὸ Κρατῶ, ἀντὶ τοῦ ὑποχρέους (obligés); ὡς καὶ τῶν Γάλλων τὸ tenus, ἀπὸ τὸ tenir.

Καὶ Χριάζομαι (γρ. Χρειάζομαι), οἷον ΑΚ,

> Νὰ δείχνῃς πῶς δὲν χριάζεσαί τι ἀπὸ κανένα.

ΧΡΟΝΟΣ. Εἰς τὰ προσημειωθέντα (Ἄτακτ. I, σελ. 337) πρόσθες, ὅτι λέγουν καταρώμενοι, Κακὸν χρόνον νὰ ἔχῃς! ἤγουν δυςυχὲς ἔτος νὰ ἔχῃς, ἢ καὶ ν' ἀποθάνῃς, νὰ μὴ φθάσῃς τὸ ἐρχόμενον ἔτος (Ζ. Φθάνω). Καὶ ἐξεναντίας ἡ φράσις, Καὶ τοῦ χρόνου! (ἐλλειπτ. τῆς προθέσ. καὶ τοῦ ἐπιθέτ. Ἐρχομένου, ἢ Μέλλοντος, ὡς ἔλεγαν καὶ οἱ παλαιοὶ « Ἑκάςου ἔτους ») συνήθως λεγομένη εἰς τὰς ἑορτάς, ἢ ἄλλας περιοδικὰς πανηγύρεις, σημαίνει, Σ' εὔχομαι νὰ ζήσῃς καὶ τὸ ἐρχόμενον ἔτος, νὰ ἑορτάσῃς καὶ πάλιν τὴν παροῦσαν ἑορτήν. Οἱ παλαιοὶ ἀντὶ τούτου ἔλεγαν « Εἰς ὥρας ἱκέσθαι » (l'année prochaine). Ἐκ τούτου καὶ παροιμία ἀςεία, « Κάλεσέ τον εἰς » τὸν γάμον, νὰ σὲ εἴπῃ, Καὶ τοῦ χρόνου » ἁρμόζουσα εἰς τοὺς ἀσυλλόγιςα λαλοῦντας καὶ προφέροντας πολλάκις ἐξ ἀπροσεξίας ὅλον τὸ ἐναντίον τῆς ἐπιθυμίας των. Ἐπειδὴ οἱ γάμοι

δὲν γίνονται ἐτήσιοι, ὡς αἱ ἑορταὶ καὶ αἱ πανηγύρεις, ὁ εὐχόμενος τοὺς νεογάμους, Καὶ τοῦ χρόνου! τοὺς εὔχεται νὰ τοὺς χωρίσῃ ὁ θάνατος τὸν ἐρχόμενον χρόνον.

Λέγομεν, Καὶ τοῦ χρόνου, καὶ εἰς ἄλλους πολλούς! ὡς εἶπε καὶ ἕνας ἀπὸ τοὺς Ὁμηρίδας (Ὕμν. εἰς Διόνυσ. 12-13),

> Δὸς δ' ἡμᾶς χαίροντας ἐς ὥρας αὖτις ἱκέσθαι,
> Ἐκ δ' αὖθ' ὡράων ἐς τοὺς πολλοὺς ἐνιαυτούς.

ΧΡΟΥΣΟΜΗΛΑ ἢ ΧΡΥΣΟΜΗΛΑ. Ζ. Θιάσον.

ΧΡΥΣΟΠΛΟΥΜΙΣΤΟΣ. Ζ. Πτερνιςήριον.

ΧΡΩΤΑ, οἷον ΒΧ,

> Τὰ χρῶτα κατεφίλησεν ἡ δέσποινα τῆς δούλης.

Δὲν ἐξεύρω τί σημαίνουν Τὰ χρῶτα. Ἂν ἦτο Τὰ ἴχνη, εἶχε νόημα ὁ ςίχος· ἀλλὰ ταῦτα ὠνομάζοντο ὄχι Χρῶτα, ἀλλὰ Χνόποδα, ἤγουν Ἰχνόποδα.

ΧΥΜΙΖΩ, ὁρμῶ μὲ θυμὸν ἢ ὀργήν. Ἐχύμισε κατεπάνω μου. Τὸ αὐτὸ λέγεται καὶ ΧΥΝΟΜΑΙ (fondre sur), Ἐχύθη κατεπάνω μου.

ΧΥΣΤΡΟΝ, τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον (la partie naturelle de la femme), λέξις καταντήσασα εἰς τὸ ἄσεμνον, διότι προφέρεται μὲ κατάχρησιν ἀπὸ τοὺς ἀσέμνους· ἀλλ' ἀναγκαία νὰ ἐτυμολογηθῇ, ὡς δὲν ὤκνησεν οὐδ' ὁ σοφὸς τῆς Θεσσαλονίκης ἀρχιερεὺς, Εὐςάθιος, νὰ ἐτυμολογήσῃ τὴν ἑλληνικὴν ταυτόσημον, τὸν Κύσθον, ὡς τὸ ὀνομάζει ὁ Ἀριςοφάνης (Βατρ. 430), αἰσχρολογῶν ἐπίτηδες, διὰ νὰ κινήσῃ εἰς γέλωτα τὸν αἰσχρολόγον ὄχλον τῶν Ἀθηναίων. Ἐκ τοῦ Κύσθου, ἐπλάσθη τὸ Χύςρον, μὲ τὴν συνήθη τροπὴν τοῦ κ εἰς τὸ χ

(Ἄτακτ. Ι, σελ. 57.), καὶ τὴν σπανιωτέραν προσθήκην τοῦ ρ, κατὰ τὸ Ἄφτρα ἀπὸ τὸ Ἄφθα. Ὁ Κύσθος ἐσχηματίσθη ἀπὸ τὸ Κύω, καὶ ὄχι ὡς ἐνόμισεν ὁ Εὐστάθιος (Ἰλιάδ. δ', σελ. 468), ἀπὸ τὸ Χύω, συγχύσας ἴσως τὸν Κύσθον μὲ τὸ σήμερον διὰ τοῦ χ προφερόμενον χυδαῖον ὄνομα οὐδέτερον. Ἀλλοῦ δὲ (Ἰλιάδ. ι', σελ. 746) πάλιν λέγει ὁ αὐτὸς Εὐστάθιος « Καὶ ἡ παρὰ τῷ Κωμικῷ δὲ Κύσθου, ἢ Κύσου » λεοντῆ, ὅμοιόν τι νοεῖ.... Ὅτι δὲ τὸν Κύσθον καὶ Κύ» σον ἔλεγον, ἐλλείψει τοῦ θ, δηλοῖ καὶ ὁ Κυσολέσχης, » ὃν ἄν τις διασαφῶν, Κιναιδολόγον ἐρεῖ, κοινότερον δὲ » ἄλλως, Αἰσχροῤῥήμονα.» Ἔφερα τὴν μαρτυρίαν τοῦ Εὐσταθίου, διότι ἀπὸ τοῦτον μόνον ἔλαβεν εἰς τὸ Λεξικόν του ὁ Σνεϊδέρος καὶ τὸ Κυσολέσχης καὶ τὴν ἐξήγησιν αὐτοῦ· ἐξήγησιν ὀρθὴν, ἂν ἡ σύνθεσις ἦναι ἀληθῶς ἀπὸ τὸ Λέσχη. Ἀλλ' ἴσως ὁ Εὐστάθιος τὸ ἔλαβεν ἀπὸ γραφὴν σφαλμένην τινὸς κωμικοῦ ἢ γλωσσογράφου, εἰς τὴν ὁποίαν κρύπτετ' ἄλλο τὶ, « ὅπερ » τ' ἄῤῥητον ἄμεινον. » Τοιαῦτα ἄῤῥητα πολλὰ ἔλεγε θεατρικῶς εἰς τὸν χαίροντα ν' ἀκούῃ τὰ αἰσχρὰ δῆμον τῶν πολιτισμένων Ἀθηναίων ὁ χαίρων νὰ τὰ λέγῃ κωμικὸς Ἀριστοφάνης. Τοιοῦτος καὶ τοσοῦτος ἦτον ὁ πολιτισμὸς τῶν τότε, καὶ Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων, καὶ τοιοῦτος ἀκόμη καὶ τῶν πολιτισμένων Εὐρωπαίων πρὸ τῆς τυπογραφίας, καὶ πολλοὺς ἔτι χρόνους μετὰ τὴν τυπογραφίαν· πολιτισμὸς εἰς μὲν τοὺς Ἀθηναίους, σύγχρονος μὲ τὴν ἄκρατον Δημοκρατίαν, εἰς δὲ τοὺς Ῥωμαίους, μὲ τὴν ἄπληστον Ὀλιγαρχίαν, εἰς δὲ τοὺς νεωτέρους, μὲ τὴν ἀπόλυτον Μοναρχίαν. Ἀληθὴς πολιτισμὸς χωρὶς ἰσόνομον καὶ δικαίαν πολιτείαν εἶναι πρᾶγμ' ἀδύνατον.

ΧΥΤΟΣ (Ζ. Τζακίζω). Ἀπὸ τὸ Χέω, Χύω (fondre), ῥηματικὸν Χυτὸς (fondu). Σήμερον λέγομεν Χύνω, ὡς ἔλεγαν καὶ εἰς τὸν παρακμάζοντα Ἑλληνισμόν. Τὸ μέσ. ῥῆμ.

Χύνομαι, λαμβάνεται καὶ μεταφορ. ἀντὶ τοῦ κινοῦμαι μὲ ὁρμήν. Ζ. Χυμίζω.

ΧΩ͂ΜΑ, πληθ. Χώματα (terre ἢ poussière) οἷον, Τὸν ἔῤῥηξεν εἰς τὰ χώματα. Λέγει καὶ ὁ ποιητὴς τοῦ Β,

> Πρῶτα φιλεῖ τὰ χώματα, ἔπειτα τὸ τζαγγίν του,

περὶ τῆς εἰς τὴν πατρικὴν γῆν ἀποβάσεως λαλῶν. Καὶ τοῦτο γίνεται, ἀφοῦ ἐγεννήθησαν ἄνθρωποι εἰς τὸν κόσμον. Παρόμοια ὁ Ἀγαμέμνων, εὐθὺς ὅτ' ἐπάτησε τὴν γῆν τῆς πατρίδος του, ἐκβαίνων ἀπὸ τὸ πλοῖον (Ὀδυσσ. δ', 522), ἐφίλησε τὰ χώματα,

> Καὶ κύνει ἁπτόμενος ἣν πατρίδα· πολλὰ δ' ἀπ' αὐτοῦ
> Δάκρυα θερμὰ χέοντ', ἐπεὶ ἀσπασίως ἴδε γαῖαν.

Τόσον εἶναι φυσικὴ ἡ πρὸς τὸν τόπον τῆς γενέσεως καὶ τῆς ἀνατροφῆς ἀγάπη, ὥστε ὁ χωρὶς ἀνάγκης περιπλανώμενος ἔξω τῆς πατρίδος τρέφει τὶ κτηνῶδες πάθος εἰς τὴν ψυχήν του. 2) Χώματα, ὁ ἀπὸ ἕνα ἡγεμόνα κυριευόμενος τόπος, ἡ ἐπικράτεια (états, terres), οἷον Εἰς τὰ χώματα τῆς Περσίας, τῆς Ἰνδίας. κ. τ. λ.

ΧΩΝΕΎΩ. ἐνεργ. Μεταβάλλω τὴν τροφὴν εἰς χυλὸν (digérer), Χωνεύω τὸ κρέας, καὶ Χωνεύει ὁ στόμαχος τὸ κρέας. (Ζ. Ἄτακτ. Ι, σελ. 283). 2) Μεταφ. Ὑπομένω, ὑποφέρω, Δὲν ἐμπορῶ νὰ τὸν χωνεύσω. 3) Δὲν θέλω χωνεύσειν ποτὲ ὅσα με εἶπες, ἤγουν δὲν θέλω λησμονήσειν ποτὲ ὅσα κακὰ μὲ εἶπες. Οἱ παλαιοὶ ἔλεγαν Πέσσω, Πέττω, ἢ Πέπτω, ἀντὶ τοῦ Χωνεύω· τὸ δὲ Χωνεύω ἐσήμαινεν εἰς ἐκείνους, Ἀναλύω διὰ τοῦ πυρὸς τὶ μὲ τὴν χώνην (creuset), καὶ ἰδιαιτέρως τὰ μέταλλα (fondre). Καὶ ἐπειδὴ ἡ πέψις τῶν βρωμάτων, ἡ γινομένη εἰς τὸν στόμαχον, ὁμοιάζει τὴν ἀνάλυσιν, εὐλόγως τὸ Χωνεύω σημαίνει τὸ Πέττω. Διὰ τοῦτο ὠνόμασαν τινὲς ἀνατομικοὶ καὶ Χώνην (κοιν. Χωνίον) τὸν Οἰσοφάγον

(gosier), κινηθέντες ἀπὸ τὸν Ἱπποκράτην, ὅςις πρῶτος παρετήρησε (Περὶ καρδ. σελ. 289) τὴν ἀναλογίαν τοῦ μέρους τούτου μὲ τὸ Χωνίον· « Ὁ γὰρ ςόμαχος ὁκοῖον χῶνος, καὶ ἐκδέχεται » τὸ πλῆθος, καὶ ἅσσα προσαιρούμεθα. »

ΧΩΝΊΟΝ (entonnoir), Ζ. Χωνεύω.

ΧΩΡΊΖΩ (séparer). Ζ. Ἐντάμα.

ΧΩΡῚΣ (sans), συντάσσεται μὲ γενικήν. Ζ. Δίχα, καὶ Ἔμποδον.

Ψ.

Ψ ςοιχεῖον ἀντὶ τοῦ σ̄ (Ἴδ. Ἄτακτ. I, σελ. 217 καὶ 267). — τοῦ φθ (Αὐτόθ. σελ. 49).

ΨΑΡᾺ οὐδετ. καὶ πληθυντ. ὄνομα νήσου (Psara), πλησίον τῆς Χίου. Ἀπὸ τὸν Στράβωνα (Γεωγραφ. σελ. 645) ὀνομάζεται, Τὰ Ψύρα, ἀπὸ τὸν Βυζάντιον Στέφανον, ἑνικ. καὶ θηλυκ. Ἡ Ψύρα, καὶ ἀπὸ τὸν Ὅμηρον (Ὀδυσσ. γ', 171) Ἡ Ψυρίη. Εἰς τὸν Φώτιον ἐμεταβάλθη ἀπὸ τοὺς ἀντιγραφέας τὄνομα εἰς αἴνιγμα, « ΨΥ͂ΡΑΝΙΣ, ἼΔΙΟΝ μικρὸν » τοῦ ὁποίου ἡ λύσις δὲν εἶναι δύσκολος, ΨΥ͂ΡΑ, ΝΗΣΊΔΙΟΝ μικρόν.

ΨΑΡῸΝ, εἶδος χρώματος μεταξὺ λευκοῦ καὶ μαύρου (gris). « Ψαρὸν, ποικίλον, σποδοειδὲς » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Ἄλογον ψαρὸν, εἶναι ὁ « Ψαρὸς ἵππος » τοῦ Ἀριςοφάνους (Νεφ. 1225).

ΨΈΓΩ, κατηγορῶ, ὀνειδίζω (blâmer). Ζ. Ποῖοι.

ΨΉΚΕΙ (γρ. Ὀψίκιον). Οὕτως ἔγραφαν καὶ τὸ ῥῆμα, Ψηκεύω, ἢ Ἐψηκεύω, ἀντὶ τοῦ Ὀψικεύω, οἷον ΒΧ,

> Ὁ γέρων, ὡς ἐγρίκησε τὰ ἔκλαμπρα μανδάτα,
> Ἀπὸ τοῦ θρόνου του πηδᾷ, τοὺς ἄρχοντας συνάγει,
> Καὶ ψήκει μέγα θαυμαςὸν ἐποίκασιν ἐτότες·
> Μεγάλως τὸν ἐδέχθησαν μετὰ χαρᾶς οἱ πάντες.

Καὶ κατωτέρω, εἰς τὴν αὐτὴν σελίδα, ὁ αὐτὸς,

Γυναῖκες τὴν ἐψήκευσαν ἀρχόντισσες μεγάλες,
Μεγάλως ἐσυντρόφευσαν, ἐψήκευσαν ἐνδόξως.

Καὶ ἄλλος, ΘΡ,

Καὶ νὰ ταῖς ἐψηκεύουσιν οἱ δοῦλοι καὶ βαγίτζες,
Οἱ ἄνδρες των νὰ πᾶν ἐμπρὸς, πίσω των οἱ μανίτζες.

Καὶ τρίτος Β,

Καὶ παλικάρια καλὰ διαλεκτὰ τοὺς δίδει,
Καὶ νὰ τοὺς ἐψηκεύουσιν, ὡς ἔθος, κατ' ἀξίαν.

Καὶ τέταρτος ΣΣ,

Καὶ οἱ ἄλλες νὰ ψηκεύσουσι τὴν κεράν τὴν πριόραν.

(Ζ. Ἐψηκεύω. Ἴδ. καὶ Ἄτακτ. Ι, σελ. 279).

Βαγίτζα, ἡ σήμερον λεγομένη Παραμάνα (Ἑλλην. Τροφὸς), ὑποκοριστικὸν τοῦ Βάγια, ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Balia (nourrice). Ἴδε καὶ Σράβωνα (Γεωγραφ. τόμ. III, σελ. 344, Ἑλλην. ἐκδ.).

Μανίτζα (Ἑλλην. Μανάριον), ὑποκοριστικὸν τοῦ Μάνα.

Πριόρα σημαίνει Ἡγουμένισσαν ἢ Ὑφηγουμένισσαν. Κερὰ Πριόρα (Madame la prieure).

ΨΗΛΟΚΟΠΩ. (Ζ. Εὐγατίζω). Ἴσως ἀπὸ τὸ Ὑψηλοκοπῶ, καυχῶμαι (se vanter). Ἐνδέχεται δὲ καὶ νὰ ἐσφαλῇ ἡ γραφὴ, ἀντὶ τοῦ Ψιλοκοπῶ, τὸ ὁποῖον σημαίνει Λεπτολογῶ.

ΨΗΡΑ (pou). Ζ. Ἄτζαλος, καὶ Δακάνω. Ἴδε καὶ Ἄτακτ. Ι, σελ. 48-49.

ΨΗΦΩ (faire cas, estimer) οἷον ΘΚ,

Διὰ τὴν ὑποταγὴν τὴν φοβερὰν θάνατον οὐ ψηφοῦσιν.
Καὶ ἂν σκοτώσουν χριστιανοὺς, ἁγιάζουσιν, ὡς λέγουν·
Καὶ ἂν τοὺς σκοτώσουν πάλιν δὲ, εὑρίσκουνται νἀγιάζουν.

Λέγεται καὶ Ψηφίζω εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν (Ζ. Κρατη-κτικὸς, καὶ Στάμενα). Ὁ ποιητὴς ἐκφράζει τὸ φονικὸν ἦθος τῶν Τούρκων, καὶ τὸ ἐκφράζει, ἐδῶ κἂν, καὶ ποιητικῶς καὶ κωμικῶς· Ἂν φονεύσωσι (λέγει) χριστιανοὺς, λογίζονται ἅγιοι· ἂν φονευθῶσιν ἀπὸ χριστιανοὺς, εὑρίσκονται πάλιν ἅγιοι·

Ψηχαλίζει, ῥῆμα ἀπρόσωπ. Πιτυλίζει, βρέχει λεπτὴν βρο-χὴν (bruiner), ἀπὸ τὸ Ψ ε κ ά ζ ω.

—— Τότ' ἢ βροντῶμεν, ἢ ψεκάζομεν,

λέγει ὁ Κωμικὸς (Ἀριστοφ. Νεφελ. 580).

ΨΊΔΙ (Ψίδιον) ΨΙΔΙΑΖΩ. Ζ. Ἀψίδιον.

ΨΙΛΟΚΟΠΩ͂. Ζ. Ψηλοκοπῶ.

ΨΊΛΟΣ (γρ. ψύλλος). Ζ. Δακάνω, καὶ Ψύλλος.

Ψιλὸς (subtil, fin), κυρίως καὶ μεταφορικῶς (Ζ. Ὀχρὰ, καὶ Ἄτακτ. Ι, σελ. 319).

ΨΊΧΑ. (Ἴδε Ἄτακτ. Ι, σελ. 62, καὶ 287).

ΨΟΦΩ͂, ἀντὶ τοῦ Ἀποθνήσκω. Ζ. Ἀφ' οὗ, Ἐκδέχομαι, καὶ Χαύτης. Ἴδε καὶ Ἄτακτ. Ι, σελ. 265.

ΨΥ͂ΛΛΟΣ, ἀρσενικῶς σήμερον, τῶν παλαιῶν ἡ Ψύλλα (puce). Δὲν ἠλλάξαμεν ἡμεῖς τὸ γένος· εἶναι σχεδὸν δύο χιλιάδες καὶ ἑκατὸν ἔτη ἀποῦ εἶπαν οἱ Ἑβδομήκοντα (Α. Βασιλ. κδʹ, 15), « Ὀπίσω κυνὸς τεθνηκότος, καὶ ὀπίσω ψύλλου ἑνός. » Μετὰ τετρακόσια πεντήκοντα ἔτη ἀπέκει, ἐφώναζεν ὁ Φρύνιχος, « Ψύλλος, βάρβαρον· ἡ δὲ ψύλλα, δόκιμον, ὅτι καὶ ἀρχαῖον. » Ἀλλὰ διὰ τί βάρβαρον, ἐπειδὴ καὶ ὁ πεντακόσια σχεδὸν ἔτη πρὸ Χριστοῦ ἀκμάσας Ἐπίχαρμος εἶπε καὶ αὐτὸς, Ψ ύ λ λ ο ς καὶ ὄχι Ψ ύ λ λ α; (Ἴδ. Σουΐδ. λέξ. Ψύλλα).

ΨΥΧΉ. Ψ υ χ ή μ ο υ (mon ame), ἐρωτικὴ πρόσρησις ἐραστοῦ πρὸς ἐρωμένην, ἢ ταύτης πρὸς ἐκεῖνον, ἢ καὶ φίλου πρὸς φίλον, ὡς καὶ τὸ Φ ῶ ς μ ο υ (ma lumière), Π α ρ η γ ο ρ ί α

μου (ma consolation), Ὀ*μμάτιά μου* (mes yeux), *οἷον* ΣΦ,

> Καὶ κεῖνος λέγει την εἰς μίαν, ἦντά χης, συνοδιά μου,
> Φῶς μου, ψυχή μου, ὀμμάτιά μου, γλυκοπαρηγοριά μου,

ἀκόμη καὶ σήμερον συνήθη, ὡς καὶ εἰς τοὺς παλαιοὺς Ἕλληνας. Οὕτως ἑταῖρα τὶς δολία ἔλεγε πρὸς τὸν ἀπατημένον αὐτῆς ἐραςὴν (παρ' Ἀθην. XIII, σελ. 579) « Μηθέν σοι, ψυχὴ, » μελέτω » Μή σε μέλει, ψυχή μου, τίποτε. Καὶ περὶ τῶν τοιούτων ὀνειδίζει καὶ τὰς ἀσελγεῖς τῆς Ῥώμης γυναῖκας ὁ Ἰουβενάλιος (Satir. VI, 193-195), ὄχι μόνον διότι τὰ ἐμεταχειρίζοντο καὶ αὐτὰ τὰ γραΐδια πρὸς τοὺς ἐραςὰς, ἀλλ' ὅτι καὶ εἰς Ἑλληνικὴν ἀκόμη γλῶσσαν, ὡς Ἑλλήνων μαθήματα :

> —————— Non est hic sermo pudicus
> In vetula, quoties lascivum intervenit illud
> ΖΩΗ ΚΑΙ ΨΥΧΗ : modo sub lodice relictis
> Uteris in turba, ——————

Ἀλλὰ δὲν ἦτο χρεία νὰ μάθωσιν ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας οἱ Ῥωμαῖοι τὰ τοιαῦτα, εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Ἰουβεναλίου (καὶ τρεῖς ἑκατονταετηρίδας ἀρχήτερα) μάλιςα, ὅτε κατεστάθησαν ἱκανοὶ νὰ διδάξωσι, κ' ἐδίδαξαν, τοὺς διδασκάλους των πολὺ πλειότερα καὶ αἰσχρότερα ὅσων ἔμαθαν, ὡς τὸ ἐσημείωσεν ὁ φιλόπατρις Πλούταρχος (Μαρκ. Κάτ. § 20, σελ. 293), « Παρ' Ἑλλήνων » τὸ γυμνοῦσθαι μαθόντες, αὐτοὶ πάλιν τοῦ καὶ μετὰ γυναικῶν » τοῦτο πράσσειν ἀναπεπλήκασι τοὺς Ἕλληνας. » Ζ. Φῶς.

ΨΥΧΟΥΛΑ. Ζ. Πιάνω.

ΨΥΧΡᾺ, ἐπίῤῥ. Ζ. Κακά.

ΨΩΜΊΝ. Ζ. Καμπανός.

ΨΏΡΑ (gale). Ζ. Μανιόρδος.

Ω.

Ω (τελευταῖον γράμμα τοῦ Ἀλφαβήτου) ἀφαιρεῖται καταρχὰς τῶν λέξεων (Ἄτακτ. I, σελ. 148). — συγκόπτεται κατὰ μέσον, οἷον Θωρῶ, ἀντὶ τοῦ Θεωρῶ, Χρωστῶ, ἀντὶ τοῦ Χρεωςῶ.

ΩΝ συλλαβὴ, πλεονάζουσα εἰς τὸ τέλος τῶν λέξεων. Ζ. Αἴ.

ὩΡΑ. Εἰς τὴν ὥραν, Ἑλλην. Αὐθωρὸν (sur l'heure), οἷον ΘΚ,

> Μόνον νὰ δοῦσιν χριςιανοὺς Αὐθέντας εἰς τὸν κάμπον,
> Ὅλοι ςὴν ὥραν προσκυνοῦν οἱ χριςιανοὶ τῆς δύσις.

Καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς,

> Τῆς δύσις οἱ χριςιανοὶ εἰς μίαν νὰ προσκυνήσουν.

ἡ φράσις, Εἰς μίαν, εἶναι ἐλλειπτικὴ, ἀντὶ τοῦ, Εἰς μίαν ὥραν. Εὑρίσκεται καὶ χωρὶς τὴν πρόθεσιν, οἷον ΘΚ,

> Τὴν ὥραν ἔνε ςὸν ςαυρὸν τὰ χέριά των δεμένα.

Ἄλλος δὲ, εἰς γενικὴν συνταγμένην μὲ τὴν Κατὰ πρόθεσιν, οἷον Β,

> Τότε προσφέρει μάρτυρας πλαςοὺς κατὰ τῆς ὥρας.

(Ζ. Ἀλλάσσω).

Εἰς τὴν ὥραν, σημαίνει ἀκόμη εἰς τὸν πρέποντα καιρὸν Ἑλλην. Εἰς δέον ἢ Ἐν δέοντι (à propos). Λέγεται καὶ Εἰς καλὴν ὥραν (dans un temps opportun), καὶ, Κάθε πρᾶγμα ἔχει τὴν ὥραν του, καὶ, Δὲν εἶν' ὥρα τώρα (ce n'est pas le moment). Καὶ τοῦτο ἐσήμαινεν ὅςις εἶπε (παρ' Ἀθην. VII, σελ. 281),

> Ὥρη ἐρᾶν, ὥρη δὲ γαμεῖν, ὥρη δὲ πεπαῦσθαι,

κατὰ τὸ ἀνώτέρω (σελ. 164) « Καιρὸς παντὶ πράγματι. »

Ὥρα καλή! χαιρετισμὸς συνήθης, ταυτόσημος τοῦ Καλὴ ἡμέρα (bon jour).

Κακὴ ὥρα νὰ τὸν εὕρῃ! λέγουν οἱ καταρώμενοι συμφορὰς καὶ δυςυχίας κατά τινος.

ὩΣ, χρονικὸν ἐπίῤῥημα (dès que, aussitôt que). Ζ. Κεντῶ, καὶ Μόναυτα. 2) Σύνδεσμος πλεοναςικὸς, Ὡς διὰ νὰ (afin que). Ζ. Περιλαμπάνω, Πηδῶ, καὶ Ἄτακτ. Ι, σελ. 168.

ὯΣΤΕ ΝΑ, ἕωσοῦ νὰ (jusqu'à ce que). Ζ. Ἐγρήγορα.

ὨΦΕΛΩ. Ζ. Πέρπυρα.

Ὤ́ΦΟΥ! Ζ. τὴν ΟΥ δίφθογγον.

ΕΠΙΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΚΑΙ ΠΡΟΣΘΗΚΑΙ.

Α ΣΤΟΙΧΕΪΟΝ, *ἀντὶ τοῦ* Υ. *Ζήτ. σελ.* 52 *καὶ* 367.

ἈΒΒΑ͂Σ. Ζ. *Ἄμμα, σελ.* 400.

ἈΓΚΙΝΑ͂ΡΑ (*σελ.* 9). Ζ. *Κινάρα, σελ.* 191.

ἌΔΕΙΑ (*σελ.* 14). 2) *συγχώρησις* (permission), *οἷον, Μ' ἔδωκε τὴν ἄδειαν, Μὲ τίνος ἄδειαν τὸ ἔκαμες;* 3) *εὐκαιρία* (loisir), *Δὲν ἔχω τώρα τὴν ἄδειαν.*

ἈΔΕΙΑ͂ΖΩ. ἌΔΕΙΟΣ. Ζ. *σελ.* 250-251.

ἈΔΡΑ͂ΚΤΙΟΝ (*σελ.* 15). Ζ. *καὶ σελ.* 111.

ΑΖΩ (*εἰς*) *ῥήματα*. Ζ. *Ῥάσσω, σελ.* 317.

ΑΙΝΩ (*εἰς*) *ῥήματα*. Ζ. *Μαθαίνω, σελ.* 230.

ἈΛΕΥΡΙ͂Α. Ζ. *Κουρκούτιον, σελ.* 207.

ἈΛΕΥΡΩΜΕ͂ΝΟΣ (*σελ.* 29). *Εἰς τὴν μεταφορικὴν σημασίαν, ἀντὶ τοῦ Ἀλευρωμένος, οἱ Χῖοι λέγουν Καπνισμένος.*

ἈΛΙΧΑ͂ΝΗ (*σελ.* 30). *Δὲν ἤθελα ἀπορήσειν περὶ τῆς ὀνομασίας τοῦ Κυπρίνου μύρου ἢ ἐλαίου, ἂν ἐνθυμούμην ἐγκαίρως τὸν Ἀθήναιον* (XV, *σελ.* 688) « *Κύπρινον δὲ προ-* » *κέκριται τὸ ἐν Αἰγύπτῳ· δευτερεῦον δ' ἐςὶ τὸ Κυπριακὸν,* » *καὶ τὸ ἐν Φοινίκῃ, καὶ ταύτης τὸ ἀπὸ Σιδῶνος.* » *Ὅθεν γίνεται φανερὸν, ὅτι τὸ ἐπίθετον Κύπρινον ἐσήμαινε τὸ*

ἔλαιον ἢ μύρον, τὸ ἀπὸ τὸ φυτὸν ὀνομαζόμενον Κύπρου (Ἑβρ. Κόφερ.). Τούτου δὲ, τὸ μὲν κατασκευαζόμενον εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὠνομάζετο Κύπρινον Αἰγύπτιον (ὡς καὶ τὸ εἰς τὴν Σιδῶνα, Κύπρινον Σιδόνιον)· τὸ δὲ εἰς τὴν Κύπρον νῆσον, Κύπρινον Κυπριακόν. Ὁ Τραλλιανὸς Ἀλέξανδρος (III, 3, σελ. 184) τὸ ὀνομάζει συνθέτως καὶ χωρὶς τόπου διάκρισιν, Κυπρινέλαιον.

ἈΛΛΗΛΟΓΩ͂ (σελ. 32). Ὁ τρίτος στίχος,

Μὴ κρύψῃς, τοῦτὸ μὴ ἀρνηθῇς, μὴ τὸ ἀλληλογήσῃς,

εἶναι, νομίζω, κακὴ γραφὴ, ἀντὶ τοῦ,

Μὴ κρύψῃς τού το, μὴ ἀρνηθῇς, μὴ τὸ ἀλληλογήσῃς,

ἤγουν, ὡς συντάσσομεν σήμερον, Μή του τὸ κρύψῃς, μὴ τὸ κρύψῃς ἀπὸ τὸν δανείσαντα, ἢ ἐμπιστευθέντα αὐτὸ εἰς ἐσέ.

ἊΛΟΓΟΝ (σελ. 34). Ζ. Πεζούρα, σελ. 291.

ἊΜΜΙΑ (σελ. 41). Οἱ δὲ παλαιοὶ ἐσήμαιναν ἄλλο διὰ τοῦ ὀνόματος τούτου, κατὰ τὸν Ἡσύχιον, « Ἄμμια, μήτηρ, τροφός » ὡς καὶ « Ἀμμὰς, ἡ τροφὸς Ἀρτέμιδος, καὶ ἡ μήτηρ κ. τ. λ. » Amita ὠνομάζετο ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους ἡ πρὸς πατρὸς θεία. Εἰς δὲ τοὺς Γραικορωμαίους ἡ Ἄμμα, ἢ Ἀμμὰς, ἦτον ἐπίθετον τιμητικὸν Καλογραίας (Abbesse), ὡς τοῦ Καλογήρου τὸ Ἀββᾶς (Abbé). Ἴδε Δουκάγγ. σελ. 61. Καὶ τῆς Ἀμμᾶς (ἢ Ἀμμάδος), ὡς καὶ τοῦ Ἀββᾶ, τὰ γενέθλια εἶναι Ἀσιανά. Ἂβ (אָב) ὀνομάζεται ἑβραϊςὶ ὁ πατὴρ, καὶ Ἒμ (אֵם) ἡ μήτηρ.

ἈΜΦΟΤΈΡΩΣ. Ζ. Φαφλατίζω.

ἈΝΑΜΕΤΑΞΎ ΤΩΝ, ἢ Ἀνάμεσά των (entre eux)

εἶναι τὸ « Μετὰ σφίσι » τοῦ Ὁμήρου (Ἰλιάδ. κ', 311). Λέγομεν καὶ ὀνομαστικῶς, Εἰς τοῦτο τὸ ἀναμεταξὺ (sur ces entrefaites).

ἈΝΕΜΟΣΤΡΌΒΙΛΟΣ· Ζ. Φουρτοῦνα.

ἈΝΤΑΠΟΚΡΙΤΉΣ. Ζ. Διεπιστολεὺς, σελ. 407.

ἈΝΥΦΆΝΤΗΣ. ἈΝΥΦΆΝΤΡΙΑ. Ζ. σελ. 368.

ἈΞΥΠΌΛΥΤΟΣ. Ζ. Ἐξυπόλυτος.

ἈΠΑΡΈΜΦΑΤΑ, Ζ. Διάβαν, σελ. 106.

ἈΠΕΣΤΑΛΜΈΝΟΣ. Ζ. Διεπιστολεύς.

ἈΠΌ, πρόθ. Ζ. Ἐκ.

ἈΠΌΚΤΕΝΟΝ. Ζ. Κτένιον.

ἈΠΟΜΟΝΉ. Ζ. Ὑπομονή.

ἈΠΟΠΛΗΞΊΑ. Ζ. Γούσουρας.

ἈΠΟΤΑΥΡΊΖΟΜΑΙ. Ζ. Κορδίζομαι, σελ. 202, καὶ Τραυΐζω, σελ. 356.

ἈΡΆΧΝΗ. Ζ. σελ. 368.

ἈΡΒΕΛΊΖΩ. Διὰ τῆς μνήμης (ὡς καὶ τοῦ σώματος) τὸ γῆρας, ἠπόρησα περὶ τῆς λέξεως (Ἄτακτ. τόμ. Ι, σελ. 221), μ' ὅλον ὅτι εἰς τὸ Σομαυεριανόν μου ἀντίτυπον, εἶχα εἰς αὐτὴν σημειωμένα τοῦ Νικάνδρου τὰ Θηριακά. Ἀλλ' ἡ ἀπὸ πολλὰς ἄλλας σημειώσεις καταμαύρισις τοῦ περιθωρίου μ' ἐμπόδισε νὰ ἐξανοίξω τὴν μόνην ἀναγκαίαν εἰς τὸ προκείμενον σημείωσιν. Ὁ σχολιαστὴς τοῦ Νικάνδρου, ἐξηγῶν τὸ μέρος τοῦτο (Θηριακ. 422),

> Οἷον ὅτε πλαδόωντα περὶ σκῦλα καὶ δέρη ἵππων
> Γναπτόμενοι μυδόωσιν ὑπ' ἀρβήλοισι λάθαργοι,

λέγει, « Ἄρβηλοι δὲ λέγονται τὰ κυκλοτερῆ σιδήρια, οἷς οἱ » σκυτοτόμοι τέμνουσι καὶ ξύουσι τὰ δέρματα. » Μαρτυρεῖ τὴν ἐξήγησιν καὶ ἡ προστεθεῖσα ἀπὸ τὸν Σνεϊδέρον (Νικ. Θηρ. σελ. 142) γλῶσσα τοῦ Ἡσυχίου, « Ἀνάρβηλα, τὰ μὴ ἐξεσμένα

» δέρματα· ἄρβηλοι γὰρ τὰ σμιλία. » Δὲν μένει λοιπὸν ἀμφιβολία ὅτι τὸ Ἀρβελίζω παράγεται ἀπὸ τὸ Ἄρβηλον, καὶ ἐσήμαινε κυρίως τὸ Κόπτω μὲ Ἄρβηλον, ἔπειτα καὶ τὸ ἁπλῶς Κόπτω ἢ Κατακόπτω.

ἈΡΈΝΤΑ. Ζ. Ῥέντα.

ἈΣΚΆΘΑΡΟΣ. Ζ. Σκάθαρος.

ἈΣΚΑΝΤΖΌΧΟΙΡΟΣ. Ἐχῖνος (hérisson) ὠνομάζετο ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς, καὶ μὲ τὸ ἐπίθετον, Ἐχῖνος χερσαῖος, εἰς διάκρισιν τοῦ Θαλασσίου ἐχίνου (oursin), τοῦ χυδ. λεγομένου Ἀχινοῦ. Ἀπὸ τοὺς μεταγενεστέρους ὠνομάσθη ὁ χερσαῖος, Ἀκανθίων, καὶ τέλος Ἀκανθόχοιρος, ὅθεν ἡ χυδαιότης ἔπλασε τὸν Ἀσκαντζόχοιρον, ἢ Σκαντζόχοιρον. Λέγει ὁ Ἡσύχιος, « Ἐχῖνος... ζῶον θαλάσ-
» σιον ἐδώδιμον... καὶ οἱ ἀκανθόχοιροι. »

ἈΤΖΈΜΗΣ ἢ ἈΝΤΖΈΜΗΣ (Ζ. Τὴν ΤΣ συλλαβήν). Τὸ πληθυντ. Ἀτζέμιδες, (οἱ Πέρσαι), πιθανὸν ὅτι ἀπὸ τὸ Ἀχαιμενίδαι, ὡς ἔκριναν τινές. Οἱ Ἀχαιμενίδαι ἦτο γένος ἀρχαῖον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐκατάγοντο οἱ βασιλεῖς τῆς Περσίας, κατὰ τὸν Ἡρόδοτον (I, 125), « Ἐν τοῖσι καὶ Ἀχαι-
» μενίδαι εἰσὶ φρήτρη, ἔνθεν οἱ βασιλέες οἱ Περσεῖδαι γεγόνασι. »

ἈΤΣΊΔΑ. Ζ. τὴν ἀρχὴν τοῦ ΤΣ.

ΑΫ́ΤΗΝ. Ζ. σελ. 385.

ἈΦΟΫ́. Ζ. σελ. 75.

ἈΧΙΝΌΣ. Ζ. Ἀσκαντζόχοιρος.

ΒΙΖΊΟΝ (γρ. Βυζίον). Ζ. σελ. 88, καὶ Τραχήλιον.

ΒΊΖΙΤΑ. Ζ. σελ. 99.

ΒΛΈΠΩ (σελ. 82). Εἰς τὸ, «5) Βλέπει τὸ φῶς, ἀντὶ » τοῦ ζῇ » πρόσθες τοῦ Εὐριπίδου (Ἑκ. 668) τὴν ῥῆσιν,

Δέσποιν', ὄλωλας, κοὐκέτ' εἶ βλέπουσα φῶς.

Τὸ ἐμεταχειρίζοντο ἔτι καὶ ἐλλειπτικῶς, οἷον (Αὐτ. αὐτόθ. 311),

> Οὐκοῦν τόδ' αἰσχρὸν, εἰ ΒΛΕΠΟΝΤΙ μὲν φίλῳ
> Χρώμεσθ', ἐπεὶ δ' ὄλωλε, μὴ χρώμεσθ' ἔτι,

ἀντὶ τοῦ ΖΩΝΤΙ. Ἡμεῖς δὲ συνάπτοντες καὶ τὰ δύο, λέγομεν πολλάκις, Ἕως ζῶ καὶ βλέπω. Τὸ βλέπω προφέρεται εἰς τινὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος καὶ διὰ τοῦ γ, Γλέπω, ὡς καὶ οἱ Δωριεῖς ἔλεγαν Γλέφαρα τὰ Βλέφαρα.

ΓΑΔΑΡΟΣ (σελ. 88). Τὄνομα ἐτυμολογήθη ἀλλοῦ (εἰς τοὺς Βίους Πλουτάρχ. Μέρ. 3, σελ. οδ'-οθ').

ΓΑΔΟΣ. Ζ. Κάδος, σελ. 162 καὶ 412.

ΓΛΑΣΤΡΑ (Ζ. τὰς εἰς τοὺς Β. Πλουτάρχ. σημειώσεις Μέρ. 2, σελ. 365). Οὕτω γράφει τὴν λέξιν ὁ Σομαυέρας, ὡς προφέρεται σήμερον, μὲ πλεονασμὸν τοῦ λ. Ὀρθότερον οἱ Γραικορωμαῖοι τὴν ὠνόμαζαν Γάστρα (Δουκάγγ. σελ 238), ἀπὸ τὴν αἰτιατικὴν Γαστέρα κατὰ συγκοπὴν (ὡς τὸ Θύγατρα, ἀπὸ τὸ Θυγατέρα), καὶ ἐσήμαιναν ἀγγεῖα μικρὰ, ὡς Βωκάλια, Ἐλαδικὰ, Ῥωγία, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Ἀλλ' ἓν ἀπὸ ταῦτα ὀνομάζεται χωρὶς τὸ λ καὶ χωρὶς συγκοπὴν, Γαστέρα, κατὰ τὸν αὐτὸν Σομαυέραν, « Γαστέρα, ἡ. Vaso da vino di » mezza oca » καὶ « Γαστεροποῦλα Vasetto da vino » meno di mezza oca. »

Γλάστραν δὲ (μὲ τὸ λ), ὀνομάζομεν σήμερον τὸ πήλινον ἀγγεῖον, μικρὸν ἢ μέγα, χρήσιμον εἰς ἐμφύτευσιν φυταρίων ἀνθοφόρων (pot à fleurs), τὸ ὁποῖον ἡ σημερινὴ Σικελικὴ τῶν Ἰταλῶν διάλεκτος ὀνομάζει Γράσταν (grasta). Ἡ ὁμωνυμία μὲ τὸ Γαστὴρ (ἡ κοιλία) ἐγεννήθη ἀπὸ τοῦτο, ὅτι τὸ ἀγγεῖον λαμβάνεται ἢ ἀπὸ συντριμμένου πίθου ἢ σταμνίου τὸ μεσόθεν πρὸς τὰ κάτω μέρος, τὸ φαρδύτερον, καὶ ἀκολούθως ἐμφανίζον

γαςρὸς σχῆμα, ἢ πλάσσετ' ἐπίτηδες ὁμοιόσχημον ἀπὸ τὸν κεραμέα, διὰ νὰ χωρῇ ὅσον ἀρκεῖ εἰς τὴν βλάςησιν τῶν φυταρίων χῶμα. (Ἴδ. καὶ Βίους Πλουτάρχ. μέρ. II, σελ. 365). Λέγει ὁ Σουΐδας, « Ἀρδάνιον, κεράμιον, γάςρα, ὅθεν τὰ θρέμματα » πίνει· καὶ εἴρηται παρὰ τὸ Ἄρδειν. Ἐτίθετο δὲ καὶ πρὸ τῆς » θύρας τῶν τετελευτηκότων, τοῖς εἰσιοῦσι καὶ ἐξιοῦσιν, ἵνα » περιῤῥαίνωνται, κ. τ. λ. » Τὰ αὐτὰ σχεδὸν καὶ ὁ Ἡσύχιος, « Ὄςρακον, ὁπότε τις ἀποθάνοι, γάστραν πρὸ τῶν θυρῶν » ἐτίθεσαν, ἐξ ἄλλης οἰκίας λαμβάνοντες καὶ πληροῦντες ὕδα- » τος. » Ἓν ἀπὸ τὰ ἔθιμα τῶν προγόνων μας ἦτο καὶ τοῦτο, ὅτε τις ἀπέθνησκε, νὰ τὸν πλύνωσι πρῶτον, καὶ νὰ τὸν ἀλείφωσιν ἔπειτα μὲ ἔλαιον, ὡς τὸ μαρτυρεῖ καὶ ὁ Ποιητὴς περὶ τοῦ νεκροῦ Πατρόκλου (Ἰλιάδ. σ', 348),

> Γάςρην μὲν τρίποδος πῦρ ἄμφεπε, θέρμετο δ' ὕδωρ.
> Αὐτὰρ ἐπειδὴ ζέσσεν ὕδωρ ἐνὶ ἤνοπι χαλκῷ,
> Καὶ τότε δὴ λοῦσάν τε, καὶ ἤλειψαν λίπ' ἐλαίῳ.

Ὅπου σημείωσε, ὅτι Γάςρην (Γλάςραν) ἀκόμη ὀνομάζει ὁ Ὅμηρος καὶ τὸ χάλκινον ἀγγεῖον. Μετὰ τὴν πλύσιν καὶ ἄλειψιν ταύτην, ἔθεταν τὸν νεκρὸν εἰς τὴν θύραν μὲ τοὺς πόδας ἔξω στραμμένους πρὸς τὴν ὁδὸν, ὡς λέγει πάλιν ὁ αὐτὸς ποιητὴς περὶ τοῦ αὐτοῦ Πατρόκλου (Ἰλιάδ. τ', 212),

> Κεῖται, ἀνὰ πρόθυρον τετραμμένος,

καὶ ὡς τὸ ἐξηγεῖ ὁ Ἡσύχιος, « Δι' ἐκ θυρῶν' τοὺς νεκροὺς » οὕτω φασὶν ἑδράζεσθαι, ἔξω τοὺς πόδας ἔχοντας, πρὸς » τὰς αὐλείους θύρας. » Καὶ πλησίον τοῦ νεκροῦ ἐβάλλετο ἡ Γάςρα (ἢ τὸ αὐτὸ ἀγγεῖον, ὅπου εἶχε θερμανθῆν καὶ τὸ νερὸν τοῦ λουτροῦ, ἢ ἄλλο, ἰδίως ὀνομαζόμενον Ἀρδάνιον),

ὅθεν ἐραίνοντο οἱ ἐμβαίνοντες εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ νεκροῦ, ἢ οἱ ἐξερχόμενοι, ὡς εἶπεν ἀνωτέρω ὁ Σουΐδας. Ὁ δὲ Ἡσύχιος (κατὰ τὴν διόρθωσιν τῶν κριτικῶν) λέγει, « Ἀρδάνια, αἱ τῶν κερα-« μίων γάστραι... ταῦτα δὲ πρὸ τῆς αὐλείου θύρας ἐτίθεσαν » ὕδατος πλήρη, ἵνα, ὁπότε τὶς τελευτήσειεν, οἱ πρὸς ἐν-» ταφιασμὸν ἐξιόντες περιῤῥαίνωνται. » Τὸ ἔθιμον τοῦτο σώζεται εἰς τοὺς Χριστιανοὺς τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας· πλὴν ἡ ἀλοιφὴ τοῦ ἐλαίου γίνεται ὄχι εἰς τὸν νεκρὸν, ἀλλὰ μικρὸν προτοῦ νεκρωθῇ, καὶ νομίζεται ἓν ἀπὸ τὰ ἑπτά των μυστήρια.

ΓΛΈΠΩ. Ζ. Βλέπω, σελ. 403.

ΓΛΩΣΣΟΤΡΏΓΩ. Ζ. Τρώγω, σελ. 360.

ΓΌΝΟΣ. Ἐσημειώθη ἄλλου (εἰς τὸν Ξενοκράτ.), ποῖα ἀπὸ τὰ ὀψάρια ὠνόμαζαν οἱ παλαιοὶ Γόνον. Τώρα μανθάνω ἀπὸ φίλον, τὸν Ἰωάννην Βλαστὸν, ὅτι ἡ λέξις σώζεται καὶ εἰς τὴν σημερινὴν γλῶσσαν. Γόνον ὀνομάζουν οἱ Χῖοι τὰ ἐλάχιστα καὶ νεογνὰ ὀψάρια, οἷον σμαρίδια (Alevin, ἢ frai de smarides), καὶ ἄλλα τοιαῦτα, τρωγόμενα τηγανιστὰ, ὡς καὶ οἱ παλαιοὶ ὠνόμαζαν « Γόνον ἀπὸ τηγάνου » τὸν γόνον τῆς ἀφύης (Ἴδε τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτην σημειώσ. σελ. 54 καὶ 206). Ἀπὸ δὲ τῆς Σμαρίδος ἔπλασαν καὶ ἐπίθετον σύνθετον οἱ Χῖοι, τὸν Σμαριδοκέφαλον, οὕτω σκωπτικῶς ὀνομάζοντες τὸν ἔχοντα τόσον νοῦν, ὅσον ἔχει τὸ μικρὸν σμαρίδιον.

ΓΟΎΣΟΥΡΑΣ. Γούσουραν ὀνομάζουν σήμερον πολλοὶ, χωρὶς ἀνάγκην, ἔχοντες λέξιν παλαιὰν Ἑλληνικὴν, καὶ σχεδὸν εἰς ὅλους νοητὴν τὸ Ἀποπληξία (apoplexie). Τὸ Γούσουρας παράγεται ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Gocciola, ὑποκοριστικὸν τοῦ gotta (goutte). Gutta (guttula) ὠνομάζετο εἰς τὸν παρακμάζοντα Λατινισμὸν ἡ ἀποπληξία καὶ ἄλλα συγγενῆ ἀῤῥωστήματα. Ῥεῦμα τὴν ὠνόμασε καὶ ὁ Πλούταρχος (Τ. Κ. Φλαμιν. § VI), καὶ πρὸ αὐτοῦ ὁ Ἱπποκράτης (Ἀφορισμ.

III, 12) « Κατάῤῥουν συντόμως ἀπολλύντα. » Δαμλὰ (ςαλαγμὸν) ὁμοίως τὴν ὀνομάζουν καὶ οἱ Τοῦρκοι. Ὁ Δουκάγγιος (σελ. 263) ἐξηγεῖ τὸ Γούσουρα διὰ τοῦ Ἀρθρῖτις.

ΓΟΦΟΣ (Ζ. τὴν ἀρχὴν τοῦ Μ ςοιχείου). Γόμφον ὠνόμαζαν οἱ παλαιοὶ τὸ τῶν Γάλλων clou ἢ cheville. Γόφον (ἀφαιρέσαντες τὸ μ) ὀνομάζομεν σήμερον τὸ Ἰσχίον (hanche), διότι συνίςαται ἀπὸ τρία ὀςᾶ συναρθρωμένα ἀκινήτως, ὡς νὰ ἦσαν καρφωμένα. Δὲν ἦτον ἄγνωςος ἡ σημασία τῆς λέξεως εἰς τοὺς παλαιούς· ἓν ἀπὸ τὰ εἴδη τῆς συνδέσεως τῶν ἄρθρων ὠνομάζετο Γόμφωσις, τὴν ὁποίαν ὁ Γαληνὸς ὁρίζει « Συνάρθρωσιν κατ' ἔμπηξιν. » Λέγει καὶ ὁ Ἡσύχιος, « Γόμφοι, μῦλοι, σφῆνες, δεσμὰ, ἄρθρα κ. τ. λ. » Κατὰ τὸν Σομαυέραν, ὁ Γόφος ἢ Γόμφος ὀνομάζεται ἔτι καὶ Σταυρίον. Ἀγνοεῖ καὶ τὰ δύο ὁ Δουκάγγιος.

ΔΑΚΡΥΖΩ, ἀπὸ τὸ Δακρύω (pleurer). Ἡ προσθήκη τοῦ ζ δὲν εἶναι βάρβαρος. Παρόμοια ἔλεγαν καὶ οἱ παλαιοὶ Βλύω καὶ Βλύζω, Βρύω καὶ Βρύζω, Βύω καὶ Βύζω, ἀκόμη καὶ Πρίω καὶ Πρίζω.

ΔΕΥΤΕΡΟΔΑΚΑΝΩ. Ζ. Δακάνω, σελ. 102.

ΔΙΑΚΟΣ. Ζ. Ἔγγος, σελ. 113.

ΔΙΑΛΕΚΤΑ. Ζ. σελ. 108 καὶ 394.

ΔΙΑΛΥΖΩ, χωρίζω τὰ συμπλεγμένα ἢ συνδεμένα (démêler). Ζ. Διαλυτήριον σελ. 108. Λέγομεν καὶ Ξεδιαλύζω (Ἑλλ. Ἐκδιαλύω). 2) μεταφορικ. σαφηνίζω, ἐξηγῶ τὰ ἄπορα (expliquer, interpréter), οἷον, Ἐδιάλυσεν ἢ Ἐξεδιάλυσε τὸ ὄνειρον, τὸ αἴνιγμα. Οὕτως ὁ Λουκιανὸς (Ἀλεξ. ἢ Ψευδομ. § 49) εἶπεν « Ἐπὶ τῇ ἐξηγήσει καὶ διαλύσει » αὐτῶν » λαλῶν περὶ χρησμῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν διέφεραν ἀπὸ τὰ ὀνείρατα.

ΔΙΑΦΟΡΑΙΝΩ. Πρόσθες καὶ τοῦτον τὸν τύπον εἰς τὸ ἀνωτέρω (σελ. 109) Διαφορῶ, τὸν ὁποῖον ἐθησαύρισεν ὁ Σομαυέρας. Ζ. καὶ Φορῶ, σελ. 375.

ΔΙΕΠΙΣΤΟΛΕΥΣ. Μὲ τοῦτο τὄνομα ἑρμήνευσα ἀνωτέρω (σελ. 168) τὸ σύνηθες μάλιςα εἰς τοὺς ἐμπόρους correspondant τῶν Γάλλων, μὴν ἔχων πῶς ἄλλως νὰ τὸ ἑρμηνεύσω. Τὸ ἀπό τινας λεγόμενον Ἀνταποκριτὴς, παράγεται ἀπὸ τὸ Ἀνταποκρίνομαι· καὶ τοῦτο σημαίνει, Ἀποκρίνομαι εἰς ἐπιςολὴν, καὶ ὄχι τὶ πλέον. Τὸ Διεπιςέλλω, ἐξεναντίας, δηλοῖ Κοινολογῶ ἀμοιβαίως καὶ συνεχῶς, ἢ κἂν συνήθως, μ' ἄλλον τινὰ δι ἐπιςολῶν. Παρόμοια ὀνομάζει ὁ Πολύβιος (V, 103, § 8) Διαποςολὰς, τὰς ἀμοιβαίας ςάλσεις τῶν πρέσβεων (des ambassades réciproques), τοὺς ὁποίους ὠνόμαζαν καὶ Ἀποςόλους, ὡς ἡμεῖς ἀκόμη σήμερον τοὺς ὀνομάζομεν Ἀπεςαλμένους (envoyés), λέξιν λείπουσαν, εἰς ταύτην τὴν σημασίαν, καὶ ἀπὸ τὸν Δουκάγγιον καὶ ἀπὸ τὸν Σομαυέραν.

ΔΙΚΤΥΩΤΗ. Ζ. Σκούφια, καὶ σελ. 330.

ΔΡΑΓΟΤΖΗΣ. Ζ. σελ. 300.

ΔΡΟΜΙ (Ζ. τὴν ἀρχὴν τοῦ Ο ςοιχείου). Δὲν ἐγνώρισε τὴν λέξιν ὁ Δουκάγγιος. Ὁ Σομαυέρας τὴν ἐξηγεῖ « Δρομὶ, τὸ, » Δεμάτι, τὸ, covone. » Εἶναι λοιπὸν ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ Δράγμα (gerbe), τὸ ὑποκοριςικὸν, Δραγμίον, μεταβαλμένον εἰς τὸ Δρομίον, ὡς ἀπὸ τὸ Δραχμὴ (νομίσματος εἶδος) ἐπλάσθη τὸ Δράμιον (Drachme). Ἴσως, διὰ νὰ μὴ συγχυθῇ μὲ τοῦτο, ἔγινεν ἡ τροπὴ τοῦ ᾱ εἰς ō (Δρομίον).

ΔΩΡΟΚΟΠΙΑ, ἴσως ἔπρεπε νὰ ὀνομάζεται ἡ σπουδὴ νὰ φθείρῃ τις ἢ νὰ φθείρεται μὲ δῶρα. Ζ. Δόσια.

Ε ςοιχεῖον ἀντὶ τοῦ ῡ, οἷον Μερσίνη ἀπὸ τὸ Μυρσίνη. Ζ. τὰ λοιπὰ εἰς τὰ Ἄτακτ. τόμ. I, σελ. 384.

ΕΝΕΧΥΡΟΝ. Ζ. Ὑποθεσιάρης.

ἘΞΟΔΙΆΖΩ. Παρὰ τὴν ἀνωτέρω (σελ. 130) σημασίαν, τὸ Ἐξοδιάζω ἀπὸ τὸ Ἐξόδιον (convoi), σημαίνει καὶ τὸ συνοδεύω νεκρὸν εἰς τὴν ταφὴν (assister à un convoi, ἢ aux obsèques), οἷον ΘΡ,

Σαβανωμένοι, καὶ καλὰ ψαλμοεξοδιασμένοι,

ἤγουν μὲ ψαλμοὺς (chants) ἐξοδιασμένοι. Σεμνότερον ὅμως ἦτο, καὶ εἰς τὴν θρησκείαν οἰκειότερον, νὰ ψάλλωνται οἱ ψαλμοὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ὄχι εἰς τὸν δρόμον. (Ζ. Σάβανον).

ἘΞΥΠΌΛΥΤΟΣ, ὁ μὴ φορῶν ὑποδήματα (déchaussé), καὶ χυδ. Ἀξυπόλυτος (καὶ Ξεπόλυτος), τοῦ ὁποίου τὸ θηλυκὸν Ἀξυπόλυτη ἐσημειώθη ἀνωτέρω (σελ. 282). Ἀπὸ τὸ ῥῆμα Ἐξυπολύομαι, ἀντὶ τοῦ ὁποίου οἱ παλαιοί, μὲ μίαν πρόθεσιν, ἔλεγαν Ὑπολύομαι (se déchausser), ὡς διὰ τὸ ἐναντίον, Ὑποδέομαι (se chausser). Ἀντὶ τούτου λέγεται σήμερον βαρβάρως (κατὰ τὸν Σομαυέραν) Ποδαίνομαι, Ποδήνομαι καὶ Ὑποδαίνομαι (γρ. Ὑποδένομαι)· ἀλλὰ διὰ μόνην τὴν ὑπόδησιν τῶν ὑποδημάτων τῶν ὀνομαζομένων Τσαγγίων (Ἴδ. Ἄτακτ. τόμ. I, σελ. 92).

ἘΞΩΝΟΎ. Ζ. Νοῦς, σελ. 261.

ἘΠΙΝΌΜΙΟΝ. Ζ. Πινόμιν, σελ. 300.

ἘΠΊΟΡΚΟΣ. Ζ. Ἀφίορκος, σελ. 74.

ἜΡΧΟΜΑΙ (σελ. 132). Πρόσθες τὰς ἑξῆς φράσεις. Μοῦ ἔρχεται (ἐλλειπτικῶς) καὶ Μοῦ ἔρχεται εἰς τὸν νοῦν (ἐντελῶς), ἤγουν ἐπιθυμῶ, μελετῶ (il me vient une pensée) νὰ πράξω τοῦτο ἢ ἐκεῖνο. Παρόμοια εἶπεν ὁ Θέογνις (643),

Βουλεύου δὶς καὶ τρὶς ὅ τοι κ' ἐπὶ τὸν νόον ἔλθῃ.

Ὡσαύτως λέγομεν καὶ Μοῦ ἔρχεται νὰ γελάσω (avoir

envie de rire), ὡς ἔλεγαν οἱ παλαιοὶ « Ἔπεισί μοι γελᾷν. » 2) Μοῦ χρεωςεῖται, μέλλω νὰ λάβω (il m'est dû), οἷον, Δέν μ' ἐπλήρωσες παρὰ τὸ κεφάλαιον· μοῦ ἔρχετ' ἀκόμη τὸ διάφορον. Εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν εἶπε καὶ ὁ Σοφοκλῆς (Ἀντιγ. 197),

Ἃ τοῖς ἀρίςοις ἔρχεται κάτω νεκροῖς,

ὅπου τὸ Ἔρχεται σημαίνει ὀφείλεται, ἢ καὶ προσήκει, σύνθετον ἀπὸ τὸ Ἥκω καὶ τὴν πρόθεσιν, καὶ ἀκολούθως συνώνυμον τοῦ Προσέρχεται. 3) Τοῦτο τὸ φόρεμα ΜΟΥ̃ ἜΡΧΕΤΑΙ ἑκατὸν φράγκα, ἤγουν ἐδαπάνησα φράγκα ἑκατὸν νὰ τὸ ἀποκτήσω. Ἂν καὶ ἡ φράσις αὕτη (θησαυρισμένη εἰς τὸν Σομαυέραν) ἐνδέχεται νὰ ἐγεννήθη ἀπὸ τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν (il me revient), εἶν' ὅμως προκριτοτέρα τῆς βαρβαριταλικῆς φράσεως ΜΟΥ̃ ΚΟΣΤΙ'ΖΕΙ. Τὸ Κοστίζει τοῦτο ἑρμηνεύθη ἀπὸ τὸν ῥήτορα Ἀνδοκίδην (σελ. 21 Reisk. tom. IV, pag. 81) διὰ τοῦ Καθίςαται, « Παρόν μοι » πέντε δραχμῶν τὴν τιμὴν αὐτῶν [τῶν κωπέων] δέξασθαι, οὐκ » ἠθέλησα πράξασθαι πλέον, ἢ ὅσον ἐμοὶ ΚΑΤΕ'ΣΤΗΣΑΝ. » Οἱ Ῥωμαῖοι, ἀλλάξαντες τὴν πρόθεσιν, ἔλεγαν constat (συνίςαται),

Ἔρχομαι νὰ σὲ εἴπω, διηγηθῶ, ἱςορήσω (je vais vous dire, etc.). Γνωςαὶ εἶναι αἱ ἀνάλογοι ἑλληνικαὶ φράσεις, « Ἔρχομαι (καὶ τὰ συνώνυμα Ἥκω, Εἶμι) λέξων, ἐρῶν. » 4) Ὅλα μοῦ ἔρχονται ςραβὰ, ἀνάποδα, ἢ ἐξανάςροφα, ἤγουν, ὅλαι μου αἱ ἐπιχειρήσεις δυςυχοῦν, κάμμία μου πρᾶξις δὲν ἐπιτυχαίνει τὸν σκοπόν της (rien ne me réussit, toutes mes entreprises tournent à mon désavantage). 5) Ἦλθαν εἰς τὰ χέρια, ἔφθασαν ἕως νὰ κτυπῶνται μὲ τὰ χέριά (en venir aux mains). Εἶπεν ὁ Ἡρόδοτος

(IX, 48) « Ἐς χειρῶν νόμον ἀπικέσθαι. » Καὶ ἄλλος νεώτερος τοῦ Ἡροδότου (παρ' Ἀθην. σελ. 607) « Εἰς πυγμὰς ἦλθεν » ὡς λέγομεν σήμερον, Ἦλθαν εἰς τὰ μαχαίρια, ἤγουν ἕως νὰ πληγωθῶσιν, ἢ νὰ σφαγῶσι μὲ μάχαιραν, καὶ ὡς εἶπεν ὁ βάρβαρος ποιητὴς (Ἀπολλων. ὁ ἐν Τύρ.),

Ἕνας τὸν ἄλλον ἔποθε, κ' ἦλθασι νὰ σφαγῶσι.

Τὸ Ἔποθε, εἶναι Ἔμποθε. Ζ. Ἐμπόθω.

Καλῶς νὰ ἔλθῃς (tu seras bien venu) λέγομεν πρὸς τὸν μέλλοντα ἢ ὑποσχόμενον νὰ ἔλθῃ, καὶ Καλῶς ἦλθες! εἰς τὸν ἐρχόμενον (sois le bien venu), καὶ ἔτι οἰκειότερον Καλῶς τον! μὲ τριπλῆν ἔλλειψιν, ἀντὶ τοῦ, Καλῶς σὲ δέχομαι τὸν ἐρχόμενον. Λέγουν καὶ παροιμιακῶς, εἰς δεῖξιν θερμῆς φιλίας, Καλῶς μᾶς ἦλθες ὡσὰν τὸν καλὸν χρόνον! ἀκαταλλήλως, ἀντὶ τοῦ, Ὡς ὁ καλὸς χρόνος.

Ἐρχόμενος, μετοχ. ἀντὶ τοῦ Μέλλων, οἷον, Τὸν ἐρχόμενον χρόνον, l'année qui vient (Ἴδε τὰς εἰς τὸν Λυκοῦργ. Κατὰ Λεωκράτ. σημ. σελ. 84). Λέγομεν Τοῦ χρόνου, μὲ ἔλλειψιν τῆς μετοχῆς, ἀντὶ τοῦ, Τοῦ ἐρχομένου χρόνου (Ἑλλην. Τοῦ ἐπιόντος ἔτους).

ΕΥ̓ΚΑΙΡΌΝΩ. ΕΥ̓ΚΑΙΡΟΣ. ΕΥ̓ΚΑΙΡΩ̃. Ζ. σελ. 250.

Η καὶ ΙΣ (εἰς) ὀνόματα θηλυκά. Ζ. Φρόνη.

ΘΑΛΑΣΣΟΤΑΡΑΧΉ. Ζ. Φουρτοῦνα.

ΘΕΌΓΥΜΝΟΣ. ΘΕΌΛΟΛΟΣ. Ζ. Θεός.

ΘΕῸΣ σημαντικὸν ὑπερθέσεως. Ζ. σελ. 156, καὶ Χαρά.

ΘΕΌΣΤΡΑΒΟΣ. ΘΕΌΤΡΕΛΟΣ. ΘΕΌΤΥΦΛΟΣ. Ζ. Θεός.

ΘΥΜΗΤΙΚΌΝ. Ζ. Θυμοῦμαι.

ΘΥΜΊΖΩ. ΘΥΜΌΝΩ. Ζ. Θυμοῦμαι.

ΘΥΜΟΥ̃ΜΑΙ (se souvenir, se rappeler). Εἰς τοὺς

παλαιοὺς τὸ Θυμοῦμαι ἦτο συνώνυμον τοῦ Ὀργίζομαι (se fâcher, se courroucer). Ἡμεῖς λέγομεν Θυμοῦμαι, καὶ μὲ τὴν πρόθεσιν Ἐνθυμοῦμαι, σημαίνοντες τὸ ἀναφέρω εἰς τὴν μνήμην (se souvenir, se rappeler). Εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν ἐμεταχειρίζοντο οἱ παλαιοὶ (Θουκυδ. V, 32 καὶ VII, 18) τὸ σύνθετον, πλὴν ὅτι ἔκλιναν καὶ τὰ δύο κατὰ τὴν πρώτην τῶν περισπωμένων, ἡμεῖς δὲ κατὰ τὴν δευτέραν, Θυμᾶσαι καὶ Ἐνθυμᾶσαι, καί ποτε κατὰ τὴν πρώτην, ὡς εἶναι τὰ ἀνωτέρω (σελ. 228) Θυμεῖσθε, ἀντὶ τοῦ Θυμᾶσθε.

Τὸ δὲ ἐκείνων Θυμοῦμαι (ὀργίζομαι) λέγεται σήμερον καὶ Θυμόνω, ἀμεταβάτ. καὶ Θύμονομαι, μέσ.

Τοῦ κοινοῦ Θυμοῦμαι ἢ Ἐνθυμοῦμαι ῥηματικὸν ἔχομεν τὸ Θυμητικὸν, συνώνυμον τοῦ Μνημονικὸν (mémoire).

Σημείωσε τὴν συνήθη εἰς προσφορὰν τῶν φιλικῶν δώρων φράσιν, Σὲ τὸ δίδω, διὰ νὰ μοῦ θυμᾶσαι, ἢ ἐνθυμᾶσαι, Λάβε το παρακαλῶ σε εἰς μικρὰν ἐνθύμησιν, σημαίνουσαν τὸν μόνον τίμιον σκοπὸν τῶν δώρων, ὡς φαίνεται καὶ ἀπὸ τῶν ἡρώων τὴν ἀρχαϊκὴν ἁπλότητα,

> Δώσω καλὸν ἄλεισον, ἵνα σπένδῃσθα θεοῖσιν
> Ἀθανάτοις, ἐμέθεν μεμνημένος ἤματα πάντα.

(Ὀδυσσ. δ', 591. Ἴδ. καὶ θ', 431).

Ἔχομεν καὶ μεταβατικὸν ῥῆμα, Θυμίζω ἢ Ἐνθυμίζω (faire souvenir), οἷον, Θύμισέ μού το, ἂν τὸ λησμονήσω.

ΘΩ (εἰς) λήγοντα ῥήματα. Ζ. Γνώθω καὶ Νοιώθω.

ΙΧΝΟΠΟΔΑ, Ἴχνη τῶν ποδῶν (vestiges, traces). Ζ. σελ. 390.

ΚΑΓΗΝ (σελ. 183) βαρβάρως, ἀντὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐκάη, ἀόριϛ. δεύτερος τοῦ ῥήμ. Καίω.

ΚΑΔΟΣ (σελ. 162). Πρόσθες, ὅτι Γάδος διὰ τοῦ γ ὀνομάζεται ἀπὸ τοὺς Χίους ὁ Κάδος.

ΚΑῚ, σύνδεσμ. (σελ. 163). Εἰς τὸ περὶ τῆς ἐλλείψεως τοῦ συνδέσμου τούτου πρόσθες τὸ σημειωθὲν εἰς τὸν Ἐπίκτητον (Διατριβ. σελ. 371), καὶ τὸ ἔτι ἀσημείωτον τοῦτο καὶ ἴδιον τῆς γλώσσης, ὅτι εἰς τὰ ἀριθμητικὰ ὀνόματα, μεταξὺ μὲν τῶν ἀκεραίων ἀριθμῶν λείπομεν συνήθως τὸν διαζευτικὸν Ἤ, ἐπειδὴ λέγομεν, Δύο τρία (deux ou trois), Τρία τέσσερα (trois ou quatre), καὶ οὕτω καθεξῆς, ἀντὶ τοῦ Δύο ἢ τρία, Τρία ἢ τέσσερα. Μεταξὺ δὲ ἀκεραίου καὶ ἡμίσεως ἀριθμοῦ σιωπῶμεν τὸν συμπλεκτικὸν ΚΑῚ, λέγοντες, Δύο ἥμισυ (deux et demi), Τρία ἥμισυ (trois et demi), καὶ οὕτω τοὺς ἀκολούθους, ἀντὶ τοῦ Δύο καὶ ἥμισυ, Τρία καὶ ἥμισυ. Καὶ ἡ ἔλλειψις δὲν εἶναι νεαρά· ἐπειδὴ ὁ Στράβων, περὶ τοῦ Ἀκροκορίνθου λαλῶν (VIII, σελ. 379), εἶπεν, « Ὄρος ὑψηλὸν, ὅσον τριῶν ἩΜΙΣΥ ΣΤΑΔΊΩΝ ἔχων τὴν » κάθετον » ὅπου ἕνας ἀπὸ τοὺς κριτικοὺς, διὰ τὴν ἄγνοιαν τῆς κοινῆς γλώσσης, τὸ ἐδιώρθονεν ἩΜΙΣΤΑΔΊΩΝ (Ἴδ. τὰς εἰς τὸν Στράβ. σημ. Ἐκδ. ἑλλην., σελ. 166). Εὑρίσκεται καὶ εἰς τοὺς σχολιαϛὰς τοῦ Ὁμήρου τὸ Ἑκκαιδεκάδωρα (Ἰλιάδ. δ', 109) ἐξηγούμενον διὰ τοῦ « Δύο ἥμισυ πηχῶν » τὸ ὁποῖον ἄλλος κριτικὸς (Heyne, *Homer. Carmin.* tom. IV, pag. 700), διὰ τὴν αὐτὴν ἄγνοιαν, ἐπρόσθετε τὸν σύνδεσμον, Δύο ΚΑῚ ἥμισυ πηχῶν. Ἀπὸ ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα συμπεραίνεται εὐλόγως πόσον χρησιμεύει εἰς τὴν παλαιὰν γλῶσσαν ἡ εἴδησις τῆς νέας.

ΚΑΚΟΦΕΡΜΑ. ΚΑΛΟΦΕΡΜΑ. Ζ. Λογότρωδῶ. σελ. 223.

ΚΑΛΤΖΑΙ. Ζ. Χερόρτιαν.

ΚΑΛΥΒΩ (Σομαυέρ.), Ἑλληνικ. Καλύπτω, συνώνυμον τοῦ Σκεπάζω (couvrir), οἷον Τὸν ἐκάλυψεν ἡ γῆ ἢ ἡ πλάκα, ἤγουν ἀπέθανε. Ἀντὶ τοῦ Κλείω, Ἑλληνικ. Μύω (fermer), Δὲν ἐκάλυψα τοὺς ὀφθαλμούς μου ὅλην τὴν νύκτα, ὡς εἶπε καὶ ὁ Ποιητὴς (Ἰλιάδ. ω, 637),

Ὕπνῳ ὕπο γλυκερῷ ταρπώμεθα κοιμηθέντες.
Οὐ γάρπω μύσαν ὄσσε βλεφάροισιν ἐμοῖσιν.

ΚΑΜΠΟΣ (camp). Ζ. σελ. 119.

ΚΑΝΟΥΛΑ. Ζ. Μαςάριον.

ΚΑΡΑΒΙΟΝ (Ζ. Ῥάσσω) ὑποκοριςικὸν τοῦ Κάραβος. Οἱ Γραικορωμαῖοι ἐμεταχειρίζοντο καὶ τὰ δύο, σημαίνοντες τῶν παλαιῶν τὸ Πλοῖον ἢ Ναῦς (navire). Κάραβον ἔλεγαν οἱ παλαιοὶ τὸν σήμερον ὀνομαζόμενον Ἀςακὸν (écrevisse de mer), καὶ ὑποκοριςικῶς Καραβίδα, τὴν ἔτι καὶ σήμερον ὀνομαζομένην Καραβίδα (écrevisse de rivière). Οἱ μεταγενέςεροι, κινηθέντες ἀπό τινα τοῦ σχήματος ὁμοιότητα, ὠνόμασαν καὶ τὰ πλοιάρια (esquifs, canots) τὰ προσδεμένα εἰς τὰ μεγάλα πλοῖα, Καράβους καὶ Καράβια. « Κάραβος, » τὸ θαλάσσιον ζῶον... ἐξ αὐτοῦ καὶ τὸ ἐπὶ τοῦ πλοίου λεγό- » μενον » (Ἐτυμολογ. σελ. 490). Καὶ πάλιν, « Ἄκατος τὸ » μικρὸν πλοιάριον... Τὸ ὑποκοριςικὸν, Ἀκάτιον, ὅ τινες » μὲν Ἐπακτρίδα, τινὲς δὲ Πορθμίδα, τινὲς δὲ Κάρα- » βον ὀνομάζουσι κ. τ. λ. » (Αὐτόθ. σελ. 45).

ΚΑΤΑΒΑΛΛΩ. ΚΑΤΑΒΑΛΤΗΣ. ΚΑΤΑΒΑΛΜΟΣ. Ζ. Μανδάτον.

ΚΑΤΑΛΑΧΟΥ. Ζ. Λαχνός.

ΚΑΤΑΤΑΣΣΩ. Βάλλω εἰς τάξιν τὰ ἄτακτα. Ζ. Καταλλαγιάζω.

ΚΑΤΡΑΚΥΛΩ (dégringoler). Ζ. τὴν ἀρχὴν τοῦ Ρ στοιχείου.

ΚΑΥΓΑΣ. Ζ. σελ. 235. Τὸ βαρβαρότουρκον Καυγάς (rixe) ἐγράφη κακὰ ἀπὸ τὸν Δουκάγγιον (σελ. 592), διὰ τοῦ ρ, Καργάς.

ΚΕΝΤΟΥΚΛΟΝ. Ζ. σελ. 372.

ΚΕΤΣΕΣ. Ζ. Φελτζάδα.

ΚΟΙΛΥΜΟΥΝΤΡΩ (σελ. 194). Παρὰ ταύτην τὴν γραφὴν, εὑρίσκεται εἰς τὸν Δουκάγγιον καὶ Χιλιμιντρῶ (ὡς τὸ γράφομεν καὶ τὸ προφέρομεν καὶ σήμερον), καὶ Χειλιμιντρίζω· ὁ Σομαυέρας τὸ γράφει Χειλιμοντρῶ, προσθέτων καὶ τὸ συνώνυμον Χρεμετίζω· ὁ Βλάχος Χιλιμιντρίζω. Εἶναι, ὡς εἶπα, ὠνοματοποιημένη λέξις, παρομοία τῆς εἰς τὸν Ἡσύχιον, « Χηνυσεῖς, βοᾷς, κέκραγας κ. τ. λ. » Εἰς τὰ Ἑλληνικὰ Λεξικὰ κατεχωρίσθησαν τέσσαρες τύποι τοῦ ῥήματος Χρεμέθω, Χρεμετῶ, Χρεμίζω καὶ Χρεμετίζω. Πιθανὸν ὅτι ἀπὸ τὸ Χρεμετῶ, ἐπλάσθη πρῶτον λέξις Χλεμετρῶ ἢ Χλιμιτρῶ, μεταπλασθεῖσα ἔπειτα εἰς τὸ Χιλιμιντρῶ.

ΚΟΜΠΟΣ. Ζ. τὴν ἀρχὴν τοῦ Π στοιχείου.

ΚΟΝΤΑΡΕΥΩ. Ζ. Κοντεύω.

ΚΟΠΕΛΟΣ. Τὸ σημαῖνον τὸν δοῦλον ἢ τὸν ὑπηρέτην, Κοπέλιον, ἐτυμολογήθη ἀνωτέρω (σελ. 265) ὄχι ἀπιθάνως, ὡς ὄνομα συγγενὲς τοῦ Κόπος. Ἀλλ' ὅταν ὁ λόγος ἦναι περὶ πιθανῶν, δὲν ἀρκεῖ μία πιθανότης μόνη νὰ μᾶς πλησιάσῃ εἰς τὸ βέβαιον. Ὅθεν προβάλλω καὶ δευτέραν ἄλλην εἰκασίαν τὴν ἑξῆς, ἀφίνων τὴν περὶ αὐτῶν κρίσιν εἰς τὸν ἀναγνώστην.

Ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω (λέξ. Καῦχος ἢ Καῦκος, σελ. 188) σημειωθέντα συμπεραίνεται, ὅτι τὸ Καῦκος τὸ σημαῖνον τὸν ὑπηρέτην εἶναι συνώνυμον τοῦ Κόπελος ἢ Κοπέλιον, τοῦ σημαίνοντος ὁμοίως τὸν ὑπηρέτην. Ἀλλὰ τὸ Καῦκος ἴδαμεν ὅτι ἐσήμαινε πρῶτον τὸν οἰνοχόον ὑπηρέτην, ἀπὸ τὸ Καυκίον

(ποτήριον), έπειτ' άπλῶς ὁποιονδήποτε ὑπηρέτην. Ἆρα δὲν εἶναι πιθανὸν ὅτι καὶ ὁ Κόπελλος ἢ τὸ Κοπέλλιον ἔλαβε τὴν σημασίαν τοῦ ὑπηρέτου ἀπὸ τὸ Κύπελλον τὸ σημαῖνον ἐξαιρέτως τὸ χρήσιμον εἰς πόσιν οἴνου ποτήριον; Εἰς ταύτην τὴν σημασίαν μεταχειρίζεται πάντοτε τὴν λέξιν ὁ Ὅμηρος. Περὶ τῆς Ἥρας δεχομένης ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ Ἡφαίστου τὸ ποτήριον (Ἰλιάδ. α', 596), λέγει,

> Μειδήσασα δὲ, παιδὸς ἐδέξατο χειρὶ ΚΥΠΕΛΛΟΝ·
> Αὐτὰρ ὁ τοῖς ἄλλοισι θεοῖς ἐνδέξια πᾶσιν
> ΩΝΟΧΟΕΙ, γλυκὺ νέκταρ ἀπὸ κρατῆρος ἀφύσσων.

ΚΟΡΔΟΝΟΜΑΙ. Ζ. Κορδίζομαι. σελ. 203.

ΚΟΡΚΑΔΙ, Κορκάδιον. Κατὰ μετάθεσιν τοῦ ρ, ἀντὶ τοῦ Κροκάδιον (ὑποκοριστικὸν τοῦ ἑλλην. Κρόκη). Ὁ Σομαυέρας τὸ ἐξηγεῖ stupa (étoupe). Ζ. τὴν ἀρχὴν τοῦ Ρ στοιχείου.

ΚΟΡΚΟΣ τοῦ αὐγοῦ (jaune d'œuf), κατὰ μετάθεσιν τοῦ ρ, ἀπὸ τὸ Κρόκος (safran). Ὁ Ἱπποκράτης (Περὶ Γυναικ. II, σελ. 588 Lind.) τὸ ὀνομάζει « Ὠοῦ τὸ πυῤῥόν· » ὁ Ἀριστοτέλης « Τὸ ὠχρὸν » καὶ θηλυκ. « Τὴν λέκιθον· » οἱ μεταγενέστεροι, Τὸ χρυσοῦν, καὶ Κρόκον (Φοεσ. Οἰκον. σελ. 360). « Λέκιθος· ἐπὶ τοῦ κρόκου τοῦ ὠοῦ ἰατροὶ λέγουσι » κ. τ. λ. » (BEKKER, *Anecdot. græc.*, σελ. 50).

ΚΟΤΣΙ. Ζ. Ῥέντα.

ΚΟΤΣΥΦΟΣ (merle). Ζ. τὸ ΤΖ, σελ. 361.

ΚΟΥΔΟΥΜΕΝΤΟΝ. Ζ. Πετροσέλινον.

ΚΟΥΡΑΖΩ. Ζ. καὶ σελ. 197.

ΚΟΥΡΑΣΙΣ. Ζ. σελ. 198.

ΚΡΑΤΟΥΝΤΕΣ (οἱ). Ζ. Κρατῶ, σελ. 211.

ΚΡΕΝΤΗΡΙ (pot au vin), ὡσεπιπολὺ μετάλλινον. Εἶπα (σελ. 256), ὅτι παράγεται ἀπὸ τὸ Κρητήριον. Ὁ Σομαυέρας τὸ γράφει καὶ Κρεντῆρι καὶ Κριοντῆρι· ὅθεν

εὐλόγως ἤθελέ τις ὑποπτευθῆν, μήποτε παράγεται ἀπὸ ἄχρηστον ῥηματικὸν (τοῦ Κρυόω) τὸ Κρυωτήριον, τὸ ὁποῖον σημαίνει τὸ παλαιὸν Ψυκτὴρ (vase où l'on mettait rafraîchir le vin). Ἀλλὰ τὸ ὕποπτον γίνεται βέβαιον ἀπὸ τὴν μαρτυρίαν ταύτην τοῦ Κωδίνου (παρὰ Δουκάγγ. σελ. 759) « Ὡσαύτως » καὶ οἱ τὰ κρυοτήρια (γρ. κρυωτήρια) φέροντες παροινοχόοι » ἔφιπποι καὶ αὐτοὶ ἐντὸς τοῦ παλατίου εἰσέρχονται. »

ΚΡΟΥΚΈΛΛΙ. Ζ. τὴν ΟΥ δίφθογγον. Ἀλέξανδρος ὁ Τραλλιανὸς (X, σελ. 593) τὸ ὀνομάζει Κρικίλλιον.

ΚΡΥΩΤΗΡΙΟΝ. Ζ. Κρεντῆρι.

ΛΑΚΩΝΙΚΟΝ, ἐγράφη ἀνωτέρω (σελ. 217) τὸ Λαγωνικὸν, ὡς ἀπὸ τῆς Λακεδαίμονος. Αἱ Λάκαιναι κύνες ἐκρίνοντο παλαιὰ ἄρισται μεταξὺ τῶν κυνηγετικῶν σκυλίων (Ἴδ. τὸν Ἀθήν. I, σελ. 28, καὶ XII, σελ. 540).

ΛΑΜΝΩ (ramer). Ζ. Ἀχαμνός.

ΛΑΧΝΟΣ. Ὁ Σομαυέρας τὸ παροξύνει, Λάχνος. Οἱ παλαιοὶ ἀρσενικ. Λαχμὸς, καὶ οὐδετέρ. Τὸ Λάχος. Ἀπὸ τὸ πρῶτον ἐπλάσαμεν τὸ Λαχνὸς, Ἑλληνισ. Κλῆρος (sort)· τοῦ δευτέρου, ἀλλοιώσαντες καὶ τὴν κλίσιν καὶ τὸν τόνον (Λαχὸν), μεταχειριζόμεθα μόνην τὴν γενικὴν εἰς ταύτην τὴν φράσιν, Κατὰ λαχοῦ, ἢ ἐπιῤῥηματικῶς Καταλαχοῦ (fortuitement).

ΛΕΙΨΑΝΟΘΗΚΙΟΝ (οὐδετέρ.) ἴσως ἐμποροῦμεν νὰ ὀνομάσωμεν τὸ reliquaire τῶν Γάλλων. Ζ. σελ. 327.

ΛΕΝΟΣ. (Ζ. σελ. 105). Οἱ παλαιοὶ ἐσύντεμναν (ποιητικ. καὶ Ἀττικ.) τὸ Ἐλεεινὸς εἰς τὸ τρισύλλαβον Ἐλεινός.

ΛΕΛΕΡΑΙ. Ζ. Λουλούδιον, σελ. 226.

ΛΙΜΠΙΖΟΜΑΙ (σελ. 220), συνωνυμεῖ μὲ τὸ μεταβατ. Καμαρόνω (Ζ. Φαρί).

ΛΟΓΙΑΖΩ. Ζ. Λέγω.

ΛΟΓΟΤΡΙΒΩ. Ζ. Λογοτρωδῶ.

ΑΥΓΑΡΕΑ, Ἑλληνιστ. Ἄγνος (agnus-castus) καὶ Λύγος. (Ζ. σελ. 215. Ἴδε Διοσκορίδ. I, 136).

ΜΑΘΕΙΝ. Ζ. Μαθημένος.

ΜΑΘΗΜΕΝΟΣ. Πρόσθες εἰς τὰ ἀνωτέρω (σελ. 232) τὸ ἀπαρεμφατικὸν οὐδέτερον ὄνομα Τὸ μαθεῖν (coutume, habitude), Ἑλληνιστ. Μάθος. Ὁ Σομαυέρας τὸ γράφει παροξυτόνως, Τὸ μάθειν. Ὁ Δουκάγγιος δὲν τὸ ἐγνώρισε.

ΜΑΪΜΟΥ. Ζ. Πίθηκος, σελ. 420.

ΜΑΚΕΔΟΝΗΣΙΟΝ. Ζ. Πετροσέλινον.

ΜΑΚΟΣ, ἀρσενικ. Ὁ Σομαυέρας τὸ ἐξηγεῖ peonia (pivoine). Ἡ παραγωγή του ὅμως εἶναι ἀπὸ τὸ Μήκων (pavot), δωρικ. Μάκων, ὡς ἐπροφέρετο ἀκόμη εἰς τοῦ Εὐσταθίου τοὺς χρόνους (Δουκάγγ. σελ. 855), καὶ Μάκος, κατὰ τὰ ἀνωτέρω (σελ. 69) δικατάληκτα ὀνόματα.

ΜΑΝΔΑΤΕΥΩ ἢ ΜΑΝΤΑΤΕΥΩ. Ζ. Μανδάτον.

ΜΑΝΔΑΤΟΝ (σελ. 236), καὶ ἐκ τούτου ῥῆμα βάρβαρον Μανδατεύω, συνώνυμον τοῦ Καταβάλλω (Δουκάγγ. σελ. 605) Ἑλληνιστ. Διαβάλλω (accuser, déférer). Ἔχοντες τὸ Καταβάλλω, ἀναπολόγητον εἶναι νὰ λέγωμεν Μανδατεύω. Ὡσαύτως Καταβαλμὸς ἢ Κατάβαλμα (délation, dénonciation), ἀντὶ τοῦ Μανδάτευμα, καὶ Καταβάλτης (délateur, accusateur), ἀντὶ τοῦ μανδατευτὴς (Ἴδε Δουκάγγ. αὐτόθ.).

ΜΑΝΤΑΝΟΣ. Ζ. Πετροσέλινον.

ΜΑΣΤΡΟΠΟΣ. Ζ. Μεσίτης.

ΜΕΣΑ (σελ. 133 καὶ 243). Σημαίνει ὄχι μόνον τὸ Ἔσω (dedans) τῶν παλαιῶν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνους συντασσόμενον μὲ ἀριθμοῦ ὀνόματα, Ἐντὸς (dans), ὁποῖον εἶναι τὸ ἀνωτέρω (σελ. 316) παράδειγμα, « Μέσα εἰς πέντε ἡμέρας » (dans cinq jours), ὡς καὶ οἱ παλαιοὶ (Ξενοφ. Ἑλληνικ.

Ἱςορ. III, 3, § 5), « Ληγούσης δὲ τῆς θυσίας, Ἐντὸς » πένθ' ἡμερῶν καταγορεύει τὶς πρὸς τοὺς Ἐφόρους » ἐπιβουλὴν » ἤγουν πρὶν περάσωσι πέντε ἡμέραι.

ΜΕΣΤΟΣ. Ζ. Μεςόνω.

ΜΕΤΑ, πρόθ. συνταγμένη μὲ αἰτιατικὴν (σελ. 244). Μετὰ θυμὸν (Ζ. Ἐγρήγορα). Ἐντάμα μετ' ἐκείνους (Ζ. Ἐντάμα).

ΜΕΤΣΙΤΙΟΝ. Ζ. Μασγίτην, σελ. 239.

ΜΗ (σελ. 243). Μὴ ἀφήσετε. Ζ. Ἐγρήγορα.

ΜΟΝΕΡΗΣ. Ζ. Μόναυτα.

ΜΟΝΟΠΑΤΑ. Ζ. Πάτος, σελ. 288.

ΜΟΥΝΑ. Ζ. Πίθηκος, σελ. 420.

ΜΠΗΓΟΜΑΤΣΟΥΚΗΣ. Διςάζω τώρα, ἂν ἀνωτέρω (σελ. 119), ὁ Κάμπος ἐσήμαινε τὸ στρατόπεδον (camp), ἢ πιθανώτερον αὐτὸν τὸν Ἱππόδρομον τοῦ Βυζαντίου, ὅστις ὠνομάζετο καὶ αὐτὸς Κάμπος (Ἴδ. ἀνωτέρ. σελ. 177) καὶ ὅπου ἠγωνίζοντο αἱ φατρίαι τῶν Πρασίνων καὶ τῶν Βενετικῶν (Ἄτακτ. I, σελ. 196). Κατὰ ταύτην τὴν σημασίαν, τοῦ Μπηγοματσούκη ἔργον ἦτο νὰ ἐμπήγῃ καταγῆς ξύλα, ὡς ὅρια καὶ σημεῖα, νὰ μὴ συγχέωνται τῶν διαφόρων φατριῶν αἱ ῥένται (Ζ. Ῥέντα, σελ. 422.), ὡς μαρτυρεῖ καὶ ἄλλος ποιητὴς παρὰ (Δουκάγγ. σελ. 1289),

Ἀπὸ τὸν κάμπον πήγεναν, τὰς ῥέντας διαχωρίζουν.

ΜΠΟΡΩ (γρ. Ἐμπορῶ). Ζ. Μία.

ΜΥΑΛΑ, ἢ ΜΥΕΛΑ, οὐδετ. πληθυντικ. ΜΥΑΛΟΣ ἢ ΜΥΕΛΟΣ ἀρσενικ. Ζ. σελ. 381.

ΜΥΡΩΔΙΑ. Ζ. Πετροσέλινον.

ΞΑΓΟΡΕΥΤΗΣ. Ζ. Ἐξαγορευτής.

ΞΗΛΟΝΩ. Ζ. Ἐξηλόνω.

ΟΝΤΑ ἢ ΟΝΤΑΣ (εἰς) μετοχαὶ, ἀντὶ τῶν εἰς ων, ουσα, ον. Ζ. Πλαντάζω, σελ. 303.

ὈΡΓΗ. Πρόσθες εἰς τὰ ἀνωτέρω (σελ. 274) τὴν παροιμίαν, « Ὀργὴ λαοῦ, ὀργὴ Θεοῦ » ὁμοίαν ἄλλης παροιμίας, τῆς « Φωνὴ λαοῦ, φωνὴ Θεοῦ » διδάσκουσαν ὅλους, ἀλλ' ἐξαιρέτως τοὺς ἡγεμόνας, πόσον πρέπει νὰ σπουδάζωσι νὰ ἀγαπῶνται ἀπὸ τοὺς λαούς των, καὶ ὅτι τοιαύτην ἀγάπην ν' ἀποκτήσωσι δὲν εἶναι δυνατὸν, ἂν δὲν καταγίνωνται νύκτα καὶ ἡμέραν εἰς τὴν εὐδαιμονίαν τῶν λαῶν. Ἂν ὁ λαὸς τοὺς ἀγαπᾷ, γίνονται καὶ εἰς τὸν Θεὸν ἀγαπητοί· ἂν τοὺς ὀργίζεται, μὴν ἀμφιβάλλωσιν, ὅτι ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ϛέφει τὰς κεφαλάς των, καὶ ἂν συχνάζωσι καθημέραν τὰς ἐκκλησίας.

ὈΡΝΕΟΝ ἢ ὈΡΝΙΟΝ. Ζ. Κουτὸς, σελ. 207.

ΠΑΡΑΛΥΜΕΝΟΣ (μετοχ. τοῦ ῥήμ. Παραλύομαι), ὁ φορῶν ἐνδύματα σχισμένα ἢ κακοῤῥαμμένα (décousu, déchiqueté). Ζ. Τσαγγάριος. 2) συνώνυμον τοῦ Παραλυτικὸς, ἢ Παράλυτος (paralytique). 3) μεταφ. ὁ διάγων ζωὴν ἄτακτον, ὁ ἄσωτος (dissolu).

ΠΑΡΑΜΑΝΑ. Ζ. σελ. 394.

ΠΑΡΑΤΗΡΙΟΝ. Ζ. Παρατήρημα σελ. 284.

ΠΑΡΑΥΤΑ (Ζ. Μόναυτα). Πάραυτα, προπαροξυτόνως σήμερον, ἀπὸ τοῦ παρακμάζοντος ἑλληνισμοῦ τὸ ὀξύτονον Παραυτά. Οἱ ἀρχαιότεροι, Παρ' αὐτὰ, διαιρετῶς, ἢ Παραυτίκα, ἐπιῤῥηματικῶς.

ΠΕΔΙΚΛΑ (σελ. 290), Ἑλλην. Πέδαι. Μὲ χρυσᾶ πέδικλα ἔδενεν ὁ Ποσειδῶν τοὺς ἵππους του (Ἰλιάδ. ν', 36),

> Ἀμφὶ δὲ ποσσὶ πέδας ἔβαλε χρυσείας.

ΠΕΡΙΒΟΛΙΟΝ. Ζ. Αὐλὴ (σελ. 74).

ΠΕΡΙΔΟΞΑΖΩ, περισσὰ δοξάζω, τιμῶ. Ζ. Παρεκβάλλω.

27*

Οὔτε τὸ Περιδοξάζω, οὔτε τὸ ἐπίθετον Περίδοξος, ὁ περισσὰ ἔνδοξος (illustre), εὑρίσκονται εἰς τὰ Ἑλληνικὰ Λεξικά· εἶναι ὅμως λέξεις οἰκεῖαι καὶ τῆς παλαιᾶς γλώσσης, καὶ χρήσιμαι εἰς τὴν νέαν.

ΠΕΡΙ ΟΥ̃, Ὑπὲρ οὗ. Ζ. Περοῦ.

ΠΕΡΙΠΛΕΓΜΕΝΟΣ. Ζ. σελ. 116.

ΠΕΡΊΣΣΑ, παροξυτόνως καὶ Περισσὰ, ὀξυτόνως, Ἑλληνις. Ἄγαν. (Ζ. Περισσὸς, καὶ σελ. 116).

ΠΕΡΣΊΜΟΥΛΟΝ. Ζ. Πετροσέλινον.

ΠΕΣΤΕΜΆΛΙ. Ζ. Σάβανον σελ. 422.

ΠΗΓΟΥ̃ΝΙ. Ζ. τὴν ἀρχὴν τοῦ Η ςοιχείου.

ΠΗΛΆ. Ζ. Τρώγω.

ΠΙΘΗΚΊΖΩ. Μὴν ἔχοντες λέξιν νὰ ἑρμηνεύσωμεν τῶν Γάλλων τὸ singer, συγχωρεῖται νὰ εἰσάξωμεν εἰς τὴν γλῶσσαν λέξιν Ἑλληνικὴν, τὸ Πιθηκίζω. Ἡ εἴσαγωγή της εἶναι τόσον πλέον εὔλογος, ὅσον ἔχομεν καὶ τὸ πρωτότυπον αὐτῆς Πίθηκος (singe) θησαυρισμένον εἰς τὸν Σομαυέραν, « Πί» θηκος, ὁ. μοῦνα, ἡ. μαϊμοῦ, κ. τ. λ. »

Τὸ Πίθηκος (Ἑλληνιστ. Πίθηκος καὶ Πίθηξ) εἶναι γενικὸν ὄνομα τοῦ ζώου, ὡς καὶ τὸ χυδαῖον Μαϊμοῦ, ἀπὸ τοῦ παρακμάζοντος Ἑλληνισμοῦ τὸ Μιμῶ, διὰ τὸ μιμητικὸν τοῦ ζώου. « Πίθηκος, τὸ ζῶον, ἡ Μιμὼ κ. τ. λ. » λέγει ὁ Σουΐδας. Τὸ δὲ Μοῦνα λέξις ἰσπανικὴ (Mona), ἢ μᾶλλον περάσασα ἀπὸ τὴν Ἀφρικὴν εἰς τὴν Ἱσπανίαν, σημαίνει γένος πιθήκων μὲ οὐρὰν (guenon, mone), τὸ ὀνομαζόμενον ἀπὸ τὸν Ἀριςοτέλην (Περὶ ζ. ἱςορ. II, 2, § 10) Κῆβος, καὶ ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους, μὲ Ἑλληνικὸν ὄνομα, cercopithecus (Κερκοπίθηκος).

ΠΊΘΗΚΟΣ. Ζ. Πιθηκίζω.

ΠΙΤΑΓΟΥ̃ ἢ ΠΙΤΑΚΤΟΥ̃. Ζ. Ἐπιταγοῦ.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΌΣ. Ζ. Ἐξαγορευτής.

ΠΟΔΑΙΝΟΜΑΙ. Ζ. Ἐξυπόλυτος.

ΠΟΔΟΠΑΝΑ. Ζ. Χερόρτιον, σελ. 429.

ΠΟΥΣΚΑ. Ζ. Ποζᾶς.

ΠΡΟΜΑΧΙΟΝΙΟΝ. Ζ. Περμαχιόνιον.

ΠΡΟΞΕΝΗΤΗΣ. Ζ. Μεσίτης.

ΠΡΟΣΚΑΛΙΖΩ. Ζ. σελ. 249.

ῬΑΚΙΟΝ, κοιν. Ῥακί (eau-de-vie). Εἶπα τί (Στραβ. IV, σελ. 316, Ἑλλην. ἐκδ.) περὶ τοῦ ὀνόματος, σημειώσας καὶ τοῦ Ἡσυχίου τὸ « Ῥάχι, τὸ ϛέμφυλον » καὶ τὸ εἰς τοὺς Ἰνδοὺς κατασκευαζόμενον ἀπὸ ὄρυζον (ris) ἢ ἀπὸ σάκχαρον (sucre) ποτὸν, ὀνομαζόμενον Ῥὰκ ἢ Ἀρὰκ rack, arack (tafia), ὄνομα συγγενεῦον καὶ μὲ τοῦ Ἡσυχίου τὸ Ῥάχι, καὶ μὲ τῆς κοινῆς ἡμῶν γλώσσης τὸ Ῥακί. Παρόμοιον τί ἴσως ἦτο καὶ τῶν Ἑβραίων τὸ שֵׁכָר (σεκὰρ) τὸ ὁποῖον οἱ Ἑβδομήκοντα, μὴ γνωρίζοντες τὴν ἀκριβῆ σημασίαν (μέθυσμα) τῆς λέξεως, ἡρμήνευσαν Σίκερα. Ὁ Φώτιος τὴν ἐξήγησε « Σίκερα, σκευαϛὸν » πόμα· » ὁ Ἡσύχιος, « Οἶνος συμμιγὴς ἡδύσμασιν, ἢ πᾶν » πόμα ἐμποιοῦν μέθην, μὴ ἐξ ἀμπέλου δὲ, σκευαϛὸν, σύν- » θετον· » ὁ Σουΐδας, μὴν ἀρκεσθεὶς εἰς ταῦτα, ἐπρόσθεσεν ἀκρίτως καὶ ἐτυμολογίαν ξένης λέξεως ἑλληνικὴν « ἐκ τοῦ » συγκεκρᾶσθαι. » Οἱ θεολόγοι τῆς Γενεύης μετέφρασαν τὸ Σίκερα τοῦ εὐαγγελιϛοῦ (Λουκ. ά, 15) *cervoise*, λέξιν συνώνυμον τοῦ bière (Ἑλλην. Ζύθος), ἴσως διότι οἱ Ἑβδομήκοντα ἡρμήνευσαν μίαν μόνην φορὰν (Ἡσαΐου ιθ΄, 10) τὸ Σεκὰρ (καὶ τοῦτο γραφικῶς σφαλμένον) Ζύθον· ἴσως καὶ κινηθέντες ἀπὸ τὸ Γλωσσάριον τοῦ Κυρίλλου, « Σίκερα... πᾶν μέθυσμα » ἐκ σίτου ἢ κριθῆς, ὑδαρὲς καὶ γαλακτῶδες. »

Οἱ Γραικορωμαῖοι καὶ τὸ ἔκλιναν, Σίκερον, Σικέρου (Δουκαγγ. σελ. 1368.)

ῬΑΣΟΝ ὀνομάζομεν τὸ μοναϛικὸν μάλλινον φόρεμα, καὶ

ἐξαιρέτως τὸ ἐπανωφόριον (froc), ἀπὸ τὸ Λατινικὸν rasum, Ἰταλλιςὶ raso, ἐπίθετον σημαῖνον Ξυρισμένον· διότι τοῦ ἀφαιροῦσι τὸ χνούδιον, ὡς εἶναι τὸ ὕφασμα τὸ ἰδιαιτέρως ἀπὸ τοὺς Γάλλους προσηγορικῶς ὀνομαζόμενον (ras ἢ serge rase).

ῬΈΝΤΑ. Ὁ Δουκάγγιος τὰ γράφει Ῥαίδα, Ῥέδα, καὶ Ῥέντα. Εἰς τινὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος προφέρεται μὲ τὸ πλεοναςικὸν Ἀρέντα. Εἶναι λέξις τῶν Γραικορωμαίων, ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν Rheda (calèche). Λέγει ὁ Σουΐδας, « Ῥαίδιον, » τὸ φορεῖον ἢ τὸ ἅρμα. » Ἄλλα δὲ παλαιὰ Γλωσσάρια, « Ῥέδα, ἅρμα, καροῦχα. » Καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ὅμως ἔλαβαν τὸ ὄνομα τῆς Ῥέδας ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους Γάλλους, ἐκ τῶν ὁποίων ἐγεννήθη καὶ τῶν Γερμανῶν τὸ Reiten (aller à cheval), κατὰ τὸν Οὐόσσιον, ἴσως δὲ καὶ τὸ Reisen (voyager).

Ῥένταν ἀκόμη ὠνόμαζαν οἱ Γραικορωμαῖοι καὶ τὸν ἱππόδρομον (hippodrome), ἤγουν τὸν τόπον ὅπου ἔτρεχαν ἀγωνιζόμενοι μὲ ἁμάξια ἢ μὲ μόνους ἵππους.

Συνώνυμον τῆς Ῥέντας σώζεται καὶ τὸ Κότσι, καὶ τοῦτο ξένον, ἀπὸ τῶν Γερμανῶν τὸ Kutsche, ὅθεν ἔλαβαν καὶ οἱ Γάλλοι τὸ coche.

ῬΟΥΦΙΆΝΟΣ. Ζ. Μεαίτης, σελ. 244.

ΣΆΒΑΝΟΝ. Ἡ λέξις εἶναι τοῦ παρακμάζοντος Ἑλληνισμοῦ, ὅθεν τὸ ἔλαβε καὶ ὁ παρακμάζων Λατινισμὸς, Sabanum. Ἐσήμαιναν τὸ κοινῶς λεγόμενον Μαντίλιον (mouchoir), ἢ τὸ χειρόμακτρον (essuie-mains), ὀνομαζόμενα σήμερον ἀπὸ τοὺς Ἱσπανοὺς (ἑνικ. θηλυκ.) Sabanilla· τὸ σινδόνιον (drap de lit), Ἱσπανιςὶ Sabana· τὸ σύνηθες περίζωμα τῶν λουόντων καὶ τῶν λουομένων, ἔτι καὶ τὸ πανίον, μὲ τὸ ὁποῖον σπογγίζονται μετὰ τὸ λουτρὸν (βαρβαροτουρκιςὶ Πεςεμάλι), τὸ Λατινιςὶ ὀνομασθὲν Λέντιον (lentium)

ἀπὸ τὸν εὐαγγελιστὴν (Ἰωάνν. ιγʹ, 4) « Λαβὼν λέντιον,
» διέζωσεν ἑαυτόν... καὶ ἤρξατο νίπτειν τοὺς πόδας τῶν μαθη-
» τῶν, καὶ ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ κ. τ. λ. ». Τοῦτο τὸ ῥητὸν φέρων εἰς μαρτυρίαν ὁ περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς τρίτης ἑκατονταετηρίδος ἀκμάσας Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς (Παιδαγωγ. II, 3, σελ. 161) λέγει, « Καὶ τοὺς πόδας ἔνιπτεν αὐτῶν, σαβάνῳ
» περιζωσάμενος. » Ἔκτοτε, καθ' ὅλον τὸν μεσαιῶνα ἐμεταχειρίσθησαν τὴν λέξιν εἰς τὴν αὐτὴν σχεδὸν σημασίαν, καὶ ἐξαιρέτως οἱ ἰατροί. Ὁ Τραλλιανὸς Ἀλέξανδρος (IX, 4, σελ. 531) σημαίνει διὰ τῆς λέξεως ὄχι μόνον τὸ περίζωμα, ἀλλὰ καὶ ὅσα περιτυλίσσονται οἱ ἐκβαίνοντες ἀπὸ λουτρὸν, πρὶν ἀναλάβωσι τὰ συνήθη των φορέματα. « Δεῖ δὲ οὐ μόνον ἅπαξ
» λούειν τῆς ἡμέρας, ἀλλὰ καὶ δεύτερον καὶ τρίτον... Μετὰ
» δὲ τὸ λαβεῖν τὰ σάβανα, πινέτωσαν κ. τ. λ. » Ἐκ τούτων διορθόνονται καὶ ἄλλοι δύο τόποι τοῦ Τραλλιανοῦ (XII, σελ. 724) « Περιβαλλόμενος δὲ τὰ ΣΆΓΑΝΑ, μὴ πάνυ χρονιζέτω
» ἐν αὐτοῖς· μέλλων δὲ λαμβάνειν τὴν ἐσθῆτα κ. τ. λ. » καὶ (σελ. 736) « Μετὰ δὲ τὸ λαβεῖν τὰ ΣΆΓΑΝΑ, πίνειν ἐπι-
» τρέπειν κ. τ. λ. » ὅπου γράφε ΣΆΒΑΝΑ, τὸ ὁποῖον ἐνόησε καὶ ὁ Λατῖνος μεταφραστής.

Εἰς ἡμᾶς σήμερον τὰ Σάβανα δὲν σημαίνουν ἄλλο παρὰ τὸ σκέπασμα (linceul), μὲ τὸ ὁποῖον περιτυλίσσονται οἱ ἐνταφιαζόμενοι νεκροί. Καὶ τοῦτο μὲ βάλλει εἰς ὑποψίαν μήποτε ἡ λέξις εἶναι Αἰγυπτιακὴ, ἀπὸ τὴν συνήθη εἰς ἐκείνους σαβάνωσιν ἢ ταρίχευσιν (embaumement) τῶν νεκρῶν, ἥτις ἐγίνετο μὲ πολλῶν ταινιῶν (bandes) πολλοὺς τυλιγμοὺς σπειρώδεις· ὅθεν ἴσως ὠνομάσθη καὶ ἀπὸ τὸν Ποιητὴν (Ὀδυσσ. βʹ, 99-102) Ταφήϊον σπεῖρον. Πρόσθες ὅτι καὶ ὁ πρῶτος ὀνομάσας Σάβανον, ὁ Κλήμης, ἦτον Ἀλεξανδρεύς.

Μ' ὅλα ταῦτα σώζεται εἰς τοὺς Λεξικογράφους, καὶ λέξις

ἄλλη, σημαίνουσα καὶ Μαντίλιον, καὶ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς γυναικεῖον, ἥτις συγγενεύει μὲ τὸ Σάβανον, τὸ Σαβακάθιον, « Κεκρύφαλον, σαβακάθιον, σουδάριον » λέγει ὁ Σουΐδας· καὶ « Κεκρύφαλος... σαβακάθιον, δεσμότριχον » ὁ Ἡσύχιος. Ἀλλὰ καὶ ἐδῶ τινὲς ἀπὸ τοὺς κριτικοὺς ἐδίςασαν μήποτε ἀντὶ τοῦ Σαβακάθιον ἐγράφετο Σαβανάθιον. Ὅπως ἂν ἦναι, σημείωσε, ὅτι καὶ τὸ Σουδάριον (ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν Sudarium) Σάβανον, ἢ Σαβάνου μέρος, σημαίνει εἰς τοὺς Εὐαγγελιςὰς, (Ἰωάνν. ιά, 44 καὶ κ', 7).

Ἀπὸ τὸ Σάβανον καὶ ῥῆμα Σαβανόνω τὸ περιτυλίσσω μὲ σάβανα, τὸ ὁποῖον ὁ Δουκάγγιος (λέξ. Σαβαροῦν, σελ. 1314) ἔτρεψεν εἰς τὸ Σαβαρόνω, πλανηθεὶς ἀπὸ τὴν κακὴν γραφὴν τούτου τοῦ ςίχου, ΘΡ,

ΣΑΒΑΡΩΜΕΝΟΙ, καὶ καλὰ ΨΑΛΜΟῚ ἘΞΟΔΙΑΣΜΈΝΟΙ,

ἀντὶ τοῦ, « ΣΑΒΑΝΩΜΕΝΟΙ, καὶ καλὰ ΨΑΛΜΟΕΞΟΔΙΑ-
» ΣΜΕΝΟΙ » ἤγουν μὲ ψαλμοὺς ἐξοδιασμένοι.

Καὶ ὕλη σαβάνων πολλὴ, καὶ ἡ σύῤῥαψίς των εὐκολοτάτη· μ' ὅλον τοῦτο οἱ ἐπιςρέφοντες ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ προσκυνηταὶ φέρουν ἐκεῖθεν πολλάκις ἕτοιμα σάβανα καὶ δι' ἑαυτοὺς καὶ διὰ τοὺς φίλους των, ὡς τάχα ἁγιασμένα, καὶ ἀκολούθως δυνατὰ νὰ ςείλωσιν ἁγιασμένον εἰς τὸν παράδεισον τὸν σαβανωμένον μ' αὐτά. Πολλὴ γνῶσις δὲν χρειάζεται νὰ καταλάβῃ τὶς τῆς τοιαύτης δεισιδαιμονίας τὸ ἄτοπον. Ἂν ἐμετανόησε τὰς ἁμαρτίας του ὁ ἀποθνήσκων, καὶ μάλιςα (ἐὰν ἦναι καὶ Προσκυνητὴς), ἂν ἐμετανόησε τὴν μεγάλην ἁμαρτίαν, ὅτι ἐξώδευσεν εἰς θέαν τοῦ ἁγίου φωτὸς ὅσα ἐχρεώςει νὰ ἐξοδεύσῃ εἰς παιδείαν τῶν ἰδίων τέκνων, ἢ εἰς ἄλλην τινὰ κοινὴν τῆς πατρίδος ὠφέλειαν, δὲν ἔχει χρείαν ἁγίων σαβάνων. Ἐὰν ἐξεναντίας ἔζησεν ὡς κτῆνος, καὶ ἀποθνήσκῃ ὄχι μὲ πλειότερον νοῦν ὅσον ἔχουν

τὰ κτήνη, μὴν ἀμφιβάλλῃ ὅτι ςιμὰ τῶν ἄλλων κακῶν περιπαίζει καὶ τὴν Θρησκείαν.

Δὲν ἐξεύρω, ἂν οἱ Γραικορωμαῖοι ἐγνώριζαν τὰ ἁγιοταφικὰ σάβανα· εἶχαν ὅμως ἄλλα μέσα ἁγιασμοῦ, τὰ ῥάσα τῶν καλογήρων· τὰ ἐνδύνοντο μικρὸν πρὸ τοῦ θανάτου, καὶ ἐγίνοντο Μοναχοὶ, εἰς ἐξιλέωσιν τοῦ Θεοῦ, δι' ὅσα ἔπραξαν κακὰ τὸν παρελθόντα βίον αὐτῶν. Ὁ αὐτοκράτωρ Μανουὴλ, ὁ Κομνηνὸς, ἐρασοφόρησε πρὸ τοῦ θανάτου, ὡς λέγει ἡ ἱςορία, « Τὸ μοναδικὸν σχῆμα ᾔτησε, καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ὀθνεοῦν » εὑρόντες τινὸς Μοναχοῦ ῥάσα, ἀπεκδύουσι μὲν αὐτὸν τὰ » μαλακὰ καὶ βασιλικὰ ἄμφια, ἐπενδύουσι δὲ τὸ τραχὺ τῆς » κατὰ Θεὸν πολιτείας ἔνδυμα, εἰς ὁπλίτην μεταμείβοντες » πνευματικὸν, κράνει τε θειοτέρῳ, καὶ θώρακι σεμνοτέρῳ, » τῷ οὐρανίῳ ςρατολογήσαντες ἡγεμόνι » (Ἴδε Crus. *Turcogræc.* pag. 202, καὶ Δουκάγγ., σελ. 1284). Κατ' ἐκείνους καὶ τοὺς ἑξῆς χρόνους εἰς τῆς δύσεως τοὺς βασιλεῖς ἡ πρὸ τοῦ θανάτου βωμολοχικὴ αὕτη ῥασοφορία ἦτο συνήθης (Ἴδε Συμβουλ. τριῶν Ἐπισκόπ. σελ. 60)· καὶ πιθανὸν ὅτι ἐκεῖθεν, καὶ κατὰ μίμησιν ἐκείνων, τὴν ἔλαβαν, ὡς καὶ ἄλλα πολλὰ (Ἴδε Ἄτακτ. I, σελ. κ'-κγ'), καὶ οἱ αὐτοκράτορες τῆς ἀνατολῆς.

ΣΕΡΓΙΑΝΙΖΩ. Ζ. Περιδιαβάζω.

ΣΙΚΕΡΑ. Ζ. Ῥακίον.

ΣΚΑΘΑΡΟΣ, μὲ πλεονασμὸν τοῦ σ, καὶ ἔξάλειψιν τοῦ ν, ἀπὸ τὸ ἑλληνικ. Κάνθαρος (scarabée ἢ escarbot). Οἱ χυδαῖοι καὶ μὲ δεύτερον πλεονασμὸν, Ἀσκάθαρος.

ΣΚΟΥΦΙΑ. Ἡ ἀνωτέρω (σελ. 110) Δικτυωτὴ σκούφια εἶναι τῶν παλαιῶν ὁ Κεκρύφαλος. Τὸ δὲ Σκούφια ἐσημειώθη ἀλλοῦ (εἰς τοὺς βίους Πλουτάρχ. Μέρ. I, σελ. 411), ὅτι παράγεται ἀπὸ τὸ ἄχρηςον, Κυφαία, παράγωγον τοῦ Κύφη, τοῦ σημαίνοντος τὴν κεφαλὴν, κατὰ τὸν Ἡσύχιον,

« Κύφερον ἢ Κύφην, κεφαλήν· Κρῆτες » ὡς ἀπὸ τὸ Κεφαλὴ, ἡ Κεφαλαία καὶ Περικεφαλαία. Μαρτυρεῖται τοῦτο καὶ ἀπὸ τὸν παρακμάζοντα Λατινισμὸν, ὅςις ὠνόμαζε τὴν Σκούφιαν, χωρὶς τὸ σ, cuphia, ὅθεν καὶ τῶν Ἰταλῶν τὸ cuffia καὶ τῶν Γάλλων τὸ coiffe, ὡς ἀπὸ τὸ Κύφη (ἡ κεφαλὴ) ἔπλασαν οἱ μὲν Ρωμαῖοι τὸ caput, οἱ δὲ Ἰταλοὶ τὸ capo, οἱ δὲ Γάλλοι τὸ chef, καὶ οἱ Γερμανοὶ τὸ Kopf.

ΣΜΑΡΙΔΟΚΕΦΑΛΟΣ (imbécile). Ζ. Γόνος.

ΣΤΑΥΡΙΟΝ (χυδ. Σταυρί). Ζ. Γόφος.

ΣΤΡΑΠΗ. Ζ. Ἀςραπή.

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΑΙ, συμφωνῶ (convenir, stipuler), ὡς τὸ (σελ. 249) « Καὶ συνταχθῇς τον τίποτε. »

ΣΦΥΡΙΖΩ (siffler). Ζ. τὴν ἀρχὴν τοῦ Φ.

ΤΖΙΛΩ. ΤΖΙΛΙΑΡΗΣ. Ζ. Πιτζιλῶ.

ΤΖΙΤΖΥΦΑ. Ζ. τὴν ἀρχὴν τοῦ ΤΣ.

ΤΟΠΙΑ πληθ. οὐδέτερ. Ἐσημειώθη ἀνωτέρω (σελ. 281) τὸ Τόπιον ὡς λέξις τουρκικὴ (Τὸπ), σημαίνουσα σφαῖραν ἢ σφαιρίον. Ἀλλ' ἐδῶ προσσημειόνεται καὶ ἡ ὁμώνυμος αὐτῆς, ἀλλὰ σημασίας παντάπασι διαφόρου, λέξις Ἑλληνικὴ, Τόπια, τῆς ὁποίας χρείαν ἀπαραίτητον ἔχει ἡ κοινή μας γλῶσσα.

Παρὰ τὸ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ Λεξικὰ καταχωρισθὲν Τόπια ἢ Τοπεῖα (Ἰωνικ. Τοπήϊα), ὡς σημαῖνον τὰ σχοινία, καὶ ἰδιαίτερον τὰ σχοινία τῶν πλοίων, ὁ Βιτρούβιος (Vitruv. VII, 5), λαβὼν ἀναμφιβόλως ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας τεχνίτας, ὀνομάζει ἀκόμη Τόπια (topia) τὰ ζωγραφούμενα εἰς τοὺς τοίχους τῶν οἴκων, διὰ καλλωπισμὸν, διάφορα σχήματα, οἷον ποταμοὺς, πηγὰς, δάση, βουνὰ, ποίμνια, ποιμένας (varietatibus topiorum flumina, fontes, luci, montes, pecora, pastores). Εἰς τὸ Τόπιον λοιπὸν (ὑποκοριςτ. τοῦ Τόπος) χρεωςοῦμεν νὰ μεταφράζωμεν, ὁσάκις

ἔλθωμεν εἰς χρείαν, τῶν Γάλλων τὸ **paysage** (ἀπὸ τὸ pays, χώρα, τόπος), καὶ *Τοπιογράφον* νὰ ὀνομάζωμεν τὸν ἀπ' ἐκείνους λεγόμενον paysagiste (Ἴδε καὶ Forcellini, *Lexic. latin.* V. Topia).

ΤΡΑΧΗΛΟΣ (cou). Ζ. Ἀναυδράνισμα, καὶ Ἐξάγκωνα.

ΤΖΑΓΓΑΡΙΟΣ ἢ ΤΣΑΓΓΑΡΙΣ, ὁ κατασκευάζων τσαγγία (Ζ. Τζαγγίν, καὶ Ἄτακτ. τόμ. Ι, σελ. 92). Ἐκ τούτου καὶ παροιμία, « Τζαγγάρις ἐξυπόλυτος, ῥάπτης παρα- » λυμένος. »

ΥΒΡΙΣΙΑ. Ζ. Ὑβρίζω, σελ. 364.

ΥΠΟΔΑΙΝΟΜΑΙ. Ζ. Ἐξυπόλυτος.

ΦΗΚΑΡΙΟΝ (Ζ. εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Φ στοιχείου) κατὰ τροπὴν Αἰολικὴν τοῦ φ εἰς τὸ θ. Οὕτως ἔλεγαν καὶ *Φηρίον* τὸ *Θηρίον* (bête sauvage), καὶ οἱ Ἀττικοὶ *Φλᾷν* τὸ *Θλᾷν* (meurtrir). Ἴσως καὶ ὁ *Φύλακας* (portefeuille), σακκίον περιέχον τετράδια, σύνηθες εἰς τὰ σχολεῖά μας, παράγεται ἀπὸ τὸ *Θύλαξ*. « Θύλακος, ὁ ῥαπτὸς φάσκωλος » λέγει ὁ Φώτιος· ἀπὸ τὴν γενικὴν δηλαδὴ τοῦ *Θύλαξ*, ὡς ἡμεῖς ἀπὸ τὴν πληθυντικὴν αἰτιατικὴν τὰ *Φύλακας* (Ἴδ. Προδρ. Ἑλλην. βιβλιοθ. σελ. 357).

ΦΘΟΥΡΝΟΣ. Φέρει τὴν ἀνωτέρω (σελ. 375) παροιμίαν καὶ ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1698), ἀλλὰ κακογραμμένην οὕτως, « ἘΩ σὲ ἔκτισα, φοῦρνε, ἘΩ ἵνα σὲ χαλάσω » ἀντὶ τοῦ (δὶς) ἘΓΩ. Ἀπὸ τὸν αὐτὸν μανθάνομεν, ὅτι ἡ παροιμία ἐξεφωνήθη ἀπὸ τὸν Παναγιώτατον Πατριάρχην, τὸν Κηρουλάριον, ὅτε ἐφοβέριζε νὰ καθαιρέσῃ τὸν ὁποῖον εἶχε στέψειν εἰς βασιλέα, Ἰσαὰκ τὸν Κομνηνόν. Ἴδε Ἄτακτ. τόμ. Ι, προλεγόμ. σελ. ιγ΄.

ΦΟΥΡΝΟΣ. Ἐπῆρα τὴν λέξιν, ὡς εἶπα ἀνωτέρω (σελ. 375), ἀπὸ τὸν Σομαυέραν. Ὁ Σνεϊδέρος, εἰς τὰς Προσθήκας (σελ. 173) τοῦ Λεξικοῦ του, ἐνόμισεν, ὅτι εἰς τοὺς χρόνους

τοῦ Εὐςαθίου ἐπροφέρετο Φροῦνος· τὸ ὁποῖον ἤθελ' εἶσθαι πλησιέςερον τῆς παλαιᾶς λέξεως Φρῦνος. Ἀλλ' ὁ Εὐςάθιος, ἐκ τοῦ ὁποίου (Παρεκϐολ. εἰς Διονύσ. τὸν Περιηγητ. ςίχ. 752, σελ. 99) ἔλαβε τὴν μαρτυρίαν, δὲν φέρει τὶ παρόμοιον· ἐξηγῶν τοῦ Περιηγητοῦ τὸ Φροῦροι (ὄνομα ἔθνους Σκυθικοῦ), λέγει μόνον, « Τινὲς δὲ, Φρῦνοι γράφουσιν, ὁμωνύμως τῷ » ζώῳ· Φρῦνοι γὰρ (καθὰ καὶ ὁ Φίλων γράφει) οἱ βά- » τραχοι. »

ΦΡΑΓΚΟΣ. Ζ. Περοῦ.

ΦΥΛΑΚΑΣ. Ζ. Φηκάριον.

ΦΥΡΝΟΜΑΙ (être brouillé). Ζ. Φύρνω. Μεταφορικ. ταράσσομαι, συγχύζομαι (se troubler). Ὁ ἀόριςτ. Ἐφύρθην, ης, η (Ζ. Ἐξίςαμαι). Εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν ὁ Πλάτων (Φαίδ. σελ. 101) « Ἅμα δὲ οὐκ ἂν φύροιο, ὥσπερ οἱ » ἀντιλογικοὶ κ. τ. λ. »

ΧΕΙΡΙΖΩ. Ζ. Χέρα.

ΧΕΟΠΙΝΗ. Οὕτως ὠνόμασα ἀνωτέρω (σελ. 179) τὴν chopine τῶν Γάλλων. Δὲν ἔπλασα ἐγὼ τὴν λέξιν. Ὁ Βουδαῖος καὶ ἄλλοι λόγιοι Γάλλοι ἐτυμολόγησαν τὴν chopine ἀπὸ τὸ, Χέε πίνειν (cheopina). Ὁ Μενάγιος ὀνομάζει τὴν ἐτυμολογίαν γελοίαν (ridicule). Ἂν ὄχι γελοία, εἶναι βέϐαια ἀναπόδεικτος· μ' ὅλον τοῦτο ἡ αὐτόματος ὁμοιότης τῶν φωνητικῶν ςοιχείων δὲν συγχωρεῖ εἰς ἡμᾶς οὔτε Κοπίναν, οὔτε Χοπίναν, νὰ ἑρμηνεύσωμεν τὴν λέξιν. Τὸ Χεοπίνα ἢ Χεοπίνη εἶναι κἂν ἑλληνικώτερον καὶ πλέον εὔφωνον.

ΧΕΡΑ. Ἑλληνιςτ. Χεὶρ (main). Ἀπὸ τὴν αἰτιατικὴν Χεῖρα ἐπλάσθη ὀνομαςικὴ, Ἡ Χέρα (ὡς ἀπὸ τὸ, Τὴν μητέρα, τὸ Ἡ μητέρα) καὶ αἰτιατικὴ νέα, Χέραν, οἷον τὸ ἀνωτέρω (σελ. 139) « Στὴν ἰδικήν μου χέραν. »

Ἡ ἀποϐολὴ τοῦ Ι εἰς τὰς πλαγίας πτώσεις ἦτο συνήθης καὶ

εἰς τοὺς παλαιούς. Ἔλεγαν ὄχι μόνον, Χειρὸς, Χειρὶ, Χεῖρα, ἀλλὰ καὶ Χερὸς, Χερὶ, Χέρα.

Εἰς τὰ σύνθετα ποτὲ μὲν φυλάσσεται, ποτὲ δ' ἀποβάλλεται, οἷον Χερίζω καὶ Χειρίζω (commencer), Χερόβολος ἢ οὐδετέρ. Χερόβολον. (Ζ. Χερόβολος). Χερόγραμμα καὶ Χειρόγραμμα (manuscrit), Χερομάχος (laboureur), Χερόμυλος καὶ Χειρόμυλος, Χερόρτρι καὶ Χειρόρτρι (Ζ. Χερόρτριον), Χειρονομῶ (gesticuler).

ΧΕΡΟΒΟΛΟΣ, καὶ οὐδετέρ. Χερόβολον, δεμάτιον (botte, gerbe, main). Ἑλληνιστ. Χειρόβλημα. « Χειροβλήματα, » δράγματα κ. τ. λ. » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ΧΕΡΟΓΡΑΜΜΑ. Ζ. Χέρα.

ΧΕΡΟΜΥΛΟΣ (Ζ. Χέρα), καὶ Χειρόμυλος (moulin à bras), οἷον (παρὰ Δουκαγγ. σελ. 1746), ΣΣ,

Καὶ φάνησαν οἱ κόλοι της μεγάλοι χειρομύλοι.

ΧΕΡΟΡΤΙΟΝ. Χειρόρτιον (Σομαυέρ. καὶ Δουκάγγ.), καὶ βαρβαρότερον Χερόκτιον καὶ Χερόκτριον, ὠνόμαζαν οἱ Γραικορωμαῖοι τὴν ἑλληνιστὶ λεγομένην Χειρίδα (gant), ὡς ἔλεγαν καὶ Ποδόρτιον (bas) τὸ σκέπασμα τῶν ποδῶν. Ἡ γραφὴ τὴν ἀρχὴν πιθανὸν ὅτι ἦτο Χεραρτάριον καὶ Ποδαρτάριον (καὶ κατὰ συγκοπὴν βάρβαρον Χεράρτιον, καὶ Ποδάρτιον), ἀπὸ τὸ Ἀρτάριον ἢ Ἀρτήριον, ὑποκοριστικὸν τοῦ Ἀρτὴρ, « Ἀρτὴρ, ὑποδήματος γένος » κατὰ τὸν Ἡσύχιον καὶ τὸν Σουΐδαν· ἰδίως δὲ ὁ Σουΐδας καὶ, « Ἀρτάρια παρ' » ἡμῖν οἱ τῶν ποδῶν πῖλοι, » ἤγουν αἱ Κάλται (bas).

Ὁ Δουκάγγιος (σελ 1191) ἐξήγησε κακὰ τὸ Ποδόρτιον vestis talaris, νομίσας ὅτι σημαίνει τὸ Ποδήρης τῶν παλαιῶν. Ἀπὸ τὰ ὁποῖα φέρει παραδείγματα, φαίνεται ὅτι ὁ λόγος εἶναι περὶ σκεπασμάτων τοῦ ποδὸς, καὶ τῆς κνήμης ὅλης ἢ μέ-

ρους, τὰ ὁποῖα καὶ Ποδόπανα (Δουκαγγ. αὐτόθ.) ὠνόμαζαν.

Τὰ Ποδάρτια ταῦτα ἢ Ποδόπανα ὀνομάζονται σήμερον Κάλτζαι, τὰς ὁποίας ἔλεγ' ἀνωτέρω (σελ. 282), ὅτι παράγονται ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν calza. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκεῖνοι τὸ ἔλαβαν ἀναμφιβόλως ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν calceus, οἱ δὲ Ῥωμαῖοι τοῦτο ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων Σικελῶν τὸ Κάλτιον (Ἰδ. Ἄτακτ. τόμ. I, σελ. 169), ἡ λέξις εἶναι τῆς γλώσσης μας· ἀρκεῖ μόνον νὰ τὴν καλοφωνήσωμεν, ὀνομάζοντες Κάλτας τὰς Κάλτζας.

ΧΝΟΠΟΔΑ (Δουκαγγ. καὶ Σομαυέρ.). Ζ. Ἰχνόποδα.

ΧΟΡΤΑΡΙΟΝ. ΧΟΡΤΟΣ. Ζ. σελ. 73.

ΨΑΛΜΟΕΞΟΔΙΑΣΜΕΝΟΣ ἢ Ψαλμεξοδιασμένος. Ζ. Ἐξοδιάζω.

ΨΙΛΟΚΟΠΩ. Ζ. Ψηλοκοπῶ, σελ. 394.

ΩΦΟΥ! Ἐπίρρημα σχετλιασμοῦ· πιθανὸν ὅτι ἐσυντέθη ἀπὸ δύο Ἑλληνικὰ ἐπιφωνήματα, Ὦ, φεῦ (ah! hélas), ἢ μᾶλλον Ὦ φῦ! ὅθεν τῶν Ῥωμαίων τὸ Phuy καὶ phy (fi!). Ὁ Ἐπίχαρμος εἶπε δωρικῶς « Φοῦ τῶν κακῶν! » ἀντὶ τοῦ « Φεῦ (ἢ » Φῦ) τῶν κακῶν! » (Ἰδ. Πρόδρ. Ἑλλ. βιβλιοθ. σελ. μθ').

Πολλοὶ τὸ προφέρουν διὰ τοῦ χ, Ὤχου! Τὸ Ὦφου ὅμως εἶναι γνησιώτερον, ὡς εἶπε καὶ ὁ ποιητὴς τοῦ Ἐρωτοκρίτου (σελ. 45),

> Ὤφου κακὸ ὁποῦ μ' εὕρηκε, καὶ ποῖ' ὥρα νἆναι κείνη!

ΩΧΟΥ. Ζ. Ὦφου, καὶ σελ. 398.

ΠΙΝΑΞ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ.

Α—ΑΙ.

28

28*

Z.

H.

Θ.

Ι.

Κ.

Τ

29*

ΠΙΝΑΞ ΓΑΛΛΙΚΟΣ.

Τὰ ἀπὸ τὴν Λατινικὴν καὶ ἄλλας γλώσσας ὀνόματα σημειόνονται μὲ διαφόρους χαρακτῆρας.

A — AG.

C.

D.

E.

F.

N.

E.

F.

G.

J.

M.

N.

S.

T.

U.

V

ΠΑΡΑΛΕΛΕΙΜΜΕΝΑ.

ΟΙ ΜΝΗΜΟΝΕΥΘΕΝΤΕΣ, ΕΞΗΓΗΘΕΝΤΕΣ, Η ΔΙΟΡΘΩΘΕΝΤΕΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΑΜΑΡΤΗΜΑΤΩΝ ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ.

ΣΕΛΙΔΙ 24, στίχῳ 23, γρ. διὰ τῶν αὐτίων. — ΣΕΛ. 34, μετὰ τὸν στίχ. 4, πρόσθ. ἈΛΟΓΟΘΕΤΗΤΟΣ. Ζ. Ἀκαταζήτητος. — ΣΕΛ. 36, στίχ. 14, γρ. τὸ Ἀμάχιον. στίχ. 17, γρ. ἐτυμολογία. — ΣΕΛ. 38, στίχ. 4, γρ. Θεοῦ, Ἄμε. — ΣΕΛ. 49, στίχ. 6, γρ. Ἀλλαντοπώλης. — ΣΕΛ. 54, στίχ. 13, γρ. Ζ. Διάβαν καὶ Θαμπαίνω. — ΣΕΛ. 59, στίχ. 24, γρ. ἄλλα. — ΣΕΛ. 106, στίχ. 4, γρ. Δεχθῇ. Ζ. Συγχαρίκια. — ΣΕΛ. 107, στίχ. 7, γρ. Σιμοκάττην. Ζ. Κλησοῦρα. — ΣΕΛ. 111, στίχ. 3, γρ. καὶ ὡς ὠνόμαζαν. — ΣΕΛ. 113, στίχ. 18, γρ. Γκρεμνίζω. — ΣΕΛ. 122, στίχ. 24, γρ. Ἐντάμα. — ΣΕΛ. 123, στίχ. 24, γρ. χρεώςης νά. — ΣΕΛ. 143, στίχ. 1, γρ. ἀπὸ τὸ Σεισούρα. — ΣΕΛ. 145, στίχ. 2, γρ. (pressurer, écraser, aplatir). — ΣΕΛ. 156, στίχ. 28, γρ. καὶ Φρόνα. — ΣΕΛ. 171, στίχ. 10, γρ. δὲν θέλεις. στίχ. 11, κάμεεν νὰ τό. — ΣΕΛ. 172. στίχ. 20, γρ. σιστανιότου. — ΣΕΛ. 177, στίχ. 27, γρ. Γῦρος. — ΣΕΛ. 179, στίχ. 12, γρ. Kante. — ΣΕΛ. 187, στίχ. 9 καὶ 17, γρ. Kante. — ΣΕΛ. 192, στίχ. 15, γρ. Κλησουρότοπος. — ΣΕΛ. 217, στίχ. 11, γρ. ἐμεταχειρίζοντο. — ΣΕΛ. 221, μετὰ τὸν στίχ. 20, πρόσθ. ΛΟΓΟΘΕΤΩ. Ζ. Ἀκαταζήτητος. — ΣΕΛ. 236, στίχ. 18, γρ. τὸ ἐσθίειν. — ΣΕΛ. 249, στίχ. 22, γρ. ΣΥΝΤΑΓΗΣ. — ΣΕΛ. 258, μετὰ τὸν στίχ. 19, γρ. ΝΙΣΕΣΤΕΣ. Ζ. Ἀμύλα. — ΣΕΛ. 277, στίχ. 11, γρ. Δράκος, καὶ Ἔγγος. — ΣΕΛ. 282, στίχ. 14, γρ. ποικιλόχροοι. — ΣΕΛ. 291, στίχ. 26, γρ. πενητεία. — ΣΕΛ. 292, στίχ. 1, γρ. πενητεύω. — ΣΕΛ. 293, στίχ. 23, γρ. καὶ οἱ μετ'. — ΣΕΛ. 306, στίχ. 11, γρ. désirer. — ΣΕΛ. 311, ςίχ. 28, γρ. ὡς βάρβαρον, ἐπειδὴ σώζεται καὶ τὸ Διχοῦ καὶ τὸ Τριχοῦ. — ΣΕΛ. 312, στίχ. 3, γρ. Προβέα καὶ Προβῆ, ἀντὶ τοῦ Προβατέα καὶ Προβατῆ, ὡς. — ΣΕΛ. 328, στίχ. 13, γρ. κατέδει. — ΣΕΛ. 329, στίχ. 12, γρ. panicula. — ΣΕΛ. 333, στίχ. 26, γρ. aveuglément. — ΣΕΛ. 345, στίχ. 2, γρ. ὁ θάνατος. Ἔδωκεν. — ΣΕΛ. 366, στίχ. 24, γρ. βρέχεσθαι ποτέ. — ΣΕΛ. 368, στίχ. 1, γρ. σημαῖνον. στίχ. 14, γρ. fourreau. — ΣΕΛ. 407, στίχ. 8, γρ. Ἀποκρίνομαι εἰς ἐπιστολῆς ἀπόκρισιν. — ΣΕΛ. 412, στίχ. 23, γρ. εἰς τὸ ὁποῖον. — ΣΕΛ. 422, στίχ. 25, γρ. essuie-main.